STEMMA

(Porphyrius, Fragmenta, p. XXXI)

arch.

ω

Γ

Φ

traductio G. (1280–1286)

(1562 perditus) Σ

a

Λ

x

O

f

r

m

y

V

R

C

d

A

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

PORPHYRII PHILOSOPHI FRAGMENTA

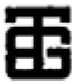
EDIDIT

ANDREW SMITH

FRAGMENTA ARABICA

DAVID WASSERSTEIN

INTERPRETANTE

STVTGARDIAE ET LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMXCIII

Gedruckt mit Unterstützung der Förderungs-
und Beihilfefonds Wissenschaft der VG WORT GmbH,
Goethestraße 49, 80336 München

Die Deutsche Bibliothek – CIP-Einheitsaufnahme

Porphyrius:
[Fragmenta]
Porphyrii Philosophi fragmenta / ed. Andrew Smith.
Fragmenta Arabica David Wasserstein interpretante.
Stutgardiae ; Lipsiae : Teubner, 1993
(Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana)
ISBN 3-8154-1721-X
NE: Smith, Andrew [Hrsg.]; Porphyrius: [Sammlung]

Printed in Germany
Satz und Druck: INTERDRUCK Leipzig GmbH
Buchbinderei: Leipziger Großbuchbinderei GmbH

uxori
filiisque meis

PRAEFATIO

Ne quis miretur, reliquias operum philosophi qui tantam auctoritatem apud posteros habuerit perpaucas nostram usque ad aetatem esse traditas, primum est dicendum multos Porphyrii libros propter hanc ipsam auctoritatem esse deletos, cum philosophi posterae aetatis Porphyrii sententias exspoliatas ita in suos libros comprehendissent ut nullo modo extricarentur. neque enim veri simile est Porphyrii *commentarios in oracula Chaldaica* saepe esse perlectos postquam eadem oracula Iamblichus et Proclus laboriose atque amplissime commentati sunt.[1] multa quoque eorum quae Porphyrius de Platone conscripsit in eos commentarios intexta sunt quos illi in *Timaeum* et in *Parmenidem* composuerunt.

Haud dubium est quin posteri multa, quae ex operibus eorum qui ante Porphyrium scripserunt vel ad verbum citant vel summatim referunt, ex Porphyrio ipso hauserint[2], qui non solum scriptores priores nomine laudavit sed etiam fontes ipsos saepe ad verbum exscripsit, id quod facile intelleget qui opera quae supersunt inspexerit. nam si quis fontes Calcidii, ut exemplo utar, extricare conabitur, videbit illum sententias et verba ipsa antiquorum philosophorum, praecipue Numenii[3], de Porphyrio deprompsisse.

Deinde incertum est an magna pars operum Porphyrii,

1 Cf. Westerink, Mnem. 10 (1942) 275 sq.

2 Cf. Dörrie, Theiler, Entretiens sur l'antiquité classique V, 233; 236.

3 Cf. Waszink, Calc. Comm. intr. passim et praecipue LXXX–LXXXI.

praecipue eorum in quibus res difficiles tractaverit, late in usu fuerit, praeterea cum quod lectoribus placet, id profecto aut ad conservandos libros aut ad exstinguendos conducat. opus enim quod nunc *vita Pythagorae* appellatur eo superest quod liber primus *historiae philosophiae*, qui per vitam et doctrinas Pythagorae ad philosophiam exhortatus est, eos qui saeculo quarto litteras de philosophia legebant magis delectavit quam libri tres posteriores ex quibus fragmenta solum nobis tradita sunt. tractatus quoque *de abstinentia* et *epistulam ad Marcellam* ideo superstites esse manifestum est, quod homines tum magis allecti sunt in illud philosophiae genus quod res ethicas modo simplici non sine ornamento religioso atque mystico explicat. sed ex omnibus Porphyrii scriptis illae introductiones in Aristotelis opera logica longe maxima fama fruebantur non solum propter utilitatem sed etiam cum Christianis vix quicquam praebuissent quod reprehenderent. nihilominus bene est notandum inter haec studia logica illos commentarios prolixiores *in Aristotelis Categorias* (P. 3) usque ad nostram aetatem non pervenisse, partim cum in opera posteriorum commentatorum inclusi essent, partim quod nimis difficiles erant et argumenta fortasse controversa proposuerunt.

Opinio, quam contra Porphyrium adversarii Christiani habebant, et damnatio publica effecerunt ut opera eius saepe non superessent nisi ab ipsis auctoribus Christianis citata essent. nam assiduo in Porphyrii *contra Christianos* libros impetu suscepto haud est mirandum alios quoque Porphyrii libros sublatos esse. praeterea id quod Porphyrius saepe cum haereticis Christianis nominatur[1] fortasse significat ecclesiasticos eum condemnavisse non solum quod librum contra Christianos conscripsisset sed etiam

1 Cf. 38–43 T.

quod quaedam doctrinae eius metaphysicae Arianis subsidio esse visae essent.

DE FRAGMENTORVM COLLECTIONE

Dispersa Porphyrii scripta primus colligere conatus est Lucas Holstenius.[1] multis annis post J. Bidez, qui in appendicibus sub finem libri Vie de Porphyre titulos omnium Porphyrii librorum descripserat et fragmenta librorum *Περὶ ἀγαλμάτων* atque *de regressu animae* ediderat, laborem denuo incepit, sed antequam perficeret e vita discessit. schedulae eius primo Erico R. Dodds, deinde Henrico Dörrie et Ricardo Walzer traditae sunt. ne illis quidem satis fuit temporis ut talem laborem susciperent; nam interea cum in libellis quos Theiler, Waszink, Courcelle, Hadot et permulti alii in lucem protulerunt philosophi theologique posterae aetatis a Porphyrio passim sua deprompsisse demonstrati essent, fines laboris huius fere ultra quam fieri possit prolati esse videbantur. illae vero posteriorum doctrinae quae sententiis Porphyrianis imbutae esse videntur, quamquam Porphyrio ipsi cum anonymae sint magna ex parte adscribi non possunt, tamen propter doctrinarum gravitatem et utilitatem ad explicandum quomodo philosophia neoplatonicorum gradatim sit commutata maximi sunt momenti.

1 Porphyrii Philosophi liber de vita Pythagorae. Eiusdem Sententiae ad intelligibilia ducentes. De Antro Nympharum, quod in Odyssea describitur. Lucas Holstenius latine vertit, dissertationem de vita et scriptis Porphyrii et ad vitam Pythagorae observationes adiecit, Romae 1630.

DE PRINCIPIIS HVIVS EDITIONIS

Labore fragmenta colligendi suscepto certe non ignorabam sententias multas quae studiis philosophorum maximae utilitatis essent in his sententiis anonymis inveniri posse. sed et impossibile et, quod ad philologiam attinet, vitiosum esset, si in hac editione hanc Porphyrii nomine non signatam materiam comprehendere conarer, quae tam variis gradibus ambiguitatis Porphyrio adscribitur ut solum in libris commentariolis ornatis plane explicari possit. itaque ea sola comprehenduntur quae sine dubio a Porphyrio manant – id est quae nomine Porphyrii ornantur – ut hoc corpus Porphyrianum satis confirmatum se coticulam, ut ita dicam, ad eas sine Porphyrii nomine traditas sententias adiudicandas vel abiudicandas praebeat. quae cum ita sint, locos in quibus sententiae Porphyrianis similes inveniuntur in apparatu ut potui exscripsi.

Omisi quoque opera quaedam quorum fragmenta nuper sunt edita: *commentarios in Timaeum* (P. 14), *commentarios in Enneadas* (P. 21), *chronica* (P. 23), *epistulam ad Anebonem* (P. 46), *contra Christianos* (P. 48) et *quaestiones in Homeri Iliadem et Odysseam* (P. 55). nam si haec, quae iam separatim praestant, inclusissem, nimio pondere hic tomus oneratus et praeter necessitatem ea iterata essent quae partim scilicet denuo redigi opus est, sed forma ampliore quam in hac editione praeberi potest. saepius tamen textum iteravi aut testimonia inclusi si quando hoc vel utile vel magni momenti esse videbatur. quamquam fragmenta e fontibus tam diversis derivata omnia eodem modo tractare atque disponere conatus sum – et id certe maximam mihi difficultatem afferebat – saepius necesse erat alia aliis modis disponere quo lector hac editione facilius uteretur.

DE RATIONE FRAGMENTA DISPONENDI

Prima pars huius editionis testimonia de Porphyrii vita et operibus continet, secunda quae est amplissima constat e fragmentis quae certis Porphyrii operibus adscribi possunt. qua in parte Porphyrii opera quorum tituli nobis traditi sunt, ne illis quidem omissis quorum textum non iteravi, omnia enumerantur. sub finem uniuscuiusque Porphyrii operis disponuntur illa fragmenta quae certo loco adscribi non possunt. tertia pars, quae secundum philosophiae partes disponitur, ea fragmenta continet quae, cum nulli operi Porphyrii certe adscribi possint, fragmenta incertae sedis designavi.

De Porphyrii operum divisione quam Bidez excogitavit pauca nunc animadvertam.

Aristotelica

Quamquam in operibus philosophi Platonici edendis magis convenire videtur Platonica primo loco disponere, ordinem tamen a Bidez constitutum servavi, quia Porphyrius de studiis Aristotelicis tam bene meritus est ut haec studia eis qui philosophiae neoplatonicorum operam dare voluerunt primum gradum praeberent. haud dubium est quin aliorum in Aristotelem commentariis diligenter comparatis Porphyrii vestigia plura, in quibus nomen scilicet eius non affertur, extrahi possint.

Platonica

Septem inclusi in opera Platonis commentarios *(in Cratylum, in Sophistem, in Parmenidem, in Timaeum, in Philebum, in Phaedonem, in Rempublicam)* et libellum quendam *de Symposio*, qui titulum habet *Περὶ ἔρωτος τοῦ ἐν Συμποσίῳ*. lexicon, quod Suda dicitur, silentio omnes praeterit commentarios nisi *Isagogen*, opus scilicet non ratione commentariorum compositum, cuius mentionem omisso Aristotelis nomine facit, id quod de libello magis quam de commentariis admonet. simili modo Sudae indices

qui aliorum neoplatonicorum opera comprehendunt commentarios non late circumferri solitos esse demonstrant.[1] quod ad commentarios attinet, solum de eis quos *in Platonis Timaeum* conscripsit dubitari non potest quin ratione commentariorum sint compositi; de aliis vero fragmentis diiudicari non potest utrum Porphyrius omnes vel partes selectas commentatus sit an locos Platonicos variis in libellis in quibus quaestiones singulas tractavit sparsim adhibuerit. nihilominus lectori utilius videtur testimonia fragmentaque omnia in uno loco collocare quam ad obscuritatem incertae sedis relegare. praeterea argumenta exstant aliqua haud spernenda quibus haec fragmenta in libros singulos disponi possunt quamquam quo ambitu et scopo sint conscripti nescimus.

in Sophistem

Duorum aliorum commentariorum habemus titulos, nam Boethius *commentariorum in Sophistem* mentionem facit.[2] Boethii *de divisione* tractatum totum inclusi cum quae Boethius ipse in praefatione dicit demonstrent eum Porphyrio fonte usum esse.[3] non sine causa arbitramur Boethium Porphyrium accuratius secutum esse (cf. locos verbis et sententiis congruentes quos in apparatu adhibui), cum Andronicum, quem citat, solum e Porphyrio haurire potuisset. haud est putandum Boethium, qui Porphyrii in Aristotelem commentarios diligenter perlegisset, hunc titulum sententiis adscripturum fuisse quas in quibusdam in Aristotelem commentariis invenisset.

1 *Commentariorum in Rempublicam* sub voc. *Πρόκλος* (IV 210,11) et *Συριανός* (IV 478,24) mentionem facit. de Plutarchi et Iamblichi commentariis nihil refert.

2 Iamblichus quoque *comm. in Sophistem* conscripsisse videtur, cf. Dillon, Iamb. 245.

3 Cf. C. Prantl, Geschichte der Logik I 686; F. Littig, Andron. II (1894) 12–13; M. Plezia, De Andron. stud. 10–11; Courcelle, Les lettres grecques 265; Moraux, Arist. I 120–132.

praeterea, quamquam Boethius multa commutavit, Plezia[1] vestigia quaedam detexit quae rationem et ordinem commentariorum in Platonem indicant. nihil tamen proficit removere quae Boethius Latine addidit, cum Boethii tractatus magna ex parte Porphyrium sequatur et exempla Romana facile cognosci possint.

Restat ut pauca de textu Boethii *de divisone* dicam. cum plus operae atque laboris sit tot codices perscrutari et qua ratione hi inter se cohaereant investigare, quam ut in hac editione suscipiatur, textum plerumque sequor quem Glareanus ex tribus codicibus constituit, qui non superesse videntur – nempe codice quam ipse possedit; codice e bibliotheca monasterii sancti Bonifacii Amorbachiae[2]; codice quem Glareanus veterem appellavit et ab Iohanne Kern, abbate monasterii sancti Georgii in Hercynia Sylva[3], recepit. praebet Glareanus lectiones meliores quam duo veteres codices, Monacensis lat. 6372 et Aurelianensis 267 saeculo decimo exeunte scripti qui e communi fonte fluxisse videntur. porro codicis Monacensis litterarum formae demonstrant[4] hunc codicem vel ipsum

1 Cf. Plezia 11–12.

2 Cf. Katalog über die Fürstlich Leiningische Bibliothek der vormaligen Benediktiner-Abtei in Amorbach, Unterfranken, Amorbach 1851; P. Lehmann, Die Bibliothek des Klosters Amorbach, Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktiner-Ordens, München 1930, 264–300.

3 Monasterium sancti Georgii in Silva Nigra, cf. Germana Benedictina V, Baden-Württemberg, 242–253. Iohannes V. Kern abbas erat a. 1530–1566; bibliotheca detrimenta accepit annis 1224, 1495, 1633 (et 1637 in oppido Villingen, quo post reformationem multi libri apportati erant).

4 Cf. Daniel, Münchner Beiträge zur Mediävistik u. Renaissance-Forschung 11, München 1972, de episcopo Gottschalk (944–1006) cf. Brunhölz, Die Freisinger Dombibliothek im Mittelalter, Diss. München 1961, 374 sq.; 418 sq.; 425.

a parte Galliae in orientem spectante venisse vel de alio codice esse descriptum qui illinc venerat. in his duobus codicibus multae inveniuntur correctiones traditioni Glareani persimillimae. editionem quoque principem adhibui quam ex codicibus in Italia collocatis, quos perlustrare non potui, pendere probabile est.

in Phaedonem

Dubitari potest an Porphyrius *commentarios in Phaedonem* conscripserit, cum quae fragmenta exstant libello qui universiora complexus est (e.g. *de regressu animae*[1]) adscribi possint. sed quae Damascius affert verba magni momenti sunt, cum haud veri simile sit Damascium tractatum, qui commentariorum rationem non sequitur, *ὑπόμνημα* appellavisse.[2]

in Philebum

Quae Damascius in commentariis suis *in Philebum* e Porphyrio hausit, locos Platonicos ita tractant ut ex commentariis deprompta esse videantur. id eo quoque confirmatur quod Damascius titulum operis Porphyrii silentio praeterit, quod non fecisset nisi e commentariis excerpsisset. verba denique Simplicii *ἐν τῷ Φιλήβῳ* non possunt significare 'in *Philebo* Platonis' sed 'in eius (i. e. Porphyrii) *Philebo*' i.e. in eius *commentariis in Platonis Philebum.* at similia verba ad *Cratylum* pertinentia quae in anonymi lexico traduntur breviora sunt quam ut eodem modo intellegantur.

in Parmenidem

Nusquam *commentariorum in Parmenidem* in fontibus mentio est facta. sed illo loco quem Damascius adhibuit ita de singulis agitur ut negare vix possis quin ex commentariis sit depromptus. glossae quoque marginales, quae in quibusdam Procli *commentariorum in Parmenidem*

1 Cf. Macr. somn. I 13,5–20; Courcelle, Les lettres grecques 25–28; Flamant 587–592; ad P. 17 incerta.

2 *ὑπόμνημα(τα)* = commentarii in Platonem, cf. Dam. vit. Isid. 66,10 (sc. *Μαρῖνος*) *ὑπόμνημα πολύστιχον εἰς Φίληβον συντάξας τοῦ Πλάτωνος,* 198,6; 201,7.

codicibus traduntur, etsi Porphyrium commentarios conscripsisse non demonstrant, *Parmenidem* tamen eum interpretatum esse indicant. quia Proclus antiquorum sententias saepe refert, nomina vero raro adicit, eas quas Dillon Porphyrio adscripsit[1] in apparatu, non in textu adhibui. quae Calcidius comm. 272 (cf. ad P. 13) dicit, si e Porphyrio pendent, *commentarios in Parmenidem* eum conscripsisse indicare possunt. reliquum est ut breviter exponam me neque in textu neque in indice operum Porphyrii comprehendisse anonymi *commentarios in Parmenidem*, quos P. Hadot Porphyrio adscripsit, quia adhuc pro certo haberi non potest Porphyrium eos conscripsisse. et quamquam ad historiam philosophiae neoplatonicorum scribendam illos commentarios maximi esse momenti negari non potest – qua re, ubi fieri potuit, et textum et ea quae Hadot magna cum eruditione disseruit in apparatu adhibui – illa principia quae in hoc volumine valere supra nuntiavi omnino repudiavissem, si eos in hac editione comprehendissem.

Concedamusne Porphyrium commentarios in omnes libros Platonis *reipublicae* conscripsisse? fragmenta omnia quae exstant ad fabulam in libro decimo descriptam pertinent. si ea quae Proclus in Tim. I 115,14 sq. de somnio Agamemnonis narrat e Porphyrio pendent et de *commentariis in Rempublicam* deprompta sunt[2], unum habemus indicium quo adducimur ut putemus Porphyrium *reipublicae* alias partes quam fabulam Eridis commentatum esse.

in Rempublicam

Testimonia tantum adieci eorum commentariorum quos Porphyrius *in Plotini Enneadas* conscripsisse dicitur.

Plotiniana

1 Cf. P. 7 incerta.

2 Cf. Plat. resp. 383 a 7–8; Porph. 406 F; Courcelle, Les lettres grecques 24 n. 2; Flamant 162–163.

nam illa Plotini paraphrasis arabica, quae sententias Porphyrianas fortasse continet, vix intellegitur, nisi una cum textu Graeco *Enneadum*, ut in editione ab Henry-Schwyzer curata, perlegitur.

historica

Utrum Porphyrius *chronica* ea forma qua nunc exstant conscripserit an res chronicas aliis in libris comprehenderit, nuper disputatum est. de hac re deque aliis quae adhuc discerni non possunt semper conabar fontes antiquos et quae recentiores de eis disseruerunt lectori praebere, ut res ipsas perscrutatus suo Marte consilium denique caperet.

Quia neoplatonicorum doctrinae inter se saepe cohaerentes alligantur, multa quae singulis partibus adsignata sunt quas Metaphysica, Ethica, Mythica et Mystica, Homerica et cetera inscripsi, alias in partes aequo modo transferre possis. has divisiones in primis non ita intellegi volo ut ea, quae mythica et mystica designantur, ab illis, quae Porphyrius metaphysice et ethice scripsit, seiuncta et adversa videantur. nam, ut exemplum praebeam, de ratione ipsa Porphyrii libri *de philosophia ex oraculis haurienda* adhuc disputatur. quo in libello, si quis tituli et fragmentorum quorundam rationem habuerit, certe non negabit sententias graves et rationales a Porphyrio proponi.

Propter varietatem fontium et Porphyrii ipsam scribendi rationem a principiis supra nuntiatis interdum mihi opus est paulo digredi, ne res obscuretur. id quod praecipue demonstratur fragmentis operis *de regressu animae.* quamquam enim nuper asseveratum est tale opus Porphyrium non composuisse et haec fragmenta aliis Porphyrii libellis esse adsignanda, mihi tamen longe melius esse videbatur fragmenta quae huic operi adscribi possunt in eodem loco collocare. qua in re paulo liberius ea inclusi quae huic libello certe adscribenda esse non

demonstrare, sed magna cum probabilitate indicare possum, si quis Augustini rationem citandi inspexerit. omnia haec fragmenta collocavisse multum prodest ad elucidandum an Porphyrius opus quod nunc *de regressu animae* nuncupatur re vera conscripserit et hoc titulo ipse ornaverit. sed cavendum est, ne quis falso putet, si sententiae simillimae reperiantur, ex uno atque eodem opere eas necessario semper manavisse. nam sententiam quae saepe Porphyrio adscribenda est 'omne corpus est fugiendum' in pluribus libellis Porphyrius iteravisse potest. praeterea in parte secunda operis *de civitate dei*, qua haec sententia saepe reperitur, Augustinum puto Porphyrii libellum non diutius ante oculos habentem huius sententiae memoriam dum tractatus Platonicorum perlegat revocavisse. itaque talia uncis inclusa inter fragmenta operis *de regressu animae* inserui.

quaestiones mixtae

Textum *quaestionum mixtarum* ab H. Dörrie iam constitutum eo consilio inclusi, ut textum, qui in editione a Dörrie curata commentariolis intermissus est, continuum praeberem. accedit quod brevis est et argumenta gravia continet.

Homerica

Cum difficile sit diiudicare quot commentarios atque libellos singulos de Homero Porphyrius conscripserit et quomodo eis fragmenta adsignare oporteat, omnia quae ad Homerum pertinent, quo facilius inter se comparari possent, in uno loco collocavi. ideo ea fragmenta quae certo Porphyrii operi adsignari non possunt fragmentis operis *de Styge* subiunxi. cum denique quicquid disputationis philosophicae in his fragmentis sit ex Homeri textu exoriatur, recte cum aliis Homericis collocantur.

quaestiones Homericae

Quaestionum Homericarum reliquiae a Schrader editae, quas, libro primo quem A. Sodano diligenter editum pervulgavit excepto, denuo investigari atque edi opus est, tantae molis sunt ut in hac editione non comprehendan-

tur. sub hunc titulum tamen fragmenta posui quaedam quae Schrader separatim pervulgavit et libello adscripsit *Περὶ τῶν παραλελειμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων* inscripto, qui probabiliter pars *quaestionum Homericarum* fuit.

P. Omnia Porphyrii opera numero et littera P. (= Porphyrius) designantur, e. g. P. 6 *in Aristotelis Sophisticos elenchos.*

Omnia testimonia fragmentaque una serie numerantur. T testimonia, quae littera T distinguuntur (e. g. 28 T), plerumque ante fragmenta operis quod illustrant collocavi. in hac editione testimonia appellantur ea quae titulum et alia externa illuminent neque sententias referunt.

F Littera F (Fragmentum) ornavi non solum ea quae e Porphyrio ad verbum citata sunt sed etiam omnes locos qui sententias Porphyrii referunt. quae verbatim citata sunt, uncis duplicibus (« ») inclusa litteris erectis excuduntur. si in eis fragmentis quae verba ipsa Porphyrii non tradunt valde manifestum est, quae sententiae Porphyrio attribuendae sint, textum signis non oneravi; sed seu dubitatur sive extricare utile videtur quid Porphyrio, quid testi sit attribuendum, aut in apparatu adiumenta quaedam praebui aut Porphyrii sententias litteris Graecis erectis (litteris Latinis inclinantibus) excussi.

Si dubitatur cui Porphyrii operi adscribendum sit frag- ?F mentum, signum? posui.

[?F] Si incertum est an Porphyrio adscribendum sit fragmentum, uncis quadratis numerum fragmenti inscripsi.

Ea quae dicunt auctores et antequam et postquam Porphyrii sententias rettulerunt, liberius adhibui ne lectori semper necesse esset editionibus aliis uti. quae contra Porphyrium scripserunt nonnumquam inclusi eo consilio, ut Porphyrii argumenta in lucem proferrentur. haud opus est admonere eum qui haec studia diligenter fovere

velit, has reliquias in contextu latiore perscrutari oportere.

Fragmentorum fontes supra fragmenta inscribuntur, si plures sunt fontes, in apparatu fontium separatim infra laudantur.

apparatus fontium

In testimoniorum apparatu locos varios quibus fragmenta illuminarentur collocavi. quattuor sunt genera distinguenda. sunt loci qui in fragmentis et testimoniis laudentur; sunt qui Porphyrii doctrinarum fontes illustrent; sunt qui demonstrent quomodo post Porphyrii aetatem doctrina quaedam explicata sit (hac in re adhibui praecipue eos locos qui Porphyrii doctrinam redolent aut sententias eius fortasse tradunt); accedunt denique libri virorum doctorum nostrae aetatis.

testimoniorum

Tot fontibus adhibitis necesse erat ut editionibus iam pervulgatis niterer. quarum apparatus criticos alios alio modo instructos nec aequa diligentia curatos, ut uniformes essent, commutare non potui, nisi codices omnes denuo examinavissem. quod raro feci (Nemesii codices examinavi Monacenses gr. 562, 419, 536, 29, Boethii Monacensem latinum 6372 et Aurelianensem 267 quem imaginibus lucis ope confectis usus perscrutavi). illis locis, quibus Porphyrii ipsa verba exstant, apparatum amplius instruxi.

criticus

In appendice, quae conspectum continet auctorum et editionem e quibus fragmenta afferuntur, siglorum conspectus eos solum codices comprehendit qui in apparatu huius editionis adhibentur. quae inter codices intercederet ratio, uncis a sinistra codices coniungentibus interdum illustravi. qui codices raro adhibentur uncis inclusi.

conspectus auctorum

Restat ut eis qui me in hac editione paranda adiuverunt breviter gratias agam, F. Lasserre, E. des Places, P. Burguière, F. Romano, H. D. Saffrey, C. Steel,

D. O'Meara, qui mihi lectiones ex editionibus quas nunc parant amicissime transmiserunt. gratias plurimas ago E. Lamberz qui magnam huius editionis partem diligentissime perlegit et multa quae sunt maximae utilitatis mihi proposuit. gratiae quoque sunt habendae Academiae Regiae Hibernensi et Institutioni Humboldtianae quae mihi stipendiis liberaliter subvenerunt, necnon E. Vogt, litterarum Graecarum apud Universitatem Monacensem professori, et Bibliothecae Instituti Philologiae Classicae eiusdem Universitatis custodibus. praeterea silentio non transierim eos qui me auxilio consilioque exhortati sunt, A. H. Armstrong, M. Brennan, J. Dillon, C. McCarthy, J. J. O'Meara, J. A. Richmond, G. Watson, familiam denique meam quae me magna cum patientia sustinuit et cui hoc volumen dedicavi.

Scribebam Dublini mense Februario 1988 A.S.

DE FRAGMENTIS ET TESTIMONIIS ARABICIS ET SYRIACIS

Vtcumque mihi contigit ut textum Arabicum adipisci possem, Anglice denuo reddidi et translationes priores adnotavi. si tamen textus Arabicus mihi praesto non fuit et translationes iam pervulgatas adhibere necesse fuit, quod semper in fragmenti titulo perspicue nuntiatur, nihil commutavi nisi quod ad litteras Arabicas in Anglicas transferendas attinet.

Verba Arabica in litteras Anglicas ita transtuli ut in illis libris *Encyclopaedia of Islam* appellatis comprobatur, nisi repugnantibus orthographicis moribus eorum qui Anglice loquuntur, videlicet: lineam subter litteras duplices

(e.g. *kh*) non duxi; *q* = *k*, *j* = *dj*. si principia alia in translationibus aliorum adhibitis sunt observata, haec retinui.

Cum lingua Arabica vocalium brevium signa nulla, longarum solum *a, i, u* habeat et punctis omissis litterarum significatio omnino commutetur, verba quae ex linguis aliis sunt derivata difficultates permultas praebent. haec saepe ab Arabicis scriptoribus penitus corrupta sunt cum ipsi verborum rationem non intellexissent, itaque lectionem semper eligere conatus, quae verbo Graeco proxima esse videtur, varias lectiones tamen adhibui si quando has lectiones profuturas esse putabam, praecipue cum punctis omnibus omissis singula signa vel quinas diversas litteras significare possent. nomina denique quae Latine *-ius* et Graece *-ιος* cadunt et Arabice forma indicantur quae *-iyyus* intellegitur, in hoc volumine *-iyus* scribuntur quod verbo Graeco similius esse videtur.

Scribebam Dublini mense Februario 1988 D.W.

CONSPECTVS AVCTORVM EDITIONVMQVE

Auctores graeci et latini

ACTA CONCILIORUM OECUMENICORUM, ed. E. Schwartz, Berlin 1927–

AENEAS GAZAEUS Theophrastus, ed. M.E.Colonna, Napoli 1958

A Parisinus gr. 460, saec. XVI
B Parisinus gr. 1058, saec. XVI
D Bruxellensis 31, saec. XVI
F Parisinus gr. 461, saec. XVI
M Monacensis gr. 564, saec. XVI
N Ottobonianus 191, saec. XVI
O Oxoniensis Bodl. Miscell. 25, saec. XVI
V Venetus Marcianus 496, saec. X–XI
Tr. Ambrosius Traversarius, trad. lat., Venetiis 1513
Wf. ed. I. Wolfius, Theologorum quorundam Orthodoxorum libri graeci, Tiguri 1559
Bt. ed. C. Barthius, Lipsiae 1655
Bois. ed. J. F. Boissonade, Paris 1836
duae traditiones discernuntur **VONAFBD** (praec. **AV**) = **Ω** et **M**. usus est Tr. codice de quo **M** fluxit

AMMONIUS In Aristotelis Analyticorum priorum librum I commentarium, ed. M. Wallies (CAG IV 6), Berlin 1899

In Aristotelis De interpretatione commentarius, ed. A. Busse (CAG IV 5), Berlin 1897
A Parisinus gr. 1942, saec. XIII vel XIV
F Laurent. LXXI 3, saec. XIII ex.–XIV in.
G Laurent. LXXII 7, saec. XIV
M Monacensis gr. 222, saec. XIII vel XIV

In Porphyrii Isagogen sive quinque voces, ed. A. Busse (CAG IV 3), Berlin 1891

D Laurent. X 26, saec. XIII
E Marcianus gr. 225, saec. XIV
M Monacensis gr. 222, saec. XIII vel XIV
V Vindobonensis 139, saec. XIV
pr. ed. princeps, Venetiis 1500
Brand. Scholia in Aristotelem, ed. C. A. Brandis, Berlin 1836

ANECDOTA GRAECA I, ed. I. Bekker, Berlin 1814
Parisinus Coisl. 345 (Sequerianus), saec. X
cf. Devreesse, Le Fonds Coislin, Paris 1945, 329–330

ANECDOTA GRAECA III, ed. I. Bekker, Berlin 1821
Parisinus gr. 2630 (Anon. Lex. ex Suda), saec. XII–XIII

ANECDOTA GRAECA e codd. manuscriptis Bibliothecae Regiae Parisiensis, t. II ed. J. A. Cramer, Oxford 1840
Parisinus gr. 854 (Anon. Chron.), saec. XIII
cf. R. Wuensch, Lydus mens., praef. xxix

ANONYMUS AURELIANENSIS II De paralogismis, ed. S. Ebbesen, Commentators and Commentaries on Aristotle's Sophistici Elenchi, Corpus Latinum Commentariorum in Aristotelem Graecorum (CLCAG) VII 2, Leiden 1981 (cf. Ebbesen, Cahiers de l'Institut du moyen âge grec et latin [CIMA] 16 (1976) 15–84)
Orléans 283, saec. XII

ANONYMUS Contra philosophos, ed. D. Aschoff (Corpus Christianorum, Series Latina LVIII A), Bruxelles 1975

Anonymous Commentary on Aristotle's De Interpretatione, ed. L. Tarán (Beiträge zur Klassischen Philologie 95), Meisenheim 1978
P Parisinus gr. 2064, saec. XI

ATHANASIUS Prolegomena in Hermogenis *Περὶ στάσεων*, ed. H. Rabe (Prolegomenon Sylloge), Lipsiae 1931

AUGUSTINUS De civitate dei, edd. B. Dombart et A. Kalb, Lipsiae 1928 (= Corpus Christianorum, Series Latina XLVII, 1955)

V	Veronensis XXVIII (26), saec. V (lib. XI–XVI)
C	Corbeiensis (Paris. 12 214 et Petropolitanus Q. v. I no. 4), saec. VI (I–X)
R	Monacensis 6259 (Frising.), saec. X (XV–XXII)
A	Monacensis 3831 (August.), saec. X (I–XXII)
F	Monacensis 6267 (Frising.), saec. IX (I–XVIII)
K	Coloniensis 75 (Darmstadt 2077), saec. VIII (I–X)
G	Sangallensis 178, saec. IX (I–XXII)
r	Monacensis 13 024 (Ratisbon.), saec. X (I–XXII)
B	Bernensis 12–13, saec. XI (I–XXII)
D	Bernensis 352, saec. XI (X?) (XIX–XXII)
H	Monacensis 28 185 (August.), saec. XIII (I–XXII)
a	Parisinus 2050, saec. X (I–XXII)
b	Parisinus 2051, saec. X (I–XXII)
e	Parisinus 11.638, saec. X (I–XXII)
g	Parisinus 12.215 (Corbeiensis), saec. X (XVI–XXII)
p	Patavinus 1469, saec. XIV (I–XXII)
l	Lugdunensis n. 606, saec. IX (I–XXII)
(**β**	Bernensis 134, saec. X
s	spec. cod. S. Crucis n. 138, saec. X)
ed. Ben.	Sancti Augustini Opera, ed. opera et studio monachorum ordinis S. Benedicti e congregatione S. Mauri, VII, Paris 1685
v	ed. Duebner, Paris 1838
Hoffm.	ed. E. Hoffmann (CSEL XL), Vindobonae 1899–1900

De consensu evangelistarum, ed. F. Weihrich (CSEL XLIII), Vindobonae 1904

Epistulae, ed. A. Goldbacher (CSEL XXXIV) (ep. XXXI–CXXIII), Vindobonae 1898

Sermones, ed. Ben., Paris 1685 (Patrologia Latina 38)

Libri duo retractionum, ed. P. Knöll (CSEL XXXVI), Vindobonae 1902

BASILIUS MINIMUS Scholia in S. Gregorii Orationes, ed. A. Jahn, Patrologia Graeca 36, 903–916, Paris 1858
Monacensis gr. 34, saec. XVI

BOETHIUS De divisione (cf. praef. XI)
A Monacensis 6372 (Frising. 172), saec. X ex.
O Orléans 267 (223), saec. X ex.
a ed. princeps, Venetiis 1491
b Opera omnia ed. H. L. Glareanus, Basileae 1546

De syllogismo categorico, ed. Glareanus Patrologia Latina 64, 793–832

Commentarium in librum Aristotelis *Περὶ ἑρμηνείας*, ed. C. Meiser, II, Lipsiae 1880
S Vindobonensis (Salisb. 10) 80, saec. X
F Monacensis 6366 (Frising. 166), saec. XI (a t. II 171 saec. X)
T Monacensis 18479 (Tegernseensis 479), saec. XI
E Monacensis 14582 (Ratisbon. S. Emm. 582), saec. XI
codices raro adhibiti:
N Einsiedlensis 301, saec. X
J Einsiedlensis 295, saec. XI
G Sangallensis 830, saec. XI
B Bernensis 332, saec. XII
ed. princ., Venetiis 1491
b editio Basileensis, a. 1570

CLAUDIANUS MAMERTUS De statu animae, ed. A. Engelbrecht (CSEL XI), Vindobonae 1885

CYRILLUS ALEXANDRINUS Contra Iulianum, ed. Aubert (1638), Patrologia Graeca 76, Paris 1863; I–II edd. P. Burguière et P. Évieux, Paris 1985– (alii parantur)
M Marcianus gr. 123, saec. XIV
N Marcianus gr. 124, saec. XV
E Scorialensis ΩIII 5 534, saec. XV
P Parisinus gr. 1261, a. 1537

F Scorialensis ΨIII 12 463, saec. XIII
{ V Marcianus gr. 122, a. 1343
{ C Berolinensis gr. 40, saec. XV–XVI
{ B Monacensis gr. 65, saec. XVI
Oe Oecolampadius, trad. lat., Basileae 1528
tres traditiones **MNEP**, **F**, **VCB** (**B** ab Aubert adhibitus est). de manuscriptis cf. C. J. Neumann, Iuliani imperatoris librorum Contra Christianos quae supersunt, Lipsiae 1880; Henry, États du texte de Plotin I, 71; W. J. Malley, A Preliminary Specimen of a Critical Edition of the Contra Iulianum of St. Cyril of Alexandria, Manila 1959

DAMASCIUS In Platonis Phaedonem commentaria I et II, ed. L. G. Westerink, Greek Commentaries on Plato's Phaedo, Amsterdam 1977
M Marcianus gr. 196, circa a. 900
M[c] corrector qui titulos et marginalia confecit

In Platonis Philebum, ed. L. G. Westerink, Lectures on the Philebus wrongly attributed to Olympiodorus, Amsterdam 1959
M Marcianus gr. 196, circa a. 900

Dubitationes et solutiones de primis principiis, ed. C. A. Ruelle, Paris 1889 (cf. Damascius Traité des Premiers Principes, edd. L. G. Westerink, J. Combès, H. D. Saffrey, Paris 1986–).
A Marcianus gr. 246, saec. IX
{ **B** Marcianus gr. 247, saec. XV
{ **D** Ambrosianus C 58 sup., saec. XV
{ **C** Marcianus gr. 245, saec. XV
{ **E** Monacensis gr. 5 (243), saec. XVI
BD et **CE** ab **A** fluxerunt

DAVID In Porphyrii Isagogen, ed. A. Busse (CAG XVIII 2), Berlin 1904
{ **K** Marcianus gr. 599, saec. XIV
{ **T** Vaticanus 1023, saec. XIV
V Vaticanus 1470, saec. XIV

ELIAS In Porphyrii Isagogen, ed. A. Busse (CAG XVIII 1), Berlin 1900

ELIAS CRETENSIS Scholia in S. Gregorii Orationes, ed. A. Jahn, Patrologia Graeca 36, Paris 1858, 757–898

ETYMOLOGICUM MAGNUM GENUINUM, ed. F. Lasserre et N. Livadaras, Roma 1976–
Laurentianus S. Marci 304, saec. X

EUNAPIUS Vitae sophistarum, ed. J. Giangrande, Roma 1956

A	Laurent. LXXXVI 7, saec. XII ex.
A[1]	manus eiusdem aetatis nonnulla corrigens
A[2]	manus aliquanto recentior nonnulla corrigens
ω	apographa
Wytt.	D. Wyttenbach ap. Boiss.
Boiss.	ed J. F. Boissonade, Amsterdam 1822
Cob.	C. G. Cobet, Mnemos. N.S. 6 (1878) 315–336
Vollebr.	J. C. Vollebregt, Symbola in novam Eunapii Vitarum editionem, diss. Amsterdam 1939

A est fons e quo omnes alii codices manaverunt

EUSEBIUS Chronica, ed. A. Schoene, t. I
Eusebii Chronicorum liber prior, Berlin 1875
Parisinus gr. 2600 saec. XVI
cf. J. A. Cramer, Anec. Gr. Par. II 139–140; Schoene, praef. xii;
Die Chronik aus dem Armenischen übersetzt mit textkritischem Kommentar, ed. J. Karst (GCS 20), Leipzig 1911

Demonstratio evangelica, ed. I. A. Heikel (GCS 23), Leipzig 1913

P	Parisinus gr. 469, saec. XII
Steph.	ed. R. Stephanus, Paris 1545/6
Gaisf.	ed. Gaisford, Oxonii 1852

Historia ecclesiastica, ed. E. Schwartz (GCS 2, 1–2), Leipzig 1903/1908

Praeparatio evangelica, ed. K. Mras (GCS 8, 1–2), Berlin 1954

A Parisinus gr. 451, a. 914
S Parisinus gr. suppl. 1248, saec. X (I 234,18–239,12 Mras)
cf. des Places, Un témoin méconnu de la Préparation Évangélique d'Eusèbe, RPh 47 (1973) 296–298
H Marcianus gr. 343, saec. XI
I Marcianus gr. 341, saec. XV
Ia manus prima I–II 300,2
Ib manus secunda II 300,3–381,7
B Parisinus gr. 465, saec. XIII
O Bononiensis 3643, saec. XIII
G Laurent. VI 9, a. 1344
V Athous Batopedianus 180, saec. XIV
N Neapol. II AA 16, saec. XV
(**D** Parisinus gr. 467, saec. XVI)

Steph. ed. R. Stephanus, Lutetiae 1544
Vig. ed. F. Vigerus, Paris 1628
Gaisford ed. Th. Gaisford, Oxonii 1843
Dindorf ed. K. W. Dindorf, Lipsiae 1867
Gifford ed. E. H. Gifford, Oxonii 1903
Heikel I. A. Heikel, De Praeparationis evangelicae Eusebii edendae ratione, Helsingforsiae 1888
des Places Oracles Chaldaïques, ed. E. des Places, Paris 1971

Eustathius Commentarii ad Homeri Iliadem pertinentes, ed. M. van der Valk, Leiden 1971–1979
Commentarii ad Homeri Odysseam pertinentes, ed. G. Stallbaum, Lipsiae 1825–1826 [1960]

Excerpta Latina Barbari, ed. A. Schoene, Euseb. Chron. I app. VI
Parisinus lat. 4884, saec. VII vel VIII

Firmicus Maternus De errore profanarum religionum, ed. R. Turcan, Paris 1982 (cf. G. Heuten, Bruxelles 1938)

Matheseos libri, edd. W. Kroll, F. Skutsch, Leipzig 1913

FRAGMENTE DER GRIECHISCHEN THEOSOPHIEN, ed. H. Erbse, Hamburg 1941 (cf. *Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* ap. K. Buresch, Klaros, Untersuchungen zum Orakelwesen des späteren Altertums, Leipzig 1889, 89–126)

T Tubingensis Mb27, saec. XVI (a. 1580)
M Marcianus class. XI 1, saec. XIV
F Laurent. LV 7, saec. XV
C Cremonensis (bibl. Governativa) 160, saec. XV
P Parisinus gr. 1409, saec. XV
A Ambrosianus 569 (N 234 sup.), saec. XVI
St. Augustinus Steuchus, De perenni philosophia, lib. III cap. xiv, Lugd. 1540
L Laurent. XXXII 16, saec. XIII
B Neapolitanus II F. 9, saec. XIV
V Vat. Palat. gr. 141, saec. XIV/XV
Müll. W. A. Müller, Fragmenta Phil. Gr. I 191–192, Paris 1875

HEPHAESTIO Apotelesmatica, ed. D. Pingree, Leipzig 1973

HERMIAS ALEXANDRINUS In Platonis Phaedrum scholia, ed. P. Couvreur, Paris 1901 [Hildesheim 1971, C. Zintzen]
A Parisinus gr. 1810, saec. XIII
M Monacensis gr. 11, saec. XVI
omnes codices ab A manant

HIERONYMUS Contra Vigilantium, ed. Vallarsi, Patrologia Latina 23, 353–368

Comment. in Epist. ad Galat., ed. Vallarsi, Patrologia Latina 26

IOHANNES CHRYSOSTOMUS In Ioannem homil., ed. Montfaucon, Patrologia Graeca 59.

In I Cor. homil., ed. Montfaucon, Patrologia Graeca 61.

IULIANUS IMPERATOR Orationes, ed. G. Rochefort, Œuvres complètes t. II i, Paris 1963
Petavius ed. D. Petavius, Paris 1638

Hertlein ed. F. C. Hertlein, Lipsiae 1875

Epistulae, ed. J. Bidez, Œuvres complètes t. I ii, Paris 1924

LYDUS, IOHANNES LAURENTIUS De mensibus, ed. R. Wuensch, Lipsiae 1898
- S Scorialensis gr. Φ III 1, saec. XIV/XV
- χ consensus codicum recensionis Barberinae:
  - A Barberinus II 15, saec. XV
  - B Parisinus gr. 3084, saec. XVII
  - T Cryptoferratensis gr. Z δ VI, saec. XV–XVI

MACROBIUS Saturnalia, ed. J. Willis, Lipsiae 1970

Commentarii in Somnium Scipionis, ed. J. Willis, Lipsiae 1963
- S Parisinus 6370, saec. IX
- E Parisinus 16677, saec. IX in.
- D Bodleianus Auct. T II 27, saec. IX ex.
- P Parisinus 6371, saec. XI
- B Bambergensis M. IV 15 Fn. 4, saec. XI
- C Cottonianus Faustin. C. I.3 musaei Brit., saec. XII ex.

MALALAS Chronographia, ed. L. Dindorf, Bonn 1831 (Patrologia Graeca 97)
- A Parisinus gr. 1336, saec. XI
- O Oxoniensis Baroc. 182, saec. XII
- Cedrenus Georgius Cedrenus, Patrologia Graeca 121

⟨MARCELLINUS⟩ Prolegomena in Hermogenis *Περὶ στάσεων*, ed. H. Rabe, Prolegomenon Sylloge, Lipsiae 1931

MARINUS Vita Procli, ed. R. Masullo, Napoli 1985

Boissonade ed. J. F. Boissonade, Lipsiae 1814

NEMESIUS De natura hominis, ed. M. Morani, Leipzig 1987
- Π Patmiacus S. Iohannis 202, saec. X
- B Bodleianus Auct. E. 5. 4, saec. XI
- H Harleianus 5685, saec. XI vel XII
- Δ excerptum Nemesii in florilegio Coisliniano ex consensu codicum:
  - S Parisinus Coislinianus 294, saec. XII

G Parisinus gr. 924, saec. X
Q Ambrosianus Q 74 sup., saec. X–XI
E Argentoratensis gr. 12, saec. XII
T Vaticanus gr. 491, saec. XIV

K Vaticanus Chisianus R.IV.13, saec. X vel XI
F Laurentianus LXXXVI 6, saec. XII
A Monacensis gr. 562, saec. XI
D Dresdensis Da 57, saec. XII
P Parisinus gr. 1268, saec. XII
(**R** Ohridensis Mošin 67, saec. XII)
Alf. versio Latina Alfani, saec. IX
ar. versio Arabica Ḥunaini, saec. XI
arm. versio Armeniaca, a. 717
ge. versio Georgica, saec. XI
Matth. ed. C. F. Matthaei, Halle 1802
Burkh. K. Burkhard, Wiener Studien 30 (1908) 47–58

NICEPHORUS CALLISTUS XANTHOPULUS Historia ecclesiastica, ed. Ducaeus, Paris 1630, Patrologia Graeca 145–146

PHILOPONUS De aeternitate mundi contra Proclum, ed. H. Rabe, Lipsiae 1899
M Marcianus gr. 236, saec. IX
P Parisinus gr. 2058, saec. XIV

De opificio mundi, ed. G. Reichardt, Lipsiae 1897
Vindobonensis theol. gr. 29, saec. X vel XI
Cor. ed. Balthasar Corderius, Vindobonae 1630

In Aristotelis Physicorum libros commentaria, ed. H. Vitelli, (CAG XVI), Berlin 1887
E Parisinus gr. 1853, saec. IX/X
F Marcianus gr. 227, saec. XIII/XIV
D Laurent. LXXXVII 10, saec. XIV
K Marcianus gr. 220, saec. XV
L Vaticanus 1028, saec. XIV
M Marcianus gr. 230, saec. XIV
t ed. Trincavellus, Venetiis 1535

PHOTIUS Bibliotheca, ed. R. Henry, Paris 1959–
A Marcianus gr. 450, saec. X
M Marcianus gr. 451, saec. XII
Bekker ed. I. Bekker, Berlin 1824

PORPHYRIUS Ad Marcellam. Vita Pythagorae, ed. A. Nauck, Porphyrii Opuscula, Lipsiae [2]1886
cf. Porphyrios *ΠΡΟΣ ΜΑΡΚΕΛΛΑΝ*, ed. W. Pötscher, Leiden 1969, et Porphyre, Vie de Pythagore, Lettre à Marcella, ed. E. des Places, Paris 1982.

A	Ambrosianus Q 13 sup. (gr. 667), saec. XV ex.
Mai	ed. A. Mai, Mediolani 1816, [2]1831
Volkmann	R. Volkmann, Osterprogramm des Gymnasiums zu Jauer 1873, 7–11

Vita Plotini, ed. P. Henry et H.-R. Schwyzer, Oxford 1964

w	A	Laurent. LXXXVII 3, saec. XIII
	E	Parisinus gr. 1976, saec. XIII
x	B	Laurent. LXXXV 15, saec. XIV
	R	Vatic. Reginensis gr. 97, saec. XIV
	J	Parisinus gr. 2082, saec. XIV
y	U	Vatic. Vrbinas gr. 62, a. 1460
	S	Berolinensis gr. 375, a. 1460 vel postea
	C	Monacensis gr. 449, a. 1465
Perna		ed., Basiliae 1580
Kirchhoff		ed., Lipsiae 1856
Volkman		ed., Lipsiae 1883–1884
Dobler		secundum Fabricium
Heintz		secundum Harder
Wilamowitz		Coniectanea, Index scholarum in Academia Georgia Augusta per semestre aestivum 1884 habendarum, Göttingen 1884, 13–15

PRISCIANUS LYDUS Solutiones eorum de quibus dubitavit Chosroes Persarum rex, ed. I. Bywater (Suppl. Aristotelicum I 2), Berlin 1886

PROCLUS In primum Euclidis Elementorum librum commentarii, ed. G. Friedlein, Lipsiae 1873

M	Monacensis gr. 427, saec. X
(B	Vaticanus Barberinianus 145, saec. XVI)

c corrector quidam ignotus, qui editionis primae exemplar, nunc in bibliotheca Monacensi sub signo A. Gr. 1060 asservatum, ex exemplari codici **M** simillimo emendavit
Gr. (ed. princ.) ed. S. Grynaeus, Basileae 1533
Ba. transl. latinam ed. Fr. Barocius, Patavii 1560
Za. Monacensis lat. 6 (transl. lat. B. Zamberto interprete), a. 1539
Morrow A commentary on the First Book of Euclid's Elements, trans. G. R. Morrow, Princeton 1970

In Platonis Parmenidem commentarii, ed. V. Cousin, Paris 1864 codices graeci:

{ **f** Laurent. LXXXV 8, saec. XV
r Vatic. Rossianus 962, saec. XV
d Parisinus gr. 1837, saec. XVI

{ **a** Parisinus gr. 1810, circa a. 1300
m Ambrosianus B 165 sup., saec. XV

Γ exemplar graecum Guilelmi de Morbeka

codices latini (traductio Guilelmi de Morbeka, ed. C. Steel, t. I–II, Leuven 1982–1984):

O Oxoniensis Bodleianus Digbeianus 236, saec. XIV

A Ambrosianus A 167 sup., a. 1508
R Vaticanus 11600, saec. XV
V Vaticanus 3074, saec. XV med.
C Cusanus 186, saec. XV med.
Λ archetypus codicum latinorum

In Platonis Rempublicam commentarii, ed. W. Kroll, Lipsiae 1899–1901 unus codex in duas partes diremptus: Laurent. LXXX 9, Vaticanus 2197, saec. IX
A. Morus
A. Maius
L. Holstenius
L. Allatius
} antea margines examinaverunt quam in Vaticanam delatus aut charta tectus est codex
Festugière A. J. Festugière, Proclus, Commentaire sur la République, traduction et notes, Paris 1970

De malorum substantia. De providentia, ed. H. Boese, Procli Diadochi tria opuscula, Berlin 1960

In Platonis Timaeum commentaria, ed. E. Diehl, Lipsiae 1903–1906
M Marcianus gr. 195, saec. XIV ex. et XV
P Parisinus gr. 1840, saec. XVI
Q Parisinus suppl. gr. 666, saec. XIV
Festugière A. J. Festugière, Proclus, Commentaire sur le Timée, traduction et notes, Paris 1966–1968

In Platonis theologiam, ed. H. D. Saffrey et L. G. Westerink, Théologie Platonicienne, Paris 1968–
P Parisinus gr. 1813, saec. XIII
V Vaticanus gr. 237, saec. XIV
Portus ed. Ae. Portus, Hamburgi 1618

PSELLUS MICHAEL Allegoriae Homericae, ed. N. Sathas, Extrait de l'Annuaire de l'Association pour l'encouragement des ét. gr. en France, Paris 1876
Parisinus gr. 1182, saec. XIII

De omnifaria doctrina, ed. L. G. Westerink, Utrecht 1948

F Laurent. VII 35, saec. XIV
D Matrit. gr. 51, saec. XIV med.
S Bodl. Seld. gr. 16, saec. XV
W Vindobonensis phil. gr. 225, saec. XV
H Hamburg. 153 in scrin., saec. XVII
P Parisinus gr. 2087, saec. XIV
B Brux. 14249, saec. XVII
C Parisinus gr. 2231, saec. XIII
E Parisinus gr. 854, saec. XIII
V Vatic. Pal. gr. 383, saec. XIII
R Bodl. Roe gr. 18, a. 1349

Πρὸς τοὺς λέγοντας μὴ εἶναι φύσει χρηστὸν τὸν ἄνθρωπον, De Babutzicario, De Gillo ed. D. O'Meara, Michaelis Pselli Opuscula philosophica II, Leipzig 1989
P Parisinus gr. 1182, saec. XIII
V Vaticanus gr. 672, saec. XIII
v⁷ Vaticanus gr. 1088, saec. XIII–XIV

SERVIUS In Vergilii carmina commentarii, ed. G. Thilo et H. Hagen, Lipsiae 1881
F Bern. 172, saec. X
L Lipsiensis I n. 36b, saec. X
N Laurent. XXII 1, saec. X
H Hamburg. scrin. 52, saec. IX
M Monacensis 6394, saec. XI
D Dresdensis Dc 136, saec. XV ex.

SCHOLIA IN BASILII HEXAEM., ed. G. Pasquali, Doxographica aus Basiliusscholien, Nachrichten der k. Gesellschaft der Wiss. zu Göttingen, Phil.-hist. Klasse 1910, 194–228
G Genuensis Saulianus 17, saec. IX/X

SCHOLIA GRAECA IN HOMERI ILIADEM, ed. W. Dindorf, Oxford/Leipzig 1875 (cf. Scholia Vetera, ed. H. Erbse, Berlin 1969–1977).
A Marcianus gr. 454, saec. X
D Scholia in Homeri Iliadem quae vocantur Didymi, ed. J. Lascaris, Romae 1517

cf. M. Van der Valk, Researches on the Text and Scholia of the Iliad, Leiden 1963, 202–302

SCHOLIA IN HERMOGENIS *Περὶ στάσεων*, cf. H. Rabe, Aus Rhetoren-Handschriften, RhM 62 (1907) 561 n. 2
Parisinus gr. 3032, saec. XI

SCHOLIA AD PORPHYRII VITAM PLOTINI, cf. Plotini Opera, ed. P. Henry et H.-R. Schwyzer, Bruxelles 1951–1973, ad loc.

⟨ARETHAS?⟩ SCHOLIA IN LUCIANUM, ed. H. Rabe, Lipsiae 1906
Palatinus gr. 73, saec. XIII
cf. Rabe, praef. iii–iv; Die Lukianstudien des Arethas, Kgl. Ges. d. Wiss. zu Gött., Nachrichten Phil.-hist. Klasse 6, 1903, 643–656

SIMPLICIUS In Aristotelis De caelo commentaria, ed. I. L. Heiberg (CAG VII), Berlin 1894.

A	Mutinensis III E 8, saec. XIII–XIV
F	Marcianus gr. 228, saec. XV
B	Ottobonianus gr. 83, saec. XVI
E	Marcianus gr. 491, saec. XIII
D	Coislinianus 166, saec. XIV
Morbeka	Commentaria in quattuor libros De coelo Aristotelis, Guilelmo de Morbeka interprete, Venetiis 1540
c	ed. S. Karsten, 1865

In Aristotelis Categorias commentarium, ed. C. Kalbfleisch, (CAG VIII), Berlin 1907

J	Marcianus gr. 224, saec. XI
Ja	corrector antiquus
L	Ambrosianus E 99 sup., saec. XIII vel XIV
A	Parisinus gr. 1942, saec. XIII vel XIV
Ap	Parisinus suppl. gr. 1942, saec. XV
K	Marcianus gr. 225, saec. XIV
v	ed. Veneta, a. 1499
b	ed. Basileensis, a. 1551

In Aristotelis Physicorum libros commentaria, ed. H. Diels, (CAG IX–X), Berlin 1882–1895

codex omnes libros continens:
F Marcianus gr. 227, saec. XIII (XII?)
codices libros I–IV continentes:
D Laurent. LXXXV 2 saec. XIII
E Marcianus gr. 229 saec. XIII (XII?)
Eb particula primo omissa (p. 52,17–72,11) suppleta est infra ex libro mendose scripto
codices libros V–VIII continentes:
A Marcianus gr. 226, saec. IX
C Laurent. LXXXV 5 (V–VI continens), saec. XI
M Monacensis gr. 428, saec. XIV vel XV
a ed. Aldina, a. 1526

SOCRATES Historia ecclesiastica, ed. R. Hussey, Oxonii 1853

SOPATER In Hermogenis *Περὶ στάσεων*, ed. Chr. Walz, Rhetores Graeci V, Tübingen 1833

STEPHANUS BYZANTINUS Ethnica, ed. A. Meineke, Berlin 1849

STOBAEUS IOHANNES Anthologium, libri duo priores (t. I et II) ed. C. Wachsmuth, Berlin 1884; libri duo posteriores (t. III–V) ed. O. Hense, Berlin 1894–1912
librorum duorum priorum codices:
F Neapolitanus III D 15 (Farnesinus), saec. XIV
P Parisinus gr. 2129, saec. XV
(Aug. Monacensis gr. 396 (August.), saec. XV)
(L Laurent. VIII 22, saec. XIV)
librorum duorum posteriorum codices:
S Vindobonensis phil. gr. 67, saec. X
M Scorialensis Σ II 14 (gr. 90, saec. XI/XII)
M[d] ibid. collatio Dindorfiana
A Parisinus gr. 1984, saec. XIII
Br Bruxellensis 11360, saec. XIV in.
(B Parisinus gr. 1985 (teste Gaisfordo), saec. XVI)
Tr editio Trincavelliana, Venetiis 1536
Gesner ed. C. Gesner, Basileae 1549[2]

Canter	ed. G. Canter, Antwerpiae 1575 (ex apographo Parisino quod nunc deperditum esse videtur)
Heeren	ed. H. L. Heeren, Gottingae 1792–1801
Gaisford	ed. Th. Gaisford, Oxonii 1850
Meineke	ed. A. Meineke, Lipsiae 1860–1863
Jacobs	Chr. F. W. Jacobs, Spec. emendatt. in scr. vett., Gottingae 1786
Nauck	Mélanges Gréco-Romains, Bulletin de la classe Hist.-Phil. de l'Académie Impériale des sciences de St-Pétersbourg, t. 5, 1870
W.	Wachsmuth
H.	Hense

SUDA Lexicon, ed. A. Adler, Leipzig 1935.

A	Parisinus gr. 2625, saec. XIII (A–Θ continens) et 2626, saec. XII (K–Ψ continens)
{ **V**	Vossianus Lugdun. 2 Fol., saec. XII
{ **S**	Vaticanus 1296, a. 1205
F	Laurentianus 55,1, a. 1422
{ **G**	Parisinus gr. 2623, saec. XV
{ **I**	Angelicanus 75, saec. XV
{ **T**	Vaticanus 881, a. 1434
M	Marcianus gr. 448, saec. XIII
E	Bruxellensis 59, a. 1476
ed. pr.	editio princeps, Demetrius Chalcondyles, Mediolani 1499
Portus	ed. Aem. Portus, 1630

SYRIANUS In Hermogenis *Περὶ στάσεων* commentarium, ed. H. Rabe, Syriani in Hermogenem Commentaria t. II, Lipsiae 1893

V Marcianus gr. 433, saec. XIV
S Messanensis, saec. XIII

In Aristotelis Metaphysica commentaria, ed. W. Kroll (CAG VI 1), Berlin 1902

C	Parisinus Coislinianus 161, saec. XIV
Usener	ed. H. Usener, Aristotelis Opera, Berlin 1870, V 837–946

THEMISTIUS In libros Aristotelis De anima paraphrasis, ed. R. Heinze (CAG V 3), Berlin 1899
{ P Parisinus Coislinianus 386, saec. XI
{ Q Laurent. LXXXVII 25, saec. XIII
C Parisinus gr. 1888, saec. XV

THEODORETUS Graecarum affectionum curatio, ed. J. Raeder, Lipsiae 1904
K Vaticanus 2249, saec. X
B Bodleianus Auct. E II 14 (misc. 42), saec. XI
L Laurent. X 18, saec. XI
S Scorialensis X II 15, saec. XI
C Parisinus Coislinianus 250, saec. XI
M Marcianus gr. 559, saec. XII
V Vaticanus 626, a. 1307
D Bodleianus Canonicianus 27, saec. XVI
cf. Thérapeutique des maladies Helléniques, ed. P. Canivet, Paris 1958

TIMAEUS SOPHISTES Lexicon vocum Platonicarum, ed. D. Ruhnkenius, editio nova G. A. Koch, Lipsiae 1828

TZETZES IOHANNES Historiarum variarum chiliades, ed. Th. Kiessling, Lipsiae 1826
In Homeri Iliadem exegesis, ed. L. Bachmann, Scholia in Homeri Iliadem I, Lipsiae 1835

ZACHARIAS Disputatio de mundi opificio, ed. M. M. Colonna, Napoli 1973
V Marcianus gr. 496, saec. XII
A Parisinus gr. 458, a. 1541
E Oxoniensis Bodl. Miscell. gr. 25, saec. XVI
C Parisinus suppl. gr. 331, saec. XVII
G Cantabrigiensis Galeanus gr. 1271, saec. XVII
cf. Patrologia Graeca 85, 1012–1144

Auctores orientales

AL-'ĀMIRĪ al-Sa'āda wal-Is'ād, ed. M. Minovi, Wiesbaden 1957–1958

ANONYMUS Prophecies of the Pagan Philosophers, ed. S. Brock, Orientalia Lovaniensia Periodica, 14 (1983) 203–246

ANONYMUS Theologia Aristotelis: ed. et trad. G. Lewis apud Plotini Opera ed. Henry et Schwyzer, II, Bruxelles 1959

ATHANASIUS SYRUS Bibliothecae Apostolicae Vaticanae Codicum manuscriptorum catalogus, t. III edd. S. E. et J. S. Assemanus, Romae 1756–1759, 305

AVERROES vide sub Ibn Rushd

AVICENNA vide sub Ibn Sīnā

BAR HEBRAEUS vide sub GREGORIUS ABŪ AL-FARAJ

AL-BĪRŪNĪ India. An account of the religion, philosophy, literature, geography, chronology, astronomy, customs, laws and astrology of India about A.D. 1030, trad. angl. E. Sachau, Lond. 1888

CASIRI, M. Bibliotheca Arabico-Hispana Escurialensis, Matrit. 1760–1770

GREGORIUS ABŪ AL-FARAJ BAR HEBRAEUS Historia compendiosa dynastiarum, ed. Arabice cum trad. Latina E. Pococke, Oxonii 1663

ḤAJJĪ KHALĪFA, MUṢṬAFA B. 'ABD ALLĀH, KĀTIB ÇELEBI, Kashf al-Ẓunūn, Lexicon bibliographicum et encyclopaedicum, ed. cum trad. Lat. G. Flügel, Lipsiae 1835–1838

IBN ABĪ USAYBI'A 'Uyūn al-Anbā' fī Ṭabaqāt al-Aṭibbā', ed. A. Müller, Königsberg/Cairo 1884

IBN AL-NADĪM, ABŪ AL-FARAJ MUḤAMMAD B. ISḤĀQ AL-WARRĀQ, Kitāb al-Fihrist, ed. G. Flügel, Lipsiae 1871; trad. angl. The Fihrist of al-Nadīm, a tenth-century survey of Muslim culture, ed. and trans. B. Dodge, New York 1970

IBN RUSHD, AVERROES, Compendio de metafisica, texto árabe con traducción y notas de C. Quirós Rodríguez, Madrid 1919;

Die Epitome der Metaphysik des Averroes, übersetzt und mit einer Einleitung und Erläuterungen versehen von S. van den Bergh, Leiden 1924

Tahāfut al-Tahāfut, texte arabe établi par M. Bouyges, Beirut 1930;

Tahāfut al-Tahāfut (The Incoherence of the Incoherence), translated from the Arabic with an introduction and notes by S. van den Bergh, London 1954

IBN-SĪNĀ J. Bakoš, Psychologie d'Ibn Sinā d'après son œuvre aš-Šifā', I, texte arabe, II translation and notes, Praha 1956;

(Ishārāt) Le livre des théorèmes et des avertissements, ed. J. Forget, I, texte arabe, Leiden 1892;

A.-M. Goichon, Avicenna, Livre des Directions et Remarques (Kitāb al-Išārāt wa l-tanbīhāt), Beirut 1951

Liber de anima, seu sextus de naturalibus, édition critique de la traduction latine médiévale par S. van Riet, Louvain/Leiden 1968

ISḤĀQ B. ḤUNAYN Ta'rīkh al-Aṭibbā', ed. cum trad. F. Rosenthal, Oriens 7 (1954), 55–80

KĀTIB ÇELEBI vide sub Ḥajjī Khalīfa

MISKAWAYH Tahdhīb al-Akhlāq, trad. angl. C. K. Zurayk, The Refinement of Character, A translation from the Arabic of Ahmad ibn-Muḥammad Miskawayh's Tahdhib al-Akhlaq, Beirut 1968

MUBASHSHIR B. FĀTIK, ABŪ AL-WAFĀ' F. Rosenthal, Arabische Nachrichten über Zenon den Eleaten, Orientalia N.S. 6, 1937, 21–67

Mukhtār al-Ḥikam wa-Maḥāsin al-Kalam, ed. 'A. Badawī, Madrid 1958

PORPHYRIUS W. Kutsch, Ein arabisches Bruchstück aus Porphyrios (?) *Περὶ ψυχῆς* und die Frage des Verfassers der «Theologie des Aristoteles», Mélanges de l'Université Saint-Joseph, Beyrouth, 31 (1954) 265–286

AL-QIFṬĪ Ta'rīkh al-Ḥukamā', ed. J. Lippert, Lipsiae 1903

AL-RĀZĪ, ABŪ BAKR MUḤAMMAD B. ZAKARIYYĀ Maqāla fīmā ba'da al-Ṭabī'a, Opera philosophica fragmentaque quae supersunt, ed. P. Kraus, Beirut 1939

AL-SHAHRASTĀNĪ Kitāb al-Milal wal-Niḥal, ed. W. Cureton, London 1846; ed. M. b. F. Badrān, Cairo 1956; Abu'l Fath' Muh'ammad asch-Schahrastani's Religionspartheien und Philosophenschulen, zum ersten Male vollständig aus dem Arabischen übersetzt und mit erklärenden Anmerkungen versehen von Th. Haarbrücker, Halle 1850–1851

AL-TAWḤĪDĪ, ABŪ ḤAYYĀN al-Muqābasāt, ed. Ḥ. al-Sandūbī, Cairo 1929

CONSPECTVS LIBRORVM

Includuntur opera quae in apparatibus saepe laudantur. si in apparatu auctoris nomen apparet, ad opus infra adhibitum pertinet.

Altheim, F., Aus Spätantike und Christentum, Tübingen 1951
– et Stiehl, R., Porphyrios und Empedokles, Tübingen 1954
Amand, D., Fatalisme et liberté dans l'antiquité grecque, Louvain 1945
Badawi, A., La transmission de la philosophie grecque au monde arabe, Paris 1968
Baltes, M., Die Weltentstehung des platonischen Timaios nach den antiken Interpreten, Teil I (Philosophia antiqua 30), Leiden 1976
Beck, H.-G., Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich, (Handbuch der Altertumswissenschaft XII 2,1), München 1959
Beutler, R., Porphyrios, RE XXII (1953), 257–313
Bidez, J., Vie de Porphyre, le philosophe néo-platonicien. Avec les fragments des traités *Περὶ ἀγαλμάτων* et De regressu animae, Gent 1913
–, et Cumont, F., Les Mages hellénisés, vol. I–II, Paris 1938
Börtzler, F., Porphyrios' Schrift von den Götterbilden, Diss. Erlangen 1903
Boll, F., Studien über Claudius Ptolemäus, Jb. f. Klass. Phil. Suppl. XXI (1894)
Bouché-Leclercq, A., L'astrologie grecque, Paris 1899
Buffière, F., Les Mythes d'Homère et la pensée grecque, Paris 1956
Cherniss, H., The Riddle of the Early Academy, Berkeley 1945
Courcelle, P., Les lettres grecques en occident de Macrobe à Cassiodore, Paris 1948
–, Les sages de Porphyre et les viri novi d'Arnobe, REL 31 (1953) 257–271

–, Le 'Connais-toi toi-même' chez les Néo-platoniciens grecs, in: Le Néoplatonisme, CNRS, Paris 1971, 153–166
–, Verissima philosophia, in: Epektasis: Mélanges patristiques offerts à Jean Daniélou, ed. J. Fontaine, Ch. Kannengiessen, Paris 1972, 653–659
–, L'âme au tombeau, in: Mélanges d'histoire des religions offerts à H.-C. Puech, ed. P. Lévy, E. Wolff, Paris 1974, 331–336
Cremer, F. W., Die Chaldäischen Orakel und Iamblich de mysteriis (Beiträge z. klass. Philol. 26), Meisenheim am Glan 1969
Cumont, F., Études syriennes, Paris 1917
–, Comment Plotin détourna Porphyre du suicide, REG 32 (1919) 113–120
–, Afterlife in Roman Paganism, New Haven 1922
–, Die orientalischen Religionen im römischen Heidentum, nach der vierten franz. Auflage bearbeitet von A. Burkhardt-Brandenburg, Leipzig/Berlin 1931
des Places, E., Oracles Chaldaïques, avec un choix de commentaires anciens, texte établi et traduit par E. des Places, Paris 1971
Deuse, W., Theodoros von Asine. Sammlung der Testimonien und Kommentar (Palingenesia 6), Wiesbaden 1973
–, Der Demiurg bei Porphyrios und Iamblich, in: Die Philosophie des Neuplatonismus, ed. C. Zintzen (Wege der Forschung CDXXXVI), Darmstadt 1977, 238–278
–, Untersuchungen zur mittelplatonischen und neuplatonischen Seelenlehre, Wiesbaden 1983
Dillon, J. M., Iamblichi Chalcidensis in Platonis Dialogos Commentariorum Fragmenta, Leiden 1973
–, The Middle Platonists, London 1977
–, and Glenn R. Morrow, Proclus' Commentary on the Parmenides of Plato, Princeton 1987
Dodds, E. R., Proclus, the Elements of Theology, a revised text with Translation, Introduction and Commentary, Oxford [2]1963
Dörrie, H., Kontroversen um die Seelenwanderung im kaiserzeitlichen Platonismus, Hermes 85 (1957) 414–435 (= Platonica Minora, München 1976 420–440)

–, Porphyrios' „Symmikta Zetemata". Ihre Stellung in System und Geschichte des Neuplatonismus, nebst einem Kommentar zu den Fragmenten (Zetemata 20), München 1959
–, Die Schultradition im Mittelplatonismus und Porphyrios, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 3–25 (= Platonica Minora 406–419)
Elferink, M. A., La descente de l'âme d'après Macrobe (Philosophia antiqua 16), Leiden 1968
Erbse, H., Beiträge zur Überlieferung der Iliasscholien (Zetemata 21), München 1960
Festugière, A. J., La révélation d'Hermes Trismégiste, vol. I–IV, Paris 1944–1954
–, Proclus, Commentaire sur le Timée. Traduction et notes, vol. I–IV, Paris 1966–1968
–, Proclus, Commentaire sur la République. Traduction et notes, vol. I–V, Paris 1970
Flamant, J., Macrobe et le néo-platonisme latin à la fin du IVe siècle (Études préliminaires aux religions orientales 58), Leiden 1977
Gaiser, K., Platons ungeschriebene Lehre, Stuttgart 1963
Geffcken, J., Der Ausgang des griechisch-römischen Heidentums, Heidelberg 1920
Gildersleeve, B. L., De Porphyrii studiis Homericis, Diss. Göttingen 1853
Glucker, J., Antiochus and the Late Academy (Hypomnemata 56), Göttingen 1978
Guthrie, W. K. C., A History of Greek Philosophy, vol. I–VI, Cambridge 1962–1981
HLGP, The Cambridge History of Later Greek and Early Medieval Philosophy, ed. A. H. Armstrong, Cambridge 1967
Hadot, I., Le problème du néoplatonisme alexandrin. Hiéroclès et Simplicius, Paris 1978
Hadot, P., Platon et Plotin dans trois sermons de saint Ambrose, REL 34 (1956) 202–220
– La métaphysique de Porphyre, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 127–157
–, Porphyre et Victorinus, Paris 1968
Heinze, R., Xenokrates. Darstellung der Lehre und Sammlung der Fragmente, Leipzig 1892

Henry, P., Plotin et l'Occident, Louvain 1934
–, Études plotiniennes, I: Les états du texte de Plotin, Paris/Bruxelles 1938
–, Entretiens sur l'antiquité classique V, Vandœuvres-Genève 1960
Jaeger, W., Aristotle. Fundamentals of the History of his Development, trans. R. Robinson, Oxford 1948
Jones, R. M., The Platonism of Plutarch, Menasha, Wisc. 1916
Kobusch, T., Studien zur Philosophie des Hierokles von Alexandrien. Untersuchungen zum christlichen Neuplatonismus (Epimeleia 27), München 1976
Krause, H., Studia Neoplatonica, Diss. Leipzig 1904
Krumbacher, K., Geschichte der byzantinischen Literatur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches, München ([2]1897), Auflage bearbeitet unter Mitwirkung von A. Ehrhard, H. Gelzer, New York 1970
Kutsch, W., Ein arabisches Bruchstück aus Porphyrios (?) *Περὶ ψυχῆς* und die Frage des Verfassers der „Theologie des Aristoteles", Mélanges de l'Université St. Joseph (Beyrouth), 31 (1954) 265–286
Lewy, H., Chaldaean Oracles and Theurgy, Cairo 1956 (Paris [2]1978 ed. M. Tardieu)
Lynch, J. P., Aristotle's School, Berkeley/London 1972
Lobeck, C. A., Aglaophamus, Königsberg 1829
Mastandrea, P., Un Neoplatonico Latino, Cornelio Labeone, Leiden 1979
Meyer, G., Neugriechische Studien II, Wien 1894
Moraux, P., Der Aristotelismus bei den Griechen, vol. I–II, Berlin 1973–1984
–, Les listes anciennes des ouvrages d'Aristote, Louvain 1951
Mras, K., Macrobius' Kommentar zu Ciceros Somnium. Ein Beitrag zur Geistesgeschichte des 5. Jahrhunderts n. Chr., Sitzungsber. d. Preuss. Akad. d. Wiss., Philos.-histor. Kl., Berlin 1933, 232–286
Myers, F. W. H. M., Greek Oracles, in: Hellenica ed. E. Abbott, London 1880, 478–489
Nock, A. D., Conversion, Oxford 1933
Norden, E., Agnostos Theos, Leipzig 1923

O'Meara, J.J., Porphyry's Philosophy from Oracles in Augustine, Paris 1959.
PLRE, The Prosopography of the Later Roman Empire, ed. A. H. M. Jones, J. R. Martindale, J. Morris, vol. I–II, Cambridge 1971–1980
Pasquali, G., Doxographica aus Basiliusscholien, Nachrichten der k. Gesellschaft d. Wiss. zu Göttingen, Phil.-hist. Klasse 1910, 194–228
Penella, R.J., The Letters of Apollonius of Tyana. A critical text with prolegomena, translation and commentary (Mnem. Suppl. 56), Leiden 1979
Pépin, J., Théologie cosmique et théologie chrétienne, Paris 1964
–, Une nouvelle source de St. Augustine – les *ζητήματα* de Porphyre sur l'union de l'âme et du corps, REA 66 (1964) 53–107
–, Porphyre exégète d'Homère, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 231–266
–, La fortune du de Antro Nympharum de Porphyre en Occident, in: Plotino e il Neoplatonismo in Oriente e in Occidente, Accademia Nazionale dei Lincei, Roma 1974, 527–536
–, Mythe et allégorie, Paris 1976
Plezia, M., De Andronici Rhodii studiis Aristotelicis, Kraków 1946
Pohlenz, M., Vom Zorne Gottes, Göttingen 1909
Praechter, K., Kleine Schriften, ed. H. Dörrie, Hildesheim 1973
Riginos, A. S., Platonica. The anecdotes concerning the life and writings of Plato (Columbia Studies in the Classical Tradition 3), Leiden 1976
Rohde, E., Psyche. Seelenkult und Unsterblichkeitsglaube der Griechen, Tübingen [4]1907
Romano, F., Porfirio e la fisica aristotelica. In appendice la traduzione dei frammenti e delle testimonianze del Commentario alla Fisica (Symbolon 3), Catania 1985
Saffrey, H. D. et Westerink, L. G., Proclus. Théologie Platonicienne, texte établi et traduit, vol. I–IV, Paris 1968–1981
–, Recherches sur le Néoplatonisme après Plotin, Paris 1990
Scott, W., Hermetica, Oxford 1924–1936

Segonds, A.-Ph., Les fragments de l'Histoire de la Philosophie, in: Porphyre, Vie de Pythagore, Lettre à Marcella, ed. E. des Places, Paris 1982, 163–197

Smith, A., Porphyry's Place in the Neoplatonic Tradition, The Hague 1974

–, Did Porphyry reject the transmigration of human souls into animals?, RhM 127 (1984) 276–284

Sodano, A.R., Porphyrii in Platonis Timaeum Commentariorum fragmenta, Neapoli 1964

–, Porfirio commentatore di Platone, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 195–223

Theiler, W., Porphyrios und Augustin (Schriften der Königsberger Gelehrten Gesellschaft, Geisteswiss. Kl. 10,1), Halle 1933 = Forschungen 160–251

–, Die chaldäischen Orakel und die Hymnen des Synesios (Schriften d. K. G. G. 18,1), Halle 1942 = Forschungen 252–301

–, Forschungen zum Neuplatonismus, Berlin 1966

–, Ammonius und Porphyrios, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 85–119 = Untersuchungen 519–542

–, Untersuchungen zur antiken Literatur, Berlin 1970

Thillet, P., Indices Porphyriens dans la Théologie d'Aristote, in: Le Néoplatonisme, CNRS, Paris 1971, 293–302

Turcan, R., Mithras Platonicus, Leiden 1975

Valk, M. van der, Researches on the text and scholia of the Iliad, vol. I–II, Leiden 1963–1964

Verbeke, G., L'évolution de la doctrine du pneuma du stoïcisme à S. Augustin, Paris 1945

Wallis, R.T., Neoplatonism, London 1972

Walzer, R., Greek into Arabic. Essays on Islamic Philosophy, Oxford 1962

–, Furfūriyūs, Encyclopaedia of Islam II, London/Leiden 1965, 948–949

Waszink, J.H., Platonis Timaeus a Calcidio translatus commentarioque instructus (Corpus Platonicum Medii Aevi, Plato Latinus IV), London/Leiden 1962

–, Studien zum Timaioskommentar des Calcidius, I: Die erste

Hälfte des Kommentars (mit Ausnahme der Kapitel über die Weltseele) (Philosophia antiqua 12), Leiden 1964
–, Porphyrios und Numenios, in: Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 35–78
–, Le rapport de Calcidius sur la doctrine platonicienne de la métempsycose, in: Mélanges d'histoire des religions offerts à H.-C. Puech, ed. P. Lévy, E. Wolff, Paris 1974, 315–322
Watson, G., The Stoic Theory of Knowledge, Belfast 1966
Whittaker, J., The Historical Background of Proclus' Doctrine of the *ΑΥΘΥΠΟΣΤΑΤΑ*, in: Entretiens sur l'antiquité classique XXI, Vandœuvres-Genève 1975, 193–230
Wilken, R. L., Pagan Criticism of Christianity. Greek Religion and Christian Faith, in: Early Christian Literature and the Classical Intellectual Tradition, ed. W. R. Schoedel, R. L. Wilken, Paris 1979, 117–134
Wolff, G., Porphyrii de philosophia ex oraculis haurienda librorum reliquiae, Berlin 1856
Zeller, E., Die Philosophie der Griechen in ihrer geschichtlichen Entwicklung, Leipzig [5]1923
Zintzen, C., Hermeias in Phaedrum (ed. Couvreur, Paris 1901), indicem verborum epilogumque addidit C. Zintzen, Hildesheim 1971

Addendum

Lamberz, Erich, Proklos und die Form des philosophischen Kommentars, in: Proclus-lecteur et interprète des Anciens, C.N.R.S., Paris 1987

COMPENDIA

ANRW	Aufstieg und Niedergang der römischen Welt
ARW	Archiv für Religionswissenschaft
CAF	Comicorum Atticorum fragmenta, ed. Th. Kock
CC	Corpus Christianorum
CCAG	Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum
CGF	Comicorum Graecorum fragmenta, ed. G. Kaibel
CIC	Corpus Iuris Canonici

CPG	Clavis Patrum Graecorum
CSEL	Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum
Diels Dox.	H. Diels, Doxographi Graeci
DL	Diogenes Laertius
DK	Die Fragmente der Vorsokratiker, ed. H. Diels et W. Kranz
FPG	Fragmenta Philosophorum Graecorum, ed. F. W. A. Mullach
FGrH	Fragmente der griechischen Historiker, ed. F. Jacoby
FHG	Fragmenta Historicorum Graecorum, ed. C. Müller
HGP	A History of Greek Philosophy, W. K. C. Guthrie
HLGP	The Cambridge History of Later Greek and Early Medieval Philosophy, ed A. H. Armstrong
HThR	Harvard Theological Review
LG	P. Courcelle, Les lettres grecques en occident
PG	Patrologia Graeca, ed. Migne
PL	Patrologia Latina, ed. Migne
PLG	Poetae Lyrici Graeci, ed. Bergk
PLRE	The Prosopography of the Later Roman Empire
PO	P. Henry, Plotin et l'Occident
PV	P. Hadot, Porphyre et Victorinus
SC	Sources Chrétiennes
SVF	Stoicorum Veterum fragmenta
TGF	Tragicorum Graecorum fragmenta, ed. A. Nauck
TrGF	Tragicorum Graecorum fragmenta, ed. B. Snell etc.

add.	addidit	del.	delevit
a. m.	altera manu	ed. pr.	editio princeps
ap.	apud	excl.	exclusit
cett.	ceteri (codices)	K.	Kitāb (= liber)
cod./ codd.	codex, codices	lac.	lacuna
		leg.	legit
coni.	coniecit	litt.	littera, litterae
corr.	correxit	mrg.	(in) margine

om.	omisit	secl.	seclusit
punct.	punctum	s. l.	supra lineam
ras.	rasura	suppl.	supplevit
rell.	reliqui	susp.	suspicatus est
rest.	restauravit	s. v.	sib voce
sc.	scilicet	transp.	transposuit
scr.	scripsit		

SIGLA IN TEXTV

**	lacuna
{ }	delenda
⟨ ⟩	addenda
[ ]	litterae in codice evanidae et ab editore supplendae. in fragmentis testimoniisque Arabicis significat verba ab editore addita ad sententiam supplendam
† †	locus nondum sanatus vel nondum explicatus

CONSPECTVS TESTIMONIORVM ET FRAGMENTORVM

(* opera quae notantur sed quorum fragmenta non includuntur)

F/T	P		
1–43		De Porphyrii vita et operibus testimonia	1
44		*Aristotelica*	
	*1.	*Εἰσαγωγή*	34
	*2.	*Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν*	34
45–74	3.	⟨*Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας*⟩ *ἐν ἑπτὰ βιβλίοις*	35
75–110	4.	In librum Aristotelis de interpretatione	59
111–114	5.	Introductio ad syllogismos categoricos	112
115–117	6.	⟨Commentarii in Aristotelis Sophisticos elenchos⟩	117
118–162	7.	Commentarii in Aristotelis Physica	120
163–165	8.	In Aristotelis Metaphysica commentarii(?)	160
165–166	9.	In Aristotelis Ethica commentarii	161
167	10.	Commentarii in Theophrasti *Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως*	163
		Platonica	
168	11.	In Platonis Cratylum commentarii	164
169	12.	In Platonis Sophistem commentarii	164
170–171	13.	In Platonis Parmenidem commentarii	195
172	*14.	*Εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνήματα*	198
173–176	15.	In Platonis Philebum commentarii	199

177–178	16. *Περὶ ἔρωτος τοῦ ἐν Συμποσίῳ*	202
179–180	17. In Platonis Phaedonem commentarii	203
181–187	18. In Platonis rem publicam commentarii	206
188	19. De Eubuli quaestionibus Platonicis	217

Plotiniana

	*20. *Περὶ τοῦ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ*	217
189–192	21. In Plotini Enneadas commentarii	217

Historica

193–224	22. *Φιλόσοφος ἱστορία*	220
225	*23. Chronica	249

Metaphysica

226–230a	24. *Πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ νοῦ χωρίζοντας τὸ νοητόν ⟨περὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ⟩*	249
	*25. *Ἀφορμαὶ πρὸς τὰ νοητά*	253
231–232	26. *Περὶ ἀρχῶν β′*	253
233	27. *Περὶ ἀσωμάτων*	254
234–237	28. *Περὶ ὕλης ϛ′*	254
238	29. *Περὶ διαστάσεως Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους*	258
239	30. *Περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν ζ′*	258
240	31. *Πρὸς Ἀριστοτέλην ⟨περὶ⟩ τοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν*	259
241–250	32. *Περὶ ψυχῆς πρὸς Βόηθον ε′*	259
251–255	33. *Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων*	268
256–263	34. *Σύμμικτα ζητήματα*	278
264	35. *Περὶ αἰσθήσεως*	292
264	35a. *⟨Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως⟩*	293
266–267	*36. *Πρὸς Γαῦρον περὶ τοῦ πῶς ἐμψυχοῦται τὰ ἔμβρυα*	293

Ethica

268–271	37.	*Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν*	295
272–275	38.	*Περὶ τοῦ Γνῶθι σαυτόν*	308
	*39.	*Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων*	313
	*40.	*Πρὸς Μαρκέλλαν*	314
276–282	41.	*Πρὸς Νημέρτιον λόγος*	314
283–302	42.	De regressu animae	319

Mythica et mystica

303–350	43.	*Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας*	351
351–360a	44.	*Περὶ ἀγαλμάτων*	407
361	45.	*Περὶ θείων ὀνομάτων*	435
	*46.	*Πρὸς Ἀνεβὼ ἐπιστολή*	435
362–368	47.	*Εἰς τὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου*	435
	*48.	*Κατὰ Χριστιανῶν*	440
369	49.	*Πρὸς τὸ τοῦ Ζωροάστρου βιβλίον*	440

Homerica

370	50.	*Περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων*	441
371	51.	*Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας*	441
	*52.	*Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν νυμφῶν ἄντρου*	442
372–380	53.	*Περὶ Στυγός*	442
381–383	54.	Excerpta apud Stobaeum ex ignoto Porphyrii opere	461
384–402	*55.	*Ὁμηρικὰ ζητήματα*	467
403–406		Homerica generalia et incertae sedis	475

Rhetorica et Grammatica

407–410	56.	*Φιλόλογος ἀκρόασις*	478
411	57.	*Γραμματικαὶ ἀπορίαι*	486
412	58.	*Εἰς τὸ Θουκυδίδου προοίμιον*	486
413	59.	*Πρὸς Ἀριστείδην*	487

414–415	60.	*Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην*	487
416	61.	*Περὶ τῶν στάσεων τέχνη*	488
417	62.	*Συναγωγὴ τῶν ῥητορικῶν ζητημάτων*	489
		Scientifica et Miscellanea	
	*63.	*Εἰς τὰ Ἁρμονικὰ Πτολεμαίου ὑπομνήματα*	490
	*64.	*Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν τοῦ Πτολεμαίου*	490
418	65.	*Εἰσαγωγὴ ἀστρονομουμένων*	490
419	66.	*Ὁ ἱερὸς γάμος*	490
420	67.	Epistola ad Longinum	491
421	68.	*Περὶ τῶν κατὰ Πίνδαρον τοῦ Νείλου πηγῶν*	491
422	69.	⟨*Στοιχεῖα*⟩	492
		Opera incerta aut spuria	
	70.	*Περὶ προσῳδίας*	492
	71.	Sol	492
	72.	*Περὶ γάμου*	492
	73.	*Περὶ ἁγνοῦ βίου*	493
423	74.	†*Περὶ τοῦ ἐμποδῶν τεχνολόγων*†	493
	75.	*Περὶ τῶν παραλελειμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων*	493
		Testimonia et fragmenta incertae sedis	
424		Logica	494
425–428		De Uno et deo	494
429–435		De intellectu	498
436–455		De anima	503
456–463		De caelo et mundo	524
464–465		De materia	541
466–468		De providentia et libero arbitrio	542
469–474		De daemonibus	544
475–480		Theurgica et mythica	548
481–486		Mathematica	552
487–489		Miscellanea	562

DE PORPHYRII VITA ET OPERIBVS TESTIMONIA

VITAE ET TESTIMONIA BIBLIOGRAPHICA

1 T. Eunapius vitae sophistarum III–IV 2 p.5,18–10,10

*Πλωτῖνος ἦν ἐξ Αἰγύπτου φιλόσοφος. τὸ ἐξ Αἰγύπτου
νῦν γράφων, καὶ τὴν πατρίδα προσθήσω. Λυκὼ ταύτην
ὀνομάζουσιν· καίτοι γε ὁ θεσπέσιος φιλόσοφος Πορφύριος
τοῦτο οὐκ ἀνέγραψε, μαθητής τε αὐτοῦ γεγενῆσθαι λέγων,
5 καὶ συνεσχολακέναι τὸν βίον ἅπαντα ἢ τὸν πλεῖστον. τού-
του Πλωτίνου θερμοὶ βωμοὶ νῦν, καὶ τὰ βιβλία οὐ μόνον
τοῖς πεπαιδευμένοις διὰ χειρὸς ὑπὲρ τοὺς Πλατωνικοὺς λό-
γους, ἀλλὰ καὶ τὸ πολὺ πλῆθος, ἐάν τι παρακούσῃ δογ-
μάτων, ἐς αὐτὰ κάμπτεται. τὸν βίον αὐτοῦ πάντα Πορφύ-
10 ριος ἐξήνεγκεν, ὡς οὐδένα οἷόν τε ἦν πλέον εἰσφέρειν·
ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν βιβλίων ἑρμηνεύσας αὐτοῦ φαίνεται.
αὐτοῦ δὲ Πορφυρίου βίον ἀνέγραψεν οὐδὲ εἷς, ὅσα γε
{εἰς} ἡμᾶς εἰδέναι· ἀναλεγομένῳ δὲ ἐκ τῶν δοθέντων κατὰ
τὴν ἀνάγνωσιν σημείων τοιαῦτα ὑπῆρχε τὰ περὶ αὐτόν.
15 Πορφυρίῳ Τύρος μὲν ἦν πατρίς, ἡ πρώτη τῶν ἀρχαίων*

1 T 15 cf. Porph. vit. Plot. 7,50 (=20 T)

1 T 11 post *βιβλίων* ras. 5 litt. A **13** del. Hemsterhusius, Giangrande : *καὶ* Wyttenbach Bidez

*Φοινίκων πόλις, καὶ πατέρες δὲ οὐκ ἄσημοι. τυχὼν δὲ τῆς
προσηκούσης παιδείας ἀνά τε ἔδραμε τοσοῦτον καὶ
ἐπέδωκεν, ὡς – Λογγίνου μὲν ἦν ἀκροατής – καὶ ἐκόσμει
τὸν διδάσκαλον ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. Λογγῖνος δὲ κατὰ
τὸν χρόνον ἐκεῖνον βιβλιοθήκη τις ἦν ἔμψυχος καὶ περιπα-* 20
*τοῦν μουσεῖον καὶ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπετέτακτο,
καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας
Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Μάλχος δὲ κατὰ τὴν
Σύρων πόλιν ὁ Πορφύριος ἐκαλεῖτο τὰ πρῶτα (τοῦτο δὲ
δύναται βασιλέα λέγειν)· Πορφύριον δὲ αὐτὸν ὠνόμασε* 25
*Λογγῖνος, ἐς τὸ βασιλικὸν τῆς ἐσθῆτος παράσημον τὴν
προσηγορίαν ἀποτρέψας. παρ' ἐκείνῳ δὴ τὴν ἄκραν ἐπαι-
δεύετο παιδείαν, γραμματικῆς τε εἰς ἄκρον ἁπάσης, ὥσπερ
ἐκεῖνος, ἀφικόμενος καὶ ῥητορικῆς· πλὴν ὅσον οὐκ ἐπ'
ἐκείνην ἔνευσε, φιλοσοφίας γε πᾶν εἶδος ἐκματτόμενος. ἦν* 30
*γὰρ ὁ Λογγῖνος μακρῷ τῶν τότε ἀνδρῶν τὰ πάντα ἄρι-
στος, καὶ τῶν βιβλίων τε αὐτοῦ πολὺ πλῆθος φέρεται καὶ
τὸ φερόμενον θαυμάζεται. καὶ εἴ τις κατέγνω τινὸς τῶν
παλαιῶν, οὐ τὸ δοξασθὲν ἐκράτει πρότερον ἀλλ' ἡ Λογγί-
νου πάντως ἐκράτει κρίσις. οὕτω δὲ ἀχθεὶς τὴν πρώτην* 35
*παιδείαν καὶ ὑπὸ πάντων ἀποβλεπόμενος, τὴν μεγίστην
Ῥώμην ἰδεῖν ἐπιθυμήσας, ἵνα κατάσχῃ διὰ σοφίας τὴν πό-
λιν, ἐπειδὴ τάχιστα εἰς αὐτὴν ἀφίκετο καὶ τῷ μεγίστῳ
Πλωτίνῳ συνῆλθεν εἰς ὁμιλίαν, πάντων ἐπελάθετο τῶν
ἄλλων καὶ προσέθετο φέρων ἑαυτὸν ἐκείνῳ. ἀκορέστως δὲ* 40
τῆς παιδείας ἐμφορούμενος καὶ τῶν πηγαίων ἐκείνων καὶ

25–26 errat Eunapius? cf. Porph. vit. Plot. 17,10–15 (=5T) **34–35** cf. Porph. vit. Plot. 21,19 *ἐν κρίσει πρῶτος ὤν* **36** cf. vit. Plot. 4 (=16T)

20 post *ἦν* ras. 6 litt. A **21** *ἐπετάτακτο* A : corr. A[1] **30** *γε* Wytt. : *τε* A **34** *ἀλλ' ἤ*? Giangrande

τεθειασμένων λόγων, χρόνον μέν τινα εἰς τὴν ἀκρόασιν ἤρκεσεν, ὡς αὐτός φησιν, εἶτα ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῶν λόγων νικώμενος τό τε σῶμα καὶ τὸ ἄνθρωπος εἶναι
45 *ἐμίσησεν καὶ διαπλεύσας εἰς Σικελίαν τὸν πορθμὸν τὴν Χάρυβδιν, ἥπερ Ὀδυσσεὺς ἀναπλεῦσαι λέγεται, πόλιν μὲν οὔτε ἰδεῖν ὑπέμεινεν οὔτε ἀνθρώπων ἀκοῦσαι φωνῆς (οὕτω τὸ λυπούμενον αὐτῶν καὶ ἡδόμενον ἀπέθετο), συντείνας δὲ ἐπὶ Λιλύβαιον ἑαυτόν (τὸ δέ ἐστι τῶν τριῶν ἀκρωτηρίων*
50 *τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην ἀνατεῖνον καὶ ὁρῶν), ἔκειτο καταστένων καὶ ἀποκαρτερῶν τροφήν τε οὐ προσιέμενος καὶ 'ἀνθρώπων ἀλεείνων πάτον'. οὐδ' 'ἀλαοσκοπιὴν' ὁ μέγας εἶχε Πλωτῖνος ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ κατὰ πόδας ἑπόμενος ⟨καὶ ἀνιχνεύων⟩ ἢ τὸν πεφευγότα νεανίσκον ἀναζητῶν*
55 *ἐπιτυγχάνει κειμένῳ καὶ λόγων τε πρὸς αὐτὸν εὐπόρησεν τὴν ψυχὴν ἀνακαλουμένων ἄρτι διίπτασθαι τοῦ σώματος μέλλουσαν καὶ τὸ σῶμα ἔρρωσεν ἐς κατοχὴν τῆς ψυχῆς. καὶ ὁ μὲν ἔμπνους τε ἦν καὶ διανίστατο, ὁ δὲ τοὺς ῥηθέντας λόγους εἰς βιβλίον κατέθετο τῶν γεγραμμένων. τῶν δὲ*
60 *φιλοσόφων τὰ ἀπόρρητα καλυπτόντων ἀσαφείᾳ, καθάπερ τῶν ποιητῶν τοῖς μύθοις, ὁ Πορφύριος τὸ φάρμακον τῆς*

42 cf. Porph. vit. Plot. infra 16–24T **43 sq.** cf. Porph. vit. Plot. infra 25T. Eunapius Porph. vit. Plot. fortasse false interpretatus est. cf. Bidez 53 sq.; Cumont, REG 32 (1919) 113 n. 1 et 3 **45–46** cf. Thuc. IV 24,5 **52** Homer. *Z* 202 cf. Homer. *K* 515 **58–63** = 192T

45 post *πορθμὸν* ras. 1 vel 2 litt. A (*καὶ* del. ?) : habent apographa *καὶ* **48** *αὐτῶν* Giangrande : *αὐτῷ* A **50** *λύβαιον* A : corr. A[1] **54** suppl. Giangrande : lac. 12 fere litt. A : ⟨*καὶ αὐτίκα καταλαμβάνων*⟩ Vollebr. **55** *λόγον* A : corr. A[2] **56** *ἀνακαλουμένῳ* A : corr. A[2] **57** ⟨*ἀπαλλασσομένην*⟩ *μέλλουσαν* coni. Giangrande e Plat. Phd. 70a; 84b

σαφηνείας ἐπαινέσας καὶ διὰ πείρας γευσάμενος, ὑπόμνημα γράψας εἰς φῶς ἤγαγεν. αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐπανῆλθε καὶ τῆς περὶ λόγους εἴχετο σπουδῆς, ὥστε παρῄει καὶ εἰς τὸ δημόσιον κατ' ἐπίδειξιν· τὸ δὲ 65 *Πορφυρίου κλέος εἰς Πλωτῖνον πᾶσα μὲν ἀγορά, πᾶσα δὲ πληθὺς ἀνέφερεν. ὁ μὲν γὰρ Πλωτῖνος τῷ τε τῆς ψυχῆς οὐρανίῳ καὶ τῷ λοξῷ καὶ αἰνιγματώδει τῶν λόγων βαρὺς ἐδόκει καὶ δυσήκοος· ὁ δὲ Πορφύριος, ὥσπερ Ἑρμαϊκή τις σειρὰ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐπινεύουσα, διὰ ποικίλης παι-* 70 *δείας πάντα εἰς τὸ εὔγνωστον καὶ καθαρὸν ἐξήγγελλεν. αὐτὸς μὲν οὖν φησι (νέος δὲ ὢν ἴσως ταῦτα ἔγραφεν, ὡς ἔοικεν) ἐπιτυχεῖν χρηστηρίῳ μηδενὶ τῶν δημοσίων, ἐν δὲ αὐτῷ τῷ βιβλίῳ καταγράφει· καὶ μετὰ ταῦτα ἄλλα πραγματεύεται πολλά, ὅπως χρὴ τούτων ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέ-* 75 *λειαν. φησὶ δὲ καὶ δαιμόνιόν τινα φύσιν ἀπὸ λουτροῦ τινος διῶξαι καὶ ἐκβαλεῖν· Καυσάθαν τοῦτον ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι.*

Συμφοιτηταὶ μὲν οὖν, ὡς αὐτὸς ἀναγράφει, κράτιστοί τινες ὑπῆρχον Ὠριγένης τε καὶ Ἀμέριος καὶ Ἀκυλῖνος· καὶ 80 *συγγράμματά γε αὐτῶν περισώζεται, λόγος δὲ αὐτῶν οὐδὲ εἷς· πολὺ γὰρ τὸ ἀκύθηρον, εἰ καὶ τὰ δόγματα ἔχει καλῶς, καὶ ἐπιτρέχει τοῖς λόγοις. ἀλλ' ὅ γε Πορφύριος*

64 cf. Porph. vit. Plot. 2,12 (=27T,5) **69** cf. Procl. in Tim. II 294,32; Marinus vit. Procl. 28 fin. **72–78** cf. Wolff 152 et Bidez 14–15 qui haec Porphyrii libro de philosophia ex oraculis haurienda sine argumento adscribit **80** *Ἀμέριος*] Amelius, cf. Porph. vit. Plot. 7,3–4 Aquilinus et Origenes Plotini discipuli non fuerunt. Eunapius vit. Plot. 16,3 (*οἱ περὶ Ἀδέλφιον καὶ Ἀκυλῖνον*) et 14,21 fortasse false interpretatus est

62 *διαπείρας* Boiss. **66** *Πορφυρίου*] *Πλωτίνου* Wytt. Boiss. *Πλωτῖνον*] *Πορφύριον* Wytt. Boiss.

ἐπαινεῖ τοὺς ἄνδρας τῆς δεινότητος, πᾶσαν μὲν αὐτὸς ἀν-
85 *ατρέχων χάριν, μόνος δὲ ἀναδεικνὺς καὶ ἀνακηρύττων τὸν διδάσκαλον, οὐδὲν δὲ παιδείας εἶδος παραλελοιπώς. ἔστι γοῦν ἀπορῆσαι καθ' ἑαυτὸν καὶ θαυμάσαι, τί πλεῖόν ἐστι τῶν ἐσπουδασμένων· πότερον τὰ εἰς ὕλην ῥητορικὴν τείνοντα ἢ τὰ εἰς γραμματικὴν ἀκρίβειαν φέροντα ἢ ὅσα τῶν*
90 *ἀριθμῶν ἤρτηται ἢ ὅσα νεύει πρὸς γεωμετρίαν ἢ ὅσα πρὸς μουσικὴν ῥέπει. τὰ δὲ εἰς φιλοσοφίαν οὐδὲ τὰ περὶ λόγους καταληπτόν, οὔτε τὸ ἠθικὸν ἐφικτὸν λόγῳ· τὸ δὲ φυσικὸν καὶ θεουργὸν τελεταῖς ἀφείσθω καὶ μυστηρίοις· οὕτω παντομιγές τι πρὸς ἅπασαν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ αὐτὸς χρῆμά τι γέ-*
95 *γονεν. καὶ τὸ κάλλος αὐτοῦ τῶν λόγων, ἄν τις μᾶλλον ἢ* * * *τὰ δόγματα πλέον εἰς αὐτὰ ἀπιδὼν ἢ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου. γάμοις τε ὁμιλήσας φαίνεται, καὶ πρὸς Μάρκελλάν γε αὐτοῦ γυναῖκα γενομένην βιβλίον φέρεται, ἥν φησιν ἀγαγέσθαι καὶ ταῦτα οὖσαν πέντε μητέρα τέκνων, οὐχ ἵνα*
100 *παῖδας ἐξ αὐτῆς ποιήσηται, ἀλλ' ἵνα οἱ γεγονότες παιδείας τύχωσιν· ἐκ φίλου γὰρ ἦν αὐτοῦ τῇ γυναικὶ τὰ τέκνα προϋπάρξαντα. φαίνεται δὲ ἀφικόμενος εἰς γῆρας βαθύ· πολλὰς γοῦν τοῖς ἤδη προπεπραγματευμένοις βιβλίοις*

99 sed cf. Porph. Marc 1 (= 31 T,1–2)

85 *δὲ*] *γε* V. Lundström, Eranos 5 (1903–1904) 48 : del. Boiss. **90** *πρὸ* A : corr. A[1] **91** *τὰ*[2]] *τὸ* Wytt. **92** *τὸ ἠθικὸν* Wytt. : *τὸν οἶκον* A : *οἰκεῖον* A[1] *λόγῳ* Wytt. : *λόγον* A **96** lac. susp. et rest. ⟨*τὰ δόγματα σπουδάζῃ, θαυμάσει, ἢ*⟩ Giangrande : *τὰ δόγματα* ⟨*θαυμάσειεν ὁ τοῦτο σπουδάζων, καὶ πάλιν αὖ τὰ δόγματα ὁ*⟩ *πλέον κτλ.* Wytt. : *τῶν λόγων* ⟨*θαυμάσειεν*⟩ *ἄν τις μᾶλλον ἢ τὰ δόγματα* ⟨*περὶ τοῦτο σπουδάζων· καὶ πάλιν αὖ τὰ δόγματα ὁ*⟩ *πλέον κτλ.* Cob. 327 : *τῶν λόγων, ἄν τις μᾶλλον ἢ τὰ δόγματα* ⟨*τοῦτο καταθαμβῆται, θαυμάσει, καὶ πάλιν αὖ τὰ δόγματα*⟩ *πλέον κτλ.*, vel *τὰ δόγματα* ⟨*θαυμάσειεν, εἰ μὴ τύχοι*⟩ *πλέον κτλ.* Vollebr.

θεωρίας ἐναντίας κατέλιπεν, περὶ ὧν οὐκ ἔστιν ἕτερόν τι δοξάζειν ἢ ὅτι προϊὼν ἕτερα ἐδόξασεν. ἐν Ῥώμῃ δὲ λέγεται †μεταλαχεῖν† τὸν βίον. 105

2T. Suda *Πορφύριος* IV 178,14–179,2

Πορφύριος ὁ κατὰ Χριστιανῶν γράψας, ὃς κυρίως ἐκαλεῖτο Βασιλεύς, Τύριος, φιλόσοφος, μαθητὴς Ἀμελίου τοῦ Πλωτίνου μαθητοῦ, διδάσκαλος δὲ Ἰαμβλίχου, γεγονὼς ἐπὶ τῶν χρόνων Αὐρηλιανοῦ καὶ παρατείνας ἕως Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως. ἔγραψε βιβλία πάμπλειστα, φιλόσοφά τε καὶ 5 *ῥητορικὰ καὶ γραμματικά. ἦν δὲ καὶ Λογγίνου τοῦ κριτικοῦ ἀκροασάμενος.*

(P.45) *Περὶ θείων ὀνομάτων α´*
(P.26) *Περὶ ἀρχῶν β´*
(P.28) *Περὶ ὕλης ς´* 10
(P.32) *Περὶ ψυχῆς πρὸς Βόηθον ε´*
(P.39) *Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων δ´*
(P.38) *Περὶ τοῦ Γνῶθι σαυτὸν δ´*

105 cf. 227T; 227aT; 289F **2T 2** cf. Suda I 138,16–17 *Ἀμέλιος· Ἀπαμεύς, φιλόσοφος, μαθητὴς Πλωτίνου, διδάσκαλος Πορφυρίου, συγχρονίσας Ἀμμωνίῳ καὶ Ὠριγένει* **3** cf. Suda IV 151,25 *Πλωτῖνος...οὗ Πορφύριος διήκουσε, τοῦ δὲ Ἰάμβλιχος, τοῦ δὲ Σώπατρος.* II 603,22–24 *Ἰάμβλιχος...μαθητὴς Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου, τοῦ Πλωτίνου, γεγονὼς κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ βασίλεως* **6** cf. Praechter, ByzZ 26 (1926) 262 n.

105 *δοξάζειν*] *εἰκάζειν* Cumont, Rev. Instr. Publ. Belg. 34 (1891) 234 **106** *μεταλαχεῖν*] *μεταβαίνειν* prop. Giangrande : *μεταλλάσσειν* Boiss. : *μεταλλάξαι* Ritter-Preller, Hist. Philos. Gothae [3]1865, 516 : *μετηλλαχέναι* Wytt. **2T 6** *τοῦ κριτικοῦ* om. V

Περὶ ἀσωμάτων (P.27)

15 *Περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν ζ'* (P.30)

Εἰς τὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου (P.47)

Φιλόσοφον ἱστορίαν ἐν βιβλίοις δ' (P.22)

Κατὰ Χριστιανῶν λόγους ιε' (P.48)

20 *Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας* (P.51)

Πρὸς Ἀριστοτέλην ⟨περὶ⟩ τοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν (P.31)

Φιλολόγου ἱστορίας βιβλία ε' (P.56)

Περὶ γένους καὶ εἴδους καὶ διαφορᾶς καὶ ἰδίου καὶ συμ- (P.1)

25 *βεβηκότος*

Περὶ τῶν κατὰ Πίνδαρον τοῦ Νείλου πηγῶν (P.68)

Περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων βιβλία ι' (P.50)

Συμμίκτων ζητημάτων ζ' (P.34)

Εἰς τὸ Θουκυδίδου προοίμιον (P.58)

30 *Πρὸς Ἀριστείδην ζ'* (P.59)

Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην (P.60)

καὶ ἄλλα πλεῖστα, καὶ μάλιστα ἀστρονομούμενα· ἐν οἷς καὶ

Εἰσαγωγὴν ἀστρονομουμένων ἐν βιβλίοις τρισί· (P.65)

35 *καὶ Γραμματικὰς ἀπορίας.* (P.57)

οὗτός ἐστιν ὁ Πορφύριος ὁ τὴν κατὰ Χριστιανῶν ἐφύβριστον γλῶσσαν κινήσας. (P.48)

Πορφύριος, ὁ τῶν Χριστιανῶν πολέμιος, ἀπὸ Φοινίκης πόλεως Τύρου.

32 cf. Praechter, ByzZ 26 (1926) 262

15 *τοῦ* om. V **17** *τὰ*] *τὴν* nec punct. post *Χαλδ.* codd. Adler : *τὰ* et punct. Vales. : vel *τὰ* vel *τὴν* … *τέχνην* Hadot ap. Lewy² 713 n. 64 **18** *φιλοσόφου* codd. : *φιλόσοφον* E, Adler, Segonds *ἐν* om. V **21** add. Bid. : *περὶ τοῦ* ed. pr. **23–27** *βιβλία ε' – βασιλέων* om. V **34** *εἰσαγωγὴ* V

3aT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 253

Porphyry. [He lived] after Alexander and before Ammonius; [he was one] of the people of the city of Tyre; he lived after Galen, and explained the books of Aristotle; we have mentioned these in the place where we mentioned Aristotle. And in addition to this, he wrote: 5

(P.1) the book of the Isagoge, on the introduction to the books on logic;

(P.5) the book of the Introduction to the Categorical Syllogisms, translated by Abū 'Uthmān al-Dimashqī;

(P.24?) the book of the Intelligence and the Intelligible, [which 10 exists] in an old translation;

(P.46) two books [addressed] to Anebo;

(P.24?) the book of Refutation of Longinus on the Intelligence and the Intelligible; seven sections in Syriac;

(P.69) the book of the Elements; one section in Syriac; 15

(P.22) the book of the lives of the Philosophers; I have seen the fourth section of it in Syriac

(P.21?) Abridgment of Aristotle's Philosophy.

3aT trans. Dodge 610, Bidez Test. 4 pp. 55–56* **8–9** *K. al-madkhal ilā al-qiyāsāt al-ḥamliyya* **10** *K. al-Ạql wal-Ma'qūl* **12** *Anābū* **13** Longinus] Arabice scribuntur sine punctis duae primae litterae (utraque *b, t, th, n, y* significare potest). sequitur littera quae *h* significat, sed puncto supra aut infra adscripto vel *kh* vel *j* significare potest. sequuntur denique litterae *s w* (= *ū*) *s.* nomen *Longinus* valde corruptum significare videntur **14** vel liber comprehendit septem tractatus qui omnes Syriace exstiterunt, vel ex pluribus tractatibus exstiterunt septem qui Syriace redditi erant **15** *K. al-istaqisāt* = *στοιχεῖα*. '*Seeking an Explanation*' Dodge one section in Syriac] cf. ad **14** supra **16** lives] akhbār

3aT 18 add. Dodge e codice a Flügel non adhibito

3bT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 248

Account of the Categories in the translation of Ḥunayn ibn Isḥāq; among those who wrote commentaries on it and explained it were Porphyry ... (P.3?)

3cT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 249

Account of Peri Hermeneias: translated by Ḥunayn into Syriac, and by Isḥāq into Arabic; the commentators: Alexander, not extant; Yaḥyā al-Naḥwī; Iamblichus; Porphyry; the compilation of Stephanus ... (P.4)

3dT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 250 (P.7)

Account of the Natural Hearing: with the commentaries of a varied group of philosophers. The commentary of Porphyry on the first, the second, the third and the fourth [sections] is extant; Basil translated that.

3eT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 251 (P.9)

The book of Ethics: Porphyry wrote a commentary on it in twelve sections, translated by Isḥāq ibn Ḥunayn.

3fT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 316

The books written on the interpretation of dreams: the

3bT trans. Dodge 598 **3cT** trans. Dodge 599 **1** *bāri arminiyās* 3 Yaḥyā al-Naḥwi] Philoponus? 4 '*Porphyry, a compilation*; *Stephanus*' Dodge **3dT** trans. Dodge 603 1 Natural Hearing] *al-Samā' al-Tabi'ī* = *Φυσικὴ ἀκρόασις* 4 *Bāsil* **3eT** trans. Dodge 606 1 *K. al-akkhlāq* **3fT** trans. Dodge 742

book of Artemidorus on the interpretation of dreams: five (P.35a) sections. The book of sleep and awakening, by Porphyry.

3gT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 300

(P.46)? A book of criticism of the Book of Anebo by Porphyry on the interpretation of the doctrines of Aristotle in theology.

3hT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 255

I found on the back of a piece [of writing] in an ancient hand a list of the names of those whose names have come down to us from among the commentators on the books of the philosopher (scil. Aristotle) on logic and other [fields] of philosophy: they are Theophrastus, Eudemus, 5 Herminus, Jovianus, Iamblichus, Alexander, Themistius, Porphyry, Simplicius, Syrianus, Maximus, Aedesius, Lycus, Nicostratus, Plotinus.

4T. al-Qifṭī Ta'rīkh al-Ḥukamā' ed. Lippert 256–257

Porphyry. [Porphyry] the Tyrian, one of the people of the city of Tyre, on the coast of Syria; and it is said that his name was Ammonius, and was changed; he lived after the time of Galen; he had excellence in the science of philosophy and pre-eminence in the knowledge of the sys- 5 tem of Aristotle, and he commented on [those] of his books which we have mentioned under translations of Aristotle in the account of his books; and when it was dif-

3 *K. al-nawm wal-yaqẓa* **3gT** trans. Dodge 705 **3hT** trans. Dodge 614 7 Aedesius] *Arāsis* **4T** Bidez Test. 5 pp. 57–58*

ficult for the people of his time to understand the system
10 of Aristotle, they complained to him of this, from places far away from him, and they mentioned the harm that came to them [on account of this], and he understood this and said, 'The words of the wise need an introduction, [for] the students of our time are unable to understand
15 them on account of the corruption of their intellects'; and he began to compose the book of the Isagoge, and it was taken from him and added to the books of Aristotle, and placed in front of them; and it has travelled the way of the sun up to our own day.

20 And among his compositions are: the book of the Isagoge; the book of introduction to categorical syllogisms, translated by Abū 'Uthmān al-Dimashqī; and two books by him [addressed] to Anebo; a book of refutation of Longinus on Intelligence and the Intelligible, nine sections,
25 in Syriac; a book on the lives of the philosophers, of which I found the fourth section in Syriac; the book of elements, one section existing in Syriac.

20 sq Casiri hanc tabulam ex Ibn al-Nadīm deprompsisse videtur. ea quae Casiri apud Bibliothecam arabico-hispanam Escurialensem I 185–187 adhibuit (= Bidez Test. 6) ex al-Qifṭī citavit; ea quae apud Bar Hebraeum reperiuntur (Bidez Test. 7) Hist. compend. p. 84 Pococke (Latine) ex al-Qifṭī pendent; ea denique quae Ḥajjī Khalīfa (Bidez Test. 3) praebet ex al-Qifṭī et Ibn al-Nadīm compilavit **21** categorical syllogisms] *K. al-madkhal ilā al-qiyāsāt al-ḥamliyya* **23** *Anābū* Longinus] *B.kh.yūs.* alii codices habent *L.ḥ.yūs* et *Bīmūs* **24** nine] *tis'* (*nine*) cf. 3aT,14 *sab'* (*seven*). litteris arabicis haud sunt distinguenda et saepe confusa sunt nine sections] cf. ad 3aT,14 supra **27** K. *al-istaqisāt* (= στοιχεῖα) one section] cf. ad 3aT,14 supra

DE ORIGINE ET NOMINE

5T. Porphyrius vita Plotini 17,4–15

Γέγραφεν ὁ Ἀμέλιος βιβλίον ὃ ἐπέγραψε μὲν Περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τοῦ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς, προσεφώνησε δὲ αὐτὸ Βασιλεῖ ἐμοί· Βασιλεὺς δὲ τοὔνομα τῷ Πορφυρίῳ ἐμοὶ προσῆν, κατὰ μὲν πάτριον διάλεκτον Μάλκῳ κεκλημένῳ, ὅπερ μοι καὶ ὁ πατὴρ 5 *ὄνομα κέκλητο, τοῦ δὲ Μάλκου ἑρμηνείαν ἔχοντος βασιλεύς, εἴ τις εἰς Ἑλληνίδα διάλεκτον μεταβάλλειν ἐθέλοι. ὅθεν ὁ Λογγῖνος μὲν προσφωνῶν τὰ Περὶ ὁρμῆς Κλεοδάμῳ τε κἀμοὶ Πορφυρίῳ 'Κλεόδαμέ τε καὶ Μάλκε' προὔγραψεν, ὁ δ' Ἀμέλιος ἑρμηνεύσας τοὔνομα, ὡς ὁ* 10 *Νουμήνιος τὸν Μάξιμον εἰς τὸν Μεγάλον, οὕτω τὸν Μάλκον οὗτος εἰς τὸν βασιλέα, γράφει.*

5aT. Schol. ad vitam Plotini 17,7–12

Τὸ δὲ Πορφύριον μετακληθῆναι ἔδοξεν ἢ ἀπὸ τοῦ βασιλέως εἶναι τὴν πορφύραν ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ πορφυρίαν ὀνομάζεσθαι τὴν Τύρου τέχνην.

6T. David in Porph. Isag. proem. 92,2–6

Ἰστέον δὲ ὅτι Πορφυρίου μαθητὴς ἦν ὁ Ἰάμβλιχος, περὶ ὧν, φημὶ δὲ τοῦ Πορφυρίου καὶ τοῦ Ἰαμβλίχου, εἶπεν ἡ

5T/5aT cf. Eunapius 1T,23–27; Amelius ap. Porph. 23T,1
6T cf. Wallis, Neoplatonism 134

5T 1 *ἐπεγράψαμεν* codd. : corr. Nauck 2 *νουμήνιον* wxC² (in ras.) : *ἀμέλιον* USC^ac 5 *μάλκω* AEBJy : *μάλχω* A¹J supr. R 6 *μάλκου* AEBJy : *μάλχου* A¹J supr. R 9 *μάλκε* AEJy : *μάλχε* R : *μάρκε* B **6T 2** *δὲ*] *δὴ* Brandis

Πυθία 'ἔνθους ὁ Σύρος, πολυμαθὴς ὁ Φοίνιξ', Φοίνικα πολυμαθῆ λέγουσα τὸν Πορφύριον (ἀπὸ γὰρ Φοινίκης ἦν),
5 *ἔνθουν δὲ Σύρον τὸν Ἰάμβλιχον (οὗτος γὰρ Σύρος ἦν).*

7T. Damascius princ. I 292,6–11

Καὶ μάρτυς ὁ Ἰάμβλιχος δευτέραν τῷ νοητῷ μετὰ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν παρεχόμενος ἕνωσιν, καὶ περὶ τὸ ἓν ὑφεστάναι αὐτὸ πανταχοῦ διατεινόμενος καὶ ἀναπόσπαστον εἶναι πάντῃ τοῦ ἑνός, καὶ πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ διαίρεσιν ἢ
5 *διπλόην ἢ διάστασιν παραιτούμενος, καὶ πρὸς τὸν Πρεσβύτην πολλὰς τοιαύτας ἀντιρρήσεις ποιούμενος.*

8aT. Ioannes Chrysostomus in I Cor. hom. 6 PG 61, 52,31–32

Οἱ περὶ Κέλσον καὶ τὸν Βατανεώτην τὸν μετ' ἐκεῖνον ...

8bT. Hieronymus comm. in epist. ad Galat. (Proleg.) PL 26,334C

Bataneotes et sceleratus ille Porphyrius in primo operis sui adversum nos libro ...

3 cf. Philop. aet. mundi 145,3 *ὁ Φοίνιξ Πορφύριος* Simplic. in Phys. 95,33 *ὁ φιλοσοφώτατος Π.*, 151,23 *πολυμαθέστατος τῶν φιλοσόφων Π.* **7T** = 430F,10–15 5 *Πρεσβύτην* = Porphyrius? cf. Libanius or. 18, 178 p. 314,4 (Foerster) *τοῦ Τυρίου γέροντος.* cf. Theiler, Synes. 8 (= Forsch. 260); Kutsch 284; Thillet, Le Néoplat. 294 et 315 **8abT** cf. Anastasius Sinaita hodegos XIII 8,14 Uthemann, PG89, 233D6 (= c. Christ. F65)

3 *Φοίνικα* om. KT 3–4 *πολυμαθῆ λέγουσα*] *δὲ πολυμαθῆ λέγουσι* V

9T. Socrates hist. eccles. III 23,37–39

Νῦν δέ, ὡς ἔοικε, τὰ αὐτὰ Πορφυρίῳ πέπονθεν (sc. *Ἰουλιανός*). *ἐκεῖνος μὲν γὰρ πληγὰς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ὑπό τινων Χριστιανῶν εἰληφὼς καὶ μὴ ἐνεγκὼν τὴν ὀργὴν ἐκ μελαγχολίας τὸν μὲν Χριστιανισμὸν ἀπέλειπε, μίσει δὲ τῶν τυπτησάντων αὐτὸν εἰς τὸ βλάσφημα κατὰ* 5 *Χριστιανῶν γράφειν ἐξέπεσεν, ὡς αὐτὸν Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἐξήλεγξεν ἀνασκευάσας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς* (sc. *Ἰουλιανός*) *πρὸς τοὺς ἰδιώτας ὑπεροπτικῶς κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐσχηκὼς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάθους εἰς τὴν Πορφυρίου βλασφημίαν ἀπέκλινεν.* 10

9aT. Nicephorus Callistus hist. eccles. X 36 PG 146, 561 A 3–11

Ἔοικε δὲ τὰ ἴσα καὶ αὐτὸς (sc. *Ἰουλιανός*) *τῷ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ Πορφυρίῳ παθεῖν· πληγὰς γὰρ ἐκεῖνος ἐν Καισαρείᾳ ὑπό τινων Χριστιανῶν ἐνεγκών, μὴ φέρων τὴν ὕβριν, οἷα μελαγχολήσας ἐξόμνυται μὲν τὸν Χριστιανισμόν, τῷ δὲ τῶν πληγωσάντων μίσει εἰς τὸ βλασφημεῖν Χριστὸν* 5 *καὶ τὰς Χριστιανῶν ἐξεκυλίσθη γραφάς, ὥς φησιν ὁ Παμ-*

μᾶλλον δέ, ὥς φησιν ὁ Βατανεώτης ὁ νεαρός (cf. Uthemann ad loc., videtur esse adversarius Iuliani Hal.) *Βατανεώτης*] *βιαθάνατος* (= *βιαιοθάνατος*) false corr. Holstenius. est nomen geographicum quod vel ad Batanaiam 2 (RE III [1897] 118 pertinet (cf. Steph. Byz. 160,13–14; Socrates hist. eccl. III 23,38 [9T,2]) vel secundum G. Rinaldi (Studi Porfiriani I. Porphyrius Bataneotes, Koinonia 4 [1980] 25–37) derivatum e Bāsan (RE III 115–117) opprobrio est, ‘sceleratus’ significans **9T** cf. Cassiodorus hist. trip. VII 2; Theodorus Lector E 153 Hansen

φίλου Εὐσέβιος ἀνατρέπων ἄριστα τὰς καθ' ἡμῶν αὐτοῦ συγγραφάς.

10 T. Fragmente griechischer Theosophien ed. Erbse 201,1–5 (= *χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* ed. Buresch § 85)

Ὅτι ὁ Πορφύριος εἷς ἐγένετο παρὰ τὴν ἀρχὴν ἐξ ἡμῶν, διὰ δὲ τὰς ἐνεχθείσας αὐτῷ, ὡς ἱστόρησαν ἅγιοι, ὑπό τινων Χριστιανῶν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης πληγὰς ἐν ἰδιωτικοῖς πράγμασιν ἀπέστη ἀφ' ἡμῶν. φιλοχρήματος
5 *δὲ ὢν πλουσίαν ἔγημε γυναῖκα, πέντε παίδων μητέρα, γεγηρακυῖαν ἤδη καὶ Ἑβραίαν.*

11 T. Arethas? Scholia in Luciani Peregrin. 11 p. 216,8–15 Rabe

(τὴν θαυμαστὴν σοφίαν τῶν Χριστιανῶν ἐξέμαθεν ...) μιαρὲ καὶ ὀλέθριε, ψεύδῃ· οὐ γάρ πως τοιοῦτο ἡμῖν ἔγνωσται περὶ τούτου· ἢ γὰρ ἂν οὐκ ἀπεκρυψάμεθα τοῦτο, πολλοὺς καὶ ἄλλους ἐσχηκότες τοιούτους καὶ οὐδέν

10 T cf. Buresch 124 n. ex Eusebio haustum esse putat v. Harnack (c. Christ. Test. XXVIb) **4** cf. Porph. Marc. 1 p. 273,9 (31 T,8) *οὔτε μὴν διὰ χρημάτων περιουσίαν* 5 ibid. 1–2 *θυγατέρων μὲν πέντε, δυοῖν δὲ ἀρρένων οὖσαν μητέρα.* cf. Eunap. vit. soph. IV 2,5 (=1 T,99). Cyr. hoc matrimonium laudat, sed polemice: cf. c. Iul. PG 76, 820 B *ἀλλ' ὅτι γυναῖκας τὸ θεῖον ἡμῶν ὀνίνησι κήρυγμα, φιλοψογίας καὶ τοῦτο ποιεῖται* (sc. *ὁ Ἰουλιανός*) *πρόφασιν...Πορφύριος δὲ τὴν Μαρκέλλαν ὑπεράγασθαι μὲν τῆς φιλοσοφίας φησίν, εἰσοικίσασθαι δὲ ἀσμένως καὶ συμβιοτεύειν ἑλέσθαι γαμικῶς* **11 T** cf. Porph. c. Christ. Test. XXIX. ex Eusebio hausisse Aretham putant v. Harnack (c. Christ. 4) et Bidez 7

10 T cod. T **2** *ὡς ἱστόρησαν ἅγιοι* susp. v. Harnack, c. Christ. Test. XXVIb

τι αἰσχυνθέντες, εἰ πάλιν κυνὸς τρόπον ἐπὶ τὸ ἴδιον ἀπεῖ- 5
δον ἀπέραμα, οἱ μὲν καὶ πάντῃ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀποκλί-
ναντες δεισιδαιμονίαν ὡς οἷα Πορφύριος ὁ Φοῖνιξ, οἱ δὲ
καὶ πρὸς τὸ διάστροφον τῆς καθ' ἡμᾶς ἀπενεχθέντες
θρησκείας ὡς Ὠριγένης ὁ Αἰγύπτιος.

DE PORPHYRII MAGISTRIS

12T. PORPHYRIUS contra Christianos F 39 (ap. Euseb. hist. eccl. VI 19,5. II 2 p. 558,23–26 Schwartz)

«Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀτοπίας ἐξ ἀνδρός, ᾧ κἀγὼ κομιδῇ νέος ὢν ἔτι ἐντετύχηκα, σφόδρα εὐδοκιμήσαντος

12T Porphyrius Origenis discipulus non fuit sed Originem Caesareae, non Alexandreae, probabiliter vidit (cf. Bidez 11 sq.; v. Harnack ad c. Christ. Test. XXV). falsa sunt quae dicit Vincentius Lerinensis commonit. 17 PL 50,663 (p. 27 Jülicher) *ait namque impius ille Porphyrius excitum se fama ipsius* (sc. *Origenis*) *Alexandriam puerum fere perrexisse ibique eum vidisse iam senem sed plane talem tantumque, qui arcem totius scientiae condidisset.* Vincentium ex Eusebio hausisse (vel ex Eusebio ap. Apollinarium, cf. commonit. 11) putat Rauschen (ed. Bonn 1906) cf. Porph. c. Christ. F39 ap. Euseb. hist. eccl. VI 19,8 *συνῆν* (sc. *ὁ Ὠριγένης*) *τε γὰρ ἀεὶ τῷ Πλάτωνι, τοῖς τε Νουμηνίου καὶ Κρονίου Ἀπολλοφάνους τε καὶ Λογγίνου* (*Ἀλβίνου* [?], cf. Waszink, Calc. Comm. intr. cii) *καὶ Μοδεράτου Νικομάχου τε καὶ τῶν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ἐλλογίμων ἀνδρῶν ὡμίλει συγγράμμασιν, ἐχρῆτο δὲ καὶ Χαιρήμονος τοῦ Στωικοῦ Κορνούτου τε ταῖς βίβλοις, παρ' ὧν τὸν μεταληπτικὸν τῶν παρ' Ἕλλησιν μυστηρίων γνοὺς τρόπον ταῖς Ἰουδαϊκαῖς προσῆψεν γραφαῖς.* cf. 29aT 2 disciple of Origen

11T 5 *ἀπίδον* cod. : corr. Rabe 6 *ἀπέρᾶ* cod. : corr. Brinkmann

καὶ ἔτι δι' ὧν καταλέλοιπεν συγγραμμάτων εὐδοκι-
μοῦντος, παρειλήφθω, Ὠριγένους, οὗ κλέος παρὰ τοῖς
5 διδασκάλοις τούτων τῶν λόγων μέγα διαδέδοται.»

13T. Proclus in Remp. II 23,14–15

*Ὅτι Δημήτριος ὁ γεωμέτρης μέν, Πορφυρίου δὲ διδά-
σκαλος, εἰς τὴν σύζευξιν τῶν ὁμοίων ἀνάγει πάντα.*

14T. Porphyrius quaest. Hom. I 111,9–10 Sodano

*Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, καὶ αὐτὸς συγ-
καταθέμενος ὅτι ἕστηκεν ὁ Ἀγαμέμνων …*

15T. Suda III 279,4

*Λογγῖνος ὁ Κάσσιος, φιλόσοφος, διδάσκαλος Πορφυρίου
τοῦ φιλοσόφου.*

DE PORPHYRIO ET SCHOLA PLOTINI

16T. Porphyrius vita Plotini 4,1–9

*Τῷ δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας ἐγὼ Πορφύ-
ριος ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετὰ Ἀντωνίου τοῦ Ῥοδίου γεγονὼς*

13T cf. RE IV (1901) 2849 (Demetrios 118); Porph. 408F,3 **14T** cf. Porph. 408F,2; cf. H. Schrader, Hermes 39 (1904) 599 n. 1; E. Hefermehl, RhM 61 (1906) 299–303; Bidez 30 **15T** cf. Suda 2T,6; Longinus ap. Porph. vit. Plot. 19,11 (= 420F) *τήν τε παλαιὰν συνήθειαν.* ibid. 20,90 (= 227aT); Procl. in Remp. I 234,1 (= 263F) **16–24T** cf. 177T; 183T; 227T; 369T; 419T

καταλαμβάνω μὲν τὸν Ἀμέλιον ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ἔχοντα τῆς πρὸς Πλωτῖνον συνουσίας, μηδὲν δέ πω γράφειν τολμήσαντα πλὴν τῶν σχολίων ἃ οὐδέπω εἰς ἑκατὸν τὸ 5 *πλῆθος αὐτῷ συνῆκτο. ἦν δὲ ὁ Πλωτῖνος τῷ δεκάτῳ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη καὶ ἐννέα. ἐγὼ δὲ Πορφύριος τὸ πρῶτον αὐτῷ συγγέγονα αὐτὸς ὢν τότε ἐτῶν τριάκοντα.*

17T. Porphyrius vita Plotini 5,1–7

Συγγεγονὼς δὲ αὐτῷ τοῦτό τε τὸ ἔτος καὶ ἐφεξῆς ἄλλα ἔτη πέντε – ὀλίγον γὰρ ἔτι πρότερον τῆς δεκαετίας ἐγεγόνειν ὁ Πορφύριος ἐν τῇ Ῥώμῃ, τοῦ Πλωτίνου τὰς θερινὰς μὲν ἄγοντος ἀργούς, συνόντος δὲ ἄλλως ἐν ταῖς ὁμιλίαις – ἐν δὴ τοῖς ἓξ ἔτεσι τούτοις πολλῶν ἐξετάσεων ἐν ταῖς συν- 5 *ουσίαις γιγνομένων καὶ γράφειν αὐτὸν ἀξιούντων Ἀμελίου τε καὶ ἐμοῦ ...*

18T. Porphyrius vita Plotini 18,20–23

Κἀκεῖθεν λοιπὸν τά τε βιβλία τὰ Πλωτίνου ἐπιστεύθην, καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλον εἰς φιλοτιμίαν προήγαγον τοῦ διαρθροῦν καὶ διὰ πλειόνων γράφειν τὰ δοκοῦντα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἀμέλιον εἰς τὸ συγγράφειν πρόθυμον ἐποίησα.

17T 2 *δεκαετίας*] cf. H. Müller, Philologus 38 (1879) 368–369; 41 (1882) 165 **18T 1** cf. Porph. vit. Plot. 4,14–16 *οὐδὲ γὰρ ἦν πω ῥᾳδία ἡ ἔκδοσις οὐδὲ εὐσυνειδήτως ἐγίγνετο οὐδ' ἁπλῶς κἀκ τοῦ ῥᾴστου, ἀλλὰ μετὰ πάσης κρίσεως τῶν λαμβανόντων*

16T 6 *συνῆκτο* wx : *συνέβη* y **17T 2** *ἐγεγόνει* codd. : corr. Perna **18T 4** *ἐποίησα* C[1] Marc. gr. 241 Dobler : *ἐποίησεν* wxUSC

19T. Porphyrius vita Plotini 3,1sq.

Ἃ μέντοι ἡμῖν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ (sc. *ὁ Πλωτῖνος*) *ἐν ταῖς ὁμιλίαις πολλάκις διηγεῖτο, ἦν τοιαῦτα ...*

20T. Porphyrius vita Plotini 7,49–51

Ἔσχε δὲ (sc. *ὁ Πλωτῖνος*) *καὶ ἐμὲ Πορφύριον Τύριον ὄντα ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον, ὃν καὶ διορθοῦν αὐτοῦ τὰ συγγράμματα ἠξίου.*

21T. Porphyrius vita Plotini 7,27–28

(Καστρίκιος ὁ Φίρμος κεκλημένος) καὶ Πορφυρίῳ ἐμοὶ οἷα γνησίῳ ἀδελφῷ ἐν πᾶσι προσεσχηκώς.

22T. Porphyrius vita Plotini 13,10–17

Τριῶν γοῦν ἡμερῶν ἐμοῦ Πορφυρίου ἐρωτήσαντος, πῶς ἡ ψυχὴ σύνεστι τῷ σώματι, παρέτεινεν ἀποδεικνύς, ὥστε καὶ Θαυμασίου τινὸς τοὔνομα ἐπεισελθόντος τοὺς καθόλου λόγους πράττοντος καὶ εἰς βιβλία ἀκοῦσαι αὐτοῦ λέγοντος
5 *θέλειν, Πορφυρίου δὲ ἀποκρινομένου καὶ ἐρωτῶντος μὴ ἀνασχέσθαι, ὁ δὲ ἔφη· 'ἀλλὰ ἂν μὴ Πορφυρίου ἐρωτῶντος λύσωμεν τὰς ἀπορίας, εἰπεῖν τι καθάπαξ εἰς τὸ βιβλίον οὐ δυνησόμεθα.'*

20T cf. Porph. vit. Plot. 24,2–3 *ἐπεὶ δὲ αὐτὸς τὴν διάταξιν καὶ τὴν διόρθωσιν τῶν βιβλίων ποιεῖσθαι ἡμῖν ἐπέτρεψεν...*

23T. Amelius *Περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τοῦ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς* apud Porph. vitam Plotini 17,16–19; 25–30; 38–40

Ἀμέλιος Βασιλεῖ εὖ πράττειν. αὐτῶν μὲν ἕνεκα τῶν πανευφήμων ἀνδρῶν, οὓς διατεθρυλληκέναι ἐς ἑαυτὸν φής, τὰ τοῦ ἑταίρου ἡμῶν δόγματα εἰς τὸν Ἀπαμέα Νουμήνιον ἀναγόντων, οὐκ ἂν προηκάμην φωνήν, σαφῶς ἐπίστασο … σοῦ δὲ τῇ προφάσει ταύτῃ οἰομένου δεῖν ἀποχρῆσθαι πρὸς 5 *τὸ καὶ τὰ ἡμῖν ἀρέσκοντα ἔχειν προχειρότερα εἰς ἀνάμνησιν καὶ τὸ ἐπ' ὀνόματι ἑταίρου ἀνδρὸς οἵου τοῦ Πλωτίνου μεγάλου εἰ καὶ πάλαι διαβεβοημένα ὁλοσχερέστερον γνῶναι ὑπήκουσα, καὶ οὖν ἥκω ἀποδιδούς σοι τὰ ἐπηγγελμένα ἐν τρισὶν ἡμέραις, ὡς καὶ αὐτὸς οἶσθα, πε-* 10 *πονημένα … ὅτι δέ, εἴ τι τῶν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἑστίας παραχαράττοιτο, διορθώσει εὐμενῶς, εὖ οἶδα.*

24T. Porphyrius vita Plotini 21,13–18

Φησὶν (sc. *ὁ Λογγῖνος*) *ὅτι 'ὁ δὲ κοινὸς ἡμῶν τε κἀκείνων ἑταῖρος Βασιλεὺς ὁ Τύριος οὐδ' αὐτὸς ὀλίγα πεπραγματευμένος κατὰ τὴν Πλωτίνου μίμησιν.' συνέθηκε ταῦτα ὄντως κατιδών, ὅτι τῆς Ἀμελίου περιβολῆς τὸ ἀφιλόσοφον παντελῶς ἐφυλαξάμην καὶ πρὸς ζῆλον τὸν Πλωτί-* 5 *νου γράφων ἀφεώρων.*

23T 6–7 ad Porph. librum qui Sententiae inscribitur pertinere potest, cf. Amelii ad Longinum epist. ap. Porph. vit. Plot. 20,101 *Περὶ τοῦ τρόπου τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας* **24T 1** cf. ap. Porph. vit. Plot. 20,90 sq. (= 227aT)

23T 9 *οὖν* wx : *νῦν* y

PORPHYRIVS IN SICILIA

25T. PORPHYRIUS vita Plotini 11,11–19

Καὶ ποτε ἐμοῦ Πορφυρίου ᾔσθετο ἐξάγειν ἐμαυτὸν διανοουμένου τοῦ βίου· καὶ ἐξαίφνης ἐπιστάς μοι ἐν τῷ οἴκῳ διατρίβοντι καὶ εἰπὼν μὴ εἶναι ταύτην τὴν προθυμίαν ἐκ νοερᾶς καταστάσεως, ἀλλ' ἐκ μελαγχολικῆς τινος νόσου,
5 *ἀποδημῆσαι ἐκέλευσε. πεισθεὶς δὲ αὐτῷ ἐγὼ εἰς τὴν Σικελίαν ἀφικόμην Πρόβον τινὰ ἀκούων ἐλλόγιμον ἄνδρα περὶ τὸ Λιλύβαιον διατρίβειν· καὶ αὐτός τε τῆς τοιαύτης προθυμίας ἀπεσχόμην τοῦ τε παρεῖναι ἄχρι θανάτου τῷ Πλωτίνῳ ἐνεποδίσθην.*

26T. PORPHYRIUS vita Plotini 6,1–4; 15–17

Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ διατρίβοντός μου – ἐκεῖ γὰρ ἀνεχώρησα περὶ τὸ πεντεκαιδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας Γαλιήνου – ὁ Πλωτῖνος γράψας πέντε βιβλία ἀποστέλλει μοι ταῦτα ... ταῦτα μὲν οὖν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς Κλαυδίου
5 *πέμπει βασιλείας· ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου, ὅτε καὶ μετ' ὀλίγον θνήσκει, πέμπει ταῦτα ...*

25T cf. 1T,42–43; 192T; 235T *ἑαυτόν ἀνεῖλε* **4** cf. Celsus III 18,17 sq. *alterum insaniae genus...consistit in tristitia, quam videtur bilis atra contrahere; in hac utilis detractio sanguinis est*; Porph. epist. ad Long. ap. vit. Plot. 19,12–13 (420F) *τοῦ σώματος ἀσθένειαν* **5** cf. Celsus III 18,23 *mutare debere regiones et, si mens redit, annua peregrinatione esse iactandos* **26T 4** *ταῦτα*] Plot. I 4; III 2; 3; V 3; III 5 **6** Plot. I 8; II 3; I 1; 7

26T 3 *ἀποστέλλει* xy : *ἀπέστειλε* AE

27T. Porphyrius vita Plotini 2,8–13; 31–32

... ἀμελήσας (sc. *ὁ Πλωτῖνος*) *τῆς τοιαύτης θεραπείας κατ' ὀλίγον τὴν τοῦ κυνάγχου ἀγριότητα κατασκευαζομένην ἔσχε. κἀμοῦ μὲν παρόντος οὐδέν πω τοιοῦτον ὑπεφαίνετο· ἀποπλεύσαντος δὲ εἰς τοσοῦτον ἠγριώθη τὸ πάθος, ὡς ἔλεγεν ἐπανελθόντι Εὐστόχιος ὁ ἑταῖρος ὁ καὶ* 5 *παραμείνας αὐτῷ ἄχρι θανάτου ... τελευτῶντι δὲ αὐτῷ ἐγὼ μὲν ὁ Πορφύριος ἐτύγχανον ἐν Λιλυβαίῳ διατρίβων.*

28T. Ammonius in Porph. Isag. 22,12–22

Τούτῳ (sc. *τῷ Χρυσαορίῳ*) *γὰρ καὶ ἄλλα τινὰ προσφωνήσας βιβλία καὶ τοῦτο προσφωνεῖ* (sc. *ὁ Πορφύριος*) *διὰ τοιαύτην αἰτίαν· διδάσκαλος ἦν τοῦ Χρυσαορίου καὶ ἐξηγούμενος αὐτῷ τὰ μαθήματα. ἐδέησεν οὖν ἱστορῆσαι τὸ πῦρ τῆς Αἴτνης καὶ ἐξεδήμησε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὑρίσκει ὁ* 5 *Χρυσαόριος τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, καὶ οὐδὲ ὅλως παρηκολούθει ἐγκύπτων. δηλοῖ οὖν τῷ Πορφυρίῳ ἐκεῖ ὄντι γράψας τὸ συμβάν, καὶ εἰ μὲν ἱστόρησε τὸ πῦρ, ἐλθεῖν, εἰ δὲ μή, εἰσαγωγὴν αὐτῷ τινα γράψαι, δι' ἧς ἂν μέλλοι παρακολουθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πορφύριος οὐκ* 10 *ἠδύνατο τέως ὑποστρέψαι, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τοῦτο*

27T 5 *ἐπανελθόντι*] cf. Eunap. 1T,64; A. Cameron, The date of Porphyry's *ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ*, CQ 17 (1967) 382–384 **28T** cf. 4T 1 Chrysaorius] cf. PLRE I 204; David in Porph. Isag. 92,17 *Χρυσαόριόν τινα ὕπατον Ῥώμης*; schol. in Arist. 11a34 Brandis *εἷς τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησίας*, 11b13 *ἄνθρωπος...στρατηγίαις μᾶλλον ἢ λόγοις ἐνασχολούμενος*

ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ †Πλάτωνι καὶ Ταύρῳ† ταυτὶ συλλέξας σχεδὸν καὶ δι' αὐτῶν τῶν ῥημάτων ἐλθών.

29T. Elias in Porph. Isag. 39,8–19

Παιδεύοντος γὰρ τοῦ Πορφυρίου ἐν Ῥώμῃ τὸν Χρυσαόριον τὰ μαθηματικὰ τὰ πρῶτα φέροντα τῆς ἐκεῖσε γερουσίας (ἀπόγονος γὰρ ἦν Συμμάχου ἐκείνου, εἰς ὃν εἴρηται

Σύμμαχε Συμμαχίδη, πολυσύμμαχε, σύμμαχε Ῥώμης),

5 *καὶ ἀποδημήσαντος αὐτοῦ Πορφυρίου ἐν Σικελίᾳ διὰ τοὺς ἐν τῇ Αἴτνῃ τοῦ πυρὸς κρατῆρας, διότι δεῖ τὸν φιλόσοφον φιλοθεάμονα εἶναι τῶν τῆς φύσεως ἔργων, σχολάσας ὁ Χρυσαόριος ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐνέτυχε ταῖς Ἀριστοτέλους Κατηγορίαις, καὶ μὴ δυνηθεὶς νοῆσαι αὐτὰς ἐπιστέλ-*
10 *λει τῷ Πορφυρίῳ ἢ τὴν ταχίστην ἐπανελθεῖν καὶ ἐξηγήσασθαι αὐτῷ τὰς αὐτὰς Κατηγορίας ἢ γράψαι αὐτῷ ὑπόμνημα· καὶ αἱρεῖται ὁ Πορφύριος τὸ δεύτερον καὶ γράφει αὐτῷ τὴν παροῦσαν πραγματείαν, οἷον ὑπόμνημα οὖσαν Κατηγοριῶν.*

29T 3 *ἀπόγονος*] *πρόγονος*? an de Symmacho 4 (PLRE I 865) agitur?

28T 12 *Πλάτωνι* codd. pr. : *Πλωτίνῳ* coni. Brandis 18b n. 2 *καὶ ταύρῳ ταυτὶ* DM : *καὶ ταύρῳ* E[2] : *καὶ ταυτὶ* E[1] p. Brandis : om. V

29aT. Athanasius Syrus Bibl. Apost. Vat. Cod. III 305 Assemanus

Porphyry was a philosopher from the city of Tyre and he was a disciple of Origen. This man was envied by those who were there (for he had dared to make an interpretation of the holy Gospel, and his interpretation was opposed by Gregory the wonder worker). He then came to 5 Rome. Chrysaorius was an illustrious and rich man from among those who were there, and accordingly he was filled with a desire for philosophy. Only this one thing was lacking to him. So when he learned that Porphyry, the man of philosophy, had arrived, he eagerly had him come 10 to him. Now it is simply not possible to learn philosophy before one learns geometry, astronomy, arithmetic and music. How could he learn all of these? But Porphyry, since he wanted to go to Sicily and see Etna at once (for it was a volcano, like a river of fire), so that he might ob- 15 serve the works of nature and render a pleasing account, persuaded Chrysaorius who let him go when he said to him that he would come back and accept (sc. his request).

29aT utrum haec hausit Athanasius ex Ammonio, Elia, Davide et Eusebio (*Origenis discipulus*: cf. 12T) aut e quadam Porphyrii vita vel ab eis vel ab aliis fontibus deprompta? Athanasius] in coenobio Chalcidensi graecam linguam edoctus postea in coenobio Malchi dies transegit, ubi a. 645 Porph. Isag. in Syriacum vertit, et a. 684 patriarcha ordinatus est

29aT codex Vaticanus Syriacus 158 fol. 1 in mrg. *Idem Porphyrius antea fidelis fuerat. postea ethnicus factus est* **3** *interpretation* vel *explanation* : *impugnare* Assemanus **18** cf. Assem. 305 : 'cetera in nostro codice desiderantur, avulsis nempe tribus foliis, in quibus et finis huiusce narrationis continebatur et initium Isagoges Porphyrianae'

30T. Eusebius hist. eccles. VI 19,2

Τί δεῖ ταῦτα λέγειν, ὅτε καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς ἐν Σικελίᾳ καταστὰς Πορφύριος συγγράμματα καθ' ἡμῶν ἐνστησάμενος καὶ δι' αὐτῶν τὰς θείας γραφὰς διαβάλλειν πεπειραμένος ... ἐπὶ τὸ λοιδορεῖν τρέπεται ...

DE PORPHYRIO AETATE PROVECTO

31T. Porphyrius Marc. 1–4

Ἐγὼ σέ, Μαρκέλλα, θυγατέρων μὲν πέντε, δυοῖν δὲ ἀρρένων οὖσαν μητέρα, τῶν μὲν καὶ ἔτι νηπίων, τῶν δὲ ἤδη εἰς γάμου ἡλικίαν {ἡβᾶν} ἐφορμώντων, εἱλόμην ἔχειν σύνοικον, μὴ καταδείσας τὸ πλῆθος τῶν εἰς τὰς χρείας αὐτοῖς
5 *ἐσομένων ἀναγκαίων, οὔτε παιδοποιίας χάριν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἔχειν κεκρικὼς παῖδας τῆς ἀληθινῆς σοφίας ἐραστὰς τά τε σὰ τέκνα, εἰ φιλοσοφίας τῆς ὀρθῆς ἀντιλάβοιτό ποτε ὑφ' ἡμῖν ἀνατρεφόμενα, οὔτε μὴν διὰ χρημάτων περιουσίαν ἢ ὑμῖν ἢ ἐμοὶ προσοῦσαν (ἀγαπητὸν γὰρ καὶ τῶν*
10 *ἀναγκαίων τὸ τυχὸν οὖσιν ἀκτήμοσιν), οὔτε ἀπὸ τῆς ἄλλης διακονίας ῥᾳστώνην τινά μοι προσδοκήσας εἰς τὸ γῆρας ἀποκλίνοντι ἔσεσθαι (ἐπίνοσόν γάρ σοι τὸ σῶμα καὶ ἰατρείας μᾶλλον τῆς παρὰ τῶν ἄλλων δεόμενον ἢ ἄλλοις ἐπι-*

30T cf. Suda II 472,24–25 *Εὐσέβιος...Κατὰ Πορφυρίου τοῦ τότε συγγράφοντος ἐν Σικελίᾳ, ὥς τινες οἴονται, λόγοι λ'*
31T 1–2 ab Eunapio et aliis false haec traduntur, cf. 1T,99; 10T

31T 3 secl. des Places *ἐφορμούντων* A : corr. Volkmann **6** ⟨*τοὺς*⟩ *τῆς* Creuzer, Nauck **12** *ἀποκλίναντι* Nauck : *ἀποκλίνοντα* A : *ἀποκλίνοντι* Mai, des Places

κουρεῖν τι ἢ παραστατεῖν ἐπιτήδειον), οὔτε δι' ἄλλην οἰκονομίαν ἢ θήραν δόξης καὶ ἐπαίνων παρὰ τῶν ἀνυποστάτων ἐθελοντὶ τὸ τοιοῦτον βαστάσαι ψιλῆς ἕνεκα τῆς εἰς τὸ εὖ ποιεῖν προθυμίας· τοὐναντίον γὰρ ὑπ' ἀβελτερίας τῶν πολιτῶν σοῦ καὶ τῷ πρὸς ἡμᾶς φθόνῳ βλασφημίαις τε πολλαῖς περιπέπτωκα καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν εἰς θανάτου κίνδυνον ὑπ' αὐτῶν δι' ὑμᾶς περιέστην. ... (3) οὐκ ᾠήθην προσήκειν ἀνδρὸς φίλου μοι στερηθεῖσαν συλλήπτορος ἔρημόν σε καταλιπεῖν καὶ προστάτου σώφρονος καὶ τῷ σῷ τρόπῳ ἐπιτηδείου. ἀποσοβήσας δὲ πάντας τοὺς ἐπηρεάζειν μέλλοντας ἐν προσποιήσει, ἤνεγκα μὲν τὰς παραλόγους ὕβρεις, ἐβάστασα δὲ τὰς ἐπιβουλὰς εὐσχημόνως ... (4) καλούσης δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων χρείας καὶ τῶν θεῶν συνεπειγόντων αὐτοῖς ὑπακούειν μὲν σὲ καίπερ οὖσαν προθυμοτάτην μετὰ τοσαύτης ἀκολουθίας θυγατέρων ἀδύνατον ἦν· ἄνευ δὲ σοῦ ταύτας ῥίπτειν οὕτως ἐν σκαιοῖς ἀνθρώποις ἀβουλίας εἶναι ὁμοῦ καὶ ἀδικίας ἔργον ὑπείληφα. μένειν δὲ ἐνταυθοῖ βιαζόμενος τήν τε τοῦ αὖθις ἐντυχεῖν ἐλπίδα προϊσχόμενος εἰκότως σοι παραινέσαιμ' ἂν ἀντεχομένῃ τῶν δοθέντων ἐν τοῖς δέκα μησὶν οἷς μοι συνῴκησας

26 cf. Bidez 112 n.2; 116. pertinetne ad Diocletiani decretum (a. 303)? cf. H. Chadwick, The Sentences of Sextus, Cambridge 1959, 669; Lactan. de mortibus persecutorum XI 3 *ergo habito inter se per totam hiemem consilio cum nemo admitteretur et omnes de summo statu rei publicae tractari arbitrarentur, diu senex furori eius repugnavit ostendens quam perniciosum esset inquietari orbem terrae*; id. inst. V 2, 3–10 *antistitem philosophiae... tres libros evomuit contra religionem nomenque Christianum* (pertinetne ad Porphyrium et phil. orac.? cf. R. L. Wilken 130–131)

14 *προστατεῖν* A : corr. Nauck **27** *ὑπακούειν, ⟨συνεξάγειν⟩ μὲν* Volkmann

μὴ πόθῳ καὶ ἐπιθυμίᾳ τοῦ πλείονος καὶ τὸ ὂν ἤδη ἐκβα-
35 *λεῖν. σπεύδω μὲν γὰρ ὃν ἂν δύνωμαι τρόπον τὴν ταχίστην*
πάλιν ἀναλαβεῖν.

32T. PORPHYRIUS vita Plotini 23,7–14

Οὕτως δὲ μάλιστα τούτῳ τῷ δαιμονίῳ φωτὶ πολλάκις
ἐνάγοντι ἑαυτὸν εἰς τὸν πρῶτον καὶ ἐπέκεινα θεὸν ταῖς ἐν-
νοίαις καὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ Συμποσίῳ ὑφηγημένας ὁδοὺς
τῷ Πλάτωνι ἐφάνη ἐκεῖνος ὁ θεὸς ὁ μήτε μορφὴν μήτε
5 *τινὰ ἰδέαν ἔχων, ὑπὲρ δὲ νοῦν καὶ πᾶν τὸ νοητὸν ἱδρυμέ-*
νος. ᾧ δὴ καὶ ἐγὼ Πορφύριος ἅπαξ λέγω πλησιάσαι καὶ
ἑνωθῆναι ἔτος ἄγων ἑξηκοστόν τε καὶ ὄγδοον.

DE PORPHYRII DISCIPVLIS ET SECTATORIBVS

33aT. EUNAPIUS vitae sophistarum V 1,2 p.10,21–11,2

Οὗτος (sc. *ὁ Ἰάμβλιχος*) *Ἀνατολίῳ τῶν κατὰ Πορφύριον*
τὰ δεύτερα φερομένῳ συγγενόμενος, πολύ γε ἐπέδωκε καὶ
εἰς ἄκρον φιλοσοφίας ἤκμασεν· εἶτα μετ' Ἀνατόλιον Πορ-
φυρίῳ προσθεὶς ἑαυτόν, οὐκ ἔστιν ὅ τι Πορφυρίου διήνεγ-

33aT 1 cf. Porph. quaest. Hom. I p. 1,11 Sodano; RE 1 (1894) 2073, Anatolius 12. sed fortasse ille idem est ac Anatolius episcopus (RE Anatolius 15) ut Dillon putat (Iamb. 8–9) **3–4** incertum est num Iamblichus fuerit Porphyrii discipulus, cf. 2T,3; 6T; Dillon, Iamb. 8–11; cf. 273F,15; 440F

35 *δύναμαι* A : corr. Wolff 13 n. 3 **32T 2** *ἀνάγοντι* Kirchhoff **33aT 1** *τῶν* A : *τῷ* Boissonade, Bidez *κατὰ* A : *μετὰ* Wytt. Bidez **2** *φερομένῳ* Boissonade, Bidez, Giangrande : *φερομένων* A **3** *ἤλασεν* Cobet 328, Bidez

κεν, πλὴν ὅσον κατὰ τὴν συνθήκην καὶ δύναμιν τοῦ λό- 5
γου.

33bT. Damascius vita Isidori 166 p. 230 Zintzen

Οὐ γὰρ ἐπιδιδόναι (sc. *Ἰσίδωρον*) *ῥᾳδίως, οὐδὲ ἣν αὔξεσθαι κατὰ πῆχυν, ὥσπερ Θεόδωρος ὁ Ἀσιναῖος ηὐξήθη ὑπὸ τῷ Πορφυρίῳ.*

33cT. Fragmente griechischer Theosophien § 66 p. 183,27 Erbse.

Ὅτι Ἰάμβλιχος ὁ Χαλκιδεὺς Πορφυρίου μαθητής.

34T. Verba *οἱ περὶ Πορφύριον* in sequentibus locis traduntur:

a. Iamblichus de anima ap. Stob. I 370,5 (= 452F)
b. id. ap. Stob. I 458,12 (= 451F)
c. Proclus in Tim. I 382,12–13 (= Porph. in Tim. F47)
d. id. III 234,18–19 (= Porph. in Tim. F80)
e. Proclus in Eucl. 323,7 (= 485F,4) 5
f. Simplicius in Cat. 414,33–34 (= 74F)

35T. Augustinus epist. 118,33

Platonici vero, qui falsorum philosophorum erroribus illo tempore circumlatrantibus non habentes divinam personam, qua imperarent fidem, sententiam suam tegere

33bT Theodorus von Asine Test. 1 Deuse **34T** cf. Dillon, Iamb. 311; Deuse, Unters. 213 n. 311; Eunap. vit. soph. V 1,2 (33aT,1) **35T 3** cf. Aug. ibid. 20 *elegerunt occultare sententiam suam*

33cT T

quaerendam quam polluendam proferre maluerunt, cum
5 iam Christi nomen terrenis regnis admirantibus perturbatisque crebresceret, emergere coeperant ad proferendum atque aperiendum, quid Plato sensisset. tunc Plotini schola Romae floruit habuitque condiscipulos multos acutissimos et sollertissimos viros. sed aliqui eorum ma-
10 gicarum artium curiositate depravati sunt, aliqui dominum Iesum Christum ipsius veritatis atque sapientiae incommutabilis, quam conabantur adtingere, cognoscentes gestare personam in eius militiam transierunt.

MISCELLANEA

36T. Proclus theol. Plat. I 1 p. 6,16–7,4

Τούτους δὴ τοὺς τῆς Πλατωνικῆς ἐποπτείας ἐξηγητὰς καὶ τὰς παναγεστάτας ἡμῖν περὶ τῶν θείων ὑφηγήσεις ἀναπλώσαντας καὶ τῷ σφετέρῳ καθηγεμόνι παραπλησίαν τὴν φύσιν λαχόντας εἶναι θείην ἂν ἔγωγε Πλωτῖνόν τε τὸν Αἰ-
5 *γύπτιον καὶ τοὺς ἀπὸ τούτου παραδεξαμένους τὴν θεωρίαν, Ἀμέλιόν τε καὶ Πορφύριον, καὶ τρίτους οἶμαι τοὺς ἀπὸ τούτων ὥσπερ ἀνδριάντας ἡμῖν ἀποτελεσθέντας, Ἰάμβλιχόν τε καὶ Θεόδωρον, καὶ εἰ δή τινες ἄλλοι μετὰ τούτους ἑπόμενοι τῷ θείῳ τούτῳ χορῷ περὶ τῶν τοῦ*
10 *Πλάτωνος τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν ἀνεβάκχευσαν, παρ' ὧν ... ὁ μετὰ θεοὺς ἡμῖν τῶν καλῶν πάντων καὶ ἀγαθῶν ἡγεμών* (i.e. Syrianus) ...

36T 7 cf. Plat. resp. 361d5

37T. Isḥāq ibn Ḥunayn Ta'rīkh al-Aṭibbā' ed. F. Rosenthal, Oriens 7 (1954) 69

And Porphyry, who wrote many books; in addition to his philosophy, he was outstanding and skilled in medicine, and because of that some people used to call him the philosopher and some people the physician.

EDICTA ET DECRETA QVAE PORPHYRII MENTIONEM FACIVNT

38T. Imp. Constantini ep. ap. Socrat. hist. eccl. I 9,30 (pertinet ad conc. Nic. a. 324)

Νικητὴς Κωνσταντῖνος Μέγιστος Σεβαστὸς ἐπισκόποις καὶ λαοῖς. τοὺς πονηροὺς καὶ ἀσεβεῖς μιμησάμενος Ἄρειος δίκαιός ἐστι τὴν αὐτὴν ἐκείνοις ὑπέχειν ἀτιμίαν. ὥσπερ τοίνυν Πορφύριος ὁ τῆς θεοσεβείας ἐχθρός, συντάγματα παράνομα κατὰ τῆς θρησκείας συστησάμενος, ἄξιον εὕρετο 5 *μισθὸν καὶ τοιοῦτον, ὥστε ἐπονείδιστον μὲν αὐτὸν πρὸς τὸν ἑξῆς γενέσθαι χρόνον καὶ πλείστης ἀναπλησθῆναι κακοδοξίας, ἀφανισθῆναι δὲ τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ συγγράμματα, οὕτω καὶ νῦν ἔδοξεν Ἄρειόν τε καὶ τοὺς Ἀρείου ὁμογνώμονας Πορφυριανοὺς μὲν καλεῖσθαι, ἵν' ὧν τοὺς τρόπους με-* 10 *μίμνηνται τούτων ἔχωσι καὶ τὴν προσηγορίαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ εἴ τι σύγγραμμα ὑπὸ Ἀρείου συντεταγμένον εὑρίσκοιτο, τοῦτο πυρὶ παραδίδοσθαι.*

37T trans. Rosenthal **38T** cf. Cyr. c. Iul. I 48, 553 D7 sq. *τεθεώρηκε* (sc. *ὁ Πλάτων*) *μὲν οὖν οὐχ ὑγιῶς εἰσάπαν, ἀλλὰ τοῖς τὰ Ἀρείου πεφρονηκόσιν ἐν ἴσῳ διαιρεῖ καὶ ὑφίστησιν ὑποκαθημένας τε ἀλλήλαις τὰς ὑποστάσεις εἰσφέρει καὶ τρεῖς οἴεται θεοὺς εἶναι διῃρημένως τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα*

39T. ACTA CONCILIORUM OECUMENICORUM I 1,3 p. 68,8–17 (Collect. Vatic. 111) (3 Aug. 435?)

Νεστορίου τοίνυν τοῦ τῆς τερατώδους διδασκαλίας ἡγεμόνος κατακεκριμένου, λείπεται τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀσεβείας κοινωνοὺς ὀνόματι περιβαλεῖν κατεγνωσμένῳ, ἵνα μὴ τῇ τῶν Χριστιανῶν ἀποχρώμενοι
5 *προσηγορίᾳ τοιούτων ὀνόματι κοσμοῖντο, ὧν τοῦ δόγματος δυσσεβοῦντες ἐξέστησαν. διὰ ταῦτα νομοθετοῦμεν τοὺς ἁπανταχοῦ τῆς Νεστορίου ἀθεμίτου δόξης κοινωνοὺς Σιμωνιανοὺς ὀνομάζεσθαι (προσήκει γὰρ τοὺς ἐν τῇ τοῦ θείου ἀποστροφῇ τὸ ἐκείνου μιμουμένους δυσσέβημα τὴν*
10 *αὐτὴν ἐκείνῳ κληροῦσθαι προσηγορίαν, ὃν τρόπον Ἀρειανοὶ νόμῳ τοῦ τῆς θείας λήξεως Κωνσταντίνου Πορφυριανοὶ διὰ τὸ ὅμοιον τῆς ἀσεβείας ἐκ Πορφυρίου προσαγο-*

39T cf. epit.: Cod. Theod. XVI 5,66 (= Cod. Iust I 5,6) *damnato portentuosae superstitionis auctore Nestorio nota congrui nominis eius inuratur gregalibus, ne Christianorum appellatione abutantur: sed quemadmodum Arriani lege divae memoriae Constantini ob similitudinem inpietatis Porfyriani a Porfyrio nuncupantur, sic ubique participes nefariae sectae Nestorii Simoniani vocentur, ut, cuius scelus sunt in deserendo deo imitati, eius vocabulum iure videantur esse sortiti.* dies in epitome traditur, sed Schwartz putat anni notationem falsam esse, cum in Collect. Vatic. 110 titulo Isidorus consul ordinarius (436) esse dicatur. verisimillimum tamen est hoc edictum attinere ad ea quae in concilio Ephes. decreta sunt versio latina (c. a. 553) apud Acta Concil. Oec. 1,3 p. 181,6–21 traditur cuius titulus est *Rescriptum legis sacrae contra Nestorium. Imperatores Caesares Theodosius et Valentinianus*

39T codd. Ac habent titulum 'Imperatores Caesares Theodosius et Valentinianus victores triumphatores maximi semper venerabiles augusti'

ῥεύονται, ὃς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν ἐπιχειρήσας τῇ τοῦ λόγου δυνάμει καταγωνίσασθαι βίβλους ἑαυτῷ οὐ παιδεύσεως ὑπομνήματα καταλέλοιπε). 15

40T. Acta Conciliorum Oecumenicorum I 1,4 p. 66,3–4; 8–12 Edictum Theodosii et Valentiniani (Collect. Vatic. 138) (17 Feb. 448)

Ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατά τε Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου … θεσπίζομεν τοίνυν ὥστε πάντα, ὅσα Πορφύριος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ μανίας ἐλαυνόμενος κατὰ τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας τῶν Χριστιανῶν 5 *συνέγραψε, παρ' οἱῳδήποτε εὑρισκόμενα πυρὶ παραδίδοσθαι. πάντα γὰρ τὰ κινοῦντα τὸν θεὸν εἰς ὀργὴν συγγράμματα καὶ τὰς ψυχὰς ἀδικοῦντα οὐδὲ εἰς ἀκοὰς ἀνθρώπων ἐλθεῖν βουλόμεθα.*

41T. Acta Conciliorum Oecumenicorum I 1,4 p. 67,2–3; 7–15 (Collect. Vatic. 139) (18 April. 448)

Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου. … οἷα τοίνυν περί τε τῶν βιβλίων Πορφυρίου τῶν κατὰ τῆς εὐαγοῦς τῶν Χριστιανῶν θρησκείας συγγραφέντων καὶ τῶν τὰς ἀθεμίτους Νεστορίου διδασκαλίας 5 *συγγραψαμένων ἐθέσπισε* (sc. *ὁ θειότατος ἡμῶν αὐτοκράτωρ*) *καὶ ὡς οὐδὲν δόγμα περὶ θρησκείας δεῖ κρατεῖν,*

40T = Cod. Iust. I 1,3 qui diem tradit et titulum *Αὐτοκράτορες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς Α.Α.* **41T** de loco emissionis cf. ibid. 16–17 *ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν μοναζόντων ἐν τοῖς ἐρημικοῖς Φαρμουθί*

εἰ μὴ τὸ δοκιμασθὲν παρὰ τῶν συνεληλυθότων εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων πάλαι τε ἐν Νικαίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα
10 *ἅμα Κυρίλλῳ τῷ τῆς εὐλαβοῦς μνήμης κατὰ τὴν Ἐφεσίων πόλιν, ἔτι μὴν καὶ περὶ τῆς καθαιρέσεως Εἰρηναίου τοῦ γεγονότος τῆς Τυρίων πόλεως ἐπισκόπου, ἅπαντες εἴσεσθε ἐκ τοῦ προλάμποντος θείου θεσπίσματος δηλουμένου Ἑλληνίδι φωνῇ, ὥστε μηδένα τούτων ἄγνοιαν προφασίζε-*
15 *σθαι.*

42T. Acta Conciliorum Oecumenicorum II 3,2 p. 88,7–8; 89,14–16 (Gestorum Chalcedonensium versio a Rustico edita) (a. 451?)

De eodem edictum secundum civibus nostris Constantinopolitanis. idem Augusti. ... sed nec habeat aliquis aut legat aut transcribat proferatve Nestorium vel terminos eius aut codices noxios et maxime quos contra solas
5 Porphyrius edidit Christianas litteras.

43T. Acta Conciliorum Oecumenicorum III p. 119,26; 121,22–26 (Collectio Sabbaitica 41) (a. 536)

Ἡ διάταξις Ἰουστινιανοῦ βασίλεως κατὰ Ἀνθίμου Σεβήρου Πέτρου καὶ Ζωόρα. ... καὶ ὥσπερ οὐκ ἔξεστι τὰ Νεστορίου γράφειν ἢ κεκτῆσθαι βιβλία, διότι τοῖς πρὸ ἡμῶν αὐτοκράτορσιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν διατάξεσιν ἔδοξε τοῖς
5 *παρὰ Πορφυρίου κατὰ Χριστιανῶν εἰρημένοις ὅμοια καθεστάναι, οὕτω μήτε τὰ Σεβήρῳ ῥηθέντα τε καὶ γραφέντα μενέτω παρά τινι Χριστιανῷ, ἀλλ' ἔστω βέβηλα καὶ ἀλλότρια τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πυρί τε φλεγέσθω ...*

42T 1 eodem] cf. ibid. p.87,36 *de prohibitis disputationibus a Christianis* **2** idem] i.e. Valentinianus et Marcianus, cf. ibid. p. 87,38 sq. **43T** const. Iust. corpus novellarum 42

PORPHYRII OPERVM TESTIMONIA ET FRAGMENTA

ARISTOTELICA

44T. Iulianus imp. epist. 12 (ad Priscum) p. 19,17–20

ὁ μὲν γὰρ Τύριος {Μάξιμος} εἰς βιβλία {μὲν} πλείονα τῆς λογικῆς ὀλίγα †δυεῖν εἶπε†, σὺ δέ με δι' ἑνὸς βιβλίου τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἐποίησας ἴσως δὴ καὶ βάκχον, ἀλλ' οὔ τι ναρθηκοφόρον.

P.1 *Εἰσαγωγή* (Bidez 1, Beutler 9)

ed. A. Busse, CAG IV 1,1–22, Berlin 1887

P.2 *Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν* (Bidez 2, Beutler 11)

ed. A. Busse, CAG IV 1,55–142, Berlin 1887

P.1 cf. Suda IV 178,25–26 (2T,21); 3aT,7; 4T; 28T; 29T
P.2 cf. Simplic. in Cat. 1,10–13

44T 1 *Μάξιμος* secl. Bidez (*Μάλχος*? coni. Bidez) *μὲν*[2] secl. Bidez **2** *μυεῖν εἶχε* coni. Cumont

P.3 ⟨*Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας*⟩ *ἐν ἑπτὰ βιβλίοις* (*τοῖς Γεδαλείῳ προσφωνηθεῖσι*) (Bidez 3, Beutler 10)

45T. Simplicius in Cat. 2,5–13

Μετὰ δὲ τούτους ὁ πάντων ἡμῖν τῶν καλῶν αἴτιος Πορφύριος ἐξήγησίν τε ἐντελῆ τοῦ βιβλίου καὶ τῶν ἐνστάσεων πασῶν λύσεις οὐκ ἀπόνως ἐν ἑπτὰ βιβλίοις ἐποιήσατο τοῖς Γεδαλείῳ προσφωνηθεῖσι, πολλὰ καὶ τῶν Στωικῶν ἐκεῖ
5 *δογμάτων κατὰ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου προσιστορῶν. μετὰ τοῦτον δὲ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος πολύστιχον καὶ αὐτὸς πραγματείαν εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον κατεβάλετο, τὰ μὲν πολλὰ τοῖς Πορφυρίου καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως κατακολουθῶν, τινὰ δὲ ἐπικρίνων ἐκείνων καὶ διαρθρῶν ἀκριβέ-*
10 *στερον μετὰ τοῦ συστέλλειν τὴν ὡς ἐν σχολαῖς πρὸς τὰς ἐνστάσεις μακρολογίαν.*

46F. Simplicius in Cat. 10,20–11,22

Ὁ δὲ Πορφύριος σκοπὸν εἶναι τοῦ βιβλίου φησὶν ἔν τε τῷ πρὸς Γεδάλειον καὶ ἐν τῷ κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν περὶ τῶν κατηγορουμένων· αὗται δέ εἰσιν αἱ ἁπλαῖ φωναὶ αἱ σημαντικαὶ τῶν πραγμάτων, καθὸ σημαντικαί εἰσιν,
5 *ἀλλ' οὐ καθὸ λέξεις ἁπλῶς. καθὸ μὲν γὰρ λέξεις, ἄλλας ἔχουσι πραγματείας, ἃς ἐν τῷ Περὶ τῶν τοῦ λόγου στοιχείων ὅ τε Θεόφραστος ἀνακινεῖ καὶ οἱ περὶ αὐτὸν γεγρα-*

P.3 titulus] cf. 45T; 46F incerta: Dexippus et Ammonius ex hoc opere hauserunt, cf. Bidez 61; Theiler, ByzZ 36 (1941) 169–171; Plezia, de Andronici Rhod. stud. 6–10; Praechter, Kleine Schriften 123 sq. **46F 2** sq. cf. Porph. in Cat. 58,3 sq. **7** cf. Theophr. *Π. λέξ.* p. 6 Rabe

46F JLAK **7** *αὐτῶν* JKA

φότες, οἷον πότερον ὄνομα καὶ ῥῆμα τοῦ λόγου στοιχεῖα ἢ καὶ ἄρθρα καὶ σύνδεσμοι καὶ ἄλλα τινά (λέξεως δὲ καὶ ταῦτα μέρη, λόγου δὲ ὄνομα καὶ ῥῆμα), καὶ τίς ἡ κυρία 10
λέξις, τίς δὲ ἡ μεταφορική, καὶ τίνα τὰ πάθη αὐτῆς, οἷον τί ἀποκοπή, τί ἀφαίρεσις, τίνες αἱ ἁπλαῖ, τίνες αἱ σύνθετοι, τίνες αἱ ὑποσύνθετοι καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅσα περὶ ἰδεῶν εἴρηται, τί τὸ σαφὲς ἐν ταῖς λέξεσιν, τί τὸ μεγαλοπρεπές, τί τὸ ἡδὺ καὶ πιθανόν· καθὸ μέντοι σημαντική 15
ἐστιν ἡ λέξις, κατὰ τὰ γένη τῶν ὄντων ἀφορίζεται. καὶ ἡ μὲν λέξις κατηγορία λέγεται ὡς κατὰ τοῦ πράγματος ἀγορευομένη, τὸ δὲ πρᾶγμα κατηγόρημα. τῆς οὖν κατηγορίας ἤτοι πράγματος ὄντος μετὰ τῆς σημαινούσης αὐτὸ λέξεως ἢ τῆς σημαντικῆς λέξεως, καθόσον ἐστὶν σημαντική, ἑκα- 20
τέρως ἔχεται καὶ τῶν πραγμάτων ἡ κατηγορία. ἀπείρων δὲ ὄντων τῶν κατὰ μέρος καὶ ἀκαταλήπτων, εἰς δέκα γένη τὰ ἄπειρα ἀνήγαγεν ὁ Ἀριστοτέλης, τὰς μὲν οὐσίας πάσας εἰς μίαν συνελὼν τὴν ἀνωτάτω οὐσίαν, ἧς ἐστι καὶ λέξις σημαντικὴ αὐτὴ ἡ οὐσία σύμβολον οὖσα τῆς ἐν τοῖς οὖσιν 25
οὐσίας, εἴτε ὑποστάσεως οὔσης εἴτε ἄχρι ἐπινοίας ὑφεστώσης· οὐδὲν γὰρ τοῦτο τῇ κατηγορίᾳ διενήνοχεν· οὐ γὰρ καθὸ ἐν ὑποστάσει ἐστὶ τὰ πράγματα δηλοῦται ὑπὸ τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ καθὸ ἐπινοεῖται ἤτοι ὄντα ἢ ὡς ὄντα. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα ποσῶν ἐπὶ τὸ γε- 30
νικώτατον ποσὸν ἀναγομένων ἄλλη γίνεται κατηγορία, ἡ ἀνωτάτω λέξις τοῦ ποσοῦ, κατὰ τοῦ ἀνωτάτω πράγματος ἀγορευομένη. οὕτως δὲ καὶ τὸ ποιόν. ἕτερον δέ τι γένος ἐστὶν τὸ πρός τι, ὑφ' ὃ πάντα ἀνάγεται τὰ πρὸς ἄλλο τί πως ἔχοντα, καὶ κατηγορία ἄλλη τῆς πρός τι λέξεως, ὑφ' 35
ἣν τὸ διπλάσιον τὸ ἥμισυ, δοῦλος δεσπότης, πατὴρ υἱὸς καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ καθῆσθαι καὶ ἑστάναι καὶ κατακεῖσ-

8 *τὰ τοῦ* A **24** *συντελῶν* A **32** *ἀνωτάτου* JK

θαι ἄλλο γένος ποιεῖ τὸ κεῖσθαι. τὸ δὲ ἠμφιέσθαι καὶ ὡπλίσθαι ὑπὸ τὸ ἔχειν ἀνάγεται, τὸ δὲ ἐν Λυκείῳ καὶ ἐν
40 *Ἀκαδημίᾳ ὑφ' ἓν γένος τὸ ποῦ. καὶ τὸ πότε γένος ἐστὶν ἄλλο περιέχον τὰ τοῦ χρόνου εἴδη καὶ μέρη. τὸ δὲ τέμνειν καὶ καίειν εἰς τὸ ποιεῖν, ὥσπερ τὸ τέμνεσθαι καὶ καίεσθαι εἰς τὸ πάσχειν.*

47 F. Simplicius in Cat. 11,23–29

Προστίθησιν δὲ καὶ τὰ τοῦ Βοήθου ὁ Πορφύριος πολλῆς ἀγχινοίας γέμοντα καὶ εἰς τὸ αὐτὸ τείνοντα τοῖς εἰρημένοις. λέγει γὰρ καὶ ἐκεῖνος, ὅτι «κατὰ μὲν τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα ἡ διαίρεσις εἰς τὰ τοῦ λόγου γίνεται στοι-
5 χεῖα, κατὰ δὲ τὰς κατηγορίας ἡ διαίρεσις γίνεται, καθὸ σχέσιν ἔχουσιν αἱ λέξεις πρὸς τὰ ὄντα, σημαντικαὶ τούτων οὖσαι. διὸ» *φησίν* «οἱ σύνδεσμοι ἐν μὲν τῇ λέξει εὑρίσκονται, τῶν δὲ κατηγοριῶν ἐκπίπτουσιν· οὐδὲν γὰρ τῶν ὄντων δηλοῦσιν, οὔτε οὐσίαν οὔτε ποιὸν
10 οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον.»

48 F. Simplicius in Cat. 13,11–18

Ἔστιν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον, ὅτι ἐστὶν μὲν ὁ σκοπὸς οἰκεῖος τῇ λογικῇ πραγματείᾳ περὶ τῶν ἁπλῶν καὶ πρώτων καὶ γενικῶν φωνῶν, καθὸ σημαντικαὶ τῶν ὄντων εἰσίν, συνδιδάσκεται δὲ πάντως καὶ τὰ σημαινόμενα ὑπ'
5 *αὐτῶν πράγματα καὶ τὰ νοήματα, καθὸ σημαίνεται τὰ πράγματα ὑπὸ τῶν φωνῶν. καὶ ταῦτα καὶ τοῖς Ἀλεξάνδροις καὶ Ἑρμίνῳ καὶ Βοήθῳ καὶ Πορφυρίῳ δοκεῖ καὶ ὁ*

48 F FLAK 6 *τοῖς ἀλεξάνδροις* JL[1] : *τοῖς περὶ ἀλεξάνδρῳ* L[4]A : *τοῖς περὶ ἀλέξανδρον* Kv 7 *ἑρμῖνον* Kv *βοηθὸν* Kv *πορφύριον* Kv

θεῖος Ἰάμβλιχος ἐπιψηφίζει καὶ Συριανὸς σαφηνίζει καὶ οἱ ἡμέτεροι διδάσκαλοι ἀποδέχονται.

49F. Simplicius in Cat. 19,26–20,7

Τί οὖν μὴ καὶ ταῦτα προὔταξεν τοῦ περὶ τῶν κατηγοριῶν λόγου ἢ διὰ τί μὴ κἀκεῖνα μετὰ τὰς κατηγορίας ἐπήγαγεν ἀπορήσας ὁ Πορφύριος λύει καλῶς τὴν ἀπορίαν, ὅτι «ἐκεῖνα μὲν ἄγνωστα παντελῶς ἦν ἀπὸ τῆς συνηθείας, τούτων δὲ ἐννοίας μὲν ἔχομέν τινας, οὐ μὴν 5 ἀκριβῆ διάκρισιν οὐδὲ αὐτῶν· μὴ βουλόμενος οὖν ἐπὶ πολὺ τὸν περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν ἀναβάλλεσθαι λόγον ὑπερέθετο ταῦτα εἰς ὕστερον, οὔτε προδιδάξαι αὐτὰ ἀναγκασθεὶς διὰ τὴν ὁποιανοῦν προϋπάρχουσαν αὐτῶν ἔννοιαν οὔτε ἀτεχνῆ τὴν περὶ αὐτῶν γνῶσιν κα- 10 ταλείπεσθαι τῷ ἀκροατῇ συγχωρῶν· εἰ γὰρ καὶ χρώμεθά τισιν ἀπὸ τῆς συνηθείας ὀνόμασιν, ἀλλ' οὐ γινώσκοντες αὐτῶν τὰς φύσεις ἀκριβῶς, εἰς ἃς οἱ ὀνοματοθέται βλέποντες τεθείκασιν.» *ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω περὶ τῆς τοῦ βιβλίου διαιρέσεως εἰς τὰ οἰκεῖα κε-* 15 *φάλαια.*

50F. Simplicius in Cat. 21,2–21 (Arist. cat. 1a1sqq.)

Ἀποροῦσιν οἱ περὶ τὸν Νικόστρατον, τί δήποτε περὶ τῶν κατηγοριῶν εἰπεῖν προθέμενος οὐ περὶ αὐτῶν εὐθύς, ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων διδάσκει τῶν τε ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων καὶ παρωνύμων. πρὸς οὓς καλῶς ὑπήντησεν ὁ Πορφύριος,

48F 9 *διδάσκαλοι*] cf. Ammon. in Cat. 9,17 **50F** cf. Dex. 16,14 Sq. **4** sq. cf. Porph. in Cat. 60,1 sq.

49F JLAK **8** *ταῦτα*] *τοῦτον* K

5 *ὅτι* «καθ' ἑκάστην σχεδὸν θεωρητικὴν πραγματείαν προγράφεταί τινα πρὸς σαφήνειαν τείνοντα τῶν ἑξῆς, ὡς ἐν γεωμετρίᾳ οἱ ὅροι καὶ τὰ ἀξίωματα καὶ τὰ αἰτήματα· καὶ ἐνταῦθα οὖν, ἐπειδὴ περὶ τῶν πρώτων λέξεων πρόκειται λέγειν, αἵτινές εἰσιν τῶν πρώτων καὶ
10 ἁπλῶν πραγμάτων δηλωτικαί, ὑφ' ἃς ἔδει καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἀνάγεσθαι, εἰ μὲν ἑκάστου πράγματος ἓν ἦν ὄνομα ἴδιον, ὑπὸ μίαν ἕκαστον ἀνήγετο κατηγορίαν· εἰ δὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα πλειόνων ἐστὶ πραγμάτων καὶ κατ' οὐσίαν διαφερόντων, διακρίσεως ἔδει, πότε
15 μὲν δῆλον ὅτι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀνάγεται κατηγορίαν, πότε δὲ οὔ. ὥσπερ ζῷον ὁ ἄνθρωπος καλεῖται καὶ ὁ ἵππος καὶ πάλιν ζῷον ὅ τε Σωκράτης καὶ ἡ τοῦ Σωκράτους εἰκὼν χρωμάτων οὖσα σχηματισμός· τούτων γὰρ ὁ μὲν ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος τῆς αὐτῆς
20 οὐσίας τοῦ ζῴου μετέχοντες συνωνύμως αὐτῶν κατηγορουμένης ὑπὸ μίαν ἀνάγονται κατηγορίαν, ὁ δὲ Σωκράτης καὶ ὁ γεγραμμένος ἅτε μὴ τῆς οὐσίας ἄμφω τοῦ ζῴου μετέχοντες, ἀλλ' ὁ μὲν τῆς οὐσίας, ὁ δὲ χρώματος ἢ σχήματος ἐπιπολαίου, οὐχ ὑπὸ τὴν αὐτὴν
25 ἀνάγονται κατηγορίαν, ἀλλ' ὁ μὲν Σωκράτης ὑπὸ τὴν οὐσίαν, ὁ δὲ γεγραμμένος ὑπὸ τὸ ποιόν.» *ἔδει τοίνυν προδιδάξαι περὶ τοῦ ὁμωνύμου καὶ συνωνύμου.*

51 F. Simplicius in Cat. 29,24–30,15 (Arist. 1a2)

Ὥστε μάτην ἐγκαλοῦσι πάλιν οἱ περὶ τὸν Νικόστρατον ὡς ἐν μόνῃ τῇ οὐσίᾳ δοκοῦντι λέγειν τὴν ὁμωνυμίαν τῷ Ἀριστοτέλει, εἴπερ τὸν τῆς οὐσίας λόγον ἕτερον εἶπεν ἐν

51 F cf. Dex. 21,11 sq.

51 F JLAK

τοῖς ὁμωνύμοις, καίτοι καὶ ἐν ποιῷ οὔσης ὁμωνυμίας, εἴπερ λευκὸν καὶ χρῶμα καὶ λευκὴν φωνὴν λέγομεν, καὶ 5
ἐν τῷ κεῖσθαι καὶ ἐν ἄλλαις κατηγορίαις. πρὸς γὰρ ταύτην τὴν ἀπορίαν ὑπαντῶν ὁ Πορφύριος πρῶτον μέν φησιν μηδὲ ἐν πᾶσι τοῦτο γεγράφθαι τοῖς ἀντιγράφοις· μήτε γὰρ Βόηθον εἰδέναι, ὅς φησι δεικνύναι τὸν Ἀριστοτέλη τίνα ἐστὶν τὰ ὁμώνυμα λέγοντα 'ὁμώνυμα λέγεται ὧν ὄνομα μό- 10
νον κοινόν, ὁ δὲ κατὰ τοὔνομα λόγος ἕτερος'· καὶ ἐξηγούμενος δὲ ὁ Βόηθος καθ' ἑκάστην λέξιν τὸ τῆς οὐσίας παραλέλοιπεν ὡς οὐδὲ γεγραμμένον. καὶ ὁ Ἀνδρόνικος δὲ παραφράζων τὸ βιβλίον 'τῶν ἄνευ συμπλοκῆς' φησί 'λεγομένων ὁμώνυμα μὲν λέγεται ὧν ὄνομα μόνον ταὐτόν, ὁ δὲ 15
κατὰ τοὔνομα λόγος ἕτερος.' «ἡμεῖς δέ», *φησὶν ὁ Πορφύριος,* «ἐπειδὴ καὶ Ἑρμῖνος καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι ὡς προσκειμένου τῷ ὅρῳ ἐντετυχήκασιν τοῦ τῆς οὐσίας ὀνόματος, καὶ ἀναγκαίαν λέγομεν τὴν προσθήκην· τοῦ γὰρ λόγου καὶ τὴν ἐπαγωγὴν σημαίνοντος καὶ τὸν 20
συλλογισμὸν καὶ πᾶσαν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν, εἰ μὴ προσέκειτο 'τῆς οὐσίας', πῶς ἂν ἀπεκρίνετο τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τῆς ὑπογραφῆς τὰ ἄλλα τοῦ λόγου σημαινόμενα; ἀντὶ οὖν τοῦ φάναι 'ὁ δὲ ὅρος ἢ ἡ ὑπογραφὴ ἑτέρα' τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὅρου καὶ τῆς ὑπογραφῆς παρ- 25
έλαβεν εἰπὼν 'ὁ δὲ λόγος τῆς οὐσίας ἕτερος'· καὶ γὰρ ὁ μὲν ὅρος λόγος τῆς οὐσίας ἐστὶν ὡς τὴν οὐσίαν δηλῶν, ἡ δὲ ὑπογραφὴ ὡς τὴν ἰδιότητα τὴν περὶ τὴν οὐσίαν σημαίνουσα καὶ τὴν ὕπαρξιν κοινὴν οὖσαν τῆς τε κυρίως οὐσίας καὶ τῆς ἄλλης ὑποστάσεως.» 30

9 *ὥς φησι δεικνύναι* LKApv : *ὅς φησι δεικνύων* J² in ras. : corr. Brandis

52F. Simplicius in Cat. 30,16–31,21 (Arist. 1a2)

Προσαπορεῖ δὲ ὁ Νικόστρατος περὶ τῶν ὁμωνύμων, καὶ ἔτι σαφέστερον Ἀττικὸς τὴν ἀπορίαν ἐξέθετο. εἰ γὰρ συνώνυμά ἐστιν ὧν τό τε ὄνομα κοινὸν καὶ ὁ ὁρισμὸς κοινός, ἔχει δὲ καὶ τὰ ὁμώνυμα τό τε ὄνομα κοινὸν ὁμώνυμα κα-
5 *λούμενα καὶ τὸν τοῦ ὁμωνύμου ὁρισμόν· ἐφ' ἑκάστου γὰρ ὁμωνύμου ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὄνομα μόνον κοινόν, ὁ δὲ κατὰ τοὔνομα λόγος τῆς οὐσίας ἕτερος· τὰ ἄρα ὁμώνυμα συνώνυμά ἐστιν. ἔστιν δὲ καὶ τὰ συνώνυμα συνώνυμα· πάντα ἄρα τὰ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχοντα συνώνυμά ἐστιν. λύει*
10 *δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπορίαν ὁ Πορφύριος λέγων ὅτι* «οὐδὲν κωλύει τὰ αὐτὰ πράγματα κατὰ διαφόρους προσηγορίας ὁμώνυμά τε εἶναι καὶ συνώνυμα· ὥσπερ οἱ Αἴαντες ᾗ Αἴαντες λεγόμενοι καὶ ἄνθρωποι, καθὸ μὲν ἄνθρωποι, συνώνυμοί εἰσιν, καθὸ δὲ Αἴαντες, ὁμώνυμοι,
15 οὕτως οὖν οἱ ὁμώνυμοι Αἴαντες, καθὸ μὲν ὁμώνυμοι, συνώνυμοί εἰσιν, καθὸ δὲ Αἴαντες, ὁμώνυμοι. ἀλλ' ἀντιλήψεταί τις ῥᾳδίως καὶ ἐρεῖ, καθὸ μὲν ὁμώνυμα τὰ ὁμώνυμα, μὴ εἶναι ὁμώνυμα, ἀλλὰ συνώνυμα· καθὸ δὲ οὐχ ὁμώνυμα, ἀλλ' Αἴαντες, κατὰ τοῦτό ἐστιν
20 ὁμώνυμα. καὶ ἴσως οὐδὲν ἄτοπον κατὰ μὲν αὐτὴν τὴν τοῦ ὁμωνύμου φύσιν κοινὴν οὖσαν τὰ μετέχοντα αὐτῆς συνώνυμα εἶναι, καθόσον ὁμώνυμα ἄμφω· κατὰ μέντοι τὸ ὄνομα, καθὸ οὐ φύσεως κοινῆς, ἀλλ' ὀνόματος μόνου κοινοῦ τὰ μετέχοντα μετέχει, οἷον τὸ τοῦ Αἴαντος,
25 κατὰ τοῦτο ὁμώνυμά ἐστιν. ὥσπερ οὖν τὸ δισύλλαβον

52F cf. Dex. 20,32 sq.; 21,4 sq.

52F JLAK 15 *μὲν ὁμώνυμοι* JLK : *μὲν ἄνθρωποι* Ap : *ἄνθρωποι μὲν* v

καθὸ δισύλλαβον οὐκ ἔστιν δισύλλαβον ἀλλὰ τετρα-
σύλλαβον, καθὸ δὲ Δίων ἢ Κράτης, ἅπερ ἄλλα ἐστὶν
παρὰ τὴν τοῦ δισυλλάβου φύσιν· μετέχει δὲ αὐτῆς,
κατὰ τοῦτό ἐστιν δισύλλαβον, καὶ οὐδὲν ἄτοπον,
οὕτως καὶ τὰ ὁμώνυμα, καθὸ μὲν φύσεως κοινῆς τῆς 30
τοῦ ὁμωνύμου μετέχει, οὐκ ἔστιν ὁμώνυμα, ἀλλὰ συν-
ώνυμα, καθὸ δὲ οὐ φύσεως τῆς τοῦ ὁμωνύμου, ἀλλ'
ὀνόματος μόνου κοινοῦ μετέχει, κατὰ τοῦτο ὁμώνυμά
ἐστιν. εἰ δὲ λέγοι τις, ὅτι τὸ τῆς φύσεως τοῦ ὁμωνύμου
μετέχειν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀνόματος μόνου κοινοῦ 35
μετέχειν (αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ ὁμωνύμου φύσις, εἴπερ
οὗτος ὁ ὁρισμός) καὶ οὕτως πάλιν καθὸ ὁμώνυμον
αὐτὸ δείκνυσιν συνώνυμον, ῥητέον ὅτι τὰ μὲν ὀνόματα
τῶν πραγμάτων κατηγορεῖται προηγουμένως καὶ τὰ
ἴδια καὶ τὰ κοινά, τὸ δὲ ὁμωνύμως ἢ συνωνύμως κατη- 40
γορεῖσθαι ὑπάρχει οὐ προηγουμένως, ἀλλὰ διὰ τὴν
τῶν ὀνομάτων τοιάνδε ἢ τοιάνδε κοινωνίαν, ὥστε,
ὅταν μὲν τὸ ὄνομα τὸ τοῦ Αἴαντος οὕτως μετέχηται,
ὥστε τὸ ὄνομα μόνον εἶναι κοινὸν τοῖς μετέχουσιν,
ὁμώνυμός ἐστιν ἡ τοιαύτη μέθεξις, ὅταν δὲ πάλιν ἡ 45
ὁμωνυμία οὕτως μετέχηται, ὥστε μὴ μόνον ὄνομα κοι-
νὸν εἶναι τοῖς μετέχουσιν, καθὸ καλοῦνται ὁμώνυμα,
ἀλλὰ καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς τῆς ὁμωνυμίας μετέχειν,
τότε συνώνυμόν ἐστιν τὸ τῆς μεθέξεως εἶδος.» *αἱ μὲν
οὖν πρὸς τὰ περὶ τῶν ὁμωνύμων ἀπορίαι καὶ τῶν ἀποριῶν* 50
λύσεις τοιαῦται.

53F. Simplicius in Cat. 36,8–31 (Arist. 1a6)

*Οἰκειότερον δὲ Ἀριστοτέλης συνώνυμα κέκληκεν τὰ σὺν
τῷ ὀνόματι καὶ τὸν ὁρισμὸν ἔχοντα τὸν αὐτὸν ἧπερ οἱ*

53F cf. R. Janko, CQ 32 (1982) 323–326

Στωικοὶ τὰ πολλὰ ἅμα ἔχοντα ὀνόματα, ὡς Πάρις καὶ Ἀλέξανδρος ὁ αὐτός, καὶ ἁπλῶς τὰ πολυώνυμα λεγόμενα·
5 *τούτοις γὰρ ἡ 'συν' πρόθεσις οὐχ ἁρμόττει, τοῦ αὐτοῦ κοινωνίαν σημαίνουσα, ὡς τὸ συμπεριπατεῖν καὶ συστρατεύεσθαι. ἀπεῖδον δὲ ἴσως εἰς τὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματα εἶναι· καὶ γὰρ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ ποιητικῆς συνώνυμα εἶπεν εἶναι ὧν πλείω μὲν τὰ ὀνόματα, λόγος δὲ*
10 *ὁ αὐτός, οἷα δή ἐστιν τὰ πολυώνυμα, τό τε λώπιον καὶ ἱμάτιον καὶ φάρος.* «ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον» *φησὶν ὁ Πορφύριος* «τῆς χρήσεως τὸ διττὸν ἐχούσης χρήσασθαι μὲν ἑκατέρῳ τὸν Ἀριστοτέλη, ἐπειδὴ καὶ ἔχει τινὰ λόγον ἑκάτερον. καὶ γὰρ τὰ πλείω ὀνόματα τὰ πρὸς ἓν φε-
15 ρόμενα, ὡς ὁ κίων καὶ ὁ στῦλος, τὸν αὐτὸν ἔχοντα λόγον, συνώνυμα ἂν κληθείη· καὶ μέντοι ὅπου ὁ λόγος ὁ αὐτὸς καὶ τοὔνομα συνονομάζεται, ἔτι κυριώτερον ἂν κληθείη συνώνυμα, ὥστε τὸ μέν ἐστιν συνώνυμον, ἐπεὶ πολλὰ ὀνόματα ἕν τι πρᾶγμα συνονομάζει, τὸ δέ, ἐπεὶ
20 τὸν λόγον συνονομάζει καὶ τοὔνομα. καὶ διὰ τοῦτο, ὅπου μὲν περὶ γενῶν ἤτοι τῶν τὰ γένη σημαινουσῶν φωνῶν ἡ σπουδή, χρεία τοῦ δευτέρου σημαινομένου, διότι τὰ γένη κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον συνωνύμως τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται· ἔνθα δὲ περὶ τὰς πλείους
25 φωνὰς ἡ σπουδὴ καὶ τὴν πολυειδῆ ἑκάστου ὀνομασίαν, ὥσπερ ἐν τῷ Περὶ ποιητικῆς καὶ τῷ τρίτῳ Περὶ ῥητορικῆς, τοῦ ἑτέρου συνωνύμου δεόμεθα, ὅπερ πολυώνυμον ὁ Σπεύσιππος ἐκάλει. καὶ οὐ καλῶς ὁ Βόηθος παραλελεῖφθαι τῷ Ἀριστοτέλει φησὶ τὰ παρὰ τοῖς
30 νεωτέροις καλούμενα συνώνυμα, ἅπερ Σπεύσιππος ἐκάλει πολυώνυμα· οὐ γὰρ παραλέλειπται, ἀλλ' ἐν

8 *Π. ποιητικῆς* F4 Vahlen, cf. Arist. rhet. 1404b39

ἄλλαις πραγματείαις, ἐν αἷς ἦν οἰκεῖος ὁ λόγος, παρείληπται.»

54F. Simplicius in Cat. 38,1–6 (Arist. 1a12)

«Τῶν δὲ παρωνύμων ἂν εἴη» *φησὶν ὁ Πορφύριος* «καὶ τὰ πατρωνυμικὰ καὶ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ὑπερθετικὰ καὶ τὰ ὑποκοριστικά. τὸ δὲ 'πασσαλόφι' καὶ τὸ 'ἦφι' καὶ τὸ 'βίηφι', ἅπερ παραγωγά τινες ἐκάλεσαν, οὐκ ἂν εἴη παρώνυμα· δεῖ γὰρ μὴ τὸ αὐτὸ ἀπαραλλάκτως 5 σημαίνειν τὰ παρώνυμα, ταῦτα δὲ οὐδὲν παρηλλαγμένον σημαίνει τοῦ 'ἧ', τουτέστιν 'τῇ ἑαυτοῦ', καὶ τοῦ 'βίῃ' καὶ τοῦ 'πασσάλου'.»

55F. Simplicius in Cat. 48,1–33 (Arist. 1a24–25)

Ἀποροῦσι δὲ οἱ περὶ τὸν Λούκιον καὶ τοῦτο πρὸς τὸ μὴ ὡς μέρος λέγεσθαι τὸ ἐν ὑποκειμένῳ. 'εἰ γὰρ τὰ συμπληρωτικὰ τῆς οὐσίας' φασί 'μέρη αὐτῆς εἶναι λέγομεν, συμπληροῖ δὲ ἁπλῶς μὲν τοῦ σώματος τοῦ αἰσθητοῦ τὸ εἶναι χρῶμα σχῆμα μέγεθος καὶ ἁπλῶς ποιότης καὶ πο- 5 *σότης (ἄχρουν γὰρ καὶ ἀσχημάτιστον οὐκ ἂν εἴη σῶμα), τοῦδε δὲ τοῦ σώματος οἷον χιόνος λευκότης καὶ ψυχρότης, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ λέγειν ταῦτα ἐν ὑποκειμένῳ ἢ μὴ καλῶς ἀποφάσκεσθαι τῶν ἐν ὑποκειμένῳ τὸ μὴ ὡς μέρη εἶναι. πῶς δὲ καὶ ἐν ὑποκειμένῳ ὅλως τὰ συμ-* 10 *πληρωτικὰ δυνατὸν λέγεσθαι; οὐ γὰρ ἡ Σωκράτους μορφὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶν τῷ Σωκράτει, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, τὰ τοῖς ἤδη τελείοις ἔξωθεν ἐπεισιόντα, ταῦτα ἂν εἴη ἐν ὑποκειμέ-*

55F cf. Dex. 23,17 sq.

55F JLAK 8 *ἀνάγκη γὰρ* KAv

νοις αὐτοῖς.' ταύτην δὴ τὴν ἀπορίαν λύων ὁ Πορφύριος
15 «διττόν» *φησίν* «ἐστὶν τὸ ὑποκείμενον, οὐ μόνον κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς πρεσβυτέρους· ἥ τε γὰρ ἄποιος ὕλη, ἣν δυνάμει καλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, πρῶτόν ἐστιν τοῦ ὑποκειμένου σημαινόμενον, καὶ δεύτερον, ὃ κοινῶς ποιὸν ἢ ἰδίως ὑφίσταται· ὑπο-
20 κείμενον γὰρ καὶ ὁ χαλκός ἐστιν καὶ ὁ Σωκράτης τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἢ κατηγορουμένοις κατ' αὐτῶν. πολλὰ οὖν, φησίν, τῶν ἐγγινομένων ὡς μὲν πρὸς τὸ πρῶτον ὑποκείμενον ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν, οἷον πᾶν χρῶμα καὶ πᾶν σχῆμα καὶ πᾶσα ποιότης ἐν ὑποκειμένῃ ἐστὶν τῇ
25 πρώτῃ ὕλῃ, οὐχ ὡς μέρη αὐτῆς ὄντα καὶ ἀδύνατα χωρὶς αὐτῆς εἶναι· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ὑποκειμένου οὐ πᾶν χρῶμα οὐδὲ πᾶσα ποιότης ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ὅταν μὴ συμπληρωτικαί εἰσι τῆς οὐσίας. τὸ γοῦν λευκὸν ἐπὶ μὲν τοῦ ἐρίου ἐν ὑποκεινένῳ, ἐπὶ δὲ τῆς χιόνος
30 οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλὰ συμπληροῖ τὴν οὐσίαν ὡς μέρος, καὶ ὑποκείμενον μᾶλλόν ἐστιν κατὰ τὴν οὐσίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ θερμότης τῆς μὲν τοῦ πυρὸς οὐσίας μέρος ἐστίν, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ γίνεται τῷ σιδήρῳ, ἐπειδὴ καὶ γίνεται καὶ ἀπογίνεται ἐν τῷ σιδήρῳ ἄνευ
35 τῆς τοῦ σιδήρου φθορᾶς. ὁ τοίνυν Ἀριστοτέλης τὸ δεύτερον ῥηθὲν ὑποκείμενον ἐνταῦθα λαβὼν τὸ κατὰ τὸ σύνθετον καὶ τὴν ἄτομον οὐσίαν, ὅπερ μήτε ἐν ὑποκειμένῳ εἶναί φησιν μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεσθαι, εἰκότως πᾶν τὸ μὴ οὐσιωδῶς ἐπ' αὐτοῦ λε-
40 γόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ συμβεβηκέναι, ἐν ὑποκειμένῳ τοῦτο εἶναί φησιν, ὥσπερ τὴν θερμότητα ἐν τῷ σιδήρῳ· τὰ δὲ συμπληρωτικὰ ὡς τὴν τοῦ πυρὸς θερ-

28 *ὅτε* Brandis *συμπληρωτικὰ ᾖ* A 31 *κατὰ τῆς οὐσίας* J[2] : *μετὰ τῆς οὐσίας* ceteri

μότητα τοῦ μὲν πυρὸς μέρος ἂν εἴποι, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ τῇ ἀποίῳ ὕλῃ.»

56F. SIMPLICIUS in Cat. 53,4–9 (Arist. 1b10)

Τινὲς δὲ αὐτὸ τοῦτο αἰτιῶνται τὸ 'ἕτερον' εἰρῆσθαι τὸ καθ' ὑποκειμένου κατηγορούμενον τοῦ οὗ κατηγορεῖται· κατὰ γὰρ τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ ζῷον ὡς ζῴου καὶ τὸ χρῶμα τοῦ λευκοῦ ὡς χρώματος. καί φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι «διττὴ ἡ ἐπίνοια τοῦ ζῴου, ἡ μὲν τοῦ κατα- 5 τεταγμένου, ἡ δὲ τοῦ ἀκατατάκτου· κατηγορεῖται οὖν τὸ ἀκατάτακτον τοῦ κατατεταγμένου, καὶ ταύτῃ ἕτερόν ἐστιν.»

57F. SIMPLICIUS in Cat. 58,7–14 (Arist. 1b16 *τῶν ἑτέρων γενῶν*)

Ὁ μέντοι Πορφύριος τῶν ἑτέρων γενῶν ἑτέρας τῷ εἴδει τὰς διαφορὰς εἰρῆσθαί φησιν· «διότι τῶν ὑπὸ τὰ ἕτερα γένη εἰδῶν ἕτεραί εἰσιν αἱ διαφοραί· ἕτερα γὰρ γένη ζῷον καὶ ἐπιστήμη, καὶ τοῦ μὲν ζῴου εἶδός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, τῆς δὲ ἐπιστήμης ἡ μουσική, καί εἰσιν ἕτεραι 5 τούτων αἱ διαφοραί, ὥστε εἴη ἂν λέγων ὅτι τῶν ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπάλληλα τεταγμένων αἱ κατὰ τὰ εἴδη διαφοραὶ ἕτεραι.» *κάλλιον δὲ ἴσως τὰς εἰδοποιοὺς ἀκούειν, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Πορφύριος προϊὼν ἀξιοῖ.*

57F 1 cf. Dex. 30,3

57F JLAK 4 *εἶδος* Lv : *εἴδη* JKA

58F. Simplicius in Cat. 78,4–24 (78,24–79,5?) (Arist. 2a11–14)

Ὁ μέντοι Βόηθος ταῦτα μὲν παρέλκειν ἐνταῦθα τὰ ζητήματα βούλεται· μὴ γὰρ εἶναι περὶ τῆς νοητῆς οὐσίας τὸν λόγον· 'μᾶλλον δὲ ἔδει' φησίν 'προσαπορεῖν ὅτι ἐν ἄλλοις τὴν οὐσίαν διελόμενος εἰς τρεῖς ἄλλως μὲν τὴν ὕλην,
5 *ἄλλως δὲ τὸ εἶδος, ἄλλως δὲ τὸ συναμφότερον οὐσίαν λέγεσθαι εἶπεν, ἐνταῦθα δὲ μίαν τίθεται κατηγορίαν τὴν οὐσίαν. τίνα οὖν ταύτην, καὶ πῶς αὐτῇ τὰς τρεῖς ὑποτάξει τὰς μὴ καθ' ἕνα λόγον λεγομένας'; ἀπαντῶν δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Βόηθος τὸν τῆς πρώτης οὐσίας λόγον καὶ τῇ ὕλῃ*
10 *καὶ τῷ συνθέτῳ ἐφαρμόττειν φησίν. ἑκατέρῳ γὰρ αὐτῶν ὑπάρχει τὸ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεσθαι μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ εἶναι· οὐδέτερον γὰρ αὐτῶν ἐν ἄλλῳ ἐστίν, ἀλλὰ τὸ μὲν σύνθετον, κἂν μὴ ἐν ἄλλῳ ἐστίν, ἔχει τὸ εἶδος τὸ ἐν ἑαυτῷ ἐν ἄλλῳ ὄντι τῇ ὕλῃ, ἡ δὲ ἡ ὕλη*
15 *οὐδὲ ἔχει τι ὃ ἐν ἄλλῳ ἐστίν· καὶ κοινὸν οὖν τι ἔχουσι καὶ διάφορον, καθόσον ἡ μὲν ὕλη τινός ἐστιν ὕλη, καθὸ ὕλη, ὥσπερ καὶ ὑποκείμενον, ἡ δὲ σύνθετος οὐσία οὐκ ἔστιν τινός. 'ἀλλ' οὕτως μέν' φησὶν ὁ Βόηθος 'ἡ ὕλη καὶ τὸ σύνθετον ὑπαχθήσονται τῇ τῆς οὐσίας κατηγορίᾳ, τὸ δὲ εἶδος*
20 *τῆς μὲν οὐσίας ἐκτὸς ἔσται, ὑπ' ἄλλην δὲ πεσεῖται κατηγορίαν, ἤτοι τὴν ποιότητα ἢ ποσότητα ἢ ἄλλην τινά.' ταῦτα δὲ λέγοντα τὸν Βόηθον σφάλλεσθαί φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι* «τὸ ἀντιδιαιρεθὲν τῇ ὕλῃ εἶδος καὶ οὐσία ῥηθὲν ὑπὸ Ἀριστοτέλους, τοῦτο ποιότητα καὶ ἄλλο τι τῶν

58F 3 cf. Simplic. in Cat. 74,18 et 25 sq. (Porphyrione adscribenda sunt?)

58F JLAK **14** *ὄντι*] *ὂν* coni. Kalbfleisch

συμβεβηκότων φησίν. τὸ γὰρ ποιωτικὸν οὐσίας οὐσιώ- 25
δες καὶ διὰ τοῦτο οὐσία· καὶ γὰρ τὸ σύνθετον κατὰ
τὸ εἶδος μάλιστα οὐσία.» *(ὅλως δὲ εἰ ἡ ὕλη καὶ τὸ σύν-
θετον οὐσίαι εἰσίν, διότι κοινὸν αὐταῖς τὸ μὴ ἐν ὑποκει-
μένῳ εἶναι, οὐδὲ τὸ εἶδος ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν· οὐ γὰρ ὡς
τὸ λευκὸν ὑπάρχει τῷ συνθέτῳ, οὕτως τὸ εἶδος τῇ ὕλῃ.* 30
*ἐὰν γάρ τι μετ' ἄλλου ἀπαρτίζῃ ἕν τι, ὡς τὸ εἶδος μετὰ
τῆς ὕλης τὸ σύνθετον, οὐκ ἔστιν τὸ ἕτερον ἐν ὑποκειμένῳ
τῷ ἑτέρῳ· ἐν ὑποκειμένῳ γὰρ ἦν, ὃ ἔν τινι μὴ ὡς μέρος
ἦν. διὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὴν σύνθετον οὐσίαν ὁρισάμενος
καὶ τὰς ἄλλας τὰς ὡς μέρη αὐτῆς συμπαρέλαβεν. προελ-* 35
*θὼν γὰρ ἐπιδείξει ὅτι τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν οὐσίαι, καὶ διὰ
τοῦτο ἴσως οὐδὲ ἐμνημόνευσεν τῶν ἄλλων, καίτοι τοῦ
Ἀρχύτου καὶ ἐκείνων μνημονεύσαντος. δυνατὸν δὲ τοῦ μὴ
μνημονεῦσαι τοῦ εἴδους καὶ τῆς ὕλης αἴτιον λέγειν καὶ τὸ
τὴν τῶν Κατηγοριῶν πραγματείαν κατὰ τὴν πρόχειρον καὶ* 40
*κοινὴν τοῦ λόγου χρῆσιν ποιεῖσθαι· τὸ δὲ τῆς ὕλης καὶ
τοῦ εἴδους ὄνομα καὶ τὰ ὑπὸ τούτων σημαινόμενα οὐκ ἦν
τοῖς πολλοῖς συνήθη, ἀλλ' οἱ μὲν τὴν ὕλην, οἱ δὲ τὸ εἶδος
μᾶλλον οὐσίαν λέγουσιν.)*

59F. Simplicius in Cat. 79,12–30 (Arist. 2a11–14)

*Ἀλλ' ἔστω, φησί, τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν
σύνθετον ἐν τῇ πρώτῃ οὐσίᾳ περιέχεσθαι, διότι κοινὸν αὐ-
τοῖς ὑπάρχει τὸ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεσθαι
μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ εἶναι· περὶ δὲ τῶν δευτέρων οὐ-
σιῶν τί ἐροῦμεν; τί κοινὸν ἔχουσι καὶ αὗται πρὸς τὴν* 5

36 Arist. cat. 3b29

25 *ποιωτικὸν* JK : *ποιητικὸν* LAv **59F** JLAK

πρώτην οὐσίαν, εἴπερ αἱ δεύτεραι παρὰ τῶν προτέρων ἔχουσιν τὸ λέγεσθαι οὐσίαι; ἢ τοῦτο, ὅπερ Ἀριστοτέλης εἶπεν, τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι ὅπερ κυρίως ἐστὶν οὐσία· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ Ἀρχύτας τῷ καθ' ἑαυτὴν εἶναι τὴν οὐ-
10 *σίαν ἐχαρακτήρισεν. εἰ οὖν καὶ τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη ὡς μέρη συντελεῖ εἰς τὴν τοῦ ἀτόμου σύστασιν, οὐκ ἂν εἴη ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ἀτόμῳ. οὐ χρὴ δὲ οὐδὲ ἐπὶ τούτων τὸ ἀπαράλλακτον ζητεῖν διὰ τὴν τῶν ἐσχάτων ἀοριστίαν. ἀλλ' εἰ καθ' ὑποκειμένου, φασίν, λέγονται αἱ δεύτεραι οὐσίαι,*
15 *ἐν ἄλλῳ ἔσονται ἐκείνῳ τῷ καθ' οὗ λέγονται. ἢ οὐδαμῶς τοῦτο· οὐ γὰρ ὡς τὸ ἐν ὑποκειμένῳ, οὕτως τὸ καθ' ὑποκειμένου λέγεται, ἀλλ' ὡς τὸ ἀκατάτακτον κατὰ τοῦ κατατεταγμένου κατηγορεῖται. τὸ γὰρ τὸν τινὰ ἄνθρωπον ἄνθρωπον λέγειν οὐδὲν διαφέρει τοῦ τὸν Σωκράτη Σωκράτη*
20 *λέγειν· τρόπον οὖν τινα αὐτὸς περὶ αὑτοῦ λέγεται, καὶ οὔτε κατ' ἄλλου κατηγορηθήσεται οὔτε ἐν ἄλλῳ ἔσται. οὕτως μὲν οὖν καὶ ὁ Πορφύριος λύει τὴν ἀπορίαν καὶ ὁ Ἰάμβλιχος, ἐπ' αὐτῶν τῶν λέξεων τῷ Πορφυρίῳ κατακολουθῶν.*

?60F. Simplicius in Cat. 93,10–17 (Arist. 3a7–21)

Ὁ μέντοι Πορφύριος τὰ ἴδια μὲν ἑκάστου τῶν γενῶν παραδίδοσθαί φησιν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ οὐχὶ τὰ κοινὰ ἁπλῶς πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας· τριχῶς δὲ λέγεσθαι τὸ ἴδιον, τὸ μὲν παντὶ μὲν οὐ μόνῳ δὲ ὑπάρχον ὡς τὸ δίπουν
5 *τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ μόνῳ μὲν οὐ παντὶ δὲ ὡς τῷ αὐτῷ τὸ γραμματικόν, τὸ δὲ καὶ μόνῳ καὶ παντί, ὅπερ καὶ κυρίως*

60F P.2 adscribendum? cf. Porph. in Cat. 93,31 sq.

9 *τῷ* Kalbfleisch : *τὸ* codd. **60F** JLAK **3** *λέγεται* A

ἐστὶν ἴδιον, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ γελαστικόν. ʻτὰ οὖν μὴ μόνῳ ὑπάρχοντα, ταῦτα καὶ κοινά ἐστιν πρὸς τὰ ἄλλα γένη, ὅταν παντὶ μὲν μὴ μόνῳ δὲ ὑπάρχῃ.'

61F. Simplicius in Cat. 124,8–10; 19–22 (Arist. 4b32–35)

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸν λόγον τοῦ διωρισμένου ποσοῦ φησιν εἶναι, λόγον ἀκουστέον οὐ τὸν ἐν διανοίᾳ, ἀλλὰ τὸν ἐν τῇ φωνῇ· οὗτος γάρ ἐστι ποσόν. ... οὕτως μὲν οὖν ὁ ἐν τῇ φωνῇ λόγος διωρισμένος ἐστίν· ὁ δὲ ἐν τῇ διανοίᾳ οὐδὲ ποσὸν ὅλως, ἀλλ' ἢ ἐνέργεια ἢ πάθος ἢ τὸ συναμφότερον, 5 *ὡς ὁ Ἰάμβλιχός φησιν· ὁ μέντοι Πορφύριος ποιὸν αὐτὸν εἶναι λέγει.*

62F. Simplicius in Cat. 131,18–132,6 (Arist. 4b33–34)

Ἀπορίας δὲ ἄξιον οἶμαι, πῶς οὐχὶ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τὸ τῆς γεύσεως καὶ τὸ τῆς ὀσφρήσεως ἴδιον αἰσθητὸν ποσὸν ἂν εἴη· ἡ γὰρ τοσήδε καὶ τοιάδε ποιότης τοῦ χυμοῦ καὶ τοῦ ἀτμοῦ, ὥστε αἰσθητὴ γενέσθαι, αὕτη ἂν εἴη καὶ γευστὴ καὶ ὀσφραντή. ἀλλ' οὐδὲ Ἀριστοτέλης κατὰ τὸ κοι- 5 *νὸν τοῦτο φαίνεται ποσὸν εἰπὼν τὸν λόγον, ἀλλ' ὅτι ʻκαταμετρεῖται συλλαβῇ βραχείᾳ καὶ μακρᾷ'. τοῦτο δέ φασιν οὐκ αὔταρκες· οὐδὲ γὰρ ὁ λόγος καθὸ λόγος μετρεῖται οὐδὲ ἡ βραχεῖα συλλαβὴ καθὸ συλλαβὴ ⟨μετρεῖ⟩, ἀλλ' ὅτι ἐν χρόνῳ πλείονι ἢ ἐλάττονι, ὥστε ὁ χρόνος ἂν εἴη ὁ* 10 *μετρῶν τὸν χρόνον, ὁ ἐλάττων τὸν μείζονα, ὁ τῆς συλλαβῆς τὸν τοῦ λόγου· κατὰ συμβεβηκὸς οὖν ἡ συλλαβὴ*

61F cf. Porph. in Cat. 101,23 sq.

62F JLAK **3** *ποσότης* Kv **9** add. Brandis

τὸν λόγον μετρεῖ. πρὸς δὴ ταῦτά φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι «οὐκ ἐπειδὴ ἐν βραχεῖ χρόνῳ λέγεται ἡ βραχεῖα συλ-
15 λαβή, διὰ τοῦτό ἐστι βραχεῖα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῆς φύσει ἔχει τὴν σμικρότητα· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μακρά. καὶ γὰρ ἡ μὲν στενουμένης τῆς ἀρτηρίας δι' ὀλιγότητα πνεύματος λέγεται βραχεῖα, ἡ δὲ εὐρυνομένης διὰ πλῆθος μακρά, ὥστε ἡ μὲν ὡς βραχεῖα φύσει ἐν βραχεῖ χρόνῳ
20 λέγεται, ἡ δὲ ὡς μακρὰ ἐν μακρῷ. δυνατὸν δὲ καὶ τὴν φύσει βραχεῖαν ἐν μακρῷ χρόνῳ προενέγκασθαι καὶ τὴν φύσει μακρὰν ἐν βραχεῖ. τούτῳ γὰρ διαφέρει μετρικὸς ῥυθμικοῦ· ὁ μὲν γὰρ τοῖς κατὰ φύσιν μήκεσι χρῆται, ὁ δὲ ἐναλλάττει τὰς φύσεις ἑκατέρου· ὅταν
25 γὰρ μεταβάλλῃ τὸ δακτυλικὸν μέτρον εἰς παιώνιον ῥυθμόν, ταῖς μακραῖς ὡς βραχείαις καὶ ἀνάπαλιν ἐνίοτε χρῆται· ὁ δὲ μετρικός, ἐὰν δεηθείη, τὰ στοιχεῖα μεταβάλλει, οἷον τὸ ξηρὸν ξερὸν λέγει καὶ τὸν Διόνυσον Διώνυσον. εἰ οὖν διέστηκεν ἐπὶ τούτων τὸ φύσει
30 βραχὺ καὶ ⟨τὸ⟩ τῷ χρόνῳ, οὐ τῷ βραχεῖ χρόνῳ συλλαβὴ βραχεῖα λέγεται, ἀλλὰ τῷ βραχεῖα εἶναι ἐν βραχεῖ χρόνῳ λέγεται.»

63F. Simplicius in Cat. 124,31–35 (Arist. 5a4–5)

Ὁ μὲν οὖν Πορφύριος ἐπιστήσας «ἔστιν» *φησίν* «τινὰ τῶν στερεῶν σωμάτων, ἃ κατὰ γραμμὴν τὴν συνέχειαν ἔχει· καὶ γὰρ σῶμα ἀξιοῖ ἀκούειν ὁ Ἑρμῖνος οὐ τὸ φυσικόν (οὐσία γάρ), ἀλλὰ τὸ μαθηματικόν, ὃ κατὰ ψι-
5 λὰς τὰς πάντῃ διαστάσεις λαμβάνεται.»

21 *προενέγκασθαι* Kalbfleisch, cf. Dex. in Cat. 70,26 : *προσενέγκασθαι* codd. **30** add. Kalbfleisch, cf. Dex. in Cat. 70,29 : *καὶ τῷ(ι)* JLKAv : *καὶ τὸ* Brandis

64F. Simplicius in Cat. 129,1–4 (Arist. 4b20–5a14)

Πρὸς δὲ Κορνοῦτον καὶ Πορφύριον τὴν ῥοπὴν κατὰ βαρύτητα καὶ κουφότητα θεωρουμένην ποιότητα λέγοντάς φησιν (sc. *Ἰάμβλιχος*) *τὴν ῥοπὴν μὴ εἶναι βαρύτητα καὶ κουφότητα, ἀλλὰ μέτρον βαρύτητος καὶ κουφότητος.*

65F. Simplicius in Cat. 154,3–155,3 (Arist. 6a26–35)

Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα διαρθροῦν ὁ Πορφύριος ἐπιχειρεῖ τῷ Ἀνδρονίκῳ κατακολουθῶν τὴν ἔννοιαν τοῦ τε ἑνὸς καὶ τῆς μονάδος καὶ τῆς στιγμῆς, οὐ τῶν κατ' ἰδέας λεγομένων, ἀλλὰ τῶν κατ' αἴσθησιν ἢ διάνοιαν ἐναργῶν, περὶ ὧν καὶ ἡ παροῦσα πρόθεσις πραγματεύεται, φέρε καὶ ἡμεῖς τοῖς 5 *λεγομένοις παρακολουθήσωμεν.* «ὅταν γάρ» *φησίν* «ἓν λέγωμεν ἢ μῆκος ἢ πλάτος ἢ βάθος, σκεπτέον πῶς τὸ 'ἓν' φαμεν. ἢ δῆλον ὡς ὁπόταν τις σῶμα θεάσηται συνεχὲς μὲν ὅλον ἑαυτῷ περὶ πάντα τὰ μόρια, περιγεγραμμένον δὲ ἰδίᾳ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κεχωρισμέ- 10 νον, ἓν τὸ τοιοῦτον συνεχὲς ὀνομάζομεν καὶ τὴν τῶν μορίων αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα συνέχειαν ἕνωσιν. καὶ οὕτως τὸ τῷ ἀριθμῷ ἓν νοοῦμεν, τὸ δὲ τῷ εἴδει ἓν καὶ ὁμοειδὲς γινώσκομεν τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἀτόμοις κατὰ τὰς ἐνούσας διαφορὰς χωρίζοντες. ὅταν δὲ μὴ 15 μόνον ἕν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἄλλου παντὸς ὁμογενοῦς ἢ ὁμοειδοῦς ἢ ὅλως συζύγου ὑπάρχει, τηνικαῦτα μόνον ὀνομάζομεν, σύνθετον ἤδη τι τοῦ 'μόνον' σημαίνοντος ἔκ τε τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς κατὰ τὸ ἀπηρημῶσθαι τῶν ἄλλων καὶ μεμονῶσθαι σχέσεως· μόνωσις γὰρ συνελ- 20 θοῦσα τῷ ἑνὶ ὀνομάζεται μόνον. οὐ διαφέρει δὲ μόνωσιν εἰπεῖν ἢ μονάδα· καθ' ἑνὸς γὰρ ὑποκειμένου

65F JLAK **18** *τι τοῦ* Kalbfleisch : *τοῦ τὶ* JA : *τοῦτο τὸ* J[a] : *τουτὶ* LKA[1]v

πράγματος ἄμφω ταῦτα λέγεται· οὐκέτι μέντοι ἐπὶ
τῶν δύο καὶ τριῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς τὸ ἀνάλογον τῇ
25 μονώσει λέγεται, διότι ἐν πλήθει ἐστὶν ἕκαστος ἀριθ-
μός. ἔστιν οὖν σχέσις τῷ ἑνὶ κατὰ τὴν πρὸς τὰ ἄλλα
πάντα ἀντίθεσιν, ὅταν ἐκείνων μονωθῇ. ἐπειδὴ δὲ τὴν
στιγμὴν μονάδα τεθεῖσαν λέγουσί τινες, τὴν δὲ μονάδα
στιγμὴν ἄθετον, οὕτως ἀκουστέον τούτων οὐχὶ τῆς μο-
30 νάδος στιγμῆς γενομένης κατὰ προσθήκην τῆς θέ-
σεως· οὔτε γὰρ ἡ μονὰς μένουσα ἔτι μονὰς θέσιν
προσλαμβάνει οὔτε ἡ στιγμὴ μένουσα στιγμὴ τὴν θέ-
σιν ἀποβάλλει. ἔοικεν οὖν ἀναλογίαν ταυτότητος ἐμ-
φαίνειν μόνην, τὴν δὲ ὑπόστασιν ἑτέραν τῆς στιγμῆς
35 ἀπὸ τῆς μονάδος, καὶ οὐχ ἧττόν γε τὸ σημεῖον ἀρχὴ
καὶ πέρας ἐστὶ τῶν μεγεθῶν ἥπερ ἡ μονὰς τῶν ἀριθ-
μῶν. λάβοι δὲ ἄν τις στιγμῆς ἐναργῆ νόησιν ἐξ ἀναλύ-
σεως· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ἀναλύσεως ἐξ ἐννοίας γίνεται
φυσικῆς ὑπαρχούσης ἅπασιν. τὸ σῶμα μῆκος ἔχει καὶ
40 πλάτος καὶ βάθος, καὶ καθ' ἓν ἕτερον μὲν τὸ μέρος τι-
νός, ἕτερον δὲ τὸ πέρας λαμβάνεται. καὶ τὸ μὲν μέρος
τὰς αὐτὰς ἔχει τῷ ὅλῳ διαστάσεις, τὸ μὲν τοῦ σώμα-
τος μέρος τριχῇ διεστώς, τὸ δὲ τῆς ἐπιφανείας διχῇ,
τὸ δὲ τῆς γραμμῆς μοναχῇ· τὸ δὲ πέρας ἀεὶ μιᾷ δια-
45 στάσει λείπεται τοῦ περατουμένου· εἰ γὰρ ἡ γραμμὴ
κατὰ μίαν διάστασιν ὑφέστηκεν, τὸ πέρας αὐτῆς οὐδὲ
τοῦτο ἕξει, ὥστε ἀδιάστατόν τε καὶ ἀμερὲς ἔσται.»

66F. Simplicius in Cat. 159,23–160,11 (Arist. 6a36sq.)

Πληθυντικῶς δὲ εἰπόντος τοῦ Ἀριστοτέλους 'πρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται', οἱ περὶ τὸν Ἀχαϊκὸν καὶ Σωτίωνα

30 *θέσεως* Lv : *σχέσεως* JKA **66F** JLAK

ᾠήθησαν μὴ ὥσπερ οὐσίαν καὶ οὐσίας καὶ ποσὸν καὶ ποσὰ καὶ ἑνικῶς καὶ πληθυντικῶς λέγομεν, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν πρός τι τὸ πρός τι καὶ τὰ πρός τι λέγεσθαι, ἀλλὰ μό- 5 *νον πληθυντικῶς. οὐδὲ γὰρ ὡς μία οὐσία τὸ ζῷόν ἐστιν, οὕτως καὶ τὰ πρός τι ἐν ἑνί ἐστιν, ἀλλ' ἐν πλείοσιν, οἷον πατὴρ υἱός, ἥμισυ διπλάσιον· τὰ γὰρ πρὸς ἄλληλα οὐκ ἔστιν ἓν οὐδ' ἄν τις εἴποι τὸ πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ μόνως τὰ πρὸς ἄλληλα· οὕτως οὖν οὐδὲ τὸ πρός τι, ἀλλὰ μόνως τὰ* 10 *πρός τι. ταῦτα δὲ ἐπιστήσαντες οὗτοι τοὺς παλαιοὺς τῶν κατηγοριῶν ἐξηγητὰς αἰτιῶνται, Βόηθον καὶ Ἀρίστωνα καὶ Ἀνδρόνικον καὶ Εὔδωρον καὶ Ἀθηνόδωρον, μήτε ἐπιστήσαντας μήτε ἐπισημηναμένους, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀνό-μασι συγκεχυμένως χρησαμένους καὶ ἑνικῶς ἐκφέροντας* 15 *ἐνίοτε τὸ πρός τι, τοῦ Ἀριστοτέλους πληθυντικῶς ἀεὶ προ-φερομένου· 'ἔστιν δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν πρός τι' καὶ πά-λιν 'ἡ διάθεσις τῶν πρός τι' καὶ πάλιν 'ὑπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης ἐν τοῖς πρός τι' καὶ 'ἐναντίον ἑκάτερον τῶν πρός τι' καὶ ἑξῆς 'οὐ πᾶσι δὲ τοῖς πρός τι ὑπάρχει ἐναν-* 20 *τίον', καὶ ἐφεξῆς καθ' ὅλον τὸν λόγον πληθυντικῶς αὐτῶν μέμνηται καὶ οὐδαμοῦ ἑνικῶς. κἂν γὰρ λέγῃ 'οὐ μὴν τοῦτό γέ ἐστιν αὐτοῖς τὸ πρός τι εἶναι', οὐχ ἑνικῶς λέγει τὸ 'πρός τι', ἀλλὰ τὸ 'εἶναι', ὡς εἰ ἔλεγεν 'οὐ μὴν τοῦτό γέ ἐστιν τὸ εἶναι τοῖς πρός τι'. τούτους δὲ τοὺς λόγους ὁ μὲν* 25 *Πορφύριος ὡς ἀρεσκόμενος ἀναγράφει.*

66F 17 Arist. cat. 6b2

18 ibid. 6b12 **18–19** ibid. 6b15 **19–20** ibid. 6b16 **20** ibid. 6b17 **22–23** ibid. 8a34 **26** cf. Porph. in Cat. 111,22

18 *διάθεσις*] *θέσις* Arist.

67F. Simplicius in Cat. 158,27–33 (Arist. 6a36sq., sed cf. 8b25sq.)

Ὁ δὲ Πορφύριος παραστῆναι τῇ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη τάξει βουλόμενος ἐκ συνόδου φησὶν τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ πρός τι τὴν γένεσιν ἔχειν τὸ ποιόν, ὥσπερ ἄλλοις τισὶν καὶ Ἐμπεδοκλεῖ δοκεῖ ἀπὸ τῆς ἐναρμονίου τῶν στοιχείων κρά-
5 *σεως τὰς ποιότητας ἀναφαίνοντι· καὶ Πλάτων δὲ διὰ τῶν ἡμιολίων καὶ διπλασίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων καὶ τῶν τοιούτων ἐπὶ τοῦ ποσοῦ κατὰ τὸ πρός τι θεωρουμένων λόγων τοῦ τε σώματος τὸ τοιόνδε εἶδος καὶ τῆς ψυχῆς συνέστησεν τὸ κατὰ τοιάνδε ποιότητα ἀφωρισμένον.*

?68F. Simplicius in Cat. 192,16–18; 25–29 (Arist. 7b31–32)

Τοῦτο δὲ Ἀριστοτέλης μέν, ὡς ἔοικεν, οὔπω ἐγνώκει, παρὰ δὲ τοῖς Πυθαγορείοις ηὑρῆσθαί φησιν Ἰάμβλιχος … καὶ θαυμαστὸν ὅτι τοῦτο τὸν πολυμαθέστατον ἔλαθεν Πορφύριον, ὅς «φαίνεται μέν» *φησίν* «ὅτι ἔστιν τις ἀπό-
5 δειξις, καθὸ ἔστιν σχῆμα τετράγωνον κύκλῳ παραβαλεῖν ὥσπερ καὶ ἄλλα σχήματα, κατείληπται δὲ οὐδέπω οὐδὲ ηὕρηται· λέγουσιν δέ» *φησί* «τινὲς τῶν μετὰ Ἀριστοτέλην εὑρεῖν.»

67F 4 cf. Empedocles DK31 B96 **5** Tim. 31c; 35b; 41cd
68F hausitne Simplicius ex Porphyrii in Cat.? – cf. Porph. in Cat. 120,14–17 *καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ἔστι τις ἀπόδειξις, καθ' ἣν ἔστι τετράγωνον σχῆμα κύκλῳ περιλαβεῖν ὥσπερ καὶ ἄλλα σχήματα, οὐχ εὕρηται δὲ πῶς, ἢ εἰ καὶ εὕρηται, ὥς φασί τινες, ἀλλ' ἐπὶ Ἀριστοτέλους οὔπω εὕρητο* **2** *Ἰάμβλιχος*] *ἐν τῷ Εἰς τὰς Κατηγορίας ὑπομνήματι* (cf. Simplic. in Phys. 60,7)

68F JLAK **5** *παραβαλεῖν*] cf. Porph. in Cat. 120, 17–18 *παραλαβεῖν*

69F. Syrianus ap. Simplic. in Cat. 199,31–35 (Arist. 8a28–35)

Καὶ γὰρ ὃν αὐτὸς (sc. *ὁ Ἀριστοτέλης*) *ἀποδιδίδωσιν 'οἷς τὸ εἶναι ταὐτόν ἐστι τῷ πρός τί πως ἔχειν', ἰσοδυναμεῖ καὶ κατὰ Πορφύριον τῷ προτέρῳ, ὃς κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀποδέδοται· οὐδὲ γὰρ τὰ αὐτὰ ἅπερ ἐστὶν ἑτέρων εἶναι λεγόμενα δι' ἄλλο τι ἔχει τοῦτο ἢ διὰ τὸ εἶναι αὐτῶν* 5 *ταὐτὸν τὸ εἶναι τῷ πρός τι πως ἔχειν.*

70F. Simplicius in Cat. 213,8–28 (Arist. 8b25)

Ἐρωτᾷ δὲ ὁ Πλωτῖνος, τί ἄρα οὖσα ἡ ποιότης τοὺς λεγομένους ποιοὺς παρέχεται· ὅτι μὲν γὰρ κατὰ τὴν ποιότητα οἱ ποιοὶ λέγονται, εἴρηται, τίς δέ ἐστιν αὐτὴ ἡ ποιότης κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον, οὐ διώρισται. *πρὸς ὅ φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι* «ὁ περὶ τῆς ποιότητος λόγος 5 ἐννοηματικός ἐστιν, ἀλλ' οὐκ οὐσιώδης. ἔστιν δὲ ἐννοηματικὸς ὁ ἀπὸ τῶν γνωρίμων τοῖς πᾶσιν εἰλημμένος καὶ κοινῇ παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενος, οἷον ὅτι ἀγαθόν ἐστιν ἀφ' οὗ συμβαίνει ὠφελεῖσθαι, ψυχή ἐστιν ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ ζῆν, φωνή ἐστιν τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς. 10 οὐσιώδεις δέ εἰσιν ὅροι οἱ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτὴν τῶν ὁριζομένων διδάσκοντες, οἷον ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἀρετὴ ἢ τὸ μετέχον ἀρετῆς, ψυχή ἐστιν οὐσία αὐτοκίνητος, φωνή ἐστιν ἀὴρ πεπληγμένος. καὶ οἱ μὲν ἐννοηματικοὶ ὅροι ἅτε κοινῇ παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενοι οἱ αὐτοί εἰ- 15 σιν, οἱ δὲ οὐσιώδεις κατὰ αἱρέσεις ἰδίας προαγόμενοι ἀντιλέγονται ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων· τοῖς γοῦν λέγουσιν ἀέρα τὴν φωνὴν καὶ σῶμα οὐχ ὁμογνωμονοῦσιν οἱ ἀρ-

70F 1 cf. Plot. VI 1,10,2–3

70F JLAK

χαῖοι κατ' ἐνέργειαν αὐτὴν ἀσώματον ἀφοριζόμενοι
20 καὶ πληγήν, καὶ τοῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ἀρετῇ καὶ μόνῳ τῷ
καλῷ τιθεμένοις ἀμφισβητοῦσιν οἱ διὰ πάντων αὐτὸ
διατείνοντες. δέδοκται οὖν ἐν ταῖς πρώταις εἰσαγωγαῖς
τοῖς παρὰ πᾶσιν ὁμολογουμένοις ὅροις κεχρῆσθαι·
αὐτοὶ γάρ εἰσιν γνωριμώτεροι καὶ πρὸς τὴν πρώτην
25 ἀκρόασιν ἐπιτηδειότεροι, οἱ δὲ ἕτεροι τῆς πρώτης
δέονται φιλοσοφίας, ἥτις τὰ ὄντα ᾗ ὄντα θεωρεῖ. διό-
περ τὸν μὲν οὐσιώδη λόγον τῆς ποιότητος ἐν τοῖς
Μετὰ τὰ φυσικὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδέδωκεν, τὸν δὲ
ἐννοηματικὸν ἐνταῦθα.»

71 F. Simplicius in Cat. 302,18–25 (Arist. 11b1)

Πορφύριος δέ φησιν· «ἔν τισι δοκεῖ τὴν κίνησιν ἐπί
τε τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν μίαν καὶ συνεχῆ εἶναι,
ὡς ἐπὶ τῶν κατὰ πληγὴν κινήσεων, οἷον ῥίψεως καὶ
ὤσεως· οἵα γὰρ ἡ τοῦ ῥιπτοῦντος τὸ ξύλον κίνησις,
5 τοιαύτη καὶ ἡ τοῦ ῥιπτουμένου, καὶ οἵα ἡ ὦσις τοῦ
ὠθοῦντος, τοιαύτη καὶ ἡ τοῦ ὠθουμένου, διὸ καὶ μία
καὶ συνεχὴς ἑκατέρα· τὸ δὲ εἶναι οὐ τὸ αὐτὸ ἔχει
πρὸς τὸ πλῆττον καὶ τὸ πληττόμενον, ἀλλὰ τοῦ μὲν
πληττομένου πάθος γίνεται, τοῦ δὲ πλήττοντος ποίη-
10 σις. καὶ οὕτως τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν οὐκ ἔστιν ἁπλῶς
ἑνὸς γένους τῆς κινήσεως, ἀλλ' ἔχει διαφοράν.»

72 F. Simplicius in Cat. 298,21–26 (Arist. 11b13–14)

*Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος τὸ ἐν ψυχῇ
ἔχειν παρέλαβον ἐπὶ τῶν ἐπικτήτων ἕξεων, ἐπιστήσοι ἂν*

28 Arist. met. 1020a33

24 *αὐτοὶ*] *οὗτοι*? Kalbfleisch

τις, μήποτε ποιότητές εἰσιν ἐκεῖναι καὶ ποιὰ τὰ ἀπ' αὐτῶν, ὥσπερ καὶ τὰ μελανίας ἐπικτήτου μετέχοντα σώματα· οὐ γὰρ ὡς τὰ ὑποδήματα, οὕτως περίκεινται αἱ ἕξεις τῇ 5 *ψυχῇ, ἀλλὰ διαθέσεις τινές εἰσι περὶ αὐτὴν αἱ μᾶλλον ἢ ἧττον αὐτὴν ἀλλοιώσασαι.*

73F. Simplicius in Cat. 379,8–20 (Arist. 11b16sq.)

Τινὲς μὲν γάρ, ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐστιν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ βιβλίου προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα τοῦ τὸ τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον Πρὸ τῶν τόπων ἐπιγράψαντος, οὐκ ἐννοοῦντες οὗτοι, πόσην χρείαν οὐ τῇ τοπικῇ πραγματείᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν κατηγοριῶν λόγῳ 5 *εἰσάγει τὰ εἰρημένα. ἄλλοις δὲ καὶ Πορφυρίῳ ἀρέσκει πρὸς σαφήνειαν συντελεῖν τὰ θεωρήματα ταῦτα, διότι τῶν ἐν ταῖς κατηγορίαις μνήμης τυχόντων ὀνομάτων, ὅσα μὲν οὐκ ἦν κατὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας προειλημμένα, ταῦτα ἐν ἀρχῇ προὔλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ διήρθρωσεν, ὥσπερ* 10 *τὸν περὶ τῶν ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων λόγον, ὅσα δὲ ἦν μὲν ἐν ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις προειλημμένα, διαρθρώσεως δὲ πλείονος ἐδεῖτο, τούτων τὸ συγκεχυμένον τῆς προλήψεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν διήρθρωσεν πρὸς τὸ μὴ διακόπτειν τὸ τοῦ λόγου συνεχὲς μεταξὺ τὴν τούτων διάρ-* 15 *θρωσιν παρεμβάλλοντα.*

[?74F] Simplicius in Cat. 414,26–415,9 (Arist. 14a19–25)

Ταύτης δὲ τῆς διαιρέσεως ὁ Νικόστρατος λαμβάνεται, ἀνύπαρκτον λέγων τὸ τρίτον ἐν αὐτῇ τμῆμα· μὴ γὰρ εἶναί τινα ἐναντία, ἅπερ ἐστὶν μόνον γένη, οὐχὶ δὲ καὶ εἴδη τινὸς ἢ τινῶν. ʽαὐτίκα γοῦν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ὑπὸ τὴν ποιότητα τάττεται, καὶ ἤτοι τὴν διάθεσιν ἢ τὴν ἕξιν. 5 *ἄλλως δὲ πᾶν ἐναντίον ἤτοι ὑπό τι τῶν δέκα γενῶν ταχθήσεται καὶ ἔσται πάντως ὑπὸ γένος καὶ μάτην εἴρηται τὸ αὐτὰ γένη εἶναι, ἢ ἔξω τῶν δέκα κατηγοριῶν ἐστιν καὶ*

ἀτελὴς ἔσται ἡ εἰς δέκα διαίρεσις.' ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν
10 *καλῶς ὁρμηθεῖσαν οἱ περὶ τὸν Πορφύριον λύουσι λέγοντες*
τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ὁμώνυμα εἶναι, τὰ δὲ οὐχ ὁμώνυμα,
καὶ ὅτι τὰ μὲν μὴ ὁμώνυμα διεῖλεν εἴς τε τὰ ὑφ' ἓν γένος
τεταγμένα καὶ εἰς τὰ ὑπεναντία γένη, τὰ δέ γε ὁμωνύμως
μὴ ὑφ' ἓν γένος ὄντα, κατὰ πολλῶν δὲ λεγόμενα, διότι ἔοι-
15 *κεν τὰ γένη τοῖς ἀφ' ἑνὸς ὁμωνύμοις, αὐτὰ γένη φησὶν εἶ-*
ναι. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· ὁμώνυμον
γὰρ τὸ ἀγαθόν· καὶ γὰρ ἐν οὐσίᾳ, ὡς θεός, καὶ ἐν ποιό-
τητι, ὡς ἀρετή, καὶ ὡς ποσὸν δέ, ὡς τὸ σύμμετρον, καὶ ἐν
ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις. ἀλλ' οἱ οὕτως λέγοντες πρῶτον
20 *μὲν τὸ γένος ἀκύρως εἰρῆσθαι ἐπὶ ὁμωνύμου φωνῆς λέγου-*
σιν, ἔπειτα οὐ προσποιοῦνται τὸ ποιότητας εἶναι τὸ
ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.

P.4. *In librum Aristotelis de interpretatione* (Bid. 4, Beut. 13)

75T. Boethius de int. II 7,5–9

Cuius expositionem nos scilicet quam maxime a Porphyrio quamquam etiam a ceteris transferentes Latina oratione digessimus. hic enim nobis expositor et intellectus acumine et sententiarum dispositione videtur excel-
5 lere.

76F. Boethius de int. II 11,7–11

Sed quod addidit illam interpretationem solam dici, qua in oratione possit veritas et falsitas inveniri, ut est

P.4 cf. 110T; Steph. in Int. 63,9; cf. Waszink, Calc. Comm. xciv titulus: Ibn al-Nadīm, Fihrist 3cT

enuntiativa oratio, fingentis est (ut ait Porphyrius) significationem nominis potius quam docentis.

77F. Ammonius in Int. 15,20–24; 28–29
(Arist. 16a1–2)

Ἐζήτηται δὲ παρὰ τοῖς ἐξηγηταῖς τοῦ Ἀριστοτέλους τίνα τρόπον διαιρεῖται ἡ ἀπόφανσις εἰς τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν. καὶ οἱ μὲν εἵλοντο λέγειν αὐτὴν ὡς φωνὴν ὁμώνυμον εἰς διάφορα σημαινόμενα διαιρεῖσθαι, καθάπερ ὁ Ἀφροδισιεὺς Ἀλέξανδρος, οἱ δὲ ὡς γένος εἰς εἴδη, καθάπερ 5 *ὁ φιλόσοφος Πορφύριος· ... τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς ὅπῃ ἔχει καὶ ὡς ἡ τοῦ φιλοσόφου κρατεῖ Πορφυρίου δόξα.*

77aF. Boethius de int. II 16,6–18,26

De simplicis vero enuntiationis speciebus inter philosophos commentatoresque certatur. aiunt enim quidam adfirmationem atque negationem enuntiationi ut species supponi oportere, in quibus et Porphyrius est: quidam vero nulla ratione consentiunt, sed contendunt adfirma- 5 tionem et negationem aequivoca esse et uno quidem enuntiationis vocabulo nuncupari, praedicari autem enuntiationem ad utrasque ut nomen aequivocum, non ut genus univocum; quorum princeps Alexander est. quorum contentiones adponere non videtur inutile. ac prius 10 quibus modis adfirmationem atque negationem non esse species enuntiationis Alexander putet dicendum est, post

F77/77a cf. Steph. in Int. 4, 31–33; Ammonius in Int. II 67,30–68,1

77aF 6 unum S[1]T

vero addam qua Porphyrius haec argumentatione dissolverit. Alexander namque idcirco dicit non esse species
15 enuntiationis adfirmationem et negationem, quoniam adfirmatio prior sit. priorem vero adfirmationem idcirco conatur ostendere, quod omnis negatio adfirmationem tollat ac destruat. quod si ita est, prior est adfirmatio quae subruatur quam negatio quae subruat. in quibus autem
20 prius aliquid et posterius est, illa sub eodem genere poni non possunt, ut in eo titulo praedicamentorum dictum est qui de his quae sunt simul inscribitur. amplius: negatio omnis, inquit, divisio est, adfirmatio conpositio atque coniunctio. cum enim dico 'Socrates vivit', vitam cum So-
25 crate coniunxi; cum dico 'Socrates non vivit', vitam a Socrate disiunxi. divisio igitur quaedam negatio est, coniunctio adfirmatio. conpositi autem est coniunctique divisio. prior est igitur coniunctio, quod est adfirmatio; posterior vero divisio, quod est negatio. illud quoque adi-
30 cit, quod omnis per adfirmationem facta enuntiatio simplicior sit per negationem facta enuntiatione. ex negatione enim particula negativa si sublata sit, adfirmatio sola relinquitur. de eo enim quod est 'Socrates non vivit' si 'non' particula quae est adverbium auferatur, remanet
35 'Socrates vivit'. simplicior igitur adfirmatio est quam negatio. prius vero sit necesse est quod simplicius est. in quantitate etiam quod ad quantitatem minus est prius est eo quod ad quantitatem plus est. omnis vero oratio quantitas est. sed cum dico 'Socrates ambulat', minor oratio
40 est quam cum dico 'Socrates non ambulat'. quare si secundum quantitatem adfirmatio minor est, eam priorem quoque esse necesse est. illud quoque adiunxit adfirma-

16 sit] fit T **42** esse *om.* SF

tionem quendam esse habitum, negationem vero privationem. sed prior habitus privatione: adfirmatio igitur negatione prior est. et ne singula persequi laborem, cum aliis 45
quoque modis demonstraret adfirmationem negatione esse priorem, a communi eas genere separavit. nullas enim species arbitratur sub eodem genere esse posse, in quibus prius vel posterius consideretur. sed Porphyrius ait sese docuisse species enuntiationis esse adfirmationem et 50
negationem in his commentariis quos in Theophrastum edidit; hic vero Alexandri argumentationem tali ratione dissolvit. ait enim non oportere arbitrari, quaecumque quolibet modo priora essent aliis, ea sub eodem genere poni non posse, sed quaecumque secundum esse suum 55
atque substantiam priora vel posteriora sunt, ea sola sub eodem genere non ponuntur. et recte dicitur. si enim omne quidquid prius est cum eo quod posterius est sub uno genere esse non potest, nec primis substantiis et secundis commune genus poterit esse substantia; quod qui 60
dicit a recto ordine rationis exorbitat. sed quemadmodum, quamquam sint primae et secundae substantiae, tamen utraque aequaliter in subiecto non sunt et idcirco esse ipsorum ex eo pendet, quod in subiecto non sunt, atque ideo sub uno substantiae genere conlocantur, ita quo- 65
que, quamquam adfirmationes negationibus in orationis

77aF 49–52 = 167T (P.10) **52 sq.** cf. Alexander in Arist. Anal. prior. 10,30–11,22 (Logisch. Fragm. Theophr. F2 Graeser) **53–54** cf. Arist. de interpr. 17a8–9

47 separaret SF : separabat S^2F^2 : separat T nullus SF^1 **49** prius] aliquid prius GTE consideratur F **51** iis F^2 **58** posterius] prius S^1TE^1 **63** utraeque b **64** sint E

prolatione priores sint, tamen ad esse atque ad naturam propriam aequaliter enuntiatione participant. enuntiatio vero est in qua veritas et falsitas inveniri potest. qua in re
70 et adfirmatio et negatio aequales sunt. aequaliter enim et adfirmatio et negatio veritate et falsitate participant. quocirca quoniam ⟨ad⟩ id quod sunt adfirmatio et negatio aequaliter ab enuntiatione participant, a communi eas enuntiationis genere dividi non oportet. mihi quoque vi-
75 detur quod Porphyrii sit sequenda sententia, ut adfirmatio et negatio communi enuntiationis generi supponantur. longa namque illa et multiplicia Alexandri argumenta soluta sunt, cum demonstravit non modis omnibus ea quae priora sunt sub communi genere poni non posse,
80 sed quae ad esse proprium atque substantiam priora sunt, illa sola sub communi genere constitui atque poni non posse.

78F. Boethius de int. II 25,15–29,29 (Arist. 16a3sq.)

Cum igitur prius posuisset nomen et verbum et quaecumque secutus est postea se definire promisisset, haec interim praetermittens de passionibus animae deque earum notis, quae sunt scilicet voces, pauca praemittit. sed
5 cur hoc ita interposuerit, plurimi commentatores causas reddere neglexerunt, sed a tribus quantum adhuc sciam ratio huius interpositionis explicita est. quorum Hermini quidem a rerum veritate longe disiuncta est. ait enim idcirco Aristotelen de notis animae passionum interpo-
10 suisse sermonem, ut utilitatem propositi operis inculca-

70 et[1] *om.* F **72** *add. Meiser* **73** et a SF **76** supponatur SF **77** multiplica F **78F 6** neglexerunt *b*: neglexerant *codd.* **9** aristotelem F

ret. disputaturus enim de vocibus, quae sunt notae animae passionum, recte de his quaedam ante praemisit. nam cum suae nullus animae passiones ignoret, notas quoque cum animae passionibus non nescire utilissimum est. neque enim illae cognosci possunt nisi per voces quae 15 sunt earum scilicet notae. Alexander vero aliam huius modi interpositionis reddidit causam. quoniam, inquit, verba et nomina interpretatione simplici continentur, oratio vero ex verbis nominibusque coniuncta est et in ea iam veritas aut falsitas invenitur; sive autem quilibet 20 sermo sit simplex, sive iam oratio coniuncta atque conposita, ex his quae significant momentum sumunt (in illis enim prius est eorum ordo et continentia, post redundat in voces): quocirca quoniam significantium momentum ex his quae significantur oritur, idcirco prius nos de his 25 quae voces ipsae significant docere proponit. sed Herminus hoc loco repudiandus est. nihil enim tale quod ad causam propositae sententiae pertineret explicuit. Alexander vero strictim proxima intellegentia praetervectus tetigit quidem causam, non tamen principalem rationem 30 Aristotelicae propositionis exsolvit. sed Porphyrius ipsam plenius causam originemque sermonis huius ante oculos conlocavit, qui omnem apud priscos philosophos de significationis vi contentionem litemque retexuit. ait namque dubie apud antiquorum philosophorum sententias constitisse quid esset proprie quod vocibus significaretur. putabant namque alii res vocibus designari, earumque vocabula esse ea quae sonarent in vocibus arbitrabantur. alii vero incorporeas quasdam naturas meditabantur, quarum

18 interpraetationis T **22** significantur *b* **38** sonarent *Meiser* : sonaverunt S : sonaverint S²FE : souerint T

40 essent significationes quaecumque vocibus designarentur; Platonis aliquo modo species incorporeas aemulati dicentis hoc ipsum 'homo' et hoc ipsum 'equus' non hanc cuiuslibet subiectam substantiam, sed illum ipsum hominem specialem et illum ipsum equum, universaliter et in-
45 corporaliter cogitantes incorporales quasdam naturas constituebant, quas ad significandum primas venire putabant et cum aliis item rebus in significationibus posse coniungi, ut ex his aliqua enuntiatio vel oratio conficeretur. alii vero sensus, alii imaginationes significari vocibus ar-
50 bitrabantur. cum igitur ista esset contentio apud superiores et haec usque ad Aristotelis pervenisset aetatem, necesse fuit, qui nomen et verbum significativa esset definiturus, praediceret quorum ista designativa sint. Aristoteles enim nominibus et verbis res subiectas significari
55 non putat, nec vero sensus vel etiam imaginationes. sensuum quidem non esse significativas voces nomina et verba in opere de iustitia sic declarat dicens '*φύσει γὰρ εὐθὺς διῄρηται τά τε νοήματα καὶ τὰ αἰσθήματα*', quod interpretari Latine potest hoc modo: 'natura enim ⟨sta-
60 tim⟩ divisa sunt intellectus et sensus'. differre igitur aliquid arbitratur sensum atque intellectum. sed qui passiones animae a vocibus significari dicit, is non de sensibus loquitur. sensus enim corporis passiones sunt. si igitur ita dixisset, passiones corporis a vocibus significari, tunc me-
65 rito sensus intellegeremus. sed quoniam passiones animae nomina et verba significare proposuit, non sensus

78F 54 Arist. fragm. 76 Rose

44 equum significare T **46** per quas se F² **58** *διῄρηται Meiser* : ANHPHTAI SGNJTE : *verba graeca om.* F **59** *add. Meiser* **60** diversa E² **62** a *om.* S¹F

sed intellectus eum dicere putandum est. sed quoniam imaginatio quoque res animae est, dubitaverit aliquis, ne forte passiones animae imaginationes, quas Graeci *φαντασίας* nominant, dicat. sed haec in libris de anima verissime diligentissimeque separavit dicens *'ἔστιν δὲ φαντασία ἕτερον φάσεως καὶ ἀποφάσεως· συμπλοκὴ γὰρ νοημάτων ἐστὶν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος. τὰ δὲ πρῶτα νοήματα τί διοίσει τοῦ μὴ φαντάσματα εἶναι; ἢ οὐδὲ ταῦτα φαντάσματα, ἀλλ' οὐκ ἄνευ φαντασμάτων.'* quod sic interpretamur: 'est autem imaginatio diversa adfirmatione et negatione; conplexio namque intellectuum est veritas et falsitas. primi vero intellectus quid discrepabunt, ut non sint imaginationes? an certe neque haec sunt imaginationes, sed sine imaginationibus non sunt.' quae sententia demonstrat aliud quidem esse imaginationes, aliud intellectus; ex intellectuum quidem conplexione adfirmationes fieri et negationes: quocirca illud quoque dubitavit, utrum primi intellectus imaginationes quaedam essent. primos autem intellectus dicimus, qui simplicem rem concipiunt, ut si qui dicat 'Socrates' solum dubitatque utrum huiusmodi intellectus, qui in se nihil neque veri continet neque falsi, intellectus sit an ipsius Socratis imaginatio. sed de hoc quoque aperte quid videretur ostendit. ait enim 'an certe neque haec sunt imaginationes, sed non sine imaginationibus sunt'. id est quod hic sermo significat qui est 'Socrates' vel alius simplex non est quidem imaginatio, sed intellectus, qui intel-

71–75 de an. III 8,432a10–14

69 animae *om.* F **70** haec *b* : hoc *codd.* **74** ΦΑΝΤΑΣΜΑ *codd.* **76** interpretatur EN **78** aliquid S²F **86** quis F **91** id est] idem T² **92** qui] quid S : quod S²F

lectus praeter imaginationem fieri non potest. sensus
95 enim atque imaginatio quaedam primae figurae sunt, supra quas velut fundamento quodam superveniens intellegentia nitatur. nam sicut pictores solent designare lineatim corpus atque substernere, ubi coloribus cuiuslibet exprimant vultum, sic sensus atque imaginatio naturaliter
100 in animae perceptione substernitur. nam cum res aliqua sub sensum vel sub cogitationem cadit, prius eius quaedam necesse est imaginatio nascatur, post vero plenior superveniat intellectus cunctas eius explicans partes quae confuse fuerant imaginatione praesumptae. quocirca in-
105 perfectum quiddam est imaginatio, nomina vero et verba non curta quaedam, sed perfecta significant. quare recta Aristotelis sententia est: quaecumque in verbis nominibusque versantur, ea neque sensus neque imaginationes, sed solam significare intellectuum qualitatem. unde illud
110 quoque ab Aristotele fluentes Peripatetici rectissime posuerunt, tres esse orationes, unam quae scribi possit elementis, alteram quae voce proferri, tertiam quae cogitatione conecti, unamque intellectibus, alteram voce, tertiam litteris contineri. quocirca quoniam id quod signi-
115 ficaretur a vocibus intellectus esse Aristoteles putabat, nomina vero et verba significativa esse in eorum erat definitionibus positurus, recte quorum essent significativa praedixit erroremque lectoris ex multiplici veterum lite venientem sententiae suae manifestatione conpescuit. at-
120 que hoc modo nihil in eo deprehenditur esse superfluum, nihil ab ordinis continuatione seiunctum.

101 sub *om.* F eius] enim E **104** confuse *b* : confusae SF : confusa TE praesumpta T **108** imaginationis SFE[1]? **112** cogitationem SFE **113** conecti *Meiser* : conectit *codd.* : conectitur *b*

79F. Boethius de int. II 29,29–33,24 (Arist. 16a3 sq.)

Quaerit vero Porphyrius, cur ita dixerit: 'sunt ergo ea quae sunt in voce', et non sic: 'sunt igitur voces', et rursus cur ita: 'et ea quae scribuntur' et non dixerit 'et litterae', quod resolvit hoc modo. dictum est tres esse apud Peripateticos orationes, unam quae litteris scriberetur, aliam 5 quae proferretur in voce, tertiam quae coniungeretur in animo. quod si tres orationes sunt, partes quoque orationis esse triplices nulla dubitatio est. quare quoniam verbum et nomen principaliter orationis partes sunt, erunt alia verba et nomina quae scribantur, alia quae dicantur, 10 alia quae tacita mente tractentur. ergo quoniam proposuit dicens 'primum oportet constituere, quid nomen et quid verbum', triplex autem nominum natura est atque verborum, de quibus potissimum proposuerit et quae definire velit ostendit. et quoniam de his nominibus loquitur ac 15 verbis, quae voce proferuntur, idem ipsum planius explicans ait: 'sunt ergo ea quae sunt in voce earum quae sunt in anima passionum notae et ea quae scribuntur eorum quae sunt in voce', velut si diceret: 'ea verba et nomina quae in vocali oratione proferuntur animae passiones de- 20 nuntiant, illa autem rursus verba et nomina quae scribuntur eorum verborum nominumque significantiae praesunt quae voce proferuntur'. nam sicut vocalis orationis verba et nomina conceptiones animi intellectusque significant, ita quoque verba et nomina illa quae in solis litterarum 25

79F 4 sq. cf. Ammon. in Int. 22,4–27

79F 6 proferetur F²T **12** quid sit nomen *codd.* **17** ergo *om.* SF

formulis iacent illorum verborum et nominum significa-
tiva sunt quae loquimur, id est quae per vocem sonamus.
nam quod ait 'sunt ergo ea quae sunt in voce', subaudien-
dum est 'verba et nomina'. et rursus cum dicit 'et ea quae
30 scribuntur', idem subnectendum rursus est 'verba scilicet
vel nomina'. et quod rursus adiecit 'eorum quae sunt in
voce', addendum 'eorum nominum atque verborum quae
profert atque explicat vocalis oratio'. quod si nihil deesset
omnino, ita foret totius plenitudo sententiae: 'sunt ergo
35 ea verba et nomina quae sunt in voce earum quae sunt in
anima passionum notae et ea verba et nomina quae scri-
buntur eorum verborum et nominum quae sunt in voce.'
quod communiter intellegendum est, licet ea quae sub-
iunximus deesse videantur. quare non est disiuncta sen-
40 tentia, sed primae propositioni continua. nam cum quid
sit verbum, quid nomen definire constituit, cum nominis
et verbi natura sit multiplex, de quo verbo et nomine trac-
tare vellet clara significatione distinxit. incipiens igitur
ab his nominibus ac verbis quae in voce sunt, quorum es-
45 sent significativa disseruit. ait enim haec passiones ani-
mae designare. illud quoque adiecit, quibus ipsa verba et
nomina quae in voce sunt designentur, his scilicet quae
litterarum formulis exprimuntur. sed quoniam non omnis
vox significativa est, verba vero vel nomina numquam si-
50 gnificationibus vacant, quoniamque non omnis vox quae
significat quaedam positione designat, sed quaedam na-
turaliter, ut lacrimae, gemitus atque maeror (animalium
quoque ceterorum quaedam voces naturaliter aliquid

31 vel] et *b* **44** sunt] sunt designantes TG **49** vel] et *b*
50 vacant *Meiser* : vacarent *codd.* : carent *b* **51** quadam S[2]E
52 moerorem S : merorē FE

ostentant, ut ex canum latratibus iracundia eorumque alia quadam voce blandimenta monstrantur), verba au- 55 tem et nomina positione significant, neque solum sunt verba et nomina voces, sed voces significativae, nec solum significativae, sed etiam quae positione designent aliquid, non natura: non dixit 'sunt igitur voces earum quae sunt in anima passionum notae'. namque neque 60 omnis vox significativa est et sunt quaedam significativae quae naturaliter non positione significent. quod si ita dixisset, nihil ad proprietatem verborum et nominum pertineret. quocirca noluit communiter dicere voces, sed dixit tantum 'ea quae sunt in voce'. vox enim universale quid- 65 dam est, nomina vero et verba partes. pars autem omnis in toto est. verba ergo et nomina quoniam sunt intra vocem, recte dictum est 'ea quae sunt in voce', velut si diceret: 'quae intra vocem continentur intellectuum designativa sunt'. sed hoc simile est ac si ita dixisset: 'vox certo 70 modo sese habens significat intellectus'. non enim (ut dictum est) nomen et verbum voces tantum sunt. sicut nummus quoque non solum aes inpressum quadam figura est, ut nummus vocetur, sed etiam ut alicuius rei sit pretium: eodem quoque modo verba et nomina non so- 75 lum voces sunt, sed positae ad quandam intellectuum significationem. vox enim quae nihil designat, ut est 'garalus', licet eam grammatici figuram vocis intuentes nomen esse contendant, tamen eam nomen philosophia non putabit, nisi sit posita ut designare animi aliquam concep- 80 tionem eoque modo rerum aliquid possit. etenim nomen

73 sq. cf. Ammon. in Int. 22,27–34

60 nam FT 77 garulus F 79 putabit *Meiser* : putavit *codd.*

alicuius nomen esse necesse erit; sed si vox aliqua nihil designat, nullius nomen est; quare si nullius est, ne nomen quidem esse dicetur. atque ideo huiusmodi vox, id
85 est significativa, non vox tantum, sed verbum vocatur aut nomen, quemadmodum nummus non aes, sed proprio nomine nummus, quo ab alio aere discrepet, nuncupatur. ergo haec Aristotelis sententia qua ait 'ea quae sunt in voce' nihil aliud designat nisi eam vocem, quae non solum
90 vox sit, sed quae, cum vox sit, habeat tamen aliquam proprietatem et aliquam quodam modo figuram positae significationis inpressam. horum vero, id est verborum et nominum quae sunt in voce aliquo modo se habente, ea sunt scilicet significativa quae scribuntur, ut hoc quod
95 dictum est 'quae scribuntur' de verbis ac nominibus dictum quae sunt in litteris intellegatur. potest vero haec quoque esse ratio, cur dixerit 'et quae scribuntur': quoniam litteras et inscriptas figuras et voces, quae isdem significantur formulis, nuncupamus (ut 'a' et ipse sonus lit-
100 terae nomen capit et illa quae in subiecto cerae vocem significans forma describitur), designare volens, quibus verbis atque nominibus ea quae in voce sunt adparerent, non dixit 'litteras', quod ad sonos etiam referri potuit litterarum, sed ait 'quae scribuntur', ut ostenderet de his lit-
105 teris dicere quae in scriptione consisterent, id est quarum figura vel in cera stilo vel in membrana calamo posset effingi. alioquin illa iam quae in sonis sunt ad ea nomina referuntur quae in voce sunt, quoniam sonis illis nomina et verba iunguntur. sed Porphyrius de utraque exposi-

96 sq. cf. Ammon. in Int. 23,10–29; Steph. in Int. 5,1–13

104 ⟨se⟩ de? *Meiser*

tione iudicavit dicens id quod ait 'et quae scribuntur' non 110
potius ad litteras, sed ad verba et nomina quae posita
sunt in litterarum inscriptione referendum.

80F. Boethius de int. II 33,24–37,5 (Arist. 16a3sq.)

Restat igitur ut illud quoque addamus, cur non ita dixerit: 'sunt ergo ea quae sunt in voce intellectuum notae', sed ita: 'earum quae sunt in anima passionum notae'. nam cum ea quae sunt in voce res intellectusque significent, principaliter quidem intellectus, res vero quas ipsa 5
intellegentia conprehendit secundaria significatione per intellectuum medietatem, intellectus ipsi non sine quibusdam passionibus sunt, quae in animam ex subiectis veniunt rebus. passus enim quilibet eius rei proprietatem, quam intellectu conplectitur, ad eius enuntiationem desi- 10
gnationemque contendit. cum enim quis aliquam rem intellegit, prius imaginatione formam necesse est intellectae rei proprietatemque suscipiat et fiat vel passio vel cum passione quadam intellectus perceptio. hac vero posita atque in mentis sedibus conlocata fit iudicandae ad 15
alterum passionis voluntas, cui actus quidam continuandae intellegentiae protinus ex intimae rationis potestate supervenit, quem scilicet explicat et effundit oratio nitens ea quae primitus in mente fundata est passione, sive, quod est verius, significatione progressa oratione progre- 20
diente simul et significantis se orationis motibus adaequante. fit vero haec passio velut figurae alicuius inpres-

80F **8** passionibus] medietatibus T **14** haec T **16** quidem F **18** quem actum F **20** oratione *Meiser* : oratio *codd.* **21** metibus S[1] : mentibus F[1]

sio, sed ita ut in animo fieri consuevit. aliter namque naturaliter inest in re qualibet propria figura, aliter vero
25 eius ad animum forma transfertur, velut non eodem modo cerae vel marmori vel chartis litterae, id est vocum signa, mandantur. et imaginationem Stoici a rebus in animam translatam loquuntur, sed cum adiectione semper dicentes 'ut in anima'. quocirca cum omnis animae pas-
30 sio rei quaedam videatur esse proprietas, porro autem designativae voces intellectuum principaliter, rerum dehinc a quibus intellectus profecti sunt significatione nitantur, quidquid est in vocibus significativum, id animae passiones designat. sed hae passiones animarum ex rerum simi-
35 litudine procreantur. videns namque aliquis sphaeram vel quadratum vel quamlibet aliam rerum figuram eam in animi intellegentia quadam vi ac similitudine capit. nam qui sphaeram viderit, eius similitudinem in animo perpendit et cogitat atque eius in animo quandam passus
40 imaginem id cuius imaginem patitur agnoscit. omnis vero imago rei cuius imago est similitudinem tenet: mens igitur cum intellegit, rerum similitudinem conprehendit. unde fit ut, cum duorum corporum maius unum, minus alterum contuemur, a sensu postea remotis corporibus
45 illa ipsa corpora cogitantes illud quoque memoria servante noverimus sciamusque quod minus, quod vero maius corpus fuisse conspeximus, quod nullatenus eveniret, nisi quas semel mens passa est rerum similitudines obtineret. quare quoniam passiones animae, quas intellectus
50 vocavit, rerum quaedam similitudines sunt, idcirco Ari-

34 animorum SFE **35** aliquis *om.* T : aliqui E feram S : speram S²FT **38** speram FT **46** sciamusque *Meiser* : sciemusque *codd.* **48** mens *om.* T

stoteles, cum paulo post de passionibus animae loqueretur, continenti ordine ad similitudines transitum fecit, quoniam nihil differt utrum passiones diceret an similitudines. eadem namque res in anima quidem passio est, rei vero similitudo. et Alexander hunc locum: 'sunt ergo ea 55 quae sunt in voce earum quae sunt in anima passionum notae et ea quae scribuntur eorum quae sunt in voce, et quemadmodum nec litterae omnibus eaedem sic nec voces eaedem' hoc modo conatur exponere: proposuit, inquit, ea quae sunt in voce intellectus animi designare et 60 hoc alio probat exemplo. eodem modo enim ea quae sunt in voce passiones animae significant, quemadmodum ea quae scribuntur voces designant, ut id quod ait 'et ea quae scribuntur' ita intellegamus, tamquam si diceret: 'quemadmodum etiam ea quae scribuntur eorum quae 65 sunt in voce'. ea vero quae scribuntur, inquit Alexander, notas esse vocum, id est nominum ac verborum, ex hoc monstravit quod diceret 'et quemadmodum nec litterae omnibus eaedem, sic nec voces eaedem'. signum namque est vocum ipsarum significationem litteris contineri, 70 quod, ubi variae sunt litterae et non eadem quae scribuntur, varias quoque voces esse necesse est. haec Alexander. Porphyrius vero quoniam tres proposuit orationes, unam quae litteris contineretur, secundam quae verbis ac nominibus personaret, tertiam quam mentis evolveret intellec- 75 tus, id Aristotelem significare pronuntiat, cum dicit: 'sunt ergo ea quae sunt in voce earum quae sunt in anima passionum notae', quod ostenderet si ita dixisset: 'sunt ergo

57 inscribuntur SFE 58–59 eaedem voces *codd.* 71 eaedem F : eedem T 75 quae F 76 aristotelen T

ea quae sunt in voce et verba et nomina animae passio-
80 num notae'; et quoniam monstravit quorum essent voces significativae, illud quoque docuisse, quibus signis verba vel nomina panderentur, ideoque addidisse 'et ea quae scribuntur eorum quae sunt in voce', tamquam si diceret: 'ea quae scribuntur verba et nomina eorum quae sunt in
85 voce verborum et nominum notae sunt'; nec disiunctam esse sententiam nec (ut Alexander putat) id quod ait 'et ea quae scribuntur' ita intellegendum, tamquam si diceret: 'sicut ea quae scribuntur id est litterae illa quae sunt in voce significant, ita ea quae sunt in voce notas esse
90 animae passionum', primo quod ad simplicem sensum nihil addi oportet, deinde tam brevis ordo tamque necessaria orationis non est intercidenda partitio, tertium vero quoniam, si similis significatio est litterarum vocumque, quae est vocum et animae passionum, oportet, sicut voces
95 diversis litteris permutantur, ita quoque passiones animae diversis vocibus permutari, quod non fit. idem namque intellectus variatis potest vocibus significari.

81 F. Boethius de int. II 37,30–40,28 (Arist. 16a5–8)

Sed hic duplex lectio est. Alexander enim hoc modo legi putat oportere: 'quorum autem haec primorum notae, eaedem omnibus passiones animae et quorum eaedem similitudines, res etiam eaedem.' volens enim Aristoteles

81 F cf. Ammon. in Int. 24,12–21

79 et[1] *om.* TE **82** vel] et *b* **88** sunt *om.* SF **90** primum? *Meiser* quidem quod *b* **91** deinde quod *b* tamquam T **92** esset E[2] **94** oporteret E **81 F 2** hac *codd.* **3** animae sunt *codd.*

ea quae positione significant ab his quae aliquid desi- 5
gnant naturaliter segregare hoc interposuit: ea quae posi-
tione significant varia esse, ea vero quae naturaliter apud
omnes eadem. et incohans quidem a vocibus ad litteras
venit easque primo non esse naturaliter significativas de-
monstrat dicens: 'et quemadmodum nec litterae omnibus 10
eaedem, sic nec voces eaedem.' nam si idcirco probantur
litterae non esse naturaliter significantes, quod apud alios
aliae sint ac diversae, eodem quoque modo probabile erit
voces quoque non naturaliter significare, quoniam singu-
lae hominum gentes non eisdem inter se vocibus conlo- 15
quantur. volens vero similitudinem intellectuum rerum-
que subiectarum docere naturaliter constitutam ait:
'quorum autem haec primorum notae, eaedem omnibus
passiones animae'. quorum, inquit, voces quae apud di-
versas gentes ipsae quoque diversae sunt significationem 20
retinent, quae scilicet sunt animae passiones, illae apud
omnes eaedem sunt. neque enim fieri potest, ut, quod
apud Romanos homo intellegitur, lapis apud barbaros in-
tellegatur. eodem quoque modo de ceteris rebus. ergo
huiusmodi sententia est, qua dicit ea quae voces signifi- 25
cent apud omnes hominum gentes non mutari, ut ipsae
quidem voces, sicut supra monstravit cum dixit 'quemad-
modum nec litterae omnibus eaedem, sic nec voces eae-
dem', {cum} apud plures diversae sint, illud vero quod vo-
ces ipsae significant apud omnes homines idem sit nec 30
ulla ratione valeat permutari, qui sunt scilicet intellectus
rerum, qui quoniam naturaliter sunt permutari non pos-
sunt. atque hoc est quod ait: 'quorum autem haec primo-

8 inchoatis T 15 colloquuntur *b* 22 qui T 29 del. *Meiser* 30 fit F 33 hae *codd.*

rum notae', id est voces, 'eaedem omnibus passiones ani-
35 mae', ut demonstraret voces quidem esse diversas, quorum autem ipsae voces significativae essent, quae sunt scilicet animae passiones, easdem apud omnes esse nec ulla ratione, quoniam sunt constitutae naturaliter, permutari. nec vero in hoc constitit, ut de solis vocibus
40 atque intellectibus loqueretur, sed quoniam voces atque litteras non esse naturaliter constitutas per id significavit, quod eas non apud omnes easdem esse proposuit, rursus intellectus quos animae passiones vocat per hoc esse naturales ostendit, quod apud omnes idem sint, a quibus, id
45 est intellectibus, ad res transitum fecit. ait enim 'quorum hae similitudines, res etiam eaedem', hoc scilicet sentiens, quod res quoque naturaliter apud omnes homines essent eaedem: sicut ipsae animae passiones quae ex rebus sumuntur apud omnes homines eaedem sunt, ita
50 quoque etiam ipsae res quarum similitudines sunt animae passiones eaedem apud omnes sunt. quocirca quoque naturales sunt, sicut sunt etiam rerum similitudines, quae sunt animae passiones. Herminus vero huic est expositioni contrarius. dicit enim non esse verum eosdem
55 apud omnes homines esse intellectus, quorum voces significativae sint. quid enim, inquit, in aequivocatione dicetur, ubi unus idemque vocis modus plura significat? sed magis hanc lectionem veram putat, ut ita sit: 'quorum autem haec primorum notae, hae omnibus passiones ani-
60 mae et quorum hae similitudines, res etiam hae', ut demonstratio videatur quorum voces significativae sint vel quorum passiones animae similitudines. et hoc simplici-

34 animae sunt *codd.* **38** quarum *b* : quorum *codd.* **56** sunt F **59** autem *om.* S[1]

ter accipiendum est secundum Herminum, ut ita dicamus: 'quorum voces significativae sunt, illae sunt animae passiones', tamquam diceret: 'animae passiones sunt, 65 quas significant voces', et rursus 'quorum sunt similitudines ea quae intellectibus continentur, illae sunt res', tamquam si dixisset: 'res sunt quas significant intellectus'. sed Porphyrius de utrisque acute subtiliterque iudicat et Alexandri magis sententiam probat, hoc quod dicat non 70 debere dissimulari de multiplici aequivocationis significatione. nam et qui dicit ad unam quamlibet rem commodat animum, scilicet quam intellegens voce declarat, et unum rursus intellectum quemlibet is qui audit exspectat. quod si, cum uterque ex uno nomine res diversas 75 intellegunt, ille qui nomen aequivocum dixit designet clarius, quid illo nomine significare voluerit, accipit mox qui audit et ad unum intellectum utrique conveniunt, qui rursus fit unus apud eosdem illos apud quos primo diversae fuerant animae passiones propter aequivocationem 80 nominis. neque enim fieri potest, ut, qui voces positione significantes a natura eo distinxerit, quod easdem apud omnes esse non diceret, eas res quas esse naturaliter proponebat non eo tales esse monstraret, quod apud omnes easdem esse contenderet. quocirca Alexander vel propria 85 sententia vel Porphyrii auctoritate probandus est.

70 hoc *del.* S² : *om.* F   quod F : quo STEGN : quoque E² dicit E²   **75** utrique? *Meiser*   **76** designat T   **77** quod T nomen S¹   **82** distinxerint T   quod] quos S : qui T (quod *mrg.*)   **86** pro porphyrii E

82F. Ammonius in Int. 32,3–21 (Arist. 16a20)

Τὸ δὲ 'ἄνευ χρόνου' ὅτι οὐ τοῦτο σημαίνει τὸ μηδέποτε μηδαμῶς χρόνον σημαίνειν, ἀλλὰ τὸ μὴ προσσημαίνειν χρόνον, καλῶς ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐπεσημήνατο· ὀνόματα μὲν γὰρ τὸ 'σημερινὸν' καὶ 'χθεσινὸν' καὶ 'περυσινόν',
5 *χρόνου δηλωτικὰ ὄντα, ἀλλ' ὡς αὐτόθεν σημαίνοντα χρόνον τινὰ καὶ οὐχὶ προσσημαίνοντα, καθάπερ τὰ ῥήματα· τούτων γὰρ ἕκαστον προηγουμένως μὲν ἐνέργειάν τινα ἢ πάθος σημαίνει, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐνεργεῖν ἢ πάσχειν συμβέβηκεν, ὥσπερ τὸ 'περι-*
10 *πατῶ' πρώτως μὲν τὴν τοιάνδε τοῦ σώματος κίνησιν δηλοῖ, δευτέρως δέ γε τὸν νῦν χρόνον. διὸ καὶ προσσημαίνειν τὸν χρόνον ῥηθήσεται τὰ ῥήματα ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν λόγοις, ὡς ἂν πρὸς τῷ ἕτερόν τι προηγουμένως σημαίνειν ἔχοντα καὶ τὴν τοῦ χρόνου μήνυσιν ὥσπερ ἑπομένην. τὸ δέ γε*
15 *'χθεσινὸν' οὐ προσσημαίνει τὸν χρόνον, ἀλλὰ σημαίνει, ὡς αὐτῷ τούτῳ τῷ μέρει τοῦ χρόνου κείμενον ὄνομα, μᾶλλον δὲ πράγματι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ χρόνου γεγονότι· τὸν γὰρ χρόνον αὐτὸν οἷον τὴν προσεχῶς ἡνυσμένην ἡμέραν ἢ διὰ τοῦ χθὲς ἐπιρρήματος σημαίνομεν ἢ δι' αὐτοῦ*
20 *τούτου τοῦ λόγου τὴν προσεχῶς ἡνυσμένην ἡμέραν λέγοντες, τοῦ μὲν λόγου τὸν χρόνον αὐτὸν καθ' αὑτὸν δηλοῦντος, τοῦ δὲ ἐπιρρήματος τὴν προσθήκην τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων ἐνεργειῶν ἢ παθῶν ἀπαιτοῦντος κατὰ τὸν νόμον τῶν ἐπιρρημάτων.*

82F cf. Boeth. de int. II 57,2 sq.; Steph. in Int. 7,25–35

82F 2 *μὴ* om. G *προσημ.* A **3** *καλῶς οὖν* Fa : *καλῶς δὲ* M **4** *γὰρ* suppl. G[2] : om. a *περσινὸν* F : *περισυνὸν* G **5** *χρόνον δηλωτικαὶ* A *ὄντα* om. AM **10** *πρῶτον* FGM **11** *προσημ.* A **13** *τῷ*] *τὸ* AMa *σημαίνει* A **14** *μήνυσιν*] *κίνησιν* F **19** *ἢ* om. GMa **20** *τούτου* om. A *λέγουσι* Ma

83F. Boethius de int. II 60,16–25 (Arist. 16a28–29)

Nam et inlitterati soni significant, ut sunt ferarum, quos ideo sonos vocavit, quoniam sunt quaedam muta animalia quae vocem omnino non habent, sed tantum sonitu quodam concrepant. quidam enim pisces non voce, sed branchis sonant et (ut Porphyrius autumat) cicada per 5 pectus sonitum mittit, 'quorum' omnium 'nihil est nomen'. hoc autem dictum est, non quod nullum nomen sit harum vocum quas animalia proferunt, sed quod his non velut nominibus utantur.

84F. Ammonius in Int. 44,11–45,6 (Arist. 16b1–5)

Πάνυ δὲ καλῶς ὁ φιλόσοφος ἐπεσημήνατο Πορφύριος ὅτι «τὸ 'ἔστιν' οὐκ ἀντὶ παντὸς εἴληπται ῥήματος, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ ἀπὸ τοῦ ὄντος παρηγμένον καὶ τὴν ὕπαρξιν σημαῖνον λαμβάνεται ὡς μετὰ μὲν τοῦ ὀνόματος αὐτοτελῆ ποιοῦν λόγον, μετὰ δὲ τῶν πτώσεων ἐλ- 5 λιπῆ· τινὰ γάρ ἐστι ῥήματα συνταττόμενα ταῖς πτώσεσι καὶ ποιοῦντα λόγους ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς, τοῖς δὲ ὀνόμασι συντάττεσθαι οὐ δυνάμενα, ὡς τὸ 'μεταμέλει', οἷον 'Σωκράτει μεταμέλει', καίτοι τὸ 'Σωκράτης μεταμέλει' ἀσύντακτον ⟨ὄν⟩.» *ἐν οἷς καὶ προσιστορεῖ* 10 *τὴν τῶν Στοϊκῶν διάταξιν περὶ τῶν κατηγορουμένων ὅρων ἐν ταῖς προτάσεσιν οὖσαν τοιαύτην*· «τὸ κατηγορούμενον ἤτοι ὀνόματος κατηγορεῖται ἢ πτώσεως, καὶ τούτων

84F cf. Boeth. de int. II 64,11–19; Steph. in Int. 11,5–13

83F 5 brachis S[1]F[1] : brancis T : branciis F[2] **84F** 4 *ὀνόματος μὲν* AM **6** *τινὰ*] *πολλὰ* a **8** *οὐ*] *μὴ* AM **9** *καίτοι*] *καὶ* G **10** *ὄν* add. Busse **13** *τούτων* om. A

ἑκάτερον ἤτοι τέλειόν ἐστιν ὡς κατηγορούμενον καὶ
15 μετὰ τοῦ ὑποκειμένου αὔταρκες πρὸς γένεσιν ἀποφάν-
σεως, ἢ ἐλλιπὲς καὶ προσθήκης τινὸς δεόμενον πρὸς
τὸ τέλειον ποιῆσαι κατηγορούμενον. ἂν μὲν οὖν ὀνόμα-
τός τι κατηγορηθὲν ἀπόφανσιν ποιῇ, κατηγόρημα καὶ
σύμβαμα παρ' αὐτοῖς ὀνομάζεται (σημαίνει γὰρ ἄμφω
20 ταὐτόν), ὡς τὸ 'περιπατεῖ', οἷον 'Σωκράτης περιπατεῖ'.
ἂν δὲ πτώσεως, παρασύμβαμα, ὡσανεὶ παρακείμενον
τῷ συμβάματι καὶ ὂν οἷον παρακατηγόρημα, ὡς ἔχει
τὸ 'μεταμέλει', οἷον 'Σωκράτει μεταμέλει'. τὸ μὲν γὰρ
'μεταμελεῖται' σύμβαμα εἶναι, τὸ δὲ 'μεταμέλει' παρα-
25 σύμβαμα οὐ δυνάμενον ὀνόματι συνταχθὲν ἀπόφανσιν
ἐργάσασθαι, οἷον 'Σωκράτει μεταμέλει' (οὐδεμία γὰρ
τοῦτο ἀπόφανσις), ἀλλ' οὔτε κλίσιν ἐπιδέξασθαι δυνά-
μενον, ὡς τὸ 'περιπατῶ περιπατεῖς περιπατεῖ', οὔτε
συμμετασχηματισθῆναι τοῖς ἀριθμοῖς· ὥσπερ γὰρ λέ-
30 γομεν 'τούτῳ μεταμέλει', οὕτως καὶ 'τούτοις μεταμέλει'.
καὶ πάλιν ἂν μὲν τὸ τοῦ ὀνόματος κατηγορούμενον
δέηται προσθήκης πτώσεως ὀνόματός τινος πρὸς τὸ
ποιῆσαι ἀπόφανσιν, ἔλαττον ἢ κατηγόρημα λέγεται,
ὡς ἔχει τὸ 'φιλεῖ' καὶ τὸ 'εὐνοεῖ', οἷον 'Πλάτων φιλεῖ'
35 (τούτῳ γὰρ προστεθὲν τὸ τινά, οἷον 'Δίωνα', ποιεῖ
ὡρισμένην ἀπόφανσιν τὴν 'Πλάτων Δίωνα φιλεῖ'), ἂν δὲ
τὸ τῆς πτώσεως κατηγορούμενον ᾖ τὸ δεόμενον ἑτέρᾳ
συνταχθῆναι πλαγίᾳ πτώσει πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀπόφαν-
σιν, ἔλαττον ἢ παρασύμβαμα λέγεται, ὡς ἔχει τὸ 'μέ-
40 λει', οἷον 'Σωκράτει Ἀλκιβιάδου μέλει'. ταῦτα δὲ πάντα
καλοῦσι ῥήματα.»

15 *πρὸς γένεσιν* om. M 22 *οἷον* om. AM 24 *εἶναι* om. AM 27 *τούτου* AM *κλίσεις* AM 30 *οὕτως* om. G 34 *οἷον ὡς* G 35 *τοῦτο* F *ποιεῖς* A 38 *συναχθῆναι* G 40 *ἀλκιβιάδους* AMa

85F. Ammonius in Int. 47,18–48,2 (Arist. 16b6–7)

Ἡ μὲν τελεία τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ῥήματος ἀπόδοσις εἴη ἂν παραπλησίως τῷ ἀποδοθέντι τοῦ ὀνόματος ὅρῳ 'φωνὴ σημαντικὴ κατὰ συνθήκην προσσημαίνουσα χρόνον, ἧς μέρος οὐδὲν σημαίνει χωρίς', ἅτε δὲ συντομίας ὢν ἐραστὴς ὁ Ἀριστοτέλης, ὅσα κοινὰ ἦν τῷ ῥήματι πρὸς τὸ ὄνομα, 5 *ὑπερβὰς ὡς ἤδη ῥηθέντα ἐν τῷ τοῦ ὀνόματος λόγῳ, ἀπὸ τοῦ καθ' ὃ διαφέρει τὸ ῥῆμα τοῦ ὀνόματος (διαφέρει δὲ τῷ προσσημαίνειν χρόνον) ποιεῖται τὴν περὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν. ἀλλ' εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, τί δή ποτε προστίθεται τὸ 'οὗ μέρος οὐδὲν σημαίνει χωρίς', ὅπερ καὶ ἐν τῷ λόγῳ* 10 *τοῦ ὀνόματος παρείληπται; λεγέσθω τοίνυν πρὸς ταύτην τὴν ἀπορίαν ἐκεῖνο τὸ Πορφυρίειον, ὡς* «εἰσὶ λόγοι τινὲς ἐκ ῥημάτων συγκείμενοι ὧν τὰ μέρη σημαντικά ἐστιν, αὐτὰ λέγω τὰ ῥήματα ἐξ ὧν οἱ λόγοι συντέθεινται, οἷον ὅταν εἴπω *'τὸ βασίζειν κινεῖσθαί ἐστι'*. τὸ γὰρ 'βα- 15 δίζειν' καὶ τὸ 'κινεῖσθαι' καὶ τὸ 'ἔστι' τοῦ ὅλου λόγου μέρη ὄντα σημαντικά ἐστι καθ' ἑαυτά, ἵνα οὖν διακρίνῃ τὰ ῥήματα τῶν τοιούτων λόγων, οἷς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ῥήματος ἐφαρμόττει, λέγω δὲ τὸ 'φωνὴ' τὸ 'σημαντικὴ' τὸ 'κατὰ συνθήκην' τὸ 20 'προσσημαίνουσα χρόνον', ταύτην ἀναγκαίως καὶ ἐνταῦθα προστέθεικε τὴν διαφοράν.»

85F cf. Boeth. de int. II 66,31–67,7; Steph. in Int. 13,6–12
6 sq. Porph.? (cf. Ammon. in Int. 48,10 sq.)

85F 3 *ἧς*] *οὗ* M **4** *φιλοσύντομος ὢν ὁ ἀρ.* F **8** *τῷ*] *τὸ* AFGM **9** *προστέθειται* A **12** *πορφύριον* AG : *πορφύρειον* M **13** *τὰ*] *τινὰ* A **14** *συντίθενται* a **16** *ὅλου* om. M **21** *καὶ* om. M

86F. Ammonius in Int. 50,8–13 (Arist. 16b9–10)

«Εἰ δὲ καὶ οὕτω τινὲς ἐθέλοιεν ἔχειν τὴν γραφὴν 'καὶ ἀεὶ τῶν ὑπαρχόντων σημεῖόν ἐστιν, οἷον τῶν καθ' ὑποκειμένου',» *καθάπερ ὁ φιλόσοφος Πορφύριός φησιν,* «ἐροῦμεν ἐνταῦθα τὸ 'καθ' ὑποκειμένου' παρειλῆφθαι
5 καὶ ἀντὶ τοῦ 'ἐν ὑποκειμένῳ'· εἴωθε γὰρ ἔστιν ὅτε τὸ 'ἐν ὑποκειμένῳ' ἀδιαφόρως καλεῖν 'καθ' ὑποκειμένου'.»

87F. Boethius de int. II 71,13–18 (Arist. 16b19–25)

Hoc loco Porphyrius de Stoicorum dialectica aliarumque scholarum multa permiscet et in aliis quoque huius libri partibus idem in expositionibus fecit, quod interdum nobis est neglegendum. saepe enim superflua explana-
5 tione magis obscuritas conparatur.

88F. Ammonius in Int. 56,14–32 (Arist. 16b22–23)

Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχει τὸ ῥητόν, ὡς παρεθέμεθα, 'οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος ἢ μὴ εἶναι', τὴν

86F *καὶ ἀεὶ τῶν καθ' ἑτέρου λεγομένων σημεῖόν ἐστιν, οἷον τῶν καθ' ὑποκειμένου ἢ ἐν ὑποκειμένῳ* Arist. codd.; Ammon.; Boeth. de int. II 68,5–6. *καὶ ἀεὶ τῶν ὑπαρχόντων σημεῖόν ἐστιν, οἷον τῶν καθ' ὑποκειμένου* Arist. (ed. Minio-Paluello ex Porph.); Steph. in Int. 14,29–32 **88F** *οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος ἢ μὴ εἶναι* Arist. codd.; Ammon.; Boeth. *οὐ γὰρ τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος* Arist. (ed. Minio-Paluello ex Porph.)

86F 2–3 *ὑπαρχόντων – καθάπερ*] *καθ' ὑποκειμένου σημεῖόν ἐστιν οἷον* M **5** *καὶ* om. M *ἐν* om. F **5–6** *εἴωθε – ὑποκειμένου*] *ἀδιαφόρως καλεῖν καθ' ὑποκειμένου τὸ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτοῦ εἰωθότος* AM **88F 1** *ἔχοι* FGMa

εἰρημένην ἐξήγησιν μόνην αὐτὸ καθιστῶσαν εὑρήσεις, εἰ δ'
ὥσπερ ὁ φιλόσοφος γράφει Πορφύριος, 'οὐ γὰρ τὸ εἶναι
σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος ἢ μὴ εἶναι', εἰ καὶ προϊὼν ἐπὶ 5
τὴν προτέραν γραφήν τε καὶ ἐξήγησιν φέρεται, λέγοι ἂν
περὶ πάντων κοινῶς τῶν ῥημάτων, ὅτι σημαντικὰ μέν
ἐστιν, ὅπερ εἴρηται, τινῶν, ἀλλ' οὐκ ἀληθείας ἢ ψεύδους,
ὅπερ ἐδήλωσε διὰ τοῦ 'ἀλλ' εἰ ἔστιν ἢ μή, οὔπω σημαίνει',
τούτου δὲ τὴν αἰτίαν εἴη ἂν ἀποδιδοὺς διὰ τοῦ 'οὐ γὰρ τὸ 10
εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος ἢ μὴ εἶναι'· τοῦτο δέ
ἐστιν· οὐ γάρ ἐστι σημαντικὸν τὸ ῥῆμα καθ' ἑαυτὸ λεγό-
μενον τοῦ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν τὸ ὑπ' αὐτοῦ δηλούμε-
νον πρᾶγμα· ὅπερ εἰ ἐποίει, τότε μόνως ἦν ἂν δεκτικὸν
ψεύδους καὶ ἀληθείας· ὁ γὰρ εἰπὼν 'περιπατεῖ' ἐσήμηνε 15
μέν τινα ἐνέργειαν, οὔτε δὲ ἀληθές τι περὶ αὐτῆς εἶπεν
οὔτε ψεῦδος, ἐὰν μή τι προστεθῇ ὑποκείμενον, ᾧ ἢ ὑπάρ-
χον ἢ μὴ ὑπάρχον τὸ 'περιπατεῖν' ποιήσει λόγον ἀληθῆ ἢ
ψευδῆ. τὸ οὖν 'οὐ γὰρ τὸ εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγμα-
τος ἢ μὴ εἶναι' ἴσον ἐστὶ τῷ ὅτι τὸ ῥῆμα καθ' ἑαυτὸ λεγό- 20
μενον οὐκ ἔστι σημαντικὸν οὔτε τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα,
τοῦτ' ἔστι τὸ ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον, ὅπερ ἡ κατάφασις
εἴωθε σημαίνειν, οὔτε τοῦ μὴ εἶναι, ὅπερ δηλοῦται διὰ τῆς
ἀποφάσεως.

3 αὐτῷ A 5 εἰ om. AM 6 φέρεται] φαίνεται AM λέγειν AM ἂν om. AM 10 οὐδὲ γὰρ Ma 11 ἢ μὴ εἶναι ante σημεῖον (10) a 13 ἢ μὴ ὑπάρχειν om. M 16 μὲν om. M 17 ἐὰν ex εἰ corr. A προσθῇ A ᾧ] ὃ A : ὧν G[1] 18 ἢ om. G[1]Ma 19 οὐδὲ γὰρ a τοῦ om. A ἢ μὴ εἶναι ante σημεῖον a 20 τῷ] τὸ A 21 τὸ πρᾶγμα om. F 21–22 πρᾶγμα – τὸ om. G 22 τὸ] τοῦ a σημαινομένου a 23 τοῦ] τὸ M διὰ] περὶ A

89 F. Boethius de int. II 77,13–78,26 (Arist. 16b22–23)

Porphyrius vero aliam protulit expositionem, quae est huiusmodi: sermo hic, quem dicimus 'est', nullam per se substantiam monstrat, sed semper aliqua coniunctio est, vel earum rerum quae sunt, si simpliciter adponatur, vel
5 alterius secundum participationem. nam cum dico 'Socrates est', hoc dico: 'Socrates aliquid eorum est quae sunt' et in rebus his quae sunt Socratem iungo; sin vero dicam 'Socrates philosophus est', hoc inquam: 'Socrates philosophia participat'. rursus hic quoque Socratem phi-
10 losophiamque coniungo. ergo hoc 'est' quod dico vim coniunctionis cuiusdam obtinet, non rei. quod si conpositionem aliquam copulationemque promittit, solum dictum nihil omnino significat. atque hoc est quod ait: 'nec si ipsum est purum dixeris' id est solum: non modo
15 neque veritatem neque falsitatem designat, sed omnino nihil est. et quod secutus est planum fecit: '⟨con⟩significat' inquit 'autem quandam conpositionem, quam sine conpositis non est intellegere'. nam si 'est' verbum conpositionis coniunctionisque cuiusdam vim et proprium obti-
20 net locum, purum et sine coniunctione praedicatum nihil significat, sed eam ipsam conpositionem, quam designat, cum fuerint coniuncta ea quae conponuntur, significare potest, sine conpositis vero quid significet non est intellegere. vel certe ita intellegendum est quod ait 'ipsum qui-
25 dem nihil est', non quoniam nihil significet, sed quoniam

89 F 3 aliquam coniunctionem *b* est *om. b* **6** hoc quod dico $S^2F^2E^2$ **7** iis *b* socraten F **11** conpositionem *Meiser* : propositionem *codd.* **16** consignificat *Meiser* : significat *codd.*

nihil verum falsumve demonstret, si purum dictum sit.
cum enim coniungitur, tunc fit enuntiatio, simpliciter
vero dicto verbo nulla veri vel falsi significatio fit, et sen-
sus quidem totus huiusmodi est: 'ipsa quidem verba per
se dicta nomina sunt (nam et qui dicit intellectum consti- 30
tuit et qui audit quiescit), sed quamquam significent ali-
quid verba, nondum adfirmationem negationemve signi-
ficant'. nam quamvis rem designent, nondum tamen
subsistendi eius rei signum est, nec si hoc ipsum 'est' vel
ens dixerimus, aliquid ex eo verum vel falsum poterit in- 35
veniri. ipsum enim quamquam significet aliquid, non-
dum tamen verum vel falsum est, sed in conpositione fit
enuntiatio et in ea veritas et falsitas nascitur, quam verita-
tem falsitatemque sine his quae conponuntur coniun-
gunturque intellegere inpossibile est. 40

90F. Boethius de int. II 85,19–87,6 (Arist. 16b26–33)

Duplex quidem est dictio: una simplex, alia vero adfir-
matio, sed ita partes orationis aliquid extra significant, ut
ea dictio, quae est simplex, non ut ea dictio, quae est ad-
firmatio. et huiuscemodi quodam modo intellectum tota
Alexandri sententia tenet. Porphyrius vero in eadem quo- 5
que sententia est, sed in uno discrepat. cuius expositio ta-
lis est: dictio, inquit, est simplex nomen, simplex etiam
verbum vel ex duobus conpositum, ut cum dico 'Socrates'
vel rursus 'ambulat' vel 'equiferus'. procedit etiam nomen
hoc dictionis ad orationes quidem, sed simplicibus verbis 10
nominibusque coniunctas, ut cum dico 'et Socrates et

33 designant E 38 et[2]] vel *b* **90F** 7 est[2] *om.* SF
11 et[1] *om.* T

Plato', et si sit ex conposito nomine, ut est 'equiferus et homo'. hae orationes quamquam coniunctae sint atque inperfectae, tamen dictionis nomine nuncupantur. nec
15 non etiam transit nomen hoc dictionis usque ad perfectas orationes, quas enuntiationes nuncupari posterius est dicendum. est autem enuntiatio simplex, ut si quis dicat 'Socrates ambulat'. et haec dicitur adfirmatio. huius negatio est 'Socrates non ambulat'. simplices ergo enuntia-
20 tiones sunt adfirmationes vel negationes, quae singulis verbis ac nominibus conponuntur; itaque cum dico 'si dies est, lux est', tota quidem huiusmodi oratio dictio esse non dicitur. conposita namque est coniunctaque ex orationibus, quae sunt 'dies est' et 'lux est'. hae autem
25 sunt adfirmationes et dicuntur dictiones. ipsae vero adfirmationes quae dictiones sunt habent rursus alias dictiones simplices, ut est 'dies' et 'est' et rursus 'lux' et 'est'. ergo cum dico 'Socrates ambulat', haec oratio partes habet dictiones, nomen scilicet et verbum, quae dictiones
30 quidem sint, non tamen adfirmationes. sin vero dicam 'Socrates in Lycio cum Platone et ceteris discipulis disputavit', haec pars orationis quae est 'Socrates in Lycio cum Platone' ipsa quoque est dictio, sed non ut simplex nomen vel verbum neque ut adfirmatio, sed tantum ut in-
35 perfecta oratio, verbis tamen nominibusque conposita. quod si sic dicam: 'si homo est, animal est', haec rursus oratio habet dictiones in partibus, sed neque ut simplices dictiones neque ut inperfectas orationes, sed ut perfectas simplicesque adfirmationes. et est una adfirmatio 'animal
40 est', alia vero est 'homo est', tota vero ipsa oratio dictio

13 sunt FE **20** sunt *om.* F[1] **29** dictionis E[1] **30** sunt T : sit F

non est. quod si dicam 'si animal non est, homo non est', rursus haec oratio ex duabus simplicibus dictionibus negativis videtur esse conposita, quae nihilominus tota dictio non est. ita ergo dictio incohans a simplicibus nominibus atque verbis usque ad orationes, quamvis inperfectas, 45 provehitur nec in his tantummodo consistit, sed ultra etiam ad simplices adfirmationes negationesque transit et in eo progressionis terminum facit.

91F. Boethius de int. II 87,30–88,2; 88,28–89,17 (Arist. 16b26–33)

Syrianus vero, qui Philoxenus cognominatur, non putat orationes esse quarum intellectus sit inperfectus atque ideo nec eas aliquas habere partes ... Syrianus igitur minime audiendus est, sed potius Porphyrius, qui ita Aristotelis mentem sententiamque persequitur, ut eius defini- 5 tionem, sicut vera est, labare et in aliquibus aliis discrepare non faciat. de his quidem hactenus. Porphyrius autem ita dicit: volens, inquit, Aristoteles ostendere {non} omnem orationem aut simplices tantum habere partes aut conpositas, a simplicibus sumpsit exemplum, 10 ut diceret significare orationis partes, 'ut dictionem non ut adfirmationem', ut cum est oratio: 'Plato disputat', dictiones quidem sunt, sed non ut adfirmationes. si vero sic esset oratio: 'si Plato disputat, verum dicit, Plato disputat et verum dicit', cum sint dictiones, non sunt tamen ut 15 simplices, sed ut iam adfirmationes. namque enim simplex dictio adfirmatio est aut negatio, sed tunc fit, cum

91F 6 labere $S^1F^1E^1$ **9** non omnem *codd.* : *corr. Meiser* **12** Plato *b* : plato non *codd.* **16** sed etiam ut F

additur aliquid, quod aut adfirmationis vim teneat aut negationis. atque hoc est quod ait: 'dico autem, ut homo
20 significat aliquid, sed non quoniam est aut non est, sed erit adfirmatio vel negatio, si quid addatur'.

92 F. Ammonius in Int. 69,28–70,12 (Arist. 17a9–15)

Ἀλλὰ διὰ τί περὶ μὲν τοῦ κατηγορουμένου λέγεται διὰ τούτων, ὡς ἄνευ τούτου μὴ ἂν γενομένης προτάσεως, περὶ δὲ τοῦ ὑποκειμένου τὸ ὅμοιον οὐ προστίθεται, καίτοι ὁμοίως ἑκατέρου τούτων τῆς προτάσεως δεομένης καὶ ῥη-
5 *θέντων ἤδη τούτων ἐν τοῖς προλαβοῦσιν, ὡς οὔτε τὸ ὄνομα, κἂν ᾖ σύνθετον, δύναται σημῆναί τι ἀληθὲς ἢ ψεῦδος ῥήματος χωρὶς οὔτε τὸ ῥῆμα δίχα ὑποκειμένου τινός, ὡς ἐδιδάχθημεν ἐν τῷ συμπεράσματι τῶν περὶ τοῦ ῥήματος λόγων; ἔστι μὲν οὖν πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην ἀπαντῶντας*
10 *λέγειν, ἅπερ φησὶν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος, ὡς «ἐν τῷ κατηγορικῷ εἴδει τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου τὸ κῦρος ἔχει μάλιστα τὸ κατηγορούμενον ὡς τὴν ὕπαρξιν ἢ ἀνυπαρξίαν τῆς ἀποφάνσεως σημαῖνον (διὸ καὶ ἐντεῦθεν ὁ ὅλος λόγος κατηγορικὸς ὀνομάζεται, καὶ τὸ ἀρνητικὸν μόριον ἐν ταῖς*
15 *ἀποφάσεσιν ὡς κυριωτέρῳ τούτῳ προστίθεμεν, ἵνα τῆς καταφάσεως ἀναιρεθείσης διὰ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ κυριωτάτου τῶν ἐν αὐτῇ μορίων ἡ ἀπόφασις γένηται), καὶ διὰ τοῦτο περὶ μόνου τούτου τοῦ μορίου ποιεῖται τὸν λόγον ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς τούτου χωρὶς ἀποφάνσεως οὐκ*
20 *ἂν γενομένης.»*

92 F 5–6 cf. de int. 16a13 sq. **7–8** cf. de int. 16b21 sq.

92 F 3 *προστέθειται* AM **7** *τὸ* om. F **8** *τῶν*] *τῷ* GMa **9** *λόγου* M : om. FGa *ἀπαντῶντας*] *ἀποροῦντας* a **11** *ἔχειν* AMa **12** *τὸν* GMa *ὡς*] *πρὸς* GMa **15** *κυριωτέρου* a

93F. Ammonius in Int. 74,22–75,2 (Arist. 17a16–17)

Δυνατὸν δὲ καί, ὡς ὁ φιλόσοφος ἐξηγεῖται Πορφύριος, ὡς πρὸς διάκρισιν εἰρημένου τῶν ὁρισμῷ χρωμένων ὑποκειμένῳ ἢ καὶ κατηγορουμένῳ προτάσεων ἀκούειν τοῦ 'πολλὰ καὶ μὴ ἕν', ὅτι δοκοῦσι μὲν πολλὰ κἀκεῖναι σημαίνειν, οἷον ἡ λέγουσα 'ζῷον λογικὸν θνητὸν περιπατεῖ' τὸ 5 *'ζῷον' τὸ 'λογικὸν' τὸ 'θνητόν'· ἀλλὰ ταῦτα παρελήφθη πρὸς τὸ ἕν τι περιγράψαι τὸ ἐξ αὐτῶν συνιστάμενον, διὸ μίαν εἶναί φαμεν ταύτην τὴν πρότασιν. εἰ δέ τις πρότασις ἢ ὁμώνυμον ἔχει τὸν ἕτερον τῶν ὅρων ἢ καὶ ἐνεργείᾳ πολλὰ συνείρει ὀνόματα οὐ δυναμένων συμπλέκεσθαι ἀλλή-* 10 *λοις τῶν πραγμάτων, οἷον 'Σωκράτης Πλάτων Ἀλκιβιάδης περιπατεῖ' ἢ 'Σωκράτης περιπατεῖ διαλέγεται θερμαίνεται', μόνως αὕτη πολλαί, διότι καὶ τὰ σημανθέντα πράγματα μόνως ἐστὶ πολλὰ καὶ οὐ δυνάμενα μίαν τινὰ φύσιν πράγματος συμπληροῦν.* 15

93aF. Boethius de int. II 106,19–112,8 (Arist. 17a15–20)

Et est haec expositio quam nullus ante Porphyrium expositurum vidit. non est idem namque unam esse orationem et multiplicem, quod simplicem et conpositam, et distat una a simplici, distat etiam multiplex a conposita. est ergo una oratio quae unum significat, multiplex au- 5 tem quae non unum, sed plura. fit autem hoc in huiusmodi orationibus, ut cum dico 'Cato philosophus est'.

93F 1 *ἐξηγεῖται* om. FG : *ἔφη* M **2** *εἰρημένων* GMa **3** *καὶ* om. Ma **4** *κἀκεῖνα* G **5–6** *περιπατεῖ – θνητόν* om. F **6** *ζῷον – θνητόν* om. G **9** *ἔχοι* FG *τὸν ὅρον* A **10** *συνείροι* FG **12** *ἢ Σωκρ. περιπατεῖ* om. AFG **14** *ἔσται* M

haec oratio non est una: non enim unum significat. potest enim monstrare et Catonem Uticensem esse philoso-
10 phum, potest etiam ostendere et Catonem Censorium oratorem esse philosophum. qua in re non una est oratio atque idcirco in Uticensi quidem Catone vera est, in oratore vero falsa. huiusmodi ergo orationes multas vocamus. sin vero unum significet, ut cum dicimus 'in charta
15 scribitur', illam dicimus unam. ergo una quae sit vel multiplex oratio, ex his intellegitur quae significant. si enim unam significat rem, una est, si multas, multiplex. simplices autem et conpositae orationes non ad significationem, sed ad terminos ipsos dictionesque, quae in proposi-
20 tionibus sumuntur, referendae sunt. et est quidem simplex oratio enuntiativa, quae ex solis duobus terminis constat, ut est 'homo vivit'. sive autem his propositionibus 'omnis' addatur, ut est 'omnis homo vivit', sive 'nullus', ut 'nullus lapis vivit', sive 'aliquis', ut 'aliquis homo
25 vivit', quoniam termini ipsi duo sunt, simplex vocatur propositio. conposita vero, si ultra duos terminos enuntiat, ut est 'Plato philosophus in Lycio ambulat', hic enim quattuor sunt termini, vel si tres sint, ut 'Plato philosophus ambulat'. hae quoque, si eis 'omnis' aut 'nullus' aut
30 'aliquis' addatur, eodem modo conpositae sunt. ergo una vel multiplex oratio intellegitur, si unum vel multa significent, et de propria semper significatione iudicantur. simplex autem et conposita non ex significatione, sed ex verborum vel nominum pluralitate cognoscitur. si enim
35 ultra duos terminos habet propositio, conposita est, sin duos tantum, simplex. si ergo semper quae simplex oratio est, id est quae duobus terminis constat, unam tantum significantiam retineret, indifferenter dici posset una oratio

93aF **16** significantur *b* **28** sint] sunt T **29** haec SF **30** sint E **31** significat *b* **32** iudicatur *b*

et simplex (eadem enim una esset, quae etiam simplex), sed quoniam non omnis simplex unum significat, non 40 omnis simplex una est. potest ergo fieri ut simplex quidem sit propositio, multae tamen orationes: simplex quidem ad conpositionem dictionum, multae vero ad significationem sententiarum. quare erit in hoc gemina differentia, ut unam dicamus simplicem unamque oratio- 45 nem, alteram simplicem et plures orationes. rursus si omnes conpositae orationes plures etiam res significarent, indifferenter diceremus multiplicem et conpositam: sed quoniam fieri potest ut propositio aliquotiens quidem constet ex numerosis pluribusque terminis quam sunt 50 duo, unam tamen sententiam monstret, potest fieri ut conposita quidem sit, una tamen oratio sit significatione, conposita dictione, ut est 'animal rationale mortale mentis et disciplinae capax': haec quidem plura sunt, sed his una subiecta substantia est, id est homo, quare una quo- 55 que sententia. sin vero quis dicat: 'Socrates et ambulat et loquitur et cogitat', multa sunt. diversa enim sunt quod ambulat et quod loquitur et quod cogitat. quare erit aliquando conposita quidem oratio, una tamen. sed quoniam conposita oratio aliquotiens quidem continue sine 60 coniunctione dicitur, aliquotiens coniunctione copulatur, fiunt hinc quattuor differentiae. est enim una oratio conposita ex terminis continuatim dictis et sine coniunctione unam sententiam monstrans, ut est 'animal rationale mortale mentis et disciplinae perceptibile'. haec enim 65 oratio conposita quidem est ex multis terminis, sed coniunctionem non habet (nam quod dictum est 'mentis et disciplinae perceptibile', haec coniunctio quae est 'et' nullam in tota propositione vim obtinet: neque enim coniungit propositionem, sed artem addit, cuius susceptibilis 70

70 artem vel rem *ed. princ.*

homo esse videatur) et habet unam sententiam subiectam, quod est homo. alia vero est conposita ex terminis nulla coniunctione copulatis multiplex et non unam significans propositionem, ut est 'Plato Atheniensis philo-
75 sophus disputat'. aliud enim est esse Platonem, aliud esse philosophum, aliud Atheniensem, aliud disputantem, et haec coniuncta unum aliquid non faciunt quasi substantiam. quare haec multiplex est, sed eam manifestum est nulla coniunctione copulari. alia vero est conposita ex
80 propositionibus inconiunctis multiplex, ut est 'Iuppiter optimus maximus est, Iuno regina est, Minerva dea sapientiae est'. quas si quis sub unum continueque proferat, plures quidem propositiones sunt et oratio multiplex, sed coniunctione carent. alia vero est conposita vel ex termi-
85 nis vel ex propositionibus coniunctione copulatis multiplex et multa significans. et ex terminis quidem conposita, ut si quis dicat 'et Iuppiter et Apollo dii sunt', ex propositionibus autem coniuncta multa significans est, ut si quis dicat 'et Apollo vates est et Iuppiter tonat'. est au-
90 tem praeter has alia conposita propositio ex propositionibus coniunctione coniuncta unam significans orationem, ut cum dico 'si dies est, lux est'. duae enim propositiones, quae sunt istae 'dies est', 'lux est', 'si' coniunctione copulantur. sed haec oratio non significat multa. neque
95 enim diem esse et lucem proponit, sed si dies est, lucem esse. quocirca consequentiam quandam significat, non exstantiam propositionis. non enim dicit utrasque esse,

71 unum sententia subiectum ? *Meiser* **87** ut F : *om. cett.* **90** propositio] oratio *b* **91** coniunctis *b* orationem] rem *b* **95** et *om.* E **97** exstantiam F (vel essentiam *supra scr.* F) : existentiam *b*

sed si una est, aliam consequi, quod utrumque in unam quodam modo intellegentiam congruit. sed hanc Porphyrius propositionem extrinsecus ponit, idcirco quod plura 100 significare videbatur (ipsa enim propositionum pluralitas multitudinem simulat significationum), sed (ut dictum est) non plures significat res, sed unam consequentiam. conpositarum igitur et unam rem significantium propositionum duplex modus est. aut enim est ex terminis incon- 105 iunctis unam rem significans conposita oratio, ut 'animal rationale mortale est', aut ex propositionibus conposita et coniunctione copulata imaginem quidem emittens plura significandi, unam vero rem significans oratio, ut si dicamus 'si dies est, lux est'. cum ergo haec 110 sit distributio conpositarum et simplicium orationum, duplici modo unae orationes sunt et duplici multae, simplici autem inconpositae et simplici conpositae. et uno quidem modo una oratio dicitur, cum aliqua coniunctione copulatur, alio vero, cum unam rem significat; 115 rursus uno modo dicitur multiplex oratio, cum sine coniunctione est, alio vero, cum plura significat. atque hoc est quod ait: 'est autem una oratio enuntiativa quae unum significat vel coniunctione una, plures autem quae plura et non unum vel inconiunctae.' est enim (ut dictum est) du- 120 pliciter una oratio, vel quando cum coniunctione est, vel cum unam rem significat. multiplex autem oratio est vel quae multa significat, vel quae coniunctione non iungitur. multas enim orationes vocavit eas quae sint multiplices et vel significationis pluralitatem teneant vel praeter 125 coniunctiones sint. quod autem ait 'vel inconiunctae', to-

110 ut *b* : ac *codd.* **121** sine coniunctione S[2]FE[2] **123** non iungitur *Meiser* : coniungitur *codd.* **124** sunt E

tum conplexus est. multiplex enim est propositio vel si fuerit inconposita, quemadmodum est 'Cato philosophatur', multiplex etiam vel si fuerit conposita ex terminis
130 praeter coniunctionem, ut est 'Plato Atheniensis in Lycio disputat', vel si conposita sit ex propositionibus praeter coniunctionem, quemadmodum est 'homo est, animal est'. cur autem, cum dixit 'plures autem, quae plura', addit 'et non unum'? hoc est quod sunt quaedam quae plura
135 significent in sermonibus, unum tamen in tota conpositione demonstrent, ut 'est animal rationale mortale'. haec enim omnia multa significant (aliud enim est animal, aliud rationale, aliud mortale), sed totum simul unum est, quod est homo. cum autem dico 'Socrates Athenien-
140 sis philosophus', et singula plura sunt et omnia simul plura nihilominus sunt. haec enim accidentia sunt et nullam substantiam informant. atque haec quidem dixit de orationibus quae vel coniunctione unae essent vel significatione, et rursus de multis quae vel praeter coniunctio-
145 nem multae essent vel significatione multiplici.

94F. Boethius de int. II 121,25–26; 122,3–123,22 (Arist. 17a23–26)

Sed hanc expositionem (quod adhuc sciam) neque Porphyrius nec ullus alius commentatorum vidit. ... Porphyrius autem sic dicit: admirabilem esse subtilitatem definitionis. ex sua enim vi adfirmationis et negationis
5 enuntiatio definita est, ex terminis vero ipsa adfirmatio atque negatio. adfirmatio namque in duobus terminis constans aliquid alicui inesse significat, totam autem vim

130 ut *b* : id *codd.* **131** praeter B *mrg.* E[1]? : per *cett.* **132** homo BE[1]? : si homo *cett.* **134** quod ait T

ipsius esse aliquid adnuere. negatio quoque aliquid alicui non inesse significat, sed tota vis ipsius est abnuere atque disiungere. vel rursus adfirmatio aliquid alicui inesse de- 10 signat, sed vis ipsius tota ponere aliquid est (cum enim aliquid alicui inesse demonstrat, ponit aliquid), rursus negatio quidem aliquid alicui non inesse declarat, sed tota vis eius auferre est. ergo nunc, inquit, enuntiationem ex tota vi adfirmationis negationisque definivit dicens: 15 'enuntiatio est vox significativa de eo quod est aliquid vel non est'. hoc autem ad negationis pertinet adfirmationisque vim, tamquam si diceret: 'enuntiatio est vox significativa quae ponit aliquid aut tollit', quae propriae virtutes sunt adfirmationis et negationis. si enim ita dixisset: 20 'enuntiatio est de eo quod est aliquid alicui vel non est', tunc ex terminis adfirmationis et negationis enuntiationem definisse videretur; cum autem dicit 'de eo quod est aliquid vel non est', de tota utrarumque vi determinat. in hac enim adfirmatione, quae est 'dies est', aliquid alicui 25 secundum terminos adesse monstravi ('est' enim 'diei' adplicui), sed tota huius propositionis vis est aliquid esse declarare; rursus cum dico 'dies non est', aliquid alicui non esse pronuntio, sed tota eius vis est non esse dicere. quare manifestum est secundum Porphyrium ex tota vi 30 adfirmationis et negationis enuntiationem esse descriptam, ex suis vero terminis ipsam adfirmationem et negationem. ait enim 'adfirmatio vero est enuntiatio alicuius de aliquo', in adfirmationis definitione genus sumens.

94F **9** inesse F[1] : esse *cett.* **10** inesse T : esse *cett.* **14** inquit *om.* S[1] **24** utrarumque *Meiser* : utrorumque *codd.* **26** monstravit *codd.* : *corr. Meiser* adplicuit *codd.* : *corr. Meiser*

35 enuntiatio enim (ut dictum est) genus et adfirmationis et negationis, quod ipse Aristoteles clarius demonstrat, qui in utrarumque definitionem enuntiationis nomen adscripsit dicens: 'adfirmatio vero est enuntiatio'. hoc enim rettulit ad genus, quod vero addidit 'alicuius de aliquo'
40 reduxit ad terminos. in simplici enim adfirmatione aliquid de aliquo enuntiando praedicatur, ut in eo quod est 'dies est' esse diem. negatio quoque ita definita est: 'enuntiatio alicuius ab aliquo', quantum ad enuntiationem rursus a genere, quantum alicuius ab aliquo rursus
45 ad terminos. in hac enim negatione, quae est 'dies non est', esse a die enuntiando tollimus.

95F. Boethius de int. II 134,20–135,14 (Arist. 17a34–37)

Dicit autem Porphyrius argumentum esse ad id quod dicimus adfirmationem negationi ita oportere opponi, ut una vera opposita in alteram mox falsitas veniat, communem inter nos consuetudinem conloquendi. quando enim
5 quis aliquid esse dixerit, idem alius negarit, unum ipsorum verum dicere, mentiri alium suspicamur. amplius quoque, si aliquid aut est aut non est mediumque inter esse et non esse nihil poterit inveniri, adfirmatio autem ponit esse aliquid idemque aufert negatio et est contra-
10 dictio adfirmatio et negatio oppositae, talis oppositio integram facit contradictionem, in qua adfirmatio et negatio utraeque verae esse non possint. adfirmationis autem

37 utrarumque *Meiser* : utrorumque *codd.* 39 de *om.* S[1]F[1]E[1] alicui T 95F 3–4 communi ... consuetudine SFT 12 simul esse *b*

negationisque natura ad qualitatem quandam refertur. qualitas enim quaedam est adfirmatio atque negatio. praeter hanc vero qualitatem est etiam quantitas propositionum, de qua posterius paulo dicendum est. sed volens Aristoteles quid esset contradictio nos docere, prius ubi esset ostendit. in oppositione enim contradictionem omnem esse necesse est. quare quoniam contradictio in oppositione est, qualis autem oppositio hanc contradictionem faciat, adhuc ignota est. 15 20

96F. Ammonius in int. 94,25–28; 96,2–8 (Arist. 17a38–b12)

Περὶ μὲν οὖν τούτων πλείω τῆς ἀξίας ἐνδιατέτριφεν ὁ λόγος, ὅλως δὲ περὶ αὐτῶν τῶν ἀποφατικῶν προσδιορισμῶν, ὅσα γλαφυρωτέραν ἔχοντα θεωρίαν ὁ φιλόσοφος παραδίδωσι Πορφύριος, πειραθῶμεν εἰπεῖν, προσεπινοοῦντες εἴ τι δυνάμεθα καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν σαφεστέραν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν. ... βουλόμενοι οὖν ἐμφῆναι, ὡς οὔτε πᾶσιν οὔτε πλείοσι μὲν οὐ πᾶσι δὲ οὔτε ἑνὶ γοῦν τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου ὑποκείμενον ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, λέγομεν τὸ 'οὐδείς', σύνθετον ἐκ τριῶν τοῦ λόγου μερῶν, τοῦ 'οὐ' ἀρνητικοῦ μορίου, τοῦ 'δὲ' συνδέσμου (εἴτε συμπλεκτικοῦ πρὸς τὸ μηδὲ πάντας μηδὲ πολλοὺς ὄντος εἴτε, ὡς ὁ φιλόσοφος ἀξιοῖ Πορφύριος, ἐπὶ φυλακῇ καὶ διαιρέσει τῆς ἀμφιβολίας εἰλημμένου), καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ 'εἷς' ἀριθμητικοῦ ὀνόματος ... 5 10

96F Ammon. in Int. 94,25–97,34 videtur sententias ex Porphyrio hausisse

96F 9 *σύνθετον* ⟨*ὄν*⟩*?* Busse   *τῶν τριῶν* G   *τοῦ*[1] om. FG   **10** *οὐ* om. FG   **11** *μηδὲ*] *μηδὲν* G   *ὄντας* M

97F. Ammonius in Int. 99,8–100,29 (Arist. 17b8)

Πότε δὲ ἔστιν εἶναι τὰ δηλούμενα ἐναντία, καλῶς διήρθρωσεν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος· «οὐ γὰρ ἀεί» *φησί* «τῷ καταφασκομένῳ ἔστι τι ἐναντίον, οὐδὲ τὴν ἀπόφασιν δυνατὸν ἀεὶ λέγειν ἀληθεύεσθαι κατὰ τοῦ ἐναν-
5 τίου τῷ καταφαθέντι, ἀλλὰ ποτὲ μὲν κατὰ τοῦ ἐναντίου ποτὲ δὲ κατὰ στερήσεως ποτὲ δὲ κατ' οὐδετέρου τούτων, ἀλλ' ἀναιρεῖν μόνον τὸ εἰρημένον διὰ τῆς καταφάσεως· τῷ μὲν γὰρ περιττῷ τὸ ἄρτιον καὶ τῷ λευκῷ τὸ μέλαν ἐναντίον, καὶ κατὰ τούτων ἀληθεύον-
10 ται τὸ 'οὐ περιττὸν' καὶ τὸ 'οὐ λευκόν' (ἐξ ἀνάγκης μὲν οὖν συνεισφερομένων ταῖς ἀποφάσεσιν ἐπὶ τῶν ἀμέσων εἶναι λεγομένων ἐναντίων, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων), τῷ μέντοι ὁρᾶν τὸ ἀντικείμενον στέρησις ἢ τῆς ἐνεργείας ἢ καὶ τῆς δυνάμεως, τῆς μὲν
15 ἐνεργείας ὡς ἐπὶ τοῦ μὴ πηροῦ μὲν καθεύδοντος δὲ ἢ μύοντος, τῆς δὲ δυνάμεως ὡς ἐπὶ τοῦ τυφλοῦ, ἅπερ σημαίνει τὸ μὴ ὁρᾶν (ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ μήπω τὴν δύναμιν τὴν προαγωγὸν τῆς ἐνεργείας ἀπειληφὸς τῇ ἀποφάσει τῆς ἐνεργείας σημαίνομεν ὡς ἐπὶ τοῦ σκυλακίου,
20 καὶ τὸ μηδαμῶς τῆς δυνάμεως δεκτικὸν ὡς ἐπὶ τοῦ ξύλου· καὶ γὰρ τὸ ξύλον λέγομεν μὴ ὁρᾶν), καὶ κατ' οὐδὲν τούτων ἐναντίον εἴποις ἂν εἶναι τῇ καταφάσει τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ ποτὲ μὲν στέρησιν ποτὲ δὲ οὐδὲ στέρησιν ἀλλ' ἑτερότητα μό-
25 νον, τῷ δέ γε ζῴῳ ἢ ἄλλῃ οὐσίᾳ οὔτε ὡς ἐναντίον

97F 3 *τι*] *τὸ* M 5 *καταφανθέντι* FGMa 8 *μὲν* om. a
12 *ἐνδεχομένης* M *καὶ* om. FG 14 *ἢ*[1] om. A *καὶ* om. G
20 *ὂν δεκτ.* G 21 *οὐδένα* AMa 22 *εἴποις ἂν*] *ἐποίησεν* F
24 *οὐδὲ*] *οὐ* FGMa

οὔτε ὡς στέρησιν τοιαύτην εὕροις ἄν ποτέ τι ἀντιτιθέμενον, οὐδὲ τῷ ἀφωρισμένῳ ποσῷ ἢ σχήματι οὐδὲ ταῖς ἐνεργείαις ταῖς μὴ κατά τι τῶν ἐναντίων γινομέναις· τῷ μὲν γὰρ θερμαίνειν ἐστὶν ἐναντίον τὸ ψύχειν, ἐπεὶ καὶ τῷ θερμῷ τὸ ψυχρόν, οὐ μὴν τῷ νοεῖν ἢ τῷ 30 βαδίζειν εἴη ἄν τι ἐναντίον. διὰ ταῦτα οὖν τὸ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως σημαινόμενον ποτέ φησιν ἐναντίον εἶναι τῷ ὑπὸ τῆς καταφάσεως δηλουμένῳ, τῶν προτάσεων αὐτῶν μηδαμῶς ἀλλήλαις οὐσῶν ἐναντίων. τοῦτο δὲ εἰκότως ἐπὶ μόνων τῶν ἀπροσδιορίστων ἐπεσημήνατο, 35 διότι μόναι αὗται τῶν καθόλου προτάσεων κατὰ τοὺς κατηγορουμένους ὅρους μόνους ἔχουσι τὰς καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις γινομένας, ἀλλ' οὐ κατά τινας προσδιορισμούς, οἳ οὐδ' ἂν ὑποπτευθεῖεν καθ' ἑαυτοὺς λαμβανόμενοι καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς, οἷον 'πᾶς', 'οὐ 40 πᾶς', 'τίς', 'οὐδείς', ἐναντιότητα πραγμάτων σημαίνειν, καθάπερ οἱ κατηγορούμενοι, καὶ μάλιστα γε ὅταν ἐπὶ τῶν ἀμέσων λεγομένων ἐναντίων ποιώμεθα τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν (ἔργον γὰρ τῶν προσδιορισμῶν, ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, μόνην σημαίνειν τὴν 45 κατὰ τὸ πλῆθος διαφορὰν τῶν ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον ἀνεφερομένων ὡς μετεχόντων ἢ μὴ μετεχόντων τοῦ ἐν τῇ προτάσει κατηγορουμένου), καὶ ὅτι προφανῆ τὰ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀντιθέσεων συμβαίνοντα, οἷον ὅτι αἱ καθόλου ὡς καθόλου συμψεύδονται, διὸ ἐναντίαι, ὅτι αἱ με- 50 ρικαὶ συναληθεύουσι καὶ οὐδ' ἂν ὑποπτεύσειέ τις προσήκειν αὐταῖς τὸ ὄνομα τῶν ἐναντίων, ὅτι αἱ διαγώνιοι καὶ αἱ καθ' ἕκαστα μερίζουσι τό τε ἀληθὲς

26 *τινὰ* M *ἀντιθέμενον* A **30** *τῷ*¹] *τὸ* AM *τῷ*² om. AMa **37–38** *καταφάσεις καὶ* om. F **40** *καὶ ἀποφατικῶς* om. F **47** *ὥστε* AFM

καὶ τὸ ψεῦδος· ἐπὶ δὲ τῶν ἀπροσδιορίστων ἐπεὶ μήτε
55 καθ' ἕκαστα καὶ ὡρισμένος οὗτός ἐστιν ὁ ὑποκείμενος
μήτε πρόσκειταί τις αὐτῷ τῶν προσδιορισμῶν, οὐ σφό-
δρα ἐστὶ φανερὸς ὁ τῆς ἀντιθέσεως αὐτῶν τρόπος,
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐναντίας ὑποπτεύσειεν ἄν τις αὐτὰς ἀντι-
κεῖσθαί ποτε. καὶ τοῦτο διισχυρίζεται σημαίνειν ὁ ἀπὸ
60 τῆς Ἀφροδισιάδος ἐξηγητής, τὸ τὰ δηλούμενα ὑπ'
αὐτῶν ἐναντία εἶναί ποτε, καὶ ταῦτα τοῦ Ἀριστοτέ-
λους ἐν τοῖς ἑξῆς βοῶντος ὡς ταῖς μερικαῖς τὴν αὐτὴν
ἔχουσι δύναμιν, τῶν δὲ μερικῶν ἀπὸ διαμέτρου πρὸς
τὰς ἐναντίας ἐχουσῶν. καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ τῷ Ἀριστο-
65 τέλει δοκοῦν συναληθεύειν αὐτὰς ἐπί τινος ὕλης ἕτε-
ρος ἄν τις οἰηθείη καὶ ἀντιφάσκειν πρὸς ἀλλήλας,
ἀλλ' ὡς παραπλησίως τῇ ἑτέρᾳ τῶν διαγωνίων τῇ 'τίς'
καὶ 'οὐδείς'. διὰ ταῦτα τοίνυν ἐν μὲν τοῖς προκειμένοις
ὁ Ἀριστοτέλης τοσοῦτον ἐπεσημήνατο μόνον, ὅτι μὴ
70 δίκαιον καλεῖν αὐτὰς ἐναντίας, καὶ εἰ ἐναντίων πραγ-
μάτων γίνοιντό ποτε δηλωτικαί, προϊὼν δὲ καὶ ὅτι συν-
αληθεύουσιν ἀλλ' οὐκ ἀντιφάσκουσι κατασκευάσαι
πειράσεται.

97aF. Boethius de int. II 159,4–160,8 (Arist. 17b8)

Et haec quidem sententia habet aliquid rationis, non tamen integre id quod ab Aristotele dicitur ostendit. et meliorem sententiam sponte reiecit, quam post Porphyrius

97F 63 cf. de int. 17b29

55 *οὕτως* FG **60** *τὸ*] *τῶ* AMa **65** *τινος ἐνδεχομένης* G : *τῆς ἐνδεχομένης* M : *τινος τῆς ἐνδεχομένης* a **67** *ἀλλ' ὡς*] *ἄλλος* A²FG **69** *μὴ* om. A **97aF 3** post *om.* SF

adprobavit. sunt enim quaedam negationes quae intra se adfirmationis eius quam negant retineant contrarietatem, 5 ut in eo quod est 'sanus est', 'non est sanus', id quod dicitur 'non est sanus' significat 'aeger est', quod est contrarium sano esse. rursus cum dicimus 'homo albus est', si contra hanc negemus per eam quae dicit 'homo albus non est', significare poterit quoniam homo niger est (nam qui 10 niger est albus non est), sed nigrum esse et album esse contrarium est. quare significant quaedam negationes adfirmationesque contraria, sed hoc non semper. nam in eo quod est 'homo ambulat', 'homo non ambulat', nullum contrarium continetur. ambulationi enim nihil est contra- 15 rium. atque ideo dicit has quidem contrarias non esse, idcirco quod, cum sint universales, non universaliter enuntientur, posse autem aliquotiens contraria significare, cum intra negationem contrarium adfirmationis includitur. Aspasius vero et Alexandri et hanc posteriorem pro- 20 bavit. nos vero dicimus non quidem Alexandri sententiam abhorrere ratione, sed hanc esse meliorem. nam quod ait 'quando autem in universalibus non universaliter, non sunt contrariae, quae autem significantur est esse contraria', ab Alexandro non est expositum, sed tantum 25 dictum quando possint esse propositiones ipsae contrariae. a Porphyrio vero expositum diligenter est, quando ea quae significantur possint esse contraria, quod ipse Aristotelis textus expressit.

16 atque ideo dicit has NEB : *inter* atque *et* has *lacunam habent* SJ (has *om.* J : ias *add.* J²) : atque constat has S²F : atque hoc est quod ait TG *mrg* : *lacunam post* has G : atque has ait G² has duas NE

98F. Ammonius in Int. 109,24–30 (Arist. 17b17)

Εἰδέναι μέντοι χρὴ ὅτι γράφεται ἀντὶ τοῦ 'ἀντιφατικῶς' καὶ 'ἀποφαντικῶς', «σημαίνοντος», *ὥς φησιν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος,* «τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τούτου, ποίας καταφάσεως πρὸς ποίαν ἀπόφασιν ἀξιοῖ τὴν ἀντίθεσιν
5 λαμβάνειν, ὅτι τῆς ὡς ἀποφάνσεως, ἐπείπερ, ὥς φησιν, εἰώθασι καὶ τὰ ὡρισμένα ῥήματα καλεῖν καταφάσεις, τὰ δὲ ἀόριστα ἀποφάσεις, καὶ ὑπώπτευσεν ἄν τις, εἰ μὴ προσέθηκε τὸ 'ἀποφαντικῶς', περὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν τοιούτων φωνῶν γίνεσθαι τὸν λόγον.»

99F. Boethius de int. II 182,2–183,22 (Arist. 18a23–27)

Quod si, inquit, 'est equus albus' et 'est homo albus' multa significant, illa quoque prima propositio, quae est 'est tunica alba', unde hae fluxerunt, multa designat: aut si quis dicat non eam multa significare, concedit profecto
5 nihil omnino propositionis ipsius significatione monstrari. tunc enim nomen unum multa significans in unam significationem poterat convenire, quotiens ex his quae significant una posset coniungi constituique substantia, ut in eo quod supra proposui, cum homo animal rationale
10 et mortale significat, quae in unum possunt iuncta congruere. nunc autem si tunica hominem equumque significat, multa designat, sed ea ipsa in unum corpus non veniunt. neque enim fieri potest ut aliqui homo equus sit. quare aut multa significat, quod verum est, aut, si quis

98F 1 *ἀποφατικῶς* G **2** *ἀποφατικῶς* AMa **9** *τοὺς λόγους* G **99F 3** hae *Meiser* : haec *codd.* **10** et *om.* E[1] iuncta *Meiser* : cuncta *codd.* : coniuncta *b* **14** quis F[2] : *om. codd.*

contendat non eam multa significare, sed quiddam ex his 15
quae significat iunctum, quoniam nihil est quod ex equo
et homine coniungatur, nihil omnino significat. hoc est
enim quod dixit 'neque enim est aliquis homo equus', et
hoc sub uno legendum est, non discrete pronuntiandum
'homo' et rursus 'equus', sed 'homo equus' ut ex his 20
iunctis adpareat nihil omnino posse constitui. cur autem
hoc dixerit, sequens monstrat oratio. si enim ita facienda
est oppositio, ut contra adfirmationem huiusmodi opponatur negatio, quae in oppositione verum falsumque dividat, ut una vera, alia falsa sit, unam oportet esse adfirma- 25
tionem et unam negationem, quod contingit, si neque
subiectum neque praedicatum multa significet. quod si
plura designet et sit aequivocum, non erit in huiusmodi
propositionibus una semper vera, altera falsa. Herminus
vero sic sentit, quod ait Aristoteles: 'sin vero duobus 30
unum nomen est positum, ex quibus non est unum, non
est una adfirmatio': ut in eo, inquit, quod est 'homo gressibilis est', quoniam quod dicimus gressibile potest et bipes esse et quadrupes et multipes animal demonstrari: ex
his, inquit, omnibus unum fit, quod est 'pedes habens': 35
ista, inquit, huiusmodi adfirmatio non multa significat.
sed sententiam Aristotelis omnino non sequitur. neque
enim ex his omnibus unum fit nec quadrupes et bipes et
multipes pedem habere faciunt. hic enim numerus pedum, non pedum constitutio est. quare Herminus praeter- 40
mittendus est. huic autem expositioni quam supra disserui et Aspasius et Porphyrius et Alexander in his quos in
hunc librum ediderunt commentariis consenserunt.

23 oppositio *Meiser* : propositio *codd.* 27 significet *b* : significant *codd.* 34 esse ... demonstrari] demonstrare? *Meiser*

100 F. Boethius de int. II 201,2–6 (Arist. 18a28–33)

Porphyrius tamen quaedam de Stoica dialectica permiscet: quae cum Latinis auribus nota non sit, nec hoc ipsum quod in quaestionem venit agnoscitur atque ideo illa studio praetermittemus.

101 F. Boethius de int. II 219,17–28
(Arist. 18b26–36)

Sed nos secuti Porphyrium, cum huius disputationis expositionem coepimus, id quod prius dixit 'in singularibus et futuris' ob hoc dixisse praediximus, quod facilior sit intellectus disputationis, si haec prius in singularibus per-
5 spicerentur. de quibus singularibus diligentissime praelocutus nunc de universalibus universaliter praedicatis et quae in his fiunt contradictiones loquitur. ita enim dicit: 'si omnis adfirmationis et negationis vel in his quae in universalibus dicuntur universaliter vel in his quae sunt
10 singularia necesse est oppositarum hanc esse veram, illam vero falsam.'

102 F. Boethius de int. II 272,27–273,26
(Arist. 19b19–31)

Non ergo oportuit conturbari Alexandrum aliosque in hac inscriptione, in qua nos philosophus exercere voluerit, sicut Porphyrium et Herminum non turbabat, qui dicunt exempla haec esse finiti praedicati et infiniti, in qui-

100 F 3 quaestionem *Meiser* : quaestione *codd.* **101 F 8** omnes adfirmationes et negationes SF[2]E **10** oppositorum SF E : oppositionem eorum oppositorum T **102 F 3** turbabunt SFE (*corr.* S[2]) : turbavit T

bus quodlibet praedicatum {sit} aeque accipi oportere. 5
velut si, cum dixisset 'homini' et 'non homini' adiacere
'est' et 'non est', 'album' et 'non album' postea intulisset,
sufficeret. hoc enim illud praedicatum alias finitum, alias
infinitum sumere quibuscumque nominibus. et quod ait
'homini' et 'non homini' adiacere 'est' et postea intulit 10
'iusto' et 'non iusto', et subiecit hominem, non ita putandum est, tamquam de subiectis, id est 'homine' et 'non
homine', loqui voluerit et postea per errorem intulerit in
praedicato 'iusto' et 'non iusto', sed potius ipsum 'homini' et 'non homini' ita sumpsit, tamquam in aliquo 15
praedicaretur, ut (sicut dictum est) 'Socrates homo est',
'Socrates non homo est'. hic ergo 'homo' et 'non homo'
praedicatur. rursus si quis dicat 'homo iustus est', 'homo
non iustus est', nihil differt. eodem enim modo praedicatum in una propositione simplex sumptum est, in altera 20
infinitum, velut si dicam 'nix alba est', 'nix non alba est',
eodem modo. non ergo culpanda scriptura est quae, cum
prius proposuisset 'homini' et 'non homini' adiacere 'est',
'iustum' et 'non iustum' intulit. nil enim interest, sive iustum aut non iustum praedicetur sive homo aut non 25
homo, dummodo praedicationem alias infinitam, alias
vero sumat finitam, tunc cum est tertium adiacens praedicatur.

103F. BOETHIUS de int. II 276,8–16 (Arist. 19b22–24)

Nos autem Porphyrium sequentes eique doctissimo viro
consentientes haec dicimus: quattuor esse propositiones,

5 *excl. Meiser* oporteret *ed. princ.* **6** velut *Meiser* : vel *codd.* **8** enim est G²T sufficeret hoc aut illud? *Meiser* **12** de homine SF²

quarum duae quidem ex finitis nominibus sunt, duae
vero ex infinitis nominibus praedicatis. sunt autem ex fi-
5 nitis nominibus hoc modo: adfirmatio 'est iustus homo',
negatio 'non est iustus homo'. ex infinitis vero nominibus
praedicatis adfirmatio est quae dicit 'est non iustus
homo', negatio quae proponit 'non est non iustus homo'.

104F. Anonymus in Arist. De int. p. 76,1–9 Tarán
(Arist. 19b24)

*'Τὰ δὲ δύο οὔ.' ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἀντιστρέφει ὁ λόγος'· οὐ
γάρ, ὡς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἀναλογοῦσαι ταῖς στερητικαῖς,
οὕτως καὶ αἱ ἁπλαῖ ἕξουσιν πρὸς τὰς ἐκ μεταθέσεως. ὁ
μὲν οὖν Ἀλέξανδρος, ὥσπερ ἐνταῦθα εἴρηται, οὕτως ἐξη-
5 γεῖται τὸ χωρίον. ὁ δὲ Πορφύριος οὕτως ἐξηγεῖται· τοῦτο,
φησίν, βούλεται εἰπεῖν ὅτι, ὥσπερ αἱ στερητικαὶ πρὸς τὰς
ἁπλᾶς παραβαλλόμεναι οὐ λέγονται ἁπλῶς προτάσεις,
ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο στερητικαὶ προτάσεις, οὕτως καὶ ⟨αἱ⟩
ἐκ μεταθέσεως οὐ λέγονται ἁπλῶς προτάσεις, ἀλλὰ μετά
10 τινος προσθήκης ἐκ μεταθέσεως προτάσεις.*

105F. Boethius de int. II 293,27–294,4
(Arist. 19b30–31)

Dicit autem Porphyrius fuisse quosdam sui temporis,
qui hunc exponerent librum, et quoniam ab Hermino vel
Aspasio vel Alexandro expositiones singulas proferentes
multa contraria et expositionibus male ab illis editis dis-
5 sidentia reperirent, arbitratos fuisse librum hunc Aristote-

104F cf. Ammon. in Int. 167,15–168,6; Tarán, Anonymous
Comm. on Aristotle's De Int. xx-xxi

104F 8 add. Busse

lis, ut dignum esset, exponi non posse multosque illius temporis viros totam huius libri praeterisse doctrinam, quod inexplicabilem putarent esse caliginem.

106F. Ammonius in Int. 171,1–6 (Arist. 19b24–25)

Ἐπεὶ δὲ γεγράφθαι φασὶν ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων 'ὅτι τὸ ἔστιν ἢ τῷ ἀνθρώπῳ προσκείσεται ἢ τῷ οὐκ ἀνθρώπῳ', εἰδέναι χρὴ ὅτι κἂν οὕτως ἡ γραφὴ ἔχῃ, «τὸ 'ἄνθρωπος'», *ὅπερ φησὶν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος,* «οὐχ ὡς ὑποκείμενον ἀλλ' ὡς κατηγορούμενον ἀντὶ τοῦ 'δίκαιος' ἢ 'λευκὸς' εἰλῆφθαι φήσομεν, ὡς ἐπὶ προτάσεως τῆς λεγούσης 'Καλλίας ἄνθρωπός ἐστιν'.» 5

107F. Boethius de int. II 354,25–356,10 (Arist. 20b12–22)

Sed est melior expositio quam Porphyrius dedit. volens, inquit, Aristoteles monstrare, quae una esset adfirmatio, quae non una, dixit primo, quoniam plura de uno praedicare vel plura uni subicere non est ad unam enuntiationem, nisi ex illis pluribus unum aliquid fieret. videns 5 item quod adhuc possint plures esse adfirmationes etiam his praedicatis, quae, cum plura sint, unum tamen ex his fieri possit, hoc dixit 'fortasse et animal et bipes est et mansuetum'. quod autem dico tale est: manifestum quidem sit, quoniam, si plura de uno praedicentur, ex quibus 10 unum fieri non possit, vel si plura uni subiciantur, ex quibus unum non sit, quoniam non est una adfirmatio vel negatio. nunc autem tractemus de his pluribus ex quibus

106F 1 *φησιν* M **3** *κἂν*] *ὅταν* a **107F 8** hoc] homo ? *Meiser* dixit ut homo est *b* est *om. b*

unum aliquid fieri potest. inveniemus enim et in his in
15 modo ipso enuntiandi plures aliquotiens enuntiationes et
non unam reperiri, quamquam ex pluribus unum fieri aliquid possit. si quis enim sic dicat: 'animal rationale mortale homo est', simul iungens 'animal rationale mortale', quoniam continue dictum est et ex his unum aliquid fit,
20 una est adfirmatio. sin vero sit aliquid intervalli, ut ita quis dicat: 'homo animal' et rursus 'rationale' et aliquantulum requiescens dicat 'mortale est', non est una adfirmatio nec una negatio. haec enim intercapedo plurimas efficit enuntiationes. rursus si cum coniunctione dicantur
25 'homo animal' et 'rationale' et 'mortale est', sic quoque multae propositiones sunt. nec differt aliquid vel requiescendo vel interponendo coniunctiones dicere quam si quis sic dicat: 'homo animal est', 'homo rationalis est', 'homo mortalis est', quae perspicue propositiones multae
30 sunt. videns ergo hoc Aristoteles ita dixit: 'homo est fortasse et animal et bipes et mansuetum'. ad hoc inquit 'fortasse' tamquam si ita diceret: de homine quidem et bipede et mansueto fit unum, sed est aliquotiens forte ut plures propositiones sint, cum ea coniunctio quaedam se-
35 parat atque discernit. erit enim fortasse homo et animal, ut haec una sit propositio, et bipes, ut altera, et mansuetum, ut rursus altera. sed ex his unum aliquid fit, quae, cum continue prolata sunt, quoniam ex his unum aliquid conficitur, una est propositio. non autem idem evenit in
40 omnibus. 'ex albo' enim 'et homine et ambulare non unum' fit. si quis enim dicat: 'Socrates homo albus ambulat', non est una adfirmatio, quoniam ex homine, albedine et ambulatione nulla omnino species fit.

29 perspicuae FE **39** evenit *b* : venit *codd.*

108F. Anonymus in Arist. De int. pp. 88,10–89,2 (Arist. 20b16–17)

'Οἷον ἄνθρωπος ἴσως ἐστὶ καὶ ζῷον καὶ δίπουν καὶ ἥμερον.' πότε τὰ πολλὰ ἀνθ' ἑνὸς παραλαμβάνονται νῦν διδάσκει, καί φησιν ὅτι μία φύσις ἀποτελεῖται ἐκ τῶν πολλῶν τούτων ὥσπερ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ προκείμενον ῥητὸν ὁ μὲν Ἀλέξανδρός φησιν τὸν Ἀριστοτέλη ἀνθ' ὁρισμοῦ παραλαβεῖν, βουλόμενον μὴ ἀκριβολογεῖσθαι, διό, φησίν, καὶ τὸ 'ἴσως' προστέθεικεν, ὁ δὲ Πορφύριος οὔ φησιν ἀλλ' ὅτι ὡς ἔτυχεν παρέλαβεν· δηλοῖ δέ, φησίν, τὸ ἑκάστῳ προσκεῖσθαι τὸν 'καὶ' σύνδεσμον, ὅπερ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν οὐ γίνεται· συνεχεῖς γὰρ δεῖ εἶναι τοὺς ὁρισμοὺς καὶ οὐ διεζευγμένους.

109F. Boethius de int. II 383,4–384,12 (Arist. 21a34 sq.)

Cum igitur contingens esse et possibile esse idem significent, multa in his diversitas est secundum Porphyrium, quae sunt necessaria, et inesse tantum significantia et contingentia vel possibilia. quod enim esse aliquid dicitur, de praesenti tempore iudicatur. si quid enim nunc alicui inest, hoc esse praedicatur, quod vero ita inest, ut semper sit et numquam mutetur, illud necesse esse dicitur, ut soli motus lunaeque cum terra obstitit defectus. quae autem contingere dicuntur vel possibilia esse, illorum neque secundum praesens neque secundum aliquam

108F cf. Ammon. in Int. 197,32–199,9 **109F** cf. Ammon. in Int. 215,32 sq.

108F 8 *τὸ* Busse : *τῷ* P **109F 9** illarum SFE

inmutabilitatem speculamur eventum, sed tantum respicimus quantum contingentis propositio pollicetur. quod enim posse esse vel contingere dicitur, nondum quidem est, sed esse poterit. sive autem eveniat sive non eveniat,
15 quia tamen esse potest, contingens vel possibilis dicitur propositio. non enim ex eventu diiudicantur huiusmodi propositiones, sed potius ex significatione hoc modo: si quis enim dicat posse cras esse circenses, possibilis est contingensque adfirmatio. quod si cras sint circenses,
20 non tamen aliquid est actu propositionis contingentis vel possibilis permutatum, ut necesse fuisse videatur, quod illa possibiliter promittebat. quod si rursus non sint circenses, omnino nec sic aliquid permutatum est, ut necesse fuisse non esse circenses videatur. non enim (ut dic-
25 tum est) secundum eventum ista iudicantur, sed potius secundum ipsius propositionis promissum. quid enim dicit quisquis dixerit cras posse esse circenses? hoc, ut opinor, sive sint sive non sint, nulla tamen interclusum esse necessitate, ne non sint. quare quattuor modorum duo
30 quidem idem sunt, contingens atque possibile, hi autem duo cum duobus reliquis atque ipsi reliqui a se dissentiunt. possibile enim et contingens distat ab ea propositione quae esse aliquid dicit. haec enim secundum possibilitatem futuri temporis adfirmationem proponit, illa
35 vero secundum praesentis actum.

15 tamen *b* : tantum *codd.* vel *Meiser* : ut SF : et S²T : aut E **20–21** propositiones contingentes vel possibiles SF EG (*corr.* F²E²G²)

110T. Ammonius in int. 252,8–10 (Arist. de int. 23a7 usque ad fin.)

Διὸ καὶ τὸν φιλόσοφον Πορφύριον ὑπολαμβάνω παραιτήσασθαι τὴν ἐξήγησιν τοῦδε τοῦ θεωρήματος.

P.5 *Introductio ad syllogismos categoricos* (Bid. 5, Beut. 12)

111T. Boethius de syllogismo categorico 829D

Haec de Categoricorum syllogismorum introductione Aristotelem plurimum sequens et aliqua de Theophrasto et Porphyrio mutuatus, quantum parcitas introducendi permisit, expressi.

112T. Ibn al Nadīm Fihrist ed. Flügel I 253

The book of the Introduction to the Categorical Syllogisms, translated by Abū ʿUthmān al-Dimashqī.

113F. Boethius de syll. cat. 814C–816C

Hos ergo quattuor in prima figura modos in Analyticis suis Aristoteles posuit. ceteros vero quinque modos Theophrastus et Eudemus addiderunt, quibus Porphyrius, gravissimus vir auctoritatis, visus est consensisse qui sunt huiusmodi. nam quoniam particularis affirmativa sibi 5 ipsi convertitur, quisquis ostenderit in conclusione *a* terminum de quodam *c* termino particulariter praedicari, in eadem ipsa conclusione monstravit quod *c* terminus de *a*

110T cf. Steph. in Int. 63,7–11 *ὁ μὲν σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τῶν προτάσεων πεπλήρωται καὶ τὸ δ' κεφάλαιον πέρας ἀπείληφεν. τοῦτο δὲ τὸ νῦν ζητούμενον παντελῶς οὐκ ἔστιν Ἀριστοτέλους, γυμνασίας δὲ ἕνεκεν γέγραπται. ὅθεν καὶ ὁ Πορφύριος πολύστιχον γράψας ὑπόμνημα εἰς τὸ παρὸν σύγγραμμα τοῦτο τὸ κεφάλαιον οὐκ ἠξίωσεν φροντίδος τυχεῖν εἰς σαφήνειαν* **P.5** titulus: cf. 111–112T **112T** = 3aT,8–9

termino rursus particulariter praedicetur. nam si sibi par-
10 ticularis propositio in conclusione convertitur, si *a* termi-
nus in quodam *c* termino fuerit, *c* terminus de quodam *a*
termino praedicabitur. item quisquis universalem negati-
vam in conclusione probaverit, necesse est eum ipsius
quoque conversionem in eadem conclusione probasse.
15 universalis enim negatio semper sibi convertitur. nam si
quis probavit quod *a* terminus de nullo *c* termino praedi-
cetur, non est dubium quin in hac conclusione illud quo-
que probatum sit, quod *c* terminus de nullo *a* termino
praedicetur. semper enim, ut dictum est, universalis nega-
20 tiva sibi ipsi convertitur. universalis quoque affirmativa
duplici conclusione continetur; nam quisquis ostendit *a*
terminum de omni *c* termino praedicari, illud quoque
ostendit quod *c* terminus de quodam *a* termino particula-
riter praedicetur. si quis enim probaverit animal de omni
25 homine praedicari, ita dicens: 'omnis homo animal est',
illud quoque necessario monstravit particulariter, quo-
niam quoddam animal homo est. ita semper universalis
negatio, et universalis affirmatio, vel particularis affirma-
tiva dupliciter concluduntur. aliae enim sibi ipsis conver-
30 tuntur, quae particularis est particulariter, quae universa-
lis universaliter. alia vero, cum ipsa universalis affirma-
tiva sit, particulariter sibi ipsi convertitur. particularis
autem negatio numquam sibi ipsi convertitur, atque ideo
simplicem in se retinet conclusionem. hoc autem quod
35 nuper diximus in secundo priorum Analyticorum libro ab
Aristotele monstratur, quod scilicet Theophrastus et Eu-
demus principium capientes ad alios in prima figura syl-
logismos adiciendos animum adiecere, qui sunt huius-
modi, qui *κατὰ ἀνάκλασιν* vocantur, id est per
40 refractionem quandam conversionemque propositionis. et
est quintus modus ex duabus universalibus affirmationi-
bus, particularem colligens affirmativam hoc modo: si *a*

fuerit in omni *b*, et *b* fuerit in omni *c*, posset equidem concludi quod *a* terminus esset in omni *c* termino. sed quoniam ista universalis propositio, ut dictum est, particulariter convertitur, praetermisso eo quod *a* terminus de omni *c* termino praedicatur, conclusio esse dicitur quod *c* terminus de quodam *a* termino praedicatur, quod hoc exemplo monstrandum est. si enim sint propositiones sic: 'omne iustum bonum est', 'omnis virtus iusta est', posset concludi equidem quoniam omnis virtus bonum est. sed quoniam ita propositio sibi convertitur, ut sit 'quoddam bonum virtus est particulariter', particularis syllogismus conclusioque colligitur ex duabus universalibus affirmativis. eius vero forma talis est, *a* terminus in omni *b*, *b* terminus in omni *c*, igitur *c* terminus in quodam *a*, ut est:

omne iustum bonum est.
omnis virtus iusta est.
quoddam bonum iustus est.

per conversionem refractionemque dicitur, quoniam, quod universaliter colligebatur conversum, particulariter collectum est. sextus modus est primae figurae qui fit ex universali negativa et universali affirmativa universalem conclusionem per conversionem colligens. nam si *a* terminus in nullo *b* fuerit, *b* vero terminus in omni *c* termino fuerit, posset equidem colligi quoniam *a* terminus in nullo *c* termino est; sed quoniam universalis negativa convertitur, dicimus quoniam *c* terminus in nullo *a* termino est, ut sit hoc modo:

nullum bonum malum est,
omne iustum bonum est, posset colligi:
nullum iustum malum est; sed ex his
per conversionem colligimus:
nullum malum iustum est.

septimus modus primae figurae est, qui ex universali af-
75 firmativa et particulari affirmativa per conversionem particularem colligit affirmativam. si enim fuerit *a* terminus in omni *b*, et *b* terminus de quodam *c* termino praedicetur, potest *a* terminus de quodam *c* termino praedicari. sed quoniam particularis affirmatio sibi ipsi convertitur,
80 per conversionem fit conclusio, et dicitur *c* terminus de quodam *a* termino praedicari, ut sit sic: 'omne bonum virtus est', 'quoddam iustum bonum est'. posset equidem concludi, quoniam 'quoddam iustum virtus est', sed quia particularis affirmatio convertitur, dicimus quoniam
85 'quaedam virtus iusta est'. octavus modus primae figurae est, quoties ex universali affirmatione et universali negatione particulariter colligitur. si enim *a* terminus de omni *b* termino praedicatus fuerit, *b* vero terminus de nullo *c* termino praedicetur, non posset colligi quoniam *a* termi-
90 nus de nullo *c* termino praedicatur. cur autem non possit, in resolutoriis dictum est. sed quoniam universalis negativa sibi ipsa convertitur, potest dici et converti, quoniam *c* terminus de nullo *b* termino praedicatur, *b* vero terminus de quodam *a* termino dicitur, quoniam universalis
95 affirmativa particulariter sibi ipsa convertitur; quare *c* terminus de quodam *a* termino non praedicabitur, ut sit sic: 'omne bonum iustum est', 'nullum malum bonum est', non posset colligi, quoniam 'nullum malum iustum est', sed convertitur sic;

100 nullum bonum malum est.
quoddam iustum bonum est.
quoddam igitur iustum malum non est.

nonus modus primae figurae est, qui ex particulari affirmativa et universali negativa particularem colligit negati-
105 vam per conversionem. si enim *a* terminus de quodam *b* termino, *b* vero terminus de nullo *c* termino praedicetur,

non potest quidem dici quoniam *a* terminus de quodam *c* termino non praedicabitur. cur autem non possit, hoc quoque in resolutoriis diximus; sed quoniam universalis negatio converti potest, dicetur quoniam *c* terminus de 110 nullo *b* termino praedicatur, et *b* terminus de quodam *a* praedicatur; *c* igitur terminus de quodam *a* non praedicabitur, ut sit sic:

quoddam bonum iustum est.
nullum malum bonum est. 115
quoddam igitur iustum malum non est.

114F. Boethius de syll. cat. 813C; 820D–821A

Secunda vero figura habet sub se quattuor modos; tertia vero auctore Aristotele sex; addunt etiam alii unum, sicut ipse Porphyrius, superiores scilicet sequens. … sextus modus tertiae figurae est quoties ex universali negativa et particulari affirmativa particularis negatio colligitur per 5 conversionem. nam si *a* terminus in nullo *c* termino sit, *b* vero terminus de quodam *c* termino praedicetur, fit conclusio *a* terminum de quodam *b* termino non praedicari. nam si *a* terminus de nullo *c* termino praedicatur, *b* vero terminus de quodam *c* termino praedicatur, et *c* terminus 10 de quodam *b* termino praedicabitur, quoniam particularis affirmativa potest converti. fit igitur talis syllogismus, ut *a* terminus de nullo *c* termino praedicetur, *c* terminus de quodam *b* termino praedicetur, et *a* terminus de quodam *b* termino non praedicetur. sit *a* malum, *b* iustum, *c* bo- 15 num. si quis igitur dicat:

nullum bonum malum est,
quoddam bonum iustum est, concludit:
quoddam iustum malum non est.

114F cf. 424F

P.6 ⟨*Commentarii in Aristotelis Sophisticos elenchos*⟩?

115F. Anonymus Aurelianensis II de paralogismis ed. Ebbesen CIMA 61,16–62,14 (CLCAG VII2,447) (Arist. soph. el. 166a23–38)

Diximus superius de amphibolia, modo dicendum est de compositione et divisione. de compositione vero et divisione Galenus sophista male intellexit, quia reputavit compositionem et divisionem pro una fallacia, ideo scili-
5 cet quia, ubicumque est compositio, ibi et divisio, et e converso, et ita fuit deceptus. Porphyrius vero sequens minorem †Antitistem† melius intellexit dicens quod unus modus fallendi est per compositionem, alter per divisionem, et ideo alia est fallacia compositionis et divisionis,
10 quia, ubi fallit divisio, ibi est fallacia divisionis, ubi vero compositio fallit, ibi est fallacia compositionis, ut patet in hoc exemplo: 'possibile est sedentem ambulare'. si enim coniungitur 'sedentem' cum 'ambulare', ut sit sensus 'possibile est sedentem ambulare', id est 'possibile est ut
15 sedens ambulet', tunc erit falsum, et erit ibi fallacia compositionis. si autem fiat divisio huius vocabuli 'ambulare' et huius vocabuli 'sedentem', ut sit sensus 'possibile est sedentem ambulare', id est 'possibilitas ambulandi inest sedenti', sic erit verum. inde etiam sic possumus paralogi-
20 zare: 'possibile est sedentem ambulare', sed hac proposi-

P.6 cf. Ebbesen, CLCAG VII1 245–247 **115F** cf. Ebbesen 240–241

115F 3 gallienus *cod.* **6** porfinus *cod.* vero *Ebbesen* : est *cod.* antitistem *cod.* : Antisthenes ? *cf. Galen. ven. art. dissect. II 804K.; libr. pror. p. 94 M. (XIX 12 K.)*

tione 'sedens ambulat' dicitur sedentem ambulare, ergo possibile est quod hac propositione dicitur – hic fallit compositio: prima enim conceditur per divisionem, adversarius vero procedit ac si concederetur per compositionem, ideo est ibi fallacia compositionis ... 25

116F. ANONYMUS AURELIANENSIS II de paralogismis CIMA 63,7–23 (CLCAG 448–9)

Modo exequamur exempla divisionis quae ponit Aristoteles. est autem primum tale: 'quinque est duo et tria, sed duo et tria sunt paria et imparia, ergo quinque est paria et imparia.' hic est fallacia secundum divisionem: cum enim dicitur 'quinque est duo et tria', hic accipitur 5 per compositionem, ac sic est verum. quando autem assumitur 'et duo et tria sunt paria et imparia', hic accipitur per divisionem, quare non licet coniungere extrema. secundum exemplum tale est: 'omne quod est maius aliquo est tantundem illi et adhuc amplius sed quod est tant- 10 undem alicui est aequale ei, igitur quod maius est aliquo est aequale illi.' non sequitur, quia in prima propositione accipitur per compositionem, in assumptione vero per divisionem, et sic est fallacia secundum divisionem. ita intellexit hos paralogismos Porphyrius. 15

116F 2–3 cf. Arist. soph. elench. 4, 166a33–34 **9–10** cf. Arist. soph. elench. 4, 166a34–35

116F 15 porfi *cod.*

117F. Anonymus Aurelianensis II de paralogismis CIMA 67,10–68,16 (CLCAG 466) (Arist. soph. el. 166b10)

Ita dixit Alexander, sed multo melius dixit Porphyrius, sic scilicet quod figura dictionis consistit aut in mutatione generum aut in mutatione praedicamentorum aut in simili terminatione plurium dictionum. in mutatione
5 generum ut hic: 'homo est coloratus, sed haec res est homo, ergo haec res est coloratus.' et sic adversarius ducitur ad illam metam quae dicitur soloecismus. quia video quod 'homo' in eadem terminatione generum coniungitur cum 'coloratus' et cum 'haec res', inde puto quod extrema
10 coniungantur. similiter hic: 'omne hinnibile est equus, sed omnis equa est hinnibile, ergo equa est equus.' quia video quod 'hinnibile' in eadem terminatione generum cum 'equus' et cum 'equa' coniungitur, inde puto quod extrema coniungantur. fallacia in figura dictionis est se-
15 cundum mutationem praedicamentorum, quando scilicet proponitur quid, quale vero assumitur vel quomodo vel aliquod aliorum praedicamentorum, sicut in praemisso exemplo: 'quicquid vidi heri, video hodie: sed heri vidi hominem album, ergo hodie video hominem album.' non
20 sequitur: in propositione enim proponitur quid, in assumptione assumitur quale, et ideo non coniunguntur extrema. item: 'cuiuscumque est haec divisio „animal aliud est rationale, aliud irrationale" est ista „animal aliud sanum, aliud aegrum", sed ista „animal aliud rationale,
25 aliud irrationale" est generis in species, ergo alia.' non sequitur, quia propono quid cum dico 'cuiuscumque est haec et illa', sed cum assumo 'sed haec est generis', as-

117F 1 porfi. *cod.*

sumo quomodo, unde non coniunguntur extrema. item: 'animal est genus, sed omnis homo est animal, ergo omnis homo est genus'. non sequitur, quia in prima proposi- 30
tione cum dico 'animal est genus' proponitur quomodo, quia 'esse genus' est habere se aliquo modo: deinde cum assumo 'omnis homo animal' quid assumo, et ideo falsum.

P.7 *Commentarii in Aristotelis Physica* (Bid. 6, Beut. 14)

118T. Ibn al-Nadim Fihrist ed. Flügel I 250

Account of the Natural Hearing; with the commentaries of a varied group of philosophers. The commentary of Porphyry on the first, the second, the third and the fourth [sections] is extant. Basil translated that.

119F. Simplicius in Phys. 9,10–27
(Arist. phys. 184a10–15)

Ὁ δὲ Πορφύριος οὐδὲ φυσικοῦ *φησιν* εἶναι τὸ ζητεῖν, εἰ εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν, ἀλλὰ τοῦ ἀναβεβηκότος· ὁ γὰρ φυσικὸς ὡς δεδομέναις χρῆται. *ἔτι δὲ μᾶλλον φαίη ἂν τὸ τίνες αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἀναβεβηκότος εἶναι ζητεῖν. οὐδὲ γὰρ ὁ γεωμέτρης ἢ ὁ ἰατρὸς τὰς ἑαυτοῦ ἀρχὰς ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' ὡς οὔσαις καὶ τοιαῖσδε οὔσαις χρῆται. πῶς οὖν οἱ φυσικοὶ σχεδόν τι πάντες τὰς ἀρχὰς ζητοῦσι* 5

P.7 cf. F. Romano, Porfirio e la fisica aristotelica – in appendice la traduzione dei frammenti e delle testimonianze del Commentario alla Fisica, Catania 1985 **118T** = 3dT cf. 162T **119F** F1 Rom.

119F DEFa 4 *τὸ* DEF : *τις* a

τῶν φυσικῶν; ἢ ὅτι μὲν σύνθετα τὰ φυσικὰ καὶ ἀρχὰς ἔχοντα καὶ τάσδε τὰς ἀρχὰς τοῦ φυσικοῦ ἐστιν ἀποδεικνύ-
10 *ναι. ὡς καὶ τοῦ ἰατροῦ ὅτι ἐκ τῶν τεττάρων στοιχείων τὸ ἀνθρώπειον σῶμα καὶ τοῦ γραμματικοῦ ὅτι ἐκ τῶν εἰκοσιτεττάρων στοιχείων ὁ λόγος. τίνα δὲ ἕκαστον τῶν στοιχείων ἔχει δύναμιν, τοῦ ἀναβεβηκότος ἐστὶν ἐπὶ μὲν τῶν γραμμάτων τοῦ μουσικοῦ, ἐπὶ δὲ ⟨τοῦ⟩ ἀνθρωπείου σώ-*
15 *ματος τοῦ φυσιολόγου, ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν τοῦ πρώτου φιλοσόφου. διὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἐστὶν ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν δείξας τὴν μὲν ὕλην ἐξ ἀναλογίας γινώσκεσθαί φησι καίτοι τοῦ πρώτου φιλοσόφου καὶ ἀπὸ τῶν αἰτίων αὐτὴν δεικνύντος, 'περὶ δὲ τῆς κατὰ*
20 *τὸ εἶδος' φησίν 'ἀρχῆς, πότερον μία ἢ πολλαὶ καὶ τίς ἢ τίνες εἰσί, δι' ἀκριβείας τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἔργον ἐστὶ διορίσασθαι· ὥστε εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀποκείσθω.'*

120F. SIMPLICIUS in Phys. 10,25–11,17; 23–29 (Arist. 184a11)

Ὁ μέντοι Πορφύριος «ἕνα μὲν τρόπον ἀρχὴν λέγει (sc. *ὁ Ἀριστοτέλης*)» *φησίν*, «ὅθεν ἡ πρώτη κίνησις γίνεται· ἔστι δὲ τοιαύτη ἡ ἀφ' οὗ ὡς ὁδοῦ τὸ πρῶτον·

8 sqq. an Porphyrio adscribendum est ut putat Romano? sed verisimillimum est Simplicium dubitationem (*πῶς*) et explicationem quae sequitur introduxisse. immo vero *φαίη ἄν* (4), quamquam Porphyrius subiectum est, Simplicii interpretationem significare videtur **19–22** 192a34–192b1 **120F** F2 Rom. Porphyrius sententiis ex Aristotelis met. Δ adhibendis (cf. 983a26–32) haec verba (phys. 184a11) interpretari videtur

14 add. a **120F** DEFa **2** *φησίν* om. a

οὕτω δὲ καὶ νεὼς μὲν τρόπις, οἰκίας δὲ θεμέλιος·
τούτῳ δὲ τῷ σημαινομένῳ ἀντίκειται ἡ τελευτή· 5
ἕτερον δὲ τρόπον ὡς τὸ ὑφ' οὗ, ὡς ἡ φύσις τῶν φυσι-
κῶν καὶ ἡ τέχνη τῶν τεχνητῶν· ἀρχὴ δὲ καὶ τὸ οὗ
ἕνεκα, οἷον ἀθλήσεως ἡ νίκη· κατ' ἄλλον δὲ τρόπον
ἀρχὴ λέγεται, ἐξ οὗ πρῶτον ἐνυπάρχοντος γίνεταί τι,
ὡς οἰκίας λίθοι καὶ ξύλα ἀρχὴ ὡς ὕλη· ἀρχὴ δὲ καὶ ἡ 10
μορφὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ ὅλως τὸ εἶδος. ἀλλ' ὁ μὲν
Ἀριστοτέλης τὸ ἐν τῇ ὕλῃ μόνον θεασάμενος εἶδος
τοῦτο ἔλεγεν ἀρχήν, ὁ δὲ Πλάτων πρὸς τούτῳ καὶ τὸ
χωριστὸν ἐννοήσας *εἶδος τὴν παραδειγματικὴν ἀρχὴν
προσεισήγαγε· τετραχῶς οὖν ἡ ἀρχὴ* κατὰ τὸν Ἀριστοτέ- 15
λην· ἢ γὰρ τὸ ἐξ οὗ ὡς ἡ ὕλη ἢ τὸ καθ' ὃ ὡς τὸ
εἶδος ἢ τὸ ὑφ' οὗ ὡς τὸ ποιοῦν ἢ τὸ δι' ὃ ὡς τὸ
τέλος. κατὰ δὲ Πλάτωνα καὶ τὸ πρὸς ὅ, ὡς τὸ παρά-
δειγμα καὶ τὸ δι' οὗ ὡς τὸ ὀργανικόν· ὁσαχῶς δὲ ἡ
ἀρχὴ λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ τὸ αἴτιον· καὶ τῷ μὲν 20
ὑποκειμένῳ ταὐτὸν ἄμφω, τῇ δὲ ἐπινοίᾳ διαφέροντα·
ἡ μὲν γὰρ ἀρχή» *φησὶν ὁ Πορφύριος* «ἐπινοεῖται καθὸ
προηγεῖται, τὸ δὲ αἴτιον καθὸ ποιεῖ τι καὶ ἀποτελεῖ τὸ
μεθ' ἑαυτό, ὄντος καὶ τοῦ αἰτίου δυνάμει ἀρχικοῦ καὶ
τῆς ἀρχῆς δυνάμει τελικῆς· διὸ καὶ προηγεῖται ἡ ἐπί- 25
νοια τῆς ἀρχῆς τῆς τοῦ αἰτίου ἐπινοίας· τοσαυταχῶς
δὲ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰτίων λεγομένων οὐ πάντα ἐν
πᾶσιν, ἀλλ' ἄλλαι μὲν γενέσεως ἀρχαί, ὡς ὕλη καὶ
εἶδος ἢ τὸ ποιοῦν καὶ πάσχον ἢ ἕν τι τῶν στοιχείων ὃ
ἕκαστοι τῶν φυσικῶν ἐθεάσαντο. ἄλλαι δὲ γνώσεως 30

9 *πρῶτον* DE, cf. Arist. met. 1013 a 4 : *πρώτη* F : *πρώτον* a
15 *προσήγαγε* aF **25** *τελικῆς* Torstrik, cf. Simplic. in Phys. 11, 22 et 31 : *τελεστικῆς* codd. **29–30** *ἢ ἕκαστον* a
30 post *φυσικῶν* add. *ὧν* a

ἀρχαὶ αἱ ἄμεσοι καὶ ἀναπόδεικτοι προτάσεις· καὶ ἄλλαι μὲν οὐσίας ἀρχαὶ ὡς τὸ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι ἢ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον· πράξεως δὲ ἀρχαὶ ἢ τὸ ποιοῦν ἢ τὸ τέλος·»

35 *Τούτων δὲ ἡμῖν ἱστορημένων πρὸς μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ πρὸ τούτου πρὸς τὸν Εὔδημον ῥητέον....πρὸς δὲ τὸν Πορφύριον, ὅτι πρῶτον μέν, ἐξ ὧν καὶ αὐτὸς διεστήσατο, οὐ λέγεται ἰσαχῶς τὸ αἴτιον καὶ ἡ ἀρχή, ἀλλὰ τὸ μὲν αἴτιον πᾶν καὶ ἀρχή, ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ πράγματος οἷον τῆς*
40 *ὁδοῦ ἢ τοῦ δράματος οὐκ ἂν λέγοιτο αἴτιον· δεύτερον δὲ ὅτι οὐδὲ προεπινοεῖται τοῦ αἰτίου ἡ ἀρχή, εἴπερ τὸ μὲν αἴτιον προϋπάρχειν ἀνάγκη τοῦ ἀποτελέσματος, ἡ δὲ ἀρχή, εἴτε ὡς μέρος προηγούμενον εἴτε ὡς στοιχεῖον λαμβάνοιτο, συνυπάρχει τῷ ἀποτελουμένῳ.*

121F. Simplicius in Phys. 43,26–44,10
(Arist. 184b20–22)

Ὅτι μὲν τὸν Δημόκριτον ὁμογενεῖς ὑποθέσθαι τὰς ἀρχὰς καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας λέγειν τὰς ἀτόμους τῷ σχήματι καὶ τῷ κατ' αὐτὸ εἴδει διαφερούσας ὁ Ἀριστοτέλης οἴεται, συμφωνοῦσιν οἱ ἐξηγηταὶ πάντες· τὸ δὲ 'ἢ καὶ
5 *ἐναντίας' ὁ μὲν Πορφύριος καὶ ὁ Θεμίστιος ἀνταπόδοσιν οἴονται τοῦ 'ἢ οὕτως ὥσπερ Δημόκριτος' περὶ Ἀναξαγόρου λεγομένην· καὶ γὰρ τῶν ἀπείρους τὰς ἀρχὰς ὑποθεμένων οἱ μὲν περὶ Δημόκριτον ὁμοουσίους τὰς ἀτόμους ὑποθέμενοι καθ' ἓν γένος τὸ πλῆρες θεωρουμένας, σχήματι καὶ*
10 *θέσει καὶ τάξει διαφέρειν αὐτάς φασιν, οἱ δὲ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ ταῖς οὐσίαις ἐναντίας τίθενται· θερμότητας γὰρ*

121F F3 Rom. 5 Themist. in Phys. 2,30–3,2

121F DEFa 11 *ὑποτίθενται* Torstrik : *ἀποτίθενται* codd.

καὶ ψυχρότητας, ξηρότητάς τε καὶ ὑγρότητας, μανότητάς τε καὶ πυκνότητας καὶ τὰς ἄλλας κατὰ ποιότητα ἐναντιότητας ἐν ταῖς ὁμοιομερείαις ὑποτίθενται, αἷς διαφέρειν τὰς ὁμοιομερείας ἀρχὰς κατ' αὐτοὺς οὔσας φασί, κυρίως τῆς 15 *ἐναντιότητος ἐν ταῖς ποιότησι θεωρουμένης ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς σχήμασιν.*

122F. Simplicius in Phys. 70,5–19 (Arist. 185a17–19)

'Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ φύσεως μέν, οὐ φυσικὰς δὲ ἀπορίας συμβαίνει λέγειν αὐτοῖς'· διχῶς δὲ στίξας ὁ Ἀλέξανδρος διττὴν ἐποιήσατο τὴν ἐξήγησιν. πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι 'περὶ φύσεως μὲν' λέγουσιν οὗτοι (sc. *Μέλισσος καὶ Παρμενίδης*), *'οὐ φυσικὰ δὲ' τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα. ὁ* 5 *γὰρ ἀναιρῶν τι, εἰ καὶ μὴ χρῆται ἐκείνῳ, ἀλλ' οὖν περὶ ἐκείνου τοὺς λόγους ποιεῖται. τῷ οὖν ὅλως περὶ φύσεως αὐτοῖς γεγονέναι τοὺς λόγους εὔλογον ἂν εἴη λέγειν τι τὸν φυσικὸν πρὸς αὐτούς· καθόσον δὲ οὐ φυσικὰ λέγουσι, πρὸς ὀλίγον ἐνδιατρίψει τοῖς πρὸς αὐτοὺς λόγοις. καὶ* 10 *ταύτῃ ἔοικεν ἀρέσκεσθαι τῇ στιγμῇ καὶ ὁ Πορφύριος οὕτως ἐπιτρέχων τὴν λέξιν·* «οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ φύσεως μὲν ὁ λόγος αὐτοῖς, εἰ καὶ ἀναιροῦσιν ἀγνοοῦντες τὴν φύσιν, εἰ καὶ μὴ φυσικαὶ αὐτοῖς αἱ ἀπορίαι, δεῖ ἐπ' ὀλίγον διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.» *καὶ ἔχει πολὺν* 15 *λόγον ἡ ἐξήγησις, εἴπερ, ὡς καὶ πρότερον ἔφην, ὁ Μέλισσος καὶ τὴν ἐπιγραφὴν οὕτως ἐποιήσατο τοῦ συγγράμματος Περὶ φύσεως ἢ περὶ τοῦ ὄντος. 'ἔστι δέ' φησὶν ὁ*

122F F4 Rom. 1–2 (Arist. 185a17–19)

122F DEFa   **1** *μὲν οὔ, φυσικὰς* Arist.   **8–9** *τῶν φυσικῶν* aF   **9** *πρὸς* susp. Diels (*ἐπὶ*?)   **13** *μὲν* om. aF   *εἰ*]*οἱ* E[b]   **14** *αἱ* om. F

Ἀλέξανδρος 'τὴν προειρημένην λέξιν, καὶ οὕτως διαστέλ-
20 λειν· 'οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ φύσεως μὲν οὔ, εἶτα ἀπ'
ἄλλης ἀρχῆς, 'φυσικὰς δὲ ἀπορίας.'

123F. Simplicius in Phys. 71,19–73,4; 74,5–18
(Arist. 185a20 sq.)

Ὁ πρός τινα δόξαν ἀντιλέγων διχῶς ἐπιχειρεῖ· ἢ γὰρ
τοὺς κατασκευάζοντας αὐτὴν λόγους ἀνατρέπει, ἢ καθολι-
κὴν αὐτῆς ποιεῖται τὴν ἀναίρεσιν. ἀλλ' ὁ μὲν τοὺς κατα-
σκευάζοντας λόγους μόνους ἀναιρῶν οὔτω τὸ δόγμα ἀνή-
5 ρηκε· τί γὰρ εἰ καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν αὐτοῦ κατασκευα-
στικοὶ λόγοι τῶν ἀνῃρημένων ἐρρωμενέστεροι; οἱ δὲ μὴ
πρὸς τοὺς κατασκευάζοντας λόγους, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ
δόγμα ἐνιστάμενοι καὶ καθολικὴν αὐτοῦ ποιούμενοι τὴν
ἀναίρεσιν, τὸ μὲν δόγμα ἀναιροῦσι βεβαίως, ἀπορίας δὲ
10 καταλιμπάνουσιν, ἂν μὴ καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς τοὺς κα-
τασκευάζοντας ἀνατρέψωσι. διὸ τὸν Παρμενίδου καὶ Με-
λίσσου λόγον ἐλέγχειν ὁ Ἀριστοτέλης προθέμενος πρῶτον
μὲν καθολικὴν ποιεῖται πρὸς αὐτὸν ἔνστασιν, τὸ μὴ ἓν εἶ-
ναι τὸ ὄν, εἴ τις κατὰ τὸ πρόχειρον ἀκούοι, ἐκ διαιρέσεως
15 ἀνασκευάζων, εἶτα καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνατρέπων, εἴ
τις αὐτοὺς ὡς κατασκευαστικοὺς τοιούτου ἑνὸς ὄντος ἀπο-
δέχοιτο. γίνεται δὲ διαλεκτικὴ αὐτῷ ἡ ἐπιχείρησις ἀπὸ
τῆς τῶν ὄντων διαιρέσεως ὁρμηθεῖσα· τῇ γὰρ διαλεκτικῇ
χρωμένους ἔστι τὰς τῶν ἐπιστημῶν ἀρχὰς κατασκευάζειν.
20 καὶ ἔστιν ἡ ὅλη τοῦ λόγου μεταχείρισις τοιαύτη. ἐπειδὴ ἓν
λέγουσι τὸ ὄν, ἑκάτερον δὲ τούτων τό τε ὂν καὶ τὸ ἓν

123F F5–6 Rom.

123F DEFa **6** εἰρημένων D **13** μὴ om. a
14 πρότερον E[b] **16** τοῦ τοιούτου ἑνὸς ὄντας coni. Torstrik

πολλαχῶς λέγεται, ἰδίᾳ διαιρετέον αὐτά. ἐπεὶ οὖν τὸ ὂν δεκαχῶς δέδεικται λεγόμενον, ἢ ὡς οὐσία ἢ ὡς ποιὸν ἢ ὡς ποσὸν ἢ ὡς ἄλλη τις τῶν δέκα κατηγοριῶν, οἱ λέγοντες ἓν εἶναι τὸ ὄν, πότερον ὀνόματι μόνον ἓν λέγουσι, πράγματι 25 *δὲ πολλά, ὥστε οὐσίαν λέγεσθαι τὰ πάντα * * * δέκα ὄντα τοῖς πράγμασιν ἢ πλειόνά τινα ἐξ αὐτῶν (προκείσθω γὰρ καὶ τοῦτο τῇ διαιρέσει) ἢ καὶ τῷ πράγματι ἕν ἐστιν, οἷον οὐσία ἢ ποιὸν ἢ ποσόν, ὡς εἶναι μίαν οὐσίαν τῷ ἀριθμῷ τὰ πάντα; εἰ γὰρ γένει ἢ εἴδει λέγοιεν, δῆλον ὅτι* 30 *πολλὰ τῷ ἀριθμῷ ἔσται. εἰ οὖν μίαν οὕτως λέγουσιν οἷον 'ἄνθρωπον ἕνα ἢ ἵππον ἕνα ἢ ψυχὴν μίαν, ἢ ποιόν', οὐ τὸ γένος (πολλὰ γὰρ ἂν πάλιν εὐθύς), 'ἀλλ' ἓν τοῦτο οἷον λευκὸν ἢ θερμὸν ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων'. οὗτοι γὰρ πάντες οἱ τῶν ἐκδοχῶν τρόποι καὶ 'διαφέρουσιν ἀλλήλων* 35 *πολὺ' καὶ εἰσὶ πάντες 'ἀδύνατοι'. εἰ μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὂν ὀνόματι μόνον ἓν ὑπάρχον, τῷ πράγματι δὲ καὶ οὐσία καὶ ποιὸν καὶ ποσόν ἐστι καὶ πάντα τὰ γένη ἢ τινα ἐξ αὐτῶν, εἴτε κεχωρισμένα ἀλλήλων εἴτε σὺν ἀλλήλοις ὑπάρχοντα, πολλὰ τὰ ὄντα ἔσται. εἰ δὲ ἕν τι γένος τῶν* 40 *δέκα τὰ πάντα ἐστίν, οἷον οὐσία ἢ ποιὸν ἢ ποσόν, καὶ διὰ τοῦτο ἕν, ὅτι εἰς ἓν τῶν δέκα γενῶν ὑπέσταλται τὰ πάντα, 'εἴτε οὔσης τῆς οὐσίας εἴτε μὴ οὔσης, ἄτοπόν' τι ἀκολουθήσει. εἰ μὲν γάρ, ὡς πέφυκε προϋποκειμένης οὐσίας, τούτων τι περὶ ἐκείνην τυγχάνει, πάλιν οὐχ ἓν τὸ ὄν, ἀλλὰ* 45 *καὶ οὐσία καὶ ποιὸν ἢ ὅπερ ἂν θῶνται εἶναι τῶν δέκα τὸ ὄν· εἰ δὲ μὴ οὔσης οὐσίας, καὶ τοῦτο ἀδύνατον· οὐδὲν γὰρ τῶν ἄλλων γενῶν χωρὶς τῆς οὐσίας ὑφίστασθαι δύνα-*

26 *οὐσίαν*] *ἓν* coni. Torstrik *ἢ ποσὰ τὰ πάντα ἢ ποιὰ τὰ πάντα* post *τὰ πάντα* (cf. Arist. phys. 185 a 23 et Porph. intra 63) Diels **29** *οὐσία*] *οὐσίαν* aF **36** *εἰ* EF : *ἢ* aD **40** *δὲ* om. F **46** *εἶναι* om. F

ται, διότι ὑπόκειται τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἡ οὐσία καὶ ἐν
50 *αὐτῇ τὸ εἶναι ἔχει ἐκεῖνα· προσκείσθω γὰρ οὕτως. κατὰ*
μέντοι Μέλισσον καὶ Παρμενίδην, κἄν τε ποιὸν ὑποτεθείη
τὸ ὂν κἄν τε οὐσία (κοινὸς γὰρ ἔσται καὶ ἐπὶ ταύτης ὁ
λόγος), ἐπειδὴ ὁ μὲν ἄπειρόν φησι τὸ ὄν, ὁ δὲ πεπερασ-
μένον, εὐθὺς καὶ τὸ ποσὸν εἰσαχθήσεται. τὸ γὰρ ἄπειρον
55 *καὶ τὸ πεπερασμένον ἐν τῷ ποσῷ, καὶ οὔτε 'οὐσίαν' οὔτε*
'ποιότητα ἢ πάθος ἐνδέχεται' ἄπειρα εἶναι ἢ πεπερασμένα
'εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, εἰ ἅμα καὶ ποσὰ εἴη'. 'ὁ γὰρ τοῦ
ἀπείρου' καὶ πεπερασμένου 'λόγος τῷ ποσῷ προσχρῆται,
ἀλλ' οὐκ οὐσίᾳ οὐδὲ ποιῷ'. ἀλλ' ἐγὼ μὲν τῷ Πορφυρίῳ τὸ
60 *πλέον κατακολουθῶν οὕτως τήν τε διαίρεσιν τοῦ Ἀρι-*
στοτέλους ἐποιησάμην καὶ τὴν καθ' ἕσαστον τμῆμα τῆς δι-
αιρέσεως ἔνστασιν.....καλῶς δὲ ὁ Πορφύριος τὴν ἐξ ἀρχῆς
ἐρώτησιν τὴν λέγουσαν 'πότερον οὐσίαν τὰ πάντα ἢ ποσὰ
τὰ πάντα' τοῦτο ἐνδείκνυσθαί φησιν, πότερον ὄνομα ἓν εἶ-
65 *ναί φασι πολλῶν ὄντων πραγμάτων τῶν πάντων, ἢ καὶ*
πρᾶγμα ἕν τι λέγουσιν εἶναι πάντα καὶ δηλονότι ἄτομον,
οἷον ἄνθρωπον ἕνα ἢ ἵππον ἕνα· γένος γὰρ ἢ εἶδος λέγον-
τες, ἐπειδὴ κατὰ πολλῶν ἕκαστον τούτων λέγεται, καὶ τὸ
πλῆθος τῶν ὄντων ὁμολογήσουσιν. εἰ γὰρ μὴ οὕτως
70 *ἠρώτα, τίς ἦν χρεία προλαβεῖν ὅτι πολλαχῶς λέγεται τὸ*
ὄν; εἰ δὲ τοῖς οὕτως ὑποτιθεμένοις ἐναργὲς τὸ ἄτοπον ἦν,
πολλῶν εὐθὺς πραγμάτων τιθεμένων ὑφ' ἓν ὄνομα, οὐ χρὴ
θαυμάζειν, εἰ καὶ τὸ ἐναργῶς ἄτοπον ὑπέθετο διὰ τὸ τῆς
διαιρέσεως τέλειον. διὰ τί δὲ ἀντέλεγε μὲν πρὸς αὐτό,

66–74 paraphrasis Porphyrii ut Romano putat?

50 *οὕτως*] *τοῦτο* coni. Torstrik **53** *τὸ ὄν*] *τὸν θεὸν* D **54** *συναχθήσεται* D **57** *ποσὰ ἄττα εἶεν* Arist. **63** *οὐσίαν* aE : *οὐσία* DF **64** *φασι* Torstrik : *φησι* codd. **67** *ἕνα*[2] E : om. aDF **70** *ἡ χρεία* a **73** *τὸ*[1] om. a **74** *διατί* codd. : *διὰ τοῦτο* susp. Diels

ἐρωτῆσαι δὲ αὐτὸ οὐκ ἠνέσχετο; ὅλως δὲ ἡ ὅλη θέσις τῶν 75
ἓν τὸ ὂν λεγόντων εἴτις οὕτως ἐπιπολαίως αὐτὴν ἐκδέ-
χοιτο, παράδοξός ἐστι καὶ ἀπεμφαίνουσα, καὶ ὅμως φειδοῖ
τῶν ἁπλουστέρων ἀντιλογίας ἠξίωται παρὰ τοῦ Ἀριστοτέ-
λους.

124F. Simplicius in Phys. 80,23–30 (Arist. 185b5 sq.)

Οἰκείᾳ δὲ τοῦ ἑνὸς χρῆται διαιρέσει οὐκ ἀρεσκόμενος
οἶμαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Πορφυρίου λεγομένοις ἐνταῦθα· λέγει
γὰρ ὅτι «καὶ τὸ ἓν πολλὰ σημαίνει, πρῶτον μὲν ὅσα
καὶ τὸ ὄν. καὶ διελομένοις τὸ ἓν εἰς τὰ αὐτὰ τῷ ὄντι
παραπλησίως ἔστιν ἐπιχειρεῖν ἀπαιτοῦντας, πῶς ἓν 5
λέγουσιν εἶναι τὸ ὄν, πότερον ὡς οὐσίαν ἢ ὡς ποιὸν ἢ
κατά τι τῶν ἄλλων». *ἀκριβέστερον γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης*
ἄλλην μὲν τοῦ ὄντος, ἄλλην δὲ τοῦ ἑνὸς τῶν σημαινομένων
οἰκείαν πεποίηται τὴν διαίρεσιν· τὸ γὰρ ἓν ἢ γένει ἢ εἴδει
ἢ ἀριθμῷ ἓν ἔσται. 10

125F. Simplicius in Phys. 83,6–19 (Arist. 185b11–16)

Αὐτὸς δὲ πρὸς τὸ πρῶτον τμῆμα τῆς διαιρέσεως τὸ οὕ-
τως ἓν τὸ ὂν 'ὡς συνεχὲς' λέγον ἀπαντήσας πρὸ τοῦ τὰ
λοιπὰ διαλῦσαι ἀπορίαν τινὰ παρεμβαλὼν περὶ τοῦ ὅλου
καὶ τοῦ μέρους, εἰ ταὐτὸν ἢ ἕτερόν ἐστι, μᾶλλον δὲ εἰ ἓν
ἄμφω ἀσαφέστερον τὸν λόγον πεποίηκε. τὴν δὲ ἀπορίαν 5

124F F7 Rom. **125F** F9 Rom.

76 *εἰσδέχοιτο* aF **124F** DEFa **4** *ὂν εἰς τὰ τοιαῦτα τῷ ὄντι* F **125F** DEFa **2** *λέγων* D *πρὸ* F : *πρὸς* aDE **4** *καὶ σαφέστερον* post *δὲ* F

ταύτην Πορφύριος προβεβλῆσθαί φησιν ὥς τινων ἐνστησομένων αὐτῷ τρεῖς εἰπόντι τρόπους τῆς τοῦ ἑνὸς ὑποστάσεως καὶ μὴ προσθέντι τὸν τέταρτον, ὃν τινες εἰσῆγον νομίζοντες τὸ μέρος τὸ μὴ συνεχὲς ἄλλῳ μέρει καὶ τὸ ὅλον
10 *ἓν εἶναι, οἷον τὴν χεῖρα τοῦ Σωκράτους καὶ τὸν Σωκράτη ἓν εἶναι, ὅπερ οὐδενὶ τῶν εἰρημένων πρότερον τοῦ ἑνὸς τρόπων τὸ αὐτό ἐστιν. ἐλέγχει οὖν τούτους πρῶτον ὡς ἀτόπως οἰομένους καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν ἔλεγχον μεταβαίνει τοῦ ὡς ἀδιαιρέτου ἑνός. ὁ δὲ τούτων ἔλεγχος, ὅτι* «εἰ ἡ
15 χεὶρ τοῦ Σωκράτους ἡ δεξιὰ καὶ ὁ Σωκράτης ἓν καὶ ἡ ἀριστερὰ πάλιν καὶ ὁ Σωκράτης ἕν, καὶ ἡ ἀριστερὰ καὶ ἡ δεξιὰ ἓν ἔσονται· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ 'εἰ καὶ τῷ ὅλῳ ἓν ἑκάτερον ὡς ἀδιαίρετον, ὅτι καὶ αὐτὰ αὐτοῖς'».

126F. Simplicius in Phys. 85,2–11 (Arist. 185b11–16)

'Δύναται δέ' φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος 'τοῦ καὶ περὶ τῶν μερῶν τῶν μὴ συνεχῶν οὕτως ἀκούειν τις ὡς ἐπ' ἐκείνων εἰρημένου τῶν τοῦ συνεχοῦς μορίων τῶν μὴ συνεχισμένων πρὸς ἄλληλα οἷον χειρὸς καὶ ποδός, εἰ ταὐτὰ καὶ ταῦτα
5 *ἀλλήλοις ἢ οὔ. εἰ μὲν γὰρ οὐ ταὐτά, ἕτερα, καὶ τὸ συνεχὲς ἂν πλείω εἴη· εἰ δὲ ταὐτὸν τὸ ἐκ τούτων συνεχὲς λεγόμενον τοῖς τοιούτοις μέρεσι, καὶ ταῦτα ἂν ταὐτὰ ἀλλήλοις εἴη· ὃ δοκεῖ ἄτοπον εἶναι, τὸ τὴν χεῖρα τῷ ποδὶ λέγειν τὴν αὐτήν.' ὁ μέντοι Πορφύριος τὴν ὅλην ἀπορίαν ἐπὶ τού-*

11–12 cf. phys. 185a30 **17–18** phys. 185b15–16
126F F10 Rom.

8 *προστιθέντι* aF **10** *ἓν*] *ταυτὸν* a **14** *εἰ* om. a
17 *τὸ* om. F *εἰ καὶ* DE : *καὶ εἰ* aF **126F** DEFa
2 *καὶ οὕτως* susp. Torstrik **3** *συνεχισμένων* D : *συνηχισμένων* E : *συνεχομένων* a

των λέγεσθαι νομίζει τῶν μερῶν, καίτοι σαφῶς τοῦ Ἀρι- 10
στοτέλους ὡς περὶ ἄλλων ἐπάγοντος τὸ 'καὶ περὶ τῶν με-
ρῶν τῶν μὴ συνεχῶν.'

127F. Simplicius in Phys. 86,7–11 (Arist. 185b11–16)

Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπὶ τῶν μὴ συνεχῶν μερῶν ἀλλὰ
διωρισμένων δηλονότι τὴν αὐτὴν εἶναί φησιν ἀπορίαν. καὶ
μόνον τίθησι τὸ ἑπόμενον ἄτοπον τοῖς τὸ αὐτὸ λέγουσι καὶ
ἓν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ. ὃ καὶ τὸν Πορφύριον οἶμαι πεποίηκεν
εἰπεῖν, ὅτι «πρὸς τοὺς τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ ἑνὸς 5
εἰσάγοντας ἀπαντᾷ μεταξύ.»

128F. Simplicius in Phys. 82,28–32 (Arist. 185b19–25)

Ὥστε οὐκέτι περὶ τοῦ ἓν εἶναι τὸ ὂν γενήσεται ὁ λόγος
καὶ ἡ ζήτησις, ἀλλὰ περὶ τοῦ μηδέν, εἴπερ ὁμοίως ἐφ'
ἑκάστου ἀληθής ἥ τε ἀπόφασις αὐτοῦ καὶ ἡ κατάφασις, ἤ
ὡς ὁ Πορφύριος συνάγει, εἴπερ τὸ ὂν οὐκ ἔστι. καὶ γὰρ
ὥσπερ τὸ ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος συναληθεύει, οὕ- 5
τως καὶ τὸ ὂν καὶ οὐκ ὄν.

129F. Simplicius in Phys. 92,26–96,4; 15–20; 97,4–8 (Arist. 185b25–186a3)

Τοῦ δὲ Πορφυρίου καινοπρεπῶς αὐτὴν ἐπιδραμόντος
ἄξιον ἂν εἴη μηδὲ τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα παραλιπεῖν, τὰ μὲν
συντέμνοντα τῶν λεγομένων, τὰ δὲ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως
παρατιθέντα. λέγει τοίνυν ὅτι «συμπληρώσας τὰ καθ'

10–11 phys. 185b14 **127F** F11 Rom. **128F** F8 Rom. **129F** F12–13 Rom.

129F DEFa

5 ἕκαστον σημαινόμενον τῶν ἑνὸς προσαγόμενα ἄπορα
ἐπάγει ἄλλην ἀπορίαν γενομένην πρὸς ἑαυτόν. ἔφη
γὰρ ἄν τις ὅτι 'ταῦτα προσηπόρησας πολλαχῶς λέγε-
σθαι τὸ ἓν ὑποθέμενος καὶ πολλαχῶς τὸ ὄν· εἰ δὲ μὴ
τοῦτο, ἴσως ἂν τὰ ἄπορα ταῦτα οὐ προσήγαγες.' πρὸς
10 οὓς ἀπάντησιν βιαίαν ἅμα καὶ μὴ συνεωραμένην τοῖς
ἐξηγηταῖς πᾶσι πεποίηται, λέγων ὅτι ἐὰν μὴ δεκαχῶς
λέγεσθαι ὑποτεθῇ τὸ ὄν, οὐχ οἱ περὶ Παρμενίδην
μόνοι καὶ Μέλισσον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες θορυ-
βήσονται. ἴδωμεν γὰρ τὸ κυρίως ἓν ποδαπὸν ἡμῖν
15 προσπίπτει. ἆρα ὁμοῦ δῆλον ὡς ἁπλοῦν τι καὶ ἀμερὲς
καὶ ἀδιαίρετον, καθόσον ἓν ἐπινοεῖται; ὅταν οὖν λέγω-
σιν ὅτι τὸ ζῷον ἓν μὲν τῷ γένει εἴδει δὲ πολλά, καὶ ὁ
ἄνθρωπος εἷς τῷ εἴδει τῷ ἀριθμῷ δὲ πολλά, Σωκρά-
της τε ἐνεργείᾳ εἷς δύναμει δὲ καὶ μέρεσι καὶ συμβε-
20 βηκόσι πολλά, ἆρα οὐκ ὀνόματι μὲν τὸ ἓν ὀνομάζουσι,
τῇ δὲ ἐννοίᾳ τῇ τοῦ ἑνὸς οὐδαμῶς ὁμολογοῦσι; πολὺς
γὰρ ὁ ἐπὶ τούτων ὁρώμενος μερισμός, κἂν ἑνικῶς
γένος ἢ εἶδος λέγηται, ὥσπερ τὸ πλῆθος αὐτὸ καὶ ἡ
ἵππος κἂν ἑνικῶς λέγηται πλῆθος ἐμφαίνει. εἰκότως
25 οὖν ἐπὶ τούτων ἀπορία τις ἦν, οἷον πρῶτον ἐπὶ τῶν
ὑποκειμένων καὶ τῶν συμβεβηκότων. εἰ γὰρ Σωκράτης
λευκός ἐστι, πῶς τοῦτο ἕν; ἢ γὰρ οὐδέν ἐστι τὸ
λευκόν, καὶ οὐδὲν πλέον ἔσται κατηγορεῖν αὐτὸ Σω-
κράτους· ἢ εἴπερ ἔστι καὶ τὸ λευκόν, διὰ τί οὐ δύο τὸ
30 Σωκράτης λευκός; εἰ γὰρ ὅτι κατηγορεῖται οὐδέν ἐστι,

5 *ἄτοπα* a 6 *φαίη* Torstrik 7 *προηπόρησας* coni. Torstrik 13 *μόνον* a, cf. 44 18 *τῷ*[1] D : om. aEF *πολλά* DE : *πολλοί* aF 23 *ὥσπερ καὶ τὸ* aE *ἡ*] *ὁ* E 28 *καὶ* om. a 29 *οὐ δύο τὸ*] *οὐδ' οὕτω* E *τί οὐ καὶ Σωκράτης ὅτι λευκός* coni. Torstrik 30–31 *εἰ γὰρ – ἔσται* transponenda post *Σωκράτους* (29) videri putat Diels

τί μᾶλλον ὅτι Σωκράτης ὑπόκειται οὐδὲν ἔσται; ἑκάτερον γάρ ἐστιν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργείᾳ ἑνὸς δύναμει δὲ πολλῶν. τί γὰρ δὴ φήσομεν; μηδὲν εἶναι τὰ μέρη; καὶ πῶς οὐχὶ καὶ τὸ ὅλον οὐδέν, ὅτι ἐκ τῶν μερῶν συνέστηκε τὸ ὅλον; ἀλλ' ἔστι τὰ μέρη· καὶ πῶς ὁ 35
Σωκράτης οὐ πολλά; ἐπί τε τοῦ ὡς γένους καὶ ὡς εἴδους. τὸ γὰρ ζῷον τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὁ ἄνθρωπος τῷ Σωκράτει πότερον ὡς οὐδὲν συμβέβηκε; καὶ πῶς τὸ ζῷον τοῦ μὴ ζῴου διαφέρειν φαμὲν καὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦ ἵππου; ἀλλ' ἔστι τὸ ζῷον τί· καὶ πῶς οὐ πολλὰ ὁ 40
ἄνθρωπος καὶ ζῷον ὢν καὶ ἄνθρωπος; διὰ τί δὲ τῷ Σωκράτει ὁ ἄνθρωπος συμβέβηκεν, ἀλλ' οὐχὶ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ Σωκράτης; πολὺς οὖν θόρυβος οὐ πρὸς τοὺς περὶ Παρμενίδην μόνον, ἀλλ' ἁπλῶς πρὸς πάντας τοὺς συνώνυμον ὑποθεμένους τὸ ὂν καὶ ὡς ἓν μὲν αὐτὸ ὑπο- 45
τιθεμένους, σῴζειν δὲ μὴ δυναμένους ἐπ' αὐτοῦ τὴν τοῦ ἑνὸς καθαρὰν πρόληψιν. διὰ ταῦτα δὴ Λυκόφρων μὲν τὸ 'ἔστιν' οὐ συνῆπτεν ὡς δή τινος ἐκ τούτου συμβαίνοντος ἀτόπου· τινὲς δὲ εἰς ῥήματα μετέπλασσον τὰ κατηγορούμενα, ἐμφαίνοντες τὸ ἐλάττονα αὐτὰ εἶ- 50
ναι καὶ συμβεβηκότα μᾶλλον. οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἐρετρίας μηδὲν κατὰ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι λέγουσιν, ἀλλὰ μόνον αὐτό τι καθ' αὑτοῦ, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος. ἀλλ' οὐδὲ οἱ πρότεροι οὐδὲ οὗτοι ἐξέφυγον τὴν ζήτησιν. αὐτὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐζήτηθη ἄν· ἀλλ' 55
οὔ φασιν ἄξιον εἶναι ζητεῖν· πολλὰ γάρ, ἐὰν διαιρεθῇ ἐνεργείᾳ· νῦν δὲ εἶναι ἕν. ἀλλ' ὁ λόγος ἦν καὶ ἡ ζήτησις περὶ τοῦ ἀδιαιρέτου ⟨καὶ⟩ τῶν μερῶν. ἆρα ἔστι τι ἢ οὐδέν, ἕως ἔτι ἐν αὐτοῖς ἐστιν; ὥστε οὐ λύεται ἡ ζήτησις. 60

32 *γάρ* om. E 33 *πολλά* DE 48 *συνῆπται* aD
58 add. Diels

Τὴν τοίνυν τοιαύτην καὶ τηλικαύτην ἀπορίαν μόνος ὁ Ἀριστοτέλης συνεῖδεν ὅπως λύειν χρή. τὰ γὰρ ὄντα φησὶ μὴ ὁμοίως ὄντα εἶναι· διὸ μὴ εἶναι αὐτῶν γένος τὸ ὄν· ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον εἶναι ὃ καὶ αὐτὸ καθ'
65 ἑαυτὸ ὑποστῆναι δύναται χαρακτῆρα ἐμφαῖνον ἴδιον, τὰ δὲ ὄντα μέν, οὐχ ὁμοίως δὲ μετειληφότα τοῦ ὄντος, ἀλλὰ κατ' ἄλλον τρόπον τῷ ἐν ἐκείνοις εἶναι καὶ ἠρτῆσθαι ἀπ' ἐκείνων πρὸς τὸ εἶναι. ὁ μὲν γὰρ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς κατὰ τύχην ὑπέστησαν, καὶ ὁ δεσπότης καὶ
70 ὁ δοῦλος. διὸ πολλαχῶς ἔφη τὸ ὄν, πλὴν ὅτι τὰ ἄλλα ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ συμβέβηκε, καθ' ἣν καὶ χαρακτηρίζεται τὸ ὑποκείμενον. διὸ οἱ μὲν ἀνῄρουν τὰ ἄλλα, καθάπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἐποίουν, παρὰ τὰ ἐναργῆ· ὁ δὲ ὁμοίως τῇ οὐσίᾳ καὶ τἄλλ' εἰπὼν ἓν μᾶλλον ἁμαρτά-
75 νει. πολλὰ γὰρ ποιήσει τὰ ὄντα καὶ σωρεύσει ὡς τὰ ἄτομα σώματα· ὁ δὲ πῶς μὲν λέγων εἶναι τῷ ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ θεωρεῖσθαι καὶ μετ' ἐκείνης εἶναι, πῶς δὲ μὴ εἶναι τῷ μὴ ἄνευ αὐτῆς ὑποστῆναι δύνασθαι, οὗτος ἐπείληπται τοῦ ὀρθοῦ. ἐπιόντες τοίνυν τοὺς τρόπους
80 τοῦ ἑνός, οὐκέτι πολλὰ φήσομεν τὸ ἕν, διότι τὰ μέρη ἄλλως καὶ οὐχ ὡς Σωκράτης ἓν λέγεται· ὁ μὲν γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἰδιότητα ἐμφαίνει τοῦ χαρακτῆρος, τὰ δὲ μέρη ἄνευ τοῦ ὅλου οὐκ ἂν ὑποσταίη, ἀλλ' ἔστιν οὕτως ὡς σὺν τῷ ὅλῳ εἶναι. μένει τοίνυν ὁ Σωκράτης
85 εἷς. ὁμοίως καὶ κατὰ τὸ εἶδος οὐ πληθύνεται ἅμα καὶ ἄνθρωπος γενόμενος τῷ τὸ εἶδος μὴ ἄν ποτε καθ'

67 *κατ' ἄλλον*] *κἄλλον* E *τῷ*] *τὸ* D **73** *παρὰ*] *πλὴν* a **74** *καὶ τἄλλ' εἰπὼν* D² : *καταλιπὼν* aD¹EF *ἓν μᾶλλον* del. Torstrik **75** *ὡς* DE : *ὥσπερ* aF **76–77** *τῷ – εἶναι* om. E **77** *ἐκείνην* codd.: corr. Torstrik **84** *ὅλῳ ἓν εἶναι* a

ἑαυτὸ ὑποστῆναι, μηδὲ ὑφεστάναι τὸν ἄνθρωπον οὕ-
τως ὡς αἱ πρῶται οὐσίαι, ἀλλ' ἄλλως. ἀλλὰ μὴν οὐκ
ἂν εἴποι τις παντελῶς μηδὲν εἶναι παρὰ τὸν Σωκράτην
τουτὶ τὸ πλεόνασμα, εἰ καὶ μὴ τοιοῦτόν ἐστιν ὁποῖον 90
αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ κατ' ἐκεῖνον καὶ μετ'
ἐκείνου. οὐδὲ γὰρ οὕτως ὁμώνυμον τὸ ὂν ὡς τὰ ἀπὸ
τύχης, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἑνός. καὶ τὸ λευκὸν τότε ἐστίν,
ὅταν ἄλλου ᾖ κἂν τούτῳ ἔχῃ τὸ εἶναι ἐν τῷ ἄλλου εἶ-
ναι. ὥσπερ γὰρ ἡ ἐπιφάνεια σώματος οὖσα τὸ οἷον 95
σῶμα εἶναι ἀπὸ τοῦ σώματος ἔλαβεν, οὕτως δεῖ νοεῖν
καὶ τὴν τῶν ἄλλων ὄντων ὑπόστασιν· τῷ γὰρ ἄλλου
εἶναι τὴν ὑπόστασιν ἔχει. διὸ οὐκέτι πολλὰ ὁ λευκὸς
Σωκράτης, ἢ αὐτός τε καὶ τὰ μέρη· οὐ γὰρ ἄλλα τινὰ
συνελθόντα, ὡς οἱ βόες εἰς τὸ ζεῦγος καὶ οἱ ἄνθρωποι 100
εἰς τὴν χώραν, συνεστήσαντο Σωκράτην, ἀλλ' ὄντος
αὐτοῦ ὑποκειμένου, τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ ἔστι ταύτῃ
ᾗ ὑφεστηκότα ἢ ἄλλου ἐστί, καὶ δι' ἐκεῖνο καὶ ἔστιν·
ὡς εἴ γε πολλὰ καὶ μετὰ ἑτέρου ἄλλου ἦν, λέγω δὲ τὰ
συμβεβηκότα, ἔμενεν ἂν τὸ ζήτημα. ἐκ δὲ τούτου ἀνα- 105
κύπτει ἡ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος ἀπορία. ὂν μὲν γὰρ ἡ
οὐσία, ὡς δ' ἐν αὐτῇ ὄντα τὰ συμβεβηκότα οὐκ ὄντα.
ἄλλως δὲ καὶ ὡς ταύτης ὄντα, ταύτῃ ἐστὶ καὶ ὄντα·
καὶ τὸ αὐτὸ ἓν ἂν εἴποις καὶ πολλά, ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
ἓν οὕτως καὶ τὰ πολλά· οὐ γὰρ πεπλήθυνται ἐκ τοιού- 110
των ἑνάδων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μερῶν τοῦ Σω-
κράτους· οὐ γὰρ ὡς Σωκράτης καὶ ταῦτα ὄντα· ἀλλ'
ὡς τούτου καὶ τῷ ἐκείνου εἶναι ὄντα, οὐχ ὡς ἐκεῖνο

92 *τὰ ἀπὸ* a : *τὸ ἀπὸ* DEF **93** *ἀλλ' ὡς τὰ* aD : *ὥστε* EF **94** *ἄλλου ᾗ*] *ἄλλα* F *ἔχῃ* a : *ἔχει* DE : *ἔχ^{οι}ει* F **101** *τὴν* D : om. aEF **104** *ἑτέρου* D : *ἕτερα* aEF *ἄλλου* DF : *ἄλλα* aE **108** *ταύτῃ ἐστὶ καὶ* D : *ἔστιν* aEF **113** *ἐκεῖνο* coni. Torstrik

οὕτως καὶ ζῷον καὶ ἄνθρωπος ὁ Σωκράτης, οὐχ ὅτι
115 καὶ Σωκράτης καὶ ἄνθρωπος καὶ ζῷον· ὅπερ ἐποίουν
οἱ συνώνυμον τιθέντες τὸ ὄν, ἢ ὅπερ οἱ ἀναιροῦντες ἐκ
τῶν ὄντων τὰ ἄλλα, οἱ ἓν εἰπόντες τὸ ὄν. οὐ τρία οὖν
ὁ Σωκράτης οὐδὲ ἓν μόνον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲν τὰ ἄλλα
ἐστίν, ὅτι καὶ ταῦτα τῷ εἶναι Σωκράτους ἔστιν, οὐ μὴν
120 οὕτως ὡς Σωκράτης. καὶ οὕτως πάλιν πολλὰ καὶ οὐ
πολλὰ ὁ Σωκράτης ἀλλὰ ἕν, ἓν δὲ οὐκ ἐκεῖνο ὁ παντε-
λῶς καθαρεύει καὶ τῆς κατ' ἐπίνοιαν συνθέσεως, ἀλλ'
ὃ μίαν ὑφίστησιν ὑπόστασιν καὶ παράγει μίαν οὐσίαν,
οὐχ ὡς ἡ πλίνθος μία τῷ ἓν ὄνομα εἶναι, ἀλλὰ τῷ ἑνό-
125 τητα ὑπάρχειν καὶ τὴν τοῦ τόδε δεῖξιν ἐπιδέχεσθαι. ἓν
γὰρ τὰ πολλά, ἐὰν ὁμωνύμως τις τὸ ἓν ἐξηγῆται, κα-
θάπερ πρῶτος Ἀριστοτέλης ἐνόησε. πολλὰ οὖν τὰ
ὄντα πρῶτον μὲν ταῖς κατηγορίαις, οἷον οὐσίᾳ ποιό-
τητι ταῖς ἄλλαις, καὶ κατὰ πάσας τὰ μὲν δύναμει, τὰ
130 δὲ ἐνεργείᾳ, καὶ ἔτι ἢ γένει ἢ εἴδει ἢ ἀριθμῷ· πρὸς δὲ
τούτοις διαιρέσει ἢ λόγῳ ἢ ὀνόματι. καὶ οὐδὲν ἄτοπον
τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλον μὲν τρόπον φαίνεσθαι καὶ λέγε-
σθαι ἕν, κατ' ἄλλον δὲ πολλά, καὶ ἅμα ἓν καὶ πολλά,
μὴ μέντοι τὰ ἀντικείμενα. αἴτιον δὲ τὸ μήτε τὸ ὂν
135 μήτε τὸ ἓν μοναχῶς λέγεσθαι, ἀλλ' ἕκαστον πλεονα-
χῶς. ὃ μὴ συνιδόντας τοὺς πρὸ Ἀριστοτέλους θορυβεῖ-
σθαι, τοὺς μὲν πολλὰ καὶ ἄπειρα λέγοντας τὰ ὄντα
διηρτημένα δὲ ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς δὲ ἓν οὔτε ἑνὸς ὄντος
ὡς τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀδιάστατον οὔτε πολλῶν ὡς χορός,

134 *θορυβεῖσθαι* sc. *λέγει ὁ Ἀριστοτέλης*, cf. 185b25

116 *ἢ ὅπερ*] *καὶ* coni. Torstrik **123** *ὃ*] *ὅτι* D **125** *τοῦ τόδε* DE : *τούτου δὲ* aF **128** *ποιότητι*] *ἀγαθότητι* a **129** *τὰ μὲν* Torstrik : *τὰς μὲν* codd. *τὰ δὲ* D : *τὰς δὲ* aEF **133** *καὶ ἅμα – πολλά* om. D

ἀλλ', ὡς εἴρηται, καὶ ἑνὸς ὄντος καὶ οὐχ ἑνὸς ὡς ἐξη- 140
γησάμεθα.»

Ταῦτα τοίνυν αὐτὰ μὲν καθ' αὑτὰ πολλῆς οἶμαι σπουδῆς ἄξια καὶ πρὸς τὰς φυσικὰς ζητήσεις καὶ πρὸς τὴν τῶν κατηγοριῶν διαίρεσιν καλῶς ὁ φιλοσοφώτατος ἀνέγραψε Πορφύριος ἀφορμὴν ἴσως πρὸς ταύτην τὴν ἐπιβολὴν λα- 145 *βὼν τὸ 'ὡς μοναχῶς λεγομένου τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ὄντος· πολλὰ δὲ τὰ ὄντα'. ἀλλ' εἰ μὲν πολλὰ ταῖς κατηγορίαις ἐπήγαγεν, εἰκὸς ἦν τὴν τοῦ ὄντος ὡς πολλαχῶς λεγομένου διαίρεσιν εἰς λύσιν τῆς ἀπορίας παραλαμβάνειν....*

Δυοῖν γὰρ οὐσῶν ἀποριῶν τὸ αὐτὸ ἓν καὶ πολλὰ συν- 150 *αγουσῶν, τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν τῇ μιᾷ οὐσίᾳ ὑπαρχόντων συμβεβηκότων, τῆς δὲ ἀπὸ τοῦ συνεχοῦς, ὅπερ ἓν μέν ἐστι τῷ ὅλῳ, τῇ δὲ διαιρέσει πολλά, τοῦτο μὲν ἀπὸ τῆς τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαφορᾶς λύεται· καὶ γὰρ ἐνεργείᾳ μὲν ἕν ἐστι, δυνάμει δὲ πολλά· τὸ δὲ* 155 *ἕτερον οὐ λέλυται κατὰ τοὺς ἄλλους ἐξηγητάς· ....ὥστε εἰ μέλλοι καὶ ἡ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων ἀπορία λύεσθαι, καλῶς ὁ Πορφύριος τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ᾐνιγμένον διὰ τοῦ 'ὡς μοναχῶς λεγομένου τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ὄντος· πολλὰ δὲ τὰ ὄντα' ἐνόησέ τε καὶ ἐξέφηνεν, ἐνδειξαμένου μέν πως* 160 *καὶ τοῦ Εὐδήμου τὸ τοιοῦτον, καὶ αὐτοῦ δὲ τὴν λύσιν εἰς τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ κατακλείσαντος.*

130F. Simplicius in Phys. 101,25–102,3
(Arist. 185b25–186a3)

Ἡ δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους λύσις, ἣν ὁ Πορφύριος ἐξέφηνεν, ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ αὐτή, γίνεται δὲ καὶ

159 phys. 185b31–32 **161** Eudemus F7 p. 10,10 Sp.
130F F14 Rom.

130F DEFa **2** *αὕτη* DE *καί*[2] om. E

ἀπὸ τῆς τῶν ὄντων διαφορᾶς οὐ συνωνύμων ὄντων ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνός. καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν οὐσία καθ' ἑαυτὴν ὑφεστά-
5 *ναι πεφυκυῖα καὶ διὰ τοῦτο ὑποκειμένη μένει ὅπερ ἐστί, καὶ δι' αὐτὴν ἓν τὸ ὅλον· τὰ δὲ συμβεβηκότα ἢ τὰ μέρη περὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὅλον ὑφεστηκότα κατὰ τὸ πλῆθος παρέχεται, οὐ τοῦ ἑνὸς πληθυνομένου, (οὐ γὰρ προστίθησί τι ἐκείνῳ τῷ μὴ δύνασθαι ταῦτα καθ' ἑαυτὰ ὑποστῆναι),*
10 *ἀλλ' οἷον ὑφειμένη τις τοῦ ὄντος ὑπόστασίς ἐστιν ἡ πεπληθυσμένη· οὐ γὰρ πεπλήθυνται ἐκ τοιούτων ἑνάδων ἡ οὐσία.*

131F. Simplicius in Phys. 106,27–107,5

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ ἀλλοιούμενα γίνεσθαι λέγεται καὶ γένεσίς τίς ἐστι καὶ ἡ ἀλλοίωσις (γίνεται γὰρ λευκὸν ἐκ μέλανος καὶ θερμὸν ἐκ ψυχροῦ), ἐπὶ τούτων οὐκ ἀληθὲς ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ἀρχὴν ἔχει τὴν κατὰ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ'
5 *ἔνια καὶ ἀθρόως καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῶν ἄρχεται ἀλλοιοῦσθαι, ὡς ἔχει τὰ πηγνύμενα, ὧν οὐκ ἀπό τινος μέρους ἡ κατὰ τὴν πῆξιν ἄρχεται μεταβολή, ἀλλ' ὅλα ἀθρόως ἄρχεται τῆς πήξεως καὶ προκόπτει κατ' αὐτὴν ἀθρόως πάντα, τοῦ ἀθρόου ὡς οἶμαι οὐ τὸ ἄχρονον δηλοῦντος, ὡς Πορφύ-*
10 *ριος ἤκουσε καὶ πειρᾶται ἄχρονον κατασκευάζειν τὴν ἀλλοίωσιν, ἀλλὰ τὸ ὁμοῦ πάντων τῶν μερῶν. ἡ γὰρ πῆξις καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ ἀέρος οὐκ ἄχρονος γίνεται, ἀλλ' ἔχει τὴν κατὰ τὸν χρόνον ἀρχὴν τόδε τοῦ χρόνου τὸ μέρος, ἀθρόα δὲ πάντα πάσχει τὰ μόρια τὸ πάθος.*

131F F15 Rom.

131F DEFa   7 *ἄρχεται*[1] – *ἀθρόως* om. F   **13** *τόδε – μέρος*] *ὁτιοῦν τοῦ ὅλου μέρος* coni. Torstrik

132F. Simplicius in Phys. 116,6–18 (Arist. 186a24–25)

Πορφύριος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μὲν ἐκ τῶν Παρμενιδείων ἐπῶν ὡς οἶμαι τὰ δὲ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους καὶ ὧν ἄν τις πιθανῶς ἐκθέσθαι τὴν Παρμενίδου δόξαν βουλόμενος εἴποι γράφει ταῦτα. ἔχει δὲ αὐτοῦ ὁ λόγος οὕτως· «εἴ τι παρὰ τὸ λευκόν ἐστιν, ἐκεῖνο οὐ λευκόν ἐστι, καὶ εἴ τι παρὰ 5 τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἐκεῖνο οὐκ ἀγαθόν ἐστι, καὶ εἴ τι παρὰ τὸ ὂν ἐστιν, ἐκεῖνο οὐκ ὂν ἐστι. τὸ δὲ οὐκ ὂν οὐδέν· τὸ ὂν ἄρα μόνον ἐστίν· ἓν ἄρα τὸ ὄν. καὶ γὰρ εἰ μὴ ἕν ἐστιν ἀλλὰ πλείω τὰ ὄντα, ἤτοι τῷ εἶναι διοίσει ἀλλήλων ἢ τῷ μὴ εἶναι· ἀλλ' οὔτε τῷ εἶναι διαφέφοι 10 ἂν (κατὰ γὰρ αὐτὸ τὸ εἶναι ὅμοιά ἐστι, καὶ τὰ ὅμοια ᾗ ὅμοια ἀδιάφορα καὶ οὐχ ἕτερα τυγχάνει ὄντα, τὰ δὲ μὴ ἕτερα ἕν ἐστιν) οὔτε τῷ μὴ εἶναι· τὰ γὰρ διαφέροντα πρότερον εἶναι δεῖ, τὰ δὲ μὴ ὄντα οὐδὲν διαφέρει ἀλλήλων· εἰ τοίνυν πλείω φησὶν ὑποτιθέμενα 15 μήτε τῷ εἶναι μήτε τῷ μὴ εἶναι διαφέρειν οἷόν τε καὶ ἕτερα εἶναι ἀλλήλων, δῆλον ὡς ἓν πάντα ἔσται καὶ τοῦτο ἀγένητόν τε καὶ ἄφθαρτον.»

133F. Simplicius in Phys. 122,33–123,8 (Arist. 186a32–34)

Ὁ δὲ Ἄδραστος βουλόμενος δηλῶσαι, τί σημαίνει τὸ 'ὅπερ ὄν', παρεξῆλθε μὲν ὀλίγον τῶν προκειμένων· χρή-

132F F16 Rom. **133F** F17 Rom. Adrastus] cf. Porph. vit. Plot. 14,13; in harm. 7,24–8.25 (= Adrastus ap. Theon. 50,5–12 Hiller, cf. Calc. Comm. 44 p. 92,19 sq. et Waszink. xxxvii et ci; id., Studien 23 sq.); Porph. ibid. 96,2–6 (= Adrastus ap. Theon. 50,22–51,4)

132F DEFa **2** *οἶμαι* ⟨*λαβών*⟩ coni. Torstrik **4** *εἴ τι*] *ἔτι* F **5** *καὶ* om. a **9** *ἕν ἐστιν*] *ἓν εἴη* susp. Torstrik *πλείω τὰ*] *πλεῖστα* DE **10** *οὔτε τὸ* DE **16** *τὸ εἶναι* DE

σιμα δὲ ὄντα τὰ παρ' αὐτοῦ ῥηθέντα, ὧν καὶ Πορφύριος ἐμνημόνευσε, κάλλιον οἶμαι μὴ παραδραμεῖν, λέγει δὲ τῶν
5 *πραγμάτων ἁπάντων τὰ μὲν εἶναι ὑποκείμενα, τὰ δὲ τούτοις ὑπάρχειν καθ' ὑποκειμένων αὐτῶν. κυρίως μὲν δὴ ὑποκεῖσθαι ἑκάστην τῶν πρώτων οὐσιῶν, οἷον τὸν τινὰ ἄνθρωπον οἷον τὸν Σωκράτην, ἢ τόνδε τὸν λίθον· κοινότερον δὲ πᾶν καθ' οὗ πέφυκεν ἕτερόν τι κατηγορεῖσθαι. τὸ γὰρ*
10 *τὶ λευκὸν καὶ ἡ τὶς γραμματικὴ καθ' αὑτὰ μὲν οὐδαμοῦ ὑπόκειται, ἀλλ' ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ, τὸ μὲν ἐν τῷδε τῷ σώματι, ἡ δὲ ἐν τῇδε τῇ ψυχῇ.*

134F. Simplicius in Phys. 134,14–18; 135,1–14; 136,33–137,7 (Arist. 187a1–11)

Τὸν οὖν Πλάτωνά φασιν ἐνδοῦναι τῇ προτάσει τῇ λεγούσῃ τὸ παρὰ τὸ ὂν οὐκ ὂν (καὶ γὰρ τὴν κίνησιν καὶ τὴν στάσιν καὶ ταὐτὸν καὶ ἕτερον ἐν Σοφιστῇ ἕτερα τοῦ ὄντος εἶναί φησι), τὸ δὲ οὐκ ὂν οὐδὲν οὐκέτι συγχωρεῖν· καὶ
5 *γὰρ τὰ ἕτερα τοῦ ὄντος, κἂν μὴ ὄντα ᾖ, ἀλλ' ὅμως εἶναί φησι καὶ ταύτῃ τὸ μὴ ὂν εἰσάγει...*
Φησὶ δὲ ὁ Πορφύριος τὸν Πλάτωνα καὶ τὸ μὴ ὂν λέγειν

4 sequuntur Adrasti sententiae et verba ipsa usque ad Simplic. 125,9 secund. Moraux (Arist. II 317–323, praec. 318 n. 94), usque ad 124,33 secund. Gottschalk (LCM 10,8 [1985] 125). haec omnia a Porphyrio citata esse putat Moraux, sed fortasse *καὶ* (133F,3) significat Simplicium e libro ipso Adrasti hausisse **134F** F18–19 Rom., cf. Romano 51–53 **7** sq. cf. Calc. Comm. 330 p. 324,23 sq. *est enim haec* (sc. *generata species*) *posita inter naturam vere existentem constantem eandemque semper, nimirum idean quae intellectus dei aeterni est aeternus, et inter eam*

134F DEFa **1** *φασιν* DE : *φησιν* aF

εἶναι οὕτως μέντοι εἶναι ὡς μὴ ὄν. τὸ μὲν γὰρ ὄντως ὂν ἀπεφήνατο εἶναι τὴν ἰδέαν καὶ ταύτην ὄντως εἶναι οὐσίαν, τὴν δὲ ἀνωτάτω πρώτην ἄμορφον καὶ ἀνείδεον ὕλην ἐξ ἧς 10 *τὰ πάντα ἐστὶν εἶναι μέν, μηδὲν δὲ εἶναι τῶν ὄντων. αὐτὴ γὰρ ἐφ' ἑαυτῆς ἐπινοουμένη δυνάμει μὲν πάντα ἐστίν, ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέν. τὸ δὲ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ὕλης ἀποτέλεσμα καθ' ὅσον μὲν εἴδους μετέχει, κατὰ τοῦτο εἶναί τι καὶ προσαγορεύεσθαι κατὰ τὸ εἶδος, καθ' ὅσον δὲ τῆς* 15 *ὕλης καὶ διὰ ταύτην ἐν συνεχεῖ ῥύσει καὶ μεταβολῇ τυγχάνει, πάλιν μὴ ἁπλῶς μηδὲ βεβαίως εἶναι. ἀντιδιαιρούμενος γοῦν αὐτὰ ἐν τῷ Τιμαίῳ φησί 'τί τὸ ὂν μὲν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, καὶ τί τὸ γινόμενον μέν, ὂν δὲ οὐδέποτε'. καὶ τὸ μὴ ὂν εἶναι ἔφη, οὐ τὸ ὂν μὴ ὂν εἶναι, καὶ τὸ μὴ ὂν* 20 *εἶναι ὄν· οὐ μὴν τὰ κατὰ τὴν ἀντίφασιν ἀντικείμενα. τὸν μὲν γὰρ ἄνθρωπον οὐχ οἷόν τε ἅμα καὶ μὴ ἄνθρωπον εἶναι, μὴ ἵππον δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν....*

Ὁ δέ γε Πορφύριος ὅτι μὲν οὐ τὸ ἁπλῶς μὴ ὂν ὁ Πλάτων εἰσάγει, καλῶς ἐθεάσατο, ὅτι δὲ μὴ ὂν τὸ γενητὸν ὂν 25 *ἐν Σοφιστῇ φησι παραδιδόναι, περὶ οὗ λέγει ἐν Τιμαίῳ 'καὶ τί τὸ γινόμενον μέν, ὂν δὲ οὐδέποτε'. τοῦτο ἐπιστά-*

naturam quae est quidem, sed non eadem semper, id est silvam, quippe haec natura sua nihil est eorum quae sunt, cum sit aeterna, ergo quod inter has duas naturas positum est vere existens non est. cum enim sit imago vere existentis, videtur esse aliquatenus, quia vero non perseverat patiturque inmutationem sui, non est existens vere, ut sunt exempla; illa quippe exempla rata et inmutabili constantia vigent. erunt igitur tria haec: quod semper est, item quod semper non est, deinde quod non semper est. cf. Hadot, PV I 164–165; 171
18 Tim. 27d6–7

13 *τὸ δὲ* D : *ποτὲ δὲ* EF **17** *πάλιν δὲ* F **18** *μὲν* om. Plat. **19** *γιγνόμενον μὲν ἀεί* Plat. **20** *τὸ*[1] om. F **24–25** *Ὁ – Πλάτων* om. F **26** *λέγειν* E **27** *γενόμενον* DE

σεως ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ. οὐ γὰρ ἐν τῇ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλ' ἐν τῇ τῶν νοερῶν εἰδῶν διακρίσει τὸ μὴ ὂν ὁ Πλάτων
30 *ἀνευρίσκειν δοκεῖ. πότε γὰρ ἂν περὶ τῶν ἐνύλων καὶ αἰσθητῶν ἔλεγε ταῦτα· 'τί δὲ πρὸς Διός; ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἦ ῥᾳδίως πεισθησόμεθα τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι μηδὲ ζῆν αὐτὸ μηδὲ φρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἅγιον, νοῦν οὐκ ἔχον, ἀκίνητον*
35 *ἑστὼς εἶναι;'*

135F. Simplicius in Phys. 139,24–140,23 (Arist. 187a1–3)

Ὁ μέντοι Πορφύριος καὶ τὸν ἐκ τῆς διχοτομίας λόγον Παρμενίδου φησὶν εἶναι ἓν τὸ ὂν ἐκ ταύτης πειρωμένου δεικνύσι. γράφει δὲ οὕτως· «ἕτερος δὲ ἦν λόγος τῷ Παρμενίδῃ ὁ διὰ τῆς διχοτομίας οἰόμενος δεικνύναι τὸ
5 ὂν ἓν εἶναι μόνον καὶ τοῦτο ἀμερὲς καὶ ἀδιαίρετον. εἰ γὰρ εἴη» *φησί* «διαιρετόν, τετμήσθω δίχα, κἄπειτα τῶν μερῶν ἑκάτερον δίχα, καὶ τούτου ἀεὶ γενομένου δῆλόν φησιν, ὡς ἤτοι ὑπομενεῖ τινὰ ἔσχατα μεγέθη ἐλάχιστα καὶ ἄτομα, πλήθει δὲ ἄπειρα, καὶ τὸ ὅλον
10 ἐξ ἐλαχίστων, πλήθει δὲ ἀπείρων συστήσεται· ἢ φροῦδον ἔσται καὶ εἰς οὐθὲν ἔτι διαλυθήσεται καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς συστήσεται· ἅπερ ἄτοπα. οὐκ ἄρα διαιρεθήσεται, ἀλλὰ μενεῖ ἕν. καὶ γὰρ δὴ ἐπεὶ πάντῃ ὅμοιόν ἐστιν, εἴπερ διαιρετὸν ὑπάρχει, πάντῃ ὁμοίως

31–35 Plat. Soph. 248e6–249a2 **135F** F20 Rom.

29 *εἰδῶν* om. a **135F** DEFa **1** *καὶ τῶν* E *λόγων* E **3** *λέγει δὲ* D **7** *γενομένου* DE : *γινομένου* aF **8** *ἤτοι*] *εἴ τι* E *ὑπομένει* codd. : corr. Diels **11** *οὐδὲν* aF

ἔσται διαιρετόν, ἀλλ' οὐ τῇ μέν, τῇ δὲ οὔ. διῃρήσθω 15
δὴ πάντῃ· δῆλον οὖν πάλιν ὡς οὐδὲν ὑπομενεῖ, ἀλλ'
ἔσται φροῦδον, καὶ εἴπερ συστήσεται, πάλιν ἐκ τοῦ
μηδενὸς συστήσεται. εἰ γὰρ ὑπομενεῖ τι, οὐδέ πω γενή-
σεται πάντῃ διῃρημένον. ὥστε καὶ ἐκ τούτων φανερόν
φησιν, ὡς ἀδιαίρετόν τε καὶ ἀμερὲς καὶ ἓν ἔσται τὸ 20
ὄν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ξενοκράτην τὴν μὲν πρώτην ἀκο-
λουθίαν ὑπεῖναι συνεχώρουν, τουτέστιν ὅτι εἰ ἕν ἐστι
τὸ ὂν καὶ ἀδιαίρετον ἔσται, οὐ μὴν ἀδιαίρετον εἶναι
τὸ ὄν. διὸ πάλιν μηδὲ ἓν μόνον ὑπάρχειν τὸ ὄν, ἀλλὰ
πλείω. διαιρετὸν μέντοι μὴ ἐπ' ἄπειρον εἶναι, ἀλλ' εἰς 25
ἄτομά τινα καταλήγειν. ταῦτα μέντοι μὴ ἄτομα εἶναι
ὡς ἀμερῆ καὶ ἐλάχιστα, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ ποσὸν καὶ
τὴν ὕλην τμητὰ καὶ μέρη ἔχοντα, τῷ δὲ εἴδει ἄτομα
καὶ πρῶτα, πρώτας τινὰς ὑποθέμενος εἶναι γραμμὰς
ἀτόμους καὶ τὰ ἐκ τούτων ἐπίπεδα καὶ στερεὰ πρῶτα. 30
τὴν οὖν ἐκ τῆς διχοτομίας καὶ ἁπλῶς τῆς ἐπ' ἄπειρον
τομῆς καὶ διαιρέσεως ὑπαντῶσαν ἀπορίαν ὁ Ξενοκρά-
της οἴεται διαλύεσθαι τὰς ἀτόμους εἰσαγαγὼν γραμ-
μὰς καὶ ἁπλῶς ἄτομα ποιήσας μεγέθη, φεύγων τὸ
⟨τὸ⟩ ὂν εἴπερ ἐστὶ διαιρετὸν εἰς τὸ μὴ ὂν διαλυθῆναι 35
καὶ ἀναλωθῆναι τῶν ἀτόμων γραμμῶν ἐξ ὧν ὑφίστα-
ται τὰ ὄντα μενουσῶν ἀτμήτων καὶ ἀδιαιρέτων.» *ἐν δὴ
τούτοις τοῖς ὑπὸ τοῦ Πορφυρίου ῥηθεῖσιν ὅτι μὲν πρὸς
ἔπος ἡ μνήμη γέγονε τοῦ ἐκ τῆς διχοτομίας λόγου διὰ τοῦ
τῇ διαιρέσει ἀκολουθοῦντος ἀτόπου τὸ ἀδιαίρετον καὶ ἓν* 40
εἰσάγοντος, εὖ ἂν ἔχοι. ἐφιστάνειν δὲ ἄξιον, εἰ Παρμενίδου

16 *δὴ* om. aF *ὑπομένει* codd. : corr. Diels 17 *εἴπερ*] *εἰ* D 18 *ὑπομένει* codd. : corr. Diels 24 *ὑπάρχειν* om. a 29 *ὑποτιθέμενος* aF 35 add. Diels

καὶ μὴ Ζήνωνός ἐστιν ὁ λόγος, ὡς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ.

136F. Simplicius in Phys. 141,24–142,3 (Arist. 187a1–3)

Ἀλλὰ ῥητέον ὡς ὁ Πορφύριός φησιν ὅτι «ἕτερόν ἐστι τὸ ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετὸν τὸ συνεχὲς καὶ ἄλλο τὸ εἰς ἄπειρα διῃρῆσθαι». *γίνεσθαι μὲν γὰρ ἡ διαιρέσις ἀεὶ δύναται καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐπ' ἄπειρον αὐτὴν εἶναι, γεγε-*
5 *νῆσθαι δὲ καὶ καταλῆξαι οὐδέποτε δύναται, ἐπεὶ παυσαμένη γε πεπέρανται. διαφέρει γὰρ τὸ εἰς ἄπειρά τι διῃρῆσθαι καὶ τὸ ἐπ' ἄπειρόν τι διαιρεῖν. τὸ μὲν γὰρ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο οὐδ' ἂν συμπερανθείη, τὸ δὲ οὐκ ἄν ποτε ἐπιλίποι ἀεὶ γινόμενον· διὰ γὰρ τὸ θάτερον ἀεὶ γίνεσθαι*
10 *καὶ μὴ οἷόν τε εἶναι καταλῆξαι, οὐκ ἂν θάτερον ἐπιτελεσθείη. μὴ τοίνυν ταραττέσθω τις, πῶς τὸ ἐπ' ἄπειρον διαιρετὸν δυνάμει ἔχον τὸ διαιρεῖσθαι (διαιρετὸν γὰρ τὸ δυνάμενον διαιρεῖσθαί ἐστιν) οὐδέποτε ὅμως εἰς ἄπειρα διαιρεῖται· δόξει γὰρ μάτην ἔχειν τὸ δυνάμει, ὃ μὴ ἐκβαί-*
15 *νει μηδέποτε εἰς ἐνέργειαν. τοῦτο οὖν μὴ ταραττέτω· τὸ γὰρ ἐπ' ἄπειρον διαιρετὸν οὐκ ἔστι δυνάμει εἰς ἄπειρα διῃρημένον, ἀλλ' ἐπ' ἄπειρα διαιρούμενον. τοῦτο δὲ καὶ ἐνεργείᾳ ἀεὶ ἔχει, εἴπερ πᾶν τὸ ληφθὲν διαιρετόν ἐστι, καὶ διαιρεῖταί γε εἰ μηδὲν κωλύει, κἂν μὴ ὑφ' ἡμῶν, ὑπὸ τῆς*
20 *φύσεως καὶ προστιθείσης ἀεὶ καὶ διαιρούσης.*

136F F21 Rom.

136F DEFa **6** *πεπέρανται* E (loc. obl. D) : *πεπέρασται* aF **8** *συμπερανθείη* a : *συμπερασθείη* DEF

137F. Simplicius in Phys. 149,11–21 (Arist. 187a12–21)

Καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος Ἀναξίμανδρον οἴεται τὸν ἄλλην τινὰ φύσιν σώματος παρὰ τὰ στοιχεῖα τὴν ἀρχὴν ὑποθέμενον, ὁ μέντοι Πορφύριος ὡς τοῦ Ἀριστοτέλους ἀντιδιαιροῦντος τοὺς σῶμα τὸ ὑποκείμενον ἀδιορίστως ποιήσαντας πρὸς τοὺς ἢ τῶν τριῶν τι στοιχείων ἓν ἢ ἄλλο τι τὸ μεταξὺ πυρὸς καὶ ἀέρος, σῶμα μὲν τὸ ὑποκείμενον ἀδιορίστως Ἀναξίμανδρον λέγειν φησὶν ἄπειρον, οὐ διορίσαντα τὸ εἶδος εἴτε πῦρ εἴτε ὕδωρ εἴτε ἀήρ, τὸ δὲ μεταξὺ καὶ αὐτός, ὥσπερ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός, εἰς Διογένην τὸν Ἀπολλωνιάτην ἀνέπεμψεν. αὐτοφυέστερον δέ μοι δοκεῖ κατὰ τὴν λέξιν μὴ ὡς ἀντιδιῃρημένου τοῦ σώματος πρὸς τὰ στοιχεῖα καὶ τὸ μεταξὺ ἀκούειν, ἀλλ' ὡς διῃρημένου μᾶλλον εἴς τε τὰ τρία καὶ τὸ μεταξύ.

138F. Simplicius in Phys. 151,20–25 (Arist. 187a29–31)

Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν τῶν πλειόνων ἱστορία Διογένην τὸν Ἀπολλωνιάτην ὁμοίως Ἀναξιμένει τὸν ἀέρα τίθεσθαι τὸ πρῶτον στοιχεῖόν φησι, Νικόλαος δὲ ἐν τῇ Περὶ θεῶν πραγματείᾳ τοῦτον ἱστορεῖ τὸ μεταξὺ πυρὸς καὶ ἀέρος τὴν ἀρχὴν ἀποφήνασθαι, καὶ τῷ Νικολάῳ συνηκολούθησεν ὁ πολυμαθέστατος τῶν φιλοσόφων Πορφύριος, ἰστέον ὡς γέγραπτει μὲν πλείονα τῷ Διογένει τούτῳ συγγράμματα.

137F F22 Rom. 1 sq. cf. Ross ad phys. 187a14 **7–10** cf. 205F **138F** F23 Rom. **1** *ἱστορία*] cf. Theophr. F2 (Dox. 477,5) 3 Nicolaus T4 Fr. 2c Lulofs, cf. Moraux, Arist. I 451–452 7 sequitur DK Diogenes (64) B2

137F DEFa **4** *ἀδιόριστον* aF **12** *διαιρουμένου* aEF
138F DEFa **6** *φιλομαθέστατος* aF

139F. Simplicius in Phys. 163,9–18 (Arist. 187a29–31)

Τὸ δὲ 'καὶ τὸ γίνεσθαι τοιόνδε καθέστηκεν ἀλλοιοῦσθαι' ὡς πρὸς Ἀναξαγόραν ὁ Ἀλέξανδρος εἰρῆσθαί φησι, διότι καὶ ἐν τῇ Περὶ γενέσεως ἐμέμψατο τῷ Ἀναξαγόρᾳ ὡς τὴν σύγκρισιν καὶ τὴν διάκρισιν, καθ' ἃ λέγει γίνεσθαι τὰ
5 *γινόμενα, ἀλλοίωσιν καλέσαντι, λέγων 'καίτοι Ἀναξαγόρας γε τὴν οἰκείαν φωνὴν ἠγνόησε'. λέγει γοῦν ὡς 'τὸ γίνεσθαι' καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι 'τοιόνδε καθέστηκεν ἀλλοιοῦσθαι'· οὐ γὰρ οἰκείῳ ὀνόματι τῷ τῆς ἀλλοιώσεως κατὰ τῆς συγκρίσεως καὶ τῆς διακρίσεως ἐχρήσατο. Πορφύ-*
10 *ριος δὲ τὸ μὲν 'ἦν ὁμοῦ πάντα' χρήματα εἰς Ἀναξαγόραν ἀναπέμπει, τὸ δὲ 'το γίνεσθαι' εἶναι τὸ 'ἀλλοιοῦσθαι' εἰς Ἀναξιμένην, τὴν δὲ 'σύγκρισίν τε καὶ τὴν διάκρισιν' εἰς Δημόκριτόν τε καὶ Ἐμπεδοκλέα.*

140F. Simplicius in Phys. 165,8–10; 166,3–6 (Arist. 187a1–3)

«Κοινὴ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἂν εἴη», *ὥς φησι Πορφύριος,* «καὶ πρὸς Λεύκιππον καὶ Δημόκριτον καὶ Μητρόδωρον καὶ πάντας τοὺς ἄπειρα τὰ στοιχεῖα λέγοντας.» ......*ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Πορφύριος κοινήν, ὡς εἶπον, οἴε-*
5 *ται τὴν ἀπάντησιν πρὸς πάντας τοὺς ἄπειρα τὰ στοιχεῖα ὑποτιθεμένους. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὡς πρὸς Ἀναξαγόραν μόνον εἰρημένην ἀκούει, καὶ τάχα οὕτως ἀκολουθότερον.*

139F F24 Rom. 3 Arist. de gen. 314a13 **140F** F25 Rom.

139F DEFa 4 *καθὰ* DF : *καθ'ἃς* aE **140F** DEFa 3 *καὶ πρὸς ἅπαντας* aF 5 *ἅπαντας* D

141aF. Simplicius in Phys. 188,32–189,1 (Arist. 188b33)

Ὁ μέντοι Πορφύριος οἰκειότερον εἰς Ξενοφάνην τὴν δόξαν ἀνέπεμψε ταύτην εἰπόντα

'γῆ καὶ ὕδωρ πάντ' ἐσθ' ὅσα γίνοντ' ἠδὲ φύονται'.

141bF. Philoponus in Phys. 125,27–30 (Arist. 188b33)

Ὁ Πορφύριός φησι τὸν Ξενοφάνην τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν δοξάσαι ἀρχάς, τὴν γῆν λέγω καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ χρῆσιν αὐτοῦ παρατίθεται τοῦτο δηλοῦσαν·

'γῆ καὶ ὕδωρ πάντ' ἐσθ' ὅσα φύοντ' ἠδὲ γίνονται'.

142F. Simplicius in Phys. 192,29–193,1 (Arist. 189a11–14)

Ἀλλ' ὁ μὲν μέγας Συριανὸς 'μήποτε' φησί 'γένος μὲν τὴν κατηγορίαν λέγει, μίαν δὲ ἔχειν ἐναντίωσιν, ἐπεὶ κἂν ὦσι πολλαί, ὑπὸ μίαν ἀνάγονται τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν, ἥτις καθ' ἑκάστην κατηγορίαν οἰκείως λαμβάνεται. ἀεὶ γὰρ τὸ κρεῖττον τῶν ἐναντίων ὑπεροχή, τὸ δὲ καταδεέ- 5 *στερον ἔλλειψις· ἄλλη οὖν ἐν ποσῷ ὑπεροχὴ καὶ ἄλλη ἐν ποιῷ καὶ ἄλλη ἐν τῷ ποῦ ἢ κεῖσθαι·* «ὁσαχῶς γάρ» *φησὶν ὁ Πορφύριος,* «τὸ ὄν, τοσαυταχῶς καὶ ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἔλλειψις». *ἴσως δέ' φησί* (sc. *ὁ Συριανός*),

141aF F26 Rom. **3** DK21 Xenophanes B29
141bF F28 Rom. cf. DK I p. 121,8 sq. **142F** F28 Rom.

141aF DEFa **1** *Ξενοφάνην*] *ἀναξιμένην* codd. : corr. Diels **141bF** **2** *χρῆσιν* K : *τὴν ῥῆσιν* L : *ῥῆσιν* Mt **142F** DEFa **2** *λέγειν* aEF **3** *ὦσι* D : *ὡς* aEF **5–6** *ὑπεροχή – ποσῷ* om. E **8** *καὶ* om. aF

10 *'προσθείη ἄν τις, εἰ ἐπιδέχοιτο ἀντίθεσιν τοιαύτην πᾶσα κατηγορία'.*

143F. Philoponus in Phys. 130,5–12 (Arist. 189a11)

Εἰ καὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν λαμβάνω, λέγω δὴ τὴν κοινοτάτην, ἀλλ' οὖν ἑτέραν καὶ ἑτέραν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὰς διαφοράς· εἴρηται γάρ, καὶ καλῶς εἴρηται, ὅτι τὰ γένη καὶ προηγεῖται τῶν διαφορῶν ἐν τῇ γενέσει καὶ σύνεισιν
5 *αὐταῖς μετὰ τὴν γένεσιν. ἐν γὰρ τῇ τοῦ ἀνθρώπου γενέσει πρῶτον ἐν τῇ ὕλῃ γίνεται τὸ σῶμα, εἶτα τούτῳ ὑποκειμένῳ ὡς ἐν ὕλῃ δευτέρᾳ ἐπιγίγνεται τὸ ζῷον, καὶ τούτῳ πάλιν ὡς προσεχεστέρᾳ ὕλῃ τὸ ἀνθρώπειον εἶδος, ὅθεν καὶ ὕλης λόγον ἐπέχειν τὰ γένη πρὸς τὰς διαφορὰς ὁ Πορφύ-*
10 *ριος ἔλεγεν.*

144F. Simplicius in Phys. 206,3–8 (Arist. 189b21–22)

Ὁ μέντοι Πορφύριος τὸ 'ἐξ ἀλλήλων γεννᾶν' οὕτως ἀκούει, ὡς εἰ ἡ ἑτέρα τῶν ἐναντιώσεων τὴν ἑτέραν γεννᾷ, οἷον εἴ τις λέγοι ἀραιὸν πυκνὸν θερμὸν ψυχρὸν ὡς πρῶτα, ἔπειτα τὸ μὲν θερμὸν ἐκ τοῦ ἀραιοῦ, τὸ δὲ ψυχρὸν ἐκ τοῦ
5 *πυκνοῦ. ἀρκέσει γὰρ ἡ τοῦ ἀραιοῦ καὶ πυκνοῦ ἐναντίωσις. καὶ εἰ μὲν ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι ἔλεγεν, εἶχεν ἄν τι ἀκόλουθον ἡ ἐξήγησις. νῦν δὲ 'γεννᾶν' εἶπερ 'ἐξ ἀλλήλων'.*

145F. Simplicius in Phys. 207,12–18 (Arist. 189b22–27)

Ὁ μέντοι Πορφύριος οὐσίαν ἀκούει τὴν ὕλην καὶ περὶ ταύτην μίαν λέγει ἐναντίωσιν τὴν πρώτην, διότι γένος ἡ οὐ-

143F F27 Rom. **144F** F29 Rom. **145F** F30 Rom.

145F DEFa

σία, ἐν παντὶ δὲ γένει μία ἐναντίωσις ἡ πρώτη. λέγει δὲ οὕτως· «ἐν παντὶ δὲ γένει μία ἐναντίωσις ἡ πρώτη. γένος δὲ καὶ ἡ οὐσία. μία ἄρα καὶ περὶ ταύτην ἡ 5 ἐναντίωσις. ἡ δὲ ὕλη οὐσία. ὥστε καὶ ἡ περὶ ταύτην μία ἐναντίωσις ἡ πρώτη, κἂν ὦσι πλείους, τῷ πρότερον καὶ ὕστερον διοίσουσι, ἀλλ' οὐ τῷ γένει. 'ἀεὶ γὰρ ἐν ἑνὶ γένει μία ἐναντίωσις.'»

146F. Simplicius in Phys. 247,30–248,18 (Arist. 192a6sq.)

Ἐπειδὴ πολλαχοῦ μέμνηται τοῦ Πλάτωνος ὁ Ἀριστοτέλης ὡς τὴν ὕλην μέγα καὶ μικρὸν λέγοντος, ἰστέον ὅτι ὁ Πορφύριος ἱστορεῖ τὸν Δερκυλλίδην ἐν τῷ ια̅ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, ἔνθα περὶ ὕλης ποιεῖται τὸν λόγον, Ἑρμοδώρου τοῦ Πλάτωνος ἑταίρου λέξιν παραγράφειν ἐκ 5 *τῆς περὶ Πλάτωνος αὐτοῦ συγγραφῆς, ἐξ ἧς δηλοῦται ὅτι τὴν ὕλην ὁ Πλάτων κατὰ τὸ ἄπειρον καὶ ἀόριστον ὑποτιθέμενος ἀπ' ἐκείνων αὐτὴν ἐδήλου τῶν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπιδεχομένων, ὧν καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν ἐστιν. εἰπὼν γὰρ ὅτι* «τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' αὑτὰ εἶναι λέ- 10 γει ὡς ἄνθρωπον καὶ ἵππον, τὰ δὲ πρὸς ἕτερα, καὶ τούτων τὰ μὲν ὡς πρὸς ἐναντία ὡς ἀγαθὸν κακῷ, τὰ δὲ ὡς πρός τι, καὶ τούτων τὰ μὲν ὡς ὡρισμένα, τὰ δὲ ὡς ἀόριστα» *ἐπάγει* «καὶ τὰ μὲν ὡς μέγα πρὸς μικρὸν

146F F31 Rom. Porphyrii in Tim. dubitanter adscribit Sodano (F92) 5 Hermodorus] cf. Gaiser, Platons ungeschriebene Lehre, Test. 31

6 *ἡ*[2] om. aF 7 *ἡ πρώτη ἐναντίωσις* aEF **146F** DEFa 5 *περιγράφειν* D

15 λεγόμενα πάντα ἔχειν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, ἔστι
γὰρ μᾶλλον εἶναι μεῖζον καὶ ἔλαττον εἰς ἄπειρον
φερόμενα· ὡσαύτως δὲ καὶ πλατύτερον καὶ στενό-
τερον καὶ βαρύτερον καὶ κουφότερον καὶ πάντα τὰ
οὕτως λεγόμενα εἰς ἄπειρον οἰσθήσεται. τὰ δὲ ὡς τὸ
20 ἴσον καὶ τὸ μένον καὶ το ἡρμοσμένον λεγόμενα οὐχ
ἔχειν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, τὰ δὲ ἐναντία τούτων
ἔχειν. ἔστι γὰρ μᾶλλον ἄνισον ἀνίσου καὶ κινούμενον
κινουμένου καὶ ἀνάρμοστον ἀναρμόστου. ὥστε †αὐτῶν
ἀμφοτέρων τῶν συζυγιῶν πάντα πλὴν τοῦ ἑνὸς στοι-
25 χείου τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον δεδεγμένον. ὥστε
ἄστατον καὶ ἄμορφον καὶ ἄπειρον καὶ οὐκ ὂν τὸ τοι-
οῦτον λέγεσθαι κατὰ ἀπόφασιν τοῦ ὄντος. τῷ τοιούτῳ
δὲ οὐ προσήκειν οὔτε ἀρχῆς οὔτε οὐσίας, ἀλλ' ἐν
ἀκρισίᾳ τινὶ φέρεσθαι. δηλοῖ γὰρ ὡς ὃν τρόπον τὸ αἴ-
30 τιον κυρίως καὶ διαφέροντι τρόπῳ τὸ ποιοῦν ἐστιν, οὕ-
τως καὶ ἀρχή, ἡ δὲ ὕλη οὐκ ἀρχή. διὸ καὶ τοῖς περὶ
Πλάτωνα ἐλέγετο μία, ὅτι ἡ ἀρχή.»

15 *ἔχειν* sc. *λέγει Πλάτων* **26–32** cf. Heinze, Xen. 37–38, cf. Simplic. in Phys. 256,35–257,4

15–16 *ἔστι μᾶλλον* E : *ἔστι μᾶλλον γὰρ* D : *ἔστι γὰρ μᾶλλον* a : *ἐστι ... μᾶλλον* lacuna 3 litt. F : corr. de Vogel, Mnemosyne IV 2 (1949) 205 sq. : *τῷ γὰρ μᾶλλον εἶναι μεῖζον καὶ τῷ ἧττον ἔλαττον* coni. Zeller : *ὡς τῷ μᾶλλον* coni. Diels, Festugière (Rév. IV 307 sq.) **17** *δὲ* om. D **19** *ἄπειρα* E **23** *αὐτῶν*] *τούτων?* Zeller, Sodano : *αὖ τῶν* Heinze (Xenocrates 38) : *εἶναι* Festugière **24** ⟨*κατὰ*⟩ *πάντα* Zeller **25** *δεδεγμένον* aDF Diels, Festugière (*τὸ μᾶλλον ... ἧττον* subiectum) : *δεδειγμένον* E : *δέδεκται* Heinze : *δεδεγμένων* Zeller *ὥστε* om. aF **26** *ἄσταχτον* codd. : corr. Diels, cf. Simplic. in Phys. 256,35

Liber II

147F. Simplicius in Phys. 264,27–32 (Arist. 192b21)

Κάλλιον οὖν ὁ Πορφύριος ἐφιστάνει «μήποτε ἐν τῷ 'ἀρχῆς τινος καὶ αἰτίας τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἠρεμεῖν' τὸ 'καί' ἀντὶ τοῦ 'ἤ' παρείληπται διὰ τὸ τινὰ τῶν φύσει κινεῖσθαι μὲν ἀεί, μηδέποτε δὲ ἠρεμεῖν. καὶ οὐ λέγω», *φησί,* «τὸ θεῖον σῶμα (ἐξῄρηται γὰρ τῶν γενητῶν), 5 ἀλλὰ τὸ πῦρ οὐδέποτε ἠρεμεῖ· ἢ γὰρ ἐπὶ τὸ ἄνω κάτω ἢ κύκλῳ κινεῖται. τινὰ δὲ τοῦ συναμφοτέρου τὴν φύσιν ἔχει.»

148aF. Simplicius in Phys. 277,24–31 (Arist. 193b5–8)

Ὁ μέντοι Πορφύριος τὸ 'καὶ μᾶλλον αὕτη φύσις τῆς ὕλης' περὶ τοῦ συνθέτου ἀκούει, ὅπερ κἂν εἰ μὴ φύσις ἐστὶ κυρίως ἀλλὰ φύσει, ἀλλ' ὅμως μᾶλλον φύσις ἐστὶ τῆς ὕλης, διότι τὸ εἶδος μᾶλλον φύσιν ὃν ἐν ἑαυτῷ ἔχει. ἔστι δὲ τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα τοιοῦτον· ἡ φύσις αἰτία ἐστὶν 5 *ἑκάστῳ τῶν φυσικῶν τοῦ εἶναι τοῦτο ὅπερ λέγεται, τὸ δὲ αἴτιον τοῦ εἶναι ὅπερ λέγεταί ἐστι τὸ αἴτιον τοῦ ἐντελεχείᾳ εἶναι καὶ μὴ μόνον δυνάμει, τὸ δὲ αἴτιον τοῦ ἐνεργείᾳ εἶναι τοῦτο ὅπερ λέγεται τὸ εἶδός ἐστιν· ἡ φύσις ἄρα τὸ εἶδός ἐστιν.* 10

148bF. Simplicius in Phys. 283,34–37 (Arist. 193b5–8)

Εἰ μέντοι τὸ 'μᾶλλον αὕτη φύσις τῆς ὕλης' ἐπὶ τῆς συνθέτου εἴρηται, ὡς ἤκουσεν ὁ Πορφύριος, δῆλον ὅτι κυρίως

147F F32 Rom. **148aF** F33 Rom. 1 phys. 193b6
148bF F34 Rom.

148aF DEFa 3 *φύσις*] *φύσιν* F : *φύσις* aDE

μὲν φύσις οὐκ ἔστι τὸ σύνθετον (οὐδὲ γὰρ τῶν ἁπλῶν οὐδὲν κυρίως φύσις), μᾶλλον δὲ τῆς ὕλης φύσις ἐστί, διότι
5 *ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸ εἶδος, ὃ μᾶλλον τῆς ὕλης φύσις ἐστί.*

149F. Simplicius in Phys. 343,23–344,5
(Arist. 197a25–32)

Ἡ τῆς ἀγαθῆς καὶ κακῆς τύχης διαίρεσις σαφὴς καὶ τῆς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας. καὶ γὰρ πανταχοῦ τὸ 'ευ' τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἐκπρεπὲς προστίθησιν, ὥσπερ εὐκλεῆ λέγομεν οὐ τὸν ὁπωσοῦν ἐπίδοξον, ἀλλὰ τὸν πάνυ, καὶ εὐμαθῆ
5 *ὁμοίως. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ 'δυς' μόριον τὸ ἀντικείμενον μέγεθος σημαίνει. ὅτι δὲ ἐν μεγέθει ἡ εὐτυχία ἐστί, δείκνυσιν οἶμαι δυνάμει συλλογιζόμενος οὕτως. ἡ εὐτυχία καὶ δυστυχία κἂν παρὰ μικρὸν ἔχωσι τὸ μέγιστον ἀγαθὸν καὶ κακόν, εὐτυχία καὶ δυστυχία εἰσί· τὰ παρὰ μικρὸν ἔχοντα*
10 *οὐδὲν ἧττόν ἐστι τοῦτο ὅπερ λέγεται· ταῦτα δὲ ἐν μεγέθει ἐστί, διότι ἐν τοῖς μεγέθεσι τὸ παρὰ μικρὸν οὐδὲν ἀπέχειν δοκεῖ τοῦ ὅλου. ἡ ἄρα εὐτυχία καὶ δυστυχία ὡς μέγεθος ἔχοντα λέγεται οὕτως. καὶ μᾶλλον ὁ Πορφύριος οὕτως ἐπέβαλε καὶ Ἀλέξανδρος κατὰ πρώτην ἐξήγησιν, τοῦ 'παρὰ*
15 *μικρὸν' ἐνταῦθα οὐκ ἐπὶ τοῦ παρὰ μικρὸν ἐλθόντος τοῦ τυχεῖν καὶ ἐμποδισθέντος ἀκουομένου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τὸ ὅλον κακὸν καὶ ἀγαθὸν παρὰ μικρὸν λαβόντος, διότι καὶ τὸν τὸ μέγιστον ἀγαθὸν παρὰ μικρὸν λαβόντα εὐτυχῆ καλοῦμεν ὁμοίως τῷ τὸ ὅλον μέγεθος λαβόντι καὶ τὸν τὸ μέ-*
20 *γιστον κακὸν παρὰ μικρὸν δυστυχῆ ὡς τοῦ μικροῦ μηδὲν ὄντος.*

149F F35 Rom.

149F DEFa **16** *τοῦ τὸ* F : *τοῦτο* aDE **19** *ὅλον* a : *ἄλλο* DEF *τὸν*] *τοῦ* E

150F. Simplicius in Phys. 362,11–13
(Arist. 198a14–22)

Λέγει δὲ ὁ Πορφύριος ὅτι «τὸ μὲν διὰ τί τετραχῶς ἔστιν ἀποδοῦναι, τὸ δὲ τίνος ἕνεκα ἐπὶ τοῦ τελικοῦ μόνον ἐρωτᾶται. 'τίνος' γὰρ 'ἕνεκα' ἐπολέμησαν; 'ἵνα ἄρξωσι'.»

Liber III

151F. Simplicius in Phys. 399,19–31
(Arist. 200b26–28)
'το μὲν ἐντελεχείᾳ μόνον, τὸ δὲ δυνάμει, καὶ ἐντελεχείᾳ τὸ μὲν…'

Ὁ δὲ Πορφύριος οὐκ ἀποδέχεται τὸν Ἀλέξανδρον οὕτω στίξαντα ὡς τῷ 'ἐντελεχείᾳ μόνον' ἀντιδιῃρῆσθαι τὸ 'δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ'. «εἰπὼν γάρ», *φησίν*, «ὅτι τὰ μὲν ἐντελεχείᾳ τὰ δὲ δυνάμει, ἀναλαβὼν τὰ ἐντελεχείᾳ, 'καὶ ἐντελεχείᾳ' φησὶ 'τὸ μὲν τόδε τι τὸ δὲ τοσόνδε' καὶ 5
τὰ ἑξῆς. τὸ δὲ δυνάμει οὐ διαιρεῖται εἰς τὰς κατηγορίας· οὐ γάρ ἐστι τὸ δυνάμει δεκαχῶς ἀλλ' ἐνιαχῶς· ἡ γὰρ ἀνωτάτω ὕλη, ἥπερ ἐστὶ τὸ δυνάμει, μία. εἴτε δὲ τὸ ἐντελεχείᾳ λαμβάνει, ὅπερ ἐστὶ τὸ σύνθετον οἷον ἀνδριάντα, εἴτε τὴν ἐντελέχειαν, ὅπερ ἐστὶ τὸ 10
ἁπλοῦν οἷον τὸ εἶδος, δεκαχῶς ἑκάτερον. καὶ μήποτε φησὶ καὶ τὸ δυνάμει δεκαχῶς. προελθὼν γὰρ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης οὕτως εἶπε· 'διῃρημένου δὲ καθ' ἕκαστον γένος τοῦ μὲν ἐντελεχείᾳ τοῦ δὲ δυνάμει.'» *ταῦτα μὲν*

150F F36 Rom. **151F** F37 Rom. 1 sq. cf. Simplic. in Phys. 400,8 et 10 13–14 phys. 201a9–10

151F EFa 7 *ἑναχῶς* sugg. Diels

15 *οὖν ὁ Πορφύριος τῷ 'δυνάμει' τὸ 'ἐντελεχείᾳ' μόνον βουλόμενος ἀντιτεθῆναι παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀλλ' οὐχὶ τῷ 'δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ'.*

152F. Simplicius in Phys. 406,28–407,4 (Arist. 201a3–9)

Οἱ δὲ ἐξηγηταὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν στέρησιν οὐχ ὡς ἐπὶ τῆς οὐσίας μόνης εἰρημένα ἀποδέχονται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ποσοῦ καὶ ποιοῦ καὶ τοῦ ποῦ, διότι ἐπὶ πάντων τὸ χεῖρον τῶν ἐναντίων στέρησις εἶναι δοκεῖ. ὡς γὰρ ἐπὶ τῆς οὐ-
5 σίας εἶδος μὲν ὁ ἀνδριάς, στέρησις δὲ ἡ ἀμορφία τοῦ χαλκοῦ, οὕτως ἐπὶ τοῦ ποιοῦ εἶδος μὲν τὸ λευκόν, στέρησις δὲ τὸ μέλαν, καὶ εἶδος μὲν ἡ ἀρετή, στέρησις δὲ ἡ κακία, καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τὸ τέλειον καὶ τὸ ἀτελές, καὶ ἐπὶ τόπου τὸ μὲν ἄνω καὶ τὸ κοῦφον εἶδος, τὸ δὲ
10 κάτω καὶ τὸ βαρὺ στέρησις. διὸ καὶ τὰ χείρονα τῆς τοῦ κάτω καὶ βαρέος ἐστὶ φύσεως καὶ τὸ γῆρας κάμπτει καὶ ἡ νόσος βαρύνει καὶ τὰ θεῖα ἄνω, τὰ δὲ θνητὰ κάτω. καὶ ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τοῦ αἴρειν ἄνω λέγεται, ἡ δὲ κακία ἀπὸ τοῦ κλᾶν, ἡ δὲ κλάσις καὶ τὸ κλώ-
15 μενον κάτω. *τοιαῦτα μὲν οὖν ὁ Πορφύριος φιλολογεῖ.*

153F. Simplicius in Phys. 414,15–415,10 (Arist. 201a9–11)

Ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον, ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ὁριζόμενος τὴν κίνησιν ἐν ἀρχῇ 'ἐνέργειαν' αὐτὴν εἶπε τοῦ

152F F38 Rom. **153F** F39 Rom.

17 *τῷ* E : *τὸ* aE²F **152F** EFa **2** *εἰρημένον* F **6** *ποιοῦ*] *ποσοῦ* F **14** *καὶ* om. F **153F** EFa

κινητοῦ ᾗ τοιοῦτον, Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Πορφύριος καὶ Θεμίστιος καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ὁρισμὸν ἐξηγούμενοι, ἀκούσαντες μετ' ὀλίγα τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ 'ἐντελέχειαν' 5 *καλοῦντος αὐτήν, ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὕτως εὑρηκότες τὴν γραφὴν 'ἡ τοῦ δυνάμει ὄντος ἐντελέχεια ᾗ τοιοῦτον κίνησίς ἐστιν', εἰς ἐντελέχειαν τὴν ἐνέργειαν ἐν τῷ ὁρισμῷ τῆς κινήσεως μεταλαμβάνουσιν ὡς ταὐτὸν ὂν παρὰ Ἀριστοτέλει. μήποτε δὲ τὴν ἐντελέχειαν ὁ Ἀριστοτέλης* 10 *ἐπὶ τῆς τελειότητος ἀκούει. καὶ εἴ ποτε ἐπὶ ἐνεργείας αὐτὴν τίθησιν, οὐ τῆς τυχούσης ἀλλὰ τῆς τελείας, καθ' ὅτι ἔχει τέλειον, διότι ἕκαστον τότε ἐν τῇ ἑαυτοῦ τελειότητι ἔχεται, ὅτε τὰς κατὰ φύσιν ἑαυτοῦ ἐνεργείας ἀποδίδωσι. διὸ καὶ τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν ὡρίσατο τοῦ* 15 *φυσικοῦ καὶ ὀργανικοῦ καὶ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος σώματος, οὐχ ὅτι ἐνέργειά ἐστιν ἡ ψυχή, ἀλλ' ὅτι κατ' ἐκείνην ἡ τελειότης αὐτῷ. τὴν μέντοι κίνησιν, ἀτελοῦς οὖσαν, οὐ μάτην 'ἐνέργειαν' εὐθὺς ἀλλ' οὐχὶ ἐντελέχειαν ἐκάλεσε. τούτῳ γὰρ καλῶς ἐπέστησε καὶ ὁ Ἀλέξανδρος,* 20 *ὅτι καὶ τοῦ δυνάμει εἰ λέγοιτο ἐντελέχεια ὑπο τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ κίνησις, κατὰ τοῦτο ἐντελέχεια λέγεται, καθόσον τελειότης ἐστὶ τοῦ δυνάμει ἡ κατ' αὐτὸ ἐνέργεια, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἕξεων τελειότης τῆς ἕξεώς ἐστιν ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ἕξεως ἡ ἐνέργεια* 25 *οὐκ ἀπόλλυσι τὴν ἕξιν, ἀλλὰ τελειοτέραν αὐτὴν ἀπεργάζεται, ἡ δὲ τοῦ δυνάμει κατὰ τὸ δυνάμει ἐνέργεια εἰς τὸ ἐνεργείᾳ τελευτῶσα καὶ ἀπόλλυσι τὸ δυνάμει. οὐκ ἂν οὖν εἴη κυρίως ἐντελέχεια τοῦ δυνάμει. ὡς γὰρ εἶπον, τὸ τῆς ἐντελεχείας ὄνομα τὴν τοῦ ἐντελοῦς συνέχειαν* 30

15 *ὡρίσατο*] cf. Arist. an. 412a27–b5

20 *καὶ* om. E **21** *τοῦ*[1]] *τὸ* F **30** *συνέχειαν* Diels : *ἔχειαν* codd., cf. Simplic. in Phys. 278,8

δηλοῖ, καὶ ὅταν ἐπὶ ἐνεργείας κυρίως λέγηται, οὐκ ἐπὶ τῆς τυχούσης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τοῦ τελείου καὶ κατὰ τὸ ἐνεργείᾳ ἱσταμένου καὶ ἐντελεχείᾳ ὄντος ἀποδιδομένης. διττὴ οὖν ἡ κυρίως ἐντελέχεια, ἡ μὲν ὡς εἶδος τέλειον
35 *ἠρεμοῦν, ὡς ἡ ψυχὴ λέγεται ἐντελέχεια, ἡ δὲ ἡ κατὰ τοῦτο ἐνέργεια. εἰ δέ ποτε καὶ ἁπλῶς ἡ ἐνέργεια λέγοιτο ἐντελέχεια, καὶ αὐτὴ καθόσον ἕκαστον ἐνεργοῦν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν τὰς ἐνεργείας ἀποδίδωσιν, εἴτε ἀτελὴς ἡ φύσις εἴτε τελεία. ὁ δὲ Πορφύριος τὴν κίνησιν*
40 *ἐντελέχειαν μὲν ἀτελῆ φησιν εἶναι, ἐνέργειαν δὲ τελείαν. καίτοι εἰ τοῦ δυνάμει ἐστὶν ἐνέργεια, τὸ δὲ δυνάμει ἀτελές, πῶς ἡ τοῦ ἀτελοῦς ἐνέργεια τελεία ἂν εἴη ἐνέργεια; ὅλως γὰρ εἰ ἔστιν ἀτελὴς ἐνέργεια, ἡ τοῦ ἀτελοῦς ἂν εἴη.*

154F. Simplicius in Phys. 422,19–30
(Arist. 201a27–29)

Διχῶς δὲ φέρεται ἡ τῆς λέξεως ταύτης γραφή, κατὰ μὲν τὸν Ἀσπάσιον καὶ Θεμίστιον καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως· 'ἡ δὲ τοῦ δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχείᾳ ὂν ἐνεργῇ, οὐχ ᾗ αὐτὸ ἀλλ' ᾗ κινητόν, κίνησίς
5 *ἐστι,' κατὰ δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Πορφύριον οὕτως· 'ἡ δὴ τοῦ δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχείᾳ τι ὂν ἐνεργῇ, ἤτοι αὐτὸ ἢ ἄλλο, ᾗ κινητόν, κίνησίς ἐστίν.' οἶδε δὲ καὶ τὴν Ἀσπασίου γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἀρέσκεται ταύτῃ μᾶλλον, ὡς προστιθείσῃ τινὰ καὶ διαφορὰν τῆς κινή-*
10 *σεως. τὸ γὰρ 'αὐτὸ ἢ ἄλλο' προσκείμενον δηλωτικόν ἐστι τοῦ τινὰ μὲν κίνησιν ἐξ ἑαυτοῦ ἐνέργειαν εἶναι κατὰ τὸ δυνάμει, ὡς τὴν αὔξησιν καὶ μείωσιν ἔνδοθεν*

154F F40 Rom. **2** cf. Themist. in Phys. 70,33 sq.

οὖσαν, καὶ τὴν κατὰ τόπον φυσικὴν φορὰν καὶ τὴν καθ' ὁρμὴν τῶν ζῴων μετάβασιν· ὑπ' ἄλλου δέ, ὡς τὰ βίᾳ κινούμενα καὶ τὰ κατὰ τέχνην πάντα γινόμενα. 15

155F. Simplicius in Phys. 427,34–428,5 (Arist. 200b5–15)

Ἐφιστάνει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρεται αὕτη ἡ λέξις, 'ἴσως' φησί 'τινῶν παραιτησαμένων αὐτὴν διὰ τὴν ἀσαφειαν, καὶ ὅτι τὰ φθάνοντα εἰρῆσθαι δι' αὐτῆς λέγεται'. ἀλλ' ὅτι μὲν οὐκ ἀποδέδεικται πρότερον οὕτως ἐναργῶς τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῆς κινήσεως παραλη- 5 *φθέντα, πρόδηλον. ὅτι δέ, εἰ τὰ ἀσαφῆ διαγράψαιμεν, πολλὰ ἂν τῶν Ἀριστοτέλους διαγραφείη, καὶ τοῦτο προδηλότερον. ἰστέον μέντοι ὅτι καὶ ὁ Θεμίστιος καὶ ὁ Πορφύριος ἐξηγούμενοι τὸν τόπον καὶ τοῦτο τὸ ῥητὸν ἐξηγήσαντο.* 10

Liber IV

156F. Simplicius in Phys. 587,8–15 (Arist. 212a21–31)

Καὶ Πορφύριος διττόν φησι τὸ 'κάτω'· «ἢ γὰρ τὸ πέρας τοῦ μέσου, ὅ ἐστιν ὁ τόπος, ἢ αὐτὸ τὸ μέσον, οὗ ὁ τόπος τὸ ἔσχατον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἄνω διττόν· ἢ τὸ πέρας τοῦ ἐσχάτου οἷον τοῦ αἰθέρος, ὅ ἐστιν ὁ τόπος, ἢ αὐτὸ τὸ ἔσχατον, ὅπερ ἐστὶν ὁ αἰθήρ·» *καὶ* 5 *ἔοικε* «πέρας τοῦ μέσου» *εἰπεῖν ἢ ἀντὶ τοῦ 'τὸ πρὸς τὸ μέσον περιέχον πέρας' ἢ τὸ τῆς γῆς πέρας εἴτε τὸ ἐκτὸς*

155T F41 Rom. **8** Themist. in Phys. 71,25–72,9
156F F42 Rom.

156F EFa

εἴτε τὸ ἐντός, καθὸ δέχεται καὶ περιέχει, τόπον λαμβάνει ἀνάλογον τῷ ἐσχάτῳ τοῦ αἰθέρος· κάτω γὰρ καὶ τὴν γῆν
10 *λέγομεν καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ.*

157F. Simplicius in Phys. 648,17–23 (Arist. 213a22–b4, praec. 213a32)

Ὁ μέντοι Πορφύριος οὐ γράφει 'οὔτε χωριστὸν οὔτε ἐνεργείᾳ ὄν, ἀλλ' 'οὔτε ἀχώριστον αὐτῶν οὔτε χωριστόν'. «ἀχώριστον μὲν γὰρ ἔθεντο» *φησὶν* «αὐτὸ (sc. τὸ κενόν) οἱ περὶ τὸν Δημόκριτον, διόπερ μηδὲ συνεχὲς τὸ
5 πᾶν μεσολαβουμένων τῶν σωμάτων ὑπὸ τοῦ κενοῦ· χωριστὸν δὲ οἱ λέγοντες ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, συνεχὲς δὲ ἀπολείποντες τὸ πᾶν, ὡς οἱ Πυθαγορικοί.» *ἀμείνων δὲ οἶμαι ἡ προτέρα γραφή· ἔχει δὲ καὶ αὕτη λόγον.*

158F. Simplicius in Phys. 728,9–15 (Arist. 220a18–21)

Εἰ οὖν διαφέρει χρόνος κινήσεως, καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν διοίσει ἀμείνων οὖν οἶμαι ἡ ἐν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων φερομένη γραφή, ἣν καὶ ὁ Πορφύριος καὶ ὁ Θεμίστιος εἰδότες φαίνονται ἔχουσαν οὕτως· 'καὶ ἔτι φανερὸν ὅτι οὐ-
5 *δὲν μόριον τὸ νῦν τοῦ χρόνου οὐδὲ ἡ διαίρεσις τῆς κινήσεως, ὥσπερ οὐδὲ αἱ στιγμαὶ τῆς γραμμῆς· αἱ δὲ γραμμαὶ αἱ δύο τῆς μιᾶς μόρια'· γραμμαὶ γὰρ γραμμῆς δηλονότι μόρια, ἀλλ' οὐχὶ στιγμαί.*

157F F43 Rom. **158F** F44 Rom. 3 Themist. in Phys. 151,24 sq.

8 *καθὸ γὰρ* a **158F** EFa 1 *αὐτοῦ* E

Liber V

159F. Simplicius in Phys. 802,7–13

Θαυμάζω δὲ τὸν φιλοσοφώτατον Πορφύριον, πῶς ἐν τῇ συνόψει τοῦ πέμπτου τούτου βιβλίου, καίτοι φιλοκάλως τὰ περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ὀκτὼ βιβλίων ἱστορῶν καὶ ὅτι πάντες τὰ μὲν πέντε Φυσικὰ καλοῦσιν, τὰ δὲ τρία Περὶ κινήσεως, αὐτὸς ὅμως τὰ ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἄχρι τοῦ 5 *ὀγδόου βιβλία ἐφεξῆς τέτταρα περὶ κινήσεως ἔχειν τὴν πραγματείαν αὐτῇ λέξει φησὶ καὶ ἰδίᾳ Περὶ κινήσεως ἐπιγεγράφθαι.*

160F. Simplicius in Phys. 864,15–24 (Arist. 226b1–10)

Ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Θεμίστιος τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπὶ μόνης τῆς κατὰ τὸ ποιὸν μεταβολῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους εἰλῆφθαι νομίζουσιν, ἴσως ἐπειδὴ τοῦ ποιοῦ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἴδιά ἐστιν· ὁ δὲ Πορφύριος «ἐπειδή» *φησὶν* «ἐν πάσῃ κινήσει ἔστιν τὸ μᾶλλον καὶ 5 τὸ ἧττον (καὶ γὰρ ἐν τῇ κατὰ τόπον ἐπίτασις καὶ ἄνεσις καὶ ἐν τῇ κατὰ αὔξησιν καὶ φθίσιν καὶ ἐν τῇ κατὰ ἀλλοίωσιν), ζητεῖ τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κίνη-

159F F45 Rom., cf. Romano 53–56; Themist. de an. 16,19–31 (436F) **3–4** cf. e.g. Andronicum ap. Simplic. in Phys. 923,7–9 (cf. Moraux, Arist. I 115–116); Adrastum ap. Simplic. in Phys. 4,11–16 (cf. Moraux, Arist. II 314; Ross, Arist. Phys. introd. 1 sq.) **5–6** cf. Nicol. Damasc. (qui a Porph. [137–138F et 253F,88] laudatur) de Arist. philos. F15a Lulofs; Simplic. in De cael. 226,19; Philop. in Phys. 2,16; Olymp. in Meteor. 7,13 **160F** F46 Rom.

159F ACFMa **2** *τὰ* om. aF **160F** ACFMa

σιν τίνος χρὴ γένους θέσθαι, καί φησιν ὅτι ἡ ἐν τῷ
10 αὐτῷ εἴδει μεταβολὴ ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀλλοίωσίς ἐστι· κατὰ ποιότητα γὰρ εἶναι, ἐν ᾧ ἂν κινήσεως γίνηται εἴδει.» *ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ποιὸν κινήσεως καὶ αὐτὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους εἰρημένα ἐξηγεῖται.*

161 F. Simplicius in Phys. 896,7–10 (Arist. 228b15–a7, praec. 228b19)

Εἰπὼν δέ, ὅτι ἐν πάσῃ κινήσει ἔστι 'τὸ ὁμαλῶς ἢ μή· καὶ γὰρ ἀλλοιοῖτο ἄν τι ὁμαλῶς', ἐπήγαγε 'καὶ φέροιτο ἐφ' ὁμαλοῦ', ἢ 'ἐφ' ὁμαλῷ', ὡς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Πορφύριος γράφουσιν, 'οἷον κύκλῳ ἢ εὐθείᾳ'.

162 T. Simplicius in Phys. 918,11–15 (Arist. 231a4)

Μέχρι τούτου τὸ πέρας ἐστὶ τοῦ βιβλίου ἔν τισιν ἀντιγράφοις, ἐν δὲ ἄλλοις καὶ τὰ ἑξῆς ῥηθησόμενα πρόσκειται, ἅπερ οὐδὲ ὁ Πορφύριος συνοψίζειν οὐδὲ ὁ Θεμίστιος παραφράζειν εἵλετο. ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος ἐπισημηνάμενος,
5 *ὅτι ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρεται, ἐξηγεῖται ὅμως αὐτά.*

161 F F47 Rom. **2–3** Arist. phys. 228b19–21 **162 T** F48 Rom. **3 sq.** i. e. 231a5–17 quae inclus. Arist. codd. EFIJ, om. H

12 *τὸ ποιὸν* ACM : *τόπον* aF **161 F** ACFMa **4** *γράφουσιν* AC : *λέγουσιν* aFM

P.8 *In Aristotelis Metaphysica commentarii (?)* (Bid. 7, Beut. 15)

163 F. Simplicius in Aristotelis De caelo 503,22–34 (de cael. 293a4–11) (Arist. met. 1074a10–14)

Εἰ μὴ ἄρα δεῖ λέγειν, ὅτι τοῦ μὲν ἡλίου τὰς τέσσαρας ἀφεῖλεν, ἃς αὐτὸς προστέθεικεν ἀνελιττούσας, καὶ ἀμφοτέρων, ἃς ὁ Κάλλιππος, καὶ οὕτως ὀκτὼ τῶν ἀφαιρεθεισῶν οὐσῶν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα καὶ πέντε αἱ λοιπαί εἰσιν αἱ ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα. συμβαίνει μὲν οὕτως ὁ ἀριθμός, 5 *διὰ τί δὲ τοῦ ἡλίου τὰς δύο, τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην, οὐκ ἀνελίξουσί τινες, οὐχ ἕξομεν λέγειν. καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ μόνον τὸ κάτω κείμενον μὴ ἀνελίττεσθαι, καίτοι καὶ τοῦτο καλῶς ὁ Σωσιγένης ἐπέστησεν, ὅτι καὶ ἐπὶ σελήνης ἀναγκαῖον ὑποθέσθαι τὰς ἀνελιττούσας, ἵνα* 10 *μὴ τὸ ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω κινήσεων τάχος ταῖς φερούσαις αὐτὴν προστιθέμενον ποιῇ μηκέτι τῇ ἀπλανεῖ ἰσοταχῶς ἐπὶ δυσμὰς αὐτὴν παραχωρεῖν. ἀλλ' οὖν καὶ τούτου δοθέντος τοῦ μόνην αὐτὴν μὴ ἔχειν ἀνελίττουσαν οὐ συμβαίνει ὁ ἀριθμός, καὶ τοῦτο τόν τε Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Πορφύριον* 15 *ἐτάραξεν ἐν ταῖς εἰς τὸ Λ τῆς Μεταφυσικῆς σχολαῖς.*

164 F. Simplicius in Arist. De caelo 506,8–16 (de cael. 293a4–11) (Arist. met. 1074a14–17, cf. 1073b11–17)

Τῷ οὖν Ἀριστοτέλει πειθομένους ἀκολουθεῖν χρὴ μᾶλλον τοῖς μεταγενεστέροις ὡς μᾶλλον σώζουσι τὰ φαινόμενα,

P.8 titulus: cf. 163F,16 dub. Blumenthal an Porph. commentarios in Arist. met. scripserit, Hermes 102 (1974) 541
163 F 1–5 cf. Alex. in Met. 706,9–12 **15** cf. Alex. in Met. 705,39–706,15

163 F 16 *μεταφυσικῆς* A : *μετὰ τὰ φυσικὰ* Fc

κἂν εἰ μηδὲ οὗτοι τελέως διασώζουσιν, ἐκείνων μήτε τοσαῦτα ἐπισταμένων φαινόμενα διὰ τὸ μήπω τὰς ὑπὸ
5 *Καλλισθένους ἐκ Βαβυλῶνος ἐκπεμφθείσας τηρήσεις ἥκειν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἀριστοτέλους τοῦτο ἐπισκήψαντος αὐτῷ, ἃς ἱστορεῖ Πορφύριος ἐτῶν εἶναι χιλίων καὶ μυριάδων τριῶν ἕως τῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος σωζομένας χρόνων, μήτε, ὁπόσα ἠπίσταντο, διὰ τῶν ὑποθέσεων ἐπι-*
10 *δεικνύναι δυναμένων.*

P.9 *In Aristotelis Ethica commentarii* (Bid. 8, Beut. 16)

165F(i). AL-ʿĀMIRĪ al-Saʿāda wal-Isʿād ed. Minovi p. 5

On human and intellectual happiness: are they one thing or two things, both of which are perfect or one of which is incomplete?

Porphyry says: happiness is simply man's perfection of
5 his form, and a man's perfection insofar as he is a man.

165F(ii). ibid. p. 53

Porphyry says, interpreting what Aristotle said: pleasure is like the utmost extent in quality, †because it brings forth another†. He said: and it is not complete, because we are not satisfied with it, but [always] seek some-
5 thing else.

164F 5 Callisthenes FGrH 124,3 **P.9** cf. 3eT

164F 5 *ἥκειν* F : *ἧκον* A 7 *μυριάδων*] *nongentorum* Guillelmus de Morbeka **164F 9** *ὁπόσα* Fb : om. A *ἠπίσταντο* Brandeis : *ὑπίσταν* A : *ἠδύναντο* F : *credebant* Morbeka **165F(ii) 1** interpreting what] *mufassir al-mā'* cod. : *mufassir*[an] *li-mā* corr. ex nota Persica in mrg. **2** †*tuḥdithu ākhir*[an] corr. ex nota Persica in mrg. **3** He said] *qāla* corr. ex nota Persica in mrg. : *qālat* (she said) cod.

165F(iii). ibid. p. 49.

Porphyry said: every pain and every ease is simply a result of the transformation of opposites: as for pain, it results from its transformation into what is opposed to the course of nature; and as for ease, it results from its transformation into the course of nature. 5

165F(iv). ibid. p. 192

And Porphyry said: the one who is entitled to leadership is he who has control over himself in the correct way, and over his [own] house in the correct way, [so that] it is possible for him to have control over the city in the right way. He said: and that is because the craftsman is the one 5 for whom it is possible to advance the perfections which exist in his craft to the most perfect of perfections, and he will have thereby the perfection of bidding and forbidding.

166F. Miskawayh Tahdīb al-Akhlāq (ch. 3) 76,16–77,3 (trans. Rosenthal, Fortleben 96–97)

Human goods. According to Porphyry and other scholars, Aristotle divided the good as follows: Goods are

165F (iii) *Ghurghuriyus* = Porphyrius, cf. Walzer, Porphyry and the Arabic Tradition, Entretiens sur l'antiquité classique XII, Vandœuvres-Genève 1966, 291 **166F** trans. et C.K. Zurayk, The Refinement of Character. A Translation from the Arabic of Aḥmad ibn-Muḥammad Miskawayh's Tahdhīb al-Akhlāq, Beirut 1968, 70 cf. Arist. magn. mor. 1183b20–38; Stob. II 7,19 (II 134,20–25) (anon.) *τῶν δ' ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶναι τίμια,*

either noble, praiseworthy, potential or useful. Noble goods are those that are noble in themselves and ennoble
5 those who acquire them, namely wisdom and reason. Praiseworthy goods are, for example, the virtues and beautiful voluntary actions. Potential goods are, for example, readiness to absorb the goods mentioned above. Useful goods are all those which one seeks not for their own
10 sake but in order to attain [true] goods through them.

P.10 *Commentarii in Theophrasti Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως* (Bid. 10, Beut. 19?)

167T. Boethius de int. II 17,24–27

Sed Porphyrius ait sese docuisse species enuntiationis esse adfirmationem et negationem in his commentariis quos in Theophrastum edidit.

τὰ δὲ ἐπαινετά, τὰ δὲ δυνάμεις, τὰ δὲ ὠφέλιμα. τίμια μὲν οἷον θεόν, ἄρχοντα, πατέρα· ἐπαινετὰ δὲ οἷον δικαιοσύνην, φρόνησιν· δυνάμεις δὲ οἷον πλοῦτον, ἀρχήν, ἐξουσίαν· ὠφέλιμα δὲ τὰ ποιητικὰ τούτων καὶ φυλακτικά, οἷον ὑγιείας καὶ εὐεξίας. cf. R. Walzer, Greek into Arabic 220 sq.; S. Pines, Un texte inconnu d'Aristote, Archives d'histoire doctrinale et littéraire du Moyen Age 31 (1956) 5–43 **P.10** = 77aF, 46–48 de Theophrasti *Π. καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως* cf. A. Graeser, Die Logischen Fragmente des Theophrast, 4–13; 59–74 Porphyrium commentarios sub hoc nomine conscripsisse dubitat Beutler

PLATONICA

P.11 *In Platonis Cratylum commentarii ?* (Bid. 11, Beut. 2)

168F. ANECDOTA GRAECA III 1374 ed. I. Bekker

«Ἐπιστήμη ὡς εἰς ἐπίστασιν ἄγουσα τὸν νοῦν» *φησὶν ὁ Πορφύριος ἐν Κρατύλῳ.*

P.12 *In Platonis Sophistem commentarii* (Bid. 12, Beut. 7)

169F. BOETHIUS liber de divisione

875D Quam magnos studiosis afferat fructus scientia dividendi quamque apud peripateticam disciplinam semper haec fuerit in honore notitia, docet et Andronici, diligentissimi senis, de divisione liber editus et hic idem a Plo-
876D tino gravissimo philosopho com|probatus et in libri Plato- 5

P.11 titulus: cf. 174F,11 **168F** cf. Plat. Crat. 390b6 (?) *ὃς ἐπίσταιτο ἂν ἐργαζομένῳ κάλλιστα ἐπιστατεῖν*, d4–5 *νομοθέτου δέ γε, ὡς ἔοικεν, ὄνομα ἐπιστάτην ἔχοντος διαλεκτικὸν ἄνδρα*, 412a1–4; Synes. Dion. p. 254,9 Terzaghi *οἷον ἐπιστασία τῆς γνώσεως*; Boeth. de int. II 93,1–8 (e Porph. in Crat. comm.?, cf. Beutler) *Plato autem in eo libro, qui inscribitur Cratylus, aliter esse constituit eamque dicit supellectilem quandam atque instrumentum esse significandi res eas, quae naturaliter intellectibus concipiuntur, eorumque intellectuum vocabulis dispertiendorum. quod ⟨si⟩ omne instrumentum, quoniam naturalium rerum, secundum naturam est, ut videndi oculos, nomina quoque secundum naturam esse arbitratur. sed hoc Aristoteles negat et Alexander multis in eo nititur argumentis monstrans orationem non esse instrumentum naturale.* cf. Ammon. et Stephan. ad loc. **P.12** cf. M. Plezia, de Andronici Rhodii studiis Arist. 10–15; Moraux, Aristotelismus I 120–132 **4** cf. Plot. VI 1,11,32; 12,16–17; 13,2–3; 14,7–12; 3,3,29–32; Porph. vit. Plot. 24,7

nis, qui Sophistes inscribitur, commentariis a Porphyrio repetitus et ab eodem per haec introductionis laudata in Categorias utilitas. dicit enim fore necessariam generis, speciei, differentiae, proprii accidentisque peritiam, cum |
10 propter alia multa tum propter utilitatem quae est ma- 877A
xima partiendi. quare quoniam maximus usus est facillimaque doctrina, ego quoque id, sicut pleraque omnia, Romanis auribus tradens introductionis modo habitaque in eandem rem et competenti subtilique tractatione et
15 moderata brevitate perscripsi, ut nec anxietas decisae orationis et non perfectae sententiae legentium mentibus ingeratur. nec supervacuam loquacitatem harum rerum inexperientes, rudes insolentesque novi audientium mentes habere aequum est. nec ullus livor id, quod et arduum
20 est natura et ignotum nostris, nobis autem magno et labore et legentium utilitate digestum, obliquis morsibus obtrectationis obfuscet. dentque potius viam studiis nunc ignoscendo, nunc etiam comprobando quam frena bonis artibus stringant, dum quidquid novum est imprudenti
25 obstinatione repudiant. | quis enim non videat plurimum 877B
ad bonarum artium valere defectum, si apud mentes hominum numquam sit desperatio displicendi? sed haec hactenus.

8 cf. Porph. isag. 1,6; 6,15–23; 9,2–3; 10,20

169F **7** hanc *codd., cf. Moraux, Aristotelismus I 120 n. 1* **10** utilitates *a* **13** habita *a* : habita[ ] *ras.* A **14** et[1] *om. a* **15** occisae *a* **17–19** nec – aequum est O[2] *mrg.* A[2] *mrg.* (supervacaneam … inexpertes) *a* (inexpertes) : nec putet supervacuam loq. harum rerum inexperiens, rudis insolvensque novi aud. mentes habere A[1]O[1] (inexpers) *b* **21** et *om. a* : cum A **24** impudenti *ab*

Nunc divisionis ipsius nomen dividendum est et secundum unumquodque divisionis vocabulum uniuscuiusque 30 propositi proprietas partesque tractandae sunt. divisio namque multis modis dicitur. est enim divisio generis in species, est rursus divisio cum totum in proprias distribuitur partes, est alia cum vox multa significans in significationes proprias recipit sectionem. praeter has tres est alia 35 divisio quae secundum accidens fieri dicitur. huius autem est triplex modus, unus cum subiectum in accidentia separamus, alius cum accidens in subiecta dividimus, ter-877C tius cum accidens in accidentia secamus. | hoc ita fit si utraque eidem subiecto inesse videantur. sed harum om- 40 nium exempla subdenda sunt, quatenus totius huius divisionis ratio elucescat. genus dividimus in species, cum dicimus animalium alia rationalia, alia irrationalia, rationalium alia mortalia, alia immortalia, vel cum dicimus colorum alia alba, alia nigra, alia media. oportet au- 45 tem omnem divisionem generis in species aut in duas fieri partes aut in plures. sed neque infinitae species esse generis possunt nec minus duabus. hoc autem cur eveniat posterius demonstrandum est. totum in partes dividitur,

33–39 cf. Albin. did. V 156,29–157,9; Galen. Dox. 607 c.14; Sextus Emp. P. II 213 sqq., insuper DL V 23 (cf. Moraux, Les listes anciennes des ouvrages d'Aristote 83–86); 46; Cic. de fin. I 22; IV 5;8; Acad. I 5; Tusc. IV 9; V 72; Brut. 152; top. 28; or. 115; Aspasius et Alex. ap. Boeth. de int. II 119,11–31; 121,5–122,3; Alex. quaest. IV 8

30 divisionis *om. ab* **31** proprietates *a* : proprietate *b* tradendae *ab* **33** cum] nunc *a* dividitur *ab* **38** alter O[2] *a* **42** eluceat AO **43** animalis AO rationabilia AO irrationabilia AO *ut semper* **45** coloris AO

50 quotiens in ea ex quibus est compositum unumquodque resolvimus, ut cum dico domus aliud esse tectum, aliud parietes, aliud fundamentum, et hominem coniungi anima et corpore, | cumque hominis dicimus partes esse 877D Catonem, Virgilium, Ciceronem et singulos qui, cum par-
55 ticulares sint, vim tamen totius hominis iungunt atque componunt. neque enim homo genus nec singuli homines species, sed partes quibus totus homo coniungitur. vocis autem in significationes proprias divisio fit, quotiens una vox multa significans aperitur et eius pluralitas
60 significationis ostenditur, ut cum dico 'canis', quod est nomen et hunc quadrupedem latrabilemque designat et coelestem qui ad Orionis pedem morbidum micat; est quoque alius marinus canis qui in immoderatam corporis magnitudinem crescens caeruleus appellatur. | sed huius 878A
65 divisionis duplex modus est. aut enim unum nomen multa significat aut oratio iam nominibus verbisque composita. et nomen quidem multa significat ut id quod supra proposui, oratio vero multa designat ut 'aio te, Aeacida, Romanos vincere posse'. et nominis quidem per
70 significationes proprias divisio aequivocationis partitio nuncupatur, orationis vero in significationes proprias distributio ambiguitatis discretio est quam Graeci *ἀμφιβολίαν* vocant, ita ut nomen multa significans aequivocum, oratio vero multa designans amphibola atque ambigua
75 praedicetur.

Eorum autem quae secundum accidens dividuntur subiecti in accidentia divisio est, ut cum dicimus 'omnium hominum alii sunt nigri, alii candidi, alii medii coloris'. |

61 latrantemque AO **68** ut[2]] ut est AO *a* **72** amphiboliam *a* : amphibologiam AO **73** vocant] dicunt AO **78** sunt candidi *a*

878B haec enim accidentia sunt hominibus, non hominum species, et homo his subiectum, non harum genus est. accidentis vero in subiecta sectio evenit, ut est 'omnium quae expetuntur alia in anima, alia in corporibus sita sunt'. animae namque atque corpori id quod expetitur accidens, non genus est, et boni, quod in anima et in corpore est situm, non sunt haec species sed subiecta. accidentis vero in accidentia divisio est, ut 'omnium candidorum alia sunt dura, ut margarita, alia liquentia, ut lac'. liquor namque et albedo atque durities hic sunt accidentia, sed album in dura atque liquida separatum est. cum ergo sic dicimus, accidens in alia accidentia separamus. sed huiusmodi divisio vicissim semper in alterutra permutatur. possumus enim dicere 'eorum quae dura sunt alia 878C sunt | nigra, alia alba' et rursus 'eorum quae liquida alia sunt alba, alia nigra'. sed haec rursus conversa dividimus 'eorum quae sunt nigra alia sunt liquentia, alia dura' et 'eorum quae sunt alba alia sunt liquentia, alia vero dura'. differt autem huiusmodi divisio ab omnibus quae supra dictae sunt. nam neque significationem partiri possumus in voces, cum vox in proprias significationes discernatur, nec partes in totum dividuntur, quamvis totum separetur in partes, nec species secantur in genera, licet genus in species dividatur. quod vero superius dictum est, hanc divisionem ita fieri, si utraque contingerent eidem inesse subiecto, si attentius perspicitur liquet. nam cum dicimus eorum quae dura sunt alia esse alba, alia nigra, ut est la-

(80, 85, 90, 95, 100, 105)

80 subiecta] substantia *a* **84** et[2]] ut *a* **85** substantia *a* accidentis O *mrg.* : accidentium AO **88** hic] haec AO *a* **89** atque] et O **95–96** alia dura – liquentia *om. b* **105** est *om. b*

pis atque ebenus, manifestum est ebeno utraque inesse, et duritiem scilicet et nigredinem. |

In ceteris quoque id diligens lector inveniet. quibus au- 878D tem summa operatio veritatis inquiritur, his prius intelle-
110 gendum est, quae sit horum omnium simul proprietas quibusque inter se singillatim differentiis segregentur. omnis enim vocis et generis et totius divisio secundum se divisio nuncupatur. reliquae vero tres in accidentis distributione ponuntur, secundum se autem divisionis huius-
115 modi differentia est. differt enim divisio generis a vocis divisione, quod vox quidem in proprias significationes separatur, genus vero non in significationes sed in quasdam a se quodammodo procreationes disiungitur, et genus semper speciei propriae totum est, ut univer|salius in na- 879A
120 tura, aequivocatio vero universalior significata re dicitur totum in voce, non etiam totum in natura. illo quoque modo a vocis distributione dividitur, quod nihil habent commune praeter solum nomen quae sub ea voce sunt. quae vero sub genere collocantur, et nomen generis et de-
125 finitionem suscipiunt. amplius quoque non eadem apud omnes vocis est distributio. quod enim apud nos dicitur 'canis', cum eius multae significationes in lingua Romana sint, simpliciter fortasse praedicatur in barbara, cum ea quae apud nos uno nomine nuncupantur illi plu-
130 ribus fortasse significent nominibus. generis apud omnes

107 scilicet *om. ab* **109** intellegenda AO **112** totiusque AO*a* **115** enim] autem A **116** proprias semper AO **117** quandam O **118** creationes A : creationem O **119** ut] et AO **121** totum[1]] tantum O in[1] *om.* AO totum[2]] tota est A : quota O[1] : tota O[2] : totum O[3] modo *om.* O **123** ea *om.* AO*a* **126** enim *om.* AO **130** nominibus *om.* AO*a*

eadem divisio distributioque permanet. unde fit ut vocis quidem divisio ad positionem consuetudinemque pertineat, generis vero ad naturam. nam quod apud omnes
879B idem est naturae est, | consuetudinis vero est quod apud aliquos permutatur. et hae quidem sunt differentiae gene- 135 ris distributionis et vocis. generis quoque sectio a totius distributione seiungitur, quod totius divisio secundum quantitatem fit. partes enim totam substantiam coniungentes actu aut ratione animi et cogitatione separantur. generis vero distributio qualitate perficitur. nam cum ho- 140 minem sub animali locavero, tunc qualitate divisio facta est. quale namque animal est homo, idcirco quoniam qualitate formatur. unde, quale sit animal homo, respondens aut 'rationale' respondebit aut certe 'mortale'. amplius genus omne naturaliter prius est propriis speciebus, 145 totum autem propriis partibus posterius est. partes quae totum iungunt compositi sui perfectionem alias natura
879C tantum, alias ratione quoque temporis antecedunt. | unde fit ut genus in posteriora, totum vero in priora solvamus. hinc quoque illud vere dicitur, si genus interimatur sta- 150 tim species deperire, si species interempta sit non peremptum genus in natura consistere. contra evenit in toto. nam si pars totius perit, totum non erit cuius pars una sit interempta, sed si totum pereat, partes remanent distributae. ut si de integra domo quis abstulerit tectum, totum 155 quod ante fuit interrupit, sed perempto tecto parietes et

151–152 cf. Alex. quaest. 128,4–6

133 vero *om.* AO **135** haec AO **143** respondens] interrogatus respondebit *a* **144** respondebit *om. a* **147** sed compositi AO*a* **156** interimit *a* : intercipit AO perempto tecto] pereunte toto AO

fundamenta constabunt. amplius quoque genus speciebus materia est. nam sicut aes accepta forma transit in statuam, ita genus accepta differentia transit in speciem. to-
160 tius vero partium multitudo materia est, forma vero earundem partium compositio. | nam sicut species ex 879D genere constat et differentia, ita totum constat ex partibus. unde fit ut totum ab unaquaque parte sua partium ipsarum compositione differat, species vero a genere, dif-
165 ferentiae coniunctione. amplius quoque species idem semper quod genus est, ut homo idem est quod animal et virtus idem est quod habitus, pars vero non semper idem est quod totum; neque enim idem est manus quod homo nec idem paries quod domus. et in his quidem quae dissi-
170 miles partes habent hoc clarum est, sed non eodem modo in his quae similes, ut in aeris virgula, cuius partes, quia sunt continuae et eiusdem sunt aeris, videntur idem esse partes quod totum est, sed | falso; fortasse enim idem 880A sunt partes huiusmodi substantia, non etiam quantitate.
175 Restat autem vocis et totius distributionis differentias dare. differunt autem quod totum quidem constat partibus, vox vero non constat ex his quae significat, et fit totius divisio quidem in partes, vocis autem non fit in partes, sed in eas res quas ipsa vox significat. unde fit ut
180 sublata parte una totum pereat, sublata una re, quam vox significat multa designans, vox illa permaneat. nunc ergo quoniam secundum se divisionis differentiae dictae sunt,

167–170 cf. Alex. quaest. 128,10–11; Gramm. Gr. I 3 p. 132,11–16

164 ipsa *b* **167** partes AO*a* **168** est[1] *om.* AO : sunt *a* **171** similes partes habent A*a* **173** partes *om. a* **180** una *om.* AO

generis distributio pertractetur. primum quid genus sit
definiendum est. genus est quod praedicatur de pluribus
specie differentibus in eo quod est, species vero quam sub 185
genere collocamus, differentia qua aliud ab alio distare
880B proponimus. | et est quidem genus quod interroganti,
'quid' quaeque res sit, convenit responderi, differentia
quae ad 'qualis' percunctationem rectissime respondetur.
nam cum quis interrogat 'quid est homo?', recte 'animal', 190
'qualis est homo?', convenienter 'rationalis' respondetur.
dividitur autem genus alias in species, alias in differen-
tias. si species quibus oportet genus dividi nominibus ca-
rent, ut cum dico 'animalium alia rationalia sunt, alia ir-
rationalia', rationale et irrationale differentiae sunt. sed 195
quoniam speciei huius quae est 'animal rationale' nomen
unum non est, idcirco pro specie differentiam ponimus
eamque superiori generi copulamus; omnis enim diffe-
rentia in proprium genus veniens speciem facit. unde fit
ut quaedam materia genus sit, forma differentia. cum au- 200
880C tem propriis nominibus species appellatur, | non in diffe-
rentias, sed in species fit recta generis divisio. unde est ut
ex pluribus terminis definitio colligatur. si enim omnes
species suis nominibus appellarentur, ex duobus solis ter-
minis omnis fieret definitio, ut cum dico 'quid est 205
homo?', quid mihi necesse esset dicere 'animal rationale

187–189 cf. Porph. isag. 15,3–4 *ἔτι τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστιν, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ποῖόν τί ἐστι, ὡς εἴρηται, κατηγορεῖται* **200** cf. ibid. 6 *καὶ τὸ μὲν γένος ἔοικεν ὕλῃ, μορφῇ δὲ ἡ διαφορά*

184 praedicatur *om.* AO **185** vero] vero est *ab* qua] quia *b* **198** enim *om.* O **201** appellatur] nobis carent AO*s. l.* **202** sed in species *om.* AO

mortale', si 'animal rationale' esset proprio nomine nuncupatum, quod cum reliqua quoque differentia, id est 'mortali', iunctum definitionem hominis verissima ra-
210 tione et integra conclusione perficeret?

Nunc autem ad definitiones integras specierum divisio necessaria est, et forte in eodem divisionis definitionisque ratio versatur. nam divisionibus iunctis una componitur definitio. sed quoniam alia sunt aequivoca, alia uni-
215 voca, et quae sunt univoca, ipsa in generum suscipimus | sectiones, quae vero sunt aequivoca, in his divisio sola si- 880D gnificationis est, videndum prius est quid sit aequivocum, quid univocum, ne, cum ista fefellerint, aequivocum nomen quasi in species, ita in significativas voces resolva-
220 mus. unde fit ut rursus ad divisionem necessaria sit definitio. quid enim sit aequivocum, quid univocum definitione colligimus. sunt autem differentiae aliae per se, aliae vero per accidens, et harum aliae consequentes statim, aliae relinquentes statim. relinquentes huiusmodi
225 sunt ut 'dormire', 'sedere', 'stare', 'vigilare'; consequentes vero ut 'capilli crispi', si non admissi sint calamistro, et 'glauci oculi', si non sint quadam extrinsecus debili|tate 881A turbati. sed haec ad generis divisionem sumenda non sunt neque ad definitiones sunt commoda. omne enim
230 quod ad divisionem generis aptum est, idem ad definitio-

212–13 cf. Albin. did. V 157,3 sq. *ὁ δὲ ὅρος ἐκ διαιρέσεως γεννᾶται* **222–228** cf. Porph. isag. 9,7 sq.

208 quod om. O*b* **219** voces *om. ab* **223** aliae[2]] aliae sunt *ab* **225** ut om. AO vel sedere vel stare vel AO*a* persequentes AO*a* **226** amissi O*a* sint O calamistro *om.* AO*a* **229** neque enim AO*a* **230** quod] quicquid AO

nes rectissime congregamus. illa vero, quae per se sunt, sola ad divisionem generis apta sunt. haec enim informant et perficiunt uniuscuiusque substantiam, ut hominis rationabilitas et mortalitas. sed has quemadmodum probare possimus, utrum ex eo sint genere statim relin- 235 quentium an consequentium an in substantia permanentium, hoc modo est videndum. neque enim sufficit scire, quas in divisione sumamus, nisi illud quoque cognitum sit, quemadmodum easdem ipsas, quae sumendae sunt et quae reiciendae, rectissime cognoscamus. videndum ergo 240 primum est, utrum proposita differentia omni possit et 881B semper inesse subiecto; quod si ipsa | vel actu vel ratione seiungitur, haec a divisione generis separanda est. si enim saepe et actu et ratione seiunguntur, ex eo sunt genere quae statim relinquunt, ut 'sedere', quod frequentius qui- 245 dem separatur et actu ipso a subiecto dividitur. quae vero ratione sola a subiecto dividuntur, ea sunt consequentium differentiarum, ut glaucis oculis esse a subiecto ratione seiungimus, ut cum dico 'est animal luminibus glaucis', ut quilibet homo; quod si hic non esset huius- 250 modi, non eum res aliqua esse hominem prohiberet. aliud rursus est, quod ratione separari non possit; quod si separatum sit, species interimatur, ut cum dicimus inesse homini ut solus numerare possit vel geometriam discere; quod si haec possibilitas ab homine seiungitur, homo 255 881C ipse | non permanet. sed hae non statim earum differen-

232 enim] autem O **236** consequentium] persequentium A[1]O **244** actum *a* eo sunt] eorum *a* **245** quod *om.* A : quidem O quidem *om.* O **246** a *om.* AO **247** permanentium AO **249** animal quidem AO **255** seiungatur O **256** haec AO differentiarum *om.* AO

tiarum sunt quae in substantia insunt. nam non idcirco homo est, quoniam haec facere potest, sed quoniam rationalis est atque mortalis. hae igitur differentiae, per quas
260 species consistit, ipsae et in definitione speciei, ut hominis, et in generis eius divisione, quod continet speciem, ut ipsum hominem, collocantur. et universaliter dicendum est, quaecumque differentiae huiusmodi sunt, ut non modo praeter has species esse non possit, sed per eas
265 solas sit, hae vel in divisione generis vel in speciei definitione sumendae sunt. quoniam vero quaedam sunt quae differunt, quae contra se in divisionibus poni non debent, ut in animali 'rationale' et 'bipes' (nullus enim dicit 'animalium alia sunt rationalia, alia duos pedes habentia'),
270 idcirco quod rationale et bipes licet | differant, nulla ta- 881D men a se oppositione seiunguntur. constat, quaecumque a se aliqua oppositione differunt, eas solas differentias sub genere positas genus ipsum posse disiungere. sunt autem oppositiones quatuor, aut ut contraria, ut bonum
275 malo, aut ut habitus et privatio, ut visus et caecitas, quamquam sint et quaedam res, in quibus discernere difficultas sit, utrum in contrariis an in privatione et habitu eas oporteat collocari, ut sunt motus, quies, sanitas, aegritudo, vigilatio, somnus, lux, tenebrae. sed haec alias,
280 nunc de reliquis oppositionibus dicendum est. tertia oppositio est, quae est secundum affirmationem et ne|gatio- 882A nem, ut 'Socrates vivit', 'Socrates non vivit'. quarta secun-

273 sq. cf. Arist. cat. 11b17–19

259 per] propter AO **264** has] eas AO per] propter AO **268** animalis AO (divisione *s. l.*) **270** tamen *om.* AO **271** disiunguntur AO **280** autem de AO

dum relationem, ut pater, filius, dominus, servus. secundum quas igitur harum oppositionum quatuor divisio generis sit, rectissima ratione monstrandum est. manifestum est enim et oppositiones esse quatuor et genera et species per opposita separari. 285

Nunc ergo dicendum est, secundum quam oppositionem harum quatuor vel quemadmodum species a genere disiungi conveniat. et prima quidem sit contradictionis oppositio. voco autem contradictionis oppositionem quae affirmatione et negatione proponitur. in hac igitur negatio per se nullam speciem facit. nam cum dico 'homo' vel 'equus' vel aliquid huiusmodi, species sunt. quidquid autem quis negatione protulerit, speciem non declarat. non enim esse hominem non est species; omnis enim | species constituit 'esse'. negatio vero quidquid proponit, ab eo quod est 'esse' disiungit, ut cum dico 'homo', quasi sit quiddam locutus sum, cum vero 'non homo', substantiam hominis negatione destruxi. sic igitur per se caret divisio generis in species negatione. necesse est autem saepe speciem negatione componere, cum ea, quam simplici nomine speciem volumus assignare, nullo vocabulo nuncupatur, ut cum dico 'imparium numerorum alii sunt primi ut tres, quinque, septem, alii non primi ut novem', et rursus 'figurarum aliae sunt rectilineae, aliae non rectilineae', et 'colorum alii sunt albi, alii nigri, alii nec albi nec nigri'. ergo quando nomen unum speciebus positum non 290 295 882B 300 305

284 iuncturas *post* igitur O **294** vel] et O **296** non *om.* *b* **300** destruxit O **304** sunt *om.* *b* **305** vel septem AO **306** rectilineae] rectissimae *ab* aliae non rectilineae O : rectae A : rectissimae *a* : *om.* *b* **308** quando] quoniam O

est, eas negatione proferre necesse est. hoc igitur cogit in-
310 terdum necessitas, non natura. ideoque quotiens nega-
tione | facimus sectionem, prius aut affirmatio aut sim- 882C
plex dicendum est nomen, ut est 'numerorum alii sunt
primi, alii non primi'. nam si prius negatio dicta sit, tar-
dior fit eius rei quam proponimus intellectus. nam cum
315 primum dicis esse aliquos primos numeros, cum, quales
sint primi, exemplo vel definitione docueris, quales non
sint primi, mox auditor intellegit. sin vero e contrario fe-
ceris, aut neutrum subito aut tardius utrumque cogno-
scet. divisio vero, quae propter apertissimam generis na-
320 turam reperta est, debet potius ad intelligibiliora
deducere. amplius quoque prior est affirmatio, posterior
vero negatio; quod autem primum est, in divisione quo-
que primitus oportet ordinari. necesse est quoque semper
finita infinitis esse priora, ut aequale | inaequali, virtutem 882D
325 vitiis, certum incerto, stabile et fixum instabili et muta-
bili. sed omnia, quae aut definita parte orationis aut affir-
matione proferuntur, plus finita sunt quam aut nomen
cum particula negativa aut tota negatio. quare finito po-
tius quam infinito est facienda divisio. sed si cui per haec
330 quaedam paretur anxietas aut obscuriora sint fortasse
quam ipse desiderat, nihil ad me cognitionem facilem
pollicentem; neque enim rudibus haec totius artis, sed
imbutis et ulteriore paene loco progressis legenda et di-
scenda proponimus. qui vero huius operis, id est dialec-
335 tici, ordo sit, cum de ordine peripateticae disciplinae

310 ideoque] in eodem quoque AO **317** sunt *a* intelliget O **318** neutra AO utraque AO cognoscet A^2O *a* : cognoscit A^1 : cognosces *b* **324** priora O^1 *ab* : potiora AO^2 **330** paratur AO sunt AO *a*

883A mihi dicendum esset, diligenter exposui. haec | quidem dicta sunt de oppositione quam affirmatio et negatio constituit. illa vero, quae secundum habitum privationemque fit, ipsa quoque superiori videtur esse consimilis. negat enim quodammodo privatio habitum, sed differt, quod 340 semper quidem potest esse negatio, privatio vero non semper, sed tunc quando habere habitum possibile est; hoc vero nos iam praedicamenta docuere. quare forma quaedam intellegitur esse privatio. non enim tantum privat, sed etiam circa seipsam privatum quemque disponit. 345 neque enim caecitas oculum solum privat lumine, sed ipsa quoque secundum se privatum luce disponit; caecus enim dicitur ad privationem quodammodo quasi dispositus et affectus. hoc quoque Aristoteles testatur in Physicis. unde fit ut privationis differentia ad generis divisio- 350 883B nem frequenter utamur. sed hic | quoque eodem modo sicut in contradictione faciendum est. prius enim ponendus est habitus qui est affirmationi consimilis, post vero privatio quae negationi. aliquotiens tamen privationes quaedam habitus vocabulo proferuntur, ut 'orbus', 'cae- 355 cus', 'viduus', aliquotiens cum particula privationis, ut cum dicimus 'finitum' 'infinitum', 'aequale' 'inaequale'. sed in his 'aequale' et 'finitum' in divisione ponenda sunt prima, privationes vero secundae. ac de oppositione quidem privationis et habitus haec dicta sufficiant. 360

349 Arist. phys. 193b19–20, cf. Simplic. in Phys. 280,12–22

337 sint O **348** quasi *om.* *a* **349** hoc] et hoc *a* **350** generum AO **353** vero *om.* AO **356** cum] tamen *a* **357** et infinitum AO et inaequale AO

Contrariorum vero oppositio dubitatur fortasse an secundum privationem et habitum esse videatur, ut album et nigrum, an album quidem privatio nigri sit, nigri vero albi. sed haec alias. nunc autem ita tractandum est, tam-
365 quam si sit aliud oppositionis | genus, sicut est in praedi- 883C
camentis ab ipso quoque Aristotele dispositum. in contrariis autem generum multa divisio est; fere enim cunctas differentias in contraria deducimus. sed quoniam contrariorum alia sunt medio carentia, alia mediata, ita quoque
370 divisio facienda est, ut 'colorum alia sunt nigra, alia alba, alia neutra'. fieret autem omnis definitio omnisque divisio duobus terminis, nisi, ut supra dictum est, indigentia quae saepe existit in nomine prohiberet. quo autem modo utraeque duobus terminis fierent, erit manifestum hoc
375 modo: cum enim dicimus 'animalium alia rationalia sunt, alia irrationalia', 'animal rationale' ad hominis definitionem tendit. sed quoniam animalis rationalis unum nomen non est, ponamus ei nomen *a* litteram. rursus *a* litterae, quod est animal rationale, alia mortalia sunt,
380 alia | immortalia. volentes igitur definitionem hominis 883D
reddere dicemus 'homo est *a* littera mortalis'. nam si hominis definitio est 'animal rationale mortale', animal vero rationale per *a* litteram significatur, idem sentit '*a* mortale' tamquam si diceretur 'animal rationale mortale'; *a*
385 enim, ut dictum est, animal rationale significat. sic ergo '*a* littera' et 'mortali' duobus terminis facta est hominis definitio. quod si reperirentur in omnibus quoque no-

365 Arist. cat. 12b26–13a3

368 ducimus AO*a* contraria AO **370** alia sunt alba *ab* **375** dico AO*a* **377** contendit AO*a* **381** mortale *a* **383** ut est idem AO

mina, duobus terminis semper tota fieret definitio, divisio quoque nominibus positis, quoniam semper in duos terminos secatur. manifestum est, si quis generi et diffe| 390
884A rentiae cum deest nomen imponat, ut cum dicimus 'figurarum quaedam sunt trilaterae, aliae sunt aequilaterae, aliae duo latera habentes aequalia, aliae totae inaequales sunt'. trina igitur divisio ista si proferretur, fieret duplex: 'figurarum quae sunt trilaterae aliae sunt aequales, aliae 395 inaequales; inaequalium aliae sunt duo latera tantum aequa habentes, aliae tria inaequalia, id est omnia'. et cum dicimus 'rerum omnium alia sunt bona, alia sunt mala, alia indifferentia quae scilicet neque bona neque mala sunt', si ita diceretur gemina divisio proveniret: 'rerum 400 omnium alia sunt differentia, alia indifferentia; differentium alia sunt bona, alia mala'. ita ergo divisio omnis in gemina secaretur, si speciebus et differentiis vocabula non deessent.

Quartam vero oppositionem diximus quae est secun- 405
884B dum ad aliquid, ut | pater, filius, dominus, servus, duplex, medium, sensibile, sensus. haec igitur nullam habent substantialem differentiam qua a se discrepent; immo potius habent huiusmodi cognationem qua ad se invicem referantur ac sine se esse non possint. non est ergo gene- 410 ris in relativas partes facienda divisio, sed tota huiusmodi sectio a genere separanda est. neque enim hominis est species servus aut dominus nec numeri medium aut duplum.

388 fieret] constituerentur A : constitueretur O **391** deest ipse AO **394** sunt *om.* AO **394** proferetur *a* **395–396** aliae[1] – aliae AO *mrg.* **400** sunt *om.* O et si *b* : sed si *a* dicerentur O fieret divisio *a* proveniret om. *a* **407** sensibilis O **409** quae *a* **410** referentur *ab* **412** enim *om.* O

415 Cum igitur quatuor sint differentiae oppositionum, affirmationis et negationis, si non necesse est, semper tamen relationis reicienda est divisio, privationis et habitus, et contrariorum sumendae. maxime autem contrarietas in differentiis ponenda est nec non etiam privatio,
420 idcirco quoniam quiddam contra habitum contrarium | videtur opponi, ut est finitum et infinitum. quamquam 884C enim privatio sit 'infinitum', tamen contrarii imaginatione formatur; est quaedam namque, ut dictum est, forma. dignum vero inquisitu est, utrum in species an in
425 differentias recte genera dividantur. definitio namque divisionis est generis in species proximas distributio. oportet igitur secundum naturam divisionis et secundum definitionem in proprias species semper fieri generis disgregationem. sed hoc interdum fieri nequit propter
430 eam quam supra reddidimus causam; multis enim speciebus non sunt nomina. atque ideo quoniam quaedam sunt prima genera, quaedam ultima, quaedam media, primum quidem ut 'substantia', ultimum ut 'animal', medium ut 'corpus'; corpus namque animalis genus est, substantia
435 corporis, sed quemadmodum neque super | substantiam 884D quidquam inveniri potest, quod generis loco valeat collocari, sic neque sub animali; homo namque species, non genus est. quare antiquior videbitur speciei divisio, si indigentia nominum non sit. quod si his omnibus non
440 abundamus, prima genera usque ad ultima convenit in differentias separare. hoc autem fit hoc modo, ut primum genus in suas differentias disgregemus, non in posterioris,

415 sunt A*b* oppositionum *om.* O **421** apponere A[1]O : opponere A[2]*a* **424** inquisitum *a* **430** reddidimus *a* : reddimus AO*b* **435** quemadmodum *om.* AO **437** sic *om.* AO **439** omnibus *om.* AO **442** posteriores AO

et rursus posterius in suas, sed non in posterioris. neque enim eaedem sunt differentiae corporis quae animalis. si quis enim dicat 'substantiae aliud est corporale, aliud in- 445
885A corporale', recte divisionem fecerit; hae nam|que differentiae propriae substantiae sunt. si quis vero sic dicat: 'substantiarum alia sunt animata, alia inanimata', hic non recte substantiae differentias segregavit; corporis namque differentiae hae sunt, non substantiae, id est se- 450
cundi generis, non primi. quare manifestum est secundum proprias differentias, non secundum posterioris generis, priorum generum divisionem esse faciendam. quotiens autem genus aut in differentias aut in species solvitur, post divisionem factam mox definitiones aut 455
exempla subdenda sunt. sed si quis definitionibus non abundat, satis est exempla subicere, ut cum dicimus 'corporum alia sunt animata', subiciamus 'ut homines vel ferae; alia inanimata, ut lapides'. oportet autem divisionem quoque, sicut terminum, neque diminutam esse neque 460
885B superfluam. nam neque plures species | quam quae sub genere sunt oportet apponi neque pauciores, ut in se ipsam divisio sicut terminus convertatur. convertitur enim terminus sic: 'virtus est mentis habitus optimus', rursus 'mentis habitus optimus virtus est'. sic etiam divisio; 465
'omne genus aliquid eorum erit quae sunt species', rursus 'quaelibet species proprium genus est'. fit autem generis

464 cf. Alex. quaest. 128,19 *ἡ πάσης λογικῆς ψυχῆς ἕξις ἀρίστη*

443 et *om.* A rursus posterius] posterius genus O posteriores AO **445** substantia *a* **447** dicat *om.* AO **449** substantias *b* **450** hae *om.* AO **455** disolvitur *a* **457** abundet *a* **458** feram *a* **461** superfluum *a* **462** seipsa O*a* **467** proprium genus est *post* species *habet b*

eiusdem divisio multipliciter, ut omnium corporum et quaecumque sunt alicuius magnitudinis. sicut enim cir-
470 culum in semicirculos et in eos quos Graeci vocant *το-μέας*, nos divisiones possumus dicere, distribuimus, et tetragonum alias ducta per angulum diametro in triangula, alias in parallelogrammata, alias in tetragona separamus, ita quoque genus, ut cum dicimus 'numerorum alii | sunt 885C
475 pares, alii impares', et rursus 'alii primi, alii non primi', et 'triangulorum alia sunt aequilatera, alia duo sola latera aequalia habentia, alia totis inaequalia lateribus', et rursus 'triangulorum alia sunt rectiangula, alia acutos habentia tres angulos, alia obtusi unius'. sic igitur generis unius
480 sit divisio multiplex. illud autem scire perutile est, quoniam genus una quodammodo multarum specierum similitudo est, quae earum omnium convenientiam substantialem monstret, atque ideo collectivum plurimarum specierum genus est. disiunctivae vero unius generis spe-
485 cies sunt; quae quoniam differentiis informantur, ut dictum est, idcirco sub uno genere minus duabus speciebus esse non possunt; omnis enim differentia in differentium pluralitate consistit. |

Sed de divisione generis et speciei perplura dicta sunt. 885D
490 hanc igitur insistentibus viam promptior per divisionem generis ad speciei definitionem facultas aperitur. oportet autem non solum quas ad definitionem sumamus differentias addiscere, sed ipsius definitionis artem diligentissima cognitione complecti. et illud quidem, an ulla possit

469 sic AO **470** tomeas AO*a* **477** inaequalibus *a* **479** obtusi unius *ab* : obtusum AO : obtusum unum ? **485** sunt *om.* AO **487** differentium] discrepantium AO **493** ipsius quoque AO

definitio demonstrari, et quemadmodum per demonstrationem valeat inveniri, et quaecumque de ea subtilius in postremis Analyticis ab Aristotele tractata sunt praetermittam. solam tantum exsequar definiendi regulam. rerum enim aliae sunt superiores, aliae inferiores, aliae mediae. superiores quidem definitio nulla | complectitur, idcirco quod earum superiora genera inveniri non possunt. porro autem inferiores ut sunt individua, ipsa quoque specificis differentiis carent; quocirca ipsa quoque a definitione seclusa sunt. mediae igitur, quae et habent genera et de aliis vel generibus vel de speciebus vel de individuis praedicantur, sub definitionem cadere possunt. data igitur huiusmodi specie, quae et genus habeat et de posterioribus praedicetur, primo eius sumo genus et illius generis differentias divido et adiungo differentiam generi et video, num illa differentia iuncta cum genere aequalis possit esse cum ea specie quam circumscribendam definitione suscepi; quod si minor fuerit species, illam rursus differentiam, quam dudum cum genere posueramus, quasi genus ponimus eamque in alias | suas differentias separamus et rursus has duas differentias superiori generi coniungimus; et si aequavit speciem, definitio speciei esse dicetur; sin minus fuerit, secundam differentiam rursus in alia separamus. quas omnes coniungimus cum genere et rursus speculamur, si omnes differentiae cum genere illi aequales sint speciei quae definitur, et postremo totiens differentias differentiis distribuimus, usque dum

495 · 886A · 500 · 505 · 510 · 886B · 515 · 520

497 cf. Arist. anal. post. II 7–8

495 diffinitione AO[1] **502** ipsa *om. a* **504** seclusae AO*a* **505** de[3] *om.* A : in O **508** posteriori AO

omnes iunctae generi speciem aequali definitione describant. huius autem rei clariorem facient exempla notitiam hoc modo: sit nobis propositum definire nomen; vocabu-
525 lum ergo nominis de pluribus nominibus praedicatur et quodam modo species continens sub se individua. definio ergo nomen sic: sumo eius genus quod est 'vox' et divido: vocum | aliae sunt significativae, aliae vero minime; vox 886C non significativa nihil ad nomen, etenim nomen signifi-
530 cat. sumo ergo differentiam quae est 'significativa' et iungo cum genere, id est cum voce, et dico 'vox significativa', et tunc respicio utrum genus hoc et differentia nomini sint aequalia. sed nondum sunt aequalia. potest enim vox significativa esse et non esse nomen. sunt enim
535 quaedam voces quae dolorem designant, aliae quae animi passiones naturaliter, quae nomina non sunt, ut interiectiones. rursus ipsam vocem significativam in alias differentias divido: vocum significativarum aliae sunt secundum positionem hominum, aliae naturaliter, et vox
540 quidem significans naturaliter nihil ad nomen, vox vero significans secundum positionem hominum nomini congruit. | quocirca has duas differentias 'significativam' et 886D 'secundum positionem' iungo cum voce, id est cum genere, et dico: nomen est vox significativa secundum pla-
545 citum. sed rursus mihi non aequatur ad nomen. sunt namque et verba voces significativae et secundum posi-

522 generis A **524** sit O : sit autem A : sit enim *a* : si est *b* quod definire velimus AO*a* **525** ergo *om. ab* **531** dico] facio AO **534** et vox AO **535** dolores AO **537** vocum significantiam AO **538** significativarum *om.* O : A *s. l.* **539** hominum *om.* AO **541** secundum *om.* O

tionem; non igitur solius nominis definitio est. distribuo iterum differentiam quae est 'secundum positionem' et dico: secundum positionem vocum significativarum aliae cum tempore, aliae sine tempore, et differentia quidem 550 'cum tempore' nomini non coniungitur, idcirco quod verborum est consignificare tempora, nominum vero minime. restat ergo ut congruat illa differentia quae est 'sine 887A tempore'. iungo | igitur has tres differentias generi et dico: nomen est vox significativa ad placitum sine tem- 555 pore. sed rursus mihi non plena conclusio definitionis occurrit. potest enim vox et significativa et secundum positionem et sine tempore esse, et nomen non esse unum, sed nomina iuncta, quae est oratio, ut 'Socrates cum Platone et discipulis'; sed quamquam imperfecta quidem sit 560 haec oratio, tamen est oratio. quocirca ultima differentia quae est 'sine tempore' aliis item differentiis dividenda est, et dicemus: vocum significativarum secundum positionem sine tempore aliae sunt quarum pars extra aliquid significat (hoc pertinet ad orationem), aliae quarum pars 565 extra nihil significat (hoc pertinet ad nomen). nominis enim pars nihil extra designat. fit ergo definitio sic: no- 887B men est vox significativa secundum placitum sine | tempore cuius nulla pars extra significat separata. videsne igitur quam recta definitio constituta sit? nam quod dixi 570 'vocem', a ceteris sonis nomen disiunxi; quod 'significativam' apposui, nomen ab non significativis vocibus separavi; quod 'secundum placitum' et 'sine tempore', a naturaliter significativis vocibus et a verbis proprietas nominis

552 significare A*a* tempora] cum tempore A*a* **555** ad secundum AO **557** significativam *a* **568** secundum] ad *a* **569** significat] significativa est AO **574** significantibus AO

575 disiuncta est; quod eius partes extra nihil significare proposui, ab oratione disiunxi, cuius partes aliquid separate extra significant; unde fit ut, quodcumque nomen fuerit, illa definitione claudatur, et ubicumque haec oratio definitionis aptabitur, illud esse nomen non dubites. illud
580 quoque dicendum est, quod genus in divisione totum est, in definitione pars, et sic est definitio, quasi partes totum quoddam coniungant, et sic est divisio, quasi totum solvatur in partes, et est similis | divisio generis totius divi- 887C sioni, definitio totius compositioni. namque in divisione
585 generis animal totum est hominis (intra se enim complectitur hominem), in definitione vero pars est; species namque genus cum aliis differentiis iunctum componit, ut cum dico: 'animalium alia sunt rationalia, alia irrationalia', et rursus 'rationalium alia sunt mortalia, alia immor-
590 talia'. animal rationalis totum est, et rursus rationale mortalis, et haec tria sunt hominis. si vero in definitione dicam: 'homo est animal rationale mortale', tria haec unum hominem coniungunt. quocirca pars ipsius hominis et genus et differentia reperitur. sic ergo in divisione
595 genus est totum, species pars. eodem quoque modo differentiae totum sunt, species in quas | illae dividuntur par- 887D tes sunt. in definitione vero et genus et differentiae partes sunt, definita vero species totum. sed haec hactenus.

575 disiuncta] distributa AO **576** distinxi O **579** dubitem O **581** quasi quasdam O*a* **582** quoddam *om.* O*a* **583** est *om.* O **586** species *a* : speciem AO : specie *b* **587** iunctam O **589** et rursus rationalium *s. l.* O : rursus *s. l.* A **590** animal et O rationale] animalis rationalis A mortalis A*a* : mortalis et animalis O : mortale *b* **592** homo est *om. a* **593** iungunt AO hominis *om.* AO **595** differentia *a* **591** sunt *om.* AO species A²*ab* : partes A¹O **596–597** partes sunt *om.* AO

Nunc de ea divisione dicamus quae est totius in partes. haec enim erat secunda divisio post generis divisionem. 600 quod enim dicimus totum, multipliciter significamus. totum namque est quod continuum est, ut corpus vel linea vel aliquid huiusmodi. dicimus quoque totum quod continuum non est, ut totum gregem vel totum populum vel totum exercitum. dicimus quoque totum quod universale 605 est, ut hominem vel equum. hi enim sunt toti suarum partium, id est hominum vel equorum, unde et particularem 888A unumquemque hominem | dicimus. dicitur quoque totum quod ex quibusdam virtutibus constat, ut animae alia est potentia sapiendi, alia sentiendi, alia vegetandi; 610 partes sunt, sed non species. tot igitur modis cum totum dicatur, facienda est totius divisio, primo quidem si continuum fuerit in eas partes ex quibus ipsum totum constare perspicitur. aliter enim divisio non fit. hominis enim corpus ita in partes suas divides, in caput, manus, 615 thoracem, pedes, et si quo alio modo secundum proprias partes fit recta divisio. quorum autem multiplex est compositio, multiplex etiam est divisio, ut animal separatur quidem in partes eas quae sibi similes habent partes, in carnes et ossa, rursus in eas quae similes sibi non habent 620 partes, in manus et pedes; eodem quoque modo et navis et domus. librum quoque in versus atque hos in sermo- 888B nes, hos | autem in syllabas, syllabas in litteras solvimus.

610 cf. Albin. did. V 156,30 *ἡ δὲ ὅλου εἰς μέρη, ὡς ἡνίκα τέμνομεν τὴν ψυχὴν...*

599 dicemus AO : dicimus *a* **603** quoque *om.* AO **606** totum *a* **611** partes – species *om.* O*a* **615** divideres O : dividimus *a* in manus O*a* **616** in thoracem *a* et pedes *ab* **618** separetur *a* **620** et] in AO

ita fit ut syllabae et litterae et nomina et versus partes
625 quaedam totius libri esse videantur, alio tamen modo acceptae non partes totius, sed partes partium sunt. oportet autem non omnia speculari, quasi actu dividantur, sed quasi animo et ratione, ut vinum aqua mixtum dividimus in vina aquae mixta, haec actu, dividimus etiam in vinum
630 et aquam, ex quibus mixtum est, haec ratione; haec enim iam mixta actu separari non possunt. fit autem totius divisio in materiam atque formam. aliter enim constat statua ex partibus suis, aliter ex materia et forma, id est ex aere et specie. similiter autem etiam illa tota dividenda
635 sunt quae continua non sunt, eodem quoque modo et ea quae sunt universalia, ut hominum alii sunt in | Europa, 888C alii in Africa, alii in Asia. eius quoque totius quod ex virtutibus constat hoc modo facienda est divisio. animae alia pars est in virgultis, alia in animalibus, et rursus eius
640 quae est in animalibus alia est rationalis, alia sensibilis est, et rursus haec aliis subdivisionibus dissipantur. sed non est anima horum genus sed totum. partes enim hae animae sunt, sed non ut in quantitate, sed ut in aliqua potestate et virtute. ex his enim potentiis substantia ani-
645 mae iungitur. unde fit ut quiddam simile habeat huiusmodi divisio et generis et totius divisionis. nam quod quaelibet pars, cuius fuerit eius animae praedicatio, eam sequitur, ad generis divisionem refertur, cuius ubicumque species fuerit, ipsum mox consequitur genus; quod
650 autem non omnis anima omnibus | partibus iungitur, sed 888D aliis alia, hoc ad totius naturam referri necesse est.

627 dividant *b* **628** aqua] aquae *a* **629** haec] hoc AO
630 haec[1]] hoc AO[2] **631** actu *om.* AO **646** divisionis *a*

Restat igitur ut de vocis in significationes divisione tractemus. fit autem vocis divisio tribus modis. dividitur enim in significationes plures, ut aequivoca vel ambigua; plures enim res unum nomen significat, ut 'canis', plures 655
rursus una oratio, ut cum dico Graecos vicisse Troianos. alio autem modo secundum modum; haec enim plura non significant, sed multis modis, ut cum dicimus 'infinitum', unam rem quidem significat cuius terminus inveniri non possit, sed hoc dicimus aut secundum mensuram 660
aut secundum multitudinem aut secundum speciem: secundum mensuram, ut est infini|tum esse mundum; magnitudine enim dicimus infinitum. secundum multitudinem, ut est infinitam esse corporum divisionem; infinitam namque divisionum multitudinem significa- 665
mus. rursus secundum speciem, ut infinitas dicimus figuras; infinitae enim sunt species figurarum. dicimus etiam infinitum aliquid secundum tempus, ut infinitum dicimus mundum cuius terminus secundum tempus inveniri non possit. eodem quoque modo infinitum dicimus deum 670
cuius supernae vitae terminus inveniri secundum tempus non possit. sic igitur haec vox non plura significat secundum se, sed multimode de singulis praedicatur, unum tamen ipsa significans. alius vero modus secundum determinationem. quotiens enim sine determinatione dicitur 675
vox ulla, facit in intellectu dubitationem, ut est 'homo'. haec enim vox | multa significat. nulla enim definitione conclusa audientis intelligentia multis raptatur fluctibus

(889A, 889B in margin)

652 significantias AO divisiones *b* 654 plures *om.* AO 674 aliter *a* modus est AO 675 sine *s. l.* AO 676 homo anbulat O 678 raptatur O[1]*b* : raptat AO[2] : captatur *a* fructibus *a*

erroribusque traducitur. quod enim quisque auditor intel-
680 legat, ubi id quod dicens loquitur nulla determinatione
concludit? nisi enim quis ita definiat dicens: 'omnis
homo ambulat' aut certe 'quidam homo ambulat', et hunc
nomine si ita contingit designet, intellectus audientis
quod rationabiliter intellegat non habet. sunt etiam aliae
685 determinationes, ut si quis dicat 'da mihi', quod dare de-
beat nullus intellegit, nisi intellectus et certa ratio deter-
minationis addatur. vel si quis dicat 'ad me veni', quo ve-
niat vel quando nisi determinatione non cognoscitur. est
autem omne quidem ambiguum dubitabile, non omne ta-
690 men dubitabile ambiguum. haec enim quae dicta | sunt 889C
dubitabilia quidem sunt, non tamen ambigua. in ambi-
guis enim utraque auditor rationabiliter se ipsum intelle-
xisse arbitratur, ut cum quis dicit 'audio Graecos vicisse
Troianos', unus potest intellegere quod Graeci Troianos
695 vicerint, alius quod Troiani Graecos, et haec uterque di-
centis ipsius sermonibus rationabiliter intellegit. cum au-
tem dico 'da mihi', quod dare debeat nullus ex ipsis ser-
monibus rationabiliter auditor intellegit. quod enim ego
non dixi, ille potius suspicabitur quam aliqua ratione id
700 quod ante prolatum non est perspicaciter videat. tot igitur
modis cum vocis divisio fiat, aut per significantias aut per
modum significationum aut per determinationes, in his,
quae secundum significantiam dividuntur, non solum di-
videndae sunt significationes, sed etiam diversas res esse
705 quae significantur definitione | monstrandum est. Aristo- 889D

682 hoc *b* **685** da] det *b* *post* mihi *add.* quod dicat da mihi AO[1] *(s. l.)* quod] quid O debeas *a* : debet *b* **688** quando veniat *ab* **689** dubitabile est *ab* **694** potest intellegere] putat *b* **697** debeas *b* **700** ante] a me O*a* **702** determinationem O **705** demonstrandum *ab*

teles enim haec in Topicis diligenter praecepit. ut in his, quae dicuntur bona, alia sunt bona ut ea quae boni retinent qualitatem, alia quae ipsa quidem nulla qualitate dicuntur, sed quod bonam rem faciunt, idcirco bona dicuntur. oportet autem maxime exercere hanc artem, ut ipse 710 Aristoteles ait, contra sophisticas importunitates. si enim nulla subiecta sit res quam significat vox, designativa esse non dicitur. sin vero una res sit quam significat vox, dicitur simplex, quod si plures, multiplex, id est multa significans. dividenda igitur haec recte sunt, ne in aliquo syl- 715
890A logismo capiamur. sin | vero amphibola oratio est, id est ambigua, evenit, ut aliquotiens utroque modo possibilia sint quae significantur, ut id quod superius dixi; potuit enim fieri ut Graeci vincerent Troianos et Troiani Graecos superarent. sunt vero alia quae impossibilia sunt; ut 720 cum dico hominem comedere panem, significat quidem quod homo comedat panem, rursus quod panis hominem, sed hoc impossibile est. ergo quotiens ad contentionem venitur, dividenda possibilia et impossibilia sunt, quotiens ad veritatem, sola possibilia dicenda, impossibilia 725 relinquenda sunt, quoniam plures sunt species plura significantium vocum. ergo dicendum est quod aliae in particula multiplicitatis significationem habent, aliae in tota oratione. et earum quae in particula habent pars ipsa
890B aequivoca dicitur. tota vero ipsa oratio secundum | aequi- 730 vocationem multiplex est. illa vero quae in oratione tota

706 Arist. top. 107a2–7

708 a nulla *b* **714** id est] et AO **715** recte *om.* AO **716** est[1] *om.* AO*a* **724** et possibilia AO **731** est *om.* AO*a*

significationis multiplicitatem retinet, ut supra dictum est, ambigua nuncupatur. dividuntur autem significationes aequivocorum vel secundum aequivocationem orationum aut definitione, ut cum dico 'homo vivit', intellegi-
735 tur et verus et pictus. dividitur autem hoc modo: 'animal rationale mortale vivit', quod verum est; 'animalis rationalis mortalis simulatio vivit', quod falsum est. dividitur etiam qualibet adiectione, quae determinet, vel generis
740 vel casus vel alicuius articuli, ut cum dico: 'Canna Romanorum sanguine sorduit', et calamum demonstrat et fluvium. sed dividimus sic: articulo quidem, ut dicamus 'hic Canna Romanorum sanguine sorduit', vel genere, ut 'Canna Romanorum plenus sanguine fuit', vel casu vel
745 numero. | in illo enim singularis tantum est, in illo pluralis, et de aliis quidem eodem modo. sunt autem alia secundum accentum, alia secundum orthographiam, secundum accentum quidem ut 'pone' et 'pone', secundum orthographiam ut 'quaeror' et 'queror', ab inquisitione et
750 querela. et rursus haec secundum orthographiam ipsam dividuntur vel secundum actionem et passionem, quod 'quaeror' ab inquisitione passivum est, 'queror' autem a querela agentis est. ambiguarum vero orationum facienda est divisio aut per adiectionem aut per diminutionem aut
755 per divisionem aut per aliquam transmutationem, ut, cum dicitur 'audio Troianos vicisse Graecos', ita dica- 890C

733 dividitur *b* **734** aequivocarum O*a* unius particulae orationum *a* **738** assimulatio AO²*a* **739** actione *a* terminet AO **748** et *om. ab* **749** quaeror] queror *b* queror] quaeror *ab* **752** queror] quaeror *b* **754** *post* adiectionem *add.* ut audio Troianos vinci, Graecos vicisse *b* *post* diminutionem *add.* ut audio Graecos vicisse *b* **755** *post* divisionem *add.* ut Graeci vicerunt, Troiani victi sunt b

mus: 'audio quod Graeci vicerint Troianos'. haec enim |
890D ambiguitas quolibet eorum modo solvitur. non tamen ita
dividenda est omnis vocum significatio tamquam generis.
in genere enim omnes species enumerantur, in ambigui- 760
tate vero tantae sufficiunt, quantae ad eum sermonem
possunt esse utiles quem alterutra nectit oratio. ac de vo-
cis quidem divisione sufficienter dictum est, est autem et
de generis totiusque divisione propositum atque expedi-
tum. quare de omnibus secundum se partitionibus dili- 765
gentissime pertractatum est.

Nunc de his divisionibus dicemus quae per accidens
fiunt. harum autem commune praeceptum est, quidquid
891A ipsorum dividitur | in opposita disgregari, ut, cum subiec-
tum in accidentia dividimus, non dicimus 'corporum alia 770
sunt alba, alia dulcia', quae opposita non sunt, sed 'corpo-
rum alia sunt alba, alia nigra, alia neutra'. eodem quoque
modo in aliis secundum accidens divisionibus dividen-
dum est, atque illud maxime perspiciendum est, ne quid
ultra dicatur aut minus, sicut fit in generis divisione. non 775
enim oportet relinqui aliquod accidens ex eadem opposi-
tione quod subiecto illi inest, quod non in divisione dica-
tur, neque vero addi aliquid quod subiecto inesse non
892A possit. posterior | quidem peripateticae secta prudentiae
differentias divisionum diligentissima ratione perspexit et 780
per se divisionem ab ea quae est secundum accidens ipsa-
sque inter se disiunxit ac distribuit. antiquiores autem in-

787 cf. Porph. isag. 1,7–8 *διὰ βραχέων ὥσπερ ἐν εἰσαγωγῆς τρόπῳ*

760 enim *om.* AO **769** cum] si AO **770** dicamus AO **774** est *om.* AO **777–778** illi – subiecto *om.* O **782** ac] atque AO

differenter et accidente pro genere et accidentibus pro speciebus aut differentiis utebantur. unde nobis perop-
785 portuna utilitas visa est et communiones harum divisionum prodere et eas propriis differentiis disgregare. ac de divisione quidem omni, quantum introductionis brevitas patiebatur, diligenter expressimus.

P.13 ⟨*In Platonis Parmenidem commentarii*⟩ (Bid. 13, Beut. 3)

170F. Proclus in Parm. 1053,36–1054,37

⟨*Πορφυρίου δόξα περὶ τῶν ὑποθέσεων*⟩
Ἀλλὰ τούτοις μὲν καὶ ἄλλοι πλείους καὶ ἐπέστησαν καὶ ἀντέγραψαν· τῶν δὲ εἰς ἐννέα πεποιημένων τὰς τῶν ὑπο-

P.13 incerta: Procl. in Parm. 1089,30–1090,13; 1106,31–1107,9; 1114,1–19, 1118,19–25; 1140,26–1141,13; 1150,2–21; 1173,7–1174,3; 1216,15–37; 1226,6–15; 64,25–66,24K, cf. Dillon, Proclus' Commentary on the Parmenides xxvii–xxxi; Calc. comm. c.272 pp. 276,15–277,8 *quarum ad praesens differt examinationem nec quaerit, unane sit archetypa species eorum quae sunt communis omnium, an innumerabiles et pro rerum existentium numero, quarum coetu et congregatione concreverit universa moles, an vero idem unum pariter et multa sint, ut docet in Parmenide. quae causa declinandi fuit non laborem, sed ne instituto sermoni minime conveniens tractatus admisceatur; haec quippe naturalis, illa epoptica disputatio est, naturalis quidem, ut imago nutans aliquatenus et in veri simili quadam stabilitate contenta, epoptica vero, quae ex sincerissimae rerum scientiae fonte manat.* de Iamblicho? cf. R. Klibansky, Plato's Parmenides in the Middle Ages and the Renaissance, Mediaeval and Renaissance Studies 1 (1943) 281–2. e Porph. in Tim.? cf. Waszink, Calc. Comm. xcvii–xcix; Studien 48

786 de *om.* AO **170F 1** *πορφυρίου δόξα* a : *τίς ἡ πορφυρίου δόξα περὶ τῶν ὑποθέσεων* Σ (f r) : *Porphyrii opinio de ypothesibus* A

θέσεων διαιρέσεις οἱ μὲν οὕτως τὰ πράγματα διανέμουσιν· ἡ πρώτη περὶ θεοῦ τοῦ πρωτίστου (πάντες γὰρ τοῦτο κοι- 5
νὸν ἔχουσιν), ἡ δευτέρα περὶ τοῦ νοητοῦ πλάτους, ἡ τρίτη περὶ ψυχῆς ⟨καὶ περὶ πάσης ψυχῆς⟩ ἀλλ' οὐχὶ τῆς λογικῆς μόνον, ὡς οἱ πρὸ αὐτῶν ἔλεγον, ἡ τετάρτη περὶ σώματος κεκοσμημένου τινός, ἡ πέμπτη περὶ ἀκοσμήτου σώματος, ἡ ἕκτη περὶ ὕλης κεκοσμημένης, ἡ ἑβδόμη περὶ ὕλης, ἀκο- 10
σμήτου δὲ ταύτης, ἡ ὀγδόη περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν, ἐν τῷ ὑποκειμένῳ μέντοι θεωρουμένων, ἡ ἐννάτη περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν ἐφ' ἑαυτῶν χωρὶς τῆς ὕλης ἐξεταζομένων. τούτοις δὲ ὑπάρχει μὲν ἡ τάξις ἔστιν ὅπῃ καὶ τὸ εὐδιαίρετον, δὶς δὲ τὰ αὐτὰ παραλαμβάνουσιν· ἡ γὰρ κεκοσμημένη ὕλη 15
τίνι διαφέρει τοῦ ἀκοσμήτου σώματος ἢ κεκοσμημένου, λέγειν οὐχ ἕξομεν· εἴτε γὰρ τὸ ἄποιον γενομένη σῶμα κεκόσμηται, ταὐτόν ἐστι τῷ ἀκοσμήτῳ σώματι, ⟨εἴτε καὶ τὴν ποιότητα παραλαβοῦσα, ταὐτόν ἐστι τῷ κεκοσμημένῳ⟩, καὶ δὴ ἔσται ταὐτόν. καὶ ἔτι οὐκ ἀρχὰς τῶν ὄντων εἰσ- 20
άγουσι· πῶς γὰρ ἡ ἀρχὴ τὸ σῶμά τι κεκοσμημένον; πῶς δὲ οὐχὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐκ τῶν ἀρχῶν ὑφιστάμενον; πῶς δὲ καὶ ἡ πέμπτη περὶ ἀκοσμήτου σώματος; αὕτη μὲν συνάγει διαρρήδην, ὡς οὔτε ἕστηκεν οὔτε κινεῖται τὰ ἄλλα μὴ μετ-

9–11 cf. Porph. in Tim. F47 (Philop. aet. mundi 164,18 sq.) *οὐκ ἔστιν ταὐτὸν κόσμου ποίησις καὶ σώματος ὑπόστασις* **10** *ὕλης κεκοσμημένης*] cf. Porph. in Tim. F50 (Philop. aet. mundi 547,7); *κἂν τὰ ἴχνη δὲ τῶν εἰδῶν ἡ ὕλη δεξαμένη νοῆται* cf. Tim. 53b1–3; Deuse, Unters. 243

7 add. Steel e Morbeka (*et de omni anima*) **18–19** add. Steel e Morbeka (*sive et qualitatem assumens, idem est cum ornato*) (post *ornato* hab. RVC spat. vac. ca. 6 litt., loco spatii *corpore* a. m. R : spat. om. AO) **21** *τὸ σῶμά τι* Steel : *τὸ σώματι* codd. : *τῷ σώματι* Cousin : *corpus aliquod* Morbeka

25 *ἔχοντα τοῦ ἑνός· τὸ δὲ ἀκόσμητον σῶμα πλημμελῶς μὲν καὶ ἀτάκτως, κινούμενον δὲ ὁ Τίμαιος προσηγόρευκε. πῶς δὲ καὶ τὸ ἄνευ ὕλης κατ' ἐπίνοιαν λαμβανόμενον εἶδος ἀρχὴ ἂν εἴη τινός; αἱ γὰρ ἀρχαὶ κατ' ἐπίνοιαν τὴν ὑπόστασιν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ καθ' ὕπαρξιν· ἐφ' ὧν γοῦν ἡ*
30 *ἐπίνοια τὸ κῦρος ἔλαχεν, ἀρθείσης τῆς ἐπινοίας οἴχεται καὶ ἡ τῶν ὑπονοουμένων ὑπόστασις· αἱ δὲ ἀρχαὶ δι' ἑαυτάς εἰσιν ἀρχαὶ καὶ οὐ διὰ τὰς ἡμετέρας ἐπινοίας. καὶ ὅλως πολλὰ καὶ πρὸς ταύτην ἀντείρηται τὴν δόξαν σαφῶς, καὶ τῆς ἐννάτης ὑποθέσεως πάντα ἀνατρεπούσης καὶ οὐ-*
35 *δὲν οὔτε κατ' ἐπίνοιαν ἐώσης τῶν ὄντων τινὸς καὶ ἀντιφθεγγομένης πρὸς τοῦτο τὸ κατ' ἐπίνοιαν λεγόμενον εἶδος.*

171 F. DAMASCIUS princ. II 238 p. 112,13–19
(Plat. Parm. 144c 5)

Τί τὸ 'ἕν γέ τι' σημαίνει καὶ τὸ 'τι' προσκείμενον; ἆρα ὅτι ἀντίκειται τῷ οὐδὲν τὸ 'τι', ὡς Πορφύριος; ἢ ὅτι τὸ 'τι' δηλοῖ τὸ μεθεκτὸν ἕν; εἰ γὰρ ἓν τὸ ἀμέθεκτον, τὸ μεθεκτόν τὶ ἕν· ἅμα γὰρ τὶ καὶ μεθεκτόν, ὃ σημαίνει τὸ τί,
5 *ὡς ὁ φιλόσοφος Συριανός, ἢ ὡς ὁ μέγας Ἰάμβλιχος, ὅτι μετὰ τὸ ἁπλῶς ἕκαστον τὸ τὶ ἐστιν ἕκαστον, ὥστε μετὰ τὸ ἁπλῶς ἓν τὸ τὶ ἕν. εἰκότως ἄρα τοῖς μορίοις τῆς οὐσίας τὰ τινὰ πρόσεστιν ἕνα ἑκάστῳ ὄντι, ἕν γέ τι ἕκαστον.*

171 F Iambl. in Parm. F4 Dillon; cf. Hadot PV I 102–103 cf. Procl. theol. Plat. IV 28–34 de Parm. 143a 4–144e 7

171 F 3 *εἰ*] Westerink, Dillon : *ἀεὶ* A

P.14 *Εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνήματα* (Bid. 14, Beut. 8)

Porphyrii in Platonis Timaeum Commentariorum fragmenta collegit et disposuit A. R. Sodano, Neapoli 1964, sed unum fragmentum omisit:

172F. Philoponus aet. mundi 172,5–20
(Plat. Tim. 29e4–30a1)

Καὶ ὁ Πορφύριος δὲ καὶ ταῦτα κυριώτατα καθὸ σύνθετός ἐστιν γενητὸν λέγεσθαι τὸν κόσμον ὑπὸ Πλάτωνος φήσας ὅμως προϊὼν κατ' αἰτίαν γενητὸν αὐτὸν λέγεσθαί φησιν· ἐξηγούμενος γοῦν τὸ 'ταύτην δὴ κυριωτάτην αἰτίαν παρὰ ἀνδρῶν φρονίμων' καὶ τὰ ἑξῆς ταῦτά φησιν «ἀλλ' 5
εἰ αὕτη κυριωτάτη κόσμου ἀρχὴ καὶ οὕτως ἤρξατο γίνεσθαι ὡς οὐκ ἐκ ταυτομάτου οὐδὲ αὐτοτελὴς ἑαυτῷ ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ παρελθὼν καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας γενόμενος, οὐσία δὲ θεοῦ ἡ ἀγαθότης, θεὸς αὐτοῦ κυρίως εἴη ἀρχή. καὶ δὴ καὶ ὅταν ἀπορoίη, 'πότερον ἦν ἀεὶ 10
γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀρξάμενος', οὕτως ἀκούειν ⟨δεῖ ὡς⟩ διαπορoῦντος, πότερον ἐκ ταυτομάτου οὕτως ὑπέστη οὐκ ἔχων αὐτοῦ ποιητὴν ἢ ἐγένετο παρ' ἄλλου καὶ ὑπ' ἄλλου ἔχει τοῦ εἶναι τὴν ἀρχήν.» 15

P.14 titulus: cf. Philop. aet. mundi 126,13–14 *ἐν τοῖς εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνήμασι*; 154,5–6; 521,26; 546,6; Macr. somn. II 3,15 (F72 Sodano) *Porphyrius libris inseruit quibus Timaei obscuritatibus non nihil lucis infudit* **172F** cf. Baltes, Weltentstehung I 143–144 **4–5** cf. Plat. Tim. 29e4–30a2 *ταύτην δὴ γενέσεως καὶ κόσμου μάλιστ' ἄν τις ἀρχὴν κυριωτάτην παρ' ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμενος ὀρθότατα ἀποδέχοιτ' ἄν* **10–12** Plat. Tim. 28b6–7

172F 5 *ταξης* M *ταυτη* M **9** ⟨*ἂν*⟩ *αὐτοῦ* susp. Rabe **12** add. Rabe

P.15 *In Platonis Philebum commentarii* (Bid. 15, Beut. 5)

173F. Damascius in Philebum 10,1–9 (Prooemium)

Τίς ἄμεινον διατάττεται, Πορφύριος ἢ Ἰάμβλιχος, ὁ μὲν τὸν κατὰ νοῦν βίον προτιμῶν, ὁ δὲ Ἰάμβλιχος τὸν μικτόν; ἢ οὐδὲ διαφωνοῦσιν· ὁ μὲν γὰρ Πορφύριος νοῦν μὲν ἐκδέχεται τὸν τελεώτατον, ἡδονὴν δὲ τὴν ἄλογον, Ἰάμβλιχος δὲ
5 *ἡδονὴν μὲν τὴν νῷ συμφυᾶ, νοῦν δὲ μόνην τὴν γνωστικὴν ἰδιότητα· οὕτω μέντοι καὶ Πλάτων. ὥστε ὁ Πορφύριος τὸν μικτὸν μὲν ἀποδέχεται βίον, τὸν γὰρ θεωρητικόν, ὃς ἐπευφραίνεται δῆλον ὅτι ἑαυτῷ μὲν καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ταῖς ἀνεμποδίστοις ἑαυτοῦ ἐνεργείαις· καλεῖ*
10 *δὲ αὐτὸν νοερὸν ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν αὐτῷ ἰδιώματος.*

174F. Simplicius in Phys. 453,25–454,19 (Arist. phys. 203a1sq.) (Plat. Phlb. 16c–18d, 24b–26b)

Ἀρχὰς γὰρ καὶ τῶν αἰσθητῶν τὸ ἓν καὶ τὴν ἀόριστόν φασι δυάδα λέγειν τὸν Πλάτωνα, τὴν δὲ ἀόριστον δυάδα καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς τιθεὶς ἄπειρον εἶναι ἔλεγε, καὶ τὸ μέγα δὲ καὶ τὸ μικρὸν ἀρχὰς τιθεὶς ἄπειρον εἶναι ἔλεγεν
5 *ἐν τοῖς Περὶ τἀγαθοῦ λόγοις, οἷς Ἀριστοτέλης καὶ Ἡρακλείδης καὶ Ἑστιαῖος καὶ ἄλλοι τοῦ Πλάτωνος ἑταῖροι παραγενόμενοι ἀνεγράψαντο τὰ ῥηθέντα αἰνιγματωδῶς, ὡς*

P.15 titulus: cf. 174F,11; 168F **173F** Damascius ex Proclo hausit. cf. Westerink xxii **1–6** Iambl. in Phlb. F2 Dillon **174F** cf. Arist. met. 987b14–29; 1028b18–32; phys. 206b27; 203a1sq.; H. Cherniss, Riddle 21–22; 106 n. 57; Ross, Arist. Met. I 170; J. N. Findlay, Plato. The Written and Unwritten Doctrines, London 1974, 418–419

173F 7 *τὸν*] *τὸ* M

ἐρρήθη. Πορφύριος δὲ διαρθροῦν αὐτὰ ἐπαγγελλόμενος τάδε περὶ αὐτῶν γέγραφεν ἐν τῷ Φιλήβῳ· «αὐτὸς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον καὶ τὸ σφόδρα καὶ τὸ ἠρέμα τῆς 10
ἀπείρου φύσεως εἶναι τίθεται. ὅπου γὰρ ἂν ταῦτα ἐνῇ κατὰ τὴν ἐπίτασιν καὶ ἄνεσιν προϊόντα, οὐχ ἵσταται οὐδὲ περαίνει τὸ μετέχον αὐτῶν, ἀλλὰ πρόεισιν εἰς τὸ τῆς ἀπειρίας ἀόριστον. ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον καὶ τὰ ἀντ' αὐτῶν λεγόμενα ὑπὸ Πλά- 15
τωνος τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. ὑποκείσθω γάρ τι μέγεθος πεπερασμένον οἷον πῆχυς· οὗ δίχα διαιρεθέντος εἰ τὸ μὲν ἕτερον ἡμίπηχυ ἄτμητον ἐάσαιμεν, τὸ δὲ ἕτερον ἡμίπηχυ τέμνοντες κατὰ βραχὺ προστιθοῖμεν τῷ ἀτμήτῳ, δύο ἂν γένοιτο τῷ πήχει μέρη, τὸ μὲν ἐπὶ 20
τὸ ἔλαττον προϊόν, τὸ δὲ ἐπὶ τὸ μεῖζον ἀτελευτήτως. οὐ γὰρ ἂν εἰς ἀδιαίρετόν γε ἔλθοιμέν ποτε μέρος τέμνοντες· συνεχὲς γάρ ἐστιν ὁ πῆχυς. τὸ δὲ συνεχὲς διαιρεῖται εἰς ἀεὶ διαιρετά. ἡ δὴ τοιαύτη ἀδιάλειπτος τομὴ δηλοῖ τινα φύσιν ἀπείρου κατακεκλεισμένην ἐν 25
τῷ πήχει, μᾶλλον δὲ πλείους, τὴν μὲν ἐπὶ τὸ μέγα προϊοῦσαν, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ μικρόν. ἐν τούτοις δὲ καὶ ἡ ἀόριστος δυὰς ὁρᾶται ἔκ τε τῆς ἐπὶ τὸ μέγα καὶ τῆς ἐπὶ τὸ μικρὸν μονάδος συγκειμένη. καὶ ὑπάρχει ταῦτα τοῖς τε συνεχέσι σώμασι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς· ἀριθμὸς 30
μὲν γὰρ πρῶτος ἡ δυὰς ἄρτιος, ἐν δὲ τῇ φύσει τοῦ ἀρτίου τό τε διπλάσιον ἐμπεριέχεται καὶ τὸ ἥμισυ, ἀλλὰ τὸ μὲν διπλάσιον ἐν ὑπεροχῇ, τὸ δὲ ἥμισυ ἐν ἐλλείψει. ὑπεροχὴ οὖν καὶ ἔλλειψις ἐν τῷ ἀρτίῳ. πρῶτος δὲ ἄρτιος ἐν ἀριθμοῖς ἡ δυάς, ἀλλὰ καθ' αὐτὴν μὲν 35

174F **11** *τίθεται* E : *βούλεται* aF **22** *ἔλθοιμέν που μέρος* E : *μέρος ποτὲ ἔλθοιμεν* a : *μέρος ποτὲ ἔλθοιμεν ποτὲ μέρος* F **27** *προϊοῦσαν* om. aF **29** *καί* om. E

ἀόριστος, ὡρίσθη δὲ τῇ τοῦ ἑνὸς μετοχῇ. ὥρισται γὰρ ἡ δυὰς καθ' ὅσον ἕν τι εἶδός ἐστι. στοιχεῖα οὖν καὶ ἀριθμῶν τὸ ἓν καὶ ἡ δυάς, τὸ μὲν περαῖνον καὶ εἰδοποιοῦν, ἡ δὲ ἀόριστος καὶ ἐν ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει.»
40 *ταῦτα ὁ Πορφύριος εἶπεν αὐτῇ σχεδὸν τῇ λέξει, διαρθροῦν ἐπαγγειλάμενος τὰ ἐν τῇ Περὶ τἀγαθοῦ συνουσίᾳ αἰνιγματωδῶς ῥηθέντα, καὶ ἴσως ὅτι σύμφωνα ἐκεῖνα ἦν τοῖς ἐν Φιλήβῳ γεγραμμένοις.*

175F. Damascius in Philebum 130,1–6 (Plat. Phlb. 29a–30c)

Ἆρα οὖν ὅσα ἐν τοῖς ὅλοις καὶ ἐν ἡμῖν ἢ ὅσα ἐν ἡμῖν καὶ ἐν τοῖς ὅλοις; πῶς οὖν τὰ μὲν ὅλα, τὰ δὲ μέρη; ὁ μὲν οὖν Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος ὁμόσε τῷ λόγῳ χωροῦσιν πάντα εἶναι πανταχοῦ λέγοντες, ἄλλως μέντοι καὶ ἄλλως·
5 *ὁ δὲ Πρόκλος τὰ μὲν ὅσα συμπληροῖ τὸ εἶδος, οἷον τὰς ἰδιότητας, ἄνωθεν ἥκειν, τὰ δὲ τῇ ὑφέσει συνεισίοντα ἢ παρυφιστάμενα μόνων εἶναι τῶν μερικῶν.*

176F. Damascius in Philebum 134,1–18 (Plat. Phlb. 30d–e8)

Τίνος εἵνεκεν εἴρηται πᾶς ὁ προειρημένος λόγος ὁ δηλῶν αἰτίας δύναμιν ἔχειν τὸν νοῦν; ὁ μὲν Πορφύριος φησίν· «ἵνα γνῶμεν νικῶντα τὸν ἡμέτερον νοῦν ἅτε γενούστην ὄντα τοῦ ὅλου νοῦ τοῦ βασιλεύοντος· γενούστην δὲ ὁ

175F 1–4 Iambl. in Phlb. F5 Dillon **4** cf. Porph. sent. 10 *πάντα μὲν ἐν πᾶσιν, ἀλλ' οἰκείως τῇ ἑκάστου οὐσίᾳ.* cf. 441F; Procl. el. theol. prop. 103 **176F 3–4** cf. Plot. III 5,8,10 sq.; V 3,3,44–4,1 *βασιλεὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐκεῖνος. βασιλεύομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅταν κατ' ἐκεῖνον* (sc. *τὸν νοῦν*)

39 *τὸ δὲ ἀόριστον* F

Πλάτων καλεῖ τὸν συγγενῆ, καινοπρεπὴς δὲ ἡ λέξις.» 5
ἀλλὰ ῥητέον πρὸς τὸν Πορφύριον ἓν μέν, ὅτι οὐ περὶ τοῦ μικτοῦ νοῦ ὁ λόγος ἐστίν, ὡς αὐτὸς ἐκδέχεται, ὅς καὶ ἔστι τῷ ὄντι βασιλικός, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἁπλοῦ καὶ κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς γνώσεως μόνον ἑστῶτος, ἕτερον δέ, ὅτι οὐ τὸν ἡμέτερον νοῦν ἀποδειχθῆναι δεῖ τῷ ὅλῳ νῷ συγγενῆ· τί 10
γὰρ τοῦτο ὠφελεῖ πρὸς τὸ ὑπερέχειν τῆς ἡδονῆς τὸν νοῦν;

P.16 *Περὶ ἔρωτος τοῦ ἐν Συμποσίῳ* (Bid. 16)

177T. Porphyrius vit. Plot. 15,6–17

Ὅτε δὲ ὁ ῥήτωρ Διοφάνης ἀνέγνω, ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου τοῦ ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος ἀπολογίαν δογματίζων, χρῆναι ἀρετῆς ἕνεκα μαθήσεως εἰς συνουσίαν αὐτὸν παρέχειν ἐρῶντι ἀφροδισίου μίξεως τῷ καθηγεμόνι, ᾖξε μὲν (sc. *ὁ Πλωτῖνος*) *πολλάκις ἀναστὰς ἀπαλλαγῆναι τῆς συν-* 5
όδου, ἐπισχὼν δ' ἑαυτὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἀκουστηρίου ἐμοὶ Πορφυρίῳ ἀντιγράψαι προσέταξε. μὴ θέλοντος δὲ τοῦ Διοφάνους τὸ βιβλίον δοῦναι, διὰ τῆς μνήμης ἀναληφθέντων τῶν ἐπιχειρημάτων ἀντιγράψας ἐγὼ καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκροατῶν συνηγμένων ἀναγνοὺς τοσοῦτον τὸν 10
Πλωτῖνον ηὔφρανα, ὡς κἀν ταῖς συνουσίαις συνεχῶς ἐπιλέγειν·

βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως ἄνδρεσσι γένηαι.

9–10 cf. Procl. el. theol. prop. 211; p. xx Dodds
177T 13 Hom. *Θ* 282

177T 4 *ἀφροδισίου μίξεως* del. Heintz

178F. ETYMOLOGICUM MAGNUM GENUINUM

Ὠκεανός· παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύττειν ὁ οὐ⟨ρα⟩νὸς νενόμισται· *Πορφύριος ἐν τῷ Περὶ ἔρωτος τοῦ ἐν συμποσίῳ. ἢ παρὰ τὸ ὠκέως νάειν, ἢ παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύεσθαι παρ' αὐτὸν τὸν δρόμον τῶν ἄστρων. οὕτως εὗρον ἐγώ.*

P.17 *In Platonis Phaedonem commentarii* (Bid. 17, Beut. 4)

179F. DAMASCIUS in Platonis Phaedonem I 2 p. 29,1–5 (Plat. Phd. 62b 4)

Ὅτι τούτοις χρώμενοι τοῖς κανόσι ῥᾳδίως διελέγξομεν,

178F cf. Plat. symp. 178b; 180de?; Hom. Ξ 201; Eustath. in Iliad. 615–616 **1** cf. Agathemerus geograph. inf. I 4 *διὰ τὸ ὠκέως ἀνύειν κύκλῳ τὴν γῆν*; Isid. etym. XIII 15,1 *oceanum et Graeci et Latini ideo nominaverunt eo quod in curculi modo ambiat orbem* **1–3** *Ὠκεανός – νάειν* habet Etym. Magnum sed om. *Πορφ. - συμποσίῳ* et concluditur *ἢ παρὰ τὸ ὠκὺς καὶ τὸ ἀνύω, ὁ ταχέως φέρων* **3–4** *παρὰ – δρόμον* Symeonis Etymologicum, cf. Etym. Gudianum (Barb. gr. 70) *Ὠκεανός· παρὰ τὸ ὠκὺς καὶ τὸ ἀνύω, ὁ ταχέως φέρων, ἢ παρὰ τὸ ὠκέως νέειν, ὅ ἐστι πορεύεσθαι ταχύ· ση. καθ' Ὅμηρον ποταμὸς ἔξωθεν περιέχων κυκλοτερῶς ὅλον τὸν κόσμον: – Ὠκεανός· παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύειν κύκλῳ: – Ὠκεανός· ὁ τὴν οἰκουμένην κύκλω(ι) περιερχόμενος ποταμός*, cf. Magna Grammatica (ex Etym. magn. et Etym. Symeonis hausta) **4** *ἐγώ*] sc. Orion, cf. C. Wendel, RE XVIII (1939) 1083–1087 **P.17** titulus: cf. 179F,5 incerta: Macr. somn. I 13,15–20 (vel ad **P.42** de regr. pertinet), cf. 449F; Courcelle, LG 25–28; Flamant 587–592; (Macr. somn. I 13,10 *sic extortae animae diu circa corpus eiusve sepulturam... pervagantur*: cf. Serv. in Aen. IV 386 (I 534,8–9) *dicunt physici biothanatorum animas non recipi in originem suam, nisi vagantes legitimum tempus fati compleverint*, et Plat. Phd. 81cd. (cf. Courcelle, Mélanges Puech 335)

178F cod. Laur. S. Marci 304 f. 260 edd. F. Lasserre et N. Livadaras

ὡς οὔτε τἀγαθόν ἐστιν ἡ φρουρά, ὥς τινες, οὔτε ἡ ἡδονή, ὡς Νουμήνιος, οὔτε ὁ δημιουργός, ὡς Πατέριος, ἀλλ' ὡς Ξενοκράτης, Τιτανική ἐστιν καὶ εἰς Διόνυσον ἀποκορυφοῦται. οὕτω δὲ καὶ Πορφύριος προϋπενόησεν ἐν τῷ ὑπομνή- 5 *ματι.*

179F 2–3 Numenius F38 (Test. 51 L.) **4** Xenocrates F20 H. **4–6** cf. Plut. de esu carn. 7, 996C *καίτοι δοκεῖ παλαιότερος οὗτος ὁ λόγος εἶναι· τὰ γὰρ δὴ περὶ τὸν Διόνυσον μεμυθευμένα πάθη τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τὰ Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν τολμήματα γευσαμένων τε τοῦ φόνου κολάσεις ... ἐστὶ μῦθος εἰς τὴν παλιγγενεσίαν· τὸ γὰρ ἐν ἡμῖν ἄλογον καὶ ἄτακτον καὶ βίαιον, οὐ θεῖον ἀλλὰ δαιμονικόν, οἱ παλαιοὶ Τιτᾶνας ὠνόμασαν, τοῦτ' ἔστι κολαζομένους καὶ δίκην τίνοντας*; Dio Chrys. or. 30,10–11 *ὅτι τοῦ τῶν Τιτάνων αἵματός ἐσμεν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι. ὡς οὖν ἐκείνων ἐχθρῶν ὄντων τοῖς θεοῖς καί πολεμησάντων οὐδε ἡμεῖς φίλοι ἐσμέν, ἀλλὰ κολαζόμεθά τε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τιμωρίᾳ γεγόναμεν, ἐν φρουρᾷ δὴ ὄντες ἐν τῷ βίῳ τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἕκαστοι ζῶμεν. ...εἶναι δὲ τὸν μὲν τόπον τοῦτον, ὃν κόσμον ὀνομάζομεν, δεσμωτήριον ὑπὸ τῶν θεῶν κατεσκευασμένον χαλεπόν τε καὶ δυσάερον*; Macr. somn. I 12,12 *ipsum autem Liberum patrem Orphaici νοῦν ὑλικόν suspicantur intellegi, qui ab illo individuo natus in singulos ipse dividitur. ideo in illorum sacris traditur Titanio furore in membra discerptus et frustis sepultis, rursus unus et integer emersisse, quia νοῦς, quem diximus mentem vocari, ex individuo praebendo se dividendum, et rursus ex diviso ad individuum revertendo et mundi implet officia et naturae suae arcana non deserit;* Sat. I 18,15 *physici Διόνυσον Διὸς νοῦν, quia solem mundi mentem esse dixerunt;* Procl. in Tim. II 146,3–21 *τὸν μὲν δὴ νοῦν ἀμέριστον οὐσίαν τοῦ Διονύσου καλεῖ...καὶ τάχα ἂν τὸ διὰ παντὸς τοῦ κόσμου τεταμένην εἶναι τὴν ψυχὴν τοῦ Τιτανικοῦ μερισμοῦ τοὺς Ὀρφικοὺς ἀναμιμνήσκοι ...εἰκότως δὴ οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἀμέριστον οὐσίαν ἀπεκάλεσε τὴν προσεχῶς ὑπὲρ ψυχὴν καὶ ὡς συντόμως εἰπεῖν τὸν μεθεκτὸν ὑπὸ*

179F 2 *ἡ*² supra add. M^c

180F. Damascius in Plat. Phaed. II 59 p. 319,9–12 (Plat. Phd. 92e 8–95a 6)

Πῶς ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι ἁρμονίαν τὴν ψυχήν; ἢ ὡς τὴν μέσην κατὰ Πορφύριον· εἶναι γὰρ αὐτὴν μεθόριον τῶν ὅλων, ἄκρων μὲν ὄντων θεοῦ καὶ ὕλης, παράκρων δὲ νοῦ καὶ σώματος. αὕτη τοιγαροῦν μεσότης ἂν εἴη. ἀεὶ δὲ τὴν
5 *μέσην ἁρμονίαν ἐκάλουν οἱ Πυθαγόρειοι.*

ψυχῆς νοῦν, τοῖς Ὀρφικοῖς ἑπόμενος μύθοις; ibid. 198, 5–9; Damasc. in Phd. I 9 p. 33,19–22 *καὶ τὸν ἐν ἡμῖν Διόνυσον διασπῶμεν, παραθραύοντες ἡμῶν τὸ ὁμοφυὲς εἶδος καὶ οἷον κοινωνικὸν πρὸς τὰ κρείττω καὶ ἥττω. οὕτω δὲ ἔχοντες Τιτᾶνές ἐσμεν· ὅταν δὲ εἰς ἐκεῖνο συμβῶμεν, Διόνυσοι γινόμεθα τετελειωμένοι ἀτεχνῶς.* cf. Mras, Komm. 256 **180F** cf. ibid. I 382 p. 209,1–10 *πῶς ἁρμονία λέγεται ἐν Τιμαίῳ τε* (35b1–36b5) *καὶ παρὰ Τιμαίῳ* (95e1–96c3) ... *κάλλιον δὲ τὴν μεσότητα τῆς ψυχῆς ἐννοεῖν. ἐπεὶ καὶ ὁ νοῦς πολλὰ καὶ τὸ σῶμα πολλά, ἀλλὰ τοῦτο μὲν μεμερισμένα ἀπ' ἀλλήλων, ἐκεῖνος δὲ ἐν ἀμερεῖ πάντα, καὶ ὁ μὲν νοῦς κρείττων ἢ κατὰ τὴν ἁρμονικὴν σύγκρασιν, τὸ δὲ σῶμα χεῖρον καὶ ἐπὶ μᾶλλον διεσπασμένον· ἡ μέντοι ψυχὴ οὔτε ἡνωμένη οὕτως οὔτε διεσπασμένη εἰς τοσοῦτον, ἀλλ' ἔχουσα μέσως κατ' οὐσίαν, εἰκότως ἁρμονία ἐστίν· βούλεται γοῦν καὶ ἡ φαινομένη ἁρμονία οὔτε ἓν εἶναι οὔτε πολλά, ἀλλ' οἷόν τι σύγκραμα μέσον,* cf. 435F 1 cf. Arist. an. 407b27; pol. 1340b18; Porph. in harm. (P.63) 5 p. 91 Düring; 435F; Claud. Mam. stat. an. II 120 (= Philolaus DK 44 B22) *anima induitur corpori per numerum et immortalem eandemque incorporalem convenientiam* (cf. Dörrie, Zetemata 92; Courcelle, LG 233–234; Flamant 507–511); Macr. somn. I 14,19 (= DK 44 A23) *Pythagoras et Philolaus harmoniam* (sc. *animam esse dixerunt*); Procl. in Remp. II 4,15–19 *ὁ μὲν Μουσηγέτης τὸν ὅλον ὡς ἕνα κόσμον πληροῖ τῆς θείας ἁρμονίας ἐκ τριῶν ὅρων συναρμόσας, νοῦ μὲν ὡς ὑπάτης, ψυχῆς δὲ ὡς μέσης, σώματος δὲ ὡς νήτης, καὶ μίαν ὡς ἀληθῶς λύραν δημιουργικὴν ἀποτελέσας ἐκ τούτων*; Philop. de an. 70, 5–16 (Arist. an. 404a16) *ὥσπερ οὖν ἁρμονίαν λέγοντες τὴν ψυχὴν οὔ φασι ταύτην ἁρμονίαν τὴν ἐν ταῖς χορδαῖς (γελοῖον γάρ), ἀλλ' ὅτι, ὥσπερ ἡ ἁρμονία, καθὼς αὐτοὶ ὁρίζονται οἱ Πυθαγόρειοι, 'πολυ-*

P.18 ⟨*In Platonis rem publicam commentarii*⟩ (Bid. 18, Beut. 6)

181T. PROCLUS in Remp. II 96,10–15 (Plat. resp. 614b–621d)

Καὶ μάλισθ' ὅτι πολλοὶ τῆς περὶ αὐτὸν (sc. *τὸν ἐν Πολιτείᾳ τοῦ Ἠρὸς μῦθον*) *ἐφήψαντο κατανοήσεως καὶ τῶν Πλατωνικῶν οἱ κορυφαῖοι, Νουμήνιος, Ἀλβῖνος, Γαῖος, Μά-*

μιγέων ἐστὶ καὶ διχᾶ φρονεόντων ἕνωσις' (*τὸν γὰρ βαρὺν φθόγγον καὶ τὸν ὀξὺν ἐναντίους ὄντας κεράσασα ἡ ἁρμονία ἓν μέλος τεχνικὸν ἀπετέλεσεν*), *οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἡμετέρα ἁρμονίας ἐστὶ τῷ παντὶ αἰτία* (*ὄντων γὰρ τῶν ἀεὶ ἄνω, τῶν νοητῶν φησι*† (*φασι*? vel sc. *ἐξηγητής τις* – interpres quidam, vel Porph. vel Procl. – vel *φημι* Hayduck) *καὶ πάντῃ χωριστῶν τῆς ὕλης, ὄντων καὶ τῶν ἀεὶ κάτω καὶ τῆς ὕλης ἀχωρίστων, καὶ τούτων ἀκοινωνήτων ὄντων πρὸς ἄλληλα καὶ τῷ ὄντι 'διχᾶ φρονεόντων', ταῦτα δι' ἑαυτῆς μέσης συνδεῖ ἡ ψυχὴ καὶ ἑνοῖ καὶ μίαν ἐξ αὐτῶν ἁρμονίαν ἀποτελεῖ· τῶν γὰρ ἄνω οὖσα τὴν οὐσίαν γίνεται τῶν κάτω καὶ οἱονεὶ κιρνᾶται αὐτοῖς, δι' ἑαυτῆς τὰ ἄμικτα κεραννύουσα καὶ μεταδιδοῦσα τοῖς κάτω τῶν ἄνω* (Porph.?, cf. Westerink, Damasc. ad loc. **P.18** incertum est num Porph. in totam Rempublicam comm. conscripserit; cf. praef. p. XI. incerta: Macr. somn. I 3 (406F), cf. Courcelle, LG 24 n.2, sed haec verba Mras (Komm. 251) ad quaest. hom. (P.55) et Schrader (I 352) ad *Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας* (P.51) adscribunt; Macr. somn. I 7,4–6, cf. Courcelle, LG 23n.5; somn. I 12,3 (cf. Procl. in Remp. II 129,5 sq.), cf. Courcelle, LG 24, sed ad Porphyrii antr. 28 adscribit J. Pépin, La fortune du De antro nympharum de Porphyre en Occident, Plot. e il Neoplatonismo 527–536; Calc. Comm. 6 p. 59,23, cf. Waszink xcv; Procl. in Remp. I 115; II 129; 180,10 sq. (cf. Sodano, Entretiens XII 198 sq.); de mal. subst. 16,1 sq., cf. 473F **181T** cf. Theiler, Forsch. 83 **3** Numenius] cf. Procl. in Remp. II 128,26 (hausitne e Porph. ut putat Courcelle, LG 23–24?)

181T 1 ante *καὶ* deesse fere *δεῖ δὲ ἀκριβείας πλείστης τῷ ἐξηγεῖσθαι μέλλοντι τὸν μῦθον διά τε ἄλλα* putat Usener

ξιμος ὁ Νικαεύς, Ἁρποκρατίων, Εὐκλείδης καὶ ἐπὶ πᾶσιν
5 *Πορφύριος, ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα τῶν ἐν τῷ μύθῳ κεκρυμμένων γενέσθαι φημὶ τέλεον ἐξηγητήν.*

182 F. PROCLUS in Remp. II 105,23–107,14

Ὁ μὲν Ἐπικούρειος Κωλώτης ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἀφεὶς τὴν ἐπιστημονικὴν περὶ τὸ
5 *ψεῦδος διατρίβει μυθολογῶν ὡς ποιητής, ἀλλ' οὐκ ἀποδεικνὺς ὡς ἐπιστήμων.*

182a F. MACROBIUS somn. I 2,4–5 (resp. 614b–621d)

Ait (*sc.* Colotes) a philosopho fabulam non oportuisse confingi, quoniam nullum figmenti genus veri professoribus conveniret. 5
'cur enim', inquit, 'si rerum caelestium notionem, si habitum nos animarum docere voluisti, non simplici et absoluta hoc insi- 10
nuatione curatum est, sed quaesita persona casusque excogitata novitas et com-

4 Harpocration] cf. schol. in Procl. in Remp. II 377,15; Dillon, Harpocration's Commentary on Plato, California Studies in Classical Antiquity 4 (1971) 125–146 **182/182a F** cf. Courcelle, LG 23; Mras, Komm. 236–237; Flamant 159–161 incertum est num Procli argumenta (in Remp. II 107,14 sq.) Porphyrii doctrinas redoleant, cf. Theiler, Unters. 135 sq.; Sodano, Entretiens XII 198 sq.; Pépin, ibid. 263 **182 F 1** Colotes] cf. Crönert 12 sq.; v. Arnim, RE XI (1921) 1120–1122 2 cf. Plat. resp. III 386a **182a F** cf. W. Crönert, Kolotes u. Menedemos (Stud. z. Palaeographie u. Papyruskunde VI), Leipzig 1906, 12

182a F SEPDBC

posita advocati scaena figmenti ipsam quaerendi veri ianuam mendacio polluerunt? haec quoniam, dum de Platonico Ere iactantur … 15

καὶ ὅτι πρὸς ἑαυτὸν μαχομένως ἐν μέν γε προοιμίοις τῆσδε τῆς πραγματείας ἐλοιδόρησε τοὺς ποιητὰς ὡς περὶ τῶν ἐν Ἅιδου φρικτὰ {τοῖς ἀκούουσιν} πλάσαντας καὶ θανάτου φόβον ἐντεκόντας τοῖς ἀκούουσιν, ἐπὶ τέλει δὲ καὶ αὐτὸς μεθήρμοσεν τὴν φιλόσοφον μοῦσαν εἰς τραγικὴν τῶν ἐν Ἅιδου πραγμάτων μυθολογίαν. τὸ γὰρ στόμιον τὸ μυκώμενον ἐκεῖ καὶ οἱ διάπυροι ἄγριοι τοῦ τυράννου δήμιοι καὶ ὁ Τάρταρος καὶ ὅσα τοιαῦτα τίνα, φησίν, τραγῳδιοποιοῖς ἀπολέλοιπεν ὑπερβολήν; καὶ τὸ τρίτον, ὅτι τοὺς τοιούσδε μύθους πολὺ τὸ μάταιον ἔχειν ἀναγκαῖον· τοῖς μὲν γὰρ πολλοῖς οὐδὲ συνεῖναι δυναμένοις αὐτῶν εἰσιν ἀσύμμετροι, τοῖς δὲ σοφοῖς οὐ δεομένοις ἀμείνοσιν ἐκ τῶν τοιῶνδε γίνεσθαι δειμάτων περιττοί· πρὸς τίνας οὖν γράφονται παρ' αὐτῶν εἰπεῖν οὐκ ἔχοντες μάταιον ἀποφαίνουσιν τὴν περὶ τὰς μυθολογίας ἑαυτῶν σπουδήν. 10 15 20

182bF. ibid. I1,5–6

Ἡμεῖς δὲ πρὸς τοὺς τοιούσδε λόγους οὐχ ὅσα μόνον ὁ φιλοσοφώτατος κατέτεινεν Πορφύριος ἔχοιμεν 25

Fide autem facta perpetuitatis animarum, consequens esse animadvertit, ut certa illis loca nexu corpo-

182F 8–16 cf. Procl. in Remp. I 118–119

18 iactanter P[1] : hactantur D : notantur B **182F 8** *μαχόμενος* Holstenius **10** del. Schoell Kroll **15** *φασὶν* cod. : corr. Schoell **21** *αὐτῶν* cod. **182bF** SDBC

ἂν ἀπαντῶντες λέγειν, οἷον ὅτι ταῖς περὶ τῆς ἀθανασίας τῶν ψυχῶν ἀποδείξε-
30 *σιν καὶ περὶ τῆς ἐν Ἅιδου διατριβῆς αὐτῶν ἕπεται τὸν φιλόσοφον λέγειν καὶ περὶ τῶν τόπων τῶν διαφόρων καὶ περὶ τῶν ἐν τούτοις λή-*
35 *ξεων, κατὰ τὰ εἴδη τῆς ζωῆς παντοδαπῶν ὄντων*

ris absolutis pro contem- 5
platu probi improbive meriti deputata sint. sic in Phaedone inexpugnabilium luce rationum anima in veram dignitatem pro- 10
priae immortalitatis adserta, sequitur distinctio locorum quae hanc vitam relinquentibus ea lege de

27 sq. cf. Macr. somn. I 2,13–15 *sciendum est tamen non in omnem disputationem philosophos admittere fabulosa vel licita; sed his uti solent, cum vel de anima vel de aeriis aetheriisve potestatibus vel de ceteris dis loquuntur. ceterum cum ad summum et principem omnium deum, qui apud Graecos τἀγαθόν, qui πρῶτον αἴτιον nuncupatur, tractatus se audet attollere, vel ad mentem, quam Graeci νοῦν appellant, originales rerum species, quae ἰδέαι dictae sunt, continentem, ex summo natam et profectam deo: cum de his, inquam, loquuntur summo deo et mente, nihil fabulosum penitus attingunt, sed siquid de his adsignare conantur quae non sermonem tantummodo sed cogitationem quoque humanam superant, ad similitudines et exempla confugiunt. sic Plato, cum de τἀγαθῷ loqui esset animatus, dicere quid sit non ausus est, hoc solum de eo sciens, quod sciri quale sit ab homine non possit, solum vero ei simillimum de visibilibus solem repperit, et per eius similitudinem viam sermoni suo attollendi se ad non comprehendenda patefecit*; cf. Procl. in Remp. I 276, 23 sq.; Courcelle, LG 23 n.5 **30** sq. cf. Plat. Phd. 112e4–114c8; Gorg. 523a1–527a4; Procl. in Remp. I 168,11–19 *καὶ γὰρ ἐν Πολιτείᾳ καὶ ἐν Φαίδωνι καὶ ἐν Γοργίᾳ περὶ τῶν ἐν Ἅιδου ψυχῶν καὶ ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Πλούτωνος τελουσῶν πολλὰ καὶ θαυμαστὰ διελήλυθεν. ἐν Φαίδωνι μὲν τοὺς τόπους διαφερόντως τοὺς ἐκεῖ καὶ τὰ ὅλα δικαιωτήρια τῶν ψυχῶν ἀφηγούμενος, … ἐν δὲ τῷ Γοργίᾳ τῶν δικαστῶν ⟨τὰς⟩ τάξεις καὶ τὰς διαφορότητας προηγουμένως ἡμῖν ἀναφαίνων*

τῶν παρεπομένων, ἃ δὴ προσίεσθαι πάντως ἀναγκαῖον τοῖς παραδεξαμένοις 40 *ἀθανάτους εἶναι τὰς ψυχάς, ὡς μαντικὴν διδόναι τοῖς τὴν πρόνοιαν εἶναι θεμένοις ἀκόλουθον.*

Καὶ ὅτι Πλάτων οὐ πᾶ- 45 *σαν ἐκποδὼν ἐποίησεν μυθολογίαν, ἀλλὰ τὴν διὰ τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀθέσμων πλασμάτων χωροῦσαν, οἵαν Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος* 50 *ἐγραψάτην, καὶ οὐδὲ τὰ δείματα ταῦτα ⟨τὰ⟩ ἐν Ἅιδου γυμνὰ τέθεικεν, τὰς ψυχὰς δεδιττόμενος καὶ πρὸς θάνατον περιφόβους* 55 *ἀποτελῶν, ἀλλὰ τοῖς ἀδίκοις αὐτὰ προτείνων πρὸς τὴν ἀδικίαν ἀπεργάζεται τοὺς ἀκούοντας εὐλαβεῖς, μονονουχὶ συνημμένον πλέ-* 60 *κων ʻεἰ τὸ ἀδικεῖν ὑμῖν αἱ-*

bentur, quam sibi quisque 15 vivendo sanxerunt. sic in Gorgia post peractam pro iustitia disputationem de habitu post corpus animarum morali gravitate Socra- 20 ticae dulcedinis admonemur.

182cF. ibid.I2,6;11

Nec omnibus fabulis philosophia repugnat nec omnibus adquiescit. ... aut enim contextio narrationis per turpia et indigna numi- 5 nibus ac monstro similia componitur, ut di adulteri, Saturnus pudenda Caeli patris abscidens et ipse rursus a filio regni potito in 10 vincla coniectus, quod genus totum philosophi nescire malunt, aut sacrarum rerum notio sub pio figmentorum velamine hone- 15 stis et tecta rebus et vestita nominibus enuntiatur: et

182cF somn. I 2,7–11 (de fabularum generibus) Porph. adscribendum? cf. Theiler, Unters. 133 sq.

182cF SEPDBC **4** connexio P : contexio C **17** enumeratur B : *om.* C **182F** **51** add. Usener

ρετόν, τὰ φρικωδέστατα
τῶν κολαστηρίων ὑμῖν ἐστιν
αἱρετά· ταῦτα δὲ φεύγετε
παντὶ σθένει· φευκτέον ἄρα
65 ὑμῖν καὶ τὴν ἀδικίαν.'

Καὶ ὅτι τὸ πλασματῶδες
τοῦτο κατὰ φύσιν πώς
ἐστιν, διότι καὶ ἡ φύσις
κρύπτεσθαι φιλεῖ καθ'
70 Ἡράκλειτον· καὶ ὡς οἱ
δαίμονες οἱ προστάται τῆς
φύσεως διὰ δή τινων τοιού-
των πλασμάτων ἡμῖν ἐκ-
φαίνουσιν τὴν ἑαυτῶν δόσιν
75 ὄναρ τε καὶ ὕπαρ, λοξὰ
φθεγγόμενοι, δι' ἄλλων
ἄλλα σημαίνοντες, ⟨ἐκ-
φαίνοντες⟩ μεμορφωμένα
τῶν ἀμορφώτων ἀφομοιώ-
80 ματα καὶ διὰ τῶν ἀνὰ
λόγον ἄλλα σχημάτων, ὧν
δὴ καὶ τὰ ἱερὰ πεπληρῶ-
σθαι καὶ τὰ δρώμενα ἐν
τοῖς τελεστηρίοις, ἃ καὶ
85 δρᾶν αὐτῷ τῷ κρυφίῳ καὶ

hoc est solum figmenti ge-
nus quod cautio de divinis
rebus philosophantis ad- 20
mittit.

182d F. ibid. I2,17

De dis autem (ut dixi)
ceteris et de anima non
frustra se nec ut oblectent
ad fabulosa convertunt, sed
quia sciunt inimicam esse 5
naturae apertam nudam-
que expositionem sui,
quae sicut vulgaribus ho-
minum sensibus intellec-
tum sui vario rerum teg- 10
mine operimentoque sub-
traxit, ita a prudentibus
arcana sua voluit per fabu-
losa tractari. sic ipsa my-
steria figurarum cuniculis 15
operiuntur, ne vel haec
adeptis nudam rerum ta-
lium natura se praebeat,
sed summatibus tantum vi-
ris sapientia interprete veri 20

182 F 66 sq. cf. 406 F **68–70** Heraclitus DK22 A123

182d F SEPDBC **15** tuniculis *Theiler, Unters. 134 n. 29*
182 F 74 *ἑαυτὴν ἑαυτῶν* cod. : corr. Kroll **77–78** add. Kroll
Festugière

ἀγνώστῳ παρὰ τοῖς τελουμένοις.

arcani consciis, contenti sint reliqui ad venerationem figuris defendentibus a vilitate secretum.

183F. Proclus in Remp. II 111,6–13 (Plat. resp. 614b2–3)

Τοῦ δὲ Κωλώτου ψυχρευομένου κατὰ τὴν λέξιν ὄντως καὶ ἐπικαλοῦντος τῇ εἰσβολῇ τοῦ διηγήματος ὡς μειρακιώδει διὰ τὰ Ἀλκίνου τε καὶ ἀλκίμου παράλληλα κείμενα ὀνόματα, καλῶς μὲν καὶ ὁ Πορφύριος αὐτὸν ἐπερράπισεν ὡς ἄγευστον λογογραφικῆς καὶ σοφιστικῆς χάριτος καὶ 5 *μούσης Ἀττικῆς, ὁμοῦ δὲ ὀνειδίσας αὐτῷ καὶ ὅτι Κωλωτάριον αὐτὸν ὁ διδάσκαλος ἐκάλει θαμὰ καὶ οὐκ ὀρθῶς ἤκουεν ὑποκοριζομένου τοῦ Ἐπικούρου τὸν Κωλώτην.*

184F. Proclus in Remp. II 120,15–24 (Plat. resp. 614b/616b)

Παραιτησάμενοι δὲ τὰς διακένους ὑπονοίας τῶν ἐξηγητῶν, ἃς καὶ Πορφύριος ἀπεσκευάσατο, πολλὴν καὶ διωλύγιον φλυαρίαν ἐπεισαγαγόντων διὰ τῆς δωδεκάδος, τῶν μὲν εἰς τὸν ζῳδιακόν, τῶν δὲ εἰς τοὺς μῆνας, τῶν δὲ εἰς τοὺς δώδεκα θεοὺς ἀναφερόντων τὸν ἀριθμόν, καὶ πιστου- 5 *μένων οἰκεῖον οὕτως αὐτὸν εἶναι ταῖς εἰς γένεσιν ἰούσαις ψυχαῖς, εἰ δεῖ καὶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτὸν τῶν ψυχῶν ἀναπέμ-*

183F 6–8 cf. Plut. adv. Colotem 1107E *Κωλώτης ὃν Ἐπίκουρος εἰώθει Κωλωταρᾶν ὑποκορίζεσθαι καὶ Κωλωτάριον*, cf. Crönert 16 **8** Epic. F 140 Usener **184F 3–4** Plat. resp. 614b6; 616b

183F 1 *οὕτως* Usener **7** *ὀρθῶς* Holst. : *ἄλλως* Morus

πειν, ἄλλον τρόπον ἡμεῖς τὴν θεωρίαν μέτιμεν, τὴν τοῦδε τοῦ ἀριθμοῦ συγγένειαν αἰτιώμενοι πρὸς τὴν ὅλην περί-
10 *οδον τῶν ψυχῶν.*

185F. Proclus in Remp. II 196,22–197,16 (Plat. resp. 616bc)

Ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο τὸ φῶς ἄλλο τι τῶν οὐρανίων ἐστί, δέδεικται διὰ τούτων· τίνα δὲ ἔχον φύσιν, μετὰ ταῦτα ῥητέον. οἶδα μὲν οὖν ὅτι καὶ ὁ φιλοσοφώτατος Πορφύριος ὑπώπτευσεν ὅσα νυνὶ γράφομεν ἡμεῖς, καὶ τῆς κοσμικῆς
5 *ψυχῆς ὄχημα πρῶτον εἶναι θέμενος αὐτὸ καὶ ἀνάλογον τῷ*

185F cf. Deuse, Unters. 218–229; Verbeke, L'évolution 363 sq. **1** cf. Syrian. in Met. 81,31 sq. **4** sq. cf. Porph. abst. II 36,6–37,2 *τῶν Πλατωνικῶν τινες... λέγουσι δὲ ὧδε...ἡ τοῦ κόσμου ψυχὴ ἔχουσα μὲν τὸ τριχῇ διαστατὸν καὶ αὐτοκίνητον ἐκ φύσεως*; Syrian. in Met. 84,31–85,28 *οἱ τὸ διάστημα διὰ παντὸς φοιτᾶν ὑποθέμενοι τοῦ κόσμου... μαθηματικὸν μὲν ἄντικρυς οὔ φασιν εἶναι σῶμα τὸν τοιοῦτον τόπον καὶ διάστημα, ἐοικέναι μέντοι τῷ μαθηματικῷ κατά τε τὸ ἄυλον καὶ τὸ ἀκίνητον καὶ τὸ ἀναφές...ἔτι δὲ ὥσπερ τὸ μαθηματικὸν σῶμα τοῦ λόγου προβληθέντος ἐν διανοίᾳ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἐν τῷ πνεύματι φαντασίαν ὑφίσταται...οὕτω δὴ καὶ τῇ βουλήσει τε καὶ νοήσει τῆς κοσμικῆς ψυχῆς τοῦτο τὸ σφαιρικὸν ἐν τῷ παντὶ διάστημα σύνδρομον σχεῖν τὴν ὑπόστασιν... τὰ δὲ ἄυλα τοῖς φωσὶν ἐοικέναι τοῖς ἀπὸ διαφόρων λαμπάδων πεμπομένοις καὶ διὰ παντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκήματος κεχωρηκόσι καὶ δι' ἀλλήλων ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαιρέτως πεφοιτηκόσι· καὶ γὰρ ταῦτα, εἰ καὶ ἀσώματά τις βούλοιτο λέγειν, ἀλλ' οὖν συνδιαστάντα τοῖς σώμασι καὶ συνεκταθέντα κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις οὐ κωλύεται τὸν αὐτὸν ἔχειν τόπον ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς σώμασι δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ ὅτι ἁπλᾶ ἐστι καὶ ἄυλα καὶ οὐ μερίζεται διαιρούμενα, τῇ δὲ ἀρχῇ τῇ ἑαυτῶν συνημμένα καὶ ταύτης ἐξηρτημένα πάρεστι μὲν ἐκείνης ἐλλαμπούσης, ἀπιούσης δὲ συναπέρχεται* (cf. 261F)· *ἃ δὴ καὶ τὰ ἄυλα σώματα* ⟨*τὰ*⟩ *τῶν ψυχῶν ἐξηρτημένα ποιεῖν οὐ κωλύεται*; Macr.

αὐγοειδεῖ τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας ἵστατό τινος ὡς σώματος ὄντος τοῦ φωτὸς τούτου πρὸ τοῦ οὐρανίου σώματος ἐξημμένου τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, ἁπλουστέρου δήπουθεν ἢ κατὰ τὸ σῶμα τὸ οὐράνιον· τάχα καὶ τοῦ ἐν Φαίδωνι μύθου τοῦτο αἰνισσομένου τὸ φῶς, ἡνίκα ἔλεγεν 10 *τοὺς δυνηθέντας εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἀέρος ἀναπτῆναι καὶ δύναμιν ἐκεῖ μένειν ἔχοντας ἰδεῖν ἂν τὰ ἐκεῖ τρανέστερον, 'τὸν ἀληθινὸν οὐρανόν', φησίν, καὶ 'τὴν ἀληθινὴν γῆν'. καὶ ἐπὶ τούτοις προστίθησιν καὶ 'τὸ ἀληθινὸν φῶς', καὶ ἐν ἐκείνοις, ὡς ὁρᾷς, τρία εἰπών, οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ φῶς,* 15 *ὥσπερ ἐνταῦθα σύνδεσμον οὐρανοῦ καὶ γῆς εἴρηκεν εἶναι τὸ φῶς. ἅπερ οὖν ἐξ ὑποθέσεως ἔλαβεν ἐκεῖ, ταῦτα ἐν τούτοις γιγνόμενα παραδέ[δωκε]. [21] καὶ ἀγα[θ].ν [7] ον [9] καὶ ὁρώσας αὐτὰς ποιήσας οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ τὸ φῶς, ἃ μὴ πρότερον ἑώρ[ων], ταύταις νο...ν. ἀλλ' οὖν,* 20 *ὅπερ ἔφην, ἔοικεν τοιαῦτα ἄττα καὶ ἐκεῖνος ἐνθυμηθεὶς ἀφορίσασθαι τῆς ὅλης ψυχῆς εἶναι τοῦτο ὄχημα τὸ φῶς, πρώτως αὐτῆς ἐξηρτημένον· δεῖν γὰρ πρὸ τοῦ συνθέτου τὸ ἁπλοῦν εἶναι τῆς ἐν αὐτῇ μετέχον ἀσωμάτου ζωῆς.*

somn. II 2,14 *Timaeus igitur Platonis in fabricanda mundi anima consilium divinitatis enuntians ait illam per hos numeros fuisse contextam, qui et a pari et ab impari cybum id est perfectionem soliditatis efficiunt, non quia aliquid significaret illam habere corporeum, sed ut possit universitatem animando penetrare et mundi solidum corpus implere, per numeros soliditatis effecta est*; Procl. in Remp. II 94,8–11 *τὸ δὲ δὴ φῶς....ὄχημα πρῶτον ὂν τῆς οὐρανίας ζωῆς.* cf. Elferink, Desc. 23–24; 50 n.68 **10** Phd. 109e2 sq. **16** resp. 616c2 *σύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ*

185F 6 *ἵστατό τινος*] *ἱστάμενος* susp. Kroll **7** *οὐρανοῦ* cod. : corr. Kroll **18** suppl. Kroll *καὶ* leg. *οὖν* Kroll **20** ante *νο* fortasse una litt. ante *ν* lacuna 3 litt. (..*ο*? Kroll) : sententiae aptum *ὡμοίωσεν* putat Kroll **21** *ἐκεῖνος*] Porphyrius

185a F. Simplicius in Arist. Phys. (coroll. de loco) 615,32–35 (Plat. resp. 616b–c)

Πρὸς δὲ τὰς ἄλλας πίστεις τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ ἐν Πολιτείᾳ λεγομένου τῇ ἴριδι προσεμφεροῦς φωτός, ὅτι τὸ ὅλον αἰνιγματωδῶς εἴρηται. καὶ δύναιτο μὲν ἂν τὸ αὐγοειδὲς ὄχημα τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς ἐνδείκνυσθαι, ὡς ὁ Πορφύ-
5 *ριος ἐξηγήσατο, δύναιτο δὲ ἄν τι καὶ ἄλλο.*

186 F. Proclus in Remp. II 255,4–9; 256,9–14 (Plat. resp. 617d2 sq.)

Ἐκ δὴ τούτων οὔτε νοῦν σεληνιακόν, ὡς Πορφύριος ὑπέλαβεν, αὐτὸν (sc. *τὸν προφήτην*) *ἡμεῖς εἶναι φήσομεν (θεῖος γάρ ἐστιν καὶ ὁ σεληναῖος νοῦς καὶ δημιουργικὴν ἔλαχεν τάξιν, ἀλλ' οὐχ ὑπηρέτης ἐστὶ τῶν Μοιρῶν, καὶ πᾶ-*
5 *σαν κυβερνᾷ τὴν γένεσιν) οὔτε τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός, ὡς Θεόδωρος ὁ Ἀσιναῖος·... ἔσται σοι δῆλον, ὅπως καὶ οὗτος ὁ ἐν τῷ παντὶ προφήτης τῶν ἐν τῇ Λαχέσει θείων ἐστὶ νοήσεων ἐκφαντικός, νοῦς μὲν ὤν, ἀλλά τὶς νοῦς, ἀλλὰ Μοιραῖος νοῦς, τεταγμένος δὲ οὐκ ἐν σελήνῃ, καθά-*
10 *περ φησίν τις, ἀλλ' ἐν τῷ αἰθέρι· τοῦτον γὰρ τὸν τόπον ἀρχὴν εἶναι τῆς γενέσεως οἰόμεθα.*

187 F. Proclus in Remp. II 318,4–27 (Plat. resp. 620b1 sq.)

Δηλούτω δὲ καὶ ὅσα φησὶν ὁ Πορφύριος παρ' Αἰγυπτίων μαθόντα τὸν Πλάτωνα περὶ τῶν ἀναφορικῶν χρόνων ἐνδείκνυσθαι διὰ τούτων, ὡς ἄρα κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν τοὺς

186 F 1 cf. 359 F, 43–44   2 *προφήτης*] cf. 271 F, 13   6 Theod. T16 Deuse   **187 F** cf. Porph. *Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν* (P.37) 271 F, 35 sq.   3 cf. Bouché-Leclercq, L'astrologie 259 sq.

βίους ὁριζόντων χρόνων εἰκοστὴν εἶχεν τάξιν ἡ τοῦ Αἴ-
αντος αὕτη ψυχή, καὶ τοῦτο ἀποβλέπων εἰς τὸ πᾶν ὁ 5
τῶνδε τῶν λόγων ἄγγελος ἠρίθμει τὴν τάξιν, λέγω τῶν ψυ-
χῶν τῶν πρώτων ἢ δευτέρων ἢ εἰκοστῶν ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν
αἱρουμένων. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐνετύχομεν σφαίραις βαρβαρι-
καῖς Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων κατὰ τὰς μοίρας τοῦ ζῳδια-
κοῦ τὰς τῶν βίων διαφορὰς ὁριζούσαις, καὶ τὴν μὲν ποιού- 10
σαις εἰ τύχοι βασιλικήν, τὴν δὲ ἑξῆς, ὃ καὶ παράδοξον
ἀκοῦσαι, ἐμπορικήν τινα καὶ ταύτης χείρονα τῆς ζωῆς, καὶ
ἄλλην ἱερέως καὶ τὴν μετ' αὐτὴν δούλου καί, τὸ τοῦδε
χεῖρον, ἀπηρυθριακότος πρὸς τὴν ἄρρενα φύσιν. ὥστ' οὐ-
δὲν θαυμαστὸν καὶ τὰς συγκλήρους ψυχὰς τὸ πρωτεῖον 15
ἔχειν καὶ μέσον καὶ ἔσχατον κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν μοι-
ρῶν, εἴπερ καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν βίων κατ' αὐτάς, ὡς αἱ εἰ-
ρημέναι σφαῖραι διασημαίνουσιν· ὧν μίαν τινὰ †Κυρατος†
ἐπιγραφομένην εὕρομεν καὶ ἄλλην εἰς ἄλλον ἀναφερομένην
πατέρα τῶν λόγων, πάσας δέ, ὅπερ ἔφην, τὸν βίον ταῖς 20
τῶν μοιρῶν ἀφοριζούσας ἰδιότησιν, ὡς τοῦ ποιοῦ τοῦ κατὰ
τοὺς βίους ἀποτελουμένου διὰ τοὺς τῶν ἀστέρων πρὸς τὴν
μοῖραν συσχηματισμούς.

4–5 cf. Plut. quaest. conv. IX 5 *διὰ τί Πλάτων εἰκοστὴν ἔφη τὴν Αἴαντος ψυχὴν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐλθεῖν;*

187F 5 *τοῦτο*] *τούτων*? Kroll : *τότε* Usener **14** *ὣσ̓* cod. : *ὡς* Holst. **18** *κῦρατοσ* (*κῦ* ex *κ*) cod. : *Κυράνου* Schoell ex Fabric. I 69 : reicit Kroll (Kyraniden, RE XII (1924) 134,26–31), sed cf. Festugière ad loc.

P.19 *De Eubuli quaestionibus Platonicis* (Bid. 19)

188T. Porphyrius vit. Plot. 15,18–21

Γράφοντος δὲ Εὐβούλου Ἀθήνηθεν τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου καὶ πέμποντος συγγράμματα ὑπέρ τινων Πλατωνικῶν ζητημάτων ἐμοὶ Πορφυρίῳ ταῦτα δίδοσθαι ἐποίει (sc. *ὁ Πλωτῖνος) καὶ σκοπεῖν καὶ ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ γε-*
5 *γραμμένα ἠξίου.*

PLOTINIANA

P.20 *Περὶ τοῦ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ* (Bid. 23, Beut. 22)

edd. P. Henry et H. R. Schwyzer, Plotini Opera I, Bruxelles 1951 et Oxford 1964

P.21 *In Plotini Enneadas commentarii* (Bid. 9 et 20, Beut. 23–24)

189T. Eunapius vitae sophistarum III 4 p. 6,5

Ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν βιβλίων ἑρμηνεύσας αὐτοῦ (sc. *τοῦ Πλωτίνου) φαίνεται.*

188T 1 Eubulus] cf. Longinus *Π. τέλους* ap. Porph. vit. Plot. 20, 40–44; Dörrie RE Suppl. VIII (1956) 166–167; 921; PLRE I 287; J. Glucker, Antiochus and the Late Academy 146; Lynch, Aristotle's School, Berkeley 1972, 184 n. 21 **P.21** cf. Praef. XIII incerta: 368F, 4–6? **189T** = 1T, 10–11 cf. M. O. Goulet-Cazé, Porphyre: La Vie de Plotin I, Paris 1982, 307–327

189T post *βιβλίων* ras. 5 litt. A

190T. Porphyrius vit. Plot. 26,29–37

Καταβεβλήμεθα δὲ καὶ εἴς τινα αὐτῶν ὑπομνήματα ἀτά-κτως διὰ τοὺς ἐπείξαντας ἡμᾶς ἑταίρους γράφειν εἰς ἅπερ αὐτοὶ τὴν σαφήνειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἠξίουν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κεφάλαια τῶν πάντων πλὴν τοῦ Περὶ τοῦ καλοῦ διὰ τὸ λεῖψαι ἡμῖν πεποιήμεθα κατὰ τὴν χρονικὴν ἔκδοσιν 5 *τῶν βιβλίων· ἀλλ' ἐν τούτῳ οὐ τὰ κεφάλαια μόνον καθ' ἕκαστον ἔκκειται τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήματα, ἃ ὡς κεφάλαια συναριθμεῖται.*

191T. Anonymus Theologia Aristotelis, Prooemium 1 (Plot. Op. II 486)

The first chapter of the book of Aristotle the philosopher, called in Greek Theology, being the discourse on

190T cf. Mommert, Porph. sent. 25sq.; Beutler, RE XXII (1953) 286; Thillet, Le Néoplat. 294 n.3 **6–8** cf. Longin. ap. Porph. vit. Plot. 20, 80–86 *ὧν καὶ μόνων* (sc. Plotini et Amelii) *ἡμεῖς ἄξιον εἶναι νομίζομεν ἐπισκοπεῖσθαι τὰ συγγράμματα. τοὺς μὲν γὰρ λοιποὺς τί τις ἂν κινεῖν οἴοιτο δεῖν, ἀφεὶς ἐξετάζειν ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦτα λαβόντες οὗτοι γεγράφασιν, οὐδὲν αὐτοὶ παρ' αὑτων προσθέντες οὐχ ὅτι τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπιχειρημάτων, οὐδ' οὖν ἢ συναγωγῆς τῶν παρὰ τοῖς πλείοσιν ἢ κρίσεως τοῦ βελτίονος ἐπιμεληθέντες.* cf. K. Wilkens, Hermes 105 (1977) 275–284 **191T** textus Theologiae Aristotelis ap. Plotini opera II 62–127 (ad Plot. IV 4,1–34). cf. Henry-Schwyzer, Plotini opera II xxviii; O. Schissel, ByzZ 37 (1937) 116; cf. 3T, 17 al-Nadim, Fihrist 'abridgement of Aristotle's Philosophy' **1–2** cf. Theiler, ByzZ 41 (1941) 170; H.-R. Schwyzer, Die pseudo-aristotelische Theologie und die Plotin-Ausgabe des Porph., RhM 90 (1941) 216–236; id., RE XXI (1951) 471–592; W. Kutsch, Mélanges de l'université St. Joseph 31 (1954) 277–286; R. Walzer, Encyclopedia of Islam II (1965) 949 Furfūriyūs; P. Thillet, Le Néoplat. 293–302

the Divine Sovereignty; the interpretation of Porphyry of Tyre, translated into Arabic by 'Abd al-Masīḥ ibn Nā'ima
5 of Emessa and corrected for Aḥmad ibn al-Mu'taṣim billāh by Abū Yūsuf Ya'qūb ibn Isḥāq al-Kindī.

191aT. Anonymus Theologia Aristotelis (Plot. Op. II 488)

Now we shall mention the heads of the problems. The heads of the problems which the Philosophers promised to expound in the Book of Theology, being the discourse on the Divine Sovereignty, interpreted by Porphyry and
5 rendered by 'Abd al-Masīḥ al-Nā'imī of Emessa.

192T. Eunapius vitae sophistarum IV 1,9 p. 8,4–9

Ὁ δὲ (sc. *Πλωτῖνος*) *τοὺς ῥηθέντας λόγους εἰς βιβλίον κατέθετο τῶν γεγραμμένων. τῶν δὲ φιλοσόφων τὰ ἀπόρρητα καλυπτόντων ἀσαφείᾳ, καθάπερ τῶν ποιητῶν τοῖς μύθοις, ὁ Πορφύριος τὸ φάρμακον τῆς σαφηνείας ἐπαινέσας καὶ διὰ πείρας γευσάμενος, ὑπόμνημα γράψας εἰς φῶς*
5 *ἤγαγεν.*

4–6 cf. Badawi, La Transmission 27–29 **192T** = 1T, 58–63 1 Plot. I 9 [16] ? vel III 2 ut Giangrande vel I 4 (praec. 8; 16,20 sq.) ut Henry, PO 167; Courcelle, LG 26; Flamant 590 n. 87 5 *ὑπόμνημα*] significare potest vel comm. in Plot. vel regr. an. vel in Phd. vel Porph. sent. (cf. 8; 9) vel abst. (cf. I 38; II 47). cf. Porph. 382F, 51; Macr. somn. I 13,5–20; Bidez 54 n. 1; Cumont, REG 32 (1919) 113–120; Henry, PO 173–180; Mras, Komm. 257 sq.; Courcelle, LG 25–28; Flamant 587–592

192T 5 *διαπείρας* Boiss.

HISTORICA

P.22 *Φιλόσοφος ἱστορία* (Bid. 21–22, Beut. 27–27a)

193T. Suda IV 178,23

Φιλόσοφον ἱστορίαν ἐν βιβλίοις δ'.

194aT. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 253

The book of the lives of the Philosophers; I have seen the fourth section of it in Syriac.

194bT. ibid. 245

Abū al-khayr ibn al-Khammar told me in the presence of Abū al-Qāsim ʿĪsā ibn ʿAlī, when I asked him who the first person was to speak about philosophy, that Porphyry of Tyre asserted in his book, the Chronicle, which was in Syriac, that the first of the seven philosophers was Thales 5
ibn Mālis-al-Amlīsi. Two chapters of this book were trans-

P.22 fragm. in Porphyrii opusc. select. ed. Nauck 3–16; Les fragments de l'Histoire de la philosophie, introd. et trad. A.-Ph. Segonds 163–197, ap. Porphyre, Vie de Pythagore ed. des Places; Bidez 34 incerta: cf. 425F; 460F; Basil. ad adolesc. 9, 80–84 (p. 57 Boulanger); Hieron. adv. Iovin. 2,9, PL 23,312; Aeneas Gaz. Theophr. p. 20, 10–14 Col.; cf. Porph. abst. I 36 et Riginos, Platonica 121 titulus: cf. 200–201F; 203F; 207–208F; 210–212F; 215F; 218F; 220–221F; 223–224F; cf. *Γαληνοῦ περὶ φιλοσόφου ἱστορίας* Diels Dox. 597
193T FGrH 260 T1; T1 p. 177 Segonds; = 2T, 18
194aT = 3aT, 16–17 1 lives] akhbār (vel *accounts* vel *history*)
194bT Nauck V; FGrH 260 (Porph. chronica) F1; cf. Segonds 169 n. 4. Porph. chronicis (P.23) adscribendum? 4 the Chronicle] *al-ta'rīkh* cf. 225T *mu'arrikh*

lated into Arabic. Abu al-Qāsim said 'So it was', not denying it.

194cT. AL-QIFṬĪ Ta'rīkh al-Ḥukamā' ed. Lippert 257

A book on the lives of the philosophers, of which I found the fourth section in Syriac.

195T. THEODORETUS graec. aff. cur. II 95 p. 62,4–7

Πλούταρχος δὲ καὶ Ἀέτιος τὰς τῶν φιλοσόφων ἐκπαιδεύουσι δόξας· τὸν αὐτὸν δὲ καὶ ὁ Πορφύριος ἀνεδέξατο πόνον, τὸν ἑκάστου βίον ταῖς δόξαις προστεθεικώς.

196T. ibid. IV 31 p. 108,27–109,4

Εἰ δέ τις οἴεται κἀμὲ συκοφαντῆσαι τοὺς ἄνδρας, τὴν παμπόλλην αὐτῶν διαφωνίαν ἐλέγξαντα, ἀναγνώτω μὲν Ἀετίου τὴν Περὶ ἀρεσκόντων ξυναγωγήν, ἀναγνώτω δὲ Πλουτάρχου τὴν Περὶ τῶν τοῖς φιλοσόφοις δοξάντων ἐπιτομήν·
5 *καὶ Πορφυρίου δὲ ἡ Φιλόσοφος ἱστορία πολλὰ τοιαῦτα διδάσκει.*

197T. ibid. V 16 p. 126,21–22

Ἃ δέ γε ξὺν θεῷ λέξω, ἐκ τῶν Πλουτάρχῳ καὶ Πορφυρίῳ καὶ μέντοι καὶ Ἀετίῳ ξυγγεγραμμένων ἐρῶ.

194cT = 4T 25–26 1 lives] akhbār **195T** FGrH 260 T46; T2 p. 177 Segonds **196T** FGrH 260T4b; T3 p. 177 Segonds **197T** T4 p. 177 Segonds

198T. EUNAPIUS vitae sophistarum II 1 p. 2,14–18

Τὴν Φιλόσοφον ἱστορίαν καὶ τοὺς τῶν φιλοσόφων ἀνδρῶν βίους Πορφύριος καὶ Σωτίων ἀνελέξαντο. ἀλλ' ὁ μὲν Πορφύριος, οὕτω συμβάν, εἰς Πλάτωνα ἐτελεύτα καὶ τοὺς ἐκείνου χρόνους· Σωτίων δὲ καὶ καταβὰς φαίνεται, καίτοι γε ὁ Πορφύριος ἦν νεώτερος. 5

199T. MALALAS chronographia II 56

Οὕστινας (sc. *Ἴωνας*) *μεμφόμενος ὁ Χερονήσιος Πλούταρχος τῇ παλαιᾷ φιλοσοφίᾳ παρ' Ἕλλησι καὶ βαρβάροις ἐπαινουμένῃ ἐξέθετο ὡς πλάνην ἀγαλμάτων τινὲς εἰσάγουσιν. αὐτὸς δέ, φησι, τοὺς κατ' οὐρανὸν φωστῆρας θεοποιεῖν ἔδοξε, τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην παρεισάγων, ὡς ἡ* 5 *τῶν Αἰγυπτίων θεολογία ἔχει, αὐτοὺς τὸν σύμπαντα κόσμον διοικεῖν τρέφοντας καὶ αὔξάνοντας τὰ πάντα τῇ τριμερεῖ κινήσει τῶν πέντε πλανητῶν καὶ τῆς λοιπῆς ἀστροθεσίας κατὰ γένεσιν καὶ †ἀέρα†. τὸν δὲ Πλούταρχον τὸν Χερονήσιον Πορφύριος ἐν τῇ Φιλοσόφῳ αὐτοῦ* 10 *χρονογραφίᾳ ἐδόξασε.*

198T FGrH 260 T4a; T5 p. 177 Segonds **199T** Nauck XIX; FGrH 260 T24; T7 p. 178 Segonds; Plut. moral. F190 Sandbach Porph. chronicis adscribendum? **4–9** Plut. a Porph. cit.? **3** *πλάνην ἀγαλμάτων*] cf. TrGF II adespota F618 (= Soph. F1025 Nauck)

199T 1 *Χερονήσιος* Malalae error pro *Χαιρωνεύς* **2** *τῇ παλαιᾷ φιλοσοφίᾳ* A : *ἡ παλαιὰ φιλοσοφία* O **3** *ἐπαινουμένῃ* om. O **3–7** *ὡς – διοικεῖν* om. A **4** *αὐτοῖς*? Sandbach **6** *περιέχει. αὐτοὺς γὰρ λέγει* Cedrenus **8** *τριμερεῖ* Cedrenus : *τρίτῃ μερικῇ* A : *τρίτῃ* O **9** *ἀέρα* O : *ἀέρα διοικοῦντας* A : *ἀστέρας* Cedrenus

Liber I

200 F. ANEC. GRAEC. Par. II 140 Cramer

Τὰ δ' ἀπὸ τῆς Ἰλίου ἁλώσεως μέχρι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος οὐδ' αὐτὰ μὲν ἠξιώθη μνήμης ἐντελοῦς· ὅμως δ' ὁ Πορφύριος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φιλοσόφου ἱστορίας ὧδέ πως ἐπιτέμνεται πρὸς λέξιν·

Πορφυρίου ἀπὸ τοῦ πρώτου λόγου τῆς Φιλοσόφου ἱστορίας·

«ἀπὸ τῆς ἁλώσεως Ἰλίου ἐπὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον κάθοδον ἔτη π'

200 a F. EUSEBIUS Chronik aus dem Armenischen übersetzt p. 88,35–89,8 Karst

Sind doch auch nicht einmal die ⟨Zeiten⟩ von Elions Einnahme bis zur ersten Olympiade, auch diese nicht würdig gewesen einer sicheren Erwähnung. Dennoch aber stellt Porphyrios im ersten Buche der Philosophischen Geschichte sie auszugsweise nach dieserlei Wortlaut dar.

Des Porphyrios aus der Philosophischen Geschichte.

«Von Elions Einnahme bis zu dem Herakliden-Einfall in den Peloponnesos berichtet, daß 80 Jahre seien,

200 F = Apollodorus F 1a, (F. Jacoby, Apollodors Chronik. Eine Sammlung der Fragmente, Philologische Unters. XVI), Berlin 1902, 75–80; Porph. F 1a p. 178 Segonds; cf. A. A. Mosshammer, The Chronicle of Eusebius and Greek Chronographic Tradition, London 1979, 194–196 **200a F** FGrH 260 F4

φησὶν εἶναι ὁ Ἀπολ-
λόδωρος, ἀπὸ δὲ τῆς
καθόδου εἰς τὴν Ἰωνίας
κτίσιν ἔτη ξ', ἐντεῦθεν
20 ἐπὶ Λυκοῦργον ἔτη θ' καὶ
ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
ἀπὸ δὲ Λυκούργου εἰς
τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα
ὀκτὼ καὶ ἑκατόν· τὰ δὲ
25 πάντα ἀπὸ τῆς ἁλώσεως
Ἰλίου ἐπὶ τὴν πρώτην
Ὀλυμπιάδα ἔτη ἑπτὰ καὶ
υ'.»

Apol⟨l⟩odoros. Und von 20
dem Einfalle bis zur Besiede-
lung Ioniens 60 Jahre. Und
von da bis zu Likurgos
159 Jahre
* * * 25
* * *
* * *
* * * *Und im gan-*
zen von Elions Einnahme bis
zur ersten Olympiade 30
407 Jahre.»

200bF. Anecdota Graeca Par. II 188,28 Cramer

Ἀπὸ δὲ Ἰλίου ἁλώσεως ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα ἔτη ζ' καὶ υ'. τοῦτο γὰρ καὶ Πορφυρίῳ δοκεῖ.

200cF. Excerpta Latina Barbari 39a10

A solis devastatione usque ad primam Olympidem anni CCCCVII. et Porphyrius autem in historia philosophiae sic dixit.

200bF F1b p. 179 Segonds **200cF** cf. Jacoby, RE VI (1909) 1566–1576; Segonds 179 n. 1

200F 19 *ξ'* Mai : *ζ'* cod. **23** *πρώτην*] *α'* cod. **26** *πρώτην*] *α'* cod. **200aF 25–27** lac. statuit Jac. **200bF** cod. Par. 854 anon. historiarum ecloga. Cramer (op. cit. II, pp. 165–166) auctorem anonymum susp. qui 'coactaneus Photio Patriarchia et Theophane' fuerit **200cF** cod. Par. lat. 4884 saec. VII vel VIII ed. Schoene, Euseb. Chron. I App. VI p. 215 **1** solis] *confudit interpres ἡλίου et Ἰλίου ut vidit Scaliger*

201 F. SUDA *Ὅμηρος* III 525, 21–26

Καὶ γέγονε δὲ πρὸ τοῦ τεθῆναι τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα πρὸ ἐνιαυτῶν νζʹ. Πορφύριος δὲ ἐν τῇ Φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ πρὸ ρλβʹ φησίν. ἐτέθη δὲ αὕτη μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν ἐνιαυτοῖς ὕστερον υζʹ. τινὲς δὲ μετὰ ρξʹ ἐνιαυτοὺς μόνους
5 *τῆς Ἰλίου ἁλώσεως τετέχθαι ἱστοροῦσιν Ὅμηρον· ὁ δὲ ῥηθεὶς Πορφύριος μετὰ σοεʹ.*

202 F. SUDA *Ἡσίοδος* II 592,24–27

Ἦν δὲ Ὁμήρου κατά τινας πρεσβύτερος, κατὰ δὲ ἄλλους σύγχρονος· Πορφύριος καὶ ἄλλοι πλεῖστοι νεώτερον ἑκατὸν ἐνιαυτοῖς ὁρίζουσιν, ὡς λβʹ μόνους ἐνιαυτοὺς συμπροτερεῖν τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος.

203 F. CYRILLUS contra Iulianum I 28 a–c, 544 D 1–545 A 8

Πορφύριος μὲν οὖν ὁ πικροὺς ἡμῶν καταχέας λό-

203 a F. ABŪ AL-WAFĀ' AL-MUBASHSHIR IBN FĀTIK, Rosenthal, Orientalia 6 (1937) 40–41

And Solon was one of the seven wise men who li-

201 F Nauck II; FGrH 260 F19; F2 p. 179 Segonds **4–5** i. e. 909/8, cf. marmor Parium FGrH 239 A29 *Ὅμηρος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη* ΓΗ *ΗΔΔΔΔΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶ[ν Δ]ιογνήτου*, i. e. 907/5 **202 F** Nauck III; FGrH 260 F20a; F3 p. 180 Segonds Porph. chronicis (P.23) adscribendum? cf. Hieron. in Euseb. chron. ed. Schoene II 75 (ad a. Abr. 1208) *Hesiodus insignis habetur, ut vult Porphyrius*; Apollod. FGrH 244 F333 *Hesiodum poetam qui in auspiciis olympiadis primae obiit* (777/6) **203 F** Nauck IV; FGrH 260 F5; F4 pp. 180–181 Segonds cf. DL I 28–31 **203a F** trans. et Rosenthal 41–43, cf. Segonds 170–171 de Thalete et septem sapientibus cf. 194bT

201 F 4 *μόνους* A : om. cett. **202 F 3** *προτερεῖν* Nauck : *αὐτὸν προτερεῖν* Wolff

γους καὶ τῆς Χριστιανῶν θρησκείας μονονουχὶ κατορ-
5 χούμενος τοὺς ὠνομασμένους σοφούς, τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἑπτά, τὴν τοιάνδε κλῆσιν ἁρπάσαι φησὶν ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε· γράφει δὲ
10 οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Φιλοσόφου ἱστορίας· ἐννέα δὲ ὄντων ἑπτὰ κληθῆναι σοφοὺς ἐξ αἰτίας τοιαύτης.

15 ἁλιέως βόλον νεανίσκοις ἀποδομένου ἰχθύων,

ved at one and the same time; and they were Thales, Solon, Pittacus, Periandros, Chilon, Cleoboulus, 5 and Bias. And some people reject Pittacus and Periandros, and put in their place Epimenides the Cretan and 10 Abaris the Scythian. And it is said [sc. by others] that they were nine, and they added to them Anarcharsis, who was also from 15 Scythia, and Muson, who was from Khīniyya (?). And they reckoned [only] seven, so that the two of them were dropped from 20 [the list], simply for the following reason: some young men came to a fisherman and gave him a piece of money, in order that he 25 should cast his net in the water, and what[ever] came up into it through their [good] fortune should be theirs. So he took it from 30 them and threw his net

12–14 cf. DL I 41 *στασιάζεται δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν*

συνέβη χρυσοῦν τρίποδα ἐν τῷ
20 βόλῳ εὑρεθῆναι· τοῦ δ' ἁλιέως ἰχθῦς, ἀλλὰ μὴ τρίποδα πεπρακέναι λέγοντος καὶ τῶν νεανίσκων εἰς τὴν αὐτῶν τύχην ἀναφερόντων
25 τὴν εὕρησιν,

ἔδοξε τῷ θεῷ τὴν κρίσιν ἐπιτρέψαι.

τοῦ δὲ χρήσαντος διδόναι τὸν τρίποδα

30 τῷ σοφῷ, Θάλητι πρώτῳ ὁ τρίπους προσηνέχθη· ὁ

into the water; and a golden tripod came up into it. And the fisherman determined to prevent them [from ha- 35 ving] it. And he argued against them that he had sold them only fish [that entered his net], and had not sold them golden tri- 40 pods [that did so]. And they argued against him that he had taken it upon himself to hand over to them whatever came up for 45 them through their good-fortune. And as the quarrel grew long, they agreed to take their dispute to God, may He be praised, and 50 whatever He bade them do they would do.

And he inspired them to go off to one of the seven wise men and accept his 55 judgement. So they brough the tripod first of all to Thales, but he sent

203aF 36–41 And he – so] verba Arabica non facile intelleguntur **53–56** error auctoris? cf. Rosenthal 42 n. 2

203F 25 *εὕρεσιν* Nauck **30** *σοφωτάτῳ* Jacoby, Segonds

δὲ πρὸς Βίαντα ἀπέπεμψεν, ἐκεῖνον φάμενος εἶναι τὸν σοφόν. ὁ δὲ πρὸς ἕτερον 35 *πέμπει κἀκεῖνος πρὸς ἄλλον, ἕως εἰς τοὺς ἑπτὰ τοῦ τρίποδος ἐκπεριαχθέντος καὶ πάλιν ὑποστρέψαντος ἐπὶ τὸν πρῶτον, ἔδοξεν ἀναθεῖναι τῷ θεῷ.* 40

it to Bias, and argued saying, 'He is wiser than I'; 60 but Bias sent it to the third wise man, and the third sent it to the fourth; and each of them continued sending it to the next until 65 it had passed through [the hands of] all the wise men, and [then] the seventh sent it to Thales, and he answered that it should be placed 70 in the temple of the god, may he be mighty and glorious;

τοῦτον γὰρ εἶναι πάντων τὸν σοφώτατον.

so they placed it in the temple of Apollo, which is 75 in Delphi, and the seven (sic) tripods came to belong to the seven wise men before whom they had passed. And as for the other 80 two, who did not agree with them on this matter, they were set aside by the excellence of Thales.

75–77 'Die Heptade des Dreifußes kam zustande wegen der sieben Weisen' trans. Rosenthal **81–83** 'so waren sie allein (überzeugt) von der Vorragendheit des Thales' trans. Rosenthal

34 *σοφώτατον* Jacoby Segonds

204 F. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal, p. 302 Cureton

And it is said that poetry existed among the people of the Greeks before philosophy; and it was invented by Homer; and Thales lived three hundred and eighty two years after him; and the first philosopher among them lived in
5 the year nine hundred and fifty one after the death of Moses, upon whom be peace; and this is what Kūrifus reported in his book; and Porphyry mentioned that Thales appeared in the year one hundred and twenty three of the reign of Nebuchadnessar.

205 F. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal, pp. 257–258 Cureton

Porphyry reported about him that he said that *the origin of things is a single body, the matter of everything, infinite; but he did not make it clear what that body is, whether it is one of the elements or something outside these.*
5 He said: *From this [single body] go forth all bodies and bodily forces and types and classes. And he was the first to speak of Concealment and Appearance, in that he thought that all things were concealed in the First Body, and [that] existence is simply their Appearance out of that body, [in terms of] type*

204–205 F multa quae al-Shahrastānī (251–289 Cureton [II 77–127 Haarbrücker]) referat ex Porphyrio deprompsisse putant Altheim et Stiehl, Porphyrios u. Empedokles passim **204 F** Haarbrücker II 145 6 Kūrifus] '†Cyrillus†' Haarbrücker **205 F** Haarbrücker II 86–88 1 him] Anaxagoras, cf. 256 Cureton (Haarbrücker II 85), sed al-Shahrastānī aut fons eius Anaxagoram et Anaximandrum confudisse videtur. cf. praec. 205 F, 42 sq.

and class and measure and shape and density [and] rarefaction, just as the ear appears from the single grain, and the lofty date-palm from the tiny date-stone, and the man of perfect form from the small drop [of sperm] and the bird from the egg, *and all that is appearance from out of concealment, action from potency and form out of the preparation of material. Creation is simply one, and no thing has any source other than that first body.* 10 15

And it is reported of him that he said: *[All] things were at rest; then Intelligence arranged them in the best order and gave them their places, high, low, and middle, moving and at rest, moving straight [ahead] and moving in a circle, spheres moving in revolutions, and elements moving in straight lines. And all of these by this arrangement display the [things] existing in the First Body.* 20

And it is reported from him that *the Arranger is Nature; and sometimes he said the Arranger is the Creator,* may He be exalted; *and if the First Principle with him is that body, it is a necessary result of agreeing with that that one should go back to that body. And if first growth is Appearance, it follows of necessity that second growth is Concealment; and that is near to the doctrine of those who speak of a primordial substance in which forms occur; however, he assumed a body which was infinite in fact, which is identical in [all] its parts, but the adherents of the primordial substance do not affirm the [existence of] a body in fact.* 25 30 35

Now the wise men of later times have rejected his affir-

11–13 exempla a fonte Arabico addita? cf. Qur' ān, sūra 96 **15** potency] *δύναμις* **18** And it is reported of him] vel 'And he reported about him' **21–29** cf. Anaxagoras DK 59 B12 **36–41** Porph.?

205F 16 source] *ākhir* Cureton : *aṣl* (= source) legi

mation of an absolute body to which he did not assign any heavenly or elemental shape; and [they rejected] his denial of finitude, and his statement about concealment
40 and appearance, and his clarification of the reason for the arrangement and his assignation of an arranger.

I have put his views after those of Thales only because the two of them were both from Miletus and were similar in affirming the First Element, and the forms which have
45 taken shape in it, and the First Body and the existences which are concealed in it. And Aristotle reported about him that the body from which things take their being does not accept plurality. He said: and he indicated that plurality came from the Creator, may He be exalted.

206F. Suda *Φερεκύδης Ἀθηναῖος* IV 713,23–27

Πρεσβύτερος τοῦ Συρίου, ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν· ἔγραψεν Αὐτόχθονας· ἔστι δὲ περὶ τῆς Ἀττικῆς ἀρχαιολογίας ἐν βιβλίοις ι΄. Παραινέσεις δι' ἐπῶν. Πορφύριος δὲ τοῦ προτέρου οὐδένα πρεσβύτερον δέχεται, ἀλλ' ἐκεῖνον
5 *μόνον ἡγεῖται ἀρχηγὸν συγγραφῆς.*

207T. Vitam Pythagorae (ed. Nauck, Lipsiae 1886; des Places, Paris 1982) primo *Φιλοσόφου ἱστορίας* libro inclusam fuisse docet Cyrillus contra Iulianum I 19c, 529D–532A *ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῆς Φιλοσόφου ἱστο-*

46 sq. cf. Arist. phys. 256b24 (DK Anaxagoras A56); met. 1069b19 (DK Anax. A61) **206F** Nauck VI; FGrH 260 F21; F6 p. 181 Segonds; Pherekydes DK 7 A2 cf. Eratosthenes FGrH 241 F10 Suda *Φερεκύδης βάβυος Σύριος* IV 713, 11 sq., Porph.? cf. E. Rohde, RhM 33 (1878) 201sq. **207T** Nauck VII; FGrH 260 F6; F7 et 7b p. 182 Segonds

ρίας (= VP 43,10–44,12 N.), IX 300b, 961A *ἐν βιβλίῳ πρώτῳ Φιλοσόφου ἱστορίας* (= VP 39,6–40,6 N.)

207aT. Ibn Abī Usaybi'a 'Uyūn al-Anbā' fī Ṭabaqāt al-Aṭibbā', p. 38 Müller

[And Porphyry recounted] in the first section of his book on the history of the philosophers and their stories and their opinions some wonderful stories which appeared about Pythagoras ...

207bT. al-Bīrūnī India p. 43

Porphyry says in his book on the opinions of the most prominent philosophers about the nature of the sphere ...

⟨Liber II?⟩

208F. Suda *Ἐμπεδοκλῆς* II 258,7–9

Ἠκροάσατο δὲ πρῶτον Παρμενίδου, οὗτινος, ὥς φησι Πορφύριος ἐν τῇ Φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ, καὶ ἐγένετο παιδικά.

207aT sequuntur sententiae e Porph. vit. Plot. 42, cf. Rosenthal, Orientalia (1937) 43–56; Segonds 171 **207bT** sequuntur sententiae e vit. Plot. 30–31, cf. Segonds 171–172 **208F** Nauck VIII; FGrH 260 F22; F8 p. 182 Segonds; Empedocles DK 31 A2 Suda 9–10 Porph. adscrib. Flach, Untersuchungen über Hesychius Milesius, RhM 35 (1880) 209–210 de Empedocle cf. al-Shahrastānī, Religionsparteien, Haarbrücker II 93, Cureton 262 (= n. ad DK 31 B 117). Porph.?, cf. Altheim et Stiehl, Porphyrios u. Empedokles 28; Hadot PV I 342 n. 2; Segonds 175–176; cf. ad 290F, 8 (regr. anim. P.42)

208F 2 *ἐν – καὶ* om. VM

209F. Suda *Γοργίας Χαρμαντίδου Λεοντῖνος* I 535,26–28

Πορφύριος δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς π' Ὀλυμπιάδος τίθησιν· ἀλλὰ χρὴ νοεῖν πρεσβύτερον αὐτὸν εἶναι.

LIBER III

210F. Socrates hist. eccl. III 23,14

Πορφύριος μὲν γὰρ τοῦ κορυφαιοτάτου τῶν φιλοσόφων Σωκράτους τὸν βίον διέσυρεν ἐν τῇ γεγραμμένῃ αὐτῷ Φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ, καὶ τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ γράψας κατέλειπεν οἷα ἂν μήτε Μέλητος μήτε Ἄνυτος οἱ γραψάμενοι
5 *Σωκράτην εἰπεῖν ἐπεχείρησαν.*

2 cf. Abū-l-Wafa'al Mubassir ibn Fatik, liber philosophorum moralium antiquorum cit. Rosenthal, Orientalia (1937) 32 *Zu seinen* (i. e. Zenonis Eleae) *Schülern gehörte Empedocles, der Sohn des Parmenides, des Sohns des Eleates* *ἐγέν. παιδ.*] perperam intellectum? cf. Rosenthal 32 (et 30–38 ea quae Mubassir de Zenone scripsit Porphyrio a R. adscribuntur? DL VIII 54–56 (DK 31 A1) *ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι* **209F** Nauck IX; FGrH 260 F23; F9 p. 182 Segonds (Porph. chron.?); Gorgias DK 82 A2 cf. Apollod. FGrH 244 F33 **210F** Nauck VIII; FGrH 260 F7; T6 p. 178 Segonds cf. Cassiodorus (Epiphanius) hist. eccl. VII 2; Nicephorus Callistus hist. eccl. X 36

211F. CYRILLUS contra Iul. VI 185,781D7–784A8

Καὶ ἀπιστήσειε μὲν ἴσως ἅπας τις οὖν τοῖς περὶ τούτου (sc. *Σωκράτους) λόγοις, οὐ μὴν ἔτι καὶ τοῖς Πορφυρίου γράμμασιν ἀντερεῖ, ὅς τὸν ἑκάστου τῶν ἀρχαιοτέρων ἀπεσημήνατο βίον. σκοπὸς γὰρ οὗτος γέγονεν αὐτῷ καὶ πολλῆς ἠξίωσε τὸ χρῆμα σπουδῆς. ἔφη τοίνυν ὡδὶ περὶ* 5 *αὐτοῦ·* «λέγει δὲ ὁ Ἀριστόξενος ἀφηγούμενος τὸν βίον τοῦ Σωκράτους ἀκηκοέναι Σπινθάρου τὰ περὶ αὐτοῦ, ὅς ἦν εἷς τῶν τούτῳ ἐντυχόντων. τοῦτον λέγειν ὅτι οὐ πολλοῖς αὐτός γε πιθανωτέροις ἐντετυχηκὼς εἴη· τοιαύτην εἶναι τήν τε φωνὴν καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ ἐπιφαι- 10 νόμενον ἦθος, καὶ πρὸς πᾶσι δὲ τοῖς εἰρημένοις τὴν τοῦ εἴδους ἰδιότητα. γίνεσθαι δέ που τοῦτο ὅτε μὴ ὀργίζοιτο· ὅτε δὲ φλεχθείη ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου, δεινὴν εἶναι τὴν ἀσχημοσύνην· οὐδενὸς γὰρ οὔτε ὀνόματος ἀποσχέσθαι οὔτε πράγματος.» 15

211F Nauck X; FGrH 260 F10; F10 pp. 183–184 Segonds **6** sq. cf. Aristoxenus F54a Wehrli de Aristoxeno cf. Porph. vit. Plot. 21,18; 28,12; 50,17; 52,6; 238F **13–14** cf. Synes. calv. enc. 221,14–17 Terzaghi (Aristox. F56 Wehrli) *ἐπεί τοι καὶ Σωκράτην αὐτὰ ταῦτά φησιν Ἀριστόξενος, ὡς φύσει ἐγεγόνει τραχὺς ⟨εἰς⟩ ὀργὴν καί, ὁπότε κρατηθείη τῷ πάθει, διὰ πάσης ἀσχημοσύνης ἐβάδιζεν*

211F 9–15 habet et THEODORETUS graec. aff. cur. XII 61–62 pp. 314,20–315,4 *καὶ ὁ Πορφύριος δέ, τὴν Φιλόσοφον ἱστορίαν ξυγγράψας, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἀκρόχολον καὶ εὐόργητον εἴρηκε γεγενῆσθαι, Ἀριστοξένῳ μάρτυρι κεχρημένος τὸν Σωκράτους βίον ξυγγεγραφότι. ἔφη γὰρ μηδενὶ ἑτέρῳ ἐντετυχηκέναι πιθανωτέρῳ ἐκείνου·* «*τοιαύτην – πράγματος.*» *καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα διεξελθὼν δείκνυσιν αὐτὸν καὶ ταῖς ἡδυπαθείαις δεδουλωμένον*

211F 1 *ἅπας*] *ἂν πᾶς ?* Nauck **7** *πινθάρου* : corr. Holstenius **11** *ἦθος*] *εἶδος* coni. Nauck *ἅπασι* Thdt. **12** *εἴδους*] rectius *ἤθους* Thdt. **12** *που* om. Thdt. **13** *ληφθείη* Thdt.

212F. Cyrillus contra Iul. VI 208,817C1–10 | Theodoretus graec. aff. cur. I 27 p. 12,11–19

«Τούτων δὲ οὕτω σαφηνισθέντων λέγωμεν περὶ Σωκράτους τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις μνήμης κατηξιωμένα, τὰ μὲν πρὸς ἔπαινον αὐτοῦ καὶ ψόγον πολλαχῶς ὑπὸ τῶν λογίων ἀνδρῶν μεμυθευμένα ἐπ' ὀλίγον φυλοκρι-
5 νοῦντες, καταλιπόντες δὲ ἀνεξέταστον τὸ εἴτε αὐτὸς εἰργάσατο σὺν τῷ πατρὶ τὴν λιθοτομικὴν εἴτε αὐτὸς ὁ πατὴρ αὐτοῦ μόνος· οὐδὲν γὰρ ἐνέκοπτεν αὐτῷ τοῦτο πρὸς σοφίαν, πρὸς ὀλίγον γε χρόνον ἐργασθέν, εἰ δὲ δὴ ἑρμογλύφος ἦν, καὶ μᾶλλον· καθάριος γὰρ ἡ τέχνη
10 καὶ οὐ πρὸς ὀνείδους.»

213F. Cyrillus contra Iul. VI 208,817C10–D5

Καὶ μεθ' ἕτερα· «δημιουργὸν γὰρ γενέσθαι τὸν Σωκράτην, πατρῴᾳ τέχνῃ χρώμενον τῇ λατυπικῇ, καὶ

212–213F Nauck XI; FGrH 260 F8; F11a pp. 184–185 Segonds **213F** Aristoxenus F51 Wehrli

212F Cyrillus: *γράφει δὲ οὕτω περὶ αὐτοῦ Πορφύριος ἐν τῷ τρίτῳ Φιλοσόφου ἱστορίας· «τούτων – ὀνείδους».* Thdt.: *καὶ ὁ Πορφύριος δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Φιλοσόφου αὐτοῦ ἱστορίας ξυνέγραψεν· ἔφη δὲ οὕτως· «λέγωμεν – ὀνείδους.» καὶ τὰ ἑξῆς δὲ τῆς αὐτῆς ἔχεται διανοίας· εἰσάγει γάρ τινας λέγοντας λιθουργικῇ τέχνῃ τὸν Σωκράτην χρησάμενον*

212F 2 *τὰ καὶ παρὰ* Thdt. **3–4** *τὰ μὲν – μεμυθ.* deest Cyr. **6** *εἰργάσατο* Thdt.: *εἴργαστο* Cyr. *λιθοκοπικὴν τέχνην* Thdt. *αὐτὸς* om. Thdt. (habent KBLM) **7** *ἐνέκοπτεν* om. Cyr. **8** *γε* om. Thdt. **9** post *μᾶλλον* lac. in Cyr. susp. Migne *καθάριος* Thdt. : *καθάρειος* Thdt. (LM) : *καθάρσιος* Cyr. **213F 2** post *λατυπικῇ* lac. coni. Jacoby supplens ⟨*Ἀριστόξενος ἱστορεῖ*⟩, cf. FGrH 566 F15

Τίμαιος ἐν τῇ ἐνάτῃ λιθουργεῖν φησὶ μεμαθηκέναι Σωκράτην. εἰ δὲ ὁ μὲν διὰ δυσμένειαν ⟨ἀν⟩αξιόπιστος, Τίμαιος δὲ διὰ ἡλικίαν – νεώτερος γάρ {ὁ Ἀριστόξε- 5 νος} –, Μενεδήμῳ τῷ Πυρραίῳ χρηστέον, Πλάτωνος μὲν γεγονότι μαθητῇ, πρεσβυτέρῳ δὲ γεγονότι Ἀριστοξένου, λέγοντι ἐν τῷ †Φιλοκράτους†, ὅτι οὐκ ἐπαύετο Σωκράτης οὔτε ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ὡς λιθουργοῦ λαλῶν οὔτε ὑπὲρ τῆς μητρὸς ὡς μαίας.» 10

214F. THEODORETUS graec. aff. cur. I 28–29 pp. 12,21–13,3

Ἀλλ' ἴσως τὴν μὲν πρώτην ἡλικίαν λιθουργῶν διετέλεσεν, ὕστερον δέ, λόγων ποιητικῶν καὶ ῥητορικῶν ἐρασθείς, παιδείας μετέλαχεν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν· πᾶν γὰρ τοὐναντίον εἶπεν ὁ Πορφύριος· λέγει δὲ οὕτως· «εἶναι δὲ αὐτὸν πρὸς οὐδὲν μὲν ἀφυῆ, ἀπαίδευτον δὲ περὶ 5 πάντα, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν· σχεδὸν γὰρ οὐδὲ γράμματα

3 Timaeus FGrH 566 F15 6 cf. RE XV (1931) 788 (Menedemos 8) **214F** Nauck XI; FGrH 260 F9; F11b p. 185 Segonds **4** sq. Plut. Herod. malig. 9, 856c (Aristox. F55 Wehrli) *ἐγγὺς δὲ τούτων εἰσὶν οἱ τοῖς ψόγοις ἐπαίνους τινὰς παρατιθέντες, ὡς ἐπὶ Σωκράτους Ἀριστόξενος, ἀπαίδευτον καὶ ἀμαθῆ καὶ ἀκόλαστον εἰπών, ἐπήνεγκεν· 'ἀδικία δ' οὐ προσῆν'*

3 *ἐννάτῃ* codd. **4** *ὁ μὲν ⟨Ἀριστόξενος⟩* Wehrli suppl. G. Röper, Philologus 9 (1854) 37 : *⟨μή⟩* Aubert **5** *νεώτερος γὰρ ὁ Ἀ.* susp. Nauck : *ὁ Ἀριστόξενος* del. Jacoby : *νεώτερος γὰρ ὁ ⟨Τίμαιος⟩ Ἀριστοξένου* Röper : *νεώτερος γὰρ ὁ Τίμαιος* Wehrli **8** *ἐν τῷ Φιλοκράτους* susp. Jacoby : *ἐν τῷ περὶ Σωκράτους* coni. Nauck **214F 5** *μὲν* om. LCV **6** *ἅπαντα* CVM *τὰ γράμματα* CV

πάνυ τι ἐπίστασθαι· ἀλλ' εἶναι γελοῖον, ὁπότε τι δέοι ἢ γράψαι ἢ ἀναγνῶναι, βατταρίζοντα ὥσπερ τὰ παιδία.»

215 F. Theodoretus graec. aff. cur. XII 64–67 pp. 315,5–316,6 | Cyrillus contra Iul. VI 186, 784 D9–785 A8

«Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν βίον τὰ μὲν ἄλλα εὔκολον καὶ μικρᾶς δεόμενον παρασκευῆς εἰς τὰ καθ' ἡμέραν γεγενῆσθαι· πρὸς δὲ τὴν τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν σφοδρότερον μὲν εἶναι, ἀδικίαν δὲ μὴ προσεῖναι· ἢ γὰρ
5 ταῖς γαμεταῖς ἢ ταῖς κοιναῖς χρῆσθαι μόναις. δύο δὲ σχεῖν γυναῖκας ἅμα, Ξανθίππην μὲν πολῖτιν καὶ κοινο-

215 F Nauck XII; FGrH 260 F11c/d; F12ab pp. 185–186 Segonds Arist. *Περὶ εὐγενείας* F3; Pépin, Publications de la Faculté des Lettres et Sciences Humaines de Paris-Sorbonne, Série Textes et Documents tome 17, Paris 1968, 116–133; L. Woodbury, Phoenix 27 (1973) 7–25 (praec. 17; 21–24) **1–10** (Cyr.) Aristox. F54a Wehrli **3–18** (Thdt.) Aristox. F54b Wehrli **3** cf. Cic. fat. 10 **5–6** cf. DL II 26; Plut. Arist. 27; Athen. XIII 555d–556a; Hieron. adv. Iovin. I 48 PL 23, 291 BC, cf. J. W. Fitton, CQ 20 (1970) 56–66; A. H. Chroust, Wien. Stud. 85 (1972) 19–32; e Seneca hausisse Hieron. putant

215 F 1–10 Cyr. *γέγραφε γὰρ ὡδὶ πάλιν περὶ αὐτοῦ Πορφύριος· «ἐν – Μενέξενος»* **3–28** Thdt. *λέγει δὲ οὕτως· «πρὸς – φιλόσοφα»*

7 *δέον* S **8** *ἢ*[1] om. CV *βατταρίζοντα – παιδία* om. C **215 F 4–5** *οὐ γὰρ ταῖς γαμεταῖς ⟨ἀλλ'⟩ ἢ ταῖς κοιναῖς χρῆσθαι μόναις* J. Geffcken, Hermes 64 (1929) 93 n. 3 : *ἢ.....ἢ* susp. Wehrli (verba Aristox. a Porph. commutata?) **6** *ἔχειν* Thdt. (MSC)

τέραν πως, Μυρτὼ δὲ Ἀριστείδου θυγατριδῆν τοῦ Λυσιμάχου. καὶ τὴν μὲν Ξανθίππην προσπλακεῖσαν λαβεῖν, ἐξ ἧς Λαμπροκλῆς ἐγένετο, τὴν δὲ Μυρτὼ γαμηθεῖσαν, ἐξ ἧς Σωφρονίσκος καὶ Μενέξενος. αὗται δὲ συνάπτουσαι 10 μάχην πρὸς ἀλλήλας, ἐπειδὰν παύσαιντο, ἐπὶ τὸν Σωκράτην ὥρμων διὰ τὸ μηδέποτε αὐτὰς μαχομένας διακωλύειν, γελᾶν δὲ καὶ ἀλλήλαις καὶ αὐτῷ μαχομένας ὁρῶντα. εἶναι δέ» *φησίν* «αὐτὸν ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἐνίοτε φιλαπεχθήμονα καὶ λοίδορον καὶ ὑβριστικόν.» 15
καὶ ταῦτα δὲ περὶ τοῦ Σωκράτους ὁ Πορφύριος ἔφη· «ἐλέγετο δὲ περὶ αὐτοῦ ὡς ἄρα παῖς ὢν οὐκ εὖ βιώσειεν οὐδὲ εὐτάκτως. πρῶτον μὲν γάρ φασιν αὐτὸν τῷ πατρὶ διατελέσαι ἀπειθοῦντα, καὶ ὁπότε κελεύσειεν αὐτὸν λαβόντα τὰ ὄργανα τὰ περὶ τὴν τέχνην ἀπαντᾶν 20 ὁπουδήποτε, ὀλιγωρήσαντα τοῦ προστάγματος περιτρέχειν αὐτόν, ὅπου ποτὲ δόξειεν. ἤδη δὲ περὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη προσελθεῖν αὐτῷ Ἀρχέλαον τὸν Ἀναξαγόρου μαθητήν, φάσκοντα ἐραστὴν εἶναι. τὸν δὲ Σωκράτην οὐκ ἀπώσασθαι τὴν ἔντευξίν τε καὶ ὁμιλίαν 25 τὴν πρὸς τὸν Ἀρχέλαον, ἀλλὰ γενέσθαι παρ' αὐτῷ ἔτη συχνά, καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἀρχελάου προτραπῆναι ἐπὶ τὰ φιλόσοφα.»

G. Grossgerge, De Senecae et Theophrasti libris de matrimonio, diss. Königsberg 1911, 12, Pépin 120 n. 1; e Porph. *Π. ἁγνοῦ βίου* (q. v. infra P.73) E. Bickel, Diatribe in Senecae philosophi fragmenta I: Fragmenta de matrimonio, Lipsiae 1915, 130–133
14 *φησίν*] Porphyrius (vel Aristox.?) **17–28** Archelaus DK 60 A3 **26** cf. 215aF; DL II 19 (Aristox. F52a Wehrli) *Ἀρχελάου τοῦ φυσικοῦ, οὗ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φησιν Ἀριστόξενος*; ibid. II 23; II 16; Suda *Ἀρχέλαος*

8 *περιπλακεῖσαν* Cyr., cf. Woodbury 21–22 **9** *ἑαυτῷ Λαμπρ.* Cyr. : *αὐτῷ Λ.* Nauck *γαμηθεῖσαν*] *γάμῳ* Cyr. **18** *φησιν* MC **27** *οὕτως*] *ὅπως* L : *πως* KM

215aF. Suda *Σωκράτης* IV 403,17–20

Ἀριστόξενος δὲ Ἀρχελάου πρῶτον αὐτὸν διακοῦσαι λέγει· γεγονέναι δὲ αὐτοῦ καὶ παιδικά, σφοδρότατόν τε περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἀλλὰ ἀδικήματος χωρίς, ὡς Πορφύριος ἐν τῇ Φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ φησίν.

216F. Theodoretus graec. aff. cur. IV 2 p. 100,10–13

Καὶ γὰρ τὸν Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου φησὶν ὁ Πορφύριος εἰς ἀκολασίαν, ἡνίκα νέος ἦν, ἀποκλίναντα, σπουδῇ καὶ διδαχῇ τούτους μὲν ἀφανίσαι τοὺς τύπους, τοὺς δὲ τῆς φιλοσοφίας ἐκμάξασθαι.

217F. Theodoretus graec. aff. cur. XII 68 p. 316,6–10

Εἶτα μετ' ὀλίγα· «ἦν δὲ καὶ τῶν ἐπιτιμωμένων καὶ τάδε Σωκράτει, ὅτι εἰς τοὺς ὄχλους εἰσωθεῖτο καὶ τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο πρὸς ταῖς τραπέζαις καὶ πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς.» *ταῦτα περὶ Σωκράτους ὁ Πορφύριος ἔφη καὶ*
5 *ἄλλα ἄττα, ἃ ἑκὼν εἶναι παρέλιπον.*

218F. Stephanus Byzantinus ethnica p. 193,17–19 Meineke

Γάδρα· πόλις Παλαιστίνης. Πορφύριος τρίτῳ Φιλοσόφου

215aF Nauck XII; FGrH 260 F11a; F12c p. 188 Segonds; Aristox. F52b Wehrli; cf. DL II 19 **216F** Nauck XII; FGrH 260 F11b; F12d p. 188 Segonds, cf. Cic. Tusc. IV 80; Alex. Aphr. fat. ap. Euseb. praep. evang. VI 9, 22; Cassian. coll. XIII 5,3 **217F** Nauck XII; FGrH 260 F11c; F12b p. 188 Segonds 1 *μετ' ὀλίγα*] cf. 215F **218F** Nauck XII; FGrH 260 F12; F13 p. 188 Segonds cf. Benzinger, RE VII (1912) 436–438: vel Gadara (1) vel (2) = Gazara/Abu Schusche (cf. Benzinger 887–889), sed probabiliter Gadara (1) Decapolitana

ἱστορίας. τὸ ἐθνικὸν Γαδρηνός, ὡς Βόστρα Βοστρηνός καὶ Γαγγρηνός.

Liber IV

219F. Cyrillus contra Iul. VI 208,820A2–6

Καίτοι φησὶ καὶ περὶ αὐτοῦ Πορφύριος· ἐπαιδεύθη δὲ ὁ Πλάτων παρὰ μὲν Διονυσίῳ γράμματα, παρὰ δὲ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιστῇ τὰ κατὰ τὴν γυμναστικήν. φασὶ δὲ καὶ Ἴσθμιά τινες καὶ Πύθια παλαῖσαι αὐτόν.

220F. Cyrillus contra Iul. I 31a–b, 549A5–B6

Πορφύριος δέ φησιν ἐν βιβλίῳ τετάρτῳ Φιλοσόφου ἱστορίας δοξάσαι τε τὸν Πλάτωνα καὶ μὴν καὶ φράσαι πάλιν

(infra a Steph. separatim descripta sed fortasse confuse distincta) quae erat domicilium Philodemi Epicurei (RE Phil. 5) qui (rhet. I 262,22; 342,13; II 208,30; 223,12; 286,2 Sudhaus) Socratis mentionem fecit, et Cynicorum Meleagri (RE Mel. 7) Menippique (RE Men. 10) quos ut sectatores Socratis Porph. introduxisse potest. cf. Strabo XVI 2, 29 p. 759 **219F** Nauck XIV; FGrH 260 F13; F14 pp. 188–189 Segonds; cf. Wehrli, Dikaiarchos 54; Riginos, Platonica 39; 41–42; vid. Plat. amat. 320a 1 sq.; DL III 4 (Dikaiarchos F40 Wehrli); Apul. Plat. II 83, 19–21 Thomas; Serv. Aen. VI 668; Olymp. in Alc. 2, 32–36 Westerink; vit. Plat. II ap. Plat. op. V 191, 14–18 Hermann; Suda IV 141, 8–10 **220F** Nauck XV; FGrH 260 F14a; F15 pp. 189–190 Segonds; cf. Hadot PV I 115 n. 3

220F 2 *πάλιν* om. P : *πολλὰ* coni. Nauck

περὶ ἑνὸς θεοῦ, ὄνομα μὲν αὐτῷ μηδὲν ἐφαρμόττειν μηδὲ γνῶσιν ἀνθρωπίνην αὐτὸν καταλαβεῖν, τὰς δὲ λεγομένας
5 *προσηγορίας ἀπὸ τῶν ὑστέρων καταχρηστικῶς αὐτοῦ κατηγορεῖν.* «εἰ δὲ ὅλως ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ὀνομάτων χρή τι τολμῆσαι λέγειν περὶ αὐτοῦ, μᾶλλον τὴν τοῦ ἑνὸς προσηγορίαν καὶ τὴν τἀγαθοῦ τακτέον ἐπ' αὐτοῦ.

3–4 cf. Plat. Parm. 142a3–4 *οὐδ' ἄρα ὄνομα ἔστιν αὐτῷ οὐδὲ λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη οὐδὲ αἴσθησις οὐδὲ δόξα*; Plot. VI 9,5,31 *ᾧ ὄνομα μὲν κατ' ἀλήθειαν οὐδὲν προσῆκον*; V 5,6,24 *καὶ λέγομεν περὶ οὐ ῥητοῦ*; 3,14,2–3 *οὐ μὴν αὐτὸ λέγομεν οὐδὲ γνῶσιν οὐδὲ νόησιν ἔχομεν αὐτοῦ*; 13,4 *οὔτε ὄνομα αὐτοῦ*; 4,1,9 *οὗ μὴ λόγος μηδὲ ἐπιστήμη*; 5,6,12 *οὐδὲ ὄνομα αὐτοῦ*; anon. in Parm. IX 11 *φθάνει δὲ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην κατάληψιν* **4–6** Plot. V 3, 14,7–8 *ἐκ τῶν ὕστερον περὶ αὐτοῦ λέγομεν*; VI 8,8,3–5 *πρὸς αὐτὸ τὰ ἐλάττω ἀπὸ ἐλαττόνων μεταφέροντες ἀδυναμίᾳ τοῦ τυχεῖν τῶν ἃ προσήκει λέγειν περὶ αὐτοῦ*; anon. in Parm. II 7 *ἐν δὲ τῷ ἔχεσθαι μὲν καὶ νοεῖν πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτόν*, sed X 29 sq. *οὔτε οὖν αὐτὸν δύναται γνῶναι οὔτε τὸν τρόπον τῆς τῶν δευτέρων ἀπ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸν ἢ ὑπ' αὐτοῦ παρόδου· ἀλλὰ πειρῶνται μὲν ἐξηγεῖσθαι καὶ τοῦτον, ὅσοι τὰ κατ' αὐτὸν μηνύειν ὡς ἔστιν ἐτόλμησαν, πειρῶνται δὲ ἐχόμενοι τῶν περὶ αὐτὸν* ..., cf. Hadot PV I 374 **6–8** cf. Plot. VI 9,5,31–40 *εἴπερ δὲ δεῖ ὀνομάσαι, κοινῶς ἂν λεχθὲν προσηκόντως ἕν, ... ὀνομάζομεν ἕν, ἐξ ἀνάγκης τῷ σημαίνειν ἀλλήλοις αὐτὴν* (sc. *τὴν δύναμιν*) *τῷ ὀνόματι εἰς ἔννοιαν ἀμέριστον ἄγοντες*; V 5,6,25–26 *καὶ ὀνομάζομεν σημαίνειν ἑαυτοῖς θέλοντες, ὡς δυνάμεθα. τάχα δὲ καὶ τὸ ἓν ὄνομα τοῦτο ἄρσιν ἔχει πρὸς τὰ πολλά* **8** cf. anon. in Parm. I 17–19 *οἰκεία οὖν αὕτη πασῶν τῶν ἄλλων προσηγοριῶν τῷ ἐπὶ πᾶσι θεῷ* (i. e. *τὸ ἕν*) Plot. V 1,8,7–22 *τἀγαθὸν... ἓν δὲ λέγων* (sc. *ὁ Πλάτων*); Procl. theol. Plat. II 6 p. 40, 1–7 *διττὸς οὖν, ὥσπερ εἴπομεν, ὁ τρόπος τῆς τοῦ ἑνὸς ἐνδείξεως· διττὰ γὰρ αὖ καὶ ὀνόματα παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ Πλάτων τῆς ἀρρήτου ταύτης αἰτίας. ἐν Πολιτείᾳ μὲν γὰρ* (e. g. 506e1) *τἀγαθὸν αὐτὴν ἀποκαλεῖ...ἐν Παρμενίδῃ δὲ* (166c2–5) *ἓν ἐπονομάζει τὴν τοιαύτην ἀρχήν*

3 *μὲν* plerique : *δὲ* C Nauck

τὸ μὲν γὰρ ἐμφαίνει τὴν περὶ αὐτὸν ἁπλότητα καὶ διὰ τοῦτο αὐτάρκειαν· χρῄζει γὰρ οὐδενός, οὐ μερῶν, οὐκ 10 οὐσίας, οὐ δυνάμεων, οὐκ ἐνεργειῶν, ἀλλ' ἔστι πάντων τούτων αἴτιος. τἀγαθὸν δὲ παρίστησιν, ὅτι ἀπ' αὐτοῦ πᾶν ὅτιπερ ἀγαθόν ἐστιν, ἀπομιμουμένων κατὰ τὸ δυνατὸν τῶν ἄλλων τὴν ἐκείνου, εἰ χρὴ φάναι, ἰδιότητα καὶ δι' αὐτῆς σῳζομένων.» 15

221F. Cyrillus contra Iul. VIII 271a, 916B3–15

Γράφει τοίνυν Πορφύριος ἐν βιβλίῳ τετάρτῳ Φιλοσόφου

9–11 Plot. V 5,6,32 *πάντως ἁπλότητός ἐστι σημαντικόν*; anon. in Parm. I 6–10 *ἱκανῶς γὰρ ἀφίστησιν* (sc. *ἡ τοῦ ἑνὸς ἔννοια*) *ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πλῆθος καὶ σύνθεσιν καὶ ποικιλίαν καὶ τὸ ἁπλοῦν ἐννοεῖν δίδωσι καὶ τὸ μηδὲν πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ ἀρχὴν εἶναι τῶν ἄλλων τὸ ἕν πως*; I 33–35 *μήτε μετὰ πλήθους μήτε μετ' ἐνεργείας μήτε μετὰ νοήσεως μήτε μετὰ ἁπλότητος*; II 9 *αἴτιος μὲν αὐτός* **10** cf. Plot. VI 9,6,16 *τῷ αὐταρκεῖ* **14–15** cf. Procl. in Parm. 1106,33–35 *εἰσὶ δὲ οἳ διακρίνειν ἠξίωσαν θεὸν καὶ τὸ θεῷ εἶναι, καὶ ἀπονέμειν τῷ πρώτῳ τὸ θεῷ εἶναι καὶ ὡς ταύτην ἰδιότητα παραδιδόναι τοῦ ἑνός* Plat. definit. 414e9 *ἀγαθὸν τὸ αἴτιον σωτηρίας τοῖς οὖσιν*; Plot. V 3,15,11–12; Porph. in Tim. F51 (Procl. in Tim. I 391,18) *τὸ σωστικόν*; anon. in Parm. V 3–4 *τῆς σωτηρίου ἁπλότητος*; Syrian. in Met. 60,7–8 *πάντα τῷ ἑνὶ καὶ ἔστι καὶ σῴζεται*; Procl. el. theol. prop. 13 p. 14, 26 sq. *εἰ γὰρ τὸ ἀγαθόν ἐστι σωστικὸν τῶν ὄντων ἁπάντων* **221F 1–6** Nauck XVI **1–7** FGrH 260 F15; F16 pp. 190–191 Segonds; Theiler, Chald. Or. 8–9 (Forsch. 261–262); Hadot, Entretiens XII 82–83; 133–134

9 *γὰρ* ⟨*ἓν*⟩ Burguière **14** *εἰ* om. VB *χρῆναι* C

ἱστορίας· «ἄχρι γαρ τριῶν ὑποστάσεων ἔφη Πλάτων τὴν τοῦ θείου προελθεῖν οὐσίαν. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἀνώτατον θεὸν τἀγαθόν, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ δεύτερον τὸν
5 δημιουργόν, τρίτην δὲ τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν· ἄχρι γὰρ ψυχῆς τὴν θεότητα προελθεῖν. λοιπὸν δὲ τὸ

2 cf. Plat. epist. 2, 312e **3** sq. *τὴν τοῦ θείου* (*θεοῦ*) *οὐσίαν*] cf. Hadot, Entretiens XII 82–83 Plot. V 1,8,1 sq. *καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ Πλάτωνος τριττὰ τὰ πάντα περὶ τὸν πάντων βασιλέα – φησὶ γὰρ πρῶτα – καὶ δεύτερον περὶ τὰ δεύτερα καὶ περὶ τὰ τρίτα τρίτον*; Porph. regr. an. (P. 42) 284d F, 3 *tres deos*; Synes. calv. enc. p. 205,6 Terz. *τρίτος θεός*; Euseb. praep. evang. XI 20 *θέα ὅπως καὶ ὁ Πλάτων τοιαῦτά τινα ᾐνίξατο διὰ τῆς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῆς λέγων...ταῦτα οἱ τὸν Πλάτωνα διασαφεῖν πειρώμενοι ἐπὶ τὸν πρῶτον θεὸν ἀνάγουσιν ἐπί τε τὸ δεύτερον αἴτιον καὶ τρίτον τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν, θεὸν τρίτον καὶ αὐτὴν εἶναι ὁριζόμενοι.* utrum Euseb. e Plot. hausit (Henry, Etats 138) an e Porph (Theiler)? **5–6** cf. Plot. V 1,7,48–49 *καὶ μέχρι τούτων* (sc. *τῆς ψυχῆς*) *τὰ θεῖα*; Porph. in Tim. F 51 (Procl. in Tim. I 391,6–392,5 [Atticus F 26]) *ἀποτείνεται πρὸς τοὺς περὶ Ἀττικόν... οὐ γὰρ ὁμότιμον τῷ θεῷ τὸ ἄθεον οὐδὲ ἐπίσης ἀγένητον οὔτε ὅλως ἀντιδιῃρημένον*; sent. 30 p. 21,3–5 *ταύταις οὖν κακὸν ἡ ὕλη τῷ ἐπιστρέφεσθαι ἐπ' αὐτὴν δύνασθαι, δυναμέναις ἐστράφθαι πρὸς τὸ θεῖον*; Procl. in Tim. I 384, 4–12 (cf. Attic. F 24)

221 F 2–6 iterat Cyr. c. Iul. I 34, 553 B 9–14 *Πορφύριος γάρ φησι, Πλάτωνος ἐκτιθέμενος δόξαν· «ἄχρι – προελθεῖν»* et habet Didymus de trin. II 27 *καὶ Πορφύριος δέ, καίτοι τὸ παράπαν οὐ σωφρονῶν περὶ τὸ ὄντως θεῖον, ἀλλ' αὐτοχολωτῶν, ὡς εἰπεῖν ὅμως Πλάτωνος ἐκτιθέμενος δόξαν, καί πώς ποτε συνελαθεὶς ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἢ τάχα καὶ τὸν Πλάτωνα αἰδεσθεὶς φάναι διενοήθη ταυτί· «ἄχρι – προελθεῖν»*

221 F 2 *γὰρ* om. Cyr. 553 B *ἀποστάσεων* Cyr. 553 B *ἔφη Πλάτων* om. Cyr. 553 B **3** *θείου* Cyr. 553 B Did. : *θεοῦ* Cyr. 916 B **5** *τρίτον* Cyr. 553 B *δὲ καὶ τὴν* Cyr. 553 B Did.

ἄθεον ἀπὸ τῆς σωματικῆς ἐνῆρχθαι διαφορᾶς.» *ἀλλ' οἵ γε προειρημένοι καὶ πρὸς τοῦτο ἀντιλέγουσι. φάσκοντες μὴ δεῖν τἀγαθὸν συναριθμεῖν τοῖς ἀπ' αὐτοῦ· ἐξῃρῆσθαι γὰρ ἀπὸ πάσης κοινωνίας διὰ τὸ εἶναι ἁπλοῦν πάντῃ καὶ* 10 *ἄδεκτόν τινος συμβάσεως· ἀπὸ δὲ τοῦ νοῦ, ἀρχὴ γὰρ οὗτος, τὴν τριάδα μίαν σωθῆναι.*

222F. Cyrillus contra Iul. I 34c, 553C9–D8

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Πορφύριος περὶ Πλάτωνος· «διὸ ἐν ἀπορρήτοις περὶ τούτων αἰνιττόμενός φησι· 'περὶ τὸν

ὥς φασιν οἱ περὶ Πλούταρχον καὶ Ἀττικόν...δύο ταύτας ἀρχὰς θετέον κατὰ Πλάτωνα τῶν ὅλων, ὕλην καὶ θεόν, μήτε τοῦ θεοῦ τὴν ὕλην παράγοντος μήτε τῆς ὕλης τὸν θεόν, ἵνα ᾖ μὲν ἀίδιος ᾖ πάντῃ καὶ ἄθεος ('indépendante de dieu' Festugière), *ὁ δὲ ἄυλος πάντῃ καὶ ἁπλοῦς. αὐτὸ μὲν οὖν τὸ πρᾶγμα τῶν σφόδρα ζητουμένων ἐστί, καὶ εἴρηται ἡμῖν ἐν ἄλλοις* (? mal. subst. X 30 sq., praec. X 34 p. 217,12 *ἔνθεον αὐτὴν καὶ ἀγαθὸν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ μετάληψιν*, 35 p. 219,3 *ἐκ τοῦ θεοῦ ἡ ὕλη*); in Tim. I 368,5–7 *ἡ μὲν γὰρ ὕλη διὰ τὸ ἀνείδεον καὶ ἄμορφον ἄθεος ἤδη τισὶν ἔδοξεν εἶναι καὶ τὸ πλημμελὲς καὶ ἄτακτον πόρρω τῆς θείας προνοίας*
7–12 Porph.? cf. Schrader, Archiv f. Gesch. d. Philos. 1 (1888) 365–366; Segonds ad. loc. **9** cf. 223F, 16 **222F** Nauck XVII; FGrH 260 F16; F17 p. 192 Segonds; cf. H. Dörrie, Der König. Ein Platonisches Schlüsselwort von Plotin mit Sinn erfüllt, Rev. int. de Philos. 24 (1970) 217–235 (Plat. Min., München 1976, 390–405); Saffrey-Westerink, Procl. theol. Plat. II xxxv–lvii (praec. l–lii) **2** cf. anon. in Parm. XII 22–23 *ὅρα δὲ μὴ καὶ αἰνισσομένῳ ἔοικεν ὁ Πλάτων, ὅτι τὸ ἕν...* **2** sq. cf. Plat. epist. 2, 312e1–4 *περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντ' ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντων τῶν καλῶν· δεύτερον δὲ πέρι τὰ δεύτερα, καὶ τρίτον πέρι τὰ τρίτα* (*περὶ.... περὶ* codd.: *πέρι* coni. Karsten); Plot. I 8,2,28–32; V 1,8,1 sq; Porph.

βασιλέα πάντα ἐστί, καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον πάντων καλῶν, δεύτερον δὲ περὶ τὰ δεύ-
5 τερα καὶ τρίτον περὶ τὰ τρίτα'. ὡς γὰρ πάντων μὲν περὶ τοὺς τρεῖς ὄντων θεούς, ἀλλ' ἤδη πρώτως μὲν περὶ τὸν πάντων βασιλέα, δευτέρως δὲ περὶ τὸν ἀπ' ἐκεί- νου θεὸν καὶ τρίτως περὶ τὸν ἀπὸ τούτου.» *δεδήλωκε δὲ ἐμφαίνων καὶ τὴν ἐξ ἀλλήλων ὑπόστασιν ἀρχομένην*
10 *ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ὑπόβασιν καὶ ὕφεσιν τῶν μετὰ τὸ πρῶτον διὰ τοῦ 'πρώτως' καὶ 'δευτέρως' καὶ 'τρίτως' εἰ- πεῖν, καὶ ὅτι ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα καὶ δι' αὐτοῦ σῴζεται.*

223 F. Cyrillus contra Iul. I 32 cd, 552 B 1–C 8

Φησὶ γὰρ ὁ Πορφύριος ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ Φιλοσόφου ἱστορίας ὡς εἰπόντος Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ οὕτως·

in Tim. F 51 (Procl. in Tim. I 393,19–22) *ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπι- στολαῖς, ἐν οἷς περὶ τὸν* (*τῶν* codd.) *πάντων βασιλέα τὰ πάντα εἶναι φησι καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα· εἰ γὰρ πάντα ἐπέστραπται πρὸς ἐκεῖνον καὶ περὶ ἐκεῖνον ὑφέστηκεν, ἁπάντων ἐστὶν ἀρχὴ καὶ οὐ τινῶν.* cf. 221 F; Procl. in Parm. 1067, 23 sq.; theol. Plat. II 103 p. 53, 25 sq. Saffrey-West. **8–12** Porphyrio adscripsit Schrader, Archiv f. Gesch. d. Philos. 1 (1888) 365 n. 14; dubit. Segonds; verbi *δεδήλωκε* subiectum fortasse est Porphyrius, quod verba *πρώτως* etc. (11–12) non a Platone sed a Porph. ipso (cf. 6–8) expressa erant **10** *ὑπόβασιν καὶ ὕφεσιν*] cf. Theiler, P. u. A. 12 (Forsch. 174) **12** *σῴζεται*] cf. 220 F, 15 **223 F** Nauck XVIII; FGrH 260 F 17; F 18 p. 193–194 Segonds; Hadot Entretiens XII 146–147; PV I 311–312; J. Whittaker, Entretiens XXI 218 sq.

222 F 3 *ἐκείνου*] *ἐκ τούτου* P **5–6** *πέρι … πέρι* Saffrey-Westerink (Proclus, Theol. Plat. II xliv n. 2), sed cf. Plot. V 1 8,3 *καὶ περὶ τὰ τρίτα τρίτον* et M. Atkinson, Plotinus: Ennead V 1, 187 **7** *τὸν*[1]] *τῶν* CVB **9** *ἀρχομένας* CVB : *ἀρχόμενος* edd. : corr. Burguière

«ἀπὸ δὲ τούτου τρόπον τινὰ ἀνθρώποις ἀνεπινόητον
νοῦν γενέσθαι τε ὅλον καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑφεστῶτα, ἐν
ᾧ δὴ τὰ ὄντως ὄντα καὶ ἡ πᾶσα οὐσία τῶν ὄντων· ὃ 5
δὴ καὶ πρώτως καλὸν καὶ αὐτοκαλὸν παρ' ἑαυτοῦ τῆς
καλλονῆς ἔχον τὸ εἶδος, προῆλθε δὲ προαιώνιος ἀπ'
αἰτίου τοῦ θεοῦ ὡρμημένος, αὐτογέννητος ὢν καὶ αὐ-
τοπάτωρ· οὐ γὰρ ἐκείνου κινουμένου πρὸς γένεσιν τὴν
τούτου ἡ πρόοδος γέγονεν, ἀλλὰ τούτου παρελθόντος 10
αὐτογόνως ἐκ θεοῦ, παρελθόντος δὲ οὐκ ἀπ' ἀρχῆς
{τινος} χρονικῆς· οὔπω γὰρ χρόνος ἦν, ἀλλ' οὐδὲ χρό-

5 cf. Iambl. myst. VIII 2 p. 262, 5–6 *ἀπ' αὐτοῦ γὰρ ἡ οὐσιότης καὶ ἡ οὐσία* **6–7** cf. Moderat. ap. Simplic. in Phys. 231,19 sq. (= Porph. *Π. ὕλης* [P.28] 236F) *τοῦ ἑνιαίου λόγου...τοῦ πάντας τοὺς λόγους τῶν ὄντων ἐν ἑαυτῷ περιειληφότος*; Victorin. adv. Ar. I 50,2 *beatitudinem suam inmobili motione semet ipsum custodiens* cf. Porph. *Π. ἀρχῶν* (P.26) 232F **8** cf. Chald. Or. F39 (Procl. in Tim. II 54,10) *πατρικὸς νόος αὐτογένεθλος*; Iambl. myst. VIII 2 p. 262,3 *αὐτοπάτωρ* **9–10** cf. Plot. III 4,1,1 *τῶν μὲν αἱ ὑποστάσεις γίνονται μενόντων ἐκείνων*; Porph. sent. 24 p. 14,5–6 *αἱ πρόοδοι μενόντων τῶν προτέρων ἑδραίων καὶ βεβαίων γίνονται*; in Tim. F51 (Procl. in Tim. I 396, 24–26) *ὁ δὲ τῶν πάντων ὑποστάτης ἐν ἑαυτῷ διαιωνίως ἕστηκε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μένοντος τὰ πάντα παρήγαγε*; Procl. el. theol. prop. 27 p. 30, 31–32 *μένει δὲ οἷόν ἐστι πᾶν τὸ παράγον· καὶ μένοντος τὸ μετ' αὐτὸ πρόεισι* **12** cf. Porph. sent. 44; 456F, 56 *ἀγένητος κατὰ χρόνον*; in Tim. F34 (Philop. aet. mundi 200,16) *ἀπό τινος ἀρχῆς χρονικῆς*; F36 n. (Procl. in Tim. I 279, 31 sq.) *τὸ κατὰ χρόνον γενητόν... τὸ ἀρχὴν ἔχειν χρονικήν*

223F 3–4 *ἀπὸ δὲ τούτου ⟨τοῦ⟩ τρόπον τινὰ ἀνθρώποις ἀνεπινοήτου νοῦ γενέσθαι ⟨τόν⟩ τε ὅλον* coni. Theiler, Porph. u. Aug. 15 n. 4 (= Forsch. 178 n. 35) **4** *τε* C : *τὸ* plerique **7** *δὲ* del. Burguière ⟨*αἰώνιος*⟩ *προαιωνίου* Theiler : *προαιωνίως*? Hadot, Entretiens XII 146 n. 4, Segonds **12** del. Burguière

νου γενομένου πρὸς αὐτόν ἐστί τι ὁ χρόνος· ἄχρονος γὰρ ἀεὶ καὶ μόνος αἰώνιος ὁ νοῦς. ὥσπερ δὲ ὁ θεὸς ὁ
15 πρῶτος, εἷς καὶ μόνος ἀεί, κἂν ἀπ' αὐτοῦ γένηται τὰ πάντα, τῷ μὴ τούτοις συναριθμεῖσθαι μηδὲ τὴν ἀξίαν αὐτῶν συγκατατάττεσθαι δύνασθαι τῇ ἐκείνου ὑπάρξει, οὕτω καὶ ὁ νοῦς αἰώνιος μόνος καὶ ἀχρόνως ὑποστὰς καὶ τῶν ἐν χρόνῳ αὐτὸς χρόνος ἐστίν, ἐν
20 ταὐτότητι μένων τῆς ἑαυτοῦ αἰωνίας ὑποστάσεως.»

Incertae sedis

224F. Iohannes Tzetzes chil. XI 520–533

Ἐγκύκλια μαθήματα τὰ λυρικὰ κυρίως,
κυρίως τε καὶ πρώτιστα ταύτην τὴν κλῆσιν σχόντα,

16 cf. 221F, 9 *συναριθμεῖν*; in Chald. or. (P.47) 364aF; 427–430F cf. Porph. *Γνωθ.* (P.38) 275F, 7 *ἄν τε κατὰ τὸ εἴσω τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας ἀγνοήσας τις ταπεινώσῃ τὸ θεῖον*; Porph. *Π.Βόηθ.* (P.32) 248F, 4 *τῆς ψυχικῆς ἀξίας*; Procl. in Tim. II 102, 19 sq. (Porph.?) *ἦν γὰρ καὶ ἐν τῷ παράγοντι καὶ νόησις αἰώνιος καὶ τάξις ἡ πρὸ τῶν τεταγμένων· ὅθεν εἰ καὶ ὁμοῦ πάντα ἐξ ἑνός, ἀλλὰ τὰ μὲν πρώτην, τὰ δὲ ὑφειμένην ἔσχεν ἀξίαν*; Aug. civ. XI 16 *aestimationis modus*, cf. Theiler, P. u. A. 19; 34 (Forsch. 182–183; 201) **224F** Nauck XX; FGrH 260 F18; F19 pp.195–197 Segonds; cf. F. Kühnert, Allgemeinbildung und Fachbildung in der Antike (Schriften der Sektion für Altertumswissenschaft 30), Berlin 1961, 12–13; 16; 20–21 **1–5** cf. Plat. leg. 654b6–7 *ὁ καλῶς ἄρα πεπαιδευμένος ᾄδειν τε καὶ ὀρχεῖσθαι δυνατὸς ἂν εἴη καλῶς.* cf. L. M. de Rijk, *Ἐγκύκλιος παιδεία*, a study of its original meaning, Vivarium 3 (1965) 24–93 Porph.? cf. Kühnert 16 n. 5

15 *εἷς καὶ* om. CB **16** *μὴ* om. EP **17** *αὐτῷ* CVB : om. Nauck **18** *μόνος* om. F **19** *τῶν* Migne : *τὰ* codd., Nauck

ἀπὸ τοῦ κύκλῳ τὸν χορὸν τὸν λυρικὸν ἑστῶτα,
ἀνδρῶν ὄντα πεντήκοντα, λέγειν τὰς μελῳδίας.
ἐγκύκλια μαθήματα τὰ λυρικὰ κυρίως. 5
δευτέρως δὲ ἐγκύκλια μαθήματα καλοῦνται
ὁ κύκλος, τὸ συμπέρασμα πάντων τῶν μαθημάτων,
γραμματικῆς, ῥητορικῆς, αὐτῆς φιλοσοφίας,
καὶ τῶν τεσσάρων δὲ τεχνῶν τῶν ὑπ' αὐτὴν
κειμένων
τῆς ἀριθμούσης, μουσικῆς καὶ τῆς γεωμετρίας 10
καὶ τῆς οὐρανοβάμονος αὐτῆς ἀστρονομίας.
ἐγκύκλια μαθήματα δευτέρως ταῦτα πάντα,
ὡς ἔγραψε Πορφύριος ἐν βίοις φιλοσόφων
καὶ ἕτεροι μυρίοι δὲ τῶν ἐλλογίμων ἄνδρες.

6–10 cf. Porph. in Harm. p. 56, 1 sq. Düring; Euseb. praep. evang. XIV 10, 10 (Porph.? cf. ibid. 7 *πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων λόγοι εὐανάτρεπτοι καθεστήκασι διὰ τὴν ἐν πᾶσι εὑρεσιολογίαν* et Porph. 246F, 5) *πρῶτον δ' ἐπειδὴ περιφέρουσιν ἄνω καὶ κάτω θρυλοῦντες τὰ μαθήματα, δεῖν ἐξ ἅπαντος φάσκοντες τοὺς μέλλοντας ἐν πείρᾳ τῆς τοῦ ἀληθοῦς καταλήψεως γίγνεσθαι μετελθεῖν ἀστρονομίαν, ἀριθμητικήν, γεωμετρίαν, μουσικήν, αὐτὰ δὴ τὰ παρὰ βαρβάρων εἰς αὐτοὺς ἥκειν ἀποδειχθέντα* (*τούτων γὰρ ἄνευ μὴ δύνασθαι λόγιον ἄνδρα καὶ φιλόσοφον ἀποτελεσθῆναι, ἀλλ' οὐδὲ τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας ψαῦσαι, μὴ τούτων ἐν ψυχῇ τῆς γνώσεως προτυπωθείσης*), *εἶτ' ἐπανατεινάμενοι τῇ μαθήσει τῶν εἰρημένων ἐπ' αὐτοῦ μονονουχὶ τοῦ αἰθέρος βαίνειν μετέωροι ἀρθέντες οἴονται, ὡς δὴ τὸν θεὸν αὐτὸν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς περιφέροντες, ἡμᾶς τε, ὅτι μὴ τὰ ὅμοια ζηλοῦμεν, βοσκημάτων κατ' οὐδὲν διαφέρειν ἡγοῦνται, ταύτῃ δέ φασι μηδὲ θεὸν μηδέ τι τῶν σεμνῶν ἡμᾶς δύνασθαι εἰδέναι*

P.23 *Chronica* (Bid. 68, Beut. 26)

225T. Gregorius Abū al-Faraj Bar Hebraeus, Hist. Compend. p. 61 (Arabice)

Porphyry the chronicler says that Homer the poet and Hesiod both lived at this time.

METAPHYSICA

P.24 *Πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ νοῦ χωρίζοντας τὸ νοητόν* ⟨*περὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ*⟩ (Bid. 24, Beut. 29?)

226F. Timaeus Sophistes lexicon vocum Platonicarum p. 168

Οὐχ ἥκιστα· πάνυ, ὡς Πορφύριος ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ νοῦ χωρίζοντας τὸ νοητόν· «διενεχθέντες ἢ πρὸς ἀλλήλους τὸ παρηγμένον αὐτῶν τῆς δόξης οὐχ ἥκιστα.»

P.23 fragmenta: FGrH 260; dubitavit B. Croke, Porphyry's Anti-Christian Chronology, JThS 34 (1983) 168–185, Porph. ipsum chronica collegisse, et haec fragmenta libris hist. phil. (P.22) et contra chr. (P.48) adscripsit; cf. 199T, sed cf. 194aF (*akhbār*) et 194bT (*al-ta'rīkh*) **225T** chronicler] *mu'arrikh 'Chronologus'* (Pococke Latine p. 40) **P.24** testimonia fortasse sunt confusa, cum Porphyrius tres libellos conscripsisset, duo contra Amelium et unum contra Longinum. ea quae Avicenna dixit, ipsum Porphyrium libellum suum non intellexisse, eo referri possunt quod Porphyrius in eadem sententia non perstitit **226F 1** *πρὸς τοὺς*] incl. Longinus? cf. 227a–228aT

226F *ὡς … ἥκιστα* 'glossa a studioso quodam lectore primum margini adscripta' Ruhnken ad loc. et praef. ix–x **3** *παρηγμένον*] *παρηλλαγμένον* Ruhnken

227 T. Porphyrius vita Plotini 18,4–5; 8–19

... πλατὺν αὐτὸν (sc. *τὸν Πλωτῖνον) φλήναφον εἶναι ἡγοῦντο καὶ κατεφρόνουν τῷ μὴ νοεῖν ἃ λέγει. ... ἔπαθον δ' οὖν τὰ ὅμοια ἐγὼ Πορφύριος, ὅτε πρῶτον αὐτοῦ ἠκροασάμην. διὸ καὶ ἀντιγράψας προσήγαγον, δεικνύναι πειρώμενος ὅτι ἔξω τοῦ νοῦ ὑφέστηκε τὸ νόημα. Ἀμέλιον* 5 *δὲ ποιήσας ταῦτα ἀναγνῶναι, ἐπειδὴ ἀνέγνω, μειδιάσας 'σὸν ἂν εἴη', ἔφη, 'ὦ Ἀμέλιε, λῦσαι τὰς ἀπορίας, εἰς ἃς δι' ἄγνοιαν τῶν ἡμῖν δοκούντων ἐμπέπτωκε'. γράψαντος δὲ βιβλίον οὐ μικρὸν τοῦ Ἀμελίου πρὸς τὰς τοῦ Πορφυρίου ἀπορίας, καὶ αὖ πάλιν πρὸς τὰ γραφέντα ἀντιγράψαντός* 10 *μου, τοῦ δὲ Ἀμελίου καὶ πρὸς ταῦτα ἀντειπόντος, ἐκ τρίτων μόλις συνεὶς τὰ λεγόμενα ἐγὼ ὁ Πορφύριος μετεθέμην καὶ παλινῳδίαν γράψας ἐν τῇ διατριβῇ ἀνέγνων.*

227 a T. Longinus ap. Porph. vit. Plot. 20,89–96

... τοῦ δὲ Πλωτίνου τὸ Περὶ τῶν ἰδεῶν ἐπισκεψάμενοι (sc. *Λογγῖνος*) · *τὸν μὲν γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε κἀκείνων ἑταῖρον ὄντα, Βασιλέα τὸν Τύριον, οὐδ' αὐτὸν ὀλίγα πεπραγματευμένον κατὰ τὴν Πλωτίνου μίμησιν, ὃν ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀγωγῆς ἐπεχείρησε διὰ συγγράμμα-* 5 *τος ἀποδεῖξαι βελτίω δόξαν περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς ἡμῖν ἀρεσκούσης ἔχοντα, μετρίως ἀντιγραφῇ διελέγξαι δοκοῦμεν οὐκ εὖ παλινῳδήσαντα ...*

227 a T 4 sq. cf. Porph. vit. Plot. 20,21–23 *εἰ καὶ καλοῦντι με τὸν Πορφύριον συνέβη δυνηθῆναι συμμῖξαι αὐτῷ* (sc. *Λογγίνῳ*), *οὐδ' ἂν ἀντέγραψεν, ἃ πρὶν ἀκριβῶσαι τὸ δόγμα γράψαι ἐπεχείρησεν*

228T. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 253

The book of the Intelligence and the Intelligible, [which exists] in an old translation;
two books [addressed] to Anebo;
the book of Refutation of Longinus on the Intelligence
5 and the Intelligible; seven sections in Syriac.

228aT. al-Qifṭī Ta'rīkh al-Ḥukamā' ed. Lippert 257

And two books by him [addressed] to Anebo;
a book of refutation of Longinus on intelligence and the intelligible, nine sections, in Syriac.

229T. Ibn Sīnā (Avicenna) Ishārāt ed. Forget, p. 180

A story: they had a man called Porphyry, who wrote a book about intelligence and intelligible things which was praised by the Peripatetics; [but] it is inferior nonsense in its entirety. And they know about themselves that they do
5 not understand it, and nor did Porphyry himself; one of his contemporaries contradicted him, and he contradicted that contradictor with [material] that was even worse than the first. Advice: know that the claim that a thing does not become another thing except by way of transfor-
10 mation from one state to another, and not by way

228T = 3aT, 10–14 **228aT** = 4T, 22–25 **229T** trans. et A.M. Goichon, Avicenna, Livres des directives et remarques 448–449 5 one] vel Amelius (cf. 227T) vel Longinus (cf. 227aT)

229F 2 intelligible things] 'intelligible thing' alii codices

of composition with another thing, so as to become a third thing, but rather that it is one thing and becomes another thing, is a poetic statement, and not something intelligible.

230T. Ibn Sīnā (Avicenna) K. al-Shifā' p. 236

And as to what is said to the effect that the soul itself becomes the intelligible things, in my opinion that is one of the things that are impossible; for I do not understand how they can say that a thing becomes something else; and I do not understand how that could be. ... And how 5 could the soul become the forms of things? And the person who composed the Isagoge for the people deluded them greatly in this; he very much enjoyed speaking in imaginary, poetic, mystical speech, confining himself and others by that means to imagination, and his books on 10 the Intelligence and on Intelligible things and his books on the Soul prove that for people of discernment.

230aT. Avicenna (Latinus) liber de anima V 6 p. 135–136

Illud autem quod dicitur quod ipsa anima fit ipsae res intellectae impossibile est secundum me. hoc enim non intelligo quod dicitur una res fiat alia, nec intelligo qualiter hoc esse possit ... anima ergo quomodo fit forma aliarum rerum? qui autem magis decepit homines in hoc est 5 ille qui composuit librum Isagogarum, qui amabat loqui verisimilia et probabilia, satisfaciens sibi et aliis verisimilitudine; quod possunt perpendere docti homines ex libris

230T trans. Bakoš, II 170

eius qui intitulantur De intellectu et intellectis et De
10 anima.

P.25 *Ἀφορμαὶ πρὸς τὰ νοητά* (Bid. 26, Beut. 25)

Sententiae ad intelligibilia ducentes, ed. E. Lamberz, Leipzig 1975

P.26 *Περὶ ἀρχῶν β'* (Bid. 27, Beut. 30)

231T. Suda IV 178,19

Περὶ ἀρχῶν β'

232F. Proclus theol. Plat. I 11 p. 51,4–11

Πορφύριος δὲ αὖ μετὰ τοῦτον (sc. *Πλωτῖνον*) *ἐν τῇ Περὶ ἀρχῶν πραγματείᾳ* τὸν νοῦν εἶναι μὲν αἰώνιον ἐν πολλοῖς καὶ καλοῖς ἀποδείκνυσι λόγοις, ἔχειν δὲ ὅμως ἐν ἑαυτῷ καὶ προαιώνιόν ⟨τι· καὶ τὸ μὲν προαιώνιον⟩ τοῦ
5 νοῦ τῷ ἑνὶ συνάπτειν (ἐκεῖνο γὰρ ἦν ἐπέκεινα παντὸς αἰῶνος), τὸ δὲ αἰώνιον δευτέραν ἔχειν, μᾶλλον δὲ τρίτην ἐν ἐκείνῳ τάξιν· *δεῖ γάρ, οἶμαι, τοῦ προαιωνίου καὶ τοῦ αἰωνίου τὸν αἰῶνα μέσον ἱδρῦσθαι.*

P.25 cf. Porphirio, Introduzione agli intelligibili, traduzione, commento e note con in appendice il testo greco a cura di A. R. Sodano, Napoli 1979 **P.26** titulus: 231T (= 2T, 9); 232F incerta: cf. in Chald. Orac. (P.47) 364aF; 429F; 430F **232F** cf. Theiler, P. u. A. 15 n. 4 (Forsch. 178 n. 35); Hadot PV I 134 cf. Porph. hist. phil. 223F; 431F; 432F; Procl. el. theol. prop. 87–88; theol. Plat. III 16 **7–8** cf. Porph. sent. 44 p. 58,9 *παρυπέστη ἄρα νῷ ὁ αἰών*

232F 1 *τοῦτον* P : *τούτων* V **4** add. Saffrey-Westerink **6** *ἔχειν* PV[1] : *ἔχει* V **7** *ἐν* P : om. V

P.27 *Περὶ ἀσωμάτων* (Bid. 28, Beut. 65)

233T. Suda IV 178,21

Περὶ ἀσωμάτων

P.28 *Περὶ ὕλης ϛ'* (Bid. 30, Beut. 31)

234T. Suda IV 178,20

Περὶ ὕλης ϛ'

235T. Ioannes Chrysostomus in Ioannem homil. 66, PG 59, 370,23–24

Ὁ γοῦν καθ' ἡμῶν γράψας τὸν περὶ τῆς ὕλης λόγον ἑαυτὸν ἀνεῖλε.

233T = 2T,14 **P.28** titulus: 234T (= 2T,10); 236F; 237F Porph. de materia cf. in Chald. orac. (P.47) 368F; in Phys. (P.6) 13F; sent. 20; 21 p. 12,8–9 *ὥστε οὔτε ἡ ὕλη πάσχει· ἄποιος γὰρ καθ' ἑαυτήν*; 30 p. 21,3 *ταύταις οὖν κακὸν ἡ ὕλη*; 42 p. 53,6–9 *ἀσώματα...ὡς ἡ ὕλη*; in Tim. F47 (Philop. aet. mundi 164, 12 sq.); F51 (Procl. in Tim. I 391,4 sq.); F55 (Procl. in Tim. I 439,29–440,16); F40 (Procl. in Tim. I 300,1–6) *πατὴρ μέν ἐστιν ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννῶν τὸ ὅλον, ποιητὴς δὲ ὁ παρ' ἄλλου τὴν ὕλην λαμβάνων*; cf. 464F; 465F; 462F, 13 sq.; hist. phil. (P.22) 221F,6 cf. Theiler, P. u. A. 14 sq. (Forsch. 176 sq.); Ammonius u. Porph., Entretiens XII 114 sq. (Untersuch. 538 sq.); Waszink, Entretiens XII 69–71; Hadot, PV I 163–167; Deuse, Demiurg 243 n. 13 **235T** cf. Waszink, Calc. ciii n. 1 (d) Chrysost. 369, 12–17 *ταῦτα Ἕλληνες ἔτεκον, ταῦτα ἐκεῖνοι ηὔξησαν, ἀπὸ τῶν ἔξωθεν φιλοσόφων λαβόντες καὶ τὴν ὕλην ἀγέννητον λέγοντες καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ὥσπερ οὖν εἶπον, ὅτι οὐκ ἂν εἴη δημιουργὸς μὴ ὑποκειμένης ὕλης ἀγεννήτου, οὕτω καὶ τὴν ἀνάστασιν ἠθέτησαν*

236F. Simplicius in Arist. Phys. 230,34–231,24 (Arist. phys. 191a7)

Ταύτην δὲ περὶ τῆν ὕλης τὴν ὑπόνοιαν ἐοίκασιν ἐσχηκέναι πρῶτοι μὲν τῶν Ἑλλήνων οἱ Πυθαγόρειοι, μετὰ δ' ἐκείνους ὁ Πλάτων, ὡς καὶ Μοδέρατος ἱστορεῖ. οὗτος γὰρ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους τὸ μὲν πρῶτον ἓν ὑπὲρ τὸ εἶναι
5 *καὶ πᾶσαν οὐσίαν ἀποφαίνεται, τὸ δὲ δεύτερον ἕν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ὄντως ὂν καὶ νοητόν, τὰ εἴδη φησὶν εἶναι, τὸ δὲ τρίτον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ψυχικόν, μετέχειν τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν εἰδῶν, τὴν δὲ ἀπὸ τούτου τελευταίαν φύσιν τὴν τῶν αἰσθητῶν οὖσαν μηδὲ μετέχειν, ἀλλὰ κατ' ἔμφασιν ἐκείνων*
10 *κεκοσμῆσθαι, τῆς ἐν αὐτοῖς ὕλης τοῦ μὴ ὄντος πρώτως ἐν τῷ ποσῷ ὄντος οὔσης σκίασμα καὶ ἔτι μᾶλλον ὑποβεβηκυίας καὶ ἀπὸ τούτου. καὶ ταῦτα δὲ ὁ Πορφύριος ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ὕλης, τὰ τοῦ Μοδεράτου παρατιθέμενος, γέγραφεν ὅτι* «βουληθεὶς ὁ ἑνιαῖος λόγος, ὥς πού φησιν

236F cf. Zeller III 2, 130 n. 5; Dodds, CQ (1928) 136–137; Festugière, Rév. IV 22–23; 38–39; Merlan, HLGP 91–94; Dillon, Middle Platonists 347–349 **3** *οὗτος*] Moderatus **5–7** *ὅπερ – νοητόν, ὅπερ – ψυχικόν*] Porph. explicationes? **10** *τοῦ μὴ ὄντος*] *νοητὴ ὕλη*? cf. Porph. in Tim. F51 (Procl. in Tim. I 392,22) *ἀλλὰ τῷ πάντα ἐξ αὐτῆς* (i. e. *τοῦ ἑνός*); F55 (Procl. in Tim. I 440,4) *αὐτὸ* (*νοῦς*) *γὰρ αὐτὴν* (*ὕλην*) *ὑφίστη*; F56 (Procl. in Tim. I 457, 7–11) *εἴ τις οὖν λέγοι θεὸν καὶ ὕλην, ἀναγκάζοιτο ἄν τι θέσθαι ἄλλο πρὸ τούτων· οὔτε γὰρ ἡ ὕλη αὐτάρκης οὔτε ὁ θεὸς πάντων περιεκτικός. δεῖ οὖν εἶναι τὴν πάντα περιέχουσαν αἰτίαν πρὸ τούτων καὶ τὴν ὄντως αὐτάρκη καὶ μηδενὸς ἄλλου προσδεομένην*; Aeneas Gaz. Theophr. 964A qui Plot. II 4,7 init. (de Anaxagora) referens fortasse e Porph. hausit; Deuse, Demiurg 242–244; Porph. in Chald. orac. (P.47) 368F

236F 2 *πρῶτον* D **7** *τὸ* om. aF *μετέχει* D **13** *παραθέμενος* a

ὁ Πλάτων, τὴν γένεσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν ὄντων 15
συστήσασθαι, κατὰ στέρησιν αὐτοῦ †ἐχώρησε† τὴν ποσότητα, πάντων αὐτὴν στερήσας τῶν αὐτοῦ λόγων καὶ εἰδῶν. τοῦτο δὲ ποσότητα ἐκάλεσεν ἄμορφον καὶ ἀδιαίρετον καὶ ἀσχημάτιστον, ἐπιδεχομένην μέντοι μορφὴν σχῆμα διαίρεσιν ποιότητα πᾶν τὸ τοιοῦτον. 20
ἐπὶ ταύτης ἔοικε, φησί, τῆς ποσότητος ὁ Πλάτων τὰ πλείω ὀνόματα κατηγορῆσαι 'πανδεχῆ' καὶ ἀνείδεον λέγων καὶ 'ἀόρατον' καὶ 'ἀπορώτατα τοῦ νοητοῦ' μετειληφέναι αὐτὴν καὶ 'λογισμῷ νόθῳ μόλις' ληπτήν καὶ πᾶν τὸ τούτοις ἐμφερές. αὕτη δὲ ἡ ποσότης, φησί, καὶ 25
τοῦτο τὸ εἶδος τὸ κατὰ στέρησιν τοῦ ἑνιαίου λόγου νοούμενον τοῦ πάντας τοὺς λόγους τῶν ὄντων ἐν ἑαυτῷ περιειληφότος παραδείγματά ἐστι τῆς τῶν σωμάτων ὕλης, ἣν καὶ αὐτὴν ποσὸν καὶ τοὺς Πυθαγορείους καὶ τὸν Πλάτωνα καλεῖν ἔλεγεν, οὐ τὸ ὡς εἶδος 30
ποσόν, ἀλλὰ τὸ κατὰ στέρησιν καὶ παράλυσιν καὶ ἔκτασιν καὶ διασπασμὸν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὄντος παρ-

15 Plat. Parm. 142b sq.? **15 sq.** cf. Numenius (F 52, Test. 30 L.) ap. Calc. Comm. 295 p. 297, 16–19 *sed nonnullos Pythagoreos vim sententiae non recte assecutos putasse dici etiam illam indeterminatam et immensam duitatem ab unica singularitate institutam recedente a natura sua singularitate et in duitatis habitum migrante*; Iambl. myst. VIII 3, 265,1 sq. **16** (*ἐχώρισε*) cf. Iambl. ibid. 265,6–7 *ὕλην δὲ παρήγαγεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς οὐσιότητος ὑποσχισθείσης ὑλότητος*. cf. Festugière 39 n. 1 **17–18** cf. Theon expos. rer. math. 19,15 Hiller *ἀριθμὸς μὲν γάρ ἐστι τὸ ἐν νοητοῖς ποσόν* **21–23** Plat. Tim. 51a7–b1 **24** ibid. 52b2

16 *αὐτοῦ* codd. *ἐχώρισε* Zeller, Festugière : *ἐχορήγησε* susp. Dodds **16** *αὐτοῦ* codd. **23** *ἀπορώτατα τοῦ* Diels e Plat. : *ἀπορωτάτου* F : *ἀπορρᾶγα τοῦ* aDE **24** *μόγις* F Plat. **27** *παντὸς* a **28** *παράδειγμά* F

ἀλλαξιν, δι' ἃ καὶ κακὸν δοκεῖ ἡ ὕλη ὡς τὸ ἀγαθὸν ἀποφεύγουσα. καὶ καταλαμβάνεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐξελ-
35 θεῖν τῶν ὅρων οὐ συγχωρεῖται, τῆς μὲν ἐκτάσεως τὸν τοῦ εἰδητικοῦ μεγέθους λόγον ἐπιδεχομένης καὶ τούτῳ ὁριζομένης, τοῦ δὲ διασπασμοῦ τῇ ἀριθμητικῇ διακρίσει εἰδοποιουμένου.»

237F. Scholia in Basil. Hexaem. p. 200,23–24

[Basil. hom. I in hexaem. PG 29, 21,5–14 *τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῆς γῆς συμβουλεύωμεν ἑαυτοῖς, μὴ πολυπραγμονεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν ἥτις ποτέ ἐστι, μηδὲ κατατρίβεσθαι τοῖς λογισμοῖς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον ἐκζητοῦντας, μηδὲ ζητεῖν τινα φύσιν ἔρημον ποιοτήτων, ἄποιον ὑπάρχουσαν τῷ ἑαυτῆς λόγῳ, ἀλλ' εὖ εἰδέναι, ὅτι πάντα τὰ περὶ αὐτὴν θεωρούμενα εἰς τὸν τοῦ εἶναι κατατέτακται λόγον, συμπληρωτικὰ τῆς οὐσίας ὑπάρχοντα. εἰς*

33–34 cf. Numenius F52 Test. 30L. (Calc. comm. 295); Plot. I 4,16,16–25; 8,7,17–23; 10; II 5,5,17–19; III 4,1,8–17; 6,11,15–45; IV 3,9,23–6; Porph. sent. 30 p. 21,3; sed Procl. mal. sub. 30,7 **237F** cf. G. Pasquali, Doxographica aus Basiliusscholien, NGG (1910) 200; 215–218 Calc. Comm. 299 p. 301,14–18 *idemque nudam silvae imaginem demonstrare et velut in lucem destituere studens detractis omnibus singillatim corporibus, quae gremio eius formas invicem mutuantur et invicem mutant, ipsum illud quod ex egestione vacuatum est animo considerari iubet, eamque silvam et necessitatem cognominat* (sc. *Numenius*); 274 p. 279, 6–7 *singillatim ademptis solum ipsum vacuum sinum speculatione mentis imagineris* **237F 2** Stephanus Gobarus, cf. Phot. bibl. cod. 232 et praec. 287b 30–33 *ὅτι τὸ ἰδίωμα καὶ ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ μορφὴ ὑπόστασίς ἐστιν, ἀλλ' οὐχὶ συμπλοκὴ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἰδιώματος οὐδὲ τὸ αὐθυπόστατον.* Schol. e Stephano Porphyrium hausit?

35 *ἐκστάσεως* E **37** *διπλασιασμοῦ* E

οὐδὲν γὰρ καταλήξεις, ἑκάστην τῶν ἐνυπαρχουσῶν αὐτῇ ποιοτήτων ὑπεξαιρεῖσθαι τῷ λόγῳ πειρώμενος.]

τούτῳ τῷ ἐπιχειρήματι ἐχρήσατο Πορφύριος ἐν τοῖς Περὶ ὕλης καὶ Στέφανος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Θεογνώστων.

?P.29 *Περὶ διαστάσεως Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους* ⟨*πρὸς Χρυσαόριον*⟩ (Bid. 31, Beut. 21)

238T. Elias in Porph. Isag. 39,6–8

Οὐ γὰρ μόνον ἡ παροῦσα πραγματεία αὐτῷ γέγραπται πρὸς Χρυσαόριον, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι, οἷον τὸ Περὶ διαστάσεως Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους.

?P.30 *Περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν ζ'* (Bid. 32, Beut. 20)

239T. titulus laudatur ap. Sudam IV 178,21–22

P.29/30 cf. Aug. c. acad. III 19, 42 (CSEL 63 p. 79,13–17 *quia non defuerunt acutissimi et sollertissimi viri, qui docerent disputationibus suis Aristotelem ac Platonem ita sibi concinere, ut imperitis minusque attentis dissentire videantur, multis quidem saeculis multisque contentionibus, sed tamen eliquata est, ut opinor, una verissimae philosophiae disciplina* (cf. Porph. regr. an. (P.42) 302F,6); Phot. (Hierocles) 173a18–32; 171b33 sq. **239T** = 2T,15

P.31 *Πρὸς Ἀριστοτέλην ⟨περὶ⟩ τοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν* (Bid. 33)

240T. titulus laudatur ap. Sudam IV 178,24–25

P.32 *Περὶ ψυχῆς πρὸς Βόηθον ε´* (Bid. 34, Beut. 33)

241T. Suda IV 178,20

Περὶ ψυχῆς πρὸς Βόηθον ε´

Liber I

242F. Eusebius praep. evang. XI 27,20–28,5 (II 62,25–63,25)

Ἐξαπλοῖ δὲ τὴν διάνοιαν ὁ Πορφύριος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πρὸς Βόηθον περὶ ψυχῆς τοῦτον γράφων τὸν τρόπον·

P.31 = P.32? cf. (P.32) 247F (Euseb. praep. evang. XV 10,9) et Euseb. XV 10,1sqq. excerptum e Plot. IV 7,8,5 quod et in contextu et in summario libri XIV (p. 340,5–6) *Πλωτίνου ἐκ τοῦ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς δευτέρου πρὸς Ἀριστοτέλην ἐντελέχειαν τὴν ψυχὴν εἶναι φήσαντα* inscribitur. estne titulus libri Porphyrii contaminatus? cf. P. Henry, Études Classiques 6 (1937) 161–162; H.-R. Schwyzer, RE XXI (1951) 582, 19sq.; R. Beutler, RE XXII (1953) 289; sed Suda ex Eusebii praep. evang. Porphyrii operum indicem non compilavit cum phil. orac. (cf. praep. evang. IX 10,2) praeteriret cf. Suda II 293, 21–22 *ἐντελέχειαν λέγει ὁ Πορφύριος τὴν ψυχὴν ὁ κατὰ Χριστιανῶν γράψας Τύριος φιλόσοφος* (erravit compilator articulo quo Porphyrius tractatus est male comprehenso) **240T** = 2T,21 **P.32** titulus: cf. 241T (= 2T,11); 242F; 246–247F; 250F; Thdt. graec. aff. cur. I 48 p. 17,18 Boethus vel stoicus (cf. RE III (1899) Boethos 4; Moraux, Arist. I 172 sq.) vel peripateticus (RE Boeth. 9) **242F 1** *διάνοιαν*] i. e. verborum Plat. Phd. 79a–81c

242F ION(D) **2–3** inter *τρόπον* et *αὐτίκα* titulus *ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ,* idem in summario p. 4, 12 (ION[D])

«αὐτίκα λόγον ἰσχυρὸν εἶναι δοκοῦντα τῷ Πλάτωνι εἰς παράστασιν τῆς ψυχῆς ἀθανασίας, τὸν ἐκ τοῦ ὁμοίου. εἰ γὰρ ὁμοία τῷ θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ ἀειδεῖ καὶ ἀσκεδάστῳ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ οὐσιωμένῳ καὶ συνεστῶτι ἐν ἀφθαρσίᾳ, πῶς οὐ τοῦ γένους ἂν εἴη τοῦ κατὰ τὸ παράδειγμα; ὅταν γὰρ δύο τινῶν ἄκρων ἐναργῶς ἐναντίων, οἷον λογικοῦ τε καὶ ἀλόγου, ἄλλο τι ἀμφισβητῆται ποίας ἐστὶ μερίδος, εἷς ἣν καὶ οὗτος τρόπος ἀποδείξεως διὰ τοῦ δεῖξαι τίνι τῶν ἀντικειμένων ὅμοιον. οὕτω γάρ, καίπερ ἐν ἀλογίᾳ κατὰ πρώτην ἡλικίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους κατισχημένου πολλῶν τε ἄχρι γήρως ἐν τοῖς τῆς ἀλογίας ἁμαρτήμασι πλεοναζόντων, ὅμως διὰ τὸ τῷ καθαρῶς λογικῷ πολλὰς ὁμοιότητας φέρειν λογικὸν εἶναι τὸ γένος τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐπιστεύθη. ὄντος οὖν θείου συστήματος καὶ ἀκηράτου καὶ ἀλυμάντου προφανῶς τοῦ τῶν θεῶν, ὄντος δὲ πάλιν ἐναργῶς τοῦ χθονίου καὶ λυτοῦ καὶ ἐν διαφθορᾷ κειμένου, ἀμφισβητουμένης δὲ παρά τισι τῆς ψυχῆς τίνι τῶν προκειμένων μέρει προσκεχώρηκεν, ἐκ τῆς ὁμοιότητος ᾠήθη ὁ Πλάτων δεῖν ἀνιχνεύειν τὴν ἀλήθειαν. καὶ ἐπειδὴ τῷ μὲν θνητῷ τε καὶ λυτῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ ζωῆς ἀμετόχῳ καὶ διὰ τοῦτο ἁπτῷ τε καὶ αἰσθητῷ καὶ γινομένῳ καὶ ἀπολλυμένῳ οὐδαμῶς ἔοικε, τῷ δὲ θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ ἀειδεῖ καὶ νοερῷ ζῶντί τε καὶ ἀληθείας συγγενεῖ καὶ ὅσα ἐκεῖνος περὶ αὐτῆς ἀναλογίζεται, ἐδόκει μὴ τὰς μὲν ἄλλας ὁμοιότητας τοῦ θεοῦ ἐνεῖναι συγχωρεῖν, τὸ δὲ τῆς οὐσίας ἐμφερὲς

12–15 cf. Plat. resp. 441a9 sq.; leg. 653a7–9; Porph. Gaur. 50,14 *ὀψὲ νοῦς ἀνθρώποις παραγίγνεται καὶ οὐδὲ πᾶσιν οὕτως*; Synes. insomn. p. 156,5 Terz.

19 *λυτοῦ* Vig. (cf. 20 et 244F, 8) : *αὐτοῦ* codd.

30 ἀπ' αὐτῆς ἐθέλειν ἀθετεῖν, δι' ὃ καὶ τούτων αὐτὴν τυχεῖν συμβέβηκεν. ὥσπερ γὰρ τὰ ταῖς ἐνεργείαις τῷ θεῷ ἀνόμοια εὐθὺς καὶ τῇ συστάσει τῆς οὐσίας ἐξήλλακτο, οὕτως ἀκόλουθον εἶναι τὰ τῶν αὐτῶν πως ἐνεργειῶν μέτοχα φθάνειν τὴν ὁμοιότητα τῆς οὐσίας
35 κεκτημένα. διὰ γὰρ τὴν ποιὰν οὐσίαν ποιὰς εἶναι καὶ τὰς ἐνεργείας, ὡς ἂν ἀπ' αὐτῆς ῥεούσας καὶ αὐτῆς οὔσας βλαστήματα.»

243 F. Eusebius praep. evang. XI 28,6–10 (II 63,26–64,10)

Τούτου τοίνυν τοῦ λόγου τὴν δύναμιν περιαιρῶν ὁ Βόηθος ἐπάκουσον εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ὃ πεποίηκε γράφων οὕτως· «εἰ μὲν ἀθάνατός ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ παντὸς ὀλέθρου κρείττων τις φύσις, πολλοὺς ἀναμεί-
5 ναντα χρὴ καὶ περιηγησάμενον λόγους ἀποφήνασθαι. τὸ μέντοι τῶν περὶ ἡμᾶς ὁμοιότερον μηδὲν γενέσθαι θεῷ ψυχῆς, οὐ πολλῆς ἄν τις δεηθεὶς πραγματείας πιστεύσειεν, οὐ μόνον διὰ τὸ συνεχὲς καὶ ἄπαυστον τῆς κινήσεως, ἣν ἐν ἡμῖν ἐνδίδωσιν, ἀλλὰ τοῦ καθ' ἑαυτὴν

35–37 cf. Porph. 462F,1–5; sent. 4 *τῇ δὲ ἐκ τῆς ῥοπῆς ὑποστάσει τινὸς δυνάμεως μεταδίδωσι προσεχοῦς τοῖς σώμασιν. ἡ γὰρ ῥοπὴ δευτέραν τινὰ δύναμιν ὑπέστησε*; in Tim. F51 (Procl. in Tim. I 393,2–8); Smith, Porph. 1 sq.; Deuse, Unters. 169 sq. **243 F 3–5** Boethi verba? cf. Theiler, P. u. A. 22 n. 1 (Forsch. 186 n. 51); Moraux, Arist. I 175; Boetho adscripsit 243–245F Gifford

243 F ION(D) **1** *Βόηθος* Mras : *βοηθός* codd. **2** *ἐπάκουσον εὐθὺς* om. ND *ὃ...γράφων*] *γέγραφεν* ND

νοῦ. εἰς ὅπερ ἀπιδὼν καὶ ὁ Κροτωνιάτης φυσικὸς εἶ- 10
πεν ἀθάνατον αὐτὴν οὖσαν καὶ πᾶσαν ἠρεμίαν φύσει
φεύγειν, ὥσπερ τὰ θεῖα τῶν σωμάτων. ἀλλὰ καὶ
καθάπαξ τὴν ἰδέαν τῆς ψυχῆς καὶ μάλιστα τὸν ἄρ-
χοντα ἐν ἡμῖν νοῦν, ὁπηλίκα βουλεύματα καὶ ὁρμὰς
πολλάκις ὁποίας ὑποκινεῖ, τῷ κατανοήσαντι πολλή τις 15
ἂν πρὸς τὸν θεὸν ὁμοιότης ὑποφανείη.»

244F. Eusebius praep. evang. XI 28,11–12
(II 64,11–25)

Καὶ ἑξῆς ἐπιλέγει· «εἰ γὰρ ὡς ὁμοιότατον τῷ θείῳ
πάντων χρημάτων ἡ ψυχὴ δείκνυται, τίς ἔτι χρεία τῶν
ἄλλων δεῖσθαι λόγων εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀθανασίας
αὐτῆς προοιμιαζόμενον καὶ μὴ καὶ τοῦτον ὡς ἕνα μετὰ
τῶν πολλῶν καταριθμοῦντα, ἱκανὸν ὄντα ἐντρέψαι 5
τοὺς εὐγνώμονας, ὡς οὐκ ἂν τῶν ἐμφερῶν τῷ θείῳ μετ-
έσχεν ἐνεργειῶν μή τοι θεία γε οὖσα καὶ αὐτή; εἰ
γὰρ καίπερ ἐν τῷ θνητῷ καὶ λυτῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ
καθ' ἑαυτὸ νεκρῷ καὶ ἀεὶ ἀπολλυμένῳ καὶ διαρρέοντι
εἰς τὴν τῆς ἀπωλείας μεταβολὴν κατορωρυγμένη αὐτό 10
τε ποιεῖ καὶ συνέχει καὶ τὴν ἑαυτῆς θείαν ἀναδείκνυ-
σιν οὐσίαν, καίπερ ἐπιπροσθουμένη καὶ ἐμποδιζομένη
ὑπὸ τοῦ προκειμένου αὐτῇ πανωλέθρου πλάσματος,
πῶς εἰ τοῦ ἀλόγου χωρισθείη, ὥσπερ χρυσίον περιπε-
πλασμένου πηλοῦ, οὐκ αὐτόθεν ἂν τὸ ἑαυτῆς εἶδος 15

10 cf. Alcmaeon Crotoniensis DK 24 A 12; Nem. nat. hom. 2 p. 29, 13 sq. *κατὰ φύσιν ἀεικίνητος οὖσα, κινουμένη κατὰ φύσιν ἠρεμεῖν οὐ δύναται*

14 *ὁπηνίκα* ND **244F** ION(D) **12** *ἐπιπροσθουμένη* I : *ἐπιπροσθετουμένη* ON Gifford **14** *τοῦ ἀλόγου* Mras : *τῷ λόγῳ* codd. *χωρισθείη* ON : *χρωσθείη* I

ἐκφήνειεν ὡς ἐμφερὲς ὂν μόνῳ τῷ θεῷ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέτοχον αὐτοῦ εἶναι καὶ τὰς ἐν ταῖς ἐνεργείαις ὁμοιότητας διασῷζον καὶ ἐν τῷ μάλιστα θνητῷ αὐτῆς (ὥσπερ ἐστὶν ὅταν ἐν τῷ θνητῷ καθειρχθῇ) διὰ τοῦτο
20 μὴ διαλυόμενον, ὅτι φύσεως ἦν τῆς ἀμοίρου φθορᾶς;»

245F. Eusebius praep. evang. XI 28,13–16 (II 65,1–18)

Καὶ ὑποκαταβάς φησιν· «εἰκότως δὲ καὶ θεία φαίνεται ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἀμέριστον ὁμοιώσεως καὶ θνητὴ ἀφ' ὧν προσπελάζει τῇ θνητῇ φύσει· καὶ κάτεισι καὶ ἄνεισι καὶ θνητοειδής ἐστι καὶ τοῖς ἀθανάτοις ἐμ-
5 φερής. ἄνθρωπος γὰρ καὶ ὁ γαστρίζων ἑαυτὸν καὶ κεκορέσθαι σπουδάζων ὡς τὰ κτήνη· ἄνθρωπος δὲ καὶ ὁ σῴζειν ἐν πελάγει δι' ἐπιστήμης ἐν κινδύνοις οἷός τε ὢν τὴν ναῦν καὶ ὁ σῴζειν ἐν νόσοις καὶ ὅ γε τὴν μὲν ἀλήθειαν εὑρίσκων, μεθοδεύσας δὲ καὶ πρὸς γνώσεως
10 καταλήψεις πυρείων τε εὑρέσεις καὶ ὡροσκοπείων τηρήσεις καὶ μιμήσεις τῶν τοῦ δημιουργοῦ ποιημάτων μηχανησάμενος. ἄνθρωπος γὰρ ἐπενόησεν ἐπὶ γῆς συνόδους τῶν ἑπτὰ μετὰ τῶν κινήσεων δημιουργῆσαι, διὰ μηχανημάτων τὰ ἐν οὐρανῷ μιμούμενος. καὶ τί γὰρ
15 οὐκ ἐπενόησεν, ἀποδεικνὺς τὸν θεῖον καὶ θεῷ παρισωμένον ἐν αὐτῷ νοῦν; ἀφ' ὧν Ὀλυμπίου τε καὶ θείου καὶ οὐδαμῶς θνητοῦ τολμήματα διαφαίνων τοὺς πολλοὺς διὰ φιλαυτίαν τῆς αὐτῶν εἰς τὰ κάτω ῥοπῆς ἰδεῖν αὐτὸν οὐχ οἵους τε ὄντας ἐκ τῶν ἔξωθεν φαινο-
20 μένων ὁμοίως αὐτοῖς θνητοειδῆ δοξάζειν αὐτὸν ἀναπέ-

245F ION(D) **10** *πυρίων* I **12** *μηχανησάμενος*] *κτησάμενος* O **17** *μεταφαίνων* N : *διαμεταφαίνων* D **20** *ὁμοίως*] *ὁμοίους* IN **20** *καὶ θνητοειδῆ* ND

πεικεν· ἑνὸς ὄντος καὶ τούτου τρόπου τῆς ἐκ κακίας παραμυθίας, τὸ τῇ ἀντανισώσει τῆς αὐτῶν ἀθλιότητος διὰ τὰ ἔξωθεν φαινόμενα προσαναπαυομένους πείθειν ἑαυτούς, ὅτι ὡς τὰ ἔξω καὶ τὰ εἴσω πάντες ἄν-θρωποι.» 25

Incertae sedis

246F. Eusebius praep. evang. XIV 10,3 (II 287,1–7)

Ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς ἀντέγραψε Βοήθῳ Περὶ ψυχῆς ὁ αὐτὸς ὧδε γράφων ὁμολογεῖ πρὸς λέξιν· «... ὡς τὰ μὲν τῶν ἐν-νοιῶν καὶ τῆς ἱστορίας ἀναμφιλέκτως συνίστησι τὴν ψυχὴν εἶναι ἀθάνατον· οἱ δὲ εἰς ἀπόδειξιν παρὰ τῶν φιλοσόφων κομισθέντες λόγοι δοκοῦσιν εἶναι εὐανά- 5 τρεπτοι διὰ τὴν ἐν πᾶσιν εὑρησιλογίαν τῶν ἐριστικῶν. τίς γὰρ λόγος τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ οὐκ ἀμφισβητήσιμος τοῖς ἑτεροδόξοις, ὅπου καὶ περὶ τῶν δοκούντων ἐναργῶν ἐπέχειν αὐτῶν τισιν ἐδόκει;»

247F. Eusebius praep. evang. XV 10,9–11 (II 373,23–374,7)

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ Πλωτίνου διήλθομεν, συνιδεῖν οὐκ ἄτοπον καὶ τὰ Πορφυρίῳ ἐν τοῖς Πρὸς Βόηθον περὶ ψυχῆς

247F 1 cf. Plot. IV 7,8,5

246F 6 habet et Thdt. graec. aff. cur. I 48 p. 17,17–20 *ἀκού-σατε οἷά φησιν ἐν οἷς Πρὸς Βόηθον περὶ ψυχῆς ἔγραψεν. λέγει δὲ πρὸς πολλοῖς ἑτέροις καὶ ταῦτα·* «*τίς – ἀμφισβητήσιμος*»

24 ⟨*ὅμοιοι*⟩ *πάντες* Steph. **246F** ION(D) **1** *Βοήθῳ* Mras : *βοηθῷ* codd. **2** 'aus dem Zusammenhang gerissen' Mras **247F** I^b^ON(D)V

εἰρημένα· «πρὸς δὲ τὸν ἐντελέχειαν τὴν ψυχὴν εἰπόντα καὶ ἀκίνητον παντελῶς οὖσαν κινεῖν ὑπειληφότα
5 ῥητέον, πόθεν οἱ ἐνθουσιασμοὶ τοῦ ζῴου μηδὲν μὲν ξυνιέντος ὧν ὁρᾷ τε καὶ λέγει, τῆς δὲ ψυχῆς καὶ τὸ μέλλον καὶ μὴ ἐνεστὼς βλεπούσης καὶ κατὰ ταὐτὸ κινουμένης, πόθεν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ ζῴου συστάσεως αἱ τῆς ὡς ζῴου ψυχῆς βουλαί τε καὶ σκέψεις καὶ
10 θελήσεις, ῥοπαὶ οὖσαι τῆς ψυχῆς καὶ οὐ τοῦ σώματος;»

248F. Eusebius praep. evang. XV 11,2–3 (II 374,8–18)

Εἶθ' ἑξῆς ἐπιλέγει· «τὸ δὲ βαρύτητι ἀπεικάζειν τὴν ψυχὴν ἢ ποιότησι μονοειδέσι καὶ ἀκινήτοις σωματικαῖς, καθ' ἃς ἢ κινεῖται ἢ ποιόν ἐστι τὸ ὑποκείμενον, ἐκπεπτωκότος ἦν τέλεον ἢ ἑκόντος ἢ ἄκοντος τῆς ψυ-

4 cf. Arist. an. 406a3 *οὐκ ἀναγκαῖον τὸ κινοῦν καὶ αὐτὸ κινεῖσθαι*; phys. 256b24 *ὃ κινεῖ ἀκίνητον ὄν*; Alex. an. 17,10; 78,25 sq. *ἀκίνητος γὰρ καθ' ἑαυτὴν πᾶσα ἐντελέχεια.* Calc. comm. 225 p. 240,18–241,2 *at vero anima sine ortu et ex aeternitate, non sine motu, quem ad modum entelechiam Aristoteles fore confitetur, sed in motu perpetuo, utpote cuius naturaliter motiva vis est.* cf. supra 277F; Dörrie, Zet. 125 sq.; Waszink, Calc. ad loc. et intr. lxxvi **6–7** cf. Porph. zetem. (P.34) 259F,102 **8–10** cf. Plat. leg. 897a1 *βούλεσθαι, σκοπεῖσθαι...*; Plot. III 6,1; (3,1 sq.; 22 sq.); Macr. somn. II 16,24 *mens tua ad animam quasi ad fontem recurrat, cuius motum etiam sine corporis ministerio testantur cogitationes, gaudia, spes, timores*

3 inter *εἰρημένα* et *πρὸς* titulus *ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : ἀπὸ τὸ πρὸς βοηθὸν περὶ ψυχῆς* add. I[b] : cf. summarium p. 340,7 *Πορφυρίου περὶ τοῦ αὐτοῦ* I[b]ON(D) del. B (*ἀπὸ τῶν πρὸς Βοηθὸν περὶ ψυχῆς* add. I[b])

χικῆς ἀξίας καὶ οὐδαμῶς καθεωρακότος ὡς παρουσίᾳ 5
μὲν τῆς ψυχῆς ζωτικὸν γέγονε τὸ τοῦ ζῴου σῶμα, ὡς
πυρὸς παρουσίᾳ θερμὸν τὸ παρακείμενον ὕδωρ,
ψυχρὸν ὂν καθ' ἑαυτό, καὶ ἡλίου ἀνατολῇ πεφώτισταί
γε ὁ ἀήρ, σκοτεινὸς ὢν ἄνευ τῆς τούτου ἐκλάμψεως.
ἀλλ' οὔτε ἡ θέρμη τοῦ ὕδατος ἡ θερμότης ἦν τοῦ πυ- 10
ρὸς οὔτε τὸ πῦρ, οὔτε τὸ ἐναέριον φῶς τὸ σύμφυτον
τῷ ἡλίῳ φῶς· ὡσαύτως δὲ οὐδὲ ἡ τοῦ σώματος ἐμψυ-
χία, ἥτις ἔοικε τῇ βαρύτητι καὶ τῇ περὶ σῶμα ποι-
ότητι, ἡ ψυχὴ ἡ ἐν τῷ σώματι καταταχθεῖσα, δι' ἣν
καὶ πνοῆς τινος ζωτικῆς μετέσχε τὸ σῶμα.» 15

248 F 5 cf. hist. phil. (P.22) 223 F,16 *ἀξίαν* **7** sq. cf. Plot. I 2,1,31–35 *εἴ τι θερμότητος παρουσίᾳ θερμαίνεται, ἀνάγκη καὶ ὅθεν ἡ θερμότης ἐλήλυθε θερμαίνεσθαι; καὶ εἴ τι πυρὸς παρουσίᾳ θερμόν ἐστιν, ἀνάγκη καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ πυρὸς παρουσίᾳ θερμαίνεσθαι*; II 6,1,33 *καὶ τοῦ πυρὸς δὲ ἡ θερμότης*; V 4,2,30–31 *οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἡ μέν τίς ἐστι συμπληροῦσα τὴν οὐσίαν θερμότης, ἡ δὲ ἀπ' ἐκείνης*; Macr. somn. II 15,7–8 *ignem calidum vocamus, sed et ferrum calidum dicimus, et nivem frigidam et saxum frigidum nuncupamus, mel dulce, sed et mulsum dulce vocitamus; horum tamen singula de diversis diversa significant. aliter enim de igne, aliter de ferro calidi nomen accipimus, quia ignis per se calet, non ab alio fit calidus, contra ferrum non nisi ex alio calescit*; Macr. II 13–16 e Porph. hausta? cf. M. Schedler, Die Philosophie des Macrobius und ihr Einfluß auf die Philosophie des christlichen Mittelalters, Münster 1916, 54 n. 1; 64 n. 3; 65 n. 1; Mras, Kommentar 274–278; Courcelle, LG 31–32; Moraux, Arist. I 172 n. 2

248 F I^b^ON(D)V 5 *ἀξίας*] *οὐσίας* I^b^ **9** *γε* Steph. : *γὰρ* codd. **14** *καταταχθεῖσα* I^b^ : *καταχθεῖσα* OND : *κατασχεθεῖσα* V

249F. Eusebius praep. evang. XV 11,4
(II 374,19–375,4)

Εἶθ' ἑξῆς μεθ' ἕτερα ἐπιλέγει· «τὰ μὲν οὖν ἄλλα περὶ αὐτῆς εἰρήκασιν ἄλλοι, αἰσχύνην ἡμῖν φέρει. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸς ὁ ἐντελέχειαν τιθεὶς τὴν ψυχὴν λόγος σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ; πῶς δὲ οὐκ αἰσχύνης
5 γέμων ὁ πνεῦμά πως ἔχον αὐτὴν ἀποδιδοὺς ἢ πῦρ νοερόν, τῇ περιψύξει καὶ οἷον βαφῇ τοῦ ἀέρος ἀναφθὲν ἢ στομωθέν, ὅ τε ἀτόμων ἄθροισμα θεὶς ἢ ὅλως ἀπὸ σώματος αὐτὴν γεννᾶσθαι ἀποφαινόμενος; ὃν δὴ λόγον ἐν Νόμοις ἀσεβῆ εἶναι ἀπεφήνατο. αἰσχύνης οὖν
10 πάντες οὗτοι πλήρεις λόγοι. ἐπὶ δὲ τῷ λέγοντι αὐτοκίνητον οὐσίαν οὐκ ἄν τις, φησίν, αἰσχυνθείη.»

250F. Eusebius praep. evang. XV 15,9–16,2
(II 380,18–181,7)

Πρὸς δὲ τὴν περὶ θεοῦ τῶν Στωϊκῶν δόξαν ἀπαρκεῖ παραθέσθαι τὰς Πορφυρίου λέξεις ἐν τοῖς Πρὸς Βόηθον ἀντιγραφεῖσιν αὐτῷ περὶ ψυχῆς τοῦτον ἐχούσας τὸν τρόπον· «τὸν δὲ θεὸν οὐκ ὀκνοῦσι πῦρ νοερὸν εἰπόντες ἀΐδιον
5 καταλείπειν καὶ φθείρειν μὲν πάντα λέγειν καὶ ἐπινέμεσθαι, ὡς τοιοῦτον ὂν πῦρ οἷον τὸ ἡμῖν συνεγνωσμέ-

249F 5 *πῦρ νοερόν*] cf. SVF II 1031; 407 p.134,25; p.222,27; 37 **9** Plat. leg. 891d et e; cf. Phdr. 245e **8–11** sunt Porphyrio a Mras adscripta, Glotta 25 (1936) 184 **250F 6–7** cf. Arist. cael. 270b20–24

249F I[b]ON(D)V **1** *μεθ' ἕτερα* I[b] : om. ONV **11** *τι* I[b] **250F** BI[b]ON(D)V **3–4** inter *τρόπον* et *τὸν* titulus *ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΩΝ ΣΤΩΙΚΩΝ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ ΔΟΞΑΝ :* add. *ἀπὸ τῶν πρὸς βοηθὸν περὶ ψυχῆς* I[b] : cf. summarium p. 340, 16 *Πορφυρίου – δόξαν* BI[b]ON(D)

νον, ἀντιλέγειν τε τῷ Ἀριστοτέλει παραιτουμένῳ τὸν αἰθέρα ἐκ πυρὸς λέγειν τοιούτου. ἀπαιτούμενοι δὲ πῶς τὸ τοιοῦτον ἐπιδιαμένει πῦρ, ἀλλοῖον μὲν πῦρ οὐ λέγουσιν εἶναι, τὸ τοιοῦτον δ' εἰπόντες καὶ πιστεύειν αὐτοῖς ἀξιώσαντες εἰποῦσι τῇ ἀλόγῳ πίστει ταύτῃ ἐπισυνάπτουσιν, ὅτι καὶ ἀίδιόν ἐστι, καίπερ ἐκ μέρους καὶ τὸ αἰθέριον σβέννυσθαι καὶ ἀνάπτεσθαι τιθέντες. ἀλλὰ τὴν τούτων πρὸς μὲν τὰ αὐτῶν ἀβλεψίαν, πρὸς δὲ τὰ τῶν παλαιῶν ῥαθυμίαν τε καὶ καταφρόνησιν τί ἄν τις ἐπιὼν ἐπὶ πλέον μηκύνοι;» 10 15

P.33 *Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων* (Bid. 35, Beut. 34?)

251F. Stobaeus I 49,24 (I 347,19–349,17)

Ἐκ τῶν Πορφυρίου Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυναμεων

«Τὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις ὑπογράψαι πρόκειται καὶ πρότερόν γε ἐπεξελθεῖν τῇ ἱστορίᾳ τῇ τε παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ τῇ ὕστερον ἐπικρίσει τῇ παρὰ τοῖς διδασκάλοις. Ἀρίστων ἀντιληπτικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς θέμενος ταύτην διαιρεῖ εἰς δύο, τὸ μέν τι μέρος φάσκων μετά τινος τῶν αἰσθητηρίων ὡς τὰ πολλὰ κινεῖσθαι, ὃ αἰσθητικὸν καλεῖ, ἀρχὴν καὶ πηγὴν ὑπάρχον τῶν κατὰ μέρος αἰσθήσεων, τὸ δὲ ἀεὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ χωρὶς ὀρ- 5

P.33 titulus: cf. 251F; 255F fragmenta ad P.35 adscribenda? cf. Beutler; Dörrie, Zetemata 158 n. 1 incerta: cf. 431F; 439–440F **251F 5–13** Ariston Chius] cf. SVF I 377

12 *καίπερ*] *καὶ πῦρ* I[b] : *πῦρ* Gifford **251F 3** *ἐπεξελθὼν τῇ* FP : corr. W. : *ἐπεξελθόντι* Meineke **4** *ἐπικρίσει τῇ* Usener : *ἐπικριθείσῃ* FP

10 γάνων, ὃ ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων οὐκ ὠνομάσθαι (ἢ γὰρ ὅλως οὐκ εἶναι ἐν αὐτοῖς ἢ τελέως ἀσθενὲς καὶ ἀμυδρὸν ἄγαν), ἐν δὲ τοῖς λογικοῖς, ἐν οἷς δὴ μάλιστα ⟨ἢ⟩ μόνοις φαίνεται, νοῦν προσαγορεύεσθαι. {ἔφη ἄνευ ὀργάνων τὸν νοῦν ἐνεργεῖν, τὴν αἰσθητικὴν καὶ μετ' ὀρ-
15 γάνου.} πῶς οὖν ἡ μετ' ὀργάνου οὐχ ἡ αὐτὴ ἔσται τῷ νῷ, εἴγε ὑφ' ἓν γένος, τὸ τῆς ἀντιληπτικῆς, τέτακται καὶ ⟨τὸ⟩ μετ' ὀργάνου ἐνεργοῦν μέρος καὶ τὸ ἄνευ ὀργάνου; ἢ ὅτι ἡ μὲν τῆς μορφῆς τῶν ὄντων ἀντιλαμβάνεται, ἡ δὲ τῆς οὐσίας; αἴσθησις γὰρ οὐσίας οὐκ ἀν-
20 τιληπτική, ἀλλὰ μορφῆς καὶ πλάσεως ⟨* *⟩· ὅτι δὲ ἄνθρωπος ἢ ἵππος, ἄλλου ἡ ἀντίληψις. διάφορον οὖν τῆς ἀντιλήψεως κίνημα· ἡ μὲν γὰρ τυπουμένη ἔοικεν ἡ τῆς αἰσθητικῆς καὶ ἔξω ἑλκομένη ἐπὶ μορφήν, ἡ δὲ ἀφισταμένη τυπώσεως. οἱ μὲν οὖν διῄρουν καὶ τὸ μὲν
25 ἄνευ φαντασίας ⟨ἢ αἰσθήσεως⟩ διεξοδικόν, ἀπὸ τοῦ νοῦ ἠρτημένον διάνοιάν τε καὶ νοῦν προσηγόρευον, τὸ δὲ μετὰ φαντασίας ἢ αἰσθήσεως τὴν διέξοδον ἔχον δοξαστικόν. οἱ δὲ μίαν μὲν τὴν οὐσίαν λογικὴν ἐτίθεντο, διαφόρους δὲ τὰς ἐνεργείας. τοιαύτης δὲ οὔσης
30 τῆς διαφορᾶς ὑφ' ἓν τίθεσθαι τὰς ⟨δύο⟩ δυνάμεις μήποτε ἄτοπον ἦν (οὐ γὰρ ἐκ μιᾶς ἥ τε νόησις οὐσίας

10 *ἀλόγων* Heeren : *ἄλλων* FP *ὠνόμασται* F : *ὀνόμασται* P : corr. Heeren **12** add. Heeren **13** *νοῦν φαίνεται* FP : corr. Heeren **13–15** del. W. ut summarium margini olim adscriptum **14** *τὴν αἰσθητικὴν καὶ* FP[1] : *τὴν αἰσθητικὴν δὲ* P[2] : *τὴν δὲ αἰσθητικὴν καὶ* Meineke : *τὴν αἰσθητικὴν δὲ καὶ* Heeren **15** *ἡ μετ'* Heeren : *ἄνευ* FP **17** add. P[2] **20** lacunam statuit W. : ⟨*ὅτι αὐτίκα δίπουν τόδε ἢ τετράπουν*⟩ coni. W. **22** *τυπούμενον* P[1] : *τυπουμένῳ* P[2] *ἡ*[2] Heeren ex Aug. : *ᾗ* FP **25** add. Meineke **30** add. Meineke **31** *ἦν* Meineke : *ᾗ* FP *τε* Meineke : *γε* FP

ὁρμᾶται καὶ ἡ αἴσθησις, καὶ ἀντίληψιν εἴ τις λέγει τὴν τοῦ νοῦ ἐνέργειαν, ὁμωνύμως ἐρεῖ), καὶ ἔδει ἄλλην μὲν θέσθαι τὴν τοῦ νοῦ δύναμιν καὶ ἑτερογενῆ, μεθ' ἣν τὴν τῆς διανοίας, †πάντας τοὺς ἐφ' ἑκατέρας†, ἀλλὰ 35 τὴν μὲν ἀθρόαν ἐνέργειαν τὴν δὲ ἐν διεξόδῳ· ἄλλην δὲ πάντῃ τὴν αἰσθητικήν, ἧς τὸ μέν τι μετὰ προσχρήσεως ὀργάνων, τὸ δέ ⟨τι⟩ ἄνευ προσχρήσεως, τοῦ μὲν μετ' ὀργάνων αἰσθητικοῦ καλουμένου, τοῦ δὲ ἄνευ τούτων φανταστικοῦ, τὸ δέ τι οὐχ ἧττον τοῦ αὐτοῦ γέ- 40 νους, ὑπερβεβηκὸς δὲ τὸ διεξοδεῦον, τὸ ἀθρόον τούτων, δοξαστικὸν καλούμενον, ἐπιστάσεως οὔσης, πότερον τῆς διανοίας εἶδος τὸ τοιοῦτο ἢ τὸ ἄλλο, τὸ ὑπερβεβηκὸς μὲν τὸ αἰσθητικὸν καὶ φανταστικόν, ὑποβεβηκὸς δὲ τὸ νοητικόν.» 45

252F. STOBAEUS I 49,25 (I 349,18–350,7)

Ἐν ταὐτῷ

«Νουμήνιος δὲ τὴν συγκαταθετικὴν δύναμιν παραδεκτικὴν ἐνεργειῶν φήσας εἶναι, σύμπτωμα αὐτῆς φησιν εἶναι τὸ φανταστικόν, οὐ μὴν ἔργον γε καὶ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ παρακολούθημα, τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς 5 τὴν αἴσθησιν οὐκ ἐν τῇ φαντασίᾳ ἱστάντων μόνον,

252F 2–5 Numenius F45 des Places (Test. 37L.) **5–7** SVF II 74, cf. SVF II 72 (Aet.) *οἱ Στωικοὶ πᾶσαν αἴσθησιν εἶναι συγκατάθεσιν καὶ κατάληψιν*; ibid. 73 (Cic. Acad. II 108) *dicunt enim Stoici sensus ipsos adsensus esse*

33 *ἔδει* Usener : *εἰς* FP : *δεῖ* Heeren **35** *πάντας τοὺς* FP : *ἱστάντας νοῦν* Usener, cf. 252F, 5 : *ἱστάντας ταὐτὸ* coni. W. sed locum nondum persanatum putat *τοὺς ἀφ' ἑκατέρας ⟨αἱρέσεως⟩* Meineke **38** add. W. **43** *πότερον* F : *πρότερον* P
252F 1 F in textu, P mrg. habet **4** *γε* Meineke : *τε* FP

ἀλλὰ τὴν οὐσίαν ἀναρτώντων ἀπὸ τῆς συγκαταθέσεως. αἰσθητικὴ γὰρ φαντασία συγκατάθεσίς ἐστιν ἢ αἴσθησις τῆς συγκαταθέσεως καθ' ὁρμὴν οὔσης. Λογ-
10 γῖνος δὲ μηδ' εἶναι ὅλως συγκαταθετικὴν δύναμιν ὑπονοεῖ. κατὰ μέντοι τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἡ αἴσθησις ἐπὶ τῆς ⟨δι'⟩ αἰσθητηρίου φαντασίας ψιλὴ τίθεται καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ κατ' ἀρχὰς μέτοχος ἰδιώματος, ὅτι μηδὲ συγκαταθέσεως μέτοχος.
15 κἂν ᾖ δὲ μετὰ συγκαταθέσεως συγκατακειμένη φαντασία δι' αἰσθητηρίου ἡ αἴσθησις, οὐ πάντως καὶ ἀρετῆς μέτοχος ἡ αἴσθησις ἔσται, εἰ μὴ συγκατάθεσις εἴη τῶν ἐφ' ἡμῖν.»

253F. Stobaeus I 49,25a (I 350,8–354,18)

Τοῦ αὐτοῦ

«Διαπεφώνηται δὲ οὐ τὰ περὶ τούτων μόνον τοῖς παλαιοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τὰ περὶ τῶν μερῶν τῆς ψυχῆς, καὶ ὅλως τί τὸ μέρος καὶ τίς ἡ δύναμις καὶ τίνι
5 ταῦτα διενήνοχεν. αὐτίκα οἱ μὲν ἀπὸ τῆς Στοᾶς ὀκταμερῆ τὴν ψυχὴν θέντες καὶ πέντε μὲν μέρη τὰ αἰσθητικὰ λαβόντες, ἕκτον δὲ τὸ φωνητικὸν καὶ ἕβδομον τὸ σπερματικόν, {καὶ} λοιπὸν τὸ ἡγεμονικὸν ὡς ἂν ἄρχοντος χώραν ἔχειν ὑπετίθεντο, τὰ δὲ ἄλλα μέρη ἐν
10 ὑπηρέτου τάξει ἀπεδίδοσαν, ὥστε τὸ αὐτὸ ἐξ ἄρχον-

10 sq. cf. Plut. Stoic. rep. 47,12; G. Watson, Stoic Theory of Knowledge 66 **253F 5–11** cf. SVF III p. 122,3

12 *ἐπὶ τῆς ⟨δι'⟩* Meineke : *ἀπὸ τῆς* FP **15** *ᾖ δὲ* Usener : *ἦδε* F : *ἥδε* P **16** *καὶ ἀρετῆς*] *καὶ αἱρέσεως* Usener **253F 1** habent FP mrg. **8** del. Usener

τος καὶ ἀρχομένων συνεστάναι. παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ Ἀριστοτέλει ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τριμερὴς ἡ ψυχὴ λέγεται εἶναι, καὶ κεκράτηκε τοῦτο παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἀγνοοῦσιν ὡς ἡ διαίρεσις τῆς συστάσεως ἕνεκα τῶν ἀρετῶν παρείληπται· οὐ γὰρ ἁπλῶς εἰς σύλληψιν 15 πάντων τῶν μερῶν. τὸ γὰρ φανταστικὸν καὶ αἰσθητικὸν καὶ τὸ νοερὸν καὶ ⟨τὸ⟩ φυτικὸν οὐ δήπου ἐν τῇ διαιρέσει ταύτῃ περιληφθήσεται. ἄλλοι δέ, ὧν καὶ Νουμήνιος, οὐ τρία μέρη ψυχῆς μιᾶς, ἢ δύο γε, τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον, ἀλλὰ δύο ψυχὰς ἔχειν ἡμᾶς οἴονται, 20 ὥσπερ καὶ ἄλλοι, τὴν μὲν λογικήν, τὴν δὲ ἄλογον· ὧν πάλιν οἱ μὲν ἄμφω ἀθανάτους, οἱ δὲ τὴν λογικὴν ἀθάνατον, τὴν δὲ ἄλογον οὐ κατὰ τὰς ἐνεργείας μόνον ἀφίστασθαι τῆς ποιᾶς κινήσεως, ἀλλὰ καὶ κατ' οὐσίαν διαλύεσθαι. τοῖς δὲ ἐδόκει δύο ψυχῶν εἰς ταὐτὸ συμ- 25 πλακεισῶν ἀλλήλαις διπλασίας εἶναι τὰς κινήσεις, ὁμοιουμένων ἀλλήλαις ἐκ τοῦ ἀπολαύειν ἑκατέραν τῶν τῆς ἑτέρας παθημάτων κατὰ τὴν ἕνωσιν.

Ῥητέον δὲ ὡς δύναμις μέρους διήνεγκεν, ὅτι τὸ μὲν μέρος ἐκβέβηκε κατὰ γένος τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἄλλου 30 μέρους, αἱ δὲ δυνάμεις περὶ τὸ αὐτὸ στρέφονται γένος. διὸ τὰ μὲν μέρη παρῃτεῖτο Ἀριστοτέλης ἐπὶ τῆς

11 cf. Plat. resp. 434–441; 442c; 444b; Tim. 69c; Phdr. 246a **12** eth. Nic. 1102b28 sq. **19–21** Numenius F44 des Places (Test. 36L.) **22–25** *οἱ δὲ – διαλύεσθαι*] Porphyrii sent.? cf. 453F; Deuse, Unters. 215 **32** Arist.? sed cf. de an. 402b1–11; 413b13 sq.; 432a13 sq.; 433b2–6

16 *καὶ* Canter : *κατὰ* FP **17** *καὶ φυσικὸν* FP : corr. Usener **18** *παρειληφθήσεται* P **21** *ἄλλοι* FP : *ἄλλα* (aures, oculos etc.) coni. W., des Places **27** *ἑκάτερον* FP[1] : *ἑκατέροι* P[2] : corr. Canter

ψυχῆς, τὰς δὲ δυνάμεις οὐκέτι· τὸ γὰρ ἑτερομερὲς εὐθὺς ὑποκειμένου παραλλαγὴν εἰσάγειν, τὸ δὲ ἑτερο-
35 δύναμον καὶ περὶ ἓν ὑποκειμένου παραλλαγὴν εἰσάγειν, τὸ δὲ ἑτεροδύναμον καὶ περὶ ἓν ὑποκείμενον ἐνίστασθαι. Λογγῖνος δὲ οὐδὲ τὸ ζῷον πολυμερὲς εἶναι ἀλλ' ἀμερές, πολυδύναμον δέ, τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν τοῖς σώμασι πολυμερῆ φάσκων τὴν ψυχὴν γίγνεσθαι,
40 καθ' ἑαυτὴν οὖσαν ἀμερῆ. ὅτι δὲ οὐ πολυμερής, οὐ διὰ τοῦτο καὶ μονοδύναμος· ἐνδέχεσθαι γὰρ ἓν ἀμερὲς δυνάμεις πλείους ἔχειν.

Διακριτέον οὖν τάχα ἐκ τοῦ πολλοῦ ταράχου θέντας ὅρον γνώσεως μερικῆς διαφορᾶς καὶ ἀδιαφορίας
45 καὶ πάλιν δυνάμεων πρὸς μέρη καὶ πρὸς ἀλλήλας, εἶτ' ἀνωτέρω οὐσιῶν, εἰ καὶ πλείους ἐν ἑνὶ εἶεν. ὡς ἐκ τούτου γὰρ γνώριμον ἔσται, εἰ καὶ ἡ ψυχὴ ἐν ζῴῳ οὖσα πολυμερὴς ἢ μόνον πολυδύναμος, καὶ πότερον συγχωρητέον τοῖς μίαν μὲν ψυχὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον
50 κατακλείουσι, πολυμερῆ δὲ ταύτην, ἢ καθ' αὑτὴν ἢ καὶ ἐν τούτῳ λέγουσι γίγνεσθαι· ἢ πλειόνων ψυχῶν ἦν σύνοδος καὶ ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος μάλιστα χορῷ συνᾴδοντι καὶ κατὰ τοῦτο ἔχοντι τὸ ἓν κατὰ τὴν τῶν συμπληρούντων τὸ ὅλον συμφωνίαν, ἢ ἑνὸς ἦν κατ' οὐ-
55 σίαν τὸ διάφορον πλῆθος.

37 sq. cf. Porph. zetem. (P.34) 263F **38** cf. Plat. Tim. 35a

33 *ἑτερόμενον* FP : *ἑτερομέρον* P mrg. : corr. Heeren **34** *εἰσάγει* FP : corr. Heeren **35** *ἐνυποκειμένου* FP[1] : *ἓν ὑποκειμένου* P[2] : corr. Canter **38** ante *τὸ* add. ⟨*κατὰ*⟩ Heeren **39** *φάσκοντος* FP : corr. Usener **40** *ὅτι δὲ οὐ* W. : *οὐ δὲ οὐ* F : *οὐ δὲ ὁ* P **41** *ἓν* Meineke : *ἦν* FP **44** *θέντας ὅρον* Canter : *θέντα σαρὸν* F : *θέντα σάρον* P **45** *δυνάμεων* Heeren : *δυνάμεως* FP **45–46** *εἶτ' ἀνωτέρω* Usener : *ἐπανωτέρω* FP **51** *ἦν* Meineke : *ἡ* FP

Ῥητέον οὖν, ὡς δύναμις καὶ μέρος καὶ κατασκευὴ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ταύτῃ διενήνοχε· μέρος μὲν γάρ ἐστιν ὃ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ εἴδει καὶ ταῖς ἐνεργείαις ἄλλου μέρους διαφέρει· κατασκευὴ δὲ ἡ πρὸς ὃ πέφυκε τῶν μερῶν οἰκεία ἐπιτηδειότης· δύναμις δὲ τῆς 60 κατασκευῆς ἕξις ἀφ' ἧς ἐνεργεῖν δύναται, καθ' ὃ κατεσκεύασται ἕκαστον. ἔνιοι δὲ τὴν αὐτὴν ἔφασαν εἶναι κατασκευήν τε καὶ δύναμιν. διαφέρει δὲ μέρους δύναμις· ⟨αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις⟩ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνὸς ὑποκειμένου ὅλου πλείους θεωροῦνται, οὐκ ἐν ἄλλῳ 65 καὶ {ἐν} ἄλλῳ περατούμεναι τῷ ποσῷ τῆς ὑποκειμένης οὐσίας, τὰ δὲ μέρη ἀπολαμβάνει ἑαυτοῖς ποσόν τι τῆς οὐσίας καὶ περιγράφει ἀλλοῖόν τι μόριον αὐτῆς. αὐτίκα τοῦ μήλου αἱ μὲν δυνάμεις πᾶσαι ἐν ἑνί, τὰ δὲ μέρη ἄλλα ἀλλαχοῦ κεχώρισται· ἐφάπτεται γὰρ ἡ μὲν 70 τοῦ μέρους ἔννοια ποσοῦ, ὡς πρὸς τὴν τοῦ ὅλου κατασκευὴν ὀλιγωτέραν ποσότητα ἀπολαμβάνοντος· ἡ δὲ τῆς δυνάμεως τοῦ ὅλου τὴν ἐπίνοιαν ἀπείληφε. διόπερ ἀμερεῖς μὲν αἱ δυνάμεις καὶ δι' ὅλου κεχωρηκυῖαι, τὰ δὲ μέρη ἠλλοίωται, μερικοῦ ἔχοντα ἀντὶ τοῦ ὅλου 75 ποσότητα.

Πῶς οὖν ἀμερὴς ἡ ψυχὴ καὶ πάλιν τριμερής; οἱ μὲν οὖν τὰ μέρη τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ ποσὸν ἀκούσαντες

60–62 cf. Porph. in Tim. F7 (Procl. in Tim. I 56, 15–19) **69** *μήλου*] cf. Iambl. ap. Stob. I 49,33 (I 368,17 sq.)

57 *ταύτῃ* P[2] : *ταύτης* FP[1] **64** ⟨*αἱ – δυνάμεις*⟩ Meineke : om. FP[1] : *δυνάμεις γὰρ* P[2] **66** del. Meineke *παραιτούμεναι* P **67** *ἀπολαμβάνει* P[2] : *-ειν* FP[1] **68** *ἀλλ' οἷον* P[2] **72** *ἀπολαμβάνοντος* P[2] vulg. : *ἀπολαμβάνον* FP[1] W. **75** *μερισμοῦ* FP : corr. Usener **77** *οἱ* P : *ἡ* F **78** *κατὰ* Heeren : *καὶ* FP

εἰκότως ἀποροῦσι, πῶς καὶ ἀμερὴς καὶ τριμερής, καὶ
80 λύουσι φάσκοντες κατὰ μὲν ἴδιον λόγον καὶ καθ' ἑαυ-
τὴν εἶναι ἀμερῆ, τριμερῆ δὲ καθ' ὅσον ἐν σώματι γε-
νομένη μεριστῷ ὄντι ἄλλο καὶ ἄλλο μέρος ἐπέχει τοῦ
σώματος εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐνεργείας. οὐ γὰρ
δὴ ⟨ἡ⟩ αὐτὴ κεφαλὴν ἔχει καὶ θώρακα καὶ †τοῦ ποτ†
85 ἧπαρ, ἀλλ' αἱ διὰ τούτων διάφοροι ἐνέργειαι διαμε-
ριστῶς καὶ μερῶν γιγνόμεναι διαφόρων τοῦ σώματος
ἀπ' ἐκείνων αὐτῇ τῶν μερῶν μερισμὸν ἐπανέθεσαν.

Νικόλαος δὲ οὐκ ἠξίου τὰ μέρη τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ
ποσὸν λαμβάνειν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τὸ ποιόν, ὥσπερ
90 καὶ τέχνης καὶ φιλοσοφίας· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ποσοῦ τὸ
ὅλον ἐκ τῶν μερῶν συμπληροῦται καὶ γίγνεται ὡς
κατὰ τὴν πρὸς ἕτερον ἀντεξέτασιν πλέον ἢ ἔλαττον, ἢ
μικρότερον ἢ μεῖζον, προστιθεμένου μέρους ἢ ἀφαιρου-
μένου. ψυχῆς δὲ ⟨οὐχ⟩ οὕτως λέγομεν εἶναι μέρη (οὐ
95 γὰρ δὴ τὸ ποσὸν αὐτῆς ὑπὸ τούτων συμπληροῦται,
οὔτε γὰρ μέγεθός ἐστιν οὔτε τι ἔχει πλῆθος), ἀλλ' ὡς
τέχνης μέρη. διαφέρει δὲ καὶ τούτων· τέχνη μὲν γάρ,
⟨ἂν⟩ ἀπῇ τι μέρος, οὐκ ἂν εἴη ὁλόκληρος οὐδὲ τελεία,
ψυχὴ δὲ πᾶσα τελεία ἐστὶ καὶ τὸ πᾶν ζῷον οὐ κομισά-
100 μενον τὸ κατὰ φύσιν τέλος ἀτελές ἐστιν. ἀκούει τοίνυν

88 Nicolaus F7 Roeper (T9 Lulofs), cf. Moraux, Arist. I 481–485 **99–100** cf. Porph. ad Gaur.; Moraux, Arist. I 484

79 *πῶς γὰρ καὶ* P **82** *γενομένη* P^2 : *γενομένῳ* FP^1 *ὄντι* P^2 : *οὔτι* FP^1 **83** *αὐτῆς* FP : corr. W. **83** *αὐτὴ* FP^1 : *ἡ αὐτὴ* P^2 : corr. W. **83–84** *τοῦ ποτ' ἡ παρ* FP^1 : *τοῦτο τὸ ἧπαρ* P^2 : corr. W. **84** *ἀλλ'* P^2 mrg. : *ἅμ'* FP^1 **85–86** *διαμεριστῶν* FP : corr. Usener : *μεριστῶς καὶ διὰ μερῶν* susp. W. **87** *αὐτῇ* P^2 : *αὐτὴ* FP^1 **94** *οὐχ* om. FP : add. P^2 mrg. **96** *οὔτι τε* FP : corr. Heeren **97** *τέχνη*] *τέχνη* P^2 : *τέχνης* FP^1 **98** add. W. *ἀπῇ* W. : *ἀπὸ* FP^1 : *ἀπόν* P^2

Νικόλαος τὰ μέρη τῆς ψυχῆς ὡς δυνάμεις τοῦ ἔχοντος· τὸ γὰρ ζῷον καὶ ὅλως τὸ ἔμψυχον τῷ ψυχὴν ἔχειν πολλὰ δύναται, οἷον ζῆν, αἰσθάνεσθαι, κινεῖσθαι, νοεῖν, ὀρέγεσθαι, ὧν πάντων αἰτία καὶ ἀρχὴ ἡ ψυχή. ταύτας οὖν τὰς δυνάμεις, ἀφ' ὧν λέγεται τὸ ἔμψυχον 105 ταῦτα δρᾶν ἢ πάσχειν, μέρη τῆς ψυχῆς τίθεται ὡς εἴρηται. οὐδὲν ⟨δὲ⟩ κωλύει αὐτῆς ἀμεροῦς οὔσης μεριστῶς δέχεσθαι τὰς ἀπ' αὐτῆς τῶν ἐνεργειῶν ἐνδόσεις.

Μεριστὸν οὖν τὸ ζῷον, εἰς τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ καὶ 110 τοῦ σώματος παραλαμβανομένου, ἀφ' οὗ αἱ ζωτικαὶ ἐνέργειαι κατὰ ψυχῆς ἔνδοσιν δεχόμεναι τὴν εἰς μέρη τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν κατάταξιν καὶ τῇ ψυχῇ τὸ μέρη ἔχειν προσανέθεσαν. καὶ μήποτε διττῶς ἐπινοουμένης τῆς ψυχῆς καὶ ἐχούσης τὴν ζωήν, τήν τε καθ' 115 αὑτὴν καὶ τὴν κατὰ σχέσιν, ἐν τῇ κατὰ σχέσιν ζωῇ ὑφίσταται τὰ μέρη. ὡς γὰρ πυρῷ σπαρέντι ἐν τῇ πρὸς τὴν γένεσιν σχέσει ὑφίσταται τὰ μέρη, τοῦ στάχυος τοῦ ὅλου οὐκ ὄντος μεριστοῦ, ἐν δὲ μεριστῷ θεωρουμένου, ἀφ' οὗ πάλιν ἐπάνεισιν εἰς τὸ ἀμέριστον, οὕτω 120 καὶ ψυχῇ ἀμερίστῳ οὔσῃ ἐν τῇ σπορᾷ παρυφίσταται τὰ μέρη.»

117–122 cf. Porph. 452F,5–8; sent. 37 p. 44,13; Plot. IV 9,5,9 sq.; V 9,6,10 sq.

101 *δυνάμεις* P² : *δύναμις* FP¹ **106** *τίθενται* FP : corr. W. **107** add. W. **110** *οὖν* Canter : *ὂν* F : *ὧν* P **111** *αἱ* Meineke : *καὶ* FP **112** *ἐχόμεναι* FP : corr. Canter **113** *κατὰ τάξιν* FP : corr. Usener *τὰ* FP : *τὸ* Canter **115–116** *κατ' αὐτὴν* FP : corr. Canter **116** *τῇ* P² : *τῇδε* FP¹ **119** *ὅλου* P² : *λόγου* FP¹ *θεωρουμένῳ* F : *θεωρούμενα* P : corr. W. **121** *οὔσῃ* P² : *αὕτη* F : *αὔτη* P¹

254F. Stobaeus I 49,26 (I 354,19–25)

Ἐν ταὐτῷ

«⟨* *⟩ συμβαλλόμενον ἑξῆς ⟨ἂν⟩ εἴη ἐπισκέψασθαι πρὸς τὸ γνῶναι τίνες διὰ τὴν ψυχὴν †ζῷα† προβέβληνται ὡς δι' αὐτήν, καὶ τίνες διὰ τὴν μετ' αὐτήν,
5 καὶ τίνες διὰ τὸ ζῷον. οὕτως γὰρ καὶ αἱ ὑποστάσεις πρόδηλοι καὶ τίνες αἱ ἀνάγκαι εἰς τὴν καθ' αὑτὴν ἐπάνοδον ἔσονται τῶν ἐν μέρεσι τοῦ σώματος μέρη ψυχῆς κατακλειόντων.»

255F. Stobaeus III 25,1 (III 605,12–606,18)

Ἐκ τοῦ Πορφυρίου Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων

«Ὥσπερ γὰρ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τὰς ἄλλας κατελαβόμεθα, οὕτως ἀναθεωροῦντες κατὰ συναναφορὰν γιγνομένην καὶ μνήμην τῶν ἢ δι' αἰσθήσεως καταλη-
5 φθέντων ἢ διὰ λόγου, ἐθέμεθα καὶ ταύτην ψυχῆς δύναμιν, ἣ τῇ συναναφορᾷ καλεῖται μνήμη, ἣν ἀφορίζεται Ἀριστοτέλης κατοχὴν φαντάσματος, ὡς εἰκόνος, οὗ

255F 7 cf. Arist. parv. nat. 451a15 *τὸ μνημονεύειν...φαντάσματος, ὡς εἰκόνος οὗ φάντασμα, ἕξις*

254F 1 F mrg., P in textu habet **2** *Συμβαλλόμενον* F : *ἐμβαλλόμενον* P : *ἐπιβαλλόμενον* Meineke : initium deesse susp. W. ⟨*ἂν*⟩ Heeren **3** *ζωαὶ*? cf. Porph. sent. 23 p. 14,1 *τὰ πάθη ζωαί* et 253F, 111 *ζωτικαὶ ἐνέργειαι* *προσβέβληνται* P **5** *ἀποστάσεις* Aug. **255F** SMABr **1** SMa (*ἐκ τοῦ* om. A) om. Br **3–15** *αἴσθησιν* om. Br **3** *ἀναθεωροῦντες* S : *θεωροῦντες* M[d] A **5** *ταύτης* SAM[d]? : corr. Gesner **7** *οὗ* A : *οὐ* SM[d]

φάντασμα εἰκών, οἷον ὅταν γένηται ἡ αἴσθησις, ἀνεδόθη ἐπὶ τὴν φανταστικὴν κατασκευήν· τὸ γενόμενον ἐν τῇ φανταστικῇ τὸ πάθος, ὅ τι δή ποτε ὄν, φάντασμα 10 καλεῖται, ἔτι οὖν καὶ ἀρθέντος τοῦ αἰσθητικοῦ ἐκ τῆς αἰσθήσεως, τὸ προσπῖπτον ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ αἰσθητοῦ, ἀφ' οὗ συνέστηκε τὸ φάντασμα, εἰκόνος λόγον ἔχον πρὸς τὸ φανταστόν· οἷον γὰρ εἰκών τις ἐγένετο ἐν τῇ φανταστικῇ τοῦ ὑποπεσόντος ὑπὸ τὴν αἴσθησιν. ὅταν 15 οὖν γένηται κατοχὴ περὶ τὴν φανταστικὴν τοῦ φαντάσματος, καλεῖται μνήμη. τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζῴοις· ἡ δὲ διηρθρωμένη, καθ' ἣν καὶ ἀναμιμνησκόμεθα, ἐν μόνοις ἐστὶ τοῖς λογικοῖς· ἴδιον γὰρ λογισμοῦ τὸ διηρθρωμένον. διὸ καὶ φασὶν οἱ περὶ 20 τὸν Ἀριστοτέλην τὰ ἄλογα ζῷα μεμνῆσθαι μέν, ἀναμιμνήσκεσθαι δὲ μή, μόνον δὲ τὸν ἄνθρωπον καὶ μνημονεύειν καὶ ἀναμιμνήσκεσθαι.»

P.34 *Σύμμικτα ζητήματα* (Bid. 73, Beut. 67)

256T. Suda IV 178,28

Συμμίκτων ζητημάτων ζ'

21 Arist. ibid. 449b6–8; 453a4–14 **P.34** cf. Dörrie, Zetem.; H.-R. Schwyzer, Ammonios Sakkas, der Lehrer Plotins, Opladen 1983 titulus: 256T (= 2T,24); 257T; 258T; 260F; 262F incerta: P.33; 35; 35a; cf. ad P.33; Nemes. nat. hom. cap. 2; Calc. Comm. 214–235 (cf. Krause, Stud. Neopl. 45); Waszink, Calc. xcv

8 *φάντασμα* M[d]A : *φαντάσματα* S **10** *τῇ* Gesner : *ἧι* S : *ἥ* M[d] : *ἧ* A **12** *αἰσθητοῦ* M **16** *περὶ* SM[d]Br : *πρὸς* A

257T. PROCLUS in primum Euclidis librum commentarius 56,24–57,2 Friedlein

Περὶ μὲν οὖν τῆς γεωμετρικῆς ὕλης τοσαῦτα ἔχομεν λέγειν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅσα καὶ ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐν τοῖς Συμμίκτοις γέγραφεν καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν Πλατωνικῶν διατάττονται, συμφωνότερα δὲ εἶναι ταῦτα ταῖς γεωμετρικαῖς ἐφόδοις νομίζοντες.

258T. PRISCIANUS solutiones ad Chosroen 41,14–42,17 Bywater

... facile fiat accipere ex qualibus haec constituta sunt libris, recordari et ipsos ubi veteres cognovimus ... et Porphyrius ex Commixtis quaestionibus.

Liber II

259F. NEMESIUS de nat. hom. 3 p. 38,12–40,20

Ζητητέον δὲ πῶς ψυχῆς καὶ σώματος ἀψύχου γίνεται ἕνωσις. ἄπορον γὰρ τὸ πρᾶγμα· εἰ δὲ μὴ μόνον ἐκ
5 *τούτων, ἀλλὰ καὶ τοῦ νοῦ συνέστηκεν ὁ ἄνθρωπος, ὡς*

259aF. PRISCIANUS sol. ad Chosr. 50,25

Hinc inferre oportet et quod residuum est quaestionis: quo modo anima cum corpore est et per qualem speciem adunationis 5
sive mixturam sive compo-

257T cf. Dörrie, Zetem. 7–8 **259F** cf. Porph. sent. 35 p. 40,16–18; 33 p. 37,19–38,5; Aug. beat. vit. II 7

βούλονταί τινες, ἔτι πλέον ἀπορώτερον.

sitionem seu etiam aliam quandam connaturalitatis formam.

259bF. ibid. 50,28

πάντα γὰρ τὰ συνιόντα εἰς 10 *μιᾶς οὐσίας ὑπόστασιν πάντως ἑνοῦται, πάντα δὲ τὰ ἑνούμενα ἀλλοιοῦται καὶ οὐ μένει ἃ πρότερον ἦν, ὡς ἐπὶ τῶν στοιχείων δειχθήσε-* 15 *ται· ἑνωθέντα γὰρ ἄλλο τι γέγονε.*

videmus enim omnem es- 10 sentiam acceptam in uniuscuiusdam substantiam, animalis fortassis aut corporis, si prius ab alio transmutata corrupta sic com- 15 mittitur in unius substantiam.

259cF. ibid. 51,2

πῶς οὖν ἢ σῶμα ἡνωμένον τῇ ψυχῇ ἔτι μένει σῶμα ἢ πάλιν ἡ ψυχή, ἀσώματος 20 *οὖσα καὶ οὐσιώδης καθ' ἑαυτήν, πῶς ἑνοῦται σώματι καὶ μέρος γίνεται τοῦ ζῴου, σῴζουσα τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἀσύγχυτον καὶ ἀδιάφθορον;* 25 *ἀνάγκη γὰρ ἢ ἡνῶσθαι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα καὶ*

non enim inest intellegere et simul salvatam incorruptam et ad substantiam alicuius unius commissam.

11 sq. cf. Aug. trin. IX 4,7; 5,8

259F 7 *τινες* ΠΒΗΔΚFA Alf. arm. : *τινες, οὐδεμία λύσις τούτων, εἰ δὲ καὶ ἄλλο παρὰ ταῦτά ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὡς εἰπόν τινες, ἐπιπλέον ἀπορώτερον* D : *τινες, οὐδὲ μία λύσις τούτων, ἀλλὰ καὶ ἄπορός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὡς εἰπόν τινες, ἐπιπλέον ἀπορώτερον* P **8** *ἀπορώτερον*] add. *καὶ οὐδεμία λύσις τούτων. ἀλλὰ καὶ ἄπορός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὡς εἰπόν τινες, ἔτι πλέον ἀπορώτερον* A **11** *ἑνοῦνται* D **13** *ἃ*] *οἷα* Π

συνηλλοιῶσθαι καὶ συν-
εφθάρθαι ἀμφότερα ὡς τὰ
στοιχεῖα, ἢ μὴ ἡνῶσθαι μὲν
30 διὰ τὰς προειρημένας ἀτο-
πίας, παρακεῖσθαι δὲ ὡς
χορευτὰς ἐν χορῷ ἢ ψῆφον
ψήφῳ, ἢ κεκρᾶσθαι ὡς οἶ-
νον καὶ ὕδωρ. ἀλλ' ὅτι μὲν
35 οὐ δύναται παρακεῖσθαι τῷ
σώματι ἡ ψυχή, ἐν τῷ περὶ
τῆς ψυχῆς ἀποδέδεικται·
ἦν γὰρ ἂν μόνον αὐτὸ τὸ
μέρος τοῦ σώματος ἔμψυ-
40 χον τὸ πλησιάζον τῇ ψυχῇ,
τὸ δὲ μὴ συνημμένον ἄψυ-
χον, πρὸς τῷ μὴ δύνασθαι
ἓν λέγειν εἶναι τὰ κατὰ πα-
ράθεσιν, ὡς ξύλα, φέρε εἰ-
45 πεῖν, ἢ σίδηρον ἤ τι τοιοῦ-
τον.

259dF. ibid. 51,4

καὶ ἡ κρᾶσις δὲ τοῦ οἴνου
καὶ τοῦ ὕδατος ἀμφότερα
συνδιαφθείρει. οὔτε γὰρ
50 ὕδωρ ἐστὶ καθαρὸν τὸ
κρᾶμα οὔτε οἶνος, καίτοι
τῆς τοιαύτης κράσεως κατὰ
παράθεσιν γινομένης λαν-

si enim corrupta sint unita,
unam perficiunt substan-
tiam; si vero salvari pos-
sunt, etsi fortassis nos la-
teat, non videtur connatu- 5
raliter in unam substan-
tiam uniri sicut mixtum ex

34–37 cf. Nemes. nat. hom. 2 p. 22,10–13

42 *τῷ* ΠH[2] : *τὸ* BH[1]KF(R)ADP : *τοῦτο* Dörrie **45** *ἢ σίδηρον*] *εἰς σ. συνημμένα* arm.

θάνουσαν ⟨μὲν⟩ τὴν αἴσθη-
55 σιν διὰ τὸ λεπτομερὲς τῶν
κεκραμένων, δήλην δὲ ἐκ
τοῦ πάλιν ἀπ' ἀλλήλων δύ-
νασθαι χωρίζεσθαι· σπόγ-
γος γοῦν ἐλαιωθεὶς ἀνιμᾶ-
60 ται καθαρὸν τὸ ὕδωρ καὶ
πάπυρος, αἰσθητῶς δὲ
χωρίσαι τὰ ἀκριβῶς
ἡνωμένα παντάπασιν ἀδύ-
νατον. εἰ δὲ μήτε ἥνωται
65 μήτε παράκειται μήτε κέ-
κραται, τίς ὁ λόγος τοῦ τὸ
ζῷον ἓν λέγεσθαι; Πλάτων
μὲν οὖν καὶ διὰ ταύτην τὴν
ἀπορίαν οὐ βούλεται τὸ
70 ζῷον ἐκ ψυχῆς εἶναι καὶ
σώματος, ἀλλὰ ψυχὴν
σώματι κεχρημένην καὶ
ὥσπερ ἐνδεδυμένην τὸ
σῶμα. ἔχει δὲ καὶ οὗτος ὁ
75 λόγος ἄπορόν τι. πῶς γὰρ
ἓν εἶναι δύναται μετὰ τοῦ
ἐνδύματος ἡ ψυχή; οὐ γὰρ
ἓν ὁ χιτὼν μετὰ τοῦ ἐνδε-
δυμένου.

vino et aqua, si quidem
olearis spongea repellit pu-
ram ex mixtura aquam et 10
papyrus similiter. per hoc
coaptari aestimandum sibi
invicem, sed non uniri na-
turaliter.

72 κεχρημένην] cf. Plat. Phd. 79c3; Alc. I 129e3–5 73 ἐνδεδ.] cf. Pythag. ap. Arist. an. 407b21–23; Plat. Phd. 81e2; resp. 620c3; Plot. I 6,7,5–7; Porph. abst. I 31 p. 109,15; II 46; ant. 14; Dörrie, Zetem. 51–52

54 add. Morani 56 δῆλον codd. : corr. Morani

80 *Ἀμμώνιος δὲ ὁ διδάσκαλος Πλωτίνου τὸ ζητούμενον τοῦτον τὸν τρόπον ἐπελύετο· ἔλεγε τὰ νοητὰ τοιαύτην ἔχειν φύσιν, ὡς καὶ* 85 *ἑνοῦσθαι τοῖς δυναμένοις αὐτὰ δέξασθαι, καθάπερ τὰ συνεφθαρμένα, καὶ ἑνούμενα μένειν ἀσύγχυτα καὶ ἀδιάφθορα ὡς τὰ παρακεί-* 90 *μενα. ἐπὶ μὲν γὰρ σωμάτων ἡ ἕνωσις ἀλλοίωσιν τῶν συνιόντων πάντως ἐργάζεται, ἐπειδήπερ εἰς ἄλλα σώματα μεταβάλλεται ὡς* 95 *τὰ στοιχεῖα εἰς τὰ συγκρίματα καὶ αἱ τροφαὶ εἰς αἷμα, τὸ δὲ αἷμα εἰς σάρκα καὶ τὰ λοιπὰ μόρια τοῦ σώματος. ἐπὶ δὲ τῶν* 100 *νοητῶν ἕνωσις μὲν γίνεται, ἀλλοίωσις δὲ οὐ παρακο-*

259eF. ibid. 51,9

tale igitur mirabile in anima, quomodo id ipsum et miscetur alteri sicut ea quae sunt concorrupta et manet sui salvans essen- 5 tiam sicut ea quae sunt apposita. natura enim est ista incorporalium: etenim eorum quae sunt immateria- 10 lia mixtura non efficitur cum corruptione, sed improhibite per omnia implent se habentia oportune recipiendo et per totum 15 perveniunt sicut incorrupta sibi invicem, et manent incommixta et inconcorrupta.

83–109 cf. Aug. trin. IX 6,9–11 **87–90** cf. Porph. ad Gaur. p. 47,22 sq. *τὴν θείαν ἐκείνην κρᾶσιν...*; Procl. in Remp. I 234,15 (Porph.? cf. 263F) *ἀσυγχύτως ἡνωμένων*; Aug. imm. an. 17,6; Claud. Mam. stat. an. I 15 p. 59,24 *inconfusibiliter posse misceri* (cf. Pépin, REA 66 [1964] 100 n. 2)

83 *ἔλεγε* ⟨*γὰρ*⟩ Dörrie **90** *τῶν σωμάτων* F **92** *πάντως* ΠΒΗΔFA Alf. arm. : *πάντων* DP : om. K

λουθεῖ. οὐ γὰρ πέφυκε
νοητὰ κατ' οὐσίαν ἀλλοιοῦ-
σθαι, ἀλλ' ἢ ἐξίσταται ἢ εἰς
105 *τὸ μὴ ὂν φθείρεται, μετα-*
βολὴν δὲ οὐκ ἐπιδέχεται·
ἀλλ' οὔτε εἰς τὸ μὴ ὂν φθεί-
ρεται· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀθά-
νατα. καὶ ἡ ψυχή, ζωὴ
110 *οὖσα, εἰ ἐν τῇ κράσει μετε-*
βάλλετο, ἠλλοιώθη ἂν καὶ
οὐκ ἦν ἂν ἔτι ζωή. τί δὲ
συνεβάλλετο τῷ σώματι, εἰ
μὴ παρεῖχεν αὐτῷ τὴν
115 *ζωήν; οὐκ ἄρα ἀλλοιοῦται*
ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ἑνώσει. δε-
δειγμένου τοίνυν τούτου,
ὅτι τὰ νοητὰ ἀναλλοίωτα
κατ' οὐσίαν ἐστίν, ἀναγ-
120 *καίως παρακολουθεῖ τὸ καὶ*
ἑνούμενα αὐτὰ μὴ συνδια-
φθείρεσθαι οἷς ἥνωται. καὶ
ἥνωται τοίνυν

259fF. ibid. 51,18

καὶ ἀσυγχύτως ἥνωται τῷ
125 *σώματι ἡ ψυχή.*

manet ergo inconfuse un-
ita ...

102–116 cf. Aug. imm. an. 3,4–4,5; 5,9; 7,12; 9,16; trin. X 7,9

103 *νοητὸν* codd. (*νοητὴν* P) : *τὸ νοητὸν* edd. : corr. Morani **108** *ἀθάνατα* codd., Morani : *ἀθάνατον* edd. **112** *οὐκ – ζωή* ΠΗΚF : *οὐκ ἦν ἂν ἐν τῇ ζωῇ* B : *οὐκ ἦν ἔτι ζωή* AP : *οὐκέτι ἦν ζωή* D Alf. arm. **118** *ἀναλλοίωτα* ΠΒΗΔ Alf. arm. ge. ar. : *ἀσώματα* KF(R)ADP

ὅτι μὲν γὰρ ἥνωται, ἡ συμπάθεια δείκνυσι· συμπαθεῖ γὰρ ὅλον ἑαυτῷ τὸ ζῷον ὡς ἓν ὄν. ὅτι δὲ καὶ ἀσύγχυτος
130 μένει, δῆλον ἐκ τοῦ τὴν ψυχὴν τρόπον τινὰ χωριζομένην τοῦ σώματος ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ ὥσπερ νεκρὸν αὐτὸ κεῖσθαι καταλείπου-
135 σαν, μόνον δὲ ἐξατμίζουσαν αὐτὸ τῇ ζωῇ, ἵνα μὴ παντελῶς ἀπόληται, καθ' ἑαυτὴν ἐν τοῖς ὀνείροις ἐνεργεῖν θεσπίζουσαν τὸ μέλλον
140 καὶ τοῖς νοητοῖς πλησιάζου-

259gF. ibid. 52,13

quia enim unitur, compassibilitas declarat; quia vero non concorrumpitur, ostendit segregatio facta per somnos. redit enim 5 pulcre in se ipsam anima et solum veluti per vaporem extenuatur corpus vitaliter, sicut in cinere flamma occulta. 10

129–147 cf. Aug. imm. an. 14,23–15,24; 10,17; quant. an. 30,61; Claud. Mam. stat. an. I 24 p. 86,2–5 *quid autem illud est quod somniare dicimus, nisi quod ne defesso quidem corpore in somnosque resoluto animae vis a cogitationibus vacat? tota vero ibi est ubi cogitat, quia tota cogitat*; 23 p. 82,24–83,4 *hinc est quod etiam dum corpus administrat atque sentificat, si quando in summa eademque semper adtollitur, ita quodam modo corporeos deserit sensus ab hisdemque inlocaliter abscedit, ut coram posita non videat, ut iuxta sonantia non audiat, ut percursam legendo paginam non intellegat* (83,4–6 *adest anima ut per oculum literarum signa colligat eademque in syllabos sociata coniungat ac per verba distinguat, et non adest ut quid per haec fecerit sciat*). cf. Dörrie, Zetem. 63; Pépin, REA 66 (1964) 84 n. 1 **139** cf. Porph. ad. Boeth. (P.32) 281F,6; abst. 178,15N.; ad Aneb. ap. Iambl. myst. III 2 (102,15sq.); vit. Pyth. 22,20–23N.; Nemes. nat. hom. 12 p. 68,10; Waszink, Mnemos. Ser. III 9 (1940) 65–85; id., Entretiens XII 53–54

129 *ἀσύγχυτος* D : *-ον* cett.

σαν. τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει
καὶ ὅταν καθ' ἑαυτὴν ἐπι-
σκέπτηταί τι τῶν ὄντων· καὶ
τότε γάρ, ὡς οἷόν τε, τοῦ
145 *σώματος ἑαυτὴν χωρίζει*
καὶ καθ' ἑαυτὴν γίνεται, ἵν'
οὕτως ἐπιβάλῃ τοῖς οὖσιν.

259hF. ibid. 51,25

ἀσώματος γὰρ οὖσα δι'
ὅλου κεχώρηκεν ὡς τὰ συν-
150 *εφθαρμένα, μένουσα ἀδιά-*
φθορος καὶ ἀσύγχυτος ...

inconfuse unitur et per totum diffusa est manens quidem perfectissime incorruptibilis et incorporalis.

260F. Nemesius de nat. hom. 3 p. 42,22–43,8

μάρτυς δὲ τούτων Πορφύ-
ριος ὁ κατὰ Χριστοῦ
κινήσας τὴν ἑαυτοῦ
γλῶσσαν· ἰσχυραὶ δὲ τῶν
5 *ἐχθρῶν αἱ ὑπὲρ ἡμῶν μαρ-*
τυρίαι καὶ μηδεμίαν ἀντιλο-
γίαν ἐπιδεχόμεναι. οὗτος
τοίνυν ὁ Πορφύριος ἐν τῷ

151 concl. 260aF

143 *ὄντων*] *νοητῶν* F **150–151** *μένουσα – ἀσύγχυτος* ΠΒΗΔΡ Alf. arm. : *μένουσα ἀδιάφθορος ὡς τὰ ἀσύγχυτα* KFA : *καὶ ἀφεῖσα κενῶς τὰ συνεφθαρμένα μένει ἀδιάφθορος καὶ ἀσύγχυτος* D **260F 1** *τούτων* Π arm. : *τούτου* BHFADP : om. K Alf. *πορφύριος* ΠFDP arm. : *ἐστὶ π.* BHKA Alf. **2** *χριστοῦ* ΠΒΚ : *τοῦ χρ.* HF : *τοῦ δόγματος χρ.* DP : *τοῦ χρ. δόγμα τε* A

δευτέρῳ λόγῳ τῶν Συμ-
10 *μίκτων ζητημάτων γράφει*
κατὰ λέξιν οὕτως· «οὐκ
ἀπογνωστέον οὖν ἐνδέχε-
σθαί τινα οὐσίαν παρα-
ληφθῆναι εἰς συμπλήρωσιν
15 ἑτέρας οὐσίας καὶ εἶναι
μέρος οὐσίας μένουσαν
κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν
μετὰ τοῦ συμπληροῦν
ἄλλην οὐσίαν, ἕν τε συν
20 ἄλλῳ γενομένην

260aF. Nemesius ibid. p.40,20–22

καὶ τὸ καθ' ἑαυτὴν ἓν | *καὶ τὸ καθ' ἑαυτὴν ἓν δια-*

260aF init.: cf. 259F,151

9 *λόγῳ* ΠΒΗΔF arm. : *λόγῳ τῷ περὶ* ADP : om. K **11** *κατὰ λέξιν* ΠΒΗΔΑ Alf. : *κατὰ χριστοῦ* KF : *κατὰ χριστοῦ κατὰ λέξιν* DP : om. arm. **11–20** *οὐκ – γενομένην*] *εἰ οὐκ ἀπογινώσκεται* (*-σκετε* K³ : *-σκει τε* R) *οὖν ἀλλὰ δέχεσθαι* (*-σθε* R) *οὐσίαν συμπαραληφθείσης* (*-ας* R) *ἑτέρας οὐσίας, μὴ* (add. *καὶ ἑτέρας οὐσίας τὴν* R) *μένουσαν δὲ κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν μετὰ τοῦ συμπληροῦν, ἄλλην οὐσίαν τε* (*τε* R : spat. 2 litt. eras. K) *σὺν ἄλλω* (*ἄλλο* K¹ : *ἄλλω τινὶ* K²) *γενομένην* (*γιν-* R) KR **12** *οὖν* ΠΒΗΔFA : *οὖν ἐστι* DP *ἐνδέχεσθαί* ΠΒFA : *δέχεσθαι* HDP **13** *τινα* ΠΒΗΔFA : om. DP **16** *μένουσαν* ΠΒΗΔF : *μ. δὲ* DP : *μ. τε* A **18** *τὸ* DP : *τοῦ* ΠΗF : *αὐτοῦ* B **19** *ἓν* ΠΒΗΔFA Alf. arm. : om. DP **21–22** *ἓν διασῴζουσαν* ΠΗΚFAD Alf. : *ἐνδιασῴζουσαν* BP arm. **260aF 1–2** *ἓν διασῴζουσα* ΠΗ : *ἐνδιασ.* BKFA Alf. arm. : *καθαρὸν ἐνδιασ.* DP

διασῴζουσαν, καὶ τὸ μεῖ-
ζον, αὐτὴν μὲν μὴ τρεπο-
μένην, τρέπουσαν δὲ
25 ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἂν
γίγνηται, εἰς τὴν ἑαυτῆς
ἐνέργειαν τῇ παρουσίᾳ.»

σῴζουσα καί, ἐν οἷς ἂν
γένηται, τρέπουσα ἐκεῖνα
εἰς τὴν ἑαυτῆς ζωὴν καὶ μὴ
τρεπομένη ὑπ' ἐκείνων.
5

260bF. Priscianus ibid.
52,21

anima corpori miscetur sal-
vans sui essentiam et ope-
rationem incorruptibilem.

261F. Nemesius ibid.
p. 40,22–42,9

ὡς γὰρ ὁ ἥλιος τῇ παρου-
σίᾳ τὸν ἀέρα εἰς φῶς μετα-
βάλλει ποιῶν αὐτὸν φωτο-
ειδῆ, καὶ ἑνοῦται τῷ ἀέρι
5 *τὸ φῶς ἀσυγχύτως ἅμα καὶ*
αὐτῷ κεχυμένον, τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ ἡ ψυχὴ ἑνου-
μένη τῷ σώματι μένει
πάντως ἀσύγχυτος, κατὰ
10 *τοῦτο μόνον διαλλάττουσα,*

261aF. Priscianus ibid.
51,33

sicut sol in lucem aera con-
vertit et ignis proxima cali-
ficat, lux vero unitur qui-
dem aeri, sicut ea quae
sunt concorrupta, et incon- 5
fusa manet ad eum, propte-
rea et incorporalium opera-
tio essentiatur et roboratur
in se, ipsa implens facile
ad totum quae se oportune 10

2–5 cf. Aug. imm. an. 13,21 **261F 1–25** cf. Plot. IV 3,4,19–21; 22,1–12; 8,4,3–4; Syrian. in Met. 85,19–28 (cf. ad Porph. in Remp. (P.18) 185F

4 *εἰς* arm. : *κατὰ* codd., Alf. **260F 23** *μὴ* om. F **261F 5–6** *καὶ αὐτῷ κεχυμένον* Morani : *αὐτῷ κεχυμένον* ΠΗ Alf. arm. : *αὐτῷ κεχυμένος* BP : *καὶ κεχυμένως* KFAD[1] : *καὶ κεχυμένος* D[2] **9** *πάντως* ΠΗΚ : *πάντα* B : *πάλιν* D : *πάντως πάλιν* AP : *παντελῶς* F

ὅτι ὁ μὲν ἥλιος, σῶμα ὢν καὶ τόπῳ περιγραφόμενος, οὐκ ἔστι πανταχοῦ, ἔνθα καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ
15 *τὸ πῦρ· μένει γὰρ καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς ξύλοις ἢ ἐν θρυαλλίδι δεδεμένον ὡς ἐν τόπῳ. ἡ δὲ ψυχή, ἀσώματος οὖσα καὶ μὴ περιγραφομένη*
20 *τόπῳ, ὅλη δι' ὅλου χωρεῖ καὶ τοῦ φωτὸς ἑαυτῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ οὐκ ἔστι μέρος φωτιζόμενον ὑπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ μὴ ὅλη πάρε-*
25 *στιν. οὐ γὰρ κρατεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' αὐτὴ κρατεῖ τὸ σῶμα, οὐδὲ ἐν τῷ*

recipiunt. neque enim sicut flamma accenditur *θρυαλλίδι*, ita et anima corpore.

261bF. PRISCIANUS ibid. 52,7

σώματί ἐστιν ὡς ἐν ἀγγείῳ
30 *ἢ ἀσκῷ, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ σῶμα ἐν αὐτῇ.*

neque ut in sacco concluditur.

261cF. PRISCIANUS ibid. 51,14

μὴ κωλυόμενα γὰρ ὑπὸ τῶν σωμάτων τὰ νοητά, ἀλλὰ

improhibite per omnia explent.

13–27 cf. Aug. imm. an. 16,25 **25–31** cf. Aug. Gen. ad litt. VIII 21 (CSEL 28 p. 261,7–9); quant. an. 5,7; 30,61 **29–30** cf. Porph. sent. 28 p. 17,2–8 **30–31** Plat. Tim. 36d9–e1; Plot. IV 3,22,8–9

διὰ παντὸς σώματος
35 *χωροῦντα καὶ διαφοιτῶντα*
καὶ διεξιόντα, οὐχ οἷά τέ
ἐστιν ὑπὸ τόπου σωματικοῦ
κατέχεσθαι.
νοητὰ γὰρ ὄντα ἐν νοητοῖς καὶ τόποις ἐστίν, ἢ γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἢ ἐν τοῖς ὑπερκειμένοις νοητοῖς, ὡς ἡ ψυχὴ ποτὲ 40 *μὲν ἐν ἑαυτῇ ἐστιν, ὅταν λογίζηται, ποτὲ δὲ ἐν τῷ νῷ, ὅταν νοῇ. ἐπὰν οὖν ἐν σώματι λέγηται εἶναι, οὐχ ὡς ἐν τόπῳ τῷ σώματι λέγεται εἶναι, ἀλλ' ὡς ἐν σχέσει καὶ τῷ παρεῖναι, ὡς λέγεται ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. καὶ γὰρ τῇ σχέσει καὶ τῇ πρός τι ῥοπῇ καὶ διαθέσει δεδέσθαι φαμὲν ὑπὸ τοῦ* 45 *σώματος τὴν ψυχήν, ὡς λέγομεν ὑπὸ τῆς ἐρωμένης δεδέσθαι τὸν ἐραστήν, οὐ σωματικῶς οὐδὲ τοπικῶς, ἀλλὰ κατὰ σχέσιν. ἀμέγεθες γὰρ ὂν καὶ ἄογκον καὶ ἀμερὲς τῆς κατὰ μέρος τοπικῆς περιγραφῆς κρεῖττόν ἐστιν. τὸ γὰρ μὴ ἔχον μέρος ποίῳ δύναται τόπῳ περιγράφεσθαι; ὄγκῳ γὰρ τόπος* 50 *συνυφίσταται. τόπος γάρ ἐστι πέρας τοῦ περιέχοντος, καθ'*

34–35 cf. Aug. quant. an. 15,26 **40–42** cf. Porph. sent. 16 p. 7,7–8 *εἰς δὲ ἑαυτὴν εἰσδῦσα* (sc. *ἡ ψυχή*) *πρὸς τὸν νοῦν ἐν ταῖς νοήσεσι γίνεται*; ad Gaur. p. 50, 15–16 *στραφεῖσα εἰς ἑαυτὴν ψυχὴ εὑρίσκαι τοῦτον* (sc. *τὸν νοῦν*) *παρόντα* **42–43** cf. Porph. sent. 3 **44–48** cf. Aug. epist. 166 II 4 (CSEL 44 p. 551, 7–12 **45** cf. Porph. sent. 4 p. 2,6–8 *τῇ δὲ ἐκ τῆς ῥοπῆς ὑποστάσει τινὸς δυνάμεως μεταδίδωσι προσεχοῦς τοῖς σώμασιν* **48–49** cf. Aug. quant. an. 14,24 **48–62** cf. Porph. sent. 27

39–40 *καὶ τόποις – νοητοῖς* om. P **42–43** *οὐχ – εἶναι* om. B **45–46** *τῇ σχέσει καὶ* om. F **45** *πρός τι* ΠΗΑ²D arm. : om. BKFA¹P **47** *οὐδὲ τοπικῶς* om. B **48** *ὂν*] *τι* D **48–49** *τῆς – περιγραφῆς* ΠΒΗΔFA Alf. arm. : *τῆς κατὰ περιγραφὴν* K : *τῆς κατὰ μέρος τοπικῆς τῆς κατὰ τὴν ἐν τόπω περιγραφῆς* P : *ἡ ψυχὴ πρᾶγμα καὶ τῆς κατὰ τὴν ἐν τόπω περιγραφῆς* D **50–51** *ὄγκῳ – συνυφίσταται* om. K

ὃ περιέχει τὸ περιεχόμενον. εἰ δέ τις λέγοι· 'οὐκοῦν καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐστὶ καὶ πανταχοῦ ἡ ἐμὴ ψυχή', λανθάνει ἑαυτὸν πάλιν τόπον λέγων· καὶ γὰρ τὸ ἐν Ἀλε-
55 *ξανδρείᾳ καὶ ὅλως τὸ ἐν τῷδε τόπος ἐστίν. ἐν τόπῳ δὲ ὅλως οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐν σχέσει. δέδεικται γὰρ μὴ δύνασθαι περιληφθῆναι τόπῳ. ὅταν οὖν ἐν σχέσει γένηται νοητὸν τόπου τινὸς ἢ πράγματος ἐν τόπῳ ὄντος, καταχρηστικώτερον λέγομεν ἐκεῖ αὐτὸ εἶναι διὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν*
60 *ἐκεῖ, τὸν τόπον ἀντὶ τῆς σχέσεως καὶ τῆς ἐνεργείας λαμβάνοντες. δέον γὰρ λέγειν· 'ἐκεῖ ἐνεργεῖ', λέγομεν· 'ἐκεῖ ἔστιν'.*

Liber IV

262F. Scholia in Basil. Hexaem. p. 201,21–24

[Basil. hom. I in hexaem. PG 29,28 A 3–6 *ἄλλος δέ τις τῶν σφριγώντων κατὰ πιθανολογίαν ἐπαναστὰς πάλιν τούτοις, ταῦτα μὲν διέχεε καὶ διέλυσεν, οἰκείαν δὲ παρ' ἑαυτοῦ ἀντεισήγαγε δόξαν.*]

Περὶ τοῦ πέμπτου σώματος· οἴονται γὰρ οἱ Ζηνώνειοι τούτου παραδεχθέντος ἀναιρεῖσθαι τῶν ἐν γῇ τὴν πρὸς τὰ κατ' οὐρανὸν συμπάθειαν· ταῦτα καὶ ὁ Πορφύριος ἐν τετάρτῳ τῶν {περὶ} συμμίκτων παρέθετο.

54 *Ἀλεξανδρείᾳ*] cf. Aug. trin. VIII 6,9; IX 6,10; c. Faust. XX 7; Gen. ad litt. XII 6; Faust. epist. 3 p. 176,9–12; Claud. Mam. stat. an. III 11 p. 175,18–21 **54–60** cf. Aug. quant. an. 17,30; 32,69 **262F** cf. Pasquali, NGG (1910) 206–208; Dörrie, Zetem. 8–9 **1** cf. SVF II 417; Alex. de mixt. 226,4 sq. (SVF II 475); SVF II p. 302,34 sq. **3** cf. Porph. in Tim. F 58–60 (Philop. aet. mundi 521,25–522,23)

57 *νοητὸν* HKF(R)ADP : *νοητοῦ* Π : *νοητῶν* B : *τὸ νοητὸν* edd. arm.

Incertae sedis

263F. Proclus in Remp. I 233,29–234,8

Οἶδα δὲ ἔγωγε τὸν Πορφύριον ἐν τοῖς συμμίκτοις ἱστοροῦντα προβλήμασι Μηδίου πρὸς Λογγῖνον συνουσίαν τινὰ περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς, ἣν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν. τοῦ γὰρ Μηδίου τὴν ψυχὴν ὀκταμερῆ ποιοῦντος καὶ διαιροῦντος εἰς τὸ ἡγεμονικόν, εἰς τὰς πέντε αἰσθήσεις, εἰς τὸ 5 *σπερματικὸν καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰς τὸ φωνητικόν, τὸν Λογγῖνον φάναι· 'τί οὖν τὸ μίαν τὴν ψυχὴν ποιοῦν εἰς ὀκτὼ διῃρημένην;' τὸν δὲ Μήδιον ἀντερωτῆσαι· 'τί δὲ τὸ μίαν ποιοῦν τὴν ψυχὴν κατὰ Πλάτωνα τριμερῆ οὖσαν;'*

P.35? *Περὶ αἰσθήσεως* (Bid. 37, Beut. 35)

264F. Nemesius de nat. hom. 7 p. 59,13–18

Πορφύριος δὲ ἐν τῷ Περὶ αἰσθήσεως οὔτε κῶνον οὔτε εἴδωλον οὔτε ἄλλο τί φησιν αἴτιον εἶναι τοῦ ὁρᾶν, ἀλλὰ

263F cf. Porph. 253F,37 sq. Dörrie, Zetem. 8–9; 104 sq. Procl. ibid. 234,9–25 sententias e Porphyrio hausit? cf. Dörrie, Zetem. 107 sq.; Deuse, Unters. 192 sq. **2** Medius] cf. Longin. ap. Porph. vit. Plot. 20,35; RE XV (1931) 104–106 **264F** P.34 dubit. ascribit Beutler, P.33 Dörrie (Zetem. 155 n. 1), Porphyrii commentariis in Arist. de sensu (?) Ebbesen (Commentators and Commentaries III 209–218) cf. Dörrie, Zetem. 155–158; Hadot, PV I 238; Waszink, Calc. xcii–iii (cf. Calc. Comm. 238 p. 250,14–251,10; Nemes. nat. hom 7 p. 57,20–58,4) **1** *κῶνον*] cf. Nemes. nat. hom. p. 57,21; Alex. in de sensu 28,2–7; Galen. vii 95; Philop. in de an. 333,27; 339,37 sq. **2** *εἴδωλον*] cf. Nemes. nat. hom. p. 58,8–9; Arist. de sens. 438a12; Philop. in de an. 334,31 **1–3** cf. Porph. ad Gaur. p. 48,22 sq.

τὴν ψυχὴν αὐτὴν ἐντυγχάνουσαν τοῖς ὁρατοῖς ἐπιγινώσκειν ἑαυτὴν οὖσαν τὰ ὁρατὰ τῷ τὴν ψυχὴν συνέχειν πάντα τὰ
5 *ὄντα καὶ εἶναι τὰ πάντα ψυχὴν συνέχουσαν σώματα διάφορα. μίαν γὰρ βουλόμενος εἶναι πάντων ψυχὴν τὴν λογικήν, εἰκότως φησὶ γνωρίζειν ἑαυτὴν ἐν πᾶσι τοῖς οὖσιν.*

P.35a? ⟨*Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως*⟩ (Bid. 36, Beut. 37?)

265T. Ibn al-Nadīm Fihrist ed. Flügel I 316

The book of sleep and awakening, by Porphyry.

P.36 *Πρὸς Γαῦρον περὶ τοῦ πῶς ἐμψυχοῦται τὰ ἔμβρυα* (Bid. 38, Beut. 36?)

Reliquias libri Galeno false adscripti ed. K. Kalbfleisch, Abhandl. d. Pr. Ak. d. Wiss. 1895, 33–62.

4–5 cf. Plot. IV 6,3,12–14 *τῷ πως ἔχειν αὐτά... καὶ εἶναι αὐτὰ ἀμυδρότερον*; Porph. ad Gaur. p. 42,2 *τῷ δ' ἐπιτηδείως ἡρμόσθαι τὸ μὲν ὁρᾶν τὸ δ' ὁρᾶσθαι*; sent. 16 *ἡ ψυχὴ ἔχει μὲν πάντων τοὺς λόγους...* **265T** = 3fT utrum Porph. zetem. (P.34) adscribendum ut Beutler (?), an comm. in Arist. parva nat. (cf. Arist. parv. nat. 453b11 *Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως*) ut H. Gätje, Studien zur Überlieferung der Aristotelischen Psychologie im Islam, Heidelberg 1971, 76? cf. ad 264F **P.36** cf. K. Kalbfleisch, Abhandl. der Königl. Preuß. Ak. der Wiss. (1895) 3–31; Festugière, Rév. III 265–302; Dörrie, Zetem. 161–165; Hadot, PV I 460 sq.; K. Limburg, Porphyrios, Die Beseelung der Embryonen. Text, Übersetzung u. Erläuterungen, Diss. Köln 1975; Deuse, Unters. 174 n. 167

264F 4 *ἑαυτὴν*] *ἐν ἑαυτῇ* F *τῷ*] *τὸ* B

266F. Iamblichus de anima ap. Stob. I 49,41 (I 381,2–6)

Κατὰ δ' Ἱπποκράτην τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, ὅταν πλασθῇ τὸ σπέρμα (τότε γὰρ ἐπιτηδείως ἔχειν αὐτὸ μεταλαμβάνειν ζωῆς), κατὰ δὲ Πορφύριον ἐν τῇ πρώτῃ ἀπογεννήσει τοῦ τικτομένου πρώτως ἡ κατ' ἐνέργειαν ζωοποιία καὶ παρουσία τῆς ψυχῆς φύεται. 5

267F. Michael Psellus de omnifaria doctrina 115

Εἰ τὸ ἔμβρυον ζῷον καὶ πῶς τρέφεται τοῦτο

Τρισὶν ἐνέτυχον μονοβίβλοις περὶ τούτου τοῦ ζητήματος, Ἱπποκράτους, Πορφυρίου καὶ Γαληνοῦ, ὧν ὁ μὲν Ἱπποκράτης καὶ Γαληνὸς ζῷον αὐτό φασιν ἐν τῇ γαστρὶ εἶναι, καὶ κινεῖσθαι ὑπὸ ψυχῆς τὸ μὲν ἄλογον τῆς ἀλόγου, τὸ δὲ 5 *λογικὸν τῆς λογικῆς, τρέφεσθαί τε ἐν τῇ μήτρᾳ διὰ τοῦ*

266F cf. Iambl. de an. ap. Stob. ibid. 16 sq. et Porph. ad Gaur. p. 35,9 sq.; Festugière, Rév. III 224 **1** cf. Porph. ad Gaur. p. 35,3–5 *τοῦ δ' ὅταν πλασθῇ πρῶτον τὴν εἴσκρισιν τιθέντος...καθάπερ ἱστορεῖ ὁ Ἱπποκράτης* **3–4** cf. Porph. ad Gaur. p. 34,19 *μετὰ τὴν ἐκ γαστρὸς κατὰ φύσιν γιγνομένην ἀποκύησιν* **267F** cf. Cramer Anec. Par. I 342 cf. Ruelle, Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études grecques en France 13 (1879) 269; Kalbfleisch 23–24 **5–6** *κινεῖσθαι – λογικῆς*] cf. Ps.-Galen. XIX 166,4 **6–9** cf. Ps.-Galen. XIX 166,7 sq. *εἰ ζῷον τὸ κατὰ γαστρός*, Diels Dox. 426, 17–22 **7** *θηλὰς*] cf. Ps.-Galen. XIX 166,9 sq.

266F 1 *τὸν* Canter : *τὸ* FP **267F** FD SWH PBCE VR 1 *καὶ τὸ* PBCEVR 2 *τισὶν* FD *βίβλοις* PBCEVR 6 *τε*] *δὲ* PB

στόματος· εἶναι γὰρ ἐν ταύτῃ θηλάς τινὰς καὶ στόματα δι' ὧν τρέφεται. ὁ δέ γε Πορφύριος πολλοῖς λογισμοῖς καὶ ἀποδείξεσι διατείνεται μὴ εἶναι τὸ ἔμβρυον ζῷον μηδὲ ἐμ-
10 *ψυχωμένον, ἀλλὰ δίκην φυτοῦ καταπεφυτεῦσθαι ἐν τῇ μήτρᾳ καὶ κινεῖσθαι οὐχ ὑπὸ ψυχῆς, ἀλλ' ὑπὸ φύσεως, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ κινεῖσθαι εἴωθε, τρέφεσθαί τε οὐ διὰ τοῦ στόματος, ἀλλὰ διὰ τοῦ χορίου καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ· ὅθεν τοῦτον εὐθέως ἀποδεσμοῦσιν αἱ*
15 *μαῖαι, ἵνα διὰ τοῦ στόματος τὸ γεννηθὲν τρέφηται.*

ETHICA

P.37 *Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν* (Bid. 39, Beut. 38)

268F. STOBAEUS II 8,39 (II 163,16–167,7)

Πορφυρίου περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν

«Ἐν ταῖς πρῴην ἡμῖν γεγονυίαις, Χρυσαόριε, πρὸς ἀλλήλους διαλέξεσι τὸν περὶ τῆς αἱρέσεως τῶν βίων

8 sq. cf. Iambl. *Π. ψυχῆς* ap. Stob. I 49, 41 (I 381,15) **9–10** cf. Porph. ad Gaur. X 1 **10–11** cf. ad Gaur. VII 1; 3 **13–14** cf. ad Gaur. X 3 **14–15** *ὅθεν* sq.] cf. Diels Dox. 426, 23–27; verba non e Porph. hausta putat Kalbfleisch **P.37** titulus: cf. 268F cf. Plot. II 3; III 1; F. Boll, Jb. f. Klass. Phil. Suppl. 21 (1894) 114sq.; Amand, Fatalisme 163–169; Schwyzer, RE XXL (1951) 582,13sq.; Festugière, Rév. III 349–357; Deuse, Unters. 148–159 **268F 2** Chrysaorius] cf. Elias in Porph. Isag. 39,6sq.; David in Porph. Isag. 92,18; 93,14; Ammonius in

9–10 *ἐψυχωμένον* F[2]WB **13** *τε*] *δὲ* FD *οὐ*] *οὗ* SW **13–14** *διὰ – ὅθεν* om. SWH **268F 3** *τῶν περὶ* P

ἀνακινήσαντες λόγον, ἣν ταῖς ἔξω ψυχαῖς ἀπονείμας ὁ
Πλάτων κινδυνεύει τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ ὅλως τὸ αὐτεξού- 5
σιον λεγόμενον ἀναιρεῖν, εἴγε ἐκ τῶν προβεβιωμένων
κατὰ τὴν προτέραν περίοδον καὶ ὧν ἠγάπησαν ἢ
ἐμίσησαν ἢ ἐφ' οἷς ἥσθησαν ἢ ἐλυπήθησαν ἠθοπεποιη-
μέναι ἐπὶ τὴν αἵρεσιν ἔρχονται, ταῦτα μὲν ἐδόκει ἐᾶν,
ὡς εἰς ἀπολογίαν δυνάμενα παρασχεῖν τινας πιθαν- 10
ότητας· ἃ δὲ μετὰ τὸ ἑλέσθαι καὶ μέλλειν τοὺς κατὰ
μέρος ἀνθρώπους ἀποφαίνειν, διὰ τῆς αὐτῶν εἰς τὰ
σώματα εἰσκρίσεως παθεῖν αὐτὰς ἔφη, χαλεπὰ ἡμῖν
ἐφαίνετο, ποτὲ μὲν λέγοντος 'ὁ πρῶτος αἱρείσθω βίον
ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης', ποτὲ δὲ ὅτι ὃν εἰλήχαμεν δαί- 15
μονα ἀναπόδραστός τις ἡμῖν φρουρός. τὴν γὰρ Λάχε-
σιν, ἥτις τῆς Ἀνάγκης ἐστὶ θυγάτηρ, τῷ λαχόντι καὶ
ἑλομένῳ τινὰ βίον συμπέμπειν φύλακά τε τοῦ βίου καὶ
ἐκ παντὸς ἀποπληρωτὴν τοῦ αἱρεθέντος· ὁ δὲ παρα-
λαβὼν αὐτὸν καὶ πρὸς Κλωθὼ ὑπὸ τὴν ἐκείνης χεῖρα 20
καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀτράκτου ἀγαγὼν καὶ μετὰ
ταῦτα πρὸς τὴν Ἄτροπον, τὴν τὰ ἐπικλωσθέντα ποιοῦ-
σαν ἀμετάτροπα, ἐντεῦθεν ἤδη ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν

Porph. Isag. 22,13; schol. in Arist. p. 11a34–35 Brandis *ὁ Χρυσαόριος εἷς τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησίας ὧν φίλον ἔσχε τὸν φιλόσοφον Πορφύριον τὸν Φοίνικα τὸν μαθητὴν Πλωτίνου* (cod. Bodl. Barocc. 145 f. 119–137b *ἐξήγησις τοῦ σοφωτάτου Φιλοπόνου εἰς τὰς πέντε φωνὰς Πορφυρίου*); ibid. 11b13; Bidez 58–60; PLRE I 204 **14–15** Plat. resp. 617e2 **15** sq. cf. ibid. 620d–621a; Ammian. Marc. XXI 14,5; Serv. in Aen. X 182 (II 325,25 sq. Thilo) (cf. Szidat, MH 39 [1982] 134; 139) **16** sq. cf. 271 F,12 sq.

4 *ἣν* Meineke : *ἐν* FP **8** *οἷς* Meineke : *ὧν* FP *ἠθοπεποιημένοι* P **14** *λέγοντος* Meineke : *λέγοντα* FP : *λέγων ὅτι* Heeren **20** *προσκλωθὲν* FP : corr. Canter

τῆς Ἀνάγκης ἄγει θρόνον, καὶ δι' ἐκείνου διεξελθεῖν
25 ποιήσας ἅμα τοῖς ἄλλοις ἀπάγει εἰς τὸ τῆς Λήθης πε-
δίον παρὰ τὸν Ἀμέλητα ποταμόν, ἀφ' οὗ μέτρον μὲν
ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν, τοὺς δὲ πιόντας πάντων ἐκλα-
νθάνεσθαι. οὕτω δὲ τούτων ἐπικεκλωσμένων καὶ κατη-
ναγκασμένων καὶ ἐπικεκυρωμένων ὑπὸ Μοιρῶν τε καὶ
30 Λήθης καὶ Ἀνάγκης, ἑπομένου καὶ παραφυλάττοντος
τὴν εἱμαρμένην τοῦ δαίμονος, τίνος ἂν εἴημεν κύριοι ἢ
πῶς ἔτι 'ἡ ἀρετὴ ἀδέσποτος, ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων
πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἕξει';

Ἐπεὶ τοίνυν τὰ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὰς χεῖρας λαβὼν
35 μακρὰν ἡμᾶς ἀπεσφάλθαι τῆς τοῦ φιλοσόφου γνώμης
κατεῖδον, ἐθαυμάσαμεν τοὺς ἀπορήσαντας. βίους γὰρ
αὐτοὺς μόνον λέγειν ἡγησάμενοι καὶ καθάπερ οἱ τὰ
περὶ βίων πραγματευσάμενοι μέμνηνται γεωργικοῦ τινος
βίου καὶ πάλιν πολιτικοῦ καὶ ἄλλου στρατιωτικοῦ,
40 οὕτω καὶ τὸν Πλάτωνα πολλῶν καὶ διαφόρων ἐν ἀν-
θρώποις θεωρουμένων βίων καὶ τούτων τῆς αἱρέσεως
ἐφ' ἡμῖν ἐν πολλοῖς οὔσης καὶ πάλιν τῆς ἐξ αὐτῶν με-
ταθέσεως, εἰκότως θαυμάζουσι πῶς ὁ τούτων ἑλόμενός
τινα κατηνάγκασται ἐκ παντὸς τοῦτον ἀποπλῆσαι μό-
45 νον. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς Στοᾶς βίον λέγεσθαι ὑπολαμ-
βάνουσι καθ' ἕν τι σημαινόμενον λογικῆς ζωῆς, διέξο-
δον αὐτῷ ἀποδιδόντες ἐξ ἐνεργειῶν καὶ σχέσεων καὶ
ποιήσεων καὶ παθημάτων συνεστῶσαν, ὁ δὲ Πλάτων
καὶ τὰς τῶν ἀλόγων ζωὰς λέγει βίους. βίος γὰρ κατ'
50 αὐτὸν καὶ ἡ τοῦ κύκνου ζωὴ καὶ πάλιν ἄλλος βίος ὁ

32–33 Plat. resp. 617e3 *ἀδέσποτον* **48** Plat. resp. 618a3; 620 ab

36 *ἐθαύμασα μὲν* Heeren **41** *βίαν* FP : corr. Canter **47** *αὐτῷ* Heeren : *αὐτὸν* FP **49–50** *κατ' αὐτὸν* Heeren : *κατὰ ταυτὸν* FP

λέοντος, καθ' ὃ λέων, καὶ ἄλλος ὁ ἀηδόνος· βίος δὲ
καὶ ὁ ἀνθρώπειος καὶ τούτου ὁ μέν τις γυναικεῖος, ὁ
δὲ ἀνδρεῖος· λέγει γὰρ εἶναι παντοδαπὰ τῶν βίων τὰ
παραδείγματα. ἓν μὲν οὖν τοιοῦτον παρ' αὐτῷ σημαι-
νόμενον βίου, ἕτερον δὲ ὃ παρίστησι συμβεβηκός τι 55
τούτων καὶ δεύτερόν τινα χαρακτῆρα ἐπὶ προηγου-
μένῳ τῷ ῥηθέντι βίῳ. προηγούμενος μὲν γὰρ βίος κυνὶ
ὁ κατὰ τὴν κυνὸς ζωήν· ἐπισυμβαίνει δὲ τῷ τοιούτῳ
βίῳ ἢ τῶν θηρευτικῶν κυνῶν ἢ τῶν ἰχνευτικῶν ἢ τῶν
περὶ τράπεζαν ἢ τῶν οἰκοφυλάκων, καὶ δεύτερος ἂν 60
εἴη οὗτος βίος. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀλόγοις, ἀφῃρημένοις
τοῦ αὐτεξουσίου, ἢ διὰ φύσεως ὁ χαρακτὴρ οὗτος ἐπι-
συνίσταται ἢ διὰ κατατάξεως τοῦ κτησαμένου· ἐπὶ δὲ
τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν ἢ ἐκ προγόνων γενέσθαι
ἀγαθῶν ἢ κάλλους τυχεῖν σωματικοῦ διὰ φύσεως ἐπο- 65
ρίσθη ἢ τύχης, πλὴν ὅτι τούτων οὐδὲν ἦν ἐφ' ἡμῖν
δῆλον. τὰς δέ γε τῶν τεχνῶν ἀναλήψεις καὶ τὰς τῶν
ἐπιτηδευμάτων ἐπιστημῶν τε καὶ ⟨τὰς⟩ τῶν πολιτικῶν
βίων ἀρχῶν τε διώξεις καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐκ τοῦ ἐφ'
ἡμῖν ἠρτῆσθαι συμβέβηκεν, εἰ καί τινα δυσεπίτευκτα 70
τῷ καὶ τῆς ἔξωθεν προσδεῖσθαι συλλήψεως, δι' οὗ εἰς
τὸ τυχεῖν δύσκολα καὶ ἀποθέσθαι οὐ ῥᾴδια, ὥσπερ
ἀρχὰς καὶ τυραννίδας καὶ δημαγωγίας. πάντα μὲν οὖν
τὰ τοιαῦτα ἠρτῆσθαι συμβέβηκεν ⟨ἐκ⟩ τῆς προαιρέ-
σεως, ἡ δὲ τεῦξις αὐτῶν οὐ πάντως ἐφ' ἡμῖν, ἀφ' οὗ 75
δ' ἄν τινος τύχωμεν, τῇ τάξει αὐτοῦ ἕπεσθαι ἀνάγκη.
δέδοται μέντοι ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἐχόντων με-

52 ibid. 618a

61 *καὶ οὗτος* F **68** add. Heeren **72** *δύσκολα* Heeren : *δύσκολος* F : *δύσκολ̊* P **74** add. Meineke

σότητα καὶ μὴ ἤδη εἰς κακίαν ἀνηγμένων τὸ χρήσασθαι τοῖς βίοις οὗ τις μέτεισιν, ἢ κακῶς ἢ καλῶς. καὶ
80 γὰρ ἐπὶ τυραννίδας τινὲς προαχθέντες ἤπιοι καὶ πρᾶοι γεγόνασι καὶ βασιλείαις πονηρῶς ἐχρήσαντο. τούτων ⟨δὲ⟩ οὕτως ἐχόντων ἡ μὲν αἵρεσις τῶν βίων ταῖς ἔξω ψυχαῖς προηγουμένως τῶν πρώτων ἐστί, κἄπειτα αἱρεθέντος ἥ τε Ἀνάγκη τὸ ἀπαραίτητον ἐκύρωσεν, ὅ τε
85 δαίμων ἐπηκολούθησεν, ὡς ἂν δὴ τοῦ βίου προστάτης ὢν καὶ ἐπόπτης ἕκαστος ἑκάστου, συναναγκάσων ἐμμένειν τὰς ψυχὰς τῷ αἱρεθέντι καὶ μὴ προβλέπειν, αἵ τε Μοῖραι τὸν τοιοῦτον ἐπένησαν ἑκάστῳ βίον, ⟨οἷον⟩ τὰ {τε} γιγνόμενα διὰ παντὸς μαρτυρεῖ τοῦ χρόνου.
90 οὔτε γὰρ ἀνήρ, κἂν σφόδρα δι' ἀσέλγειαν μαλακίζηται καὶ πάντ' αὐτῷ ἡ προαίρεσις μετασχηματίζῃ τὰ ἔξωθεν ⟨εἰς⟩ τὰ τῆς θηλείας συνήθη, γυνή ποτ' ἂν

78 sq. cf. Simpl. in Ench. 46,6–17 Schweighäuser *καὶ αἱροῦνται μὲν τοὺς βίους αἱ ψυχαὶ κατὰ τὴν προτέραν ἑαυτῶν τῆς ζωῆς ἀξίαν καὶ ἕξιν, τοῦ δὲ εὖ ἢ κακῶς χρήσασθαι τοῖς βίοις ἐν ἑαυταῖς τὴν ἐξουσίαν ἔχουσι. διὸ καὶ ἐμπορικὸν βίον ἑλόμενοί τινες εὖ ζῶσι πολλάκις, καὶ φιλοσοφεῖν δοκοῦντες ἀσχημονοῦσι, διότι τὰ μὲν εἴδη τῶν βίων αὐτά, οἷον γεωργικὸν ἢ ἐμπορικὸν ἢ μουσικὸν βίον, αὐταί τε αἱ ψυχαὶ κατὰ τὴν προτέραν ἑαυτῶν ἕξιν αἱροῦνται καὶ τὸ Πᾶν αὐταῖς ἀφορίζει κατὰ τὴν ἀξίαν, τὴν δὲ ποιότητα τῆς ζωῆς ἀφ' ἑαυτῶν προτιθέασιν αἱ ψυχαί.* cf. Hierocl. ap. Phot. 463a37 *ταῖς αἱρέσεσι*; 173a35; Kobusch, Hierokles 98

82 add. Hense *ἡ μὲν* Canter : *ἡμῖν* FP **83–84** *καὶ ἐπὶ τὸν αἱρεθέντα* FP : corr. W. **87** *προβλέπειν*] *προλείπειν* Heeren : *περιβλέπειν* Hense, Festugière (Procl. Comm. sur la Rép. III 352 n. 2) **88** *ἐπένησαν* Gaisford, Heeren : *ἐπένευσαν* F : *ἐπαίνεσαν* P add. W. **89** del. W. **92** add. Heeren

γένοιτο, οὔτε γυνὴ τὰ ἀνδρῶν ἐγχειροῦσα δρᾶν ἀνὴρ ποτ' ἂν γένοιτο. ζῶσι μὲν οὖν τοῦτον τὸν βίον αἱ ψυχαὶ μετ' ἀνάγκης, διὰ λήθης αὐτὸν διεξάγουσαι καὶ 95 ὅτι ἐπ' αὐταῖς ἡ αἵρεσις αὐτοῦ ποτε γέγονε, παντελῶς ἐπιλελησμέναι. ἔρχεται δὲ ἐπ' ἀνθρώπου μάλιστα ἀνειμένον {ἐλεύθερον} τὸ ἐθελούσιον πρὸς μὲν τὰ τῆς ψυχῆς, ὡς καθ' ἑαυτὴν καὶ μὴ ἐν σώματι {δεδεμένην} πεπεδημένην, πρὸς δὲ τὰ τοῦ ζῴου καὶ συναμφοτέρου 100 ⟨πρὸς⟩ αὐτεξούσια ἔργα λελυμένου. σὺν γὰρ τούτῳ διεξάγει τὸν ἀνθρώπειον βίον ἕκαστος ἡμῶν, σὺν τῷ ἔχειν πρὸς τὰ τοῦ συναμφοτέρου αὐτεξούσια ἔργα τὴν ὁρμὴν προσήκουσαν.»

269F. Stobaeus II 8,40 (II 167,8–17)

Ἐν ταὐτῷ

«Διοικεῖται γὰρ τὸ ζῷον ἕκαστον κατὰ τὴν τῇδε προσήκουσαν αὐτῷ διάζησιν. ἔχει δὲ ὁ βίος ὁ τοῦ ἀνθρώπου τὸ κατάλληλον τῷ ἀνθρώπῳ αὐτεξούσιον ἐφ' ἑαυτῷ. διὸ κἂν ἄγηται ὑπὸ προθυμιῶν φυσικῶν πρός 5 τινα τῶν ἐνταῦθα ἐν αἱρέσει πιπτόντων βίων, ἀλλ' ἐφ' αὐτῷ ἔχει τὸ μὴ ἐμπεσεῖν, κἂν πάντως ἐμπέσῃ. ὅσα γὰρ τῇ πιθανῇ φαντασίᾳ συγκατατιθέμεθα διὰ τὸ πιθανόν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ μὴ συγκατατίθεσθαι, ὅ

97–101 cf. Porph. sent. 8; 9

96 *ἐπὶ ταύταις* FP : corr. Heeren **98** secl. Meineke : *ἐλευθερόν τε* coni. Heeren **99** del. Meineke : *δεδεμένην καὶ* coni. Heeren **101** add. Heeren *λελυμένον* FP : corr. Heeren **269F 1** F mrg. **6–7** *ἐπ' αὐτῷ* Meineke **7** *ὅσα* Usener : *ὡς* FP : *καὶ* Meineke

10 τι μὴ ἡ φαντασία σύρει ἡμᾶς καὶ νευροσπαστεῖ πρὸς αὐτήν.»

270F. Stobaeus II 8,41 (II 167,18–168,8)

Ἐν ταὐτῷ

«Τὸ γὰρ ὅλον βούλημα τοιοῦτ' ἔοικεν εἶναι τὸ τοῦ Πλάτωνος· ἔχειν μὲν τὸ αὐτεξούσιον τὰς ψυχάς, πρὶν εἰς σώματα καὶ βίους διαφόρους ἐμπεσεῖν, εἰς τὸ ⟨τοῦ-
5 τον⟩ ἢ τοῦτον ἑλέσθαι τὸν βίον, ὃν μετὰ ποιᾶς ζωῆς καὶ σώματος οἰκείου τῇ ζωῇ ἐκτελέσειν μέλλει (καὶ γὰρ λέοντος βίον ἐπ' αὐταῖς εἶναι ἑλέσθαι καὶ ἀνδρός)· κἀκεῖνο μὲν τὸ αὐτεξούσιον ἅμα τῇ πρός τινα τῶν τοιούτων βίων πτώσει ἐμπεπόδισται. κατελθοῦσαι
10 δὲ εἰς τὰ σώματα καὶ ἀντὶ ψυχῶν ἀπολύτων γεγονυῖαι {καὶ} ψυχαὶ ζῴων, τὸ αὐτεξούσιον φέρουσιν οἰκεῖον τῇ τοῦ ζῴου κατασκευῇ καὶ ἐφ' ὧν μὲν εἶναι πολύνουν καὶ πολυκίνητον ὡς ἐπ' ἀνθρώπου, ἐφ' ὧν δὲ ὀλιγοκίνητον καὶ μονότροπον ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν
15 πάντων ζῴων. ἐξηρτῆσθαι δὲ τὸ αὐτεξούσιον τοῦτο τῆς κατασκευῆς, κινούμενον μὲν ἐξ ἑαυτοῦ, φερόμενον δὲ κατὰ τὰς ἐκ τῆς κατασκευῆς γιγνομένας προθυμίας.»

11 *αὐτὴν* FP : corr. Meineke **270F 1** FP mrg. **4** add. Meineke **7** *αὐταῖς* W. : *αὐτῇ* FP **10** *ἀπολύτων* Canter : *ἀπὸ αὐτῶν* FP *καὶ* add. FP **11** del. Heeren **15** *ἠρτῆσθαι* FP : corr. Meineke

271F. Stobaeus II 8,42 (II 168,9–173,2)

Ἐν ταὐτῷ

«Πανταχοῦ δὲ τὰς ὑπερβολὰς φεύγειν προσήκει, διώκειν δὲ τὸ μέσον, ἂν μὴ ἤδη τὸ ἐφ' ἡμῖν πάθεσι κακίας ἀνηκέστοις δεδεμένον δουλεύῃ καὶ ὑποτεταγμένον ᾖ τούτοις. ἀρέσκει καὶ τὸ μὴ ἀτάκτως κληροῦσθαι τὰς 5 ψυχὰς τοὺς βίους καὶ λαμβάνειν αὐτούς, ἀλλὰ τάξει καὶ ὡς ἄγει αὐτὰς ἡ περίοδος. ἡ μὲν γὰρ πρώτη παυσαμένη ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ πρώτη ἥξει, ἡ δὲ δευτέρα ⟨δευτέρα⟩ ἐν τῇ δευτέρᾳ κληρωσομένη· στρεφομένας γὰρ ὑπὸ τοῦ παντὸς καὶ καταληγούσας τῇ 10 τούτου φορᾷ περιάγεσθαι ὡς εἰς τάξιν, κλήρων σημαινόντων τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον. διὸ καὶ τῆς Λαχέσεως οἱ κλῆροι λαμβάνονται τῷ προφήτῃ, ἥτις ἀπὸ τοῦ λαγχάνειν καὶ κληροῦσθαι κέκληται. Λάχεσιν δὲ τὴν τοῦ παντὸς περιστροφὴν πολλοὶ εἶναι εἰρήκασιν. 15 ἀρέσκει καὶ τὸ χραίνεσθαι τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς αὐτεξούσιον ὑπὸ τῆς ἐγγινομένης ἐνταῦθα προβιοτῆς, τὸ δ' ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις αὐτεξούσιον ἐκ τῆς πρός τινα τῶν τῆδε βίων τῆς ⟨ψυχῆς⟩ ἔξω ἔτι οὔσης ῥοπῆς, ἣν αἵρεσιν ὁ Πλάτων λέγει. ἀρέσκει καὶ τὸ τοιαύτην εἶναι 20

271F 2–3 cf. Plat. resp. 619a5–6   **13** *προφήτῃ*] cf. Plat. resp. 617d; Porph. 186F

271F 1 F mrg.   **4** *κατατεταγμένον* FP : corr. Meineke   **7** *αὐτὴν* FP : corr. Meineke   **9** add. W.   *κληρωσαμένη* FP : corr. Meineke   **12** ⟨*ἐκ*⟩ vel ⟨*ἀπὸ*⟩ *τῆς* Festugière 353 n. 2   **19** add. Heeren

τὴν εἱμαρμένην, ἐοικυῖαν ταῖς τῶν νόμων διαγορεύσεσι, νόμον οὖσαν καὶ αὐτὴν καὶ

θεῶν ψήφισμα παλαιόν,
ἀίδιον, πλατέεσσι κατεσφρηγισμένον ὅρκοις,

25 φησὶν Ἐμπεδοκλῆς. οἵ τε γὰρ νόμοι, οὐκ ἀναγκάζοντες, διαγορεύουσιν, ὡς, ἐὰν ληστεύσῃς, τάδε πείσῃ· ἐὰν δὲ ἀριστεύσῃς, τῶνδε τεύξῃ· οἵ τε καθ' εἱμαρμένην θεσμοί, ἐὰν βίον ἕλῃ ἀνδρός, οὕτως ζήσῃ, οὐ μὴν ἔτι καὶ 'ἑλοῦ' ἐκ παντὸς ἀναγκάζουσι· καὶ ἐὰν
30 ⟨ἐν⟩ ἀνδράσι γενόμενος βίον ἕλῃ στρατιώτου, τάδε σε παθεῖν καὶ δρᾶσαι ἀνάγκη, οὐ μὴν ἔτι βίον σε ἀνάγκη ἑλέσθαι στρατιώτου καὶ τάδε παθεῖν ⟨καὶ δρᾶσαι⟩ ἐξ ἀνάγκης. δι' ὃ κεῖται μὲν τὰ παραδείγματα καὶ τῶν πρώτων καὶ δευτέρων· ἐπὶ δὲ ταῖς ψυχαῖς ἐστι τούς τε
35 πρώτους ἑλέσθαι βίους καὶ ζῆσαι, φέρε, βίον ἀνθρώπου, τῶν τε δευτέρων ἑλέσθαι βίον τινά· ἑλομένῳ δὲ καὶ ζῶντι κατὰ τοῦτον, ἀνάγκη τἀκόλουθα καὶ δρᾶσαι καὶ παθεῖν. εἰ μέντοι ἐνδέχεται καταμαντευσάμενον τῆς Πλάτωνος γνώμης, ἐπιτυχῶς στοχάσασθαι,

23–24 Empedocles DK 31 B115,1–2 **30–33** cf. Plut. de fato 570C *εἰ δ', ὅπερ καὶ μᾶλλον ἐμφαίνει, τὸ καθ' εἱμαρμένην οὐχ ἅπαντα, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ ἑπόμενον αὐτῷ σημαίνει, οὐ πάντα ῥητέον καθ' εἱμαρμένην*; Calc. Comm. 152 p. 187,16–17 *si hoc erit, sequetur illud. ergo quod ex his praecedit, in nobis est, quod sequitur, secundum fatum*; Theiler, Tacitus u. die antike Schicksalslehre 72 (= Forsch. 84–85) **38** sq. cf. 187F

30 add. Heeren *σε* om. P **31** *ἀνάγκη*[2] Heeren : *ἀνάγκης* FP **32** add. Meineke **36** *τε* Heeren : *δὲ* FP **37** *κατὰ ταυτὸν* FP : corr. Meineke **39** *ἐπιτυχῶν* FP : corr. Hense : *περὶ ψυχῶν*? Meineke

πόθεν ταῦτα λαβὼν Πλάτων περὶ αὐτῶν διελέχθη ὡς 40
τοῖς γιγνομένοις ὄντων συμφώνων, φαίην ἄν, οἶμαι, ὅτι
⟨παρὰ⟩ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις σοφῶν τοὺς βίους ἐκ τῶν
ὡροσκόπων σημειουμένων καὶ τῆς ἐν ταῖς γενέσεσι
τῶν ἀστέρων πρὸς τὰ ἐν τῷ ζῳδιακῷ ἄστρα διαθέ-
σεως, ⟨ὡς⟩ ἀκολούθους τῇ τοῦ ὡροσκόπου ἀνατολῇ. 45
ἀναγκάζειν μὲν τὴν ποιὰν διάθεσιν τῶν σχηματισμῶν
ποιοὺς εἶναι τοὺς βίους ταῖς διὰ τῆς ὡροσκοπούσης
μοίρας ἰούσαις ψυχαῖς εἰς τὴν γένεσιν, πῶς ἐχόντων
τότε τῶν σχηματισμῶν, μὴ συντίθεσθαι αὐτὸν τοῖς Αἰ-
γυπτίοις· τῶν δὲ ψυχῶν κατὰ τὰς ἐνούσας διαθέσεις 50
ἐπὶ τοὺς ὡροσκόπους φερομένων καὶ βίους, ⟨οὓς⟩
σημαίνουσιν οἱ σχηματισμοί, βλεπουσῶν ὥσπερ ἐν πί-
νακι {γεγραμμένα} ἐν τῇ οὐρανίᾳ γῇ γεγραμμένους,
τὰς †ἑλομένας† διὰ μὲν τὸ αὐτεξούσιον δύνασθαι καὶ
μὴ βιῶναι οὕτως, ἑλομένας δὲ τὰ ἐν τῇ στροφῇ κατὰ 55
στιγμὴν τοῦ χρόνου τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ὡροσκόπου
ἐναλλαττόμενα ἀνάγκῃ ἐκτελεῖν τὰ γεγραμμένα. διὰ τί
οὖν ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορᾷ φέρε καὶ κύων γεννᾶται καὶ

52–53 cf. Plot. II 3,7,4–6 *ὥσπερ γράμματα ἐν οὐρανῷ γραφόμενα ἀεὶ ἢ γεγραμμένα καὶ κινούμενα*; III 1,6,20–22 *ὥσπερ γράμματα βλέποντας τοὺς τὴν τοιαύτην γραμματικὴν εἰδότας ἀναγιγνώσκειν τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν σχημάτων*; cf. Bouché-Leclercq, Astrologie 601–602; Boll, Jb. f. Klass. Phil. Suppl. 21 (1894) 116; Festugière Rév. III 355 n. 3

42 add. W. **45** add. Heeren *ἀκολούθου* FP : corr. W. : *-ως* Heeren : *ἐξ ἀκολούθου* Meineke **47** *ποιοὺς εἶναι* Heeren : *ποιεῖν* FP **48** *πῶς* FP : corr. Meineke **51** add. Heeren **52** post *βλεπουσῶν* habent FP *γεγραμμένους τὰς ἑλομένας* quae post *γῇ* (53) transp. W. del. W. **54** *τὰς ⟨μὴ⟩ ἑλομένας* Deuse, Unters. 152 n. 78 : *αἱρουμένας*?

ἀνὴρ καὶ γυνὴ καὶ πολλοὶ ἄνδρες καὶ πάντων οὔτε ὁ
60 πρῶτος βίος ὁ αὐτὸς οὔτε ὁ δεύτερος; πρῶτον μὲν οὖν
εἴποιμ' ἂν οὐχ οὕτως ταχυτέραν ταῖς ψυχαῖς πορείαν
πάσαις, ὡς μὴ φθάσαι τὴν ἀναφορὰν τοῦ ὡροσκόπου
τὴν ἐκείνων εἴσοδον· προλαμβανούσης δὲ ἀεὶ τῆς φο-
ρᾶς καὶ ἑκάστης κατὰ κλῆρον διαφορᾶς ἄλλο παρά-
65 δειγμα βίου φερούσης, ἀνάγκη μηδέποτε συντρέχειν
πάντῃ τοὺς δοκοῦντας ἐν τῇ ⟨αὐτῇ⟩ ὥρᾳ εἰς τὸν κόσ-
μον ἐμβάλλειν. ἔπειτα ὁ μὲν κλῆρος ἔξω * *, πρὶν εἰς
τὸν τῆς σελήνης ὑποκάτω τόπον πεσεῖν· τοῦ ⟨δὲ⟩
πρώτου βίου ἡ διέξοδος διὰ τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν γιγνο-
70 μένη, ἄλλως ἄλλης κατ' αὐτὰς κινουμένης κατὰ τὰς
προθυμίας πρός τινας τῶν δευτέρων βίων, οὐχ ὁμοίως
προσέχειν πάσας ποιεῖ τοὺς γεγραμμένοις. ἤδη οὖν ἡ
μὲν ἑλομένη κυνὸς βίον ἔρχεται ἐπὶ τόνδε τὸν ὡρο-
σκόπον· ἡ δὲ ἀνθρώπου κατὰ τὴν παράκλισιν τῆς
75 στιγμῆς ἐπὶ τόνδε· φέρει δ' αὐτὴν ἡ Δίκη κατὰ τῆς
ἠθοποιίας ἰδιότητα ἐπί τινα μοῖραν τῆς περιφορᾶς, ἣ
βίον ἔχει γεγραμμένον πρόσφορον ταῖς αὐτῆς προθυ-
μίαις. ἡ δὲ Δίκη Τύχη λέγεται, αἰτία οὖσα ἄδηλος ἀν-

69–70 cf. corp. Herm. I 25; Porph. sent. 29 p. 18,6 sq.; in Tim. F 16 (Procl. in Tim. I 147,15 sq.); Deuse, Unters. 155 n. 89 **78–79** cf. SVF II 965 *τὴν τύχην...ἄδηλον αὐτὴν ἀνθρωπίνῃ δια-νοίᾳ νομίζοντες* (Simplic. in Arist. Phys. 331,1); 966 (Aetius plac. I 29,7); 967 (Alex. de an. 179,6 sq.); 971 (Thdt. graec. aff. cur. 87,41)

59 *πολλοὶ ἄνδρες* corrupta put. W. (*πολλοὶ ἀθρόως*?) et Festugière 355 n. 4 (*πολλοὶ ἀνόμοιοι*) **66** add. Heeren **67** post *ἔξω* lac. signavit W. : *ἐξιὼν* Heeren **68** add. W. : ⟨*τε*⟩ Heeren **70** *κατ' αὐτὰς* (?) W., Deuse, Unters. 152 n. 78 : *κατ' αὐτὰ* FP **75** *αὐτὴν* Heeren : *αὐτὸν* FP **76** *ᾗ* F

θρωπείῳ λογισμῷ. ζῳδίων δὲ ὄντων δώδεκα, δι' ὧν ἡ ὁδὸς ταῖς ψυχαῖς πεπίστευται τοῖς Αἰγυπτίοις γίγνε- 80 σθαι τῇδε πανταχοῦ σχεδόν, αἱ μὲν πρῶται τοῦ ζῳδιακοῦ μοῖραι, ὡς ἂν ἀγαθῷ νενεμημέναι τῷ κυρίῳ τοῦ ζῳδίου, παρεδόθησαν εἶναι ἀμφιλαφεῖς· αἱ δὲ τελευταῖαι ἐπὶ πάντων τοῖς κακοποιοῖς λεγομένοις ἀστράσιν ἀπενεμήθησαν. ἐντεῦθεν οὖν ἡ τῶν πρώτων κλήρων 85 εὐμοιρία ἀποδοχῆς ἠξίωται καὶ ἡ τῶν ὑστέρων ἐστενοχωρεῖσθαι λέγεται. σημαίνειν μὲν οὖν τὰ ποιὰ σχήματα τοὺς βίους τίθεται Πλάτων· ἀναγκάζειν δὲ οὐκέτι, ἀλλὰ τὰς ἑλομένας ζῆν καὶ καθὰ σημαίνει ἐξ ἀνάγκης ἔχειν τὸν εἱρμὸν τῶν γεγραμμένων. αἰτία τοί- 90 νυν ἑλομένων ἢ γυναικὸς ἢ ἀνδρὸς βίον ἢ ἄλλου τινὸς ζῴου τῆς εἰς τὸν ὡροσκόπον φορᾶς· αἰτία δὲ καὶ τῆς ἐνεχθείσης εἰς τόνδε τὸν ὡροσκόπον τὸ ἑλέσθαι τὸν δεύτερον βίον, ὃν γεγραμμένον δεικνύει ἡ κατὰ τὸν ὡροσκόπον τεταγμένη διακόσμησις τῶν ἀστέρων. εἰ μή 95 τις τὴν μὲν κατὰ τὴν σπορὰν ὡρασκοπίαν τοῦ ἀνθρώπου ἢ κυνὸς ἑλέσθαι ἐμφαίνειν τὸν κλῆρον εἴποι, τὴν δὲ τῆς ἐκ γαστρὸς ἐκτροπῆς ὡροσκοπίαν τοῦ δευ-

81–82 cf. corp. Herm. XIII 7 **87–90** cf. Plot. II 3 1,1–2 *ἡ τῶν ἄστρων φορὰ σημαίνει περὶ ἕκαστον τὰ ἐσόμενα, ἀλλ' οὐκ αὐτὴ πάντα ποιεῖ*; III 1,6,22–23 *ἀναγιγνώσκειν τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν σχημάτων κατὰ τὸ ἀνάλογον μεθοδεύοντας τὸ σημαινόμενον*; Procl. in Tim. III 292,13–16 *ἆρα σημαίνειν αὐτῷ μόνον οἰητέον τὴν τοῦ παντὸς φοράν...ἢ καὶ ποιεῖν τοῦτο καὶ εἶναι αἰτίαν...*; **95–100** cf. Porph. ad Gaur. p. 57,3–21

82 *ἀγαθῷ* Heeren : *αὐτῷ* FP **88** *ἀναγκάζει* FP : corr. Canter **89** *τοὺς ἑλομένους* FP : corr. W. *καὶ* del. Heeren **91** *ἑλομένῳ* Heeren **92** ⟨*ἐκ*⟩ *τῆς* Heeren **92–93** *τῇ ἐνεχθείσῃ* Heeren **93** *τὸ*] *τοῦ* coni. Heeren, Boll, Festugière, Deuse, Unters. 150 n. 73 **95** *ἀρετῶν* FP : corr. Canter **97** *κύνα* FP : corr. Heeren

τέρου βίου καὶ ἐπὶ τῷ προαιρεθέντι ἐνδεικνύναι τὴν
100 αἵρεσιν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις παραδεδομένων ἡ τοῦ μύθου πλάσις ἐσκευώρηται, συγχωρήσειεν ἄν τις· εἰ δὲ κατ' αὐτὰ τὰ νοήματα κατὰ μέρος τῷ Πλάτωνι διεσκευάσθη, χαλεπὸν τὸ ἀποφήνασθαι.

105 Ἐπεὶ δὲ καὶ Ὁμήρου τυγχάνεις ὢν ἐραστής τε καὶ ἐπαινέτης, ὅρα μοι μὴ καὶ αὐτὸς πρὸ τοῦ Πλάτωνος τὸ διττὸν οἶδε τῶν βίων, τὸν μέν τινα ἀκίνητον, ὃν ἑλέσθαι ἡ ψυχὴ ἢ μὴ ἑλέσθαι δύναται, ὅταν δὲ ἕληται ἀφύκτως ἔχουσα * * μεταβάλλειν, ἢ δι' ἀρετῆς αὐτὸν
110 διοικεῖ ἢ κακίας· τούτου γὰρ μεμνημένος φησί·

Μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.

Τοῦτο μὲν οὖν περὶ τοῦ πρώτου καὶ ἀπαραβάτου εἴη ἂν λέγων βίου· περὶ δὲ τοῦ δευτέρου, ὅτι ἐστὶν ἐφ'
115 ἡμῖν, τί οὖν φησὶν Ὅμηρος;

οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι.

διὰ τί οὖν 'οἱ δὲ καὶ αὐτοί; δηλοῖ γὰρ ὅτι καὶ ἀπὸ

111–112 Hom. *Z* 488–489, cf. SVF II 925 (Chrysipp. de fato ap. Euseb. praep. evang. VI 8, 2; Ps.-Plut. de vita et poesi Hom. 120 (VII p. 396,3–4 Bern.), cf. Theiler, Tacitus u. die antike Schicksalslehre 75 (Forsch. 87) **116–118** Hom. *a* 32–34, cf. SVF II 999 (Chrysipp. de fato ap. Euseb. praep. evang. VI 8,2

99 *ἐνδεικνύντι* FP : corr. Heeren **109** post *ἔχουσα* add. Meineke *καὶ ἀδυνατοῦσα* : lac. signavit W. *ἢ* Heeren : *καὶ* FP

θεῶν τι ἔρχεται εἰς αὐτούς, εἰ καὶ τὸ πλέον δι' αὐ- 120
τούς· ἢ ὅτι τὰ παραδείγματα τῶν βίων παρὰ θεῶν
οὐδὲ αὐτοὺς ἔξω τῆς αἰτίας τοῦ εἰς κακὰ ἐμπίπτειν,
ἀλλ' ἀπολύεται αὐτοὺς τῷ αὐτεξουσίους ποιῆσαι τὰς
ψυχὰς καὶ αὐταῖς ἐπιτρέψαι ἑλέσθαι βίους, οἱ δὲ ἐξ
ἐπιδρομῆς καὶ ἀμαθίας 125
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.»

P.38 *Περὶ τοῦ Γνῶθι σαυτόν* (Bid. 40, Beut. 39)

272T. Suda IV 178,21

Περὶ τοῦ γνῶθι σαυτὸν δ'

Liber I

273F. Stobaeus III 21,26 (III 579,6–580,5)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ α' ⟨Περὶ τοῦ γνῶθι σαυτόν⟩

«Τί ποτε ἦν ἄρα καὶ τίνος τὸ ἱερὸν πρόσταγμα τὸ
ἐν Πυθοῖ, ὃ γνῶναι ἑαυτὸν τοῖς τοῦ θεοῦ δεησομένοις
προσαγορεύει; μήτε γὰρ τιμῆσαι θεὸν τὰ προσήκοντα
μηδ' αὖ τυχεῖν τοῦ θεοῦ δεηθέντα τὸν ἀγνοίᾳ τῇ ἑαυ- 5
τοῦ ἐνισχόμενον παραγγέλλειν ἔοικεν. ἀλλ' εἴτε Φημο-

122 cf. Porph. regr. an. (P.42) 298cF (et passim) ***ad haec mala mundi*** **P.38** cf. Courcelle, Le Néoplat. 155–156 titulus: 272T (= 2T,13); 274F **273F 6** *Φημονόη*] cf. schol. in Plat. Alc. 129a; Antisth. ap. Diog. Laert. I 40 (FrGH IV 377); Synes. insomn. 152B p. 182,3 Terz.

120 *εἰ*] *ἢ* P **122** *αὐτοὶ* vel lacunam susp. W. **124** *ἐπιστρέψαι* P **273F** S. om. MA **1** add. Meineke **5** *μήτ'* Meineke

νόη ἐπὶ πάντα λυσιτελοῦν τὰ ἀνθρώπινα τοῦτο ἐθέσπισεν, δι' ἧς πρώτης ὁ Πύθιος λέγεται τὰς εἰς ἀνθρώπους διαδοῦναι χάριτας, εἴτε Φανοθέα ἡ Δελ-
10 φοῦ, εἴτε καὶ Βίαντος ἢ Θαλοῦ ἢ Χείλωνος ἦν ἀνάθημα, ὁρμηθὲν ἀπό τινος θείας ἐπιπνοίας, εἴτε Κλεάρχῳ προσεκτέον μᾶλλον τοῦ μὲν Πυθίου φράζοντι εἶναι παράγγελμα, χρησθῆναι δὲ Χείλωνι, τί ἄριστον ἀνθρώποις μαθεῖν πυνθανομένῳ, εἴτε καὶ πρὸ
15 Χείλωνος ἦν ἔτι ἀνάγραπτον ἐν τῷ ἱδρυθέντι νεῷ μετὰ τὸν πτέρινόν τε καὶ χαλκοῦν, καθάπερ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας εἴρηκεν· τὸ μὲν ὅτου ἂν εἴη, Ἰάμβλιχε, ἀμφισβητήσιμον ἔστω· πάντως δ' ὅτι ὑπὸ θεοῦ ἢ οὐκ ἄνευ θεοῦ ἐρρήθη, ἐξ αὐτοῦ φαίνοιτ'
20 ἂν τοῦ ἐν τοῖς Πυθίοις αὐτὸ κεῖσθαι ἀμφήριστον. τί ποτε δ' ἐστὶν ὃ φράζει καὶ πρό γε τῶν περιρραντηρίων προτελεῖσθαι τῷ θεῷ ἐπιτάττει, ἀναγκαῖον ἂν εἴη γνῶναι.»

10 Chilon] cf. Clem. strom. I 14, 60,3 *τὸ μὲν οὖν Γνῶθι σαυτὸν οἱ μὲν Χίλωνος ὑπειλήφασι, Χαμαιλέων* (F2a Wehrli) *δὲ ἐν τῷ περὶ θεῶν Θαλοῦ, Ἀριστοτέλης δὲ τῆς Πυθίας*. cf. Stob. III 21,12 (III 558, 14 sq.) (Clearchus F69c Wehrli); schol. in Plat. Alc. 139a; in Phlb. 48c; Antisth. ap. Diog. Laert. I 40 **11** Clearchus F69a–c Wehrli **16** Arist. F3 Rose (*Π. φιλοσοφίας* F3 Ross)

10 *ἀνάθημα*] *ἀπόφθεγμα* Nauck, Mélanges V 165 n. 33, cf. Stob. III 21,12 (III 559,1) **13** *τί* Nauck : *τὸ* S **15** *ἱδρυθέντι* Tr. : *ἱδρυνθέντι* S **16** *πτέρινον* Casaubon, cf. Pausan. X 5,7 : *πέτρινον* S **18** *ἀμφισβητήσιμον*] *ἀναμφήριστον* coni. Gesner **21** *περιρραντηρίων* Gesner : *περὶ ῥαντηρίων* S

274F. Stobaeus III 21,27 (III 580,6–581,14)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ α' Περὶ τοῦ Γνῶθι σαυτόν

«Ἀλλὰ μήποτε 'σωφρόνει' ἔνεστιν ἀκοῦσαι λέγοντος ἀντὶ τοῦ 'σῷζε τὴν φρόνησιν'· καὶ γὰρ σωφροσύνη σαοφροσύνη τις ἦν· οὕτω δὲ πρὸς τὸ φρονοῦν καὶ τοῦ φρονεῖν αἴτιον διαλέγοιτ' ἄν, σῴζειν ἑαυτὸ παρακε- 5 λευόμενος· τοῦτο δ' ἂν εἴη ὁ νοῦς. ἀλλ' εἰ τοῦτο, δεῖ πάλιν γνῶναι τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἥτις ἐστίν. ἄλλοι γε μὴν μικρὸν διάκοσμον καλῶς εἰρῆσθαι φάμενοι τὸν ἄνθρωπον, παρακελεύεσθαι μέν φασι τὸ γράμμα γνῶναι τὸν ἄνθρωπον· ὄντος δὲ μικροῦ διακόσμου τοῦ ἀν- 10 θρώπου, οὐδὲν ἄλλο κελεύειν ἢ φιλοσοφεῖν· εἴπερ οὖν ἀπταίστως φιλοσοφεῖν σπουδάζομεν, προθυμώμεθα γνῶναι ἑαυτούς, καὶ ἔσται ἡμῖν τεῦξις ὀρθῆς φιλοσοφίας ἐκ τῆς ἡμετέρας κατανοήσεως ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀπὸ τῶν ἐν ἡμῖν 15 συλλογιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ ὅλῳ καὶ ἡμᾶς ἐτάζοντες καὶ εὑρίσκοντες ῥᾷον μεταβαίνομεν ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν, λέγεται ὀρθῶς· μήποτε δὲ τὴν ἑαυτοῦ θεωρίαν οὐ φιλοσοφίας ἕνεκα θεὸς ποιεῖσθαι παρακελεύεται, ἄλλου δέ τινος μείζονος ἕνεκα, δι' ὃ καὶ 20 φιλοσοφία παρελήφθη. φιλοσοφία μὲν γὰρ ἐπετηδεύθη

274F 2–10 cf. Plato Charm. 164d–169c

274F SMA Br(B) 1 habent MA : *ἐν ταυτῷ* S 4 *ἦν* om. Tr *φρονοῦν* SM[d]Br : *φρονεῖν* A 5 *ἑαυτὸ* M[1] : *ἑαυτο* SA : *ἑαυτῷ* M : *ἑαυτὸν* BrTr 14 *ἀναβαίνουσα* codd. : corr. Buecheler 15 *ἀλλ' ὅτι* SMBrTr : *ἄλλό γε* A **15–19** *ἄλλό γε – θεωρίαν* A in mrg. 16 *ἐξετάζοντες* Br 18 *ἑαυτῶν* M[d]A 20 *ἄλλου δέ τινος* Gaisford e B : *ἀλλ' οὐδέ τινος* M[d]ATr., S? 21 *δὴ* post *γὰρ* M[d]Br

ἐκ προσπαθείας ἡμῶν τῆς πρὸς τὸ σοφὸν καὶ τῆς πρὸς τὴν θεωρητικὴν σοφίαν ἀγαπήσεως· ἡ δὲ σπουδὴ τῆς πρὸς τὸ γνῶναι ἑαυτὸν παρακελεύσεως εἰς τεῦξιν τῆς
25 ἀληθινῆς εὐδαιμονίας ἀποτείνεται, ἥτις συνίστατο ἐκ τῆς κατὰ σοφίαν διαθέσεως καὶ κατὰ κτῆσιν τῆς σοφίας θεωρίας τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῶν ὄντως ὄντων γνώσεως. θεωρεῖν οὖν καὶ μανθάνειν παρακελεύεται τοὺς ὄντως ἑαυτούς, οὐχ ἵνα φιλοσοφήσωμεν, ἀλλ' ἵνα
30 σοφοὶ γενόμενοι εὐδαιμονήσωμεν. ἡ γὰρ τεῦξις τῆς ὄντως οὔσης οὐσίας ἡμῶν καὶ ἡ ταύτης ἀληθὴς γνῶσις σοφίας ἦν τεῦξις, εἴ γε σοφίας ἴδιον ἡ τῆς ὄντως οὐσίας τῶν πραγμάτων ἀληθὴς ἐπιστήμη, διὰ σοφίας δὲ ἡ τῆς τελείας εὐδαιμονίας γίγνεται κτῆσις.»

Liber IV

275F. Stobaeus III 21,28 (III 581,15–583,4)

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ δ'

«Ἐπεὶ δὲ ἦν τις κατάβασις ἡμῖν εἰς τὰ τῆδε, καὶ τὸν ἐκτὸς περικειμένοις ἄνθρωπον καὶ ἠπατημένοις γε, ὅτι τοῦτό ἐσμεν τὸ ὁρώμενον, παραίνεσις οἰκεία εἰς τὴν
5 γνῶσιν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. ὁ γὰρ δὴ Πλάτων ἐν τῷ

275F 5 sq. Plato Phlb. 48c sq. ibid. 48d *τριχῇ τέμνειν*, cf. Damasc. in Phlb. 202; Olymp. in Alc. 170,6–171,3

27 *θεωρίας* Gesner : *θεωρία* SM[d]ABr **24** *παρακελεύεται* Gesner : *παρακελεύεσθαι* SM[d]A fortasse recte (Hense cf. orat. obliq. 274F,8–9) **29** *τοὺς* om. Br **34** *τελέας* S *κτίσις* A **275F 1** *τοῦ αὐτοῦ* om. Br **3** *καὶ* om. Br *γε* Buecheler : *τε* SBr

Φιλήβῳ μνησθεὶς τοῦ 'γνῶθι σαυτὸν' τριχῇ διαιρεῖται
τὴν ἄγνοιαν. πανταχοῦ τοίνυν ἡ ἑαυτοῦ ἄγνοια
πονηρόν, ἄν τε κατὰ τὸ εἴσω τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας
ἀγνοήσας τις ταπεινώσῃ τὸ θεῖον, ἄν τε κατὰ τὸ ἔξω
ἀγνοήσας τὸ φύσει προσὸν αὐτῷ ταπεινὸν ἐπαίρηται 10
ἐπ' αὐτῷ. ἦ οὐ πᾶν γε τὸ θνητὸν ἄντικρυς

> ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάις ἄγχι θαλάσσης,
> ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέησιν,
> ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων;

πᾶς οὖν ἀγνοίᾳ ἑαυτοῦ τὸ καθ' αὐτὸν ἐπαίρων ἁλίσ- 15
κεται ὑπὲρ τῆς δημιουργησάσης αὐτὸν φύσεως πλεῖον
ἢ ἐκείνη βεβούληται, τὰ αὐτῆς ὡς σεμνὰ θαυμάζων
παίγνια· ἡ δὲ τηρεῖν ἔοικεν ἐν πᾶσι τῆς ἀξίας τὸ πρέ-
πον, οὐδὲν τοῖς ἐπαίρουσι συνεξαπατωμένη. τὸ 'γνῶθι'
οὖν 'σαυτὸν' διήκει εἰς πᾶσαν ὑπόληψιν τῆς προ- 20
σούσης δυνάμεως, παραγγέλλον γιγνώσκειν τὰ μέτρα
ἐπὶ πάντων. τὸ μὲν οὖν γιγνώσκειν ἑαυτὸν τὴν ἀναφο-
ρὰν ἔοικεν ἔχειν ἐπὶ τὸ γιγνώσκειν δεῖν τὴν ψυχὴν καὶ
τὸν νοῦν, ὡς ἐν τούτῳ ἡμῶν οὐσιωμένων· τὸ δὲ πάντῃ

8 Porph. hist. phil. (P.22) 223F,14 *τὴν ἀξίαν αὐτῶν* **10–11** cf. Simplic. in Ench. 223,1 sq. **12–14** Hom. *O* 362–364 **24** cf. Porph. abst. I 29 p. 107,6–10 *οὐ γὰρ εἰς ἄλλο, ἀλλ' εἰς τὸν ὄντως ἑαυτὸν ἡ ἀναδρομή· οὐδὲ πρὸς ἄλλο, ἀλλὰ πρὸς τὸν ὄντως αὐτὸν ⟨ἡ⟩ σύμφυσις. αὐτὸς δὲ ὄντως ὁ νοῦς, ὥστε καὶ τὸ τέλος τὸ ζῆν κατὰ νοῦν*; sent. 40; cf. adv. Boeth. (P.32) 244F

6 *διαιρεῖται* S : *διαιρεῖ* Br **8** *ἄν* Gaisford e B : *ἦν* SBr **9** *ἄν* SBr : *ἦν* Meineke **10** *αὐτῷ* Meineke : *αὑτῷ* SBr **13** *νηπιέησι* S : *νηπιέτοισιν* Tr **14** *ποσειν* S : *ποσὶ* BrTr. : *ποσὶν* Hom. **16** *ὑπὲρ* S : *ὑπὸ* Br **19** *συνεξαπατωμένης* Br **21** *γιγνώσκειν* Tr. : *γινώσκειν* SBr **22** *ἄνω φορὰν* Br **23** *τῷ γινώσκειν* Br **24** *ἐν τούτοις* Br

25 γιγνώσκειν ἑαυτὸν συμπεριλαμβάνειν ἔοικεν ἡμᾶς καὶ τὰ ἡμέτερα καὶ τὰ τῶν ἡμετέρων. τοιαύτη μὲν καὶ ἡ ἐν τούτοις τοῦ Πλάτωνος ἀκρίβεια φιλοτιμηθέντος ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ δίχα τῶν περὶ ἡμᾶς ἁπάντων γνῶναι ἑαυτόν, καὶ πάλιν πάντῃ γνῶναι ἑαυτόν, ἵνα 30 καὶ ὁ ἐντὸς ἀθάνατος γνωσθῇ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἐκτὸς εἰκονικὸς μὴ ἀγνοηθῇ καὶ τὰ τούτοις διαφέροντα γνώριμα γένηται. διαφέρει μὲν γὰρ τῷ ἐντὸς παντέλειος νοῦς, ἐν ᾧ αὐτὸς ἄνθρωπος, οὗ εἰκὼν ἕκαστος ἡμῶν· διαφέρει δὲ τῷ ἐκτὸς εἰδώλῳ τὰ περὶ τὸ σῶμα 35 καὶ τὰς κτήσεις. ὧν δεῖ καὶ τὰς δυνάμεις γιγνώσκειν καὶ τὸ ἄχρι τίνος τούτων φροντιστέον, ἵνα μήτε τὴν τοῦ ἀθανάτου ἀξίαν περιτιθέντες τῷ φθαρτῷ καὶ γηίνῳ καταγέλαστον αὐτὸ ποιῶμεν καὶ πάλιν ἄξιον δακρύων ἐν τῇ κωμῳδοτραγῳδίᾳ τῇ τῶν ἀνοήτων βίων 40 ἐνεχόμενον, μήτε τὴν τοῦ θνητοῦ ταπεινότητα τῷ ἀθανάτῳ προσάπτοντες ἐλεεινοὶ ὦμεν καὶ διὰ πάντων ἄδικοι τῇ τοῦ κατ' ἀξίαν ἀγνοίᾳ.»

P.39 *Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων* (Bid. 41, Beut. 40)

ed. A. Nauck, Leipzig [2]1886; edd. J. Bouffartigue et M. Patillon, Paris 1977

27 cf. Plat. Alc. I 133d sq. **30** cf. Plat. resp. 589a7 *ὁ ἐντὸς ἄνθρωπος* **39** cf. Plat. Phlb. 50b3 *τῇ τοῦ βίου συμπάσῃ τραγῳδίᾳ καὶ κωμῳδίᾳ*. Plot. II 2,15,43 sq.; Porph. Marc. 2 p. 274, 10–11 *ἀπομειλιττόμενος τοὺς ἐν τῇ κωμῳδοτραγῳδίᾳ προστάτας δαίμονας*.

25 *συμπαραλαμβάνειν* Br **36** *τίνος* Meineke : *τινός* SBr? **38** *αὐτὸ* Br : *αὐτὸν* S **39** *τῷ τῶν ἀνοήτων βίῳ* Br

P.40 *Πρὸς Μαρκέλλαν* (Bid. 42, Beut. 41)

ed. A. Nauck, Leipzig [2]1886; ed. W. Pötscher, Leiden 1969; ed. E. des Places, Paris 1982.

P.41 *Πρὸς Νημέρτιον λόγος* (Bid. 43, Beut. 42)

276F. Cyrillus contra Iulianum III 79,621A

Πορφύριος γοῦν ἐν τῷ Πρὸς Νημέρτιον λόγῳ φησὶν οὕτως· βουληθῆναι μὲν γὰρ τὸν θεὸν καὶ τῆς ἀληθείας μετόχους εἶναι τοὺς ἀνθρώπους τῆς περὶ τῶν πραγμάτων· ὅθεν καὶ λογικοὺς ποιῆσαι, ὡς ἂν δὴ τοῦ λόγου ἱκανοῦ ὄντος ἀνιχνεύειν τὴν ἀλήθειαν· δεδωκότα δὲ καὶ τὸ ἐλεύθε- 5 *ρον καὶ αὐτεξούσιον ἑκάστῳ, ἵν' ᾖ ἐπ' αὐτοῖς τὸ καλὸν τῷ τοῦ ἑκουσίου κοσμούμενον ἐπαίνῳ· τοὺς δὲ πολλοὺς ἀποκλίναντας πρὸς τὴν ἐκ τῆς ῥαθυμίας ἀλογίαν τε καὶ ἀλογιστίαν, ἐπὶ τὸν κτηνώδη βίον ἐκπεσεῖν καὶ διαψευσθῆναι ἐν τοῖς πράγμασιν, ὧν τὴν ἀλήθειαν φιλοπονίας ἀρετῇ μόλις* 10 *ἦν ἔχειν τῷ νήφοντι.*

277F. Cyrillus contra Iul. III 79,621B

Καὶ μὴν καὶ ἑτέρωθι· «τῆς γὰρ ψυχῆς τὸ αὐτεξούσιον εἰς ἀρετῆς ἐλευθεριότητος κτῆσιν εἰληχυίας ἢ κακίας τὴν ἑκούσιον αἵρεσιν, ἵν' ἐπ' αὐτῇ ἑκάστῃ καὶ τὸ

P.41 titulus: cf. 276F; 278F; 280F **276F 1** *Νημέρτιος*] cf. PLRE I 621

276F 5 *δεδωκότος* B : corr. Aubert **11** *ἔχον* B : corr. Aubert **277F 1–2** anima libero arbitrio praedita est ut libertatem adipiscatur quae in virtute consistat vel malum sua sponte eligat : *εἰς ἐλευθεριότητος κτῆσιν ἀρετῆς εἰλ.* Aubert (virtutis aut vitii spontaneam electionem)

ἐπαίνων εἶναι ἄξιον δοκιμασθῇ καὶ τὸ ψόγων καὶ
5 ἔχωσι χώραν ἐν ἀνθρώποις ἀποδοχαὶ καὶ ἔπαινοι καὶ
γερῶν νεμήσεις ψόγοι τε καὶ ἀτιμίαι καὶ κολάσεις τοῖς
τὰ τῆς ἀδικίας ἐκτελεῖν ἔργα ἑλομένοις. λέγουσι δὲ οἱ
σοφοὶ τὰς ψυχὰς βίον ἑλέσθαι ὃν ἐθέλει ἑκάστη, τὴν
ἐξουσίαν παρὰ τῆς προνοίας λαβοῦσα.»

278F. Cyrillus contra Iul. V 166,753C12–D5

*Φησὶ γοῦν ὁ αὐτοῦ Πορφύριος ἐν τῷ Πρὸς Νημέρτιον
λόγῳ·* «ὥστε ὁ δικαιοσύνης τῷ θεῷ τολμήσας γενέσθαι
διδάσκαλος λόγος ἀδικίας τῆς μεγίστης ἀναπτυχθεὶς
εὑρίσκεται πλήρης. ὁσία τοιγαροῦν καὶ ἀμώμητος παν-
5 τελῶς ἡ ἐφ' ἅπασι νοοῖτ' ἂν εἰκότως, καὶ ἔστι κατ'
ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ψῆφος. καὶ τὸ ἑτέρως ἔχειν αὐτὴν
οἴεσθαι φρενὸς ἂν γένοιτο τῆς ἐξεστραμμένης
ἀρρώστημα καὶ γραφή.»

279F. Cyrillus contra Iul. V 166,753D6–756B2

Ἐπειδὴ δὲ τοῖς πρὸς ἡμῶν ἀπεχθάνεται (sc. *ὁ Ἰουλιανός*)
λόγοις, ἀκουέτω πάλιν Πορφυρίου γράφοντος ὧδε· «οὐ
μόνον δὲ ἐπὶ συμφέροντι τοῦ ὅλου καὶ ⟨εἰς⟩ τὴν διάρ-
κειαν αὐτοῦ τῆς ἁρμονίας ἄλλον ἄλλῳ ἁρμόζει (sc. ὁ
5 θεός) χρόνον τῶν κατὰ μέρος, ἀλλ' ἤδη καὶ κηδεμὼν
ὑπάρχων πάντων καὶ σωτὴρ καὶ ἰατρός. οὐχὶ τοῖς μὲν
ἐν ἀνθρώποις ἰατροῖς κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν
αὐτοῖς τέχνην ὑπέδειξε προορωμένοις τὰ συμβησόμενα

11 cf. Plat. leg. 918d2 *νήφει* **279F 6–18** cf. Phil. de praem. et poen. 33; de prov. I 57; Plot. III 3,5,49–54

278F B **279F 3** addidi

τῷ ὅλῳ, τὰ μὲν κόψαι τῶν μερῶν, τὰ δὲ καῦσαι, τὰ
δὲ σῆψαι, τὰ δὲ διελεῖν σωτηρίας ἕνεκα τοῦ ὅλου; εἰ 10
καὶ μητέρες καὶ τίτθαι παροῦσαι, καίπερ εἰδυῖαι ὅτι
σωτηρίας χάριν ἕνεκα τοῦ ὅλου τοῦτο δρᾷ ὁ ἰατρός,
κωλύουσι πολλάκις καὶ δακρύουσι γοερόν, πατὴρ δὲ
παρὼν ἔμφρων ἐποτρύνει τὸν ἰατρὸν καὶ τροφὴν κλαυ-
θμηρίζοντος ἐπὶ συμφέροντι προσαφεῖλεν. ὁ θεὸς δὲ 15
ἐπὶ κηδεμονίᾳ τοῦ ὅλου οὐ παρῆκε τὸ δέον ἀποθανεῖν
καὶ ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ἄλλων, ὡς δάκτυλον ἕνα ἀφ'
ὅλου τοῦ ποδὸς ἐπὶ συμφέροντι τοῦ παντὸς σώματος;
εἰ γὰρ δὴ οἷοί τε ἦμεν θεῖον λογισμὸν ἀνιχνεῦσαι,
ἔγνωμεν ἂν πάντως, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ μὲν ἀρχὴν τὴν 20
γένεσιν κωλύει, τῶν δὲ προσημαίνει ὅτι ἔσται βλα-
βερά, ἄλλοις δὲ ἤδη ἀντ' εὐσεβείας γερῶν τὸν θάνα-
τον ἐδωρήσατο.»

280F. Cyrillus contra Iul. III 95,645B 1–8

*Πιστώσεται δὲ πρὸς τούτῳ καὶ ὁ τῶν αὐτοῦ φρονημάτων
κοινωνὸς Πορφύριος. ἔφη γὰρ οὕτως ἐν τῷ Πρὸς Νημέρ-
τιον λόγῳ·* «θεὸς δὲ εἰδὼς τὸ μέλλον φθάνει πολλάκις
τοὺς μὲν δι' εὐσέβειαν ἔτι νέους τοῦ βίου προδι-
εξάγων, τοὺς δὲ διὰ τὰς μελλούσας ἀπ' αὐτῶν ἔσεσθαι 5
βλάβας τοῖς οἰκειοτάτοις, τοὺς δὲ ἐλεῶν μελλουσῶν
ἕνεκα ἀνηκέστων συμφορῶν προεξαιρῶν.»

280F 4–5 cf. Menander F111 Koerte *ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος* et saepe, cf. e. g. Ps.-Plut. consol. ad Apoll. 119E; Clem. strom. VI 2 7 cf. Ps.-Plut. consol. ad Apoll. 120B *πρὶν εἴς τινα παροινίαν ἐκπεσεῖν τὴν τῷ μακρῷ γήρᾳ παρεπομένην*

280F B

? **281F.** Cyrillus contra Iul. III 85,629D12–632A11

Ἔφη γὰρ ὁ Πορφύριος οὕτω πάλιν· «νοῦ γὰρ ὄντος θείου τοῦ τῶν ὅλων προεστῶτος καὶ σοφίας ὑπερβάλλοντι μεγέθει δυνάμεώς τε καὶ ἀπαραβλήτῳ ἰδιότητι τὸ πᾶν διατάξαντος καὶ διοικοῦντος, λανθάνειν μὲν
5 τὰς πολλὰς αἰτίας μικρὸν ὄντα τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, κἂν σοφὸς εἶναι δοκῇ καὶ ἐρευνητὴς τῆς ἀληθείας. εὐσεβὲς δέ, εἰ καὶ μεθήσει τῶν ἀπορουμένων τὸ δυσερεύνητον, βλασφημεῖν μὲν μὴ τολμᾶν, καλῶς δὲ ἔχειν ὡς ἔχει καὶ ἡγεῖσθαι καὶ λέγειν· καὶ ὅτι διὰ τὸ καλῶς
10 ἔχειν ἂν οὕτως γέγονεν ὡς γέγονε. τί γὰρ ἂν νοῦς τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος παρανόμως ἔδρασε; ποιεῖσθαι δὲ μὴ χρῆναι θεμιτὸν εἶναι τὴν ἡμετέραν σύνεσιν τοῦ καλῶς ἔχοντος ἐξεταστικὴν καὶ τὸ ἡμῖν ἀσύνετον τοῦ κακῶς.»

? **282F.** Cyrillus contra Iul. III 95,645B8–D1

Καὶ μὴν καὶ ἑτέρωθι πάλιν ὡδί· «Χρύσιππος δὲ ὁ Σωκράτει ἑπόμενος οὐδὲ τοῖς γινομένοις ἐπιλέγειν

282F 1–6 cf. Plat. resp. 530a5–7; Phd. 97c; Arist. *IA* 711a18–19; Ps.-Arist. de mundo 397a4–5; Cic. nat. deor. II 86–87; Phil. de prov. II 74 (SVF II 1150); aet. mundi 32; Plut. de an. procr. 1014A (ad Tim. 29a5–6); Galen. de usu part. 111,89K.; Nemes. nat. hom. 1 p. 1, 4 sq.

282F 1–14 habet et Cyr. c. Iul. 756 b 2–C 4 *καίτοι πρὸ αὐτοῦ Πορφύριος τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ μεμαχημένος διὰ πλείστων ὅσων ὁρᾶται λόγων· ἀλλ' οἷα πεφρόνηκέ τε καὶ γέγραφεν, ἀρκέσειν μὲν οἶμαι καὶ ταῦτα πρὸς πίστιν. προσεποίσω δὲ καὶ ἕτερον αὐτοῦ ῥησείδιον ὡδί πως ἔχον· «Χρύσιππος – ἀοριστίας»*

281F 7 *εἰ καὶ* Aubert : *εἶναι* cod. **282F 1** *ὁ*] *τῷ*? **2–3** *ἐπιλ. ἡξ. τοῖς γιν.* Cyr. 756

ἠξίου τὸ 'τίς οἶδεν'; ἀλλ' ὅτι 'πάντως τοῦτο ἦν ἄμεινον'. εἰ γὰρ μὴ ἔστι διοίκησιν βελτίονα τῆς θείας ὑπογράψαι, πάντως τὰ γινόμενα χρὴ νομίζειν ὅτι οὕτως 5
ἦν ἄμεινον ἔχειν, ὡς ἔχει. οὐ γὰρ δὴ σοὶ μὲν μέρους τινὸς τῆς ἐν ἀνθρώποις ἀρχῆς προνοεῖν λαχόντι παρὰ τοῦ τῇδε βασιλέως, ἐπί γε τῷ συμφέροντι τῆς πολιτείας τοῖς νόμοις πειθαρχοῦντι, ἄλλως οὐκ ἐνῆν τὴν πολιτείαν φυλάττειν νόμιμον ἢ τοὺς μὲν τῶν ἀρχο- 10
μένων μετοικίζοντι, τοὺς δὲ δημεύοντι, ἄλλους δὲ καὶ ἀποκτιννύντι, οὐδὲ πᾶσι τὸ ζῆν ἐφύλαξας, ὅτι μὴ τοῖς πᾶσι τοῦτο συνέφερε· τῷ δὲ τὸν τοσοῦτον διοικοῦντι κόσμον οὐκ ἐπιτρέψομεν διοικεῖν ἀμωμήτως τὰ ἑαυτοῦ, ὡς καλῶς ἔχειν αὐτῷ τὰ ὅλα ἐδικαιώθη, καὶ διὰ θα- 15
νάτον χωροῦντι καὶ διὰ μεταβολῶν καὶ διὰ τῆς τῶν ἡλικιῶν ἀοριστίας;» *κατηγόρευε δὴ οὖν καὶ τῶν ἑαυτοῦ διδασκάλων, οἳ γράφονται μὲν παντελῶς ἐπ' οὐδενὶ τῶν ἐκτόπων τὰς ἀπορρήτους οἰκονομίας τοῦ τῶν ὅλων κατεξουσιάζοντος θεοῦ, ἀπολυπραγμονήτους δὲ μᾶλλον νέμον-* 20
τες αὐτὰς τῇ παγκάλῃ τετιμήκασι ψήφῳ.

3 *ἄμεινον ἦν* Cyr. 756 **4** *εἰ* Aubert : *οὐ* Cyr. 756 **5–6** *οὕτως ἄμεινον ἔχει* Cyr. 756 **7** *λαχόντι προνοεῖν* Cyr. 756 **8** *γε*] *τε* Cyr. 756 **9–10** *ἦν νόμιμον φυλάττειν τ. πολ.* Cyr. 756 **12** *τὸ ζῆν ἐφύλαξας ἅπασι* Cyr. 756 **13–14** *κόσμον διοικοῦντι* Cyr. 756 **14** *ἀμέμπτως διοικεῖν* Cyr. 756 **15** *αὐτοῦ* Cyr. 756 *θανάτων* Cyr. 756 **16** *διὰ* om. Cyr. 756

P.42 *De regressu animae* (Bid. 44, Beut. 43)

283 a T. Augustinus civ. X 29,61–63 (I 449,25–26)

... intuentes Porphyrium in his ipsis libris, ex quibus multa posui, quos de regressu animae scripsit ...

283 b T. Augustinus civ. X 32,5–6 (I 455,3–4)

... dicit Porphyrius in primo iuxta finem de regressu animae libro ...

P.42 cf. Theiler, P. u. A. 8 (Forsch. 168); Lewy 450; Hadot, PV I 475–478; cf. ad. P.47 a Victorino interpretat.? cf. Courcelle, LG 167; Hadot, PV I 476 = P.43 ut O'Meara putat? cf. P.43 infra incerta: Macr. somn. I 10–11, cf. Cumont, REG 32 (1919) 113–120, sed *Π. Στυγός* (P.53) adscribit Courcelle, LG 29 sq.; I 13,5–20, cf. Cumont ibid., Courcelle, LG 25–28, e comm. in Phd. vel de regr. ut Flamant 587–592 vel e Plot. et Porph. hausta ut Henry, PO 173–180 et Mras, Komm. 257sq.?; I 14, 19, cf. Courcelle, LG 31; 233 **283a/bT** 283aT = 297F,25–27; 283bT = 302F,1–2 cf. Plat. resp. 517b5 *τῆς ψυχῆς ἄνοδον*; 521c7 *ἐπάνοδον*; Porph. Marc. 277,19 *ποιεῖσθαι τὴν ἐπάνοδον*; in Tim. F28 (Procl. in Tim. I 208, 12–14) *καὶ ὅτι ὡς παῖδας πατέρων ἀποσπασθέντας εὔχεσθαι προσήκει περὶ τῆς πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς ἡμῶν πατέρας, τοὺς θεούς, ἐπανόδου*; abst. I 30 p. 108,17 *ἐπανέλθωμεν*; ad Gaur. p. 14,27 *ἐν ἄλλοις ἱεροῖς λόγοις* (cf. Dörrie, Zetem. 161–165; Hadot, PV I 460); Lydus mens. 167,23 *Ἰάμβλιχος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περὶ καθόδου ψυχῆς πραγματείας*; Basil. ep. 2 (PG 32, 228A) *νοῦς... ἐπάνεισι μὲν πρὸς ἑαυτόν...* (cf. Theiler, ByzZ [1941] 172); Hierocl. ap. Phot. bibl. 463a11; Synes. insomn. 1293C p. 157,14; 158,1 Terz.; Macr. somn I 13,16 (Porph.?) *in arcanis de animae reditu disputationibus* (cf. Courcelle, LG 26; Flamant 591 n. 91); Calc. comm. 198 p. 219,9–10 *sed cum sit reditus animis ad fortunam priorem...nisi prius reditus* (cf. Waszink, Mélanges Puech 319); Olymp. in Phd. 208,6–7 *ἡ πρὸς νοῦν ἀφομοίωσις καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ νοητὰ ἐπάνοδος*

284F. Augustinus civ. X 23,1–19 (I 436,19–437,5)

Dicit etiam Porphyrius *divinis oraculis fuisse responsum nos non purgari lunae teletis atque solis*, ut hinc ostenderetur nullorum deorum teletis hominem posse purgari. cuius enim teletae purgant, si lunae solisque non purgant, quos inter caelestes deos praecipuos habent? denique *eodem* dicit *oraculo expressum principia posse purgare*, ne forte, cum dictum esset non purgare teletas solis et lunae, alicuius alterius dei de turba valere ad purgandum teletae crederentur. quae autem dicat esse *principia* tamquam Platonicus, novimus. dicit enim *deum patrem* et *deum* filium, quem Graece appellat *paternum intellectum* vel *paternam mentem*; de spiritu autem sancto aut nihil aut non

284F = F8 Bidez (pp. 36*,5–27*,5) cf. Boussuet, ARW 18 (1915) 134; Lewy 148; 454–455; Smith, Porph. 131 **5–6** cf. orac. Chald. F73 *ἐν τούτοις ἱερὸς πρῶτος δρόμος, ἐν δ' ἄρα μέσσῳ / ἠέριος, τρίτος ἄλλος ὃς ἐν πυρὶ τὴν χθόνα θάλπει· / ἀρχαῖς γὰρ τρισὶ ταῖσδε λάβροις δουλεύει ἅπαντα*; ibid. F40 *ἀρχάς, αἳ πατρὸς ἔργα νοήσασαι τὰ νοητὰ / αἰσθητοῖς ἔργοις καὶ σώμασιν ἀμφεκάλυψαν*, cf. Lewy 137 sq.; Procl. theol. Plat. 240,25–30 (IV 39) *ὁ μὲν πρῶτος (τελετάρχης)...ἡνιοχεῖ τὸν ταρσὸν τοῦ πυρός, ὁ δὲ μέσος τελειοῖ... τὸν αἰθέρα, ὁ δὲ τρίτος...τὴν...ὕλην* **10–11** cf. orac. Chald. F3 *ὁ πατὴρ*; F5 *νοῦ γὰρ νόος*; F7 *πάντα γὰρ ἐξετέλεσσε πατὴρ καὶ νῷ παρέδωκε / δευτέρῳ*; F11 *πατρικὴ μονάς*; F36; F37 *νοῦς πατρὸς*; F39; F108; F109 *πατρικὸς νόος*; Arnob. nat. II 25 p. 95,10–14 *anima...post deum principem rerum et post mentes* (codd., *potentias* susp. Marchesi) *geminas locum optinens quartum et affluens ex crateribus vivis*; Claud. Mam. stat. an. II 7,11–20 *quo fit ut mirari admodum digne nequeam huius Platonis animum, qui...ante praedicatam summae trinitatis in gentibus unitatem ineffabilem una tres in divinitate personas...prodidit, patrem deum paternamque mentem, artem sive consilium et utriusque horum amorem mutuum unam summam aequiternam indivisam divinitatem non solum ita credi oportere docuit, sed ita esse convicit.* cf. Courcelle, LG 226–227

aperte aliquid dicit; quamvis quem alium dicat *horum medium*, non intellego. si enim tertiam, sicut Plotinus, ubi
15 de tribus principalibus substantiis disputat, animae naturam etiam iste vellet intellegi, non utique diceret *horum medium*, id est patris et filii medium. postponit quippe Plotinus animae naturam paterno intellectui; iste autem cum dicit *medium*, non postponit, sed interponit.

284aF. Augustinus civ. X 29,1–3 (I 447,25–28)

Praedicas patrem et eius filium, quem vocas *paternum intellectum* seu *mentem*, et *horum medium* quem putamus te dicere spiritum sanctum, et more vestro appellas *tres deos*.

285F. Augustinus civ. X 26,1–11; 22–26 (I 442,11–21; 443,1–6)

Nescio quo modo, quantum mihi videtur, amicis suis theurgis erubescebat Porphyrius. nam ista utcumque sa-

13 cf. orac. Chald. F4 *ἡ μὲν γὰρ δύναμις σὺν ἐκείνῳ, νοῦς δ' ἀπ' ἐκείνου*; F50 *μέσσον τῶν πατέρων Ἑκάτης κέντρον πεφορῆσθαι*; Plot. V 4,2,35 *ἡ γεννηθεῖσα ἐνέργεια ὑπόστασιν λαβοῦσα*; VI 6,8,17–20; Porph. in Tim. F79 (Procl. in Tim. III 64,15) *ἥλιος μὲν γὰρ οὐσία ὢν ἐπὶ νοῦν ὁδεύει διὰ ζωῆς*; anon. in Parm. XIV 15–16 *κατὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ ζωὴν ⟨καὶ⟩ τὴν νόησιν*; Synes. h. 2,108–109 *αὐτὰ πρόχυσις / εὕρετο βλάσταν· / ἔστη δὲ μέσα*; 3,53–54 *καὶ τὰν σύνθωκον πνοιάν / μέσσαν ῥίζας καὶ βλάστας*; 2,97 *μεσάταν ἀρχάν*; 2,95 *ὠδῖνα πατρός*; 1,238 *ὠδίς*; 4,6 *ἄφραστος ὠδὶς*; 2,104 *μαιωσαμένα κρυφίαν ῥίζαν*. cf. Theiler, Chald. orac. 6; 8–9 (Forsch. 258sq.); Dodds, Procl. El. Theol. 252–253; Festugière Rév. III 57; Hadot, REA 6 (1960) 236–37; PV I 266
284aF = F9 Bidez (p. 37*,7–10) **285F** = F6 Bidez (p. 33*,6–22) cf. Lewy 162–164; 223 n. 194

284F 16 etiam om. A

piebat, sed contra multorum deorum cultum non libere defendebat. et *angelos quippe alios esse* dixit, *qui deorsum descendentes hominibus theurgicis divina pronuntient; alios* 5 *autem, qui in terris ea, quae patris sunt, et altitudinem eius profunditatemque declarent.* num igitur hos angelos, quorum ministerium est *declarare voluntatem patris*, credendum est velle nos subdi nisi ei, cuius nobis adnuntiant voluntatem? unde optime admonet etiam ipse Platonicus 10 *imitandos eos potius quam invocandos* … quid adhuc trepidas, o philosophe, adversus potestates et veris virtutibus et veri dei muneribus invidas habere liberam vocem? iam

4 cf. orac. Chald. F137–138; Porph. in Tim. F17 (Procl. in Tim. I 152,13–14) *τοὺς μὲν ἱερέας ἀναλογεῖν τοῖς ἐν οὐρανῷ ἀρχαγγέλοις τετραμμένοις πρὸς θεούς, ὧν εἰσιν ἄγγελοι*; ibid. 30–31 (Iamblichus) *οὔτε γὰρ τοὺς ἀρχαγγέλους ἠξιῶσθαί που μνήμης ὑπὸ Πλάτωνος* (cf. Dillon, Iambl. 282–283); phil. orac. (P.43) 325F,23–25; Procl. in Parm. 1199,36–38 (*τὴν νοητὴν*) *ἥτις ἔχει διαπόρθμιον δύναμιν, ὡς οἱ θεολόγοι λέγουσι, πάντων ἀπ' ἐκείνης μέχρι τῆς ὕλης καὶ πάλιν ἐπ' ἐκείνην τῶν πάντων*; in Remp. II 118,15–18 *τὰς ἀγγελικὰς ταύτας ψυχάς, τῆς ἀποκεκρυμμένης παρ' αὐτοῖς ἀληθείας διὰ τῆς χωριστῆς ἑαυτῶν ζωῆς ἐκφαντορικὰς ἐσομένας*; Dam. princ. II 201,2 (= orac. Chald. F78) *οἱ γὰρ ἐπὶ μαγειῶν πατέρες εἴς τε τὸ ἐμφανὲς πάντα προάγουσι καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀφανὲς περιάγουσιν ὡς ἂν διαπόρθμιοι ἑστῶτες, κατὰ τὸ λόγιον φάναι, τῷ πατρὶ καὶ τῇ ὕλῃ* **6** cf. orac. Chald. F116,2 *πρὸς ὕψος* **7** cf. orac. Chald. F18 *οἳ τὸν ὑπέρκοσμον πατρικὸν βυθὸν ἴστε νοοῦντες*; Synes. h. 5,27 *βυθὸς πατρῷος*; Mart. Cap. II 203 *universumque totum infinibilis patris profunditate coercitum* **11** cf. Porph. abst. II 34 p. 163,22–164,3 *δεῖ ἄρα συναφθέντας καὶ ὁμοιωθέντας αὐτῷ τὴν αὑτῶν ἀναγωγὴν θυσίαν ἱερὰν προσάγειν τῷ θεῷ, τὴν αὐτὴν δὲ καὶ ὕμνον οὖσαν καὶ ἡμῶν σωτηρίαν*; Marc. 16 p. 284,1–2 et 11–12 *καὶ τιμήσεις μὲν ἄριστα τὸν θεόν, ὅταν τῷ θεῷ τὴν σαυτῆς διάνοιαν ὁμοιώσῃς … οὐχ ἡ γλῶττα τοῦ σοφοῦ τίμιον παρὰ θεῷ, ἀλλὰ τὰ ἔργα*

distinxisti angelos, *qui patris adnuntiant voluntatem*, ab eis
15 *angelis qui ad theurgos homines* nescio qua *deducti* arte *descendunt.*

286F. AUGUSTINUS civ. X 9,1–12 (I 415,5–16)

Haec et alia multa huiusce modi, quae omnia commemorare nimis longum est, fiebant ad commendandum unius dei veri cultum et multorum falsorumque prohibendum. fiebant autem simplici fide atque fiducia pieta-
5 tis, non incantationibus et carminibus nefariae curiositatis arte compositis, quam vel *magian* vel detestabiliore nomine *goetian* vel honorabiliore *theurgian* vocant, qui quasi conantur *ista discernere et inlicitis artibus deditos alios damnabiles, quos et maleficos vulgus appellat* (*hos enim ad*
10 *goetian pertinere* dicunt), *alios autem laudabiles videri* volunt, *quibus theurgian deputant*, cum sint utrique ritibus fallacibus daemonum obstricti sub nominibus *angelorum.*

286F = F2 Bidez (p. 27*,5–20) cf. Apul. de magis 26 *magian … artem esse dis immortalibus acceptam … sin vero more vulgari eum isti proprie magum existimant, qui communione loquendi cum deis immortalibus ad omnia quae velit incredibilia quadam vi contaminum polleat…*; Apoll. Tyan. ep. 16 *ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ Διὸς οἶμαι δεῖν ὀνομάζεσθαι μάγους, εἰ μέλλουσιν εἶναι θεῖοί τε καὶ δίκαιοι*; Philostr. vit. Ap. VII 39 p. 292,2–4 Kayser *οἱ δὲ εὐηθέστεροι τῶν ἀνθρώπων ἐς τοὺς γοήτας ἀναφέρουσι ταῦτα*; V 12 p. 173,14–16 *ὅτι μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα δαιμονίᾳ κινήσει προεγίγνωσκε καὶ ὅτι τοῖς γόητα τὸν ἄνδρα ἡγουμένοις οὐχ ὑγιαίνει ὁ λόγος*; I 2; VIII 7,2 p. 303,32 sq; VIII 7,9 p. 313,24 sq; vit. soph. 523 p. 36,6 sq. Kayser; 590 p. 94,7 sq., cf. Penella, The Letters of Apollonius of Tyana, 100; Dio Chrys. 36,41 *τοῖς ἄριστα πρὸς ἀλήθειαν πεφυκόσι καὶ θεοῦ ξυνιέναι δυναμένοις, οὓς Πέρσαι μάγους ἐκάλεσαν, ἐπισταμένους θεραπεύειν τὸ δαιμόνιον, οὐχ ὡς Ἕλλη-

287F. Augustinus civ. X 27,8–25 (I 443,31–444,18)

Tu autem hoc didicisti non a Platone, sed a Chaldaeis magistris, ut *in aetherias vel empyrias mundi sublimitates et firmamenta caelestia* extolleres vitia humana, ut possent dii vestri *theurgis pronuntiare divina*, quibus divinis te tamen per intellectualem vitam facis altiorem, ut tibi vide- 5 licet tamquam philosopho theurgicae artis purgationes nequaquam necessariae videantur; sed aliis eas tamen inportas, ut hanc veluti mercedem reddas magistris tuis, quod eos, qui philosophari non possunt, ad ista seducis, quae *tibi* tamquam superiorum capaci esse *inutilia* confi- 10 teris; ut videlicet, quicumque a philosophiae virtute remoti sunt, quae ardua nimis atque paucorum est, te auctore theurgos homines, a quibus non quidem in *anima intellectuali*, verum saltem in *anima spiritali* purgentur, inquirant, et quoniam istorum, quos philosophari piget, in- 15 comparabiliter maior est multitudo, plures ad secretos et inlicitos magistros tuos quam ad scholas Platonicas venire cogantur.

νες ἀγνοίᾳ τοῦ ὀνόματος οὕτως ὀνομάζουσιν ἀνθρώπους γόητας. cf. Plot. IV 4,40; Porph. phil. orac. 330F; 339F,7; 340aF; abst. II 45 p. 173,27–174,4 *ἀσελγείας γὰρ ἕνεκα ἐνοχλοῦσι δαίμονας πονηρούς· ὥστε οὐ γοήτων ἦν ἡ ἁγνεία, ἀλλὰ θείων καὶ θεοσόφων ἀνδρῶν*; 47 p. 175,17–20 *αἱ τῶν ἀτάφων παραμένουσι τοῖς σώμασι, αἷς καὶ οἱ γόητες καταχρῶνται πρὸς ⟨τὴν⟩ αὐτῶν ὑπηρεσίαν, βιαζόμενοι τῇ τοῦ σώματος ἢ μέρους τοῦ σώματος κατοχῇ*; p. 170,16; 171,15; Iambl. myst. IV 2 p. 184,2 sq.; Hierocl. in carm. aur. XXVI 9 p. 113,13–14 *πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦτο* (sc. *τὸ αὐγοειδὲς σῶμα*) *δρώμενα, ἐὰν θεοπρεπῶς καὶ μὴ ἀγυρτικῶς γίνηται...*; cf. Smith, Porph. 128 sq. cf. 474F **287F** = F4 Bidez (p. 32*,5–21) **2–3** cf. orac. Chald. F76; F205; F213,4 *αἰθερίης πατρὸς αἴγλης*; Theos. 13,11 Buresch *πυρὸς αἰθερίου*;

288F. Augustinus civ. X 9,13–16 (I 415,17–20)

Nam et Porphyrius quandam quasi *purgationem animae per theurgian*, cunctanter tamen et pudibunda quodam modo disputatione *promittit; reversionem vero ad deum hanc artem praestare cuiquam negat.*

288aF. Augustinus civ. X 27,25–29; 52–55 (I 444, 18–22; 445,11–14)

Hoc enim tibi immundissimi daemones, *deos aetherios se esse fingentes*, quorum praedicator et angelus factus es, *promiserunt, quod in anima spiritali theurgica arte purgati ad*

Porph. *π. ἀγαλμ.* 352F,3 *πυρὸς αἰθερίου*; regr. an 288aF,4; 293F,1–2; 294aF,22–23; Procl. in Tim. II 57,11–58,5 (cf. orac. Chald. F5) *τὰ πάντα διαιρουμένων εἰς ἐμπύριον αἰθέριον ὑλαῖον, … τὴν ψυχὴν ἀνὰ λόγον τοῖς αἰθερίοις, τὸν δὲ νοῦν τῷ ἐμπυρίῳ*; Damasc. princ. II 219,11–13 *τῶν ἀρχικῶν οἱ μὲν οὐράνιοι καλοῦνται, οἱ δὲ χθόνιοι, οἱ δὲ μέσοι, ἢ Χαλδαϊκῶς εἰπεῖν, οἱ μὲν ἐμπύριοι, οἱ δὲ ἀέριοι, οἱ δὲ χθόνιοι*; Lydus mens. 26,15–16 *τὰ μὲν γάρ ἐστιν ὑλικά, τὰ δὲ ἀέρια, τὰ δὲ ἐμπύρια, ὡς ὁ Χαλδαῖος παραδίδωσι*; 80,20–81,4 *καὶ οἱ Χαλδαῖοι δέ φασι τὴν ψυχὴν ἁπλῆν εἶναι καὶ νοερὰν καὶ λογικήν, προϊοῦσαν δὲ ἐκ τῶν νοητῶν ἐπὶ τὸν αἰσθητὸν κόσμον ἀπὸ μὲν τοῦ αἰθέρος προσλαμβάνειν τὸ θυμικόν· καὶ γὰρ ἐμπύριος ὁ αἰθήρ* (e Porph. hausta? cf. Lewy 182 n. 26); cf. Hadot, PV I 180 n. 1 **288F** = F2 Bidez (p. 27*,21–24 **288aF** = F4 Bidez (p. 32*,21–25) et F3 (p. 31*,16–19) **1–2** cf. Porph. abst. II 40 p. 169,20–22 *ταῦτα δὲ καὶ τὰ ὅμοια ποιοῦσιν μεταστῆσαι ἡμᾶς ἐθέλοντες ἀπὸ τῆς ὀρθῆς ἐννοίας τῶν θεῶν καὶ ἐφ' ἑαυτοὺς ἐπιστρέφαι*; 42 p. 171,22 *βούλονται (οἱ κακοδαίμονες) γὰρ εἶναι θεοί*; 172,4 *ζῇ γὰρ τοῦτο ἀτμοῖς καὶ ἀναθυμιάσεσι*; Aneb. 16,7–17,1 Sodano (26 Parthey) = Cyr. c. Iul. IV 125 p. 692 *τὸ ὑπήκοον γένος ἀπατηλῆς φύσεως*

288F 1 et *om.* abβ

patrem quidem non redeunt, sed super aerias plagas inter deos aetherios habitabunt ... theurgi vero *illi* vel potius *daemones* 5 *deorum speciem figurasque fingentes* inquinant potius quam *purgant humanum spiritum* falsitate phantasmatum et deceptoria vanarum ludificatione formarum.

παντόμορφόν τε καὶ πολύτροπον, ὑποκρινόμενον καὶ θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ ψυχὰς τεθνηκότων; 19,6–20,1 Sodano (29 Parthey) = Eus. V 10,2 *αὐτοὶ δὲ ἀτμοῖς θυσιῶν τοῖς ἀπὸ ζῴων μάλιστα δελεάζονται*; ad Gaur. VI 1 p. 42,6–10 *εἰ μὲν ἃ φανταζόμεθα εἰς τὰ αὐτῶν σώματα οἷοί τε ἦμεν ἀπομόργνυσθαι, καθ' ὃ ἤδη λόγος κρατεῖ τοὺς δαίμονας τὰ εἴδη τῶν φαντασμάτων εἰς τὸ συνὸν ἢ παρακείμενον αὐτοῖς ἀερῶδες πνεῦμα διαδεικνύναι, χρώζοντας μὲν οὐδαμῶς, ἀρρήτῳ δὲ τρόπῳ τὰς ἐμφάσεις τῆς φαντασίας ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ τῷ περὶ αὐτοὺς ἀέρι διαδεικνύντας*; Arnob. nat. IV 12 *antitheos qui deos se fingant nesciosque mendaciis et simulationibus ludent*; Procl. in Tim. I 395,29–396,2 *κατὰ τοὺς θεολόγους εἶναί τινας καὶ κρείττους ἡμῶν δυνάμεις χρωμένας δραστηρίοις φαντασίαις καὶ ἅμα τῷ γενέσθαι ποιητικαῖς, ὧν ἂν ἐθέλωσι, καὶ τὰς φωταγωγίας ἀπεργάζεσθαι καὶ δεικνύναι θείας τινὰς μορφὰς ταῖς ἑαυτῶν κινήσεσι*; Aug. civ. X 16,1–19 *quibus igitur angelis de beata et sempiterna vita credendum esse censemus? utrum eis, qui se religionis ritibus coli volunt, sibi sacra et sacrificia flagitantes a mortalibus exhiberi? ... ad se ipsos latria colendos signis mirabilibus excitent ... quibus potius sit credendum respondeant Platonici, respondeant quicumque philosophi, respondeant theurgi vel potius periurgi ... eisne sacrificandum sit diis vel angelis, qui sibi sacrificari iubent*; ibid. 80–83 *porro si, quod magis indicat eorum superba fallacia, nec boni nec bonorum deorum angeli sunt, sed daemones mali, qui non unum solum ac summum deum, sed se ipsos sacrificiis coli volunt* **4–5** cf. Plat. Tim. 42b3–5; Phdr. 249a3–8; Calc. comm. 136 p. 177,10–12 (Porph. in Tim. F dub. 82) *quasdam tamen animas quae vitam eximie per trinam incorporationem egerint*

288aF 6 speciem figurasque CKFabβ : speciem figuramque A : species figurasque Brepsv *Hoffm.*

289F. Augustinus civ. X 9,16–20 (I 415,20–24)

... ut videas eum inter vitium sacrilegae curiositatis et philosophiae professionem sententiis alternantibus fluctuare. nunc enim *hanc artem tamquam fallacem et in ipsa actione periculosam et legibus prohibitam cavendam monet.*

289aF. Augustinus civ. X 28,14–16 (I 446,22–3)

Sed bene, quod *metuendum* dicis *hanc artem vel legum periculis vel ipsius actionis.*

289bF. Augustinus civ. X 27,66–73 (I 445,26–446,4)

Quid prodest quia negare non potuisti *errare homines theurgica disciplina et quam plurimos fallere* per caecam insipientemque sententiam atque esse certissimum errorem agendo et supplicando ad principes angelosque decurrere,
5 et rursum, quasi ne operam perdidisse videaris ista discendo, mittis homines ad theurgos, ut *per eos anima spiritalis purgetur illorum, qui non secundum intellectualem animam vivunt*?

virtutis merito aereis vel etiam aethereis plagis consecrari putat a necessitate incorporationis immunes; Psell. orac. Chald. p. 148,13–16 *ἀποκαθιστῶσι δὲ τὰς ψυχὰς μετὰ τὸν λεγόμενον θάνατον κατὰ τὰ μετρὰ τῶν οἰκείων καθάρσεων ἐν ὅλαις ταῖς τοῦ κόσμου μερίσιν· τινὰς δὲ καὶ ὑπὲρ τὸν κόσμον ἀναβιβάζουσι* **289F** = F2 Bidez (p. 27*,24–p. 28*,2) **2** cf. 1T,101; 441F **4** cf. Porph. Aneb. ap. Aug. civ. X 11,24 *natura fallax*; Aneb. 16,7 Sodano (26 Parthey) = Cyr. c. Iul. IV 125 p. 692 *ἀπατηλῆς φύσεως*; phil. orac. 340F; 340aF; 341F; 341aF **289aF** F7 Bidez (p. 35*,22–3) **289bF** = F7 Bidez (p. 34*,28–35*,5)

290F. AUGUSTINUS civ. X 9,20–35 (I 415,24–416,6)

Nunc autem velut eius laudatoribus cedens *utilem* dicit *esse mundandae parti animae, non quidem intellectuali, qua rerum intellegibilium percipitur veritas, nullas habentium similitudines corporum, sed spiritali, qua corporalium rerum capiuntur imagines. hanc enim* dicit *per quasdam consecrationes* 5 *theurgicas, quas teletas vocant, idoneam fieri atque aptam susceptioni spirituum et angelorum et ad videndos deos. ex qui-*

290F = F2 Bidez (p. 28*,2–19) **2** cf. corp. Herm. XVI 15 *τὸ δὲ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ἀδέσποτον τῶν δαιμόνων ἕστηκεν, ἐπιτήδειον εἰς ὑποδοχὴν τοῦ θεοῦ*; Hierocl. in carm. aur. p. 112,20–113,8 *ἔστι γὰρ ἄλλη ἄλλου κάθαρσις, οἷον ψυχῆς λογικῆς κατὰ μὲν τὸ λογικὸν κάθαρσις ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια … ὅπως ἂν τῶν μὲν ἀιδίων θεωρητικοὶ γινώμεθα … λείπεται δὴ οὖν ἡ τοῦ ψυχικοῦ σώματος κάθαρσις, ἣν ποιήσασθαι δεῖ τοῖς ἱεροῖς ἑπόμενον θεσμοῖς καὶ ταῖς τῶν ἱερῶν τέχναις* **6** cf. Porph. Marc. 19 p. 287,7 *εἰς καταδοχὴν τοῦ θεοῦ ἐπιτήδειον*; Aneb. 14,7–8 Sodano (22 Parthey) = Iambl. myst. III 25 p. 160,15–6 *ταῖς ἀπὸ τῆς γοητείας τεχνικῶς κατασκευαζομέναις φαντασίαις*; Aneb. 10,13 (14 Parthey) = Iambl. myst. III 14 p. 132,4–5 *κατὰ τὸ φανταστικὸν θειάζουσι* (cf. Iambl. 132,11–15 *αὕτη δή που τὸ περικείμενον τῇ ψυχῇ αἰθερῶδες καὶ αὐγοειδὲς ὄχημα ἐπιλάμπει θείῳ φωτί, ἐξ οὗ δὴ φαντασίαι θεῖαι καταλαμβάνουσι τὴν ἐν ἡμῖν φανταστικὴν δύναμιν κινούμεναι ὑπὸ τῆς βουλήσεως τῶν θεῶν*); sent. 29; Marc. 26 p. 291,3 *νοῦ γὰρ σῶμα ψυχὴν λογικὴν θετέον* (cf. Synes. insomn. 155,15–17 *αὐτὴ – sc. ἡ φανταστικὴ οὐσία – ταῖς ὑποκειμέναις δυνάμεσιν ἐποχεῖται αὐτὴ λόγος οὖσα τοῦ ζῴου*); Porph. (?) ap. Shahrastāni II 93 Haarbrucker, 262 Cureton *Er* (Empedocles) *setzt also die wachsende Seele als Körper für die tierische Seele und diese als Geist für jene, und in gleicher Weise fort bis zur Vernunft* (cf. Altheim u. Stiehl, Porph. u. Emped. 28);

290F 4 corporis bβ

bus tamen *theurgicis teletis* fatetur *intellectuali animae nihil purgationis accedere, quod eam faciat idoneam ad videndum*
10 *deum suum et perspicienda ea quae vere sunt.* ex quo intellegi potest, qualium deorum vel qualem visionem fieri dicat theurgicis consecrationibus, in qua non ea videntur quae vere sunt. denique *animam rationalem* sive, quod magis amat dicere, *intellectualem, in sua posse* dicit *eva-*

Iambl. myst. I 12 p. 41,13–14 *ἐν γὰρ τῷ θεωρεῖν τὰ μακάρια θεάματα ἡ ψυχὴ ἄλλην ζωὴν ἀλλάττεται*; Synes. insomn. 152,17–20 *καθαίρεταί γέ τοι* (sc. *ἡ φανταστικὴ οὐσία*) *καὶ ἐν ἀλόγοις, ὡς εἰσφρεῖσθαί τι κρεῖττον. γένη τε ὅλα δαιμόνων οὐσίωται τῇ τοιαύτῃ ζωῇ· ἐκεῖνα μὲν γὰρ καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ εἶναι, εἰδωλικά τε ὄντα καὶ τοῖς γινομένοις ἐμφανταζόμενα...*; 156,8–11 *τό γέ τοι πνεῦμα τοῦτο τὸ ψυχικόν, ὃ καὶ πνευματικὴν ψυχὴν προσηγόρευσαν οἱ εὐδαίμονες, καὶ θεὸς καὶ δαίμων παντοδαπὸς καὶ εἴδωλον γίνεται καὶ τὰς ποινὰς ἐν τούτῳ τίνει ψυχή*; Hierocl. in carm. aur. 117,4–5 *πρὸς δὲ τὴν τῶν καθαρῶν πνευμάτων συνουσίαν ἐπιτηδείως ἔχειν παρασκευάζει*; cf. Aug. vera relig. 39,13 *mentem purgabit vitae modus divinis praeceptis conciliatus et idoneam faciet spiritalibus percipiendis – quae nec praeterita sunt nec futura, sed eodem modo semper manentia, nulli mutabilitati obnoxia – id est unum ipsum deum patrem et filium et spiritum sanctum* (cf. B. R. Voss, MH 20 [1963] 237–239); cf. Deuse, Unters. 218–229 **8** cf. Iambl. myst. V 23 p. 234,8–9 *διὰ τῶν μακαρίων θεαμάτων ὕλη τις ἐκ θεῶν παραδίδοται*; II 6 p. 82,1–2 *τὸ μὴ ὂν σῶμα ὡς σῶμα τοῖς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς διὰ τῶν τοῦ σώματος ἐπιδείκνυσιν*; Procl. in Remp. II 242,8–12 (orac. Chald. F 142) *ταῦτα καὶ τῶν θεῶν εἰπόντων πρὸς τοὺς θεουργούς· ἀσωμάτων γὰρ ὄντων, φασίν, ἡμῶν 'σώματα τοῖς αὐτόπτοις φάσμασιν ὑμῶν εἵνεκεν ἐνδέδεται'*; cf. ibid. I 39,1–25; II 241,23–27 *τὰς αὐτοφανείας τῶν θεῶν μεμορφωμένας τῶν ἀμορφώτων*; Aug. trin. IV 10–11 p. 178,17–179,5 Mountain ... (*diabolus*) *pollicens etiam*

10 verae B : vera rab²e **10–13** ex quo – sunt *om.* ab¹β **13** vera re **14** in sua] insuper b : in superna v

dere, etiamsi quod eius spiritale est nulla theurgica fuerit arte 15
purgatum.

290aF. Augustinus civ. X 10,30–34 (I 418,3–7)

Quod enim qui has sordidas purgationes sacrilegis ritibus operantur *quasdam mirabiliter pulchras*, sicut iste commemorat, *vel angelorum imagines vel deorum tamquam purgato spiritu vident*, si tamen vel tale aliquid vident, illud est, quod apostolus dicit ... 5

290bF. Augustinus civ. X 27,59–61 (I 445,19–20)

Purgatione theurgica neque intellectualem animam, hoc est mentem nostram, dicis *posse purgari.*

purgationem animae per eas quas teletas appellant, transfigurando se in angelum lucis (II Cor. 11,14) *per multiformem machinationem in signis et prodigiis mendacii* (II Thess. 2,9) *facile est enim spiritibus nequissimis per aerea corpora facere multa quae mirentur animae terrenis corporibus aggravatae*; Aug. Gen. ad litt. VII 25 *angelorum societatis*; Damasc. princ. II 102,17 (*ἡ Ζωὴ*) *πρώτη ἐκφαίνεται τοῖς θεουργοῖς καὶ εἰς τὰ μεθ' ἑαυτὴν πρώτη προέρχεται ἥδε ἡ θεός.* cf. Bidez, RBPh 7 (1928) 1480; Lewy 246 **15** cf. Arnob. nat. II 33 p. 105,11–13 *vos in aulam dominicam tamquam in propriam sedem remeaturos vos sponte nullo prohibente praesumitis*; 62 p. 138,6–10 *ab sciolis nonnullis et plurimum sibi adrogantibus dicitur, deo esse se gnatos nec fati obnoxios legibus, si vitam restrictius egerint, aulam sibi eius patere, ac post hominis functionem prohibente se nullo tamquam in sedem referri patritam* **290aF** = F2 Bidez (p. 31*,9–14) **2** II Cor. 11,14 **290bF** = F3 Bidez (p. 31*,24–32*,1)

290cF. Augustinus civ. X 32,123–127 (I 458,32–459,4)

Haec via (*sc.* Christiana) totum hominem mundat et immortalitate mortalem ex omnibus quibus constat partibus praeparat, ut enim non alia purgatio ei parti quaereretur, quam vocat *intellectualem* Porphyrius, alia ei, quam vocat
5 *spiritalem*, aliaque ipsi corpori.

291F. Augustinus civ. X 28,6–8; 18–21 (I 446,13–15; 26–29)

Confiteris tamen etiam *spiritalem animam sine theurgicis artibus et sine teletis*, quibus frustra discendis elaborasti, *posse continentiae virtute purgari* ... *ignorantiam certe et propter eam multa vitia per nullas teletas purgari* dicis, *sed*
5 *per solum* πατρικὸν νοῦν, id est paternam mentem sive intellectum, *qui paternae est conscius voluntatis.*

292F. Augustinus civ. X 9,35–37 (I 416,7–8)

Porro autem a theurgo spiritalem purgari hactenus, ut non ex hoc ad immortalitatem aeternitatemque perveniat.

290cF = F12 Bidez (p. 43*,11–15) **291F** = F7 Bidez (p. 35*,12–29) **1–2** cf. ad 290F,15 **3** cf. Hierocl. in carm. aur. XXVI 10–11 p. 113,15–16; 21–24 *αἱ γὰρ τῆς λογικῆς ψυχῆς καθάρσεις καὶ τοῦ αὐγοειδοῦς ὀχήματος προμηθοῦνται ... διὰ γὰρ τούτων ἀναβιώσκεται τρόπον τινὰ καὶ συλλέγεται καὶ θείου πληροῦται τόνου καὶ τῇ νοερᾷ τελειότητι τῆς ψυχῆς συνέπεται* **292F** = F2 Bidez (p. 28*,19–29*,1) **2** immortalitatem] cf. Procl. in Remp. I 152,10–11 *τὸν παρὰ τοῖς θεουργοῖς τῆς ψυχῆς ἀπαθανατισμόν*; Mart. Cap. II 206 *visa se cernere apotheosin sacraque meruisse*; cf. Lewy 177 sq.

291F 5 ΠΑΤΡΙΚΟΝ C *mrg.* : patricum *rell.* ΝΟΥΝ C *mrg.* β : nun C^2A^1 : nyn A^2r : nonc? C^1 : non K^1 : nunc K^2F : num s^1 : numen C^3a^1belps^2 : nomen Ba^2

292aF. AUGUSTINUS civ. X 27,61–64 (I 445,21–24)

Et ipsam spiritalem, id est nostrae animae partem mente inferiorem, *quam tali arte purgari posse* asseris, *immortalem* tamen *aeternamque non posse hac arte fieri* confiteris.

293F. AUGUSTINUS civ. X 9,37–45 (I 416,9–17)

Quamquam itaque discernat a daemonibus angelos, aeria loca esse daemonum, aetheria vel empyria disserens angelorum, et admoneat utendum alicuius daemonis amicitia, quo

292aF = F3 Bidez (p. 32*,1–4) **2–3** cf. Arnob. nat. II 66 p. 143,17–21 *ad caelum..., ad immortalitatis accedere nullis poteris contentionibus praemium, nisi ... veram fueris admissus ad vitam* **293F** = F2 Bidez (p. 29*,1–11) **1–2** cf. Plat. Tim 40a1 *ἀεροπόρον*; epin. 984e1 *ἀέριον δὲ γένος*; orac. Chald. F216,1–2 *Νύμφαι ... ἠέριοι*; Porph. abst. II 38 p. 167,9 *ψυχαὶ (= δαίμονες ἀλαθοί)... μεγάλα μέρη διοικοῦσι τῶν ὑπὸ σελήνην τόπων*; 39 p. 168,19 *πλέον τῷ παθητικῷ νέμοντες τὸν περίγειον τόπον* (sc. *δαίμονες κακοποιοῦντες*); in Tim. F10 (Procl. in Tim. I 77,6 sq.); F17 (ibid. 152,12 sq); F23 (ibid. 171,17–22); Aneb. ap. Aug. civ. X 12, 4–6 *omnes daemones reprobat, quos dicit ob inprudentiam trahere humidum vaporem et ideo non in aethere, sed in aere esse sub luna atque in ipso lunae globo* (cf. Aneb. 3,12 sq. Sodano ap. Iambl. myst. I 8 p. 23,9 sq.) **3–4** cf. Iambl. myst. II 7 p. 84,13 *μετὰ τοῦ ἀναγωγοῦ ἡγεμόνος*; Procl. in Remp. II 351,8 *ἡγεμὼν* (Hermes) *καθόδων ψυχικῶν καὶ ἀνόδων*; Hierocl. ap. Phot. bibl. 466b6 *καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν εἰς Ἅιδου πορεία μετὰ ἡγεμόνος τοῦ τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰληχότος δαίμονος*; Arnob. nat. II 62 p. 138,10–13 *neque quod magi spondent, commendaticias habere se preces, quibus emollitae nescio quae potestates vias faciles praebeant ad caelum contendentibus subvolare*; 13 p. 81,10–13 *quid illi sibi volunt secretarum artium ritus, quibus adfamini nescio quas potestates,*

293F 2 empyria] inferia C

subvectante vel paululum a terra possit elevari quisque post
5 *mortem, aliam vero viam esse perhibeat ad angelorum superna consortia;* cavendam tamen daemonum societatem expressa quodam modo confessione testatur, ubi dicit *animam post mortem luendo poenas cultum daemonum a quibus circumveniebatur horrescere.*

ut sint vobis placidae neque ad sedes remeantibus patrias obstacula impeditionis opponant? (cf. Mastandrea, Cornelio Lab. 132); Procl. in Crat. 71,17–19 *καθαίρουσι ... ἄγγελοι τὰς ψυχάς, ἀποτέμνοντες τὰς ἐκ τῆς γενέσεως κηλῖδας καὶ ἀνάγοντες αὐτὰς πρὸς τοὺς θεούς* (cf. Lewy 260 n. 7); Synes. h. 2,267–271 *ἄγγελον ... φύλακα ψυχᾶς*; Psell. comm. in Orac. Chald. p. 139,19–20 *οἱ μὲν γὰρ ἀναγωγοὶ ἄγγελοι ἀνάγουσι τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑαυτοὺς ἐκ τῆς γενέσεως ἐφελκόμενοι* 4 cf. Psell. *ὑποτ.* p. 150,24–25 *ἀγγελικόν, ὃ...μέχρι τινὸς ἀνάγον τὰς ψυχάς, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ τὸν κόσμον.* cf. Cumont, Rel. Orient. 271 n. 90; Rohde, Psyche II[4] 387 n. 2; Welles-Nock, HThR 8 (1941) 104 sq. 5–6 cf. Clem. Alex. exc. ex Theod. 22,3; paedag. I 366; strom VI 105,1; VII 57,5; orac. Chald. F 138 *ἀγγελικῷ ἐνὶ χώρῳ*; Iambl. ap. Stob. I 49,67 (I 457,9) *ἐπειδὰν ἐξέλθωσι τοῦ σώματος, εἰς ἀγγέλους* (*ἰσαγγέλους* Usener) *δὲ καὶ ἀγγελικὰς ψυχάς*; myst. II 2 p. 69,11–12 *ἐπὶ μείζονά τε τάξιν τὴν ἀγγελικὴν ἀναγομένη.* cf. Cremer, Chald. Or. 64; Procl. in Remp. II 154,17–19 (orac. Chald. F 137) *καὶ γὰρ οἱ τῇδε τελεστικοὶ τάξεως εἰσὶ τοιαυτῆς* (sc. *ἀγγελικῆς*)· *'θέει ἄγγελος ἐν δυνάμει ζῶν', φησὶν τὸ λόγιον, ὅστις ἐστὶν ὡς ἀληθῶς ἱερατικός*; ibid. 118,15–18; Victorin. adv. Ar. IV 13,2 *angeli ex animis* 8–9 cf. 473 F; Procl. in Crat. 71,19–23 *καθαίρουσι δὲ καὶ δαίμονες πρόσυλοί τινες αἰκιζόμενοι τὰς εἰς τὴν ὕλην βλεπούσας ψυχὰς καὶ γνάμπτοντες αὐτὰς ἐπ' ἀσπαλάθων, ἃ δὴ καὶ περὶ τὸν Ἀρδιαῖον ἐν Πολιτείᾳ* (X 616a) *παραδέδονται δρῶντες*; Synes. h. 2,245–261 *σεῦε δ' ἀναιδῆ / κύνα τὸν χθόνιον / δαίμονα γαίας / ψυχᾶς ἀπ' ἐμᾶς / ... φυγέτω / δαίμων ... ἀναγωγὸν ὁδὸν / διατειχίζων*; h. 1,96–101; 624–627 *δαίμοσιν, οἳ γᾶς / ἀπὸ κευθμώνων / ἀναπαλλόμενοι / ... ἀθέους ὁρμάς*; Psell. comm. p. 139,18–22 '*ποιναὶ μερόπων ἄγχτειραι*' (orac. Chald.

293aF. Augustinus civ. X 28,8–11 (I 446,15–18)

Aliquando etiam dicis, quod *teletae non post mortem elevant animam*, ut iam nec eidem ipsi, quam *spiritalem* vocas, aliquid post huius vitae finem prodesse videantur.

294F. Augustinus civ. X 9,45–60 (I 416,17–33)

Ipsamque *theurgian, quam velut conciliatricem angelorum deorumque commendat*, apud tales agere potestates negare non potuit, quae vel ipsae invideant purgationi animae vel artibus serviant invidorum, querelam de hac re Chaldaei nescio cuius expromens; «*conqueritur*» inquit «*vir in* 5
Chaldaea bonus, purgandae animae magno in molimine fru-

F161) ... *αἱ δὲ ποιναί, ἤτοι αἱ τιμωρητικαὶ τῶν δαιμόνων φύσεις ... ἐνδεσμοῦσι ταύτας* (sc. *τὰς ψυχάς*) *τοῖς ὑλικοῖς πάθεσι.* cf. Cumont, Etudes Syriennes 104 n. 1; Afterlife 26; 59; 160; Rel. Orient. 289 n. 55 **293aF** = F7 Bidez (p. 35*,15–18) **294F** = F2 Bidez (p. 29*,11–30*,6) cf. Cumont, Rel. Orient. 288 n. 53; Lewy 286–287 **1–2** cf. Aug. trin. IV 10,13 *aut per falsam philosophiam magis inflans aut per sacra sacrilega irretiens, in quibus etiam magicae fallaciae ... pollicens etiam purgationem animae per eas quas τελετάς appellant ... nequaquam igitur per ... magicas consecrationes animae purgantur et reconciliantur deo*; Arnob. nat. II 13 p. 81,10–13; 62 p. 138,10–13; p. 139,6–7 *magi cunctas emolliant et commulceant potestates*; 66 p. 143,16–19 *conciliaveris illas atque inflexeris potestates, ad caelum ⟨ne⟩ redeunti vias cludant atque obsaepiant transitum, ad immortalitatis accedere nullis poteris contentionibus praemium, nisi...* **5** *vir* = Iulianus? cf. Psell. script. min I 446,25 (Orac. Chald. p. 221,19–222,3) *κατάγουσί τε τοὺς παρ' ἑαυτοῖς θεοὺς θελκτηρίοις ᾠδαῖς καὶ δεσμοῦσι καὶ λύουσιν, ὥσπερ τὸν Ἑπτάκτιν ὁ Ἀπουλήιος ὅρκοις καταναγκάσας μὴ προσομιλῆσαι τῷ θεουργῷ. οὗτος δὲ ἦν Ἰουλιανὸς ὁ συστρατεύσας Μάρκῳ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ Δάκας στρατεύοντι.* Lobeck, Aglaophamus 105; Bidez 29*; Lewy 286 n. 106

294F 6 frustratus C

stratos sibi esse successus, cum vir ad eadem potens tactus invidia adiuratas sacris precibus potentias alligasset, ne postulata concederent. ergo et ligavit ille» inquit «*et iste non sol-*
10 *vit*». *quo indicio* dixit *apparere theurgian esse tam boni conficiendi quam mali et apud deos et apud homines disciplinam; pati etiam deos et ad illas perturbationes passionesque deduci,* quas communiter daemonibus et hominibus Apuleius adtribuit, deos tamen ab eis aetheriae sedis altitu-
15 dine separaris et Platonis asserens in ulla discretione sententiam.

294aF. Augustinus civ. X 27,57 (I 445,15–16)

Carminibus invidi hominis ligarentur.

294bF. Augustinus civ. X 26,28 usque ad fin. et 27,1–12 (I 443,8–444,5)

Nempe illi (*sc.* angeli qui patris adnuntiant voluntatem) sunt, quos sacris precibus invidus alligavit, ne praestarent animae purgationem, *nec a bono,* ut dicis, *purgare cupiente ab illis vinculis solvi et suae potestati reddi potuerunt.* adhuc
5 dubitas haec maligna esse daemonia, vel te fingis fortasse nescire, dum non vis theurgos offendere, a quibus curiositate deceptus ista perniciosa et insana pro magno beneficio didicisti? audes istam invidam non potentiam, sed pestilentiam, et non dicam dominam, sed, quod tu fateris,
10 *ancillam* potius invidorum *isto aere transcenso levare in caelum et inter deos* vestros *etiam sidereos conlocare,* vel ipsa

13–16 cf. Apul. Socr. 3 **294aF** = F3 Bidez (p. 31*,21–22) **294bF** = F6 Bidez (p. 34*,1–27)

8 adiuratus C

quoque sideria his opprobriis infamare? quanto humanius et tolerabilius consectaneus tuus Platonicus Apuleius erravit, qui tantummodo daemones a luna et infra ordinatos agitari morbis passionum mentisque turbelis 15 honorans eos quidem, sed volens nolensque confessus est; deos tamen caeli superiores ad aetheria spatia pertinentes, sive visibiles, quos conspicuos lucere cernebat, solem et lunam et cetera ibidem lumina, sive invisibiles, quos putabat, ab omni labe istarum perturbationum 20 quanta potuit disputatione secrevit! tu autem hoc didicisti non a Platone, sed a Chaldaeis magistris, ut *in aetherias vel empyrias mundi sublimitates et firmamenta caelestia* extolleres vitia humana, ut possent dii vestri *theurgis pronuntiare divina*, quibus divinis te tamen per intellectualem vi- 25 tam facis altiorem.

295F. Augustinus civ. X 10,1–8; 12–19 (I 417,4–11; 16–24)

Ecce nunc alius Platonicus, quem doctiorem ferunt, Porphyrius, *per* nescio quam *theurgicam disciplinam etiam ipsos deos obstrictos passionibus et perturbationibus* dicit, quoniam sacris precibus adiurari tenerique potuerunt, ne praestarent animae purgationem, et ita terreri ab eo, qui 5 imperabat malum, ut ab alio, qui poscebat bonum, per eandem artem theurgicam solvi illo timore non possent et

295F = F2 Bidez (p. 30*,8–28)

294bF **13** consentaneus bβ **17** superioris res
295F **4** adiuvari Bep : adiurarique bβ tenerique *Domb.* : *om.* bβ : te[re]rique C : t̃reriq; B : terrerique *rell.* v *Hoffm.*

ad dandum beneficium liberari ... si diis iustis homo, pro quo agebatur, purgatione videbatur indignus, non utique
10 ab invido territi nec, sicut ipse dicit, ***per metum valentioris numinis inpediti***, sed iudicio libero id negare debuerunt. mirum est autem quod benignus ille Chaldaeus, qui theurgicis sacris animam purgare cupiebat, non invenit aliquem superiorem deum, qui vel plus terreret atque ad
15 bene faciendum cogeret territos deos, vel ab eis terrentem compesceret, ut libere bene facerent.

296F. Augustinus civ. X 21,31–37 (I 435,6–13)

Porphyrius, quamvis non ex sua sententia, sed ex aliorum, dicit ***bonum deum vel genium non venire in hominem, nisi malus fuerit ante placatus***, tamquam fortiora sint apud eos numina mala quam bona, quando quidem mala im-
5 pediunt adiutoria bonorum, nisi eis placata dent locum, malisque nolentibus bona prodesse non possunt; nocere autem mala possunt, non sibi valentibus resistere bonis.

10–11 cf. Psell. p. 145,4–6 *ὁ δὲ λίθος οὗτος δύναμιν ἔχει προκλητικὴν ἑτέρου μείζονος δαίμονος, ὃς δὴ ἀφανῶς τῷ ὑλικῷ δαίμονι προσιὼν προφωνήσει τὴν τῶν ἐρωτωμένων ἀλήθειαν*
296F = F5 Bidez (p. 32*,26–35*,5) **1** *non ex sua sententia*] cf. Aug. civ. X 11,33–34 de epist. ad Aneb. *non tamquam sibi persuasa confirmat, sed tam tenuiter suspicatur aut dubitat, ut haec alios asserat opinari* **2–3** cf. Min. Fel. Oct. 27,2 (*daemones*) *a caelo deorsum gravant et a deo vero ad materias avocant, vitam turbant, somnos inquietant, inrepentes etiam corporibus occulte, ut spiritus tenues, morbos fingunt, terrent mentes, membra distorquent, ut ad cultum sui cogant*; Porph. phil. orac 326F, 14–20; Iambl. myst. III 31 p. 176,13; Sallust. XIX; Procl. h. 1,27–29 *δειμαίνουσι δὲ σεῖο θοῆς μάστιγος ἀπειλὴν / δαίμονες ἀνθρώπων δηλήμονες, ἀγριόθυμοι, / ψυχαῖς ἡμετέραις δυεραῖς κακὰ πορσύνοντες*

297F. Augustinus civ. X 29,11–20; 43–46; 55–75 (I 448,6–15; 449,6–9; 18–28)

Confiteris tamen gratiam, quandoquidem *ad deum per virtutem intellegentiae pervenire paucis* dicis *esse concessum.* non enim dicis 'paucis placuit' vel 'pauci voluerunt', sed cum dicis *esse concessum,* procul dubio dei gratiam, non hominis sufficientiam confiteris. uteris etiam hoc verbo apertius, ubi Platonis sententiam sequens nec ipse dubitas *in hac vita hominem nullo modo ad perfectionem sapientiae pervenire, secundum intellectum tamen viventibus omne* 5

297F = F10 Bidez (p. 37*,11–38*,5) **2** cf. Plat. Tim. 47b1–2; Aug. civ. XXII 22,121–124 *ad quam rem etiam philosophiam prodesse dicunt docti huius saeculi, quam dii quibusdam paucis, ait Tullius* (Cic. Tim. 52), *veram dederunt; nec hominibus, inquit, ab his aut datum est donum maius aut potuit ullum dari*; Macr. somn. I 13,16 *in arcanis de animae reditu disputationibus fertur in hac vita delinquentes similes esse super aequale solum cadentibus, quibus denuo sine difficultate praesto sit surgere; animas vero ex hac vita cum delictorum sordibus recedentes aequandas his qui in abruptum ex alto praecipitique delapsi sint, unde numquam facultas sit resurgendi. ideo ergo utendum concessis vitae spatiis ut sit perfectae purgationis maior facultas*; cf. Courcelle, LG 26; Deuse, Unters. 207–208 **6** cf. Plat. Phd. 66b5–7; Porph. 437F; Procl. de prov. 3,14–18; 49,14–17 *τελέως ⟨δ' αὖ⟩ γενέσθαι θεωρητικὴν οὐκ ἔστι δυνατὸν διὰ ... τὰς ἀσχολίας καὶ τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ σώματος, οὐκ ἐώσας ἀνεμπόδιστον ἡμῶν καὶ ἀπερίσπαστον γίνεσθαι τὴν ἐνέργειαν ἐκείνην* **7** cf. Porph. vit. Plot. 23,24; Gaur. p. 50,3 *τὸν νοῦν, ὃν καὶ Πλάτων ἀγαπητὸν ὅτῳ εἰς γῆρας ἀφικνεῖται λελόγισται*; Synes. insomn. 156,5 *νοῦς γάρ, φησί, καὶ φρόνησις ἀγαπητὸν ὅτῳ καὶ εἰς γῆρας ἀφίκοιντο, τὴν ἀφάνταστον λέγων*. cf. Smith, Porph. 79–80 **7–9** cf. Claud. Mam. stat. an. II 7 p. 125,14–127,2 (Plat. Phd. 66b5–c7; 66d3–67b1 interpr.); Courcelle, LG 227

quod deest providentia dei et gratia post hanc vitam posse
10 *compleri* ... vos certe tantum tribuitis *animae intellectuali*, quae anima utique humana est, ut *eam consubstantialem paternae illi menti* quem dei filium confitemini *fieri posse* dicatis ... an forte vos offendit inusitatus corporis partus ex virgine? neque hoc debet offendere, immo potius ad
15 pietatem suscipiendam debet adducere, quod mirabilis mirabiliter natus est. an vero, quod ipsum corpus morte depositum et in melius resurrectione mutatum iam incorruptibile neque mortale in superna subvexit, hoc fortasse credere recusatis intuentes Porphyrium in his ipsis libris,
20 ex quibus multa posui, quos *de regressu animae* scripsit, tam crebro praecipere *omne corpus esse fugiendum, ut anima possit beata permanere cum deo*?

9 cf. Porph. Marc. 282,1–7 *ἀνθρώπῳ δὲ σοφῷ θεὸς θεοῦ δίδωσι ἐξουσίαν. καὶ καθαίρεται μὲν ἄνθρωπος ἐννοίᾳ θεοῦ, δικαιοπραγίαν δὲ ἀπὸ θεοῦ ὁρμώμενος διώκει...πάντων ὧν πράττομεν ἀγαθῶν τὸν θεὸν αἴτιον ἡγώμεθα*; Aug. trin. IV 15 *sunt autem quidam qui se putant ad contemplandum deum et inhaerendum deo virtute propria posse purgari ... hinc enim sibi purgationem isti virtute propria pollicentur, quia nonnulli eorum potuerunt aciem mentis ultra omnem creaturam transmittere*...; civ. X 28 *tamquam sua virtute sapientes fortesque*; cf. Smith, Porph. 103 sq. **11** cf. Hadot, PV I 338 sq.; Smith, Porph. 48 sq. **21** cf. Plat. Tht. 176a8–b3; Porph. Marc. 279,16 *ἀφεστηκὼς τοῦ σώματος*; 296,9–10 *ἕτοιμος ἔσο τὸ ὅλον σῶμα ἀποκόπτειν*; Arnob. nat. II 13 p. 80,17–20 *quid Plato vester in Theaeteto, ut eum potissimum nominem, nonne animo fugere suadet e terris et circa illum quantum fieri potis est cogitatione ac mente versari?*; 62 p. 139,5 *humana sibi omnia sapientes negent*; Ambr. bon. mort. V 17 p. 719 *fugiamus ergo haec mala et exaltemus animam nostram ad illam imaginem dei et similitudinem. fuga malorum similitudo dei est et virtutibus imago dei acquiritur* (cf. Hadot, REL 34 [1956] 213)

? **297aF.** Augustinus civ. XXII 26,1–2 (II 618,28–29)

Sed Porphyrius ait, inquiunt, *ut beata sit anima, corpus esse omne fugiendum.*

? **297bF.** Augustinus retract. I 4,7 p. 24,6–8 Knöll

Cavendum fuit ne putaremur illam Porphyrii falsi philosophi tenere sententiam, qua dixit *omne corpus esse fugiendum.*

? **297cF.** Augustinus serm. 241,7 (PL 38, 1137,11–18; 29–32)

Sed corpus est omne fugiendum. magnus eorum philosophus posterius Porphyrius, fidei christianae acerrimus inimicus, qui iam christianis temporibus fuit, sed tamen ab ipsis deliramentis erubescendo, a Christianis ex aliqua parte correptus, dixit, scripsit: *corpus est omne fugiendum.* 5
omne dixit, quasi omne corpus vinculum aerumnosum sit animae ... sed ait Porphyrius: *sine causa mihi laudas corpus. qualecumque sit corpus, si vult esse beata anima, corpus est omne fugiendum.* hoc dicunt philosophi, sed errant, sed delirant. 10

? **297dF.** Claudianus Mamertus anim. II 7 p. 128,13–16

Sed nec Porphyrius Platonicus multis post Platonem saeculis a magistro uspiam in hac eadem causa dissensit.

297cF cf. 438F; Sallust. XX; Procl. el. theol. prop. 206; in Tim. III 278,10 sq.; in Crat. CXVII; Olympiod. in Phd. 14,8–9 *ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὰς τῶν θεουργῶν ψυχὰς βούλεται μένειν ἀεὶ ἐν τῷ νοητῷ, ἀλλὰ καὶ κατιέναι εἰς γένεσιν.* cf. Smith, Porph. 56 sq.

inlustri quippe voce genus humanum suae dignitatis admonuit: *si beati*, inquit, *esse volumus, corpus est omne fu-*
5 *giendum.*

298F. Augustinus civ. X 30,20–53 (I 452,2–453,3)

Dicit etiam *ad hoc deum animam mundo dedisse, ut materiae cognoscens mala ad patrem recurreret nec aliquando iam talium polluta contagione teneretur.* ubi etsi aliquid inconvenienter sapit (magis enim data est corpori, ut bona fa-
5 ceret; non enim mala disceret, si non faceret), in eo tamen aliorum Platonicorum opinionem et non in re parva emendavit, quod *mundatam ab omnibus malis animam et cum patre constitutam numquam iam mala mundi huius passuram esse* confessus est. qua sententia profecto abstulit,
10 quod esse Platonicum maxime perhibetur, ut mortuos ex

298F = F11,1 Bidez (p. 39*,4–40*,16) **1–2** cf. Plot. IV 8,5,27–9 *κἂν μὲν θᾶττον φύγῃ, οὐδὲν βέβλαπται γνῶσιν κακοῦ προσλαβοῦσα καὶ φύσιν κακίας γνοῦσα*; Porph. in Tim. F25 (Procl. in Tim. I 194,16–17) *αἱ ψυχαὶ τῶν παίδων πεῖραν οὐκ ἔχουσι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν*; P.37 (*π. τοῦ ἐφ' ἡμῖν*) 271F,122 *εἰς κακὰ ἐμπίπτειν*; 454F; Procl. dec. dub. 38,6–9 *sed quoniam in generationem animae provenerunt, oportet quandam experientiam etiam malorum eorum que hic ipsis inesse, a quibus provocatas faciet appetere eam que hinc translationem ad illum qui extra mala locum/δεῖ τινα πεῖραν καὶ τῶν ἐνταῦθα κακῶν ἐνεῖναι αὐταῖς, ὑφ' ὧν νυττομένας ⟨ποιήσει⟩ ὀρέγεσθαι ... τὸν ἔξω τῶν κακῶν τόπον*; Aug. civ. XI 4,57–61 *porro si ex tempore creatam, sed nullo ulterius tempore perituram, tamquam numerum, habere initium, sed non habere finem fatentur, et ideo semel expertam miserias, si ab eis fuerit liberata, numquam miseram postea futuram*; Smith, Porph. 36–38 **10** cf. Plat. Phd. 70c5 sq.; Sallust. XX; Procl. el. theol. prop. 206 p. 180,27–29 *ἑκάστη ἄρα ψυχὴ μερικὴ κατιέναι τε ἐπ' ἄπειρον δύναται καὶ ἀνιέναι, καὶ τοῦτο οὐ μὴ παύσεται περὶ ἁπάσας τὸ πάθημα γινόμενον*

vivis, ita vivos ex mortuis semper fieri; falsumque esse ostendit, quod Platonice videtur dixisse Vergilius, in campos Elysios purgatas animas missas (quo nomine tamquam per fabulam videntur significari gaudia beatorum) ad fluvium Letheum evocari, hoc est ad oblivionem 15 praeteritorum:

> scilicet inmemores supera ut convexa revisant
> rursus et incipiant in corpora velle reverti.

merito displicuit hoc Porphyrio, quoniam re vera credere stultum est ex illa vita, quae beatissima esse non poterit 20 nisi de sua fuerit aeternitate certissima, desiderare animas corruptibilium corporum labem et inde ad ista remeare, tamquam hoc agat summa purgatio, ut inquinatio requiratur. si enim quod perfecte mundantur hoc efficit, ut omnium obliviscantur malorum, malorum autem obli- 25 vio facit corporum desiderium, ubi rursus implicentur malis, profecto erit infelicitatis causa summa felicitas et stultitiae causa perfectio sapientiae et immunditiae causa summa mundatio. nec veritate ibi beata erit anima, quamdiucumque erit, ubi oportet fallatur, ut beata sit. 30 non enim beata erit nisi secura; ut autem secura sit, falso putabit semper se beatam fore, quoniam aliquando erit et misera. cui ergo gaudendi causa falsitas erit, quo modo de veritate gaudebit? vidit hoc Porphyrius *purgatamque animam ob hoc reverti* dixit *ad patrem, ne aliquando iam* 35 *malorum polluta contagione teneatur.*

15 sq. cf. Serv. in Aen. VI 724 p. 102,2–4 *aut ut praeteritarum obliviscantur poenarum, aut certe ut ignarae futuri habeant desiderium redeundi in corpora, quod sine passione non fit: nam animus in quo est passio meretur reverti* **17–18** Verg. Aen. VI 750–751

298F 32 putavit Ces

298aF. AUGUSTINUS civ. X 31,22–24 (I 454,12–13)

... *beatitudo quoque eius post experimentum malorum firmior et sine fine mansura,* sicut iste confitetur.

298bF. AUGUSTINUS civ. XII 21,61–68 (I 546,9–17)

Si enim de istis circuitibus et sine cessatione alternantibus itionibus et reditionibus animarum Porphyrius Platonicus suorum opinionem sequi noluit, sive ipsius rei vanitate permotus sive iam tempora christiana reveritus, et,
5 quod in libro decimo commemoravi, dicere maluit *animam propter cognoscenda mala traditam mundo, ut ab eis liberata atque purgata, cum ad patrem redierit, nihil ulterius tale patiatur.*

298cF. AUGUSTINUS civ. XXII 27,6–7; 17–18 (II 620, 20–22; 621,4–5)

Porphyrius autem dixit *animam purgatissimam, cum redierit ad patrem, ad haec mala mundi numquam esse redituram* ... secundum Porphyrium *ad mala mundi huius sanctae animae non redibunt.*

298dF. AUGUSTINUS civ. XXII 28,33–37 (II 622, 27–31)

Quapropter Plato et Porphyrius, vel potius quicumque illos diligunt et adhuc vivunt, si nobis consentiunt etiam

298bF = F11,4 Bidez (p. 41*,18–25) **298cF** = F11,6 Bidez (p. 42*,3–5)

298bF 3 opiniones Ar : opinione at

sanctas animas ad corpora redituras, sicut ait Plato, *nec tamen ad mala ulla redituras*, sicut ait Porphyrius, (.. adsumant etiam hoc de Varrone ....) 5

? **299F.** Augustinus serm. 241,6 PL 38, 1136,49–52; 1137,3–4; 6–8

Hic sapiens, hic philosophe, hoc est, in terra (verbi gratia Pythagoras, Plato, Porphyrius et nescio quis alius ipsorum), quare philosopharis? ... sunt enim ista, fratres mei, magna magnorum deliramenta doctorum ... amore corporum dicunt redire animas purgatas, mundatas, sapientes, 5 purgatas animas amore corporum redire ad corpora.

300F. Augustinus civ. X 30,1–10; 16–20 (I 451, 14–24; 30–452,2)

Si post Platonem aliquid emendare existimatur indignum, cur ipse Porphyrius nonnulla et non parva emendavit? nam Platonem animas hominum post mortem revolvi usque ad corpora bestiarum scripsisse certissimum est. hanc sententiam Porphyrii doctor tenuit et Plotinus; 5 Porphyrio tamen iure displicuit. *in hominum sane non sua quae dimiserant, sed alia nova corpora redire humanas animas* arbitratus est. puduit scilicet illud credere, ne mater fortasse filium in mulam revoluta vectaret; et non puduit hoc credere, ubi revoluta mater in puellam filio forsitan 10 nuberet ... verum tamen, ut dixi, ex magna parte correctus est in hac opinione Porphyrius, ut saltem *in solos homines humanas animas praecipitari posse* sentiret, *beluinos autem carceres evertere* minime dubitaret.

300F = F11,1 Bidez (p.38*,8–39*,4) **6–7** cf. Deuse, Unters. 130–131 **12–14** cf. 446–448F

300aF. Augustinus civ. XII 27,1–12 (I 554,5–17)

Ita sane Plato minores et a summo deo factos deos effectores esse voluit animalium ceterorum, ut immortalem partem ab ipso sumerent, ipsi vero mortalem adtexerent. proinde animarum nostrarum eos creatores noluit esse,
5 sed corporum. unde quoniam Porphyrius *propter animae purgationem* dicit *corpus omne fugiendum* simulque cum suo Platone aliisque Platonicis sentit *eos, qui immoderate atque inhoneste vixerint, propter luendas poenas ad corpora redire mortalia*, Plato quidem etiam bestiarum, Porphyrius
10 *tantummodo ad hominum*, sequitur eos, ut dicant deos istos, quos a nobis volunt quasi parentes et conditores nostros coli, nihil esse aliud quam fabros compedum carcerumve nostrorum.

300bF. Augustinus civ. XIII 19,39–41 (I 582,24–27)

De quo Platonico dogmate iam in libris superioribus diximus christiano tempori erubuisse Porphyrium et non solum ab animis humanis removisse corpora bestiarum ... *(cf. 301aF)*

301F. Augustinus civ. XXII 12,56–64 (II 590,2–10)

Utrum ergo illi redeat homini cuius caro prius fuit, an illi potius cuius postea facta est, ad hoc percontantur, ut fidem resurrectionis inludant ac sic animae humanae aut alternantes, sicut Plato, veras infelicitates falsasque pro-
5 mittant beatitudines aut *post multas itidem per diversa cor-*

300aF = F11,2 Bidez (p. 41*,1–7) **300bF** = F11,5 Bidez (p. 41*,26–29) **301F** = F11,3 Bidez (p. 41*,8–17)

pora revolutiones aliquando tamen eam, sicut Porphyrius, *finire miserias et ad eas numquam redire fateantur, non tamen corpus habendo immortale, sed corpus omne fugiendo.*

301aF. AUGUSTINUS civ. XIII 19,41–49 (I 582, 27–583,6)

… *(cf. 300bF)* verum etiam *sapientium animas ita* voluisse *de corporeis nexibus liberari, ut corpus omne fugientes beatae apud patrem sine fine teneantur.* itaque ne a Christo vinci videretur vitam sanctis pollicente perpetuam, etiam ipse *purgatas animas sine ullo ad miserias pristinas reditu in* 5 *aeterna felicitate* constituit; et ut Christo adversaretur, *resurrectionem incorruptibilium corporum negans* non solum *sine terrenis*, sed *sine ullis omnino corporibus eas* adseruit *in sempiternum esse victuras.*

7–8 cf. Porph. C. Christ. F90–94 pp. 99–102 Harn.; Arnob. nat. II 13 80,20–23 *audetis videre nos, quod mortuorum dicamus resurrectionem futuram, quam quidem nos dicere confitemur, sed a vobis aliter quam sentiamus audiri?* **301aF** = F11,5 Bidez (p. 41*,29–42*,2) **8** Porph. in Tim. F80 (Procl. in Tim. III 234, 18–26 *οἱ δὲ τούτων* (Atticus et Albinus) *μετριώτεροι, ὥσπερ οἱ περὶ Πορφύριον, καὶ πραότεροι παραιτοῦνται μὲν τὴν καλουμένην φθορὰν κατασκεδαννύναι τοῦ τε ὀχήματος καὶ τῆς ἀλόγου ψυχῆς. ἀναστοιχειοῦσθαι δὲ αὐτά φασι καὶ ἀναλύεσθαί τινα τρόπον εἰς τὰς σφαίρας, ἀφ' ὧν τὴν σύνθεσιν ἔλαχε, φυράματα δὲ εἶναι ταῦτα ἐκ τῶν οὐρανίων σφαιρῶν καὶ κατιοῦσαν αὐτὰ συλλέγειν τὴν ψυχήν, ὥστε καὶ εἶναι ταῦτα καὶ μὴ εἶναι, αὐτὰ δὲ ἕκαστα μηκέτ' εἶναι μηδὲ διαμένειν τὴν ἰδιότητα αὐτῶν.* cf. 452F; 453F; Macr. somn. I 13,14 *anima enim cum a corpore deseritur, potest in se nihil retinere corporeum, si se pure, cum in hac vita esset, instituit*

302F. Aug. civ. X 32,5–16 (I 455,3–15)

Cum autem dicit Porphyrius *in primo* iuxta finem *de regressu animae libro*
5 *nondum receptum in unam quandam sectam, quod universalem contineat viam animae liberandae,*

302aF. Aug. civ. X 32, 16–21; 24–31 (I 455,15–20; 24–31)

Cum autem dicit *vel a philosophia verissima aliqua nondum in suam notitiam pervenisse sectam, quae universalem contineat viam animae liberandae,* sa-

302bF. Aug. civ. X 32,31–37 (I 455,31 –456,4)

Quam vult ergo intellegi *animae liberandae universalem viam nondum receptam vel ex aliqua verissima philosophia*

302F = F12 Bidez (p. 42*,6–14) **8–9** cf. Porph. Marc. p. 278,21–22 *τὴν μακαρίαν εἰς θεοὺς ὁδόν*; Marc. 279,3 *τῆς σωτηρίας τὴν ὁδόν*; 279, 23 *εἰς σωτηρίαν αὐτῆς*; *289,19 μόνη σωτηρία ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐπιστροφή*; 290,6 *ὁ δὲ αὖ θεῖος ὑπὸ μὲν τοῦ νοῦ σωτηρίας ἕνεκα ταῖς λογικαῖς ψυχαῖς κατὰ τὰς ἐννοίας διετάχθη*; 296,8–10; Aneb. 28,12–14 Sodano (46 Parthey) = Iambl. myst. X 1 p. 286,1–3 *ἐπέστησας γὰρ μήποτε ἄλλη τις λανθάνῃ οὖσα ἡ πρὸς εὐδαιμονίαν ὁδὸς … ἀφισταμένη τῶν θεῶν*; ibid. 29,17–18 Iambl. X 4 p. 290,7–9 *βέλτιον οὖν, ὅπερ ἀπαιτεῖς παρ' ἡμῶν, τὴν εἰς εὐδαιμονίαν ὁδὸν ἐπιδεῖξαί σοι, καὶ ἐν τίνι κεῖται ἡ αὐτῆς οὐσία* (Aug. civ. X 11, 93–95 *denique prope ad epistulae finem petit se ab eo doceri, quae sit ad beatitudinem via ex Aegyptia sapientia*); phil. orac. 323F; 324F; 304F,10–11 *πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν*; 303F,16 *τοῦ σωθῆναι*; anon. in Parm. V 2–7 *τῆς σωτηρίου ἁπλότητος αὐτοῦ ἡ⟨ς⟩ τῷ εἶναι … πάντα τὰ ἄλλα ⟨ἔχει⟩ [σω]τηρία[ν] [ὡς] ἐν φωτὶ τοῦ ἡλίου τὰ ἐπίγεια*

302F 5 receptam ev   in *om.* v   7 quod] quae psv *Hoffm.*

10 *vel a philosophia verissima aliqua* tis, quantum arbitror, ostendit vel eam philosophiam, in qua ipse philosophatus est, non esse verissimam, vel ea non contineri talem viam ... cum autem addidit et dicit

10 *philosophia verissima* = *γνησιωτάτη φιλοσοφία?* cf. Euseb. hist. eccles. VI 3,6 *τὰ κατὰ πρᾶξιν ἔργα αὐτῷ* (Origeni) *γνησιωτάτης φιλοσοφίας κατορθώματα εὖ μάλα θαυμαστὰ περιεῖχεν*, cf. Courcelle, Epektasis 659 n. 46 cf. Plat. resp. 521c6–8 *εἰς ἀληθινήν* (sc. *ἡμέραν*), *τοῦ ὄντος οὖσαν ἐπάνοδον, ἣν δὴ φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι*; ep. 7, 326b1–2 *τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος*; ep. 10, 358c4 *τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν*; Cic. Tusc. IV 6 *itaque illius verae elegantisque philosophiae, quae ducta a Socrate in Peripateticis adhuc permansit et idem alio modo dicentibus Stoicis, cum Academici eorum controversias disceptarent, nulla fere sunt aut pauca admodum Latina monumenta*; Phil. de post. Cain. 102 *τὴν βασιλικὴν γοῦν ταύτην ὁδόν, ἣν ἀληθῆ καὶ γνήσιον ἔφαμεν εἶναι φιλοσοφίαν*; Clem. strom I 18, 90,1 *τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν δι' υἱοῦ παραδιδομένην*; Orig. in Cant. prol. (GCS p. 76,16) *verae philosophiae fundamenta*; Aug. c. acad. III. 19,42 (CSEL LXIII p. 79,9–25) *itaque nunc philosophos non fere videmus nisi aut Cynicos aut Peripateticos aut Platonicos, et Cynicos quidem, quia eos vitae quaedam delectat libertas atque licentia. quod ad eruditionem doctrinamque attinet et mores, quibus consulitur animae, quia non defuerunt acutissimi et sollertissimi viri, qui docerent disputationibus suis Aristotelem ac Platonem ita sibi concinere, ut imperitis minusque attentis dissentire videantur, multis quidem saeculis multisque contentionibus, sed tamen eliquata est, ut opinor, una verissimae philosophiae disciplina*; ep. ad Zenobium II (CSEL

vel ab Indorum moribus ac disciplina aut inductione Chaldaeo- 15 *rum aut alia qualibet via, nondumque in suam notitiam eandem viam historiali cognitione perlatam,* 20 procul dubio confitetur esse aliquam, sed nondum in suam venisse notitiam. ita ei non suf-

vel ab Indorum moribus et disciplina vel ab inductione Chaldaeorum vel alia qualibet via, manifestissuma voce testatur neque illis quae a Chaldaeis didicerat hanc universalem viam liberandae animae contineri;

vel ex earum gentium doctrinis, quae magnae velut in divinis rebus habebantur, quia plus apud eas curiositas valuit quorumque angelorum cognoscendorum et colendorum *non-*

XXXIV p. 3,17–22) *vera et divina philosophia monet frenare atque sopire, ut se toto animus, etiam dum hoc corpus agit in ea quae semper eiusdem modi sunt neque peregrino pulchro placent, feratur atque aestuet...in semet ipsa mens videat*; ep. ad Nebrid. IV 2 (CSEL XXXIV p. 10,21–22); ord. II 5,6 (CSEL LIII p. 157,21); c. acad. III 17,38 (CSEL LIII p. 77,1); cf. Courcelle, Epektasis 653–659 **12** cf. Philostr. vit. Ap. III 14 sq.; Porph. abst. IV 18 p. 258,13–17 *αὐτοὶ δὲ (οἱ Βραχμᾶνες) οὕτω πρὸς θάνατον διακεῖνται, ὡς τὸν μὲν τοῦ ζῆν χρόνον ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ τῇ φύσει λειτουργίαν ἀκουσίως ὑπομένειν, σπεύδειν δὲ τὰς ψυχὰς ἀπολῦσαι τῶν σωμάτων*; de Styge (P.53) 376F; Claud. Mam. stat. an. II 8 p. 130,10–14 *quid ego nunc Zoroastri, quid Brachmanum ex India, quid Anacharsidis e Scythia, quid vero Catonum, quid M. Ciceronis, quid Crispi, qui ab ipso paene principio sui operis animo dominandi ius tribuit, corpori legem servitutis imponit, in defensionem veri sententias adferam?* **14** *inductione = ἀναγωγῇ?* cf. Lewy 487 cf. Arnob. nat. I 5 p. 7,7 *verum etiam magicis et Chaldaeorum ex reconditis disciplinis*; ibid. I 52 p. 48,6 sq. *Iulianus ... et si quis est alius qui principatum et nomen fertur in talibus habuisse praestigiis*; II 13 p. 80,11 sq. *vos, vos appello, qui Mercurium, qui Platonem Pythagoramque sectamini, vosque ceteros, qui estis unius mentis et per easdem vias placitorum inceditis unitate*; cf. Courcelle, REL 31 (1953) 263 **302aF** = F12 Bidez (p. 42*,15–43*,4) **302bF** = F12 Bidez (p. 43*,4–10)

25 ficiebat, quidquid de anima liberanda studiosissime didicerat sibique vel potius aliis nosse ac
30 tenere videbatur. sentiebat enim adhuc sibi deesse aliquam praestantissimam auctoritatem,
35 quam de re tanta sequi oporteret.

dumque in suam notitiam historiali cognitione perlatam?

et utique *se a Chaldaeis oracula divina sumpsisse*, quorum adsiduam commemorationem facit, tacere non potuit.

36 oportet C[1]

MYTHICA ET MYSTICA

P.43 *Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας* (Bid. 46, Beut. 44)

303F. EUSEBIUS praep. evang. IV 6,2–7,2 (I 176, 14–177,17 Mras)

Μάλιστα γὰρ φιλοσόφων οὗτος τῶν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καὶ δαίμοσιν καὶ οἷς φησι θεοῖς ὡμιληκέναι ὑπέρ τε τούτων

P.43 cf. G. Wolff, Porphyrii de philosophia ex oraculis haurienda librorum reliquiae, Berlin 1856; F. W. H. Myers, Greek Oracles, ap. E. Abbot, Hellenica. A Collection of Essays on Greek Poetry, Philosophy, History and Religion, London 1880, 478–489; A. Chaignet, La Philosophie des Oracles, R. Hist. Rel. 41 (1900) 337–353; J. Geffcken, Ausgang 266 sq.; A. D. Nock, Oracles théologiques, REA 4 ser. 30 (1928) 280–290; Lewy 8–65; E. R. Dodds, HThR 54 (1961) 263–273; L. Robert, Trois oracles de la Théosophie et un prophète d'Apollon, CRAI (1968) 568–599; (1971) 597–619; Hadot ap. Lewy[2] 703–720; J. Haussleiter, Prolegomena zu einer Neuherausgabe der Orakelphilosophie des Porph., Helikon 18–19 (1978–1979) 438–496 et praec. 454–492; R. L. Wilken, Pagan Criticism 117–134. fragmenta quae de regr. (P.42) designavi ad Orac. phil. attribuenda esse putat J. J. O'Meara, Porphyry's Philosophy from Oracles in Augustine, Paris 1959; Porphyry's Philosophy from Oracles in Eusebius' Praeparatio Evangelica and Augustine's Dialogues of Cassiciacum, Paris 1969; quod reiecerunt Hadot, REA 6 (1960) 205–244 et Dörrie, Gnomon 1960, 320–326. titulus: cf. 303F, 306–307F; 309–310F; 314–316F; 320F; 324F; 325–326F; 329F; 331F; 345F incerta: cf. praec. O'Meara; theos. 22–24; 37 Buresch, cf. Wolff; Robert 589–590 et ad 344F; theos. 13 (= Lact. inst. I 7), cf. Robert 597–619; Wolff 106; 231–234; Battifol, Rev. Bibl. (1916) 191–193; Nock 281; Lewy 18; Mastandrea, Cornel. Lab. 166–167; Eunap. vit. soph. IV 1, 11–12 pp. 8,18–9,3 (= 1T,69–75), cf. Bidez 14–15 **303–305F** Wolff 109–111 **303F** cf. Lewy 8

303F ABION (D)V **2** ὡμιληκόσι B

πρεσβεῦσαι καὶ πολλῷ μᾶλλον τὰ περὶ αὐτῶν ἀκριβέστερον διηρευνηκέναι. οὗτος τοιγαροῦν ἐν οἷς ἐπέγραψεν Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας συναγωγὴν ἐποιήσατο χρησμῶν τοῦ 5 *τε Ἀπόλλωνος καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν τε καὶ ἀγαθῶν δαιμόνων, οὓς καὶ μάλιστα ἐκλεξάμενος ἑαυτῷ ἡγήσατο ἱκανοὺς εἶναι εἴς τε ἀπόδειξιν τῆς τῶν θεολογουμένων ἀρετῆς εἴς τε προστροπὴν ἧς αὐτῷ φίλον ὀνομάζειν θεοσοφίας. ἐκ δὴ τούτων τοιγαροῦν τῶν ἐγκριθέντων καὶ μνήμης ἀξιω-* 10 *θέντων λογίων διακρῖναι καλὸν τοὺς χρησμολόγους καὶ σκέψασθαι ποίας ποτὲ ὄντες τυγχάνουσι δυνάμεως. πρῶτον δὲ θεασώμεθα ὅπως τῆς γραφῆς ὁ δηλωθεὶς ἀνὴρ ἀρχόμενος ἦ μὴν ἀληθεύειν ἐπόμνυται λέγων οὕτως·*

«Βέβαιος δὲ καὶ μόνιμος ὁ ἐντεῦθεν ὡς ἂν ἐκ μόνου 15 βεβαίου τὰς ἐλπίδας τοῦ σωθῆναι ἀρυτόμενος· οἷς δὴ καὶ μεταδώσεις μηδὲν ὑφαιρούμενος. ἐπεὶ κἀγὼ τοὺς θεοὺς μαρτύρομαι ὡς οὐδὲν οὔτε προστέθεικα οὔτε ἀφεῖλον τῶν χρησθέντων νοημάτων, εἰ μή που λέξιν ἡμαρτημένην διώρθωσα ἢ πρὸς τὸ σαφέστερον μετα- 20 βέβληκα ἢ τὸ μέτρον ἐλλεῖπον ἀνεπλήρωσα ἤ τι τῶν μὴ πρὸς τὴν πρόθεσιν συντεινόντων διέγραψα, ὥς τόν γε νοῦν ἀκραιφνῆ τῶν ῥηθέντων διετήρησα, εὐλαβούμενος τὴν ἐκ τούτων ἀσέβειαν μᾶλλον ἢ τὴν ἐκ τῆς ἱε-

17–25 cf. Nock, REA 30 (1928) 282 n. 1

3 *παρ' ἑαυτῶν* BONV 7 *ἑαυτῷ* Mras : *ἑαυτῶν* A* : *ἐξ αὐτῶν* A¹H : *αὐτῷ* B : *αὐτῷ* IONV 10 *ἐκκριθέντων* A 14 *ἦ μὴν*] *ἡμῖν* A *ἀληθεύων* O post *οὕτως* titulus *ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΜΟΥΣ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΘΕΣΕΩΣ* 16 *ἀρυτ.*] *ἀρπόμενος* A *οὓς* A 17–21 *τοὺς – ἀνεπλήρωσα* habet et Thdt. X 18 p. 248,3–7 18 *διαμαρτύρομαι* Thdt. 19 *που*] *τι* Thdt. 20 *διημαρτημένην* A *μεταβέβηκα* A

25 ϱοσυλίας τιμωϱὸν ἑπομένην δίκην. ἕξει δὲ ἡ παϱοῦσα συναγωγὴ πολλῶν μὲν τῶν κατὰ φιλοσοφίαν δογμάτων ἀναγϱαφήν, ὡς οἱ θεοὶ τἀληθὲς ἔχειν ἐθέσπισαν· ἐπ' ὀλίγον δὲ καὶ τῆς χϱηστικῆς ἁψόμεθα πϱαγματείας, ἥτις πϱός τε τὴν θεωϱίαν ὀνήσει καὶ τὴν ἄλλην κά-
30 θαϱσιν τοῦ βίου. ἣν δ' ἔχει ὠφέλειαν ἡ συναγωγή, μάλιστα εἴσονται ὅσοιπεϱ τὴν ἀλήθειαν ὠδίναντες ηὔξαντό ποτε τῆς ἐκ θεῶν ἐπιφανείας τυχόντες ἀνάπαυσιν λαβεῖν τῆς ἀποϱίας διὰ τὴν τῶν λεγόντων ἀξιόπιστον διδασκαλίαν.»

304F. Eusebius praep. evang. IV 7,2–8,1 (I 177, 18–178,6)

Τοιούτοις χϱησάμενος πϱοοιμίας μαϱτύϱεται καὶ πϱοπαϱαγγέλλει μὴ εἰς πολλοὺς ἐκφῆναι τὰ λεχθησόμενα, λέγων οὕτως.

«Σὺ δ' εἴπεϱ τι καὶ ταῦτα πειϱῶ μὴ δημοσιεύειν
5 μηδ' ἄχϱι καὶ τῶν βεβήλων ῥίπτειν αὐτὰ δόξης ἕνεκα ἢ κέϱδους ἤ τινος ἄλλης οὐκ εὐαγοῦς κολακείας. κίνδυνος γὰϱ οὐ σοὶ μόνον τὰς ἐντολὰς παϱαβαίνοντι ταύτας, ἀλλὰ κἀμοὶ ῥᾳδίως πιστεύσαντι τῷ στέγειν παϱ' ἑαυτῷ μὴ δυναμένῳ τὰς εὐποιίας. δοτέον δὴ τοῖς
10 τὸν βίον ἐνστησαμένοις πϱὸς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηϱίαν.»

304F 10–11 cf. Porph. de regr. 302F,8–9 *viam animae liberandae*

28 *ἀφώμεθα* AONV **29** *τὴν ἄλλην*] *πϱὸς τὴν ὅλην* A **30** *καὶ μάλιστα* O **31** *ὅσοι πεϱὶ* ONV
304F ABION(D)V **3** post *οὕτως* titulus *ΟΤΙ ΟΥ ΧΡΗ ΤΑ ΛΕΧΘΗΣΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΠΑΝΤΑΣ ΕΚΦΑΙΝΕΙΝ* **11** *σωτηϱίαν*] *θεωϱίαν* BONV

305F. Eusebius praep. evang. IV 8,2 (I 178,7–9)

Καὶ μεθ' ἕτερα ἐπιλέγει·

«Ταῦτά μοι ὡς ἀρρήτων ἀρρητότερα κρύπτειν· οὐδὲ γὰρ οἱ θεοὶ φανερῶς περὶ αὐτῶν ἐθέσπισαν, ἀλλὰ δι' αἰνιγμάτων.»

306F. Firmicus Maternus de errore profan. relig. XIII 4–5

Sed in ipso simulacro sicut in ceteris ex assiduis sacrificiis immundi daemonum spiritus colliguntur. nihil enim operantur victimae et cruor ex assidua pecorum caede profusus, nisi ut daemonum substantia, qui diaboli procreatione generantur, ex isto sanguine nutriatur. nam 5 ita esse Porphyrius, defensor sacrorum, hostis dei, veritatis inimicus, sceleratarum artium magister, manifestis nobis probationibus prodidit. in libris enim quos appellat *Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας* maiestatem eius (*sc.* Serapidis) praedicans de infirmitate confessus est. in primis 10 enim librorum partibus, id est in ipsis auspiciis, positus dixit: *«Serapis vocatus et intra corpus hominis conlatus talia respondit.»* dicant nunc mihi perditi homines: qui potior est, qui vocat et imperat et includit, an qui vocatur et pa-

306F cf. Wolff 111 **12** *Serapis*] cf. 326F **12–13** Dodds, Theurgy and its relationship to Neoplatonism, JRS 37 (1947) 65–68; Myers, Greek Oracles 478 sq.; Porph. 326F; 347F,29; 43; 350F

306F 11 positis *coni. Oehler* (*Lips. 1847*) : imposturae *coni. Wolff 111* : operis sui *coni. Halm* (*1867*) **12** collocatus *Flacius Illyricus* (*1562*), *de Wower* (*1603*), *Wolff 111 n. 3, Dodds, Pagan and Christ. 64 n. 1*

15 ret et, cum venerit in suscipientis hominis corpore, potestate iubentis includitur? gratias agimus, Porphyri, libris tuis; deorum tuorum nobis substantiam prodidisti. didicimus per te quatenus dii tui hominibus iubentibus serviant. Serapis tuus ab homine vocatur et venit, et cum ve-
20 nerit statim iussus includitur, et loquendi necessitas nolenti forsitan imperatur.

307F. Eusebius praep. evang. V 5,7–6,2 (I 232, 15–233,19)

Γράφει δὲ ταῦτα ὁ δεδηλωμένος ἐν οἷς ἐπέγραψεν Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας, ἔνθα μαρτύρεται μὴ τὰ ἀπόρρητα τῶν θεῶν ἐκφαίνειν, ἐπομνύμενός τε αὐτὸς καὶ παραγγέλλων κρύπτειν καὶ μὴ εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν τὰ λε-
5 *χθησόμενα. τίνα δὲ ἦν τὰ τοιαῦτα; τὸν Πᾶνα Διονύσου φησὶ θεράποντα εἶναι, τοῦτον δὲ τῶν ἀγαθῶν ὄντα δαιμόνων ἐπιφανέντα ποτὲ τοῖς κατ' ἀγρὸν γεωπονοῦσιν. τί χρῆν ἀγαθὸν ὄντα παρασχεῖν ἢ πάντως ἀγαθοῦ τινος παρουσίαν τοῖς τῆς θεοφανείας τοῦ ἀγαθοῦ κατηξιωμένοις;*
10 *ἆρ' οὖν ὑπῆρξεν ἀγαθόν τι τοῖς θεαταῖς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος, ἢ κακὸν εἰλήχασιν δαίμονα ἔργῳ τῆς πείρας ᾐσθημένοι; φησὶν γοῦν ὁ θαυμάσιος μάρτυς τοὺς τῆς ἀγαθῆς ταύτης θέας ἠξιωμένους ἄθρουν θάνατον ὑπομεῖναι λέγων ὧδε·*
15 «Ἤδη δὲ καὶ ἐν ἄλλοις οἱ μὲν θεράποντές τινῶν ἀνεδείχθησαν, ὡς ὁ Πὰν τοῦ Διονύσου· δεδήλωκεν δὲ

307F cf. Wolff 128–129

307F 2 *μὴ* om. AONV **3** *αὐτὸς* A : *αὐτοῖς* IONV **14** post *ὧδε* titulus *ΘΑΝΑΤΟΥ ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΕΙΣΙΝ ΟΙ ΛΕΓΟΜΕΝΟΙ ΑΥΤΩΝ ΔΑΙΜΟΝΕΣ*

τοῦτο ὁ ἐν Βραγχίδαις Ἀπόλλων διὰ τούτων· ἐννέα γὰρ εὑρέθησαν ἀποθανόντες· πυνθανομένων οὖν τῶν τὸν ἀγρὸν οἰκούντων τὴν αἰτίαν ἔχρησεν ὁ θεός·

> χρυσόκερως βλοσυροῖο Διωνύσου θεράπων Πὰν 20
> βαίνων ὑλήεντα κατ' οὔρεα χειρὶ κραταιῇ
> ῥάβδον ἔχεν, ἑτέρῃ δὲ λιγὺ πνείουσαν ἔμαρπτε
> σύριγγα γλαφυρήν, Νύμφῃσι δὲ θυμὸν ἔθελγεν·
> ὀξὺ δὲ συρίξας μέλος ἀνέρας ἐπτοίησεν
> ὑλοτόμους πάντας, θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας 25
> δαίμονος ὀρνυμένου κρυερὸν δέμας οἰστρήεντος.
> καί νύ κε πάντας ἔμαρψε τέλος κρυεροῦ θανάτοιο,
> εἰ μή οἱ κότον αἰνὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχουσα
> Ἄρτεμις ἀγροτέρη παῦσεν μένεος κρατεροῖο,
> ἣν καὶ χρὴ λίσσεσθ', ἵνα σοι γίγνητ' ἐπαρωγός.» 30

ἀκήκοας οἷα τοῦ δαίμονος, οὔ φησιν ἀγαθοῦ, τό τε σχῆμα καὶ τὰς πράξεις ὁ ἐν Βραγχίδαις ἐδίδαξεν Ἀπόλλων.

308F. Eusebius praep. evang. V 6,2–7,2 (I 233, 19–234,20)

Θέα δὴ καὶ τῶν λοιπῶν τὰ γενναῖα κατορθώματα ὧν δὴ ἕνεκα τὴν οὐράνιον ἀπολελοιπότες διατριβὴν τὴν σὺν ἀνθρώποις ἀντικατηλλάξαντο. πάντως δήπου χρῆν αὐτοὺς σωφροσύνης κατάρχειν καὶ τὰ λυσιτελῆ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις ὑποτίθεσθαι. οἱ δὲ τούτων μὲν οὐδέν· ἄκουε δὲ 5 *οἷα ἐκφαίνει ὁ τὰ ἀρρητότερα τῶν ἀρρήτων διηρευνηκὼς*

308F cf. Wolff 122–123; Lewy 47–48

20 *διονύσου* BIONV : *διόνυσος* A : corr. Wolff **22** *ἔχων* Wolff **31** *οἵας* AI : om. ONV : corr. Steph. **308F** AS BION(D)V **3** *ἐχρῆν* V *αὐτοῖς* BON **6** *ἄρρητα* AI

καὶ τῶν ἀπορρήτων ἀξιωθεὶς τῆς γνώσεως. τοτὲ μὲν οὖν τινας τῶν ἀγαθῶν τούτων δαιμόνων φησὶν ἐρωτικαῖς ἡδυπαθείαις ὑπηρετεῖσθαι, τοτὲ δὲ ἑτέρους τυμπάνοις καὶ
10 *αὐλοῖς καὶ θηλειῶν πατάγοις χαίρειν, ἄλλους δ' αὖ πάλιν μάχαις καὶ πολέμοις ἀγάλλεσθαι, καὶ κυνηγεσίοις τὴν Ἄρτεμιν καὶ τοῖς ἀπὸ γῆς καρποῖς τὴν Δηώ· θρηνεῖν δὲ τὸν Ὄσιριν εἰσέτι νῦν τὴν Ἶσιν καὶ τὸν Ἀπόλλω μαντεύεσθαι. τοιαῦται ὧν φασιν ἀγαθῶν δαιμόνων αἱ εἰς ἀνθρώπους*
15 *ὠφέλειαι. δέχου δὲ καὶ τούτων τὰς ἀποδείξεις·*

«οὐδὲν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖς ποτε δῖα μάταιον
οὐδ' ἀκράαντον ἔλεξε σοφοῖς Ἑκάτη θεοφήταις,
ἀλλ' ἀπὸ παγκρατέροιο νόου πατρόθεν κατιοῦσα
αἰὲν ἀληθείῃ σελαγίζεται, ἀμφὶ δὲ μῆτις
20 ἔμπεδος ἀρρήκτοισι μένει λογίοις βεβαυῖα.
δεσμῷ δ' οὖν κλήιζε· θεὴν γὰρ ἄγεις με τοσήνδε,
ὅσση ψυχῶσαι πανυπέρτατον ἤρκεσα κόσμον.

καὶ μήποτε διὰ τοῦτο τρίμορφος τριμερής τε καὶ ἡ ψυχή· ταύτης δὲ τὸ μὲν θυμοειδές, τὸ δὲ ἐπιθυμη-
25 τικόν, ὅθεν καὶ πρὸς τὰ ἐρωτικὰ καλεῖται.»

22 cf. orac. Chald. F51 *ἄρδην ἐμψυχοῦσα* (sc. *Ἑκάτη*) *φάος πῦρ αἰθέρα κόσμους*; Aug. serm. 241,7 *Hecatem ... animam universalem mundum regentem* (ex Porph. hausit? cf. 299F) **23** cf. Porph. 320F,2; 328F,5; 359F,64; 477F; Firm. err. V 1–3 (cf. Ziegler, ARW 13 [1910] 247–269; Lewy 363 n. 201; Turcan, Firm. 211–212; id., Martianus Capella et Iamblique, REL 36 [1958] 251; Mithras Platonicus 92 sq.; 94 sq.; 97 sq.); cf. Procl. in Crat. 94,25 (Artemis – Persephone – Athena = *πατήρ – δύναμις – νοῦς*, cf. Turcan, Mithras Platonicus 94–95)

7 *πίστεως* BOD **15** post *ἀποδείξεις* titulus *ΟΤΙ ΕΡΩΤΙΚΑΙΣ ΗΔΥΠΑΘΕΙΑΙΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΟΙΑΙΣ ΕΚΑΣΤΟΣ ΑΥΤΩΝ ΧΑΙΡΕΙ* **17** *θεοφοίταις* OV[1] : *θεοφοίτοις* Wilam., Gr. Versk. 372 n. 3 **18** *παγκράτοιο* codd. : corr. Wolff : *παγκρήτοιο* Lewy

309F. Eusebius praep. evang. V 6,4–5 (I 235,9–236,2)

Ἐν δὲ τῇ προλεχθείσῃ πραγματείᾳ τῆς Ἐκ λογίων φιλοσοφίας προστίθησι τοῖς εἰρημένοις λέγων ὧδε·
«Καὶ μὴν ὅ τι ἑκάστῳ ἐπιτέτακται {καὶ τί καὶ τίνι} αὐτοὶ δεδηλώκασιν, ὥσπερ ὁ Διδυμαῖος διὰ τούτων (ἦν δ' ἡ πεῦσις, εἰ δεῖ ὀμόσαι τῷ ἐπάγοντι τὸν ὅρκον)· 5

μητέρι μὲν μακάρων μέλεται Τιτηνίδι Ῥείῃ
αὐλοὶ καὶ τυπάνων πάταγοι καὶ θῆλυς ὅμιλος·
Παλλάδι δ' εὐπήληκι μόθοι καὶ δῆρις Ἐνυοῦς·
καὶ βαλίαις σκυλάκεσσι βαθυσκοπέλους ἀνὰ πρῶνας
θῆρας ὀρειονόμους ἐλάαν Λητωΐδι κούρῃ· 10
Ἥρῃ δ' εὐκελάδῳ μαλακὴ χύσις ἠέρος ὑγρῆς·
λήια δ' εὐαλδῆ κομέειν σταχυητρόφα Δηοῖ·
Ἴσιδι δ' αὖ Φαρίῃ, γονίμοις παρὰ χεύμασι Νείλου,
μαστεύειν οἴστροισιν ἑὸν πόσιν ἁβρὸν Ὄσιριν.»

310F. Eusebius praep. evang. III 14,3–4 (I 152,7–15)

Ἄκουε γοῦν ὅπως ὁ Ἀπόλλων αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ διδάσκει ὕμνον, ὃν εἰς ἑαυτὸν ἐξέδωκεν, ὁμολογῶν ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Λητοῦς γεγενῆσθαι, καὶ πάλιν ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν Τρίκκῃ, ὡς καὶ Ἑρμῆς τετέχθαι ὁμολογῶν ἀπὸ τῆς Μαίας. γράφει δὲ ὁ Πορφύριος καὶ ταῦτα ἐν οἷς ἐπέγραψε Περὶ 5

309F cf. Wolff 123–125 **310F** cf. Wolff 125–126

309F ASBION (D) V 3 *καὶ τί καὶ τίνι αὐτῶν* BIONV : *καὶ τίνα αὐτῷ* AS : {*καὶ τί καὶ τίνι*} *αὐτοὶ* Wolff : *καὶ τί* {*καὶ*} *τίνι αὐτῶν* Mras 6 *ῥείῃ* N : *ῥείην* A : *ῥείηι* IS : *ῥείοι* I[1] : *ῥεῖν* BO : *ῥεινάς* D : corr. Steph. 7 *τυμπάνων* codd. : corr. Wolff 10 *ἐλάαν* A : *ἐλάειν* SBIONV **310F** ABI ON (D) V

τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας, ἔνθα καὶ τῶν χρησμῶν ἐμνημόνευσεν ὧδέ πως ἐχόντων·

«ὦ μέγα πᾶσιν χάρμα βροτοῖσιν
ἀπὸ σᾶς ἱερῶν ματέρος ἁγνᾶς
10 προθορὼν τοκετῶν.»

311 F. Eusebius praep. evang. III 14,5 (I 152,16–153,4)

Οἷς ἐπίλεγει·

«ἀλλ' ὅτε Λατὼ
ὠδῖς ἱερὰ λάζυτο πᾶσαν,
ὀρθυνομένων διδύμων τοκετῶν
5 ἔνδοθι σηκῶν,
ἵστατο μὲν γαῖ', ἵστατο δ' ἀήρ,
πάγνυτο νᾶσος, πάγνυτο κῦμα·
ἀνὰ δ' ἐξέθορες, μάντι Λυκωρεῦ,
τοξότα Φοῖβε,
10 κατὰ χρησμολάλων βασιλεῦ τριπόδων.»

312 F. Eusebius praep. evang. III 14,6 (I 153,5–8)

Καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς πάλιν περὶ ἑαυτοῦ·

«Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἥκω θεός, ὃν ποτε μήτηρ
Φοίβῳ ὑπευνηθεῖσα κυεῖ σοφίης βασιλῆα,
ἴδριν ἰητορίης Ἀσκληπιόν· ἀλλὰ τί πεύθῃ;»

311–313 F cf. Wolff 126–127

9 *σᾶς* Heikel : *σῶν* codd. : *τῶν* Dindorf **10** *προθορὼν* AI : *-ρὸν* BODV **311 F** ABION(D)V **3** *λάζοιτο* ABONV *πᾶσα* codd. : corr. Wolff **7** *νῆσος* BONV **312 F** ABION(D)V **3** *σοφίας* BONV

313F. Eusebius praep. evang. III 14,7 (I 153,9–11)

Ὁ δ' Ἑρμῆς φησιν·

«ὃς δ' ἐγώ, ὃν καλέεις· Ζηνὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς
Ἑρμείης· προβέβηκα λιπὼν ἀστραῖον ἄνακτα.»

314F. Eusebius praep. evang. IV 8,4–9,2
(I 178,13–180,15)

Ὁ δὴ οὖν προδηλωθεὶς ἀνὴρ ἐν αὐτοῖς οἷς ἐπέγραψεν Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας χρησμοὺς τίθησι τοῦ Ἀπόλλωνος, τὰς διὰ ζῴων θυσίας ἐργάζεσθαι παρακελευομένου καὶ μὴ μόνοις δαίμοσιν μηδὲ μόναις ταῖς περιγείοις δυνάμεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς αἰθερίοις καὶ οὐρανίοις ζῳοθυ- 5 τεῖν. ἐν ἑτέροις δ' ὁ αὐτὸς δαίμονας, ἀλλ' οὐ θεοὺς εἶναι ὁμολογῶν ἅπαντας, οἷς Ἕλληνες τὰς δι' αἱμάτων καὶ ζῴων ἀλόγων σφαγῆς ἐπετέλουν θυσίας, μὴ χρῆναι μηδὲ ὅσιον εἶναι θεοῖς ζῳοθυτεῖν φησίν. ἄκουε τοιγαροῦν τῶν πρώτων αὐτοῦ φωνῶν, δι' ὧν τὰ περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας 10 συνάγων, πῶς ὁ Ἀπόλλων χρῆναι θεραπεύειν τοὺς θεοὺς διδάσκει. ὃ καὶ παρατίθεται γράφων ὧδε·

«Ἀκολούθως μετὰ τὰ ῥηθέντα περὶ εὐσεβείας, ἃ περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν ἔχρησαν, ἀναγράφοιμεν ἂν ὧν ἐκ μέρους κἀν τοῖς περὶ εὐσεβείας φθάσαντες πα- 15

313F cf. Lewy 52 n. 163 **314F** cf. Wolff 111–118
6 *ἑτέροις*] cf. Porph. abst. II 36–37 et Euseb. praep. evang. IV 10

313F ABION(D)V **3** *ἑρμῆς* codd. : corr. Struve
314F ABION(D)V **8** *σφαγὰς* AB **12** post *ὧδε* titulus *ΟΠΩΣ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙΝ ΔΙΑ ΘΥΣΙΩΝ Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΤΕΙ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ* **14** *ἐχρήσαντο* O

ρατεθείκαμεν. ἔστιν δὲ ὁ χρησμὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἅμα καὶ διαίρεσιν τῆς τῶν θεῶν περιέχων τάξεως·

ἐργάζευ, φίλε, τήνδε θεόσδοτον ἐς τρίβον ἐλθών,
μηδ' ἐπιλήθεο τῶν μακάρων, θυσίας ἐναρίζων
20 πῇ μὲν ἐπιχθονίοις, πῇ δ' οὐρανίοις, ποτὲ δ' αἴθρης
αὐτοῖσιν βασιλεῦσι καὶ ἠέρος ὑγροπόροιο
ἠδὲ θαλασσαίοις καὶ ὑποχθονίοισιν ἅπασιν·
πάντα γὰρ ἐνδέδεται φύσεως μεστώμασι τῶνδε.
ζῴων δ' ὡς θέμις ἐστὶ τελευτῆσαι καθαγισμοὺς
25 ἀείσω (δέλτοις δὲ χαράσσετε χρησμὸν ἐμεῖο),
τοῖς μὲν ἐπιχθονίοις, τοῖς δ'οὐρανίοισι θεοῖσι·
φαιδρὰ μὲν οὐρανίοις, χθονίοις δ' ἐναλίγκια χροιῇ.
τῶν χθονίων διάειρε τριχῇ θυσίας ἐναρίζων·
νερτερίων κατάθαπτε καὶ ἐς βόθρον αἷμα ἴαλλε·
30 χεῦε μέλι νύμφαισι Διωνύσοιό τε δῶρα·
ὅσσοι δ' ἀμφὶ γέην πωτώμενοι αἰὲν ἔασιν,
τοῖσδε φόνου πλήσας πάντῃ πυριπληθέα βωμὸν
ἐν πυρὶ βάλλε δέμας θύσας ζῴοιο ποτανοῦ
καὶ μέλι φυρήσας Δηωίῳ ἀλφίτῳ ἔνθευ
35 ἀτμούς τε λιβάνοιο καὶ οὐλοχύτας ἐπίβαλλε·

25 sq. cf. S. Eitrem, Symb. Osl. 26 (1948) 176–177 **31 sq.** cf. Porph. ant. 6 p. 60,14–17 N. *τοῖς μὲν Ὀλυμπίοις θεοῖς ναοὺς καὶ ἕδη καὶ βωμοὺς ἱδρύσαντο, χθονίοις δὲ καὶ ἥρωσιν ἐσχάρας, ὑποχθονίους δὲ βόθρους καὶ μέγαρα*

19 *ἐναγίζων* Wolff **20** *ἐπιχθονίοισιν* NDV **23** *ἐνδέεται* I **26** *τοῖς ... τοῖς* A Wolff, Mras : *τρεῖς ... τρεῖς* BIO NV Gifford **28** *ἐναγίζων* Wolff **29** *αἷματ'* Wolff **30** *διονύσοιο* A : *διονύσσοι* ONV : *διονύσιο* B **31** *γέην* A : *γῆν* A[1]H : *γαίην* BONV : *γαῖαν* I **34** *δηίῳ* AIONV : *διίῳ* B : corr. Scaliger

εὖτε δὲ πὰρ ψαμάθοισιν ἴδῃς, γλαυκὴν ἅλα χεύας
κὰκ κεφαλῆς θυσίαζε καὶ εἰς βαθὺ κῦμα θαλάσσης
ζῷον ὅλον προΐααλλε. τελευτήσας τάδε πάντα
ἐς πλατὺν ἠερίων χορὸν ἔρχεο οὐρανιώνων.
ἀστραίοις δ' ἤπειτα καὶ αἰθερίοις ἐπὶ πᾶσιν 40
αἷμα μὲν ἐκ λαιμῶν κρουνώμασιν ἀμφὶ θυηλὰς
λιμνάζειν, τὰ δὲ γυῖα θεοῖς ἐν δαιτὶ πονεῖσθαι,
ἄκρα μὲν Ἡφαίστῳ δόμεναι, τὰ δὲ λοιπὰ
πάσασθαι,
ἀτμοῖσιν λαροῖσιν ἐνιπλήσαντες ἅπαντα
ἠέρα ῥευσταλέον· ἐπὶ δ' εὐχὰς πέμπετε τοῖσδε.» 45

315F. Eusebius praep. evang. IV 9,3–7 (I 180, 16–181,23)

Καὶ μετ' ὀλίγα ἐπεξηγεῖται τὸν χρησμὸν ἑρμηνεύων ὧδε·

«Αἱ δὲ θυσίαι ἔχουσι τὸν τρόπον τοῦτον κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν διαίρεσιν τῶν θεῶν ἐκδεδομέναι. ὄντων γὰρ ὑποχθονίων καὶ ἐπιχθονίων θεῶν καὶ τῶν μὲν 5 ὑποχθονίων καὶ νερτερίων καλουμένων, τῶν δ' ἐπιχθονίων καὶ χθονίων κληθέντων θεῶν, κοινῶς μὲν τούτοις ἱερεῖα τετράποδα μέλανα θύειν παρακελεύεται, περὶ δὲ τὸν τρόπον τῆς θυσίας ἐξαλλάττει· τοῖς μὲν γὰρ ἐπιχθονίοις σφάττειν ἐπὶ βωμῶν, τοῖς δ' ὑποχθονίοις 10 ἐπὶ βόθρων παρακελεύεται καὶ μέντοι καταθάπτειν

315F cf. Wolff 118–121

36 *δὲ πὰρ* A : *δ' ἐπὶ* IONV **37** *εἰς* A : *ἐς* IONV **42** *λιμνάζει* A : *-ζοι* BIOV : *-ζοιο* ND : corr. Vig. **43** *δάσασθαι* A **44** *λάβροισιν* A **45** *πέμπεο* A **315F** ABION(D)V **7** *κληθέντων*] *καλουμένων* A **8** *θύειν*] *ἄγειν* A Mras **11** *καταθάπτειν*] *καὶ θάπτειν* IONV

τούτοις θύσαντας τὰ σώματα. ὅτι γὰρ κοινὰ τούτων καὶ τὰ τετράποδα, αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ἐπήγαγεν·

ξυνὰ πέλει χθονίων καὶ ὑποχθονίων τάδε μούνων
15 τετράποδα· χθονίοις ἀρνῶν νεοπηγέα γυῖα.

τοῖς δὲ ἀερίοις πτηνὰ θύειν παρακελεύεται ὁλοκαυτοῦντας καὶ τὸ αἷμα ἐπὶ τῶν βωμῶν περιάγοντας· τοῖς δὲ θαλασσίοις πτηνὰ μέν, ζῶντα δὲ ἀφιέναι εἰς τὰ κύματα, μέλανα τὴν χρόαν ὄντα. φησὶ γάρ·

20 τοῖς δὲ θεοῖς τὰ πετεινά, θαλασσαίοις δὲ κελαινά,

πᾶσιν μὲν λέγων τοῖς θεοῖς πλὴν τῶν χθονίων τὰ πετεινά, μόνοις δὲ τοῖς θαλασσίοις τὰ κελαινά, οὐκοῦν τοῖς ἄλλοις λευκά. τοῖς δ' οὐρανίοις τε καὶ αἰθερίοις τὰ ἄκρα τῶν ἱερείων λευκῶν ὄντων ἀφιεροῦν, τὰ δὲ
25 λοιπὰ μέρη ἐσθίειν· ἐκ μόνων γὰρ τούτων βρωτέον σοι, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων μή. οὓς δὲ εἴρηκεν ἐν τῇ διαιρέσει οὐρανίους, τούτους ἐνταῦθα ἀστραίους. ἆρ' οὖν δεήσει ἐξηγήσασθαι τῶν θυσιῶν τὰ σύμβολα τῷ εὐσυνέτῳ δῆλα; τετράποδα μὲν γὰρ τοῖς χθονίοις καὶ
30 χερσαῖα· τῷ γὰρ ὁμοίῳ χαίρει τὸ ὅμοιον. χθόνιον δὲ τὸ πρόβατον καὶ διὰ τοῦτο Δήμητρι φίλον, καὶ ἐν οὐρανῷ τὴν ἔκφανσιν ἐκ τῆς γῆς τῶν καρπῶν μεθ' ἡλίου λοχεύει. μέλανα δέ· τοιαύτη γὰρ ἡ γῆ φύσει σκοτεινή. τρία δέ· τοῦ γὰρ σωματικοῦ καὶ γεώδους τὰ τρία
35 σύμβολον. τοῖς μὲν οὖν ἐπιχθονίοις ἄνω ἐπὶ βωμῶν δεῖ θῦσαι, ἐπὶ γὰρ τῆς γῆς ἀναστρέφονται οὗτοι· τοῖς δ' ὑποχθονίοις ἐν βόθρῳ καὶ ἐν ταφῇ, ἔνθα διατρίβουσιν· τὰ πτηνὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅτι πάντα θεῖ. καὶ γὰρ τὸ

14 *ὑποχθονίῳ* A : *ἐπι-* IONV **15** *ἀρρένων* A **17** *καὶ τὸν βωμὸν καὶ τὸ αἷμα* A *τῶν βωμῶν* Steph. : *τὸν βωμὸν* IONV **20** *θαλασσίοις* codd. : corr. Steph. **28** *ἢ* post *σύμβολα* habet A

ὕδωρ ἀεικίνητον τῆς θαλάσσης, μέλαν δέ· διὸ καὶ τὰ
τοιαῦτα ἱερεῖα πρόσφορα. τοῖς δὲ ἀερίοις λευκά· πε- 40
φώτισται γὰρ καὶ ὁ ἀὴρ φύσεως ὢν διαφανοῦς. οὐρα-
νίοις δὲ καὶ αἰθερίοις τὰ ἐπὶ τῶν ζῴων κουφότερα,
ἅπερ ἐστὶν ἄκρα. οἷς κοινωνεῖν τῆς θυσίας δεῖ· δοτῆ-
ρες γὰρ οὗτοι ἀγαθῶν, οἱ δὲ ἄλλοι τῶν κακῶν κωλυ-
τῆρες.» *τοιαῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας* 45
τοῦ θαυμαστοῦ θεοσόφου.

316F. Eusebius praep. evang. V 10,13–11,1 (I 245, 6–17)

Ὁ δὴ οὖν αὐτὸς ἐν τῇ δηλωθείσῃ τῶν λογίων συναγωγῇ
ταῦτα λέγει πρὸς λέξιν·
«Οὐ μόνον δὲ τὴν πολιτείαν αὐτῶν αὐτοὶ μεμηνύκασιν
καὶ τὰ ἄλλα τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ καὶ τίσι χαίρουσι καὶ
κρατοῦνται ὑπηγόρευσαν, καὶ μὴν καὶ τίσιν ἀναγ- 5
κάζονται, τίνα τε δεῖ θύειν καὶ ἐκ ποίας ἡμέρας
ἐκτρέπεσθαι, τό τε σχῆμα τῶν ἀγαλμάτων ποταπὸν
δεῖ ποιεῖν, αὐτοί τε ποίοις σχήμασιν φαίνονται ἔν τε
ποίοις διατρίβουσιν τόποις· καὶ ὅλως ἓν οὐδέν ἐστιν ὃ
μὴ παρ' αὐτῶν μαθόντες ἄνθρωποι οὕτως αὐτοὺς ἐτί- 10
μησαν. πολλῶν δ' ὄντων ἃ τούτων ἐστὶ παραστατικά,
ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν παραθησόμεθα, ἵνα μὴ ἀμάρ-
τυρον τὸν λόγον καταλείπωμεν.»

316F cf. Wolff 129–130   **1** cf. Lyd. mens. 110,18 (365F) *ἐν τῷ ὑπομνήματι τῶν λογίων*

43 *οὓς* coni. Wolff   **316F** ABION(D)V   **2** *πάλιν ταῦτα* I   post *λέξιν* titulus *ΟΤΙ ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ ΟΥΣ ΔΗ ΘΕΟΥΣ ΥΠΕΙΛΗΦΑΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΕΔΙΔΑΞΑΝ ΤΑΣ ΟΙΚΕΙΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΙΑΣ*   **4** *οἵστισι* AH   **7** *ποδαπὸν* BV   **10** *οἱ ἄνθρωποι* BONV   **13** *καταλίπωμεν* BIONV

317F. Eusebius praep. evang. V 12,1–2 (I 245, 20–246,12)

«Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτοὶ ὑπέθεντο πῶς χρὴ ποιεῖν καὶ ἐκ ποίας ὕλης, δηλώσει τὰ τῆς Ἑκάτης ἔχοντα τοῦτον τὸν τρόπον·

ἀλλὰ τέλει ξόανον, κεκαθαρμένον ὥς σε διδάξω·
5 πηγάνου ἐξ ἀγρίοιο δέμας ποίει ἠδ' ἐπικόσμει
ζῴοισιν λεπτοῖσι, κατοικιδίοις σκαλαβώταις·
σμύρνης καὶ στύρακος λιβάνοιό τε μίγματα τρίψας
σὺν κείνοις ζῴοισι καὶ αἰθριάσας ὑπὸ μήνην
αὔξουσαν, τέλει αὐτὸς ἐπευχόμενος τήνδ' εὐχήν.

10 εἶτ' ἐξέδωκεν εὐχὴν ἐδίδαξέν τε πόσους ληπτέον σκαλαβώτας·

ὅσσαι μορφαί μοι, τόσσοις ζῴοις σε κελεύω
καὶ σφόδρα ταῦτα τελεῖν, δάφνης δέ μοι αὐτογενέθλου
οἴκου ἐμοῦ χώρημα ποιεῖν· καὶ ἀγάλματι πολλὸν
15 κείνῳ ἐπευχόμενος δι' ὕπνων ἐμέ τοι ἀναθρήσεις.

καὶ πάλιν ἄλλοτε ἄγαλμα αὐτῆς ἐξέδωκε τοιοῦτον.»

317F cf. Wolff 130–131 **4–9** cf. orac. Chald. dub. F224; Lewy 51 n. 162

317F ABION(D)V **1** ante *Ὅτι* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΜΑΓΙΚΩΣ ΑΥΤΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΙΝ ΕΔΙΔΑΞΑΝ* *ὑπέθεντο – ποιεῖν*] *κατασκευάζειν ὅπως ὑπέθεντο* BONV **3** *ἔχοντα – τρόπον*] *οὕτως φάσκοντα* BONV **6** *ζώοισι* codd. : corr. Mras **8** *ἀθροίσας* A : *ὑπαιθριάσας* BONV : corr. Dindorf **13** *τελεῖ* A : *τέλει* BIONV : corr. Wolff **14** *ποεῖν* A : *ποίει* BIG(O obl.)NV **15** *τοι* AI : *τε* BONV : *δῖαν ἀθρήσεις* Wolff **16** post *τοιοῦτον* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΑΣ ΜΟΡΦΑΣ ΤΩΝ ΞΟΑΝΩΝ ΑΥΤΟΙ ΚΑΤΕΔΕΙΞΑΝ*

318F. Eusebius praep. evang. V 13,1–2 (I 246, 14–247,6)

«Καὶ περὶ τῶν σχημάτων ὅπως φαντάζονται αὐτοὶ μεμηνύκασιν, ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἀγάλματα οὕτω καθιδρύνθη. λέγει γοῦν ὁ Σάραπις ἰδὼν τὸν Πᾶνα περὶ ἑαυτοῦ·

φαιδρὴ μὲν κατὰ δῶμα θεοῦ καταλάμπεται αὐγή· 5
ἦλθε γάρ, ἠντεβόλησε θεὸς μέγας· εἶδεν ἐμεῖο
κάρτος ἀμαιμάκετον, λαμπηδόνα φλογμοτύραννον,
βόστρυχον ἐκ κεφαλῆς νεάτης χαροποῖσι μετώποις
ἀμφὶς ἰαινόμενον πλοχμοῖς θ' ἱεροῖσι γενείου.

καὶ ὁ Πὰν ὕμνον περὶ ἑαυτοῦ ἐκδιδοὺς ἐδίδαξεν λέγων 10
οὕτως·

εὔχομαι βροτὸς γεγὼς
Πάνι συμφύτῳ θεῷ,
δισσοκέρατι, δισσόποδι,
τραγοσκελεῖ, τρυφῶντι.» 15

καὶ τὰ ἀκόλουθα.

318F cf. Wolff 131–132

318F 12–15 iterat Euseb. praep. evang. III 14,8 (I 153,14–17)

318F ABION(D)V **2** *καθιδρύνθη* A : *καθιδρύθη* BIONV **9** *ἀμφισιεννόμενον* A

319F. Eusebius praep. evang. V 13,3–4 (I 247,6–16)

Καὶ τῆς Ἑκάτης δὲ ταῦτα περὶ αὐτῆς λεγούσης τέθειται·

> «ἤδη μοι σύ γε πάντα ποίει· ξόανον δὲ ἐν αὐτῷ
> μορφή μοι πέλεται Δημήτερος ἀγλαοκάρπου,
> εἵμασι παλλεύκοις, περὶ ποσσὶ δὲ χρυσοπέδιλος·
> ἀμφὶ δὲ τῇ ζώνῃ δολιχοὶ προθέουσι δράκοντες,
> ἴχνεσιν ἀχράντοισιν ἐφερπύζοντες, ἄνωθεν
> αὐτῆς ἐκ κεφαλῆς ἀρτώμενοι ἐς πόδας ἄκρους,
> σπειρηδὸν περὶ πᾶσαν ἑλισσόμενοι κατὰ κόσμον.

ὕλη δέ, φησίν,

> ἢ Παρίοιο λίθου ἢ εὐξέστου ἐλέφαντος.»

320F. Eusebius praep. evang. V 14,2–3 (I 248, 9–249,19)

Ὁ δ' αὐτὸς καὶ ταῦτα παρατίθησιν·

«Ἔστι δὲ σύμβολα μὲν τῆς Ἑκάτης κηρὸς τρίχρωμος, ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ ἐρυθροῦ συνεστώς, ἔχων τύπον Ἑκάτης φερούσης μάστιγα καὶ λαμπάδα καὶ ξίφος, περὶ ἣν εἱλείσθω δράκων· Οὐρανοῦ δὲ

319F cf. Wolff 133–134 **320F** cf. Wolff 134–137
2 *τρίχρωμος*] cf. ad 308F,23; Lewy 292 n. 129–130

319F ABION(D)V **1–2** *καὶ – τέθειται* I : *καὶ τῆς ἑκ. λεγούσης τέθ.* A : *καὶ ἡ ἑκάτη δὲ περὶ αὐτῆς οὕτω φησίν* ONV **3** *ξοάνῳ* Wolff *δὲ ἑαυτῷ* A: *δ' ἄρ' ἐν αὐτῷ* Wolff **5** *-δίλοις* AIONV : corr. Wolff **6** *ἀμφὶ δέ τοι* A : *ἀμφίθετος* IONV : corr. Wolff *προθύουσι* IONV : *θέουσι* A : corr. Wolff **320F** ABION(D)V **2** *ἔστι δὲ* om. BONV *μὲν τῆς*] *ὄντα* BONV

ἀστέρες οἱ θαλάττιοι πρὸ τῶν θυρῶν πεπατταλευμένοι. ταῦτα γὰρ οἱ θεοὶ αὐτοὶ μεμηνύκασι διὰ τούτων· λέγει δὲ ὁ Πάν·

τούσδε δ' αὖ ἐλαύνετε,
κηρὸν ἐν πυρὸς μένει 10
θέντες αἰόλου χροός·
λευκὸς ἔστω καὶ μέλας
καὶ τὸ πῦρ φαεσφόρον
ἄνθρακος πεφλεγμένου,
δεῖμα νερτέρων κυνῶν, 15
γλύμμα δεινὸν †Ἑκάτης·†
λαμπὰς ἔστω πρὸς χέρας
καὶ ξίφος τὸ ποίνιμον
καὶ δράκων περισταλὴς
ἅμμασιν Κόρην κρατῶν, 20
δεινὸν ἀμφὶ κρᾶτα θείς,
αἰόλη τε κλεὶς ὁμοῦ
καὶ τὸ δαιμόνων κράτος
μάστιγος ψόφος πολύς.»

Διὰ τούτων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων ὁ γενναῖος Ἑλλήνων 25 *φιλόσοφος, ὁ θαυμαστὸς θεολόγος, ὁ τῶν ἀπορρήτων μύστης, τὴν ἐκ λογίων φιλοσοφίαν ὡς ἀπόρρητα θεῶν περιέχουσαν λόγια παραφαίνει.*

9 *δ' αὖ ἐλαύνετε*] *ταῖς διελαύνεται* A 13 *καὶ τὸ* A : *καί τε* BIONV : *χὥστε* Wolff 16 *Ἑκάτης*] codd. Mras: *τῆς θεᾶς* glossam susp. Wolff 21 *θείς*] *δρῦς* Wolff 22 *αἰόλη*] *ὅλη* A

321 F. Eusebius praep. evang. V 14,4–15,4 (I 249,26–250,16)

Ὁ δὲ ἐπιτείνων τὸν οἰκεῖον ἔλεγχον προστίθησι τοῖς εἰρημένοις καὶ ταῦτα·

«Ὅτι δὲ φιλοῦσι τὰ σύμβολα τῶν χαρακτήρων, ἡ Ἑκάτη παραβάλλουσα πρὸς ἃ φιλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι
5 μεμήνυκε διὰ τούτων·

τίς βροτὸς οὐ πεπόθηκε χαρακτῆρας ὀπάσασθαι
χαλκοῦ καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου αἰγλήεντος;
τίς δὲ τάδ' οὐ φιλέει τῶν δὴ καθύπερθεν ἐφεστώς,
εἰς ἓν ἀγειρόμενος εἶρων πολυμοιρέα φωτῶν;

10 οὐ μόνον δ' ὅτι φίλοι οἱ χαρακτῆρες δεδήλωκεν, ἀλλ' ὅτι καί, ὅπερ ἔφαμεν, αὐτοὶ περιγράφονται καί εἰσιν οἷον ἐν ἱερῷ χωρίῳ τῇ ὑποκειμένῃ εἰκόνι· οὐ γὰρ ἐπὶ γῆς ὀχεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἱερᾶς ἐδυνήθησαν· ἱερὰ δὲ ἡ εἰκόνα φέρουσα θεοῦ, ἧς ἀρθείσης λέλυται τὸ κρα-
15 τοῦν ἐπὶ γῆς τὸ θεῖον.»

Διὰ δὴ τούτων ἁπάντων ἡγοῦμαι σαφῶς ἐληλέγχθαι ὡς ἄρα περίγειοί τινες καὶ φιλοπαθεῖς δαίμονες ἧλωσαν αὐτῶν ὄντες οἱ θεοί· διό μοι δοκῶ σώφρονι λογισμῷ τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν πεποιῆσθαι. ὁρᾷς γοῦν ὡς κρατεῖν αὐ-
20 *τοὺς ἔν τισι γῆς χωρίοις τοὺς κατὰ μαγείαν φασὶ τύπους καὶ τοὺς τοιούσδε χαρακτῆρας.*

321 F cf. Wolff 137

321 F ABION(D)V **1** ante *Ὁ* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΑΣ ΑΨΥΧΟΥΣ ΥΛΑΣ ΦΙΛΟΥΣΙΝ* **9** *ἐγειρόμενος* A *εἶρω* codd. : corr. Mras *πολυμερὲς* A *εἰς ἕν' ἐγειρόμενος τὸν ἔρω πολὺν ἔρνεσι φωτῶν* coni. Wolff **10** *φίλιοι* BNV **11** *αὐτοῖς* A **14** *θεοῦ* om. ND **20** *μαγείαν*] *μαντείαν* Wolff

322F. Eusebius praep. evang. V 15,6–16,1 (I 251,4–23)

Ἀλλὰ γὰρ ἑξῆς τούτοις ἄκουε οἷα ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς περὶ τοῦ ἐκλελοιπέναι αὐτῶν τὰ βοώμενα χρηστήρια ἐν τοῖς αὐτοῖς τίθησι τοῦτον τὸν τρόπον·

«ἀμφὶ δὲ Πυθὼ καὶ Κλαρίην, μαντεύματα Φοίβου,
αὐδήσει φάτις ἡμετέρη θεμιτώδεσιν ὀμφαῖς. 5
μυρία μὲν γαίης μαντήια θέσκελα νώτῳ
ἐβλύσθη πηγαί τε καὶ ἄσθματα δινήεντα·
καὶ τὰ μὲν ἂψ χθονίοισιν ὑπαὶ κόλποισιν ἔδεκτο
αὐτὴ γαῖα χανοῦσα, τὰ δ' ὤλεσε μυρίος αἰών.
μούνῳ δ' Ἠελίῳ φαεσιμβρότῳ εἰσέτ' ἔασιν 10
ἐν Διδύμων γυάλοις Μυκαλήιον ἔνθεον ὕδωρ
Πυθῶνός τ' ἀνὰ πέζαν ὑπαὶ Παρνάσιον αἶπος
καὶ κραναὴ Κλαρίη, τρηχὺ στόμα φοιβάδος ὀμφῆς.

Νικαεῦσι δὲ χρῶν ἔφη· 15

Πυθῷον δ' οὐκ ἔστιν ἀναρρῶσαι λάλον ὀμφήν·
ἤδη γὰρ δολιχοῖσιν ἀμαυρωθεῖσα χρόνοισι
βέβληται κληῖδας ἀμαντεύτοιο σιωπῆς.
ῥέξατε δ' ὡς ἔθος ἐστὶ θεόπροπα θύματα Φοίβῳ.» 20

322F cf. Wolff 172–174; B. Haussoullier, Études sur l'histoire de Milet et du Didymeion, Paris 1902, XXVIII–XXIX Orac. 43

322F ABION(D)V **1** *τούτοις* om. BON **2–3** *ἐν – τρόπον* om. BONV **3** post *τρόπον* titulus *ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΛΕΛΟΙΠΟΤΩΝ ΧΡΗΣΤΗΡΙΩΝ ΑΥΤΟΣ Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΧΡΗΣΕ ΤΑΔΕ* **4** *πυθώοι κλαρη τε* A : *πυθὼ κλαρίην τε* BIONV : corr. Vig. *μαντεύματα* A : *ὅτε* BION **6** *νότῳ* BONDV **10** *μοῦνα δὲ* A *φαεσιμβρότων* A

323 F. EUSEBIUS praep. evang. IX 10,1–2 (I 495, 12–496,8)

Ὁ δὲ Πορφύριος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἐκ λογίων φιλοσοφίας αὐτὸν εἰσάγει τὸν ἑαυτοῦ θεὸν τῷ Ἑβραίων γένει μετὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ συνέσει βοωμένων ἐθνῶν σοφίαν ἐπιμαρτυροῦντα. λέγει δὲ ὁ παρ' αὐτῷ Ἀπόλλων δι' οὗ
5 *ἐκτίθεται χρησμοῦ τάδε· ἐκκειμένων δέ, ἔτι περὶ τῶν θυσιῶν ἐπάγει οἷς προσέχειν δεῖ, ἅτε μεστοῖς οὖσι πάσης θεοσοφίας·*

«αἰπεινὴ μὲν ὁδὸς μακάρων τρηχεῖά τε πολλόν,
χαλκοδέτοις τὰ πρῶτα διοιγομένη πυλεῶσιν·
10 ἀτραπιτοὶ δὲ ἔασιν ἀθέσφατοι ἐγγεγαυῖαι,
ἃς πρῶτοι μερόπων ἐπ' ἀπείρονα πρῆξιν ἔφηναν
οἱ τὸ καλὸν πίνοντες ὕδωρ Νειλώτιδος αἴης·
πολλὰς καὶ Φοίνικες ὁδοὺς μακάρων ἐδάησαν,
Ἀσσύριοι Λυδοί τε καὶ Ἑβραίων γένος ἀνδρῶν»

15 *καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα.*

324 F. EUSEBIUS praep. evang. IX 10,3–5 | XIV 10,5

Οἷς ὁ συγγραφεὺς ἐπιλέγει·
«Ἀκήκοας πόσος πόνος, ἵν' ὑπὲρ σώματός τις τὰ καθάρσια θύσῃ, οὐχ ὅτι τῆς ψυχῆς τὴν σωτηρίαν

323–324 F cf. Wolff 139–141 cf. Porph. 302 F; 365 F

324 F Euseb. praep. evang. IX 10 3–5 (I 496,8–20) om. 3–4 (*ἐξεύροι*), XIV 10,5 (II 287,14–19) habet 2–9 (*Ἑβραίοις*).

323 F BION 2 *αὐτὸν* om. B 5 post *τάδε* titulus *ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΧΡΗΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΠΕΡΙ ΕΒΡΑΙΩΝ* *ἐκκειμένων* I : *ἐγκειμ.* BON *τῶν περὶ* coni. Wolff 9 *διοιγομένοις* I 11 *δ' ἐπέασιν* coni. Wolff
324 F BION

ἐξεύροι; χαλκόδετος γὰρ ἡ πρὸς θεοὺς ὁδὸς αἰπεινή τε καὶ τραχεῖα, ἧς πολλὰς ἀτραποὺς βάρβαροι μὲν 5 ἐξεῦρον, Ἕλληνες δὲ ἐπλανήθησαν, οἱ δὲ κρατοῦντες ἤδη καὶ διέφθειραν. τὴν δὲ εὕρεσιν Αἰγυπτίοις ὁ θεὸς ἐμαρτύρησε Φοινιξί τε καὶ Χαλδαίοις (Ἀσσύριοι γὰρ οὗτοι) Λυδοῖς τε καὶ Ἑβραίοις. ἔτι πρὸς τούτοις καὶ ἐν ἑτέρῳ χρησμῷ φησιν ὁ Ἀπόλλων· 10

μοῦνοι Χαλδαῖοι σοφίην λάχον ἠδ' ἄρ' Ἑβραῖοι,
αὐτογένεθλον ἄνακτα σεβαζόμενοι θεὸν ἁγνῶς.

καὶ πάλιν ἐρωτηθείς, τίνι λόγῳ πολλοὺς λέγουσιν οὐρανούς, ἔχρησε τάδε·

εἷς ἐν παντὶ πέλει κόσμοῦ κύκλος, ἀλλὰ σὺν ἑπτὰ 15
ζώναισιν πεφόρηται ἐς ἀστερόεντα κέλευθα,
ἃς δὴ Χαλδαῖοι καὶ ἀριζήλωτοι Ἑβραῖοι
οὐρανίας ὀνόμηναν, ἐς ἑβδόματον δρόμον ἕρπειν.»

324F 6–7 cf. Numen. F1a des Places *Πλάτωνι ὁμολογουμένως, ὁπόσας Βραχμᾶνες καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Μάγοι καὶ Αἰγύπτιοι διέθεντο.* cf. Waszink, Calc. comm. xliii n. 2 **9–10** cf. Cornel. Lab. ap. Macr. Sat. I 18,19–21

4–9 Thdt. I 42 p. 16,10–17 *καὶ γὰρ Πορφύριος ἐκεῖνος, ὁ τὸν πρὸς ἡμᾶς ἐκθύμως ἀναδεξάμενος πόλεμον, ἐν τοῖς Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας οὕτως ἔφη· «χαλκόδετος – Ἑβραίοις»* **11–12** Ps.-Iust. cohort. ad Graecos 12 p. 50,16–17; 24 p. 84,17–18 Otto; Euseb. dem. evang. III 3,6; theoph. V 3; Cyr. Alex. c. Iul. 776 A

6 *ἀπεπλανήθησαν* Thdt. **8** *Ἀσσύροι γὰρ οὗτοι* om. Thdt. **11** *ἠδ'*] *οἱ δ'* Cyr. **12** *ἁγνῶς*] *αὐτόν* Cyr. Ps. Iust. 24 **16** *εἰς* codd. : corr. Wolff **17** *ἀριζήλοιτοι* ON : *ἀριζήλητοι* BI : corr. Wolff **18** *εἰς* codd. : corr. Wolff

Liber II

325F. Fragmente griechischer Theosophien 173, 17–174,22 Erbse

Ὅτι Πορφύριος ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας αὐτοῦ παρατίθεται χρησμὸν περὶ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀθανάτου ἔχοντα οὕτως·

«ἀθανάτων ἄρρητε πατήρ, αἰώνιε, μύστα,
5 κόσμων ἀμφιδρόμων ἐποχούμενε δέσποτα νώτοις
αἰθερίοις, ἀλκῆς ἵνα σοι μένος ἐστήρικται
πάντ' ἐπιδερκομένῳ καὶ ἀκούοντ' οὔασι καλοῖς,
κλῦθι τεῶν παίδων, οὓς ἤροσας αὐτὸς ἐν ὥραις.
σὴ γὰρ ὑπὲρ κόσμον τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
10 χρυσῆ ὑπέρκειται πολλὴ αἰώνιος ἀλκή·
ἧς ὕπερ ἠώρησαι, ὀρίνων φωτὶ σεαυτόν,
ἀενάοις ὀχετοῖσι τιταίνων νοῦν ἀτάλαντον,
ὅς ῥα κύει τόδε πᾶν τεχνώμενος ἄφθιτον ὕλην,
ἧς γένεσις δεδόκηται, ὅτι σφε τύποισιν ἔδησας.
15 ἔνθεν ἐπεισρείουσι γοναὶ ἁγίων μὲν ἀνάκτων

325F cf. Wolff 143–147; *Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* 27–29, ed. K. Buresch, Klaros, Leipzig 1889; Nock, Conversion 100; Lewy 9–15 **8** cf. Lewy 159; Baltes, Weltentstehung I 136 n. 207

325F 1 *δεκάτῳ* A St. **4** *ἀθάνατέ τε* A : *ἀθάνατε* St. **5** *κόσμον* M **6** *αἰθερίης* V : *αἰθέριος* CF **8** *ἤροας* T **9** *σοὶ* A **11** *ὕπερ* T : *ὑπὲρ* A St. : *ὑπερ* cett. *αἰώρησας* A : *ἠαόρησαι* T : *ἠώρησας* St. : *ὑπερηώρησαι* Wolff **12** *τιταίνων* Buresch : *τιθηνῶν* codd., Lewy **13** *τεκνώμενος* A : *τεχνούμενος* BL **14** *ἧς* Wolff : *ἣν* codd. **15** *ἐπεισρ.* ML : *ἐπεισρέουσι* TPVB : *ἐπειωρείουσι* CF : *ἐπιστροφῶσι* A : *ἐπειστρεέουσι* St.

ἀμφὶ σέ, παντοκράτορ βασιλέστατε καὶ μόνε θνητῶν
ἀθανάτων τε πάτερ μακάρων· αἳ δ' εἰσὶν ἄτερθεν
ἐκ σέο μὲν γεγαῶσαι, ὑπ' ἀγγελίαισι δ' ἕκαστα
πρεσβυγενεῖ διάγουσι νόῳ καὶ κάρτεϊ τῷ σῷ. 20
πρὸς δ' ἔτι καὶ τρίτον ἄλλο γένος ποίησας ἀνάκτων
οἵ σε καθ' ἦμαρ ἄγουσιν ἀνυμνείοντες ἀοιδαῖς
βουλόμενόν ῥ' ἐθέλοντες, ἀοιδιάουσι δ' ἐσῶδε.

Ὅτι τρεῖς τάξεις ἀγγέλων ὁ χρησμὸς οὗτος δηλοῖ· τῶν ἀεὶ τῷ θεῷ παρεστώτων, τῶν χωριζομένων αὐτοῦ 25 καὶ εἰς ἀγγελίας καὶ διακονίας ἀποστελλομένων καὶ τῶν φερόντων ἀεὶ τὸν αὐτοῦ θρόνον. τοῦτο 'οἵ σε καθ' ἦμαρ ἄγουσιν', τουτέστι διηνεκῶς φέρουσι. τὸ δὲ 'ἀοιδιάουσι δ' ἐσῶδε' ἀντὶ τοῦ 'ᾄδουσιν ἕως νῦν'. εἶτα ἐπάγει ὁ χρησμὸς τάδε· 30

τύνη δ' ἐσσὶ πατὴρ καὶ μητέρος ἀγλαὸν εἶδος
καὶ τεκέων τέρεν ἄνθος, ἐν εἴδεσιν εἶδος ὑπάρχων
καὶ ψυχὴ καὶ πνεῦμα καὶ ἁρμονίη καὶ ἀριθμός.»

16 cf. Porph. c. Christ. F76 (Macar. IV 21) *εἰ γὰρ ἀγγέλους φατὲ τῷ θεῷ παρεστάναι ἀπαθεῖς καὶ ἀθανάτους καὶ τὴν φύσιν ἀφθάρτους, οὓς ἡμεῖς θεοὺς λέγομεν διὰ τὸ πλησίον αὐτοῦ εἶναι τῆς θεότητος* **18** sq. cf. 285F **24–25** theosophiae auctori adscribit haec Buresch, Klaros 89 n. 2 **31–33** cf. Norden, Agnostos Theos 228 sq.; Festugière, Rév. IV 48; Lewy 23–26; Dodds, HThR 54 (1961) 266 n. 9; Hadot, PV I 394 n. 1; cf. Synes. h. 5 39 sq.

16 *παντ.* TLA : *παντοπάτορ* cett. et T mrg. *βασιλέστατε* T : *βασιλεῖτε* A : *βασιλεύτατε* cett. : *μόνον* V **19** *γεγαῶσαι* TA St. : *γεγαυῖαι* cett. **22** *καθ' ἦμαρ* T St. : *κατ' ἦμαρ* cett. **23** *ἀεὶ διάγουσι ἐς ὦπα* A *ἀοιδιάσουσι* B **24–30** om. A St. **25** *τῶν*[2]] *καὶ* L **26** *καὶ*[1] om. V *διακονίας τινάς* T Buresch **27–28** *τοῦτο – φέρουσι* T : om. cett. **30** *τάδε* om. B : *ταῦτα* T Buresch **32–37** om. A St.

δηλοῖ δὲ διὰ τούτων ὅτι καὶ πατρὸς καὶ μητρὸς φιλο-
35 *στοργίαν ἐνδείκνυται περὶ ἡμᾶς ὁ θεὸς καὶ ὅτι συγκατα-*
βαίνει διὰ φιλανθρωπίαν καὶ γίνεται καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος
καὶ ὡσανεὶ θεοῦ τέκνον ἤτοι δημιούργημα.

325aF. Fragmente griechischer Theosophien §30 p. 174,23–25 Erbse.

Ὅτι ** *κατὰ τὸν Πορφύριον τοιόνδε χρησμὸν ἐξή-*
νεγκε·

«νοῦν τεὸν εἰς βασιλῆα θεὸν τρέπε, μηδ' ἐπὶ γαίης
πνεύμασι μικροτέροισιν ὁμίλει· τοῦτό σοι εἶπον.»

326F. Eusebius praep. evang. IV 22,15–23,6 (I 213, 13–215,2)

Τίς τε ἡ προεστῶσα αὐτῶν δύναμις τυγχάνει, ὁ αὐτὸς
πάλιν διασαφήσει, τοὺς ἄρχοντας τῶν πονηρῶν δαιμόνων
λέγων εἶναι τὸν Σάραπιν καὶ τὴν Ἑκάτην (ἡ δὲ θεία
γραφὴ τὸν Βεελζεβούβ). ἄκουε δὲ ὅπως καὶ περὶ τούτου
5 *γράφει ἐν τοῖς Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας·*
«Τοὺς δὲ πονηροὺς δαίμονας οὐκ εἰκῇ ὑπὸ τὸν Σά-

34–37 redactori christiano esse adscribendum putant Wolff, Buresch (Klaros 89 n. 2), Lewy 24 n. 59 **326F** cf. Wolff 147–150 **1** sq. cf. Tertull. inst. II 4,6 *illum* (sc. *diabolum*) *Trismegistus daemoniarchum vocat*, cf. Scott, Hermetica IV 14 n. 1

326F 6–11 (*ἄρχων*) habet et Thdt. III 62 p. 85,17–22

37 *ὡσεὶ* T *τόκον* L **325aF** T **1** lacunam in cod. expl. Buresch verbis *τῷ δεῖνα* **326F** ABION(D)V **5** post *φιλοσοφίας* titulus *ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΝΗΡΩΝ ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΙ-ΝΕΣ ΕΙΣΙΝ ΑΥΤΩΝ ΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ* **6** *δὴ* BIOV

ραπιν ὑποπτεύομεν οὐδ' ἐκ τῶν συμβόλων μόνον ἀνα-
πεισθέντες, ἀλλ' ὅτι τὰ μειλίγματα καὶ τὰ τούτων
ἀποτρόπαια πρὸς τὸν Πλούτωνα γίνεται, ὡς ἐν τῷ
πρώτῳ ἐδείκνυμεν. ὁ αὐτὸς δὲ τῷ Πλούτωνι ὁ θεὸς 10
καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα δαιμόνων ἄρχων καὶ σύμβολα
διδοὺς πρὸς τὴν τούτων ἔλασιν. οὗτος γοῦν καὶ τοῖς
ἱκέταις ἐδήλωσεν ὡς πᾶσι ζῴοις ὁμοιούμενοι προσίασιν
τοῖς ἀνθρώποις· ὅθεν καὶ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ παρὰ
Φοίνιξι καὶ ὅλως παρὰ τοῖς τὰ θεῖα σοφοῖς ἱμάντες ἐν 15
τοῖς ἱεροῖς ἐπιρρήσσονται καὶ ζῷα προσουδίζεται πρὸ
τῆς θρησκείας τῶν θεῶν, ἐξελαυνόντων τῶν ἱερέων
τούτους διὰ τοῦ δοῦναι πνεῦμα ἢ αἷμα ζῴων καὶ διὰ
τῆς τοῦ ἀέρος πληγῆς, ἵνα τούτων ἀπελθόντων παρου-
σία τοῦ θεοῦ γένηται. καὶ οἶκος δὲ πᾶς μεστὸς καὶ διὰ 20
τοῦτο προκαθαίρουσιν καὶ ἐκβάλλουσι τούτους, ὅταν
θεὸν κατακαλῶσιν· καὶ τὰ σώματα τοίνυν μεστὰ ἀπὸ
τούτων· καὶ γὰρ μάλιστα ταῖς ποιαῖς τροφαῖς χαίρου-
σιν. σιτουμένων γὰρ ἡμῶν προσίασι καὶ προσιζάνουσι
τῷ σώματι, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἁγνεῖαι, οὐ διὰ τοὺς θε- 25
οὺς προηγουμένως, ἀλλ' ἵν' οὗτοι ἀποστῶσιν. μάλιστα

14–20 cf. 296F **22–25** cf. Porph. abst. II 42 p. 172,4–5 N. *ζῇ γὰρ τοῦτο ἀτμοῖς καὶ ἀναθυμίασι ποικίλως διὰ τῶν ποικίλων* **22–28** cf. Pohlenz, Vom Zorne Gottes 146–147 **26** sq. cf. Cornel. Lab. F15 Mastandrea (= Aug. civ. II 11,24–28) *numina bona a numinibus malis ista etiam cultus diversi-*

7 *μόνον* AI Thdt. : *μόνων* BONV *ἀναπειθόμενοι* Thdt. **8** *ἄλλο τι* A *καὶ τὰ*] *κατὰ* A **10** *οὗτος ὁ θεὸς* Thdt. **15** *παρὰ* om. BONV *ἱμάντες ἐν*] *ἢ μάντεσι* A **16** *ἐπιρήσσονται* BO : *ἐπιρρήσονται* ND : *ἐπιρρήσεται* A *προσουδίζονται* ONV *πρὸς* AONV **22** {*ἀπὸ*} coni. Wolff, Heikel 97 **23** *γὰρ* om. IONV *τροφαῖς αἷς* IONV **25** *τὰ σώματα* ONV

δὲ αἵματι χαίρουσι καὶ ταῖς ἀκαθαρσίαις καὶ ἀπολαύουσι τούτων εἰσδύνοντες τοῖς χρωμένοις. ὅλως γὰρ ἡ ἐπίτασις τῆς πρός τι ἐπιθυμίας καὶ ἡ τοῦ πνεύ-
30 ματος τῆς ὀρέξεως ὁρμὴ ἀλλαχόθεν οὐ σφοδρύνεται ἢ ἐκ τῆς τούτων παρουσίας· οἳ καὶ εἰς ἀσήμους φθόγγους καὶ φύσας ἀναγκάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐμπίπτειν διὰ τῆς συναπολαύσεως τῆς μετ' αὐτῶν γιγνομένης. ὅπου γὰρ πνεύματος πλείονος ὁλκή, ἢ τῆς
35 γαστρὸς ἐξ ἡδυπαθείας πεπρησμένης ἢ τῆς προθυμίας δι' ἡδονῆς ἐπίτασιν ἐκφυσώσης καὶ πολὺ τὸ ἔξωθεν σπώσης, ἐκεῖ παρουσία τῶν τοιούτων πνευμάτων σοι δηλούσθω. ἄχρι τούτων τολμᾷ φύσις ἀνθρώπου εὑρίσκειν τὰς περὶ αὐτῆς συνεστώσας παγίδας· καὶ γὰρ ὁ
40 θεὸς ὅταν εἰσκριθῇ, πολυπλασιάζεται τὸ πνεῦμα.» *ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν δαιμόνων, ὧν φησιν ἄρχοντα εἶναι τὸν Σάραπιν.*

tate distinguat, ut malos deos propitiari caedibus et tristibus supplicationibus asserat, bonos autem obsequiis laetis atque iucundis, qualia sunt, ut ipse ait, ludi convivia lectisternia; F16 (Aug. civ. VIII 13, 32–35) *qui Labeo numina mala victimis cruentis atque huiusmodi supplicationibus placari existimat, bona vero ludis et talibus quasi ad laetitiam pertinentibus rebus.* cf. Mastandrea, Cornel. Lab. 148–156; cf. Porph. in Tim. F10 Sodano (Procl. in Tim. I 77,9–13) *ὁ δαίμων τριχῶς· καὶ γὰρ εἶναί φασι* (incl. Porphyrium) *τὸ μὲν θείων δαιμόνων γένος, τὸ δὲ κατὰ σχέσιν, ὃ μερικαὶ συμπληροῦσι ψυχαὶ δαιμονίας τυχοῦσαι λήξεως, τὸ δὲ πονηρὸν ἄλλο καὶ λυμαντικὸν τῶν ψυχῶν*; abst. II 44 p. 172,5–6 N. *δυναμοῦται* (sc. *τὸ γένος τῶν πονηρῶν δαιμόνων*) *ταῖς ἐκ τῶν αἱμάτων καὶ σαρκῶν κνίσαις.* cf. Lewy 497–508

27 *δ' αἵμασι* BON : *δὲ αἷμα* I : *δαίμοσι* V **33** *αὐτοὺς* OG *γινομένης* BIONV **35** *πεπρημένης* BONDV : *πεπληρωμένης* A **39** *αὐτῆς* BONV : *αὐτὴν* Vig., Wolff *ὁ* om. BIONV

327F. EUSEBIUS praep. evang. IV 23,6 (I 215,2–6)

Καὶ τὴν Ἑκάτην δὲ τούτων ἄρχειν ὁ αὐτὸς διδάσκει λέγων οὕτως·

«Μήποτε οὗτοί εἰσιν ὧν ἄρχει ὁ Σάραπις καὶ τούτων σύμβολον ὁ τρίκρανος κύων, τουτέστιν ὁ ἐν τοῖς τρισὶ στοιχείοις, ὕδατι, γῇ, ἀέρι, πονηρὸς δαίμων; οὓς 5 καταπαύσει ὁ θεὸς ὁ ἔχων ὑπὸ χεῖρα. ἄρχει δ' αὐτῶν καὶ ἡ Ἑκάτη ὡς συνέχουσα τὸ τρίστοιχον.»

328F. EUSEBIUS praep. evang. IV 23,7–9 (I 215,7–21)

Καὶ πάλιν φησίν·

«Ἔτι παραθεὶς ἓν χηρστήριον, ὅπερ αὐτὴ ἡ Ἑκάτη πεποίηται, καταπαύσω τὸν περὶ ταύτης λόγον·

ἥδ' ἐγώ εἰμι κόρη πολυφάσματος, οὐρανόφοιτος,
ταυρῶπις, τρικάρηνος, ἀπηνής, χρυσοβέλεμνος, 5
Φοίβη ἀπειρολεχής, φαεσίμβροτος Εἰλείθυια,

327F cf. Wolff 150 3–5 sed cf. 358F,16–20; 359F,55–57 **328F** cf. Wolff 151; Lewy 51 n. 162 5 *τρικάρηνος*] cf. ad 308F,23 et Lyd. mens. 55,7–9 *τρίμορφος μὲν γὰρ ἡ τῆς Ἑκάτης, ἤτοι τῆς Σελήνης, δύναμις· ὃ γὰρ Ἀπόλλων ἐν ἡλίῳ, τοῦτο Ἑκάτη ἐν σελήνῃ*

327F 3–7 habet et Thdt. III 63 p. 85,23–86,4 **328F** 4–7 cf. Lydus de mens. 44,8–11

327F ABION(D)V 3 *ὁ* om. BONV *τούτων*] *διὰ τούτων* AI 4 *ὁ*[1]] *ἡ* BO *τρικάρανος* I Thdt. : *τρικάρηνος* BONV 6 *καταπαύει* BIONV Thdt. *ὁ*[2] om. BIONV Thdt. 7 *τὸ*] *κατὰ τὸ* Thdt. **328F** ABION(D)V 2 *αὐτῇ τῇ ἑκάτῃ* A 6 *ἀπειροτεχνής* codd. : *ἀπειροτέχνη* Lydus : corr. Vig.

τριστοίχου φύσεως συνθήματα τρισσὰ φέρουσα·
αἰθέρι μὲν πυρόεσσιν ἐειδομένη εἰδώλοις,
ἠέρα δ' ἀργεννοῖσι τροχάσμασιν ἀμφικάθημαι·
10 γαῖα δ' ἐμῶν σκυλάκων δνοφερὸν γένος
ἡνιοχεύει.»

Οἷς ἐπιλέγει ὁ συγγραφεὺς σαφῶς, τίνες οἱ σκύλακες· ὅτι οἱ πονηροὶ δαίμονες, περὶ ὧν ἄρτι πεπαύμεθα λέγοντες. τοσαῦτα μὲν δὴ καὶ ταῦτα. περὶ δὲ τοῦ δαίμονας εἶναι πονηροὺς ἀληθῶς, ἀλλ' οὐδὲν ἀγαθὸν ἐπαγομένους 15 *τοὺς παρὰ τοῖς πολλοῖς θεολογουμένους φέρε ἔτι μᾶλλον διὰ πλειόνων κρατύνωμεν.*

329F. Eusebius praep. evang. IV 19,8–20,1 (I 206, 21–207,15)

Ὁ δὲ θεὸς αὐτοῖς ὁ Ἀπόλλων (πάλιν γὰρ ἀνθρώποις τοῦτον παραβλητέον καὶ δεικτέον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ λείπεται λογισμοῦ) προστάττει τῷ πονηρῷ δαίμονι θύειν, οὐκ ἄλλως ἢ δηλαδὴ φίλος ὢν αὐτῷ· κακῷ δὲ τὸ ὅμοιον φίλον.

8–9 cf. orac. Chald. F146 *πῦρ ἀτύπωτον... ἢ φῶς πλούσιον ἀμφὶ γύην ῥοιζαῖον ἑλιχθέν*; P. Mag. IV 2727 *δεῦρ', Ἑκάτη τριοδῖτι, πυρίπνοα φάσματ' ἔχουσα*. Lewy 241 n. 53 **11–12** cf. orac. Chald. F90 (Psell. p. 138, 26 sq.) *ἔνυλοι δαίμονες*; Procl. in Remp. II 337,17 *νοῦ καὶ διανοίας ἄμοιρον*; Damasc. in Phd. II 96 p. 341,4–5 West. *οἱ ἄλογοι δαίμονες...* (orac. Chald. F91) *κυνῶν χθονίων*; Synes. h. 1,96–97; 2,246; Theiler, Chald. Orac. 36 (Forsch. 295); Lewy 271 n. 41 **329F** cf. Wolff 152–154

8 *αἰθέρα* Wolff **10** *γαῖαν* codd. : corr. Vig. *δ' ἐμῶν*] *δαίμων* A *δνοφερὸν* V : *-ρῶν* ABION *δνοφερῷ γένει* Wolff *ἡνιοχεύων* A : *-ω* Wolff : corr. Vig. **329F** ABI ON(D)V

τούτου δὲ μάρτυς ὁ καὶ πρόσθεν ἐν οἷς ἐπέγραψεν Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας ὧδε ἱστορῶν πρὸς λέξιν· 5

«Σπεύδοντος γοῦν τοῦ προφήτου αὐτοπτῆσαι τὸ θεῖον καὶ ἐπειγομένου ὁ Ἀπόλλων ἀδύνατον ἔφη τὸ τοιοῦτο πρὶν λύτρα τῷ πονηρῷ δαίμονι δοῦναι. λέγει δὲ οὕτως· 10

λύτρα δίδου γαίης πατρίης οἰκήτορι σεμνῷ,
πρῶτα χοάς, μετέπειτα πυρὴν ἠδ' αἷμα κελαινὸν
οἴνου παμμέλανός ⟨τ'⟩ οἴων θ' ἅμα λευκὰ ῥέεθρα.

καὶ σαφέστερον εἶπεν περὶ τῶν αὐτῶν·

οἶνον καὶ γάλα βάλλε καὶ ὕδατος ἀγλαὸν εἶδος 15
καὶ ξύλα καρπὸν ἔχοντα διογνήτων ἀκυλαίων·
σπλάγχνα δὲ κατθέμενος λιπαροῖς ἅμα νάμασι σπένδε.

μετὰ ποίας δὲ εὐχῆς, ἐρωτηθεὶς ἤρξατο μέν, οὐ μὴν ἐπλήρωσεν, οὕτως εἰπών· 20

δαῖμον ἀλιτρονόων ψυχῶν διάδημα λελογχώς,
ἠερίων ὑπένερθε μυχῶν χθονίων τ' ἐφύπερθεν.»

329F 21–22 habet et Thdt. X 17 p. 247,20–22 *«δαῖμον – ἐφύπερθεν.» καὶ ταῦτα δὲ ὁ Πορφύριος ἐν αὐτῷ γε τῷ ξυγγράμματι τέθεικε*

6 post *λέξιν* titulus *ΩΣ Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΤΩΙ ΠΟΝΗΡΩΙ ΔΑΙΜΟΝΙ ΠΡΟΣΤΑΤΤΕΙ ΘΥΕΙΝ* **7–22** om. B **9** *τοιοῦτον* ONV **10** *ὧδε* NV **11** *πατέρης* AIONV : corr. Vig. **13** *οἴων* IONV : *θείων* A : *τ' οἴων* Wolff **16** *ἀκυλαίων* IONV : *ἀκυλιων* A **22** *ἱερήων* ONV

330F. Eusebius praep. evang. V14,1 (I 247, 17–248,8)

«Ἐμφαίνουσι δὲ πολλαχοῦ οἱ θεοὶ καὶ ἅπερ προλέγουσιν προσημαίνοντες τῷ ἑκάστου γινώσκειν 5 τὴν τῆς γενέσεως σύστασιν, ὥστ' εἶναι αὐτούς, εἰ χρὴ οὕτω φάναι, ἄκρους τε μάγους καὶ ἄκρους γενεθλιαλόγους.» *καὶ πάλιν* 10 *ἐν χρησμοῖς ἔφη τὸν Ἀπόλλωνα εἰπεῖν·*

330aF. Philoponus op. mundi 200,2–7

Διὸ Πορφύριος ὁ περὶ πᾶσαν ἀγυρτίαν ἐσπουδακὼς ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τοῦ περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας συντάγματος 5 *ἐμφαίνειν μὲν ἐν τοῖς χρησμοῖς φησι τοὺς θεούς, ὅτι, ὅσα ἂν τοῖς ἀνθρώποις προλέγωσι, τὴν τῆς γενέσεως γιγνώσκοντες σύστασιν λέγουσιν,* 10 *ὡς εἶναι αὐτοὺς ἄκρους γενεθλιαλόγους.*

«κλήζειν Ἑρμείην ἠδ' Ἠέλιον κατὰ ταὐτὰ
ἠμέρῃ Ἠελίου, Μήνην δ' ὅτε τῆσδε παρείη
ἠδὲ Κρόνον καὶ Ῥέαν ἠδ' ἑξείης Ἀφροδίτην,

330F cf. Wolff 138–139; Bidez/Cumont, Mages Hellénisés II 284–286 **7–9** cf. Dio Cass. epit. LXXVII 18 p. 397,19–21 Boissevain *Ἀπολλώνιον ... ὅστις καὶ γόης καὶ μάγος ἀκριβὴς ἐγένετο.* cf. 286F; 339F; 340F; 340aF

330F ABION(D)V **1** ante *ἐμφαίνουσι* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΜΑΓΕΥΕΙΝ ΠΡΟΤΡΕΠΟΥΣΙΝ* **2** *καὶ* om. A *ἅπερ λέγουσιν* A **3** *προσημαίνουσι* A **4** *προγινώσκειν* A **6** *ὥστ'* AH : om. BIONV **12** *ταῦτα* codd. : corr. Dind. **13** *τίσ δὲ* BONV **14** *ἠδὲ* AB : *ἠμέρῃ ἠδὲ* IONV *καὶ ῥέαν* A : om. BIONV *ἕξεις* A

κλήσεσιν ἀφθέγκτοις, ἃς εὗρε μάγων ὄχ' ἄριστος 15
τῆς ἑπταφθόγγου βασιλεύς, ὃν πάντες ἴσασιν·

'Ὀστάνην λέγεις' εἰπόντων ἐπήγαγεν·
καὶ σφόδρα· καὶ καθ' ἕκαστον ἀεὶ θεὸν ἑπτάκι φω-
νεῖν.»

331F. Eusebius praep. evang. VI 1,1 (I 293,18–294,5)

Τούτων δὲ ἔλεγχος αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ τῶν δαιμόνων προήγορος, ἐν οἷς ἐπέγραψε Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας ὧδε λέγων πρὸς λέξιν·
«ἃ γὰρ λέγουσιν οἱ θεοί, εἴπερ τὰ μεμοιραμένα γι-
νώσκοντες λέγουσιν, ἀπὸ τῆς τῶν ἄστρων φορᾶς δη- 5
λοῦσιν, καὶ τοῦτο σχεδὸν πάντες ἐξέφηναν οἱ ἀψευδεῖς
τῶν θεῶν.»

332F. Philoponus op. mundi 200,7–13

Εἶτα βλέπων πολλὴν καὶ παρ' ἀνθρώποις ἀποτυχίαν αὐτῆς καὶ ἐν θεοῖς οὖσαν, τὴν ἀκριβῆ τῆς φορᾶς τῶν ἄστρων γνῶσιν καὶ τὰς ἐκ τούτων συμβάσεις ἀκαταλή-

17 cf. Preisendanz, Ostanes, RE XVIII (1942) 1616 **331F** cf. Wolff 166 **332F** cf. Wolff 169 n. 13 **3–4** cf. Porph. Aneb. p. 26,21–24 Sodano (Iambl. myst. IX 3–4 p. 276,10–277,3) *περὶ τῆς τῶν κανόνων διαριθμήσεως καὶ περὶ*

331F 4–7 habet et Thdt. X 13 p. 246,22–24

18 *ὅστ' ἂν ην* A **19** *φωνεῖν* I : *φωνὴν* BONV : *φώνει* A **331F** BION(D)V **3** post *λέξιν* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ Α ΔΟΚΟΥΣΙ ΜΑΝΤΕΥΕΣΘΑΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ ΦΟΡΑΣ ΟΜΟΙΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΚΑΤΑΣΤΟΧΑΖΟΝΤΑΙ* **4** *εἴπερ*] *οἱ περ* O

πτους οὐ μόνον ἀνθρώποις εἶναί φησιν ἀλλὰ καὶ δαιμόνων
5 *τισὶ καὶ θεῶν, μᾶλλον δὲ πᾶσιν ἁπλῶς, ὡς διεξιὼν ταῦτα*
δείκνυσι.

333F. Eusebius praep. evang. VI 1,2–3 (I 294,6–18)

Εἶθ' ἑξῆς ὑποβάς φησιν·
«Ἐρωτηθεὶς ὁ Ἀπόλλων τί τέξεται ἡ γυνή, ἐκ τῶν
ἄστρων εἶπεν ὅτι θῆλυ, ἐκ τοῦ σπορίμου ἐπιγνοὺς
χρόνου. λέγει δὲ οὕτως·

5 ἐκφύεται γαίηθεν ὀδῶν, ὅθι λείμακες ὄμβρου
διψοσύνῃ κατέμαρψαν ὅλον πόμα μητέρος αὐτῆς,
ἔνδον ὀρινομένης χρόνον ἄρκιον, οὔ τι δὲ κοῦρον,
ἀλλὰ κόρην· Φοίβη γὰρ εὔσκοπος ἤροσεν ἁγνὴν
Κύπριν, ἐπειγομένην θῆλυν γόνον, ὦ φίλε, σεῖο.

10 ἰδοὺ καὶ ἀπὸ τοῦ σπορίμου, ὅτι σελήνη ἐπὶ Ἀφροδίτην
ἐφέρετο, εἶπεν ὅτι θῆλυ γεννηθήσεται. καὶ μὴν καὶ τὰς
νόσους ἐκεῖθεν προλέγουσιν. ἐπάκουσον γάρ·

ἦ μάλα μιν κακὸς ἰὸς ἐνὶ στέρνοισι δαμάζει,
πνεύμονος ἀλγινόεσσαν ὑπερβλύζων κακότητα.»

τῆς ἐπιστήμης τῆς γενεθλιαλογικῆς ἀπορηθέντα, ὡς εἰσιν ἀκατάληπτα ... εἴτε γὰρ γνώριμοι εἴτε ἀκατάληπτοί εἰσιν αἵδε αἱ τέχναι ... τὸ ἀδύνατον εἰς γνῶσιν τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης ... διότι πολλὴ διαφωνία περὶ αὐτὴν γέγονεν. cf. 187F; 271F,40 sq.
333F cf. Wolff 166–168

333F BION(D)V **3–13** om. V : **13** (*ἐνὶ*-) – **14** om. BV
5 *ὀδῶν*] *ὁ κλών* coni. Wolff *ὅτε* Wolff **6** *κατέμαρψεν* BION : corr. Vig.

334F. EUSEBIUS praep. evang. VI 1,4 (I 294,19–22)

Καὶ τὰ ἑξῆς, οἷς ἐπιλέγει·

«ταῦτα δὲ Μοιράων νόος ἤγαγεν, ἠδὲ κελαινὴν
εἰς ἔριν ἐστήριξε κακηπελίῃσι δαμάζειν,
ὑψιπόλοιο Κρόνοιο κακὴν ὑπ' ἀταρπὸν ἰόντος.»

335F. EUSEBIUS praep. evang. VI 1,5–7 (I 295,1–12)

Καὶ μεθ' ἕτερα·

«ἀλλά σε μόρσιμον ἦμαρ ἀναπλῆσαι βιότοιο
ἀλγινόεις βροτολοιγὸς ἐπισπέρχων Κρόνῳ ἄντα
σπεύσατο, σῆς δὲ θέμειλον ἀπὸ φρενὸς ἠίστωσε·
τοὔνεκα καὶ πατέρος θεοειδέος ἱερὸν ἦτορ 5
φευγέμεναι κακοεργὸν ἐπηπείλησεν Ἄρηα.»

ταῦτα μὲν ὅτι οὐδὲ ἐκ θείας αὐτῶν δυνάμεως μαντεύονται, ἀλλ' ἐξ ἄστρων ἐπιτηρήσεως κατὰ τοὺς τῶν μαθηματικῶν λόγους, ὡς μηδὲν ἐν τούτῳ διαφέρειν ἀνθρώπων μηδέ τι κρεῖττον καὶ φύσεως θειοτέρας ἔργον ἐπιδείκνυσθαι. θέα 10 *δὲ ὡς καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἀναιροῦσιν, οὐ μόνον τὰ ἐκτὸς καὶ τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν τῇ τῶν ἄστρων ἀνατιθέντες φορᾷ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμετέρας προαιρέσεις.*

334F cf. Wolff 168 **335F** cf. Wolff 168

334F ION(D) 3 *δαμάζοιο* ND **335F** BION(D) : 1–6 om. B 1 *ἕτερα πάλιν φησὶν ἐν ἑτέρῳ* I 4 *ψεύσατο* ION : corr. Vig.

336F. Eusebius praep. evang. VI 2,1 (I 295,15–22)

«Οὕτως καὶ ὁ Ἀπόλλων περί τινος, ἅμα καὶ τὴν περὶ στρατιὰν προθυμίαν ἀφηγούμενος πόθεν αὐτῷ γίνεται, ἔφη·

Ἄρεα κραιπνὸν ἔχει γενεθλήιον, ὅς μιν ὀρίνει
5 οὐδέ ἑ ταρχύσει· Ζηνὸς γὰρ ἐπέχραε βουλή,
ἥ οἱ κῦδος ἄρειον ἀπ' Ἄρεος εὐθὺς ὀρέξει.

καὶ πάλιν ἐπ' ἄλλου·

εὐχαίτης ἐπίκειται Κρόνος, στυγεροῖσι δὲ κέντροις
ἀλγύνει παιδὸς ταλαοῦ δυσπέμφελον αἰῷ.»

337F. Philoponus op. mundi 200,13–20

Καὶ τὴν αἰτίαν εἴρηκε τούτου· «πᾶν γάρ» *φησί* «τὸ κατιὸν εἰς γῆν, ὅτε κάτεισι, ὑποπίπτει τῇ φορᾷ τῶν κρατούντων θεῶν, τουτέστι τῇ κινήσει τῶν ἄστρων, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς κατιόντας θεοὺς ὑπὸ τὰς μοί-
5 ρας εἶναι· κατίασι δὲ καὶ κάτω χρησμῳδοῦσιν ἅπαντες, ὅπου καὶ τὰ χρηστήρια αὐτῶν ἵδρυται καὶ τὰ ἀγάλματα. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ ἀπὸ Κρόνου καὶ Ῥέας καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ἅπαντες.»

336F cf. Wolff 168–169 **337F** cf. Wolff 170

336F BION(D) **1** ante *οὕτως* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΦ' ΗΜΙΝ ΑΝΑΙΡΟΥΣΙΝ ΕΞ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ ΦΑΣΚΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΙΝΕΙΣΘΑΙ* **5** *βουλή* I : *βουλήν* BON **8** *εὐχαίτης* IN[2] : *εὐχέτης* BON[1]D *ἐπέκειτο* Steph. *στυγεροῖσι* I : *στυφελοῖσι* BON **9** *ἄλγυνεν* Steph.

338F. Eusebius praep. evang. VI 2,2–3,1 (I 295, 23–297,8)

Εἰς τοσοῦτον δὲ τὴν εἱμαρμένην οἱ γενναῖοι θεοὶ πεφρίκασιν ὡς ὁμολογεῖν μηδὲ κεραυνουμένοις αὐτῶν τοῖς ἱεροῖς δύνασθαι ἐπαμύνειν. πολλὴ ἄρα γένοιτ' ἂν ἐλπὶς ἀνθρώποις εὐχομένοις τυχεῖν βοηθείας παρὰ τῶν μηδὲ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαρήγειν δυνατῶν. τί δὲ χρὴ λοιπὸν εὐσεβεῖν καὶ τοὺς 5 *θεοὺς προσκυνεῖν καὶ θεραπεύειν, μηδὲν οἵους τε καθόλου μηδὲ ἑαυτοῖς ἐπαρκεῖν; ἄκουε δ' οὖν ἅ φησιν ὁ χρησμός·* «Οὕτω καὶ ναῶν μοῖραι καὶ ἱερῶν, καὶ αὐτοῦ γε τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν μεμοίρατο κεραυνωθῆναι, ὥς φησιν· 10

ὦ ζαθέης γαγαῶτες Ἐριχθονίοιο γενέθλης,
ἔτλητ' ἐλθέμεναι καὶ ἐμὴν ἐρεεινέμεν ὀμφήν,
ὀππόθι δηωθῇ περικαλλέος ἕδρανα σηκοῦ.
κλῦτε δαφνηρεφέων μυχάτων ἄπο θέσκελον ὀμφήν.
εὖτ' ἂν ἄνω πνείοντες ὑπηέριοι κελάδοντες 15
τρίβωνται πατάγοισιν ἐναντία δηριόωντες
(κρυμὸς δ' αὖ περὶ κόσμον ἀπείρονα νήνεμος ἔσται)
μηδὲ διεξερύγησιν ἔχῃ κεκακωμένος αἰθήρ,
αἰθαλόεις περὶ γαῖαν, ὅπῃ τύχεν, ἔκπεσε πυρσός·
τὸν μὲν δὴ θῆρές τε κατ' οὔρεα δειμαίνοντες 20

338F cf. Wolff 170–172

338F BION(D)V : 1–3 (*ἐλπὶς*) om. V : 18–29 om. B **6** *οἵοις* codd. : corr. Vig. **7** post *χρησμός* titulus *ΟΤΙ ΟΥΔΕ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ ΝΑΟΙΣ ΚΕΡΑΥΝΟΥΜΕΝΟΙΣ ΕΠΑΡΚΕΙΝ ΕΔΥΝΗΘΗΣΑΝ* **8** *οὕτως* BONV **9** *μεμοίρατο* I : *μεμοίραστο* BONV **11** *ἐριχθόνιοι* BGNV : *-ηνίοι* I : corr. Steph. **12** *ἐρεεινέμεν* ONV : *-μην* B : *-μον* I **13** *ὀππόθι* I : *ὁπόθι* ND : *ὀπτόθι* BO : *ὁππότε* Gifford : *ὅππως* Wolff **20** *τε*] *γε* Wolff

φεύγουσιν πυμάτοις ὑπὸ κεύθεσιν οὐδὲ μένουσιν
εἰσιδέειν ὅσσοισι καταιβάσιον Διὸς ἔγχος.
τοῦ μὲν καὶ νηοὶ μακάρων καὶ δένδρεα μακρὰ
ἠλιβάτων τ' ὀρέων κορυφαὶ νῆές τ' ἐνὶ πόντῳ
25 δάμνανται ζαπύροις πωτήμασιν ἐμπελάοντος·
καὶ δ' αὐτὴ πληγεῖσα Ποσειδάωνος ἑταίρη
πολλάκις ἠχήεσσ' ἀναχάζεται Ἀμφιτρίτη.
ὑμεῖς οὖν καὶ ἄτλητον ἐνὶ φρεσὶν ἄλγος ἔχοντες,
τέτλατε Μοιράων ἀμετάτροπα δήνεα θυμῷ·
30 ταῖσι γὰρ Οὐρανίδαο Διὸς κατένευσε κάρηνον,
ὅττι κε δὴ νήσωσι μένειν ἀσάλευτον ἀτράκτοις.
αἶσα γὰρ ἦν δολιχοῖσι χρόνοις περικαλλέα σηκὸν
πυρσῶν αἰώρησι διιπετέεσσι δαμῆναι.»

339F. Eusebius praep. evang. VI 3,5–4,3 (I 298,7–20)

Ὁ δ' ἔμπαλιν ὅρα διὰ τίνων φησὶ τὰ τῆς εἱμαρμένης λύεσθαι·

«Δεηθέντος γάρ τινος καταδέξασθαι θεόν, εἰπὼν ὁ θεὸς ὅτι ἀνεπιτήδειός ἐστι διὰ τὸ ὑπὸ φύσεως καταδε-

339F cf. Wolff 165 **3** cf. Porph. Marc. 287,7 *εἰς καταδοχὴν τοῦ θεοῦ ἐπιτήδειον*; 290F,6–7 *idoneam ... susceptionem spirituum* **3–8** cf. Lewy 53–54

338F 29–33 habet et Thdt. X 40 p. 253,15–19 **29** *Μοιράων – θυμῷ* iterat Euseb. praep. evang. VI 3,2 (I 297,13) **30–31** iterat Euseb. praep. evang. VI 3,5 (I 297,23–4)

25 *δάμνονται* ONV *ζαπύρῳ* ODV : *ζωοπύροις* N **29** *τέτλαθι* Thdt. **31** *δινήσωσι* codd., Thdt. : corr. Scaliger **33** *πυρσὸν* B *αἰώρησι* Thdt. : *αἰώρεσι* BNV **339F** ION(D) **3** ante *Δεηθέντος* titulus *ΟΤΙ ΔΙΑ ΜΑΓΕΙΑΣ ΦΑΣΙ ΤΑ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ ΛΥΕΣΘΑΙ* **4** *ὑπὸ*] *ἀπὸ* O

δέσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτροπιασμοὺς ὑπαγορεύσας 5
ἐπάγει·

ῥιπῇ δαιμονίῃ γὰρ ἅλις ἐπιδέδρομεν ἀλκὴ
σαῖσι γοναῖς, ἃς χρή σε φυγεῖν τοίαισι μαγείαις.

δι' ὧν καὶ σαφῶς δεδήλωται ὅτι ἡ μαγεία ἐν τῷ λύειν
τὰ τῆς εἱμαρμένης παρὰ θεῶν ἐδόθη εἰς τὸ ὁπωσοῦν 10
ταύτην παρατρέπειν.»

*Ταῦτά σοι ὁ Πορφύριος, οὐκ ἐγώ. ὁ τοίνυν μαγείαις παρ-
αινῶν λύειν τὰ τῆς εἱμαρμένης πῶς αὐτὸς θεὸς ὢν τὰ πε-
πρωμένα κατὰ τοῦ ἰδίου ναοῦ κεραυνῷ πιμπραμένου μὴ
ἔλυσεν; ὁ δὲ δὴ μαγεύειν, ἀλλὰ μὴ φιλοσοφεῖν παρορμῶν,* 15
πῶς οὐκ ἂν εἴη δῆλος ὁποῖος ὢν τυγχάνει τὸν τρόπον;

340F. EUSEBIUS praep. evang. VI 4,3–5,1 (I 298,20–25)

*Ἐπὶ πᾶσι τούτοις καὶ
ψεύδεσθαι τοὺς θεοὺς ὁ
αὐτὸς ὁμολογεῖ·*
«Ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν γνῶ-
5 σιν τῆς φορᾶς τὴν ἀκριβῆ

340aF. PHILOPONUS op. mundi 200,20–26

*Τούτοις οὖν ἅπασιν ὡς
καὶ τοῖς ἀνθρώποις τήν τε*
«πρακτικὴν θεοσοφίαν» –
οὕτω τὴν μαγείαν καλῶν –
χαλεπὴν εἰς ἐγχείρησιν εἶ- 5

340F cf. Wolff 169 **340aF 2–3** cf. Porph. 286F,6–7; abst. II 45 p. 174,3 N. *οὐ γοήτων ... ἀλλὰ θείων καὶ θεοσόφων ἀνδρῶν*

340F 4–12 habet et Thdt. X 11 p. 246,10–13

7 *ῥιπῇ* I : *ῥιπὴ* ON Gifford, Wolff : *ῥιπῇ* Mras, Lewy *δαιμον* codd. Mras: *-ίῃ* Lewy : *-ίης* Gifford *ἅλις*] codd., Lewy : *ἀλοῦσ'* Wolff : *ἀλεῖσ'* Gifford *ἀλκῇ* O : *ἀλκὴ* IN Mras, Lewy : *ἀλκῆς* Gifford, Wolff **340F** BION(D)V : 1 (*καὶ*) – 10 om. BV **4** ante *ἀλλ'* titulus *ΟΤΙ ΚΑΙ ΨΕΥΔΟΝΤΑΙ ΜΑΝ-ΤΕΥΟΜΕΝΟΙ*

καὶ τὰς ἐκ τούτων συμβάσεις ἀκατάληττον εἶναι ἀνθρώποις, καὶ οὐ μόνον τούτοις, ἀλλὰ καί τισι
10 τῶν δαιμονίων· ὅθεν καὶ ψεύδονται περὶ πολλῶν ἐρωτηθεντες.»

ναί φησι καὶ τὴν φορὰν τὴν ἀκριβῆ τῶν ἄστρων καὶ τὰς ἐκ τούτων συμβάσεις ἀκαταλήπτους, διὸ καὶ ψεύδεσθαι περὶ πολλῶν ἐρωτηθέντας, καὶ πολλὰ τούτων εἰς πίστιν ἐκ τῶν χρησμῶν παρατίθεται λόγια. 10

Liber III

341 F. Eusebius praep. evang. VI 5,2–4 (I 299,1–13)

Τούτοις αὖθις ἐπιλέγει·

«Καὶ τὸ περιέχον ἀναγκάζον ψευδῆ γίνεσθαι τὰ μαντεῖα, οὐ τοὺς παρόντας ἑκόντας προστιθέναι τὸ ψεῦδος. πολλάκις γοῦν προλέγουσιν ὅτι ψεύσονται· οἱ
5 δὲ μένουσι καὶ λέγειν ἀναγκάζουσι διὰ τὴν ἀμαθίαν. εἶπε γοῦν ὁ Ἀπόλλων ποτέ, τοιαύτης οὔσης τῆς καταστάσεως, ὡς ἐδείξαμεν, πονηρᾶς τοῦ περιέχοντος·

κλεῖε βίην κάρτος τε λόγων· ψευδηγόρα λέξω.

καὶ ὅτι ταῦτα ἀληθῆ ἐστιν ἅπερ ἔφαμεν, δηλώσει τὰ
10 λόγια· ἔφη γοῦν τις κληθεὶς τῶν θεῶν·

σήμερον οὐκ ἐπέοικε λέγειν ἄστρων ὁδὸν ἱρήν·
ἕδρανα μαντοσύνης γὰρ ἐν ἄστρασι νῦν πεπέδηται.»

9 cf. 289 F,3 *fallacem* **341 F** cf. Wolff 175–176
2 *ψευδῆ*] cf. Synes. insomn. 142 A p. 164,2 sq. Terz.

6 *συμβάσεις*] *διηγήσεις* Thdt. **7** *ἀκαταλήπτους* Thdt.
10 *δαιμόνων* Thdt. **341 F** BION(D)V **11** *ἱρήν*] *εἴρειν* V : *εἴρειν θ'* BION **12** *ἕδραν ἀμαντοσύνης* BION : *καθέδραν ἀμαντ.* V : corr. Wolff

καὶ ἐπιλέγει· «πέφηνεν ἄρα πόθεν πολλάκις τὸ ψεῦδος
συνίσταται.» 15

341aF. Philoponus op. mundi 201,1–17

Εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ψεύδεσθαι αὐτοὺς μαντευομένους ἐν τῷ τρίτῳ παρέθετο. «παρὰ γὰρ τὴν ἀμαθίαν τῶν καλούντων» *φησί* «βιαζόμενοι ὑπ' αὐτῶν οἱ θεοὶ παρὰ μοῖραν διὰ τὴν βίαν τῶν ἐπανάγκων ἄκοντες λέγειν τι τῶν ἠγνοημένων αὐτοῖς συνελαύνονται», *κἀντεῦθεν* 5 *ψευδῆ τὰ μαντεῖα γίνεσθαι.* «πολλάκις δέ» *φησίν* «καὶ αὐτὸ τοῦτο προλέγουσιν, ὅτι ψεύσονται· εἶπεν γοῦν ὁ Ἀπόλλων ποτὲ τῆς περιστάσεως τοῦ περιέχοντος πονηρᾶς οὔσης, ὡς ἐδείξαμεν – καὶ αὐτὸ γὰρ τοῦτο τὸ λέγειν τι τῶν ἐσομένων ἢ εἰδέναι αὐτοὺς ἐκ τῆς 10 φορᾶς τῶν ἄστρων ἔχουσιν – ἐν τοιαύτῃ οὖν πονηρᾷ περιστάσει τοῦ περιέχοντος εἰπεῖν τι βιαζόμενος ὁ Ἀπόλλων οὕτως εἴρηκε·

λῦε βίην κάρτος τε λόγων· ψευδηγόρα λέξω.

καὶ ἄλλος δέ τις» *φησί* «κληθεὶς τῶν θεῶν ἔφη· 15

σήμερον οὐκ ἐπέοικε λέγειν ἄστρων ὁδὸν ἱρήν·
ἕδρανα μαντοσύνης γὰρ ἐν ἄστρασι νῦν πεπέδηται.»

341aF cf. Wolff 175 **14** cf. Dodds, JRS 37 (1947) 67 n. 120; id., Proc. SPR 38 (1928) 76

341aF 17 *ἕδραν ἀμαντοσύνης* cod. : corr. Reich.

342F. Philoponus op. mundi 201,18–202,16

«Ἥ τε Ἑκάτη κληθεῖσα ἐν τοιαύτῃ καταστάσει τοῦ περιέχοντός φησιν·

οὐ λαλέω, κλείσω δὲ πύλας δολιχοῖο φάρυγγος·
νυκτὸς γὰρ κέντροις ἀχρειοτάτοις προσελαύνει
5 Τιτηνὶς κερόεσσα θεὴ κακὸν Ἄρη ἰδοῦσα.

καὶ πάλιν» *φησί* «τινῶν εἰπόντων, εἰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην εἰσίν, ὅτι φυλάττονται ταῦτα, ἐπήγαγε·

λυέσθω φύσεως δεσμῶν, ἵνα σοῖσι πίθωμαι.
10 ὦ κραδίη, τί λέληκας, ἀναλκείῃσι τυπεῖσα;
οὐ ποθέεις μαθέειν, ὅ σε μὴ θέμις ὧδ' ἐρεείνειν;
στῆτε πόθου· παύσασθε βίης τυτθοί περ ἐόντες.»

καὶ ἕτερα πολλὰ τοιαῦτα Πορφύριος παρατίθεται τήν τε βίαν τῶν καλούντων ἀνθρώπων ἐκτραγῳδῶν καὶ τῶν 15 *βιαζομένων θεῶν τὴν ἐπὶ τοῖς συμπίπτουσιν ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῶν ἄστρων ἄγνοιαν, ὡς* «καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν ὑποκειμένων τῇ γενεθλιαλογίᾳ καὶ ταῖς μοίραις καὶ ὡς ὑπὸ ἀνθρώπων τοῖς ἐπανάγκοις κατίασι βιαζόμενοι, ὡς καὶ αὐτήν ποτε τὴν Ἑκάτην δυσανασχετοῦσαν εἰπεῖν 20 πρὸς τὸν ἐπαναγκάζοντα·

τίπτε μ' ἀεὶ θείοντος ἀπ' αἰθέρος ὧδε χατίζων
θειοδάμοις Ἑκάτην με θεὴν ἐκάλεσσας
ἀνάγκαις;»

342F cf. Wolff 176–177 **3–12** cf. Lewy 52–54 **11** cf. theos. 21,6 Buresch *σὺ δὲ παῦε τὰ μὴ θέμις ἐξερεείνων*

342F 3 *δολιχοῦ φαρυγῆος* cod. : corr. Reich. **5** *τιτηνί σκερόεσσα* cod. : corr. Reich. *ἀρ' ἰδοῦσα* cod. : corr. Wolff **9** *δεσμὰ* cod. : corr. Lewy **11** *οὐ ποθέεις*] *ὁ ὑποθέεις* cod. : corr. Reich. : *ὡς ποθέεις* coni. Wolff *σε* Wolff, Lewy : *τε* cod.

ἐγὼ δὲ ταῦτα ἐκ πολλῶν παρεθέμην ὀλίγα πρὸς ἔλεγχον τοῦ μηδὲ τέχνην τὴν γενεθλιαλογίαν ὑπάρχειν.

343F. Augustinus civ. XIX 22,17–23,17 (II 392, 26–393,21)

Postremo ipse est deus, quem doctissimus philosophorum, quamvis Christianorum acerrimus inimicus, etiam per eorum oracula, quos deos putat, deum magnum Porphyrius confitetur. nam in libris, quos *ἐκ λογίων φιλοσοφίας* appellat, in quibus exequitur atque conscribit rerum 5 ad philosophiam pertinentium velut divina responsa, ut ipsa verba eius, quemadmodum ex Graeca lingua in Latinam interpretata sunt, ponam. *«interroganti»* inquit, *«quem deum placando revocare possit uxorem suam a Christianismo, haec ait versibus Apollo.»* deinde verba velut 10 Apollinis ista sunt: *«forte magis poteris in aqua impressis litteris scribere aut adinflans leves pinnas per aera avis volare, quam pollutae revoces impiae uxoris sensum. pergat quo modo vult inanibus fallaciis †perseverans et lamentari fallaciis mortuum deum cantans, quem iudicibus recta sentientibus perdi-* 15

343F cf. Wolff 183–184 **8** interpretata sunt] haec vocabula (cf. infra 27 *interpretati sunt*) demonstrant Augustinum Porphyrii opus interpretatione latina legisse, ut putat Lewy 451 n. 10 **14–15** cf. 345/345aF (Aug. civ. XIX 23, 23–24 *quam*

343F 4 eglogion *codd.* **12** inflans AGrB[1]a **14** perseverans et lamentari fallaciis mortuum deum cantans RAGrBD Habe : *om.* g : perseverans lamentari mortuum deum et cantans *Regius vetus codex*? (*ed. Ben.*) : inanibus fallaciis mortuum deum. cantans *cd. e Corbeiensibus*? (*ed. Ben.*)

tum pessima in speciosis ferro vincta mors interfecit.» deinde post hos versus Apollinis, qui non stante metro Latine interpretati sunt, subiunxit atque ait: *«in his quidem inremediabile sententiae eorum manifestavit dicens, quoniam Iudaei*
20 *suscipiunt deum magis quam isti.»*

344 F. Augustinus civ. XIX 23,30–37 (II 394,8–16)

Item ad ea, quae interrogavit Apollinem, quid melius, verbum sive ratio an lex, *«respondit»* inquit *«versibus haec dicens»*, ac deinde subicit Apollinis versus, in quibus et isti sunt, ut quantum satis est inde decerpam. *«in deum*
5 *vero»* inquit *«generatorem et in regem ante omnia, quem tremit et caelum et terra atque mare et infernorum abdita et ipsa numina perhorrescunt; quorum lex est pater, quem valde sancti honorant Hebraei.»*

sibi constet vel ipsa oracula inter se faciat convenire, postea videbimus); Lact. inst. IV 13,11 *propterea Milesius Apollo consultus utrumne* (sc. *Christus*) *deus an homo fuerit, hoc modo respondit*: *θνητὸς ἔην κατὰ σάρκα σοφὸς τερατώδεσιν ἔργοις / ἀλλ' ὑπὸ Χαλδαίοισι δικασπολίαισιν ἁλώσας* (*ἁλωκώς* coni. Wolff 185) / *γομφωθεὶς σκολόπεσσι πικρὴν ἀνέπλησε τελευτήν*
344 F cf. Wolff 142 **4–8** cf. Lact. de ira 23,12 *Apollo Milesius de Iudaeorum religione consultus responso haec introducit*: *ἐς δὲ θεὸν βασιλῆα καὶ ἐς γενετῆρα πρὸ πάντων, / ὃν τρομέει καὶ γαῖα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα / ταρτάρεοί τε μυχοὶ καὶ δαίμονες ἐρρίγασιν.* e Porphyrio hausit Lact.? cf. Wolff 142–143; G. Kutsch, In Lact. de ira dei librum quaest. philol., Leipzig 1933, 74 sq. (e Labeone putat hausisse Lact.); Kraft-Wlosok, Lact. de ira ed. 89–90; R. M. Ogilvie, The Library of Lactantius, Oxford 1978, 24; R. L. Wilken, Pagan Criticism 124

16 in *om.* Be **344 F 1** ad eũ g : ad eam DH

344aF. Augustinus civ. XX 24,8–26 (II 467,7–26)

Quid est quod Porphyrius, cum pietatem laudet Hebraeorum, qua magnus et verus et ipsis numinibus terribilis ab eis colitur deus, Christianos ob hoc arguit maximae stultitiae etiam ex oraculis deorum suorum, quod istum mundum dicunt esse periturum? ecce in litteris pietatis 5
Hebraeorum dicitur deo, quem confitente tanto philosopho etiam ipsa numina perhorrescunt: 'opera manuum tuarum sunt caeli, ipsi peribunt'. numquid, quando caeli peribunt, mundus, cuius idem caeli superior pars est et tutior, non peribit? si haec sententia Iovi displicet, cuius, 10
ut scribit iste philosophus, velut gravioris auctoritatis oraculo in Christianorum credulitate culpatur, cur non similiter sapientiam tamquam stultitiam culpat Hebraeorum, in quorum libris piissimis invenitur? porro si in illa sapientia, quae Porphyrio tam multum placet, ut eam deo- 15
rum quoque suorum vocibus praedicet, legitur caelos esse perituros, cur usque adeo vana est ista fallacia, ut in fide Christianorum vel inter cetera vel prae ceteris hoc detestentur, quod in ea periturus creditur mundus, quo utique nisi pereunte caeli perire non possunt? 20

344bF. Augustinus civ. XXII 3,22–25 (II 557,10–13)

Idem quippe deus utraque promisit, utraque ventura esse praedixit, quem perhorrescunt numina paganorum etiam teste Porphyrio, nobilissimo philosopho paganorum.

344cF. Augustinus civ. XXII 25,1–15 (II 617,5–20)

Verum de animi bonis, quibus post hanc vitam beatissi-

344aF 7–8 Ps. 101,26

mus perfruetur, non a nobis dissentiunt philosophi nobiles; de carnis resurrectione contendunt, hanc quantum possunt negant. sed credentes multi negantes paucissimos
5 reliquerunt et ad Christum, qui hoc quod istis videtur absurdum in sua resurrectione monstravit, fideli corde conversi sunt, docti et indocti, sapientes mundi et insipientes. hoc enim credidit mundus, quod praedixit deus, qui etiam hoc praedixit, quod hanc rem mundus fuerat credi-
10 turus. neque enim Petri maleficiis ea cum laude credentium tanto ante praenuntiare compulsus est. ille est enim deus, quem (sicut iam dixi aliquotiens, nec commonere me piget) confitente Porphyrio atque id oraculis deorum suorum probare cupiente ipsa numina perhorrescunt;
15 quem sic laudavit, ut eum et deum patrem et regem vocaret.

345 F. Eusebius dem. evang. III 6,39–7,2

Ἐν οἷς ἐπέγραψε Περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας ἐν τρίτῳ συγγράμματι τέθειται, ὧδέ πως ἱστορῶν
5 *κατὰ λέξιν·*

«παράδοξον ἴσως δόξειεν ⟨ἂν⟩ τισιν εἶναι τὸ μέλλον λέγεσθαι ὑφ' ἡμῶν. τὸν γὰρ Χριστὸν οἱ θεοὶ εὐσε-

345a F. Augustinus civ. XIX 23,43–73 (II 394, 22–395,19)

Dicit etiam bona philosophus iste de Christo, quasi oblitus illius, de qua paulo ante locuti sumus. ... tamquam mirabile aliquid at- 5
que incredibile prolaturus «*praeter opinionem*» inquit «*profecto quibusdam videatur esse quod dicturi sumus. Christum enim dii piissimum* 10

345/345a F cf. Wolff 180–181

345 F 7 add. Steph.

10 βέστατον ἀπεφήναντο καὶ
ἀθάνατον γεγονότα, εὐ-
φήμως τε αὐτοῦ μνημο-
νεύουσι.»

καὶ ὑποβὰς ἐπιλέγει· «περὶ
15 γοῦν τοῦ Χριστοῦ ἐρωτη-
σάντων, εἰ ἔστι θεός, (sc.
ἡ Ἑκάτη) φησίν·
ὅττι μὲν ἀθανάτη ψυχὴ
μετὰ σῶμα προβαίνει, /
20 γιγνώσκεις, σοφίης ⟨δὲ⟩
τετμημένη αἰὲν ἀλᾶται· /
ἀνέρος εὐσεβίῃ προφερε-
στάτου ἐστὶν ἐκείνη /
ψυχή.»

pronuntiaverunt et immorta-
lem factum et cum bona
praedicatione eius memine-
runt; Christianos vero pollu-
tos» inquit *«et contaminatos* 15
et errore implicatos esse di-
cunt et multis talibus adver-
sus eos blasphemiis utuntur.»
deinde subicit velut ora-
cula deorum 20
blasphemantium Christia-
nos et post haec *«de Christo*
autem» inquit *«interroganti-*
bus, si est deus, ait Hecate:
'quoniam quidem inmortalis 25
anima post corpus {*ut*} *ince-*
dit, nosti; a sapientia autem
abscisa semper errat. viri pie-
tate praestantissimi est illa
anima; hanc colunt aliena a 30
se veritate'.» deinde post
verba huius quasi oraculi
sua ipse contexens:

345F 22–25 cf. Synes. h. 5,55 *ὅθεν ἥρως*

345F 18 *ὅτι* P : corr. Steph. **19–23** / = versus finis **20** *γνώσκει σοφίη τετιμημένην ἐναλατε* P : corr. Gaisf. *δὲ* add. Wolff **22** *εὐσεβείη* P : corr. Gaisf. **24** *ψυχή, ⟨τὴν δὲ τίουσιν ἀληθείης σφιν ἀπούσης⟩* coni. Wolff : *⟨τὴν δὲ τίουσιν ἑκὰς σφῶν ὄντος ἀληθοῦς⟩* coni. Nauck, Ann. Antiquitatis (1855) 119 **345aF 26** {ut} *incl. Domb. : secl. Wey, Kalb* **27** nostis b

25 «εὐσεβέστατον ἄρα ἔφη
αὐτόν, καὶ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ, καθάπερ ⟨καὶ⟩
τῶν ἄλλων ⟨εὐσεβῶν⟩,
μετὰ θάνατον ἀπαθανατι-
30 σθῆναι, ἣν σέβειν
ἀγνοοῦντας τοὺς Χρι-
στιανούς.
ἐπερωτησάντων δέ, διὰ τί
ἐκολάσθη, ἔχρησεν·

35 σῶμα μὲν ἀδρανέσιν βα-
σάνοις αἰεὶ προβέβληται· /
ψυχὴ δ' εὐσεβέων εἰς οὐ-
ράνιον πέδον ἵζει.» /

καὶ ἐπιλέγει μετὰ τὸν χρη-
40 *σμὸν ἑξῆς*· «αὐτὸς οὖν εὐ-
σεβὴς καὶ εἰς οὐρανούς,
ὥσπερ οἱ εὐσεβεῖς, χωρή-
σας. ὥστε τοῦτον μὲν οὐ
βλασφημήσεις, ἐλεήσεις

«piissimum igitur virum» in-
quit *«eum dixit et eius ani-* 35
mam, sicut et aliorum pio-
rum, post obitum immortali-
tatę dignatam, et hanc colere
Christianos ignorantes.

interrogantibus autem», in- 40
quit, *«cur ergo damnatus est,*
oraculo respondit dea:
'corpus quidem debilitantibus
tormentis semper oppositum
est; anima autem piorum 45
caelesti sedi insidet. illa vero
anima aliis animabus fatali-
ter dedit, quibus fata non ad-
nuerunt deorum dona obti-
nere neque habere Iovis im- 50
mortalis agnitionem, errore
implicari.' propterea ergo diis
exosi, quia, quibus fato non
fuit nosse deum nec dona ab
diis accipere, his fataliter de- 55
dit iste errore implicari. ipse
vero pius et in caelum, sicut
pii, concessit. itaque hunc
quidem non blasphemabis,
misereberis autem hominum 60

345F **27** ⟨*καί*⟩ Steph. **28** ⟨*εὐσεβῶν*⟩ Wolff **35–38** / = versus finis **36** *προβέβλητο* P : corr. Steph. **37** *εὐσεβῶν* P : corr. Steph.

45 *δὲ τῶν ἀνθρώπων τὴν ἄνοιαν.»*

dementiam, ex eo in eis facile praecepsque periculum.»

345bF. Augustinus civ. X 27,37–39 (I 444,31–32)

Non enim te decepisset, quem vestra, ut tu ipse scribis, oracula *sanctum inmortalemque* confessa sunt.

345cF. Augustinus de cons. evang. I 15,23 (PL 34, 1052; p. 22,3–6 Weihrich)

Quidam philosophi eorum, sicut in libris suis Porphyrius Siculus prodidit, consuluerunt deos suos quid de Christo responderent; illi autem oraculis suis Christum laudare compulsi sunt.

346F. Augustinus civ. XIX 23,107–133 (II 396, 27–397,22)

Sane Christum laudans vel Porphyrius vel Hecate, cum dicat eum ipsum fataliter dedisse Christianis, ut implicarentur errore, causas tamen eiusdem, sicut putat, pandit erroris. quas antequam ex verbis eius exponam, prius

345cF cf. ibid. 34,52 (p. 57,19–58,3) *nonnulli quaerere solent cur ipsius Christi nulla scripta proferamus. ita enim volunt et ipsum credi nescio quid aliud scripsisse quod diligunt nihilque sensisse contra deos suos, sed eos potius magico ritu coluisse, et discipulos eius non solum de illo fuisse mentitos dicendo illum deum, per quem facta sunt omnia, cum aliud nihil quam homo fuerit quamvis excellentissimae sapientiae, verum etiam de dis eorum non hoc docuisse quod ab illo didicissent.* cf. Arnob. nat. I 27 p. 22,9–10 *cur ad Christi paveant mentionem, discipulos cur eius inimicos habent et invisos.* cf. Courcelle, REL 31 (1953) 271 n. 2 **346F** cf. Wolff 185–186 **1–4** cf. Lact. inst. IV 13, 14 *si sapiens fuit, ergo doctrina eius sapientia est nec ulla alia, et sapientes qui sequuntur nec ulli alii. cur igitur vulgo pro stultis et vanis et ineptis habemur?* cf. Wilken, Pagan Criticism 124

5 quaero, si fataliter dedit Christus Christianis erroris implicationem, utrum volens an nolens dederit. si volens, quo modo iustus? si nolens, quo modo beatus? sed iam causas ipsius audiamus erroris. «*sunt*» inquit «*spiritus terreni minimi loco quodam malorum daemonum potestati subiecti.*
10 *ab his sapientes Hebraeorum (quorum unus iste etiam Iesus fuit, sicut audisti divina Apollinis, quae superius dicta sunt), ab his ergo Hebraei daemonibus pessimis et minoribus spiritibus vetabant religiosos et ipsis vacare prohibebant; venerari autem magis caelestes deos, amplius autem venerari deum*
15 *patrem. hoc autem*» inquit «*et dii praecipiunt et in superioribus ostendimus, quemadmodum animum advertere ad deum monent et illum colere ubique imperant. verum indocti et impiae naturae, quibus vere fatum non concessit ab diis dona obtinere neque habere Iovis immortalis notionem, non audientes*
20 *et deos et divinos viros deos quidem omnes recusaverunt, prohibitos autem daemones* †*et hos non odisse, sed revereri. deum autem simulantes colere, ea sola, per quae deus adoratur, non agunt. nam deus quidem, utpote omnium pater, nullius indiget; sed nobis est bene, cum eum per iustitiam et castitatem*
25 *aliasque virtutes adoramus, ipsam vitam precem ad ipsum fa-*

24–28 cf. Apollon. *Περὶ θυσιῶν* ap. Euseb. praep. evang. IV 13 (I 185,5–9) *μόνῳ δὲ χρῷτο πρὸς αὐτὸν αἰεὶ τῷ κρείττονι λόγῳ, λέγω δὲ τῷ μὴ διὰ στόματος ἰόντι, καὶ παρὰ τοῦ καλλίστου τῶν ὄντων διὰ τοῦ καλλίστου τῶν ἐν ἡμῖν αἰτοίη τὰ ἀγαθά· νοῦς δέ ἐστιν οὗτος, ὀργάνου μὴ δεόμενος. οὐκοῦν κατὰ ταῦτα οὐδαμῶς τῷ μεγάλῳ καὶ ἐπὶ πάντων θεῷ θυτέον*. hausitne Apollonii verba ex Porphyrio? cf. Norden, Agnostos Theos 343–346; corp. Herm. XIII 19 (I 208,15–16 Fest.-Nock) *δέξαι ἀπὸ πάντων λογικὴν θυσίαν*; Porph. abst. II 34 pp. 163,22–164,3 N. (habet etiam Euseb. praep. evang. IV 11) *δεῖ ἄρα συναφθέντας καὶ ὁμοιωθέντας αὐτῷ τὴν αὐτῶν ἀναγωγὴν θυσίαν ἱερὰν προσάγειν τῷ θεῷ, τὴν αὐτὴν δὲ καὶ ὕμνον οὖσαν καὶ ἡμῶν σωτηρίαν*; II 61 p. 185, 1–2 *θεοῖς δὲ ἀρίστη μὲν ἀπαρχὴ νοῦς καθαρὸς καὶ ψυχὴ ἀπαθής*;

cientes per imitationem et inquisitionem de ipso. inquisitio enim purgat», inquit, *«imitatio deificat affectionem ad ipsum operando.»*

347F. Eusebius praep. evang. V 7,6–8,7 (I 236, 10–238,11)

Ἐπίσκεψαι δὲ πότερά σοι θείας εἶναι δοκεῖ φύσεως ἢ φαύλης καὶ μοχθηροτάτης τὰ ἑξῆς ἐπιλεγόμενα· λέγει δ' οὖν ὁ αὐτός·

«Ὀρθῶς καὶ τοῦτο ὁ Ῥόδιος Πυθαγόρας ἀπεφήνατο, ὅτι οὐχ ἥδονται οἱ κληζόμενοι ἐπὶ ταῖς παρουσίαις 5 θεοί, ἀνάγκῃ δέ τινι ἀκολουθίας συρόμενοι παραγίνονται, καὶ οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δὲ ἧττον. τινὲς δὲ καὶ ἔθος ὥσπερ ποιησάμενοι τῆς ἑαυτῶν παρουσίας εὐμαρέστερον φοιτῶσι, καὶ μάλιστα ἐὰν καὶ φύσει ἀγαθοὶ

II 45 p. 174,18 *νοερᾷ θυσίᾳ*; Hierocl. in carm. aur. I 18 p. 13,9–13 Köhler *μόνος γὰρ οἶδε τιμᾶν ... ὁ προηγουμένως ἱερεῖον ἑαυτὸν προσάγων καὶ ἄγαλμα θεῖον τεκταίνων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ ναὸν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ θείου φωτὸς τὸν ἑαυτοῦ κατασκευάζων νοῦν* (cf. Plat. Phdr. 252d7; Plot. I 6,9,18 sq.; Hierocl. XIX 10 p. 83,24); XIX 2 p. 81, 10–11 *ἐπικοίτιον ᾆσμα θεῷ τὴν τῶν διαθέσεων ἀνάκρισιν ποιούμενοι*; Procl. phil. Chald. II *ὕμνον οὖν τῷ θεῷ τοῦτον ἀναθῶμεν, τὴν εἰς αὐτὸν ἐξομοίωσιν.* cf. Smith, Porphyry 96–97; E. Ferguson, ANRW II 23,2, 1152–1156 **347F** cf. Wolff 154–158 4 cf. Ziegler, Pythagoras 11, RE XXIV (1963) 304–305

347F ABION(D)V : 22–32 om. B 3 post *αὐτός* titulus *ΟΤΙ ΜΑΓΓΑΝΕΙΑΙΣ ΚΑΘΕΛΚΕΣΘΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ ΑΝΑΓΚΑΖΕΣΘΑΙ ΤΑΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑΙΣ ΒΟΥΛΑΙΣ ΥΠΗΡΕΤΕΙΣΘΑΙ ΟΜΟΛΟΓΟΥΣΙ* 5 {*οἱ*} Ziegler, Pythagoras, RE XXIV (1963) 304–305 *παρουσίαις*] *θυσίαις* A

10 τυγχάνωσιν· οἱ δὲ κἂν ἔθος ἔχωσιν τοῦ παραγίνεσθαι, βλάβην τινὰ προθυμοῦνται ποιεῖν, καὶ μάλιστα ἐὰν ἀμελέστερόν τις δοκῇ ἀναστρέφεσθαι ἐν τοῖς πράγμασιν. τοῦ γὰρ Πυθαγόρου ταῦτ' εἰρηκότος παρετήρησα ἐκ τῶν λογίων ὡς ἀληθές ἐστιν τὸ εἰρημένον. πάντες
15 γὰρ δι' ἀνάγκην φασὶν ἀφῖχθαι, οὐχ ἁπλῶς δέ, ἀλλ' οἷον, εἰ χρὴ οὕτω φάναι, πειθανάγκην. εἴρηται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐκεῖνα τὰ τῆς Ἑκάτης, δι' ὧν φησιν ἐπιφαίνειν·

ἠέριον μετὰ φέγγος ἀπείριτον ἀστεροπληθὲς
20 ἄχραντον πολὺ δῶμα θεοῦ λίπον ἠδ' ἐπιβαίνω
γαίης ζῳοτρόφοιο τεῇς ὑποθημοσύνησι
πειθοῖ τ' ἀρρήτων ἐπέων, οἷς δὴ φρένα
τέρπειν
ἀθανάτων ἐδάη θνητὸς βροτός.

καὶ πάλιν·

25 ἤλυθον εἰσαΐουσα τεῆς πολυφράδμονος εὐχῆς,
ἣν θνητῶν φύσις εὗρε θεῶν ὑποθημοσύνῃσιν.

16 *πειθανάγκην*] cf. Plat. resp. 364c3–4; Lewy 58 n. 184 **19–24** orac. Chald. F219; cf. Lewy 51 n. 162 **25–26** orac. Chald. F222

347F 19–24 habent Niceph. in Syn. insomn. PG 149, 604 AB; Apostolius VIII 429 (Paroemiogr. Gr. II 442) ut *Πυθαγορίου Ῥοδίου* **26–27** habent Thdt. X 22 p. 249,4–5; Niceph. 540 A

12 *συναναστρέφεσθαι* BONV *ἐν* om. NV **16** *πειθανάγκαις* BNV : *ποθανάγκαις* O **19** *μεγαφεγγὲς* coni. Wolff **22** *τέρπει* A **23** *ἐδάη* Jortin : *ἀδαῆ* A Niceph. : *ἔα δε* I : *ἕαδε* SBONV : *ἔαδε* des Places **25** *ἤλυθεν* BONDV

καὶ ἔτι σαφέστερον·

τίπτε μ' ἀεὶ θείοντος ἀπ' αἰθέρος ὧδε χατίζων
θειοδάμοις Ἑκάτην με θεὴν ἐκάλεσσας ἀνάγκαις;

καὶ ἑξῆς· 30

τοὺς μὲν ἀπορρήτοις ἐρύων ἴυγξιν ἀπ' αἴθρης
ῥηιδίως ἀέκοντας ἐπὶ χθόνα δῖαν ἄγεσθαι,
τοὺς δὲ μέσους μεσάτοισιν ἐπεμβεβαῶτας ἀήταις
νόσφι πυρὸς θείοιο, πανομφέας ὥσπερ ὀνείρους,
εἰσκρίνεις μερόπεσσιν, ἀεικέα δαίμονας ἔρδων. 35

καὶ πάλιν·

ἀλλ' οἱ μὲν καθύπερθε μετήοροι οὐρανίωνες
σπερχόμενοι κούφαισι μεθ' Ἁρπυίαισι φέρονται·
ῥίμφα δὲ θειοδάμοισιν ἐπημύσαντες ἀνάγκαις
εἰς χθόν' ἐπειγομένως Δηώιον ἀίσσουσιν, 40
θνητοῖς ἐσσομένων ὑποφήτορες.

καὶ πάλιν ἄλλος ἀναγκαζόμενος ἔφη·

κλῦθι μεῦ οὐκ ἐθέλοντος, ἐπεί μ' ἐπέδησας ἀνάγκη.»

29–30 orac. Chald. F221 **32–36** orac. Chald. F223 **44** orac. Chald. F220

29–30 habent Philop. op. mundi 202,13–14 (342F,21–22); Thdt. X 22 p. 249,6–7; Niceph. 604 B **32–36** habet Niceph. 540 A **43** habent Thdt. X 22 p. 249,8–9; Niceph. 604 B

28 *τίπτε – ὧδε*] *τίνος φησὶ* Thdt. **31** *ἀπειρήτοις* IS : *ἀπειρίτοις* AHO : *ἀπειρίτους* NV : *ἀπειρήτους* D : corr. Vig. **32** *δῖαν*] *τήνδε* des Places *κατάγεις* Niceph. : *κατῆγες* des Places **33** *ἐπεμβεβαῶσιν* AIS : *ἐπαμβεβαῶσιν* ONV : corr. Vig. *ἀήταις*] *αὐταῖς* Niceph. **34** *θείοισι* Niceph. **39** *ἐπημύσαντες* A : *ἐπιμύσ-* BONV : *ἐπομύσ-* I **41** *ὑποφήταις* A

348F. Eusebius praep. evang. V 8,8–10 (I 238,12–22)

Ἐπὶ τούτοις πάλιν ὁ συγγραφεὺς φησιν·

«Ἐπεὶ καὶ ἐπανάγκους ἑαυτῶν ἐκδιδόασιν, ὡς δηλώσει ὁ ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκδοθεὶς περὶ ἑαυτοῦ ἐπάναγκος. λέγεται δὲ οὕτως·

5 οὔνομ' ἀναγκαίης τόδε καρτερὸν ἠδ' ἔτι βριθύ.

καὶ ἐπήγαγεν·

μόλε δ' ἐσσυμένως τοισίδε μύθοις,
†οὓς† ἀπ' ἐμῆς κραδίης ἀνάγω,
ἱεροῖσι τύποις
10 συνθλιβομένου πυρὸς ἁγνοῦ.
τολμᾷ δὲ φύσις ταῦτα προφαίνειν
τῆς σῆς γενέθλης, ἄμβροτε Παιάν.»

349F. Eusebius praep. evang. V 8,11–12 (I 239,1–13)

«Καὶ *πάλιν* ὁ Ἀπόλλων·

ῥεῦμα τὸ Φοιβείης ἀπονεύμενον ὑψόθεν αἴγλης

348–350F cf. Wolff 159–165 **348F** cf. Lewy 58–62 **349F** cf. Phil. somn. III 299,1 *ὑπηχεῖ δέ μοι πάλιν τὸ εἰωθὸς ἀφανῶς ἐνομιλεῖν πνεῦμα ἀόρατον*; Iambl. myst. III 6 p. 112, 10 sq.; Dodds, Procl. El. p. 314; Lewy 43–47

348F ABION(D)V **1** *ἐπὶ – πάλιν*] *πάλιν οὖν* BONV **2** *ἐπ' ἀνάγκαις* BONV **3–4** *ἐπ' ἀνάγκαις* codd. : corr. Wolff **4** *λέγει δ'* BONV **5** *ἠδέ τι* BO : *οὐδέ τι* NV *ἐπιβριθύ* coni. Lewy **8** *οἵους* Wolff : *ὥς* ⟨*σ'*⟩ Lewy *ἐμῆς* A : *ἐμεῖο* SBONV : *ἐμοῖο* I *κραδεῖο* BON **9** *τύποισι* codd. : corr. Wolff metri causa **12** *σεῖο* A *γεν., ἄμβροτε, Παιάν* interprt. Lewy (*ἄμ.* = Apollinis pater) **349F** ABION(D)V **1** *ὁ Ἀπ.* om. A **2–3** *αἴγλης πνοιῇ*] *ἐκ δυσπνόης* A

πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ κεκαλυμμένον ἠέρος ἁγνοῦ,
θελγόμενον μολπαῖσι καὶ ἀρρήτοις ἐπέεσσιν
κάππεσεν ἀμφὶ κάρηνον ἀμωμήτοιο δοχῆος· 5
λεπταλέων ὑμένων μαλακὸν δ' ἐνέπλησε χιτῶνα,
ἀμβολάδην διὰ γαστρὸς ἀνεσσύμενον παλίνορσον·
αὐλοῦ δ' ἐκ βροτέοιο φίλην ἐτεκνώσατο φωνήν.»

τούτοις ὁ συγγραφεὺς ἐπιλέγει· 10

«Τούτων οὔτε σαφέστερα οὔτε θεϊκώτερα καὶ φυσικώτερα γένοιτ' ἄν. πνεῦμα γὰρ τὸ κατιὸν καὶ ἀπόρροια ἐκ τῆς ἐπουρανίου δυνάμεως εἰς ὀργανικὸν σῶμα καὶ ἔμψυχον εἰσελθοῦσα, βάσει χρωμένη τῇ ψυχῇ, διὰ τοῦ σώματος ὡς ὀργάνου φωνὴν ἀποδίδωσιν.» 15

350F. EUSEBIUS praep. evang. V 8,13–9,9; 9,12 (I 239, 14–241,4; 241,14–20)

Ἀλλ' ὅτι μὲν ἀναγκάζονται, ἱκανὰ καὶ ταῦτα παραστῆ-

11 cf. Myers, Greek Oracles 480; Pythag. Rhod. ap. Aen. Gaz. Theophr. p. 61 Boissonade *πότερον θεοὶ ἢ δαίμονες ἢ τούτων ἀπόρροιαι, καὶ πότερον δαίμων εἷς ἄλλος εἶναι δοκῶν ἢ πολλοὶ καὶ σφῶν αὐτῶν διαφέροντες, οἱ μὲν ἥμεροι, οἱ δὲ ἄγριοι, καὶ οἱ μὲν ἐνίοτε τἀληθῆ λέγοντες οἱ δ' ὅλως κίβδηλοι... τέλος προΐεται δαίμονος ἀπόρροιαν εἶναι τὸ φάσμα*

3 *λιγυρῆς* A **5** *δοχῆλος* BOV : *δοχῆς* N : *δοχῆο* D : corr. Wolff **5–6** *δοχῆος λεπτ. ὑμένων* interp. Wolff et Mras. : lacunam inter lineas susp. Wolff : loc. corr. Lewy 43 n. 136 **11** *καὶ*] *οὔτε* BONV **13** *οὐρανίου* BO **15** *στόματος* coni. Dind. *ἀποδ. φωνήν* BONV

σαι. ὅτι δὲ καὶ ἀξιοῦσιν ἀπολυθῆναι, ὡς οὐκ ἐπ' αὐτοῖς τῆς ἀναχωρήσεως κειμένης, μάθοις ἂν ἐκ τούτων·
«Ὅτι δὲ σπεύδουσιν ἀναχωρεῖν οἱ κληθέντες θεοί,
5 δηλώσει τὰ τοιαῦτα, λεγόντων·

λύετε λοιπὸν ἄνακτα, βροτὸς θεὸν οὐκέτι χωρεῖ.

καὶ πάλιν·

τίπτ' ἐπιδευόμενοι δηρὸν βροτὸν αἰκίζεσθε;

καὶ πάλιν·

10 ἕρπε καὶ ὀτραλέως ἐπιέρχεο, τόνδε σαώσας.

καὶ πῶς ἀπολύειν αὐτοὺς χρή, αὐτὸς διδάξει λέγων·

παύεο δή, περίφρων, ὀάρων, ἀνάπαυε δὲ φῶτα,
θάμνων ἐκλύων πολιὸν τύπον ἠδ' ἀπὸ γυίων
Νειλαίην ὀθόνην χερσὶ στιβαρῶς ἀπαείρας.

15 καὶ τὴν ἀπόλυσιν εἶπεν·

ὑψίπρῳρον αἶρε ταρσόν, ἴσχε βάξιν ἐκ μυχῶν»

350F 6 orac. Chald. F225, cf. Lewy 40 sq.; cf. Porph. 342F,9–10; Psell, script. min. 446,25 (= Orac. Chald. p. 221, 19 sq. des Places)

350F 6 habet et Thdt. X 22 p. 249,9–10

350F ABION(D)V : 8–10, 12–17 (*ἐπιλελεγμένα*) om. B **3** post *τούτων* titulus *ΟΤΙ ΟΥΔΕ ΑΦ' ΕΑΥΤΩΝ ΑΝΑΧΩΡΕΙΝ ΔΥΝΑΝΤΑΙ* **12** *πρόφρων* Dindorf **13** *τάμνων* AIONV : corr. Vig. : *ῥάμνων* coni. Dindorf *ἠδ'*] *δ'* A *γύων* ONV **14** *νειλέην* A : *νηλέην* IONV : corr. Vig. : *Νειλῴην* Lobeck, Aglaophamus I 108 **16** *βάσιν* A

καὶ τὰ τούτοις ἐπιλελεγμένα. οἷς ἐπιφέρει· «καὶ βραδυνόντων ἀπολῦσαι φησίν·

σινδόνος ἀμπέτασον νεφέλην λῦσόν τε δοχῆα.

καὶ πάλιν ἄλλοτε ἀπόλυσιν ἔδωκεν τοιαύτην· 20

Ναϊάδες Νύμφαι, Μούσαις μίγα λύετε Φοῖβον
ᾄδουσαι θείαις ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα.

καὶ πάλιν ἄλλοτέ φησιν·

λύσατέ μοι στεφάνους καί μευ πόδας ὕδατι λευκῷ
ῥάνατε καὶ γραμμὰς ἀπαλείψατε, καί κε μόλοιμι. 25
χειρὸς δεξιτερῆς δάφνης κλάδον ἄρατε χερσὶν
ψήχετέ ⟨τ'⟩ ὀφθαλμοὺς διδύμους ῥῖνάς τε προσώπου.
ἄρατε φῶτα γαίηθεν ἀναστήσαντες, ἑταῖροι.»

οἷς ἐπιλέγει ὁ συγγραφεύς· 30

«Τὰς γραμμὰς τοίνυν παρακελεύεται ἀπαλείφειν, ἵνα ἀπέλθῃ· ταύτας γὰρ κρατεῖν καὶ μέντοι καὶ τὸ ἄλλο σχῆμα τῆς ἐνδύσεως, διὰ τὸ φέρειν εἰκονίσματα τῶν κεκλημένων θεῶν.» ... *εἰ γὰρ δὴ ἀβίαστον καὶ ἀκατανάγκαστον καὶ πάντων κρεῖττον τὴν φύσιν ἀπαθὲς ὂν* 35 *καὶ ἐλεύθερον τὸ θεῖον, πῶς ἂν εἶεν θεοὶ μαγγανείαις ταῖς διὰ τοιῶνδε σχημάτων καὶ γραμμῶν καὶ τύπων στεφάνοις*

19 cf. Procl. in Remp. I 111,28 *οὐ φέρει με τοῦ δοχέως ἡ τάλαινα καρδία, φησίν τις θεῶν.* cf. Lewy 40–41

17 *ἐπιλελεγμένα* A : *ἐπιλεγόμενα* IONV *συνεπιφέρει* NV 19 *σινδόνας* codd. : corr. Wolff *ἀναπέτασον* BO 21 *μιγαλοιοτε* A : *μέγα λύετε* BIONV : corr. Vig. : *μετὰ λύετε* Gifford : *μέγα κλείετε* Dindorf 27 ⟨*τ'*⟩ Gaisford *πρόσωπον* AIONV : *-πα* B : corr. Steph. 31 *παρακελεύετε* B *ἀλείφειν* BON 36 *οἱ θεοὶ* A : *θεοὶ* ⟨*οἱ*⟩ Mras

τε καὶ τοῖς ἀπὸ γῆς ἄνθεσι καί τισιν ἄλλαις ἀσήμοις καὶ
βαρβάροις ἠχαῖς τε καὶ φωναῖς κηλούμενοι καὶ τοῖς τυχοῦ-
40 σιν ἀνθρώποις χειρούμενοι καὶ ὡσπερεὶ δεσμοῖς καταδου-
λούμενοι, ὥστε μηδὲ τὴν αὐτεξούσιον καὶ προαιρετικὴν σῴ-
ζειν ἐφ' ἑαυτοῖς δύναμιν;

P.44 *Περὶ ἀγαλμάτων* (Bid. 47, Beut. 45)

351F. EUSEBIUS praep. evang. III 6,7–7,1 (I 122, 13–123,6)

*Τοσούτων ἡμῖν ἀποδεδειγμένων εἰς ἔλεγχον τῆς ἀσυ-
στάτου θεολογίας τῆς τε λεγομένης μυθικωτέρας καὶ τῆς
ὑψηλοτέρας δὴ καὶ φυσικωτέρας, ἣν οἱ παλαιοὶ Ἕλληνές
τε καὶ Αἰγύπτιοι σεμνύνοντες ἀπεδείχθησαν, ὥρα καὶ τῶν
5 νέων τῶν δὴ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς φιλοσοφεῖν ἐπαγγελλομένων
ἐπαθρῆσαι τὰ καλλωπίσματα. οἵδε γὰρ τὰ περὶ νοῦ δημι-
ουργοῦ τῶν ὅλων καὶ τὰ περὶ ἀσωμάτων ἰδεῶν νοερῶν τε
καὶ λογικῶν δυνάμεων τοῖς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα μακροῖς
ποθ' ὕστερον χρόνοις ἐφευρημένα καὶ λογισμοῖς ὀρθοῖς
10 ἐπινενοημένα συμπλέξαι τῇ τῶν παλαιῶν θεολογίᾳ πεπει-
ραμένοι μείζονι τύφῳ τὴν περὶ τῶν μύθων ἐπαγγελίαν ἐξῆ-
ραν. ἄκουε δ' οὖν καὶ τῆς τούτων φυσιολογίας, μεθ' οἵας
ἐξενήνεκται τῷ Πορφυρίῳ ἀλαζονείας·*

P.44 titulus: cf. 354aF; 360aF fragmenta ed. Bidez 1–23* cf. Geffcken, ARW 19 (1919) 306–308 **351F** = F1 Bidez (p. 1*,1–10) **12** *φυσιολογίας*] cf. Firm. err. II 6 *physicam rationem, frugum semina Osyrim dicentes esse, Isim terram, Tyfonem calorem*; III 2 *physica … ratione*

39 *ἠχαῖς* H : *ἠφαῖς* A : *ἤχοις* BIONV **351F** ABION (D)V : 1–12 om. B **6** *νοῦ*] *τοῦ* A **13** post *ἀλαζονείας* titulus *ΟΠΟΙΑΣ ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΤΟΙΣ ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΜΥΘΟΙΣ ΣΥΝΕΠΛΕΞΑΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ*

«φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι, σοφίας θεολόγου νοήματα δεικνύς, οἷς τὸν θεὸν 15
καὶ τοῦ θεοῦ τὰς δυνάμεις διὰ εἰκόνων συμφύλων αἰσθήσει ἐμήνυσαν ἄνδρες, τὰ ἀφανῆ φανεροῖς ἀποτυπώσαντες πλάσμασιν, τοῖς καθάπερ ἐκ βίβλων τῶν ἀγαλμάτων ἀναλέγειν τὰ περὶ θεῶν μεμαθηκόσι γράμματα. θαυμαστὸν δὲ οὐδὲν ξύλα καὶ λίθους ἡγεῖσθαι 20
τὰ ξόανα τοὺς ἀμαθεστάτους, καθὰ δὴ καὶ τῶν γραμμάτων οἱ ἀνόητοι λίθους μὲν ὁρῶσι τὰς στήλας, ξύλα δὲ τὰς δέλτους, ἐξυφασμένην δὲ πάπυρον τὰς βίβλους.»

352F. Eusebius praep. evang. III 7,2–4 (I 123,7–124,2)

Τοιαῦτα δὲ ὡς ἐν προοιμίῳ κατακομπήσας ἄκουε οἷα ἑξῆς προϊὼν γράφει πρὸς λέξιν·

«Φωτοειδοῦς δὲ ὄντος τοῦ θείου καὶ ἐν πυρὸς αἰθερίου περιχύσει διάγοντος ἀφανοῦς τε τυγχάνοντος αἰσθήσει περὶ θνητὸν βίον ἀσχόλῳ, διὰ μὲν τῆς διαυ- 5
γοῦς ὕλης, οἷον κρυστάλλου ἢ Παρίου λίθου ἢ καὶ ἐλέφαντος, εἰς τὴν τοῦ φωτὸς αὐτοῦ ἔννοιαν ἐνῆγον, διὰ δὲ τῆς τοῦ χρυσοῦ εἰς τὴν τοῦ πυρὸς διανόησιν καὶ τὸ ἀμίαντον αὐτοῦ, ὅτι χρυσὸς οὐ μιαίνεται.
πολλοὶ δὲ αὖ καὶ μέλανι λίθῳ τὸ ἀφανὲς αὐτοῦ τῆς 10

14 Orph. fr. 247,1 Kern **352F** = F2 Bidez (p. 2*,1–3*,6)
3 cf. Procl. in Remp. II 246,5 sq. *τοῦ θείου φωτὸς μὲν ἡ ἐνάργεια καὶ ἡ ὄψις ἡ αὐτοφανὴς σύνθημα*

15 *νοήματα* A et Euseb. III 13,4 : *μηνύματα* BONV **17** *ἀποτυπ-* AI (cf. 352F, 11) : *ὑποτυπ-* BONV **352F** ABION(D)V **2** post *λέξιν Πορφυρίου* BIONV **6** *ἤ*[1] om. BIONV **7** *ἐνῆγον* A : *ἐνῆγε* BIONV **8** *τῆς* om. BO **9** *αὐτῶν* A

οὐσίας ἐδήλωσαν. καὶ ἀνθρωποειδεῖς μὲν ἀπετύπουν τοὺς θεοὺς ὅτι λογικὸν τὸ θεῖον, καλοὺς δέ, ὅτι κάλλος ἐν ἐκείνοις ἀκήρατον. διαφόροις δὲ σχήμασιν καὶ ἡλικίαις καθέδραις τε καὶ στάσεσιν καὶ ἀμφιάσε-
15 σιν, καὶ τοὺς μὲν ἄρρενας, τὰς δὲ θηλείας, καὶ παρθένους καὶ ἐφήβους ἢ γάμου πεῖραν εἰληφότας, εἰς παράστασιν αὐτῶν τῆς διαφορᾶς. ὅθεν πᾶν τὸ λευκὸν τοῖς οὐρανίοις θεοῖς ἀπένειμαν· σφαῖράν τε καὶ τὰ σφαιρικὰ πάντα ἰδίως τε κόσμῳ καὶ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ,
20 ἔσθ' ὅπου δὲ καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίδι· κύκλον δὲ καὶ τὰ κυκλικὰ αἰῶνι καὶ τῇ κατὰ τὸν οὐρανὸν κινήσει ταῖς τε ἐν αὐτῷ ζώναις καὶ τοῖς κύκλοις· κύκλων δὲ τμήματα τοῖς σχηματισμοῖς τῆς σελήνης· πυραμίδας δὲ καὶ ὀβελίσκους τῇ πυρὸς οὐσίᾳ καὶ διὰ τοῦτο τοῖς
25 Ὀλυμπίοις θεοῖς· ὥσπερ αὖ κῶνον μὲν ἡλίῳ, γῇ δὲ κύλινδρον, σπορᾷ δὲ καὶ γενέσει φάλητα, καὶ τὸ τρίγωνον σχῆμα διὰ τὸ μόριον τῆς θηλείας.»

353F. Eusebius praep. evang. III 13,5; 8–9; 22 (I 146, 13–18; 147,2–13; 150,8–18)

Ἀλλ' ἐπεὶ πάντα τὸν περὶ τούτων ἀπόρρητον δὴ καὶ μυστικώτερον λόγον εἰς ἀσωμάτους δυνάμεις μεταφορικῶς ἀνῆγον, ὥστε δοκεῖν μηκέτ' ἐπὶ τὰ ὁρώμενα μέρη τοῦ κόσμου τὴν θεοποιίαν αὐτῶν συντελεῖν, ἀλλ' ἐπί τινας
5 *ἀοράτους καὶ ἀσωμάτους δυνάμεις, σκεψώμεθα εἰ μὴ καὶ οὕτως μίαν χρὴ τὴν θείαν δύναμιν ἀποθαυμάζειν, ἀλλ' οὐ*

353F cf. Bidez F1 n.

11 *ἀνθρωποειδὲς* A **12** *τοὺς θεοὺς* om. A **22** *τμήματα*] *σχήματα* A **24** *τοῖς* A : *καὶ τοῖς* BIONV
353F ABION(D)V 10–22 om. B **3** *ἀνῆγεν* I

πολλὰς ἡγεῖσθαι... ὁ δὲ καὶ τὰς Αἰγυπτιακὰς μυθολογίας πάλιν ἐπὶ ἀσωμάτους μεταφέρει δυνάμεις, λαθὼν ὁ σοφώτατος αὐτὸς ἑαυτόν. ἀκήκοας γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ὅπως τὸν Χαιρήμονα καὶ πλείους ἄλλους ὡμολόγει μηδ' ἄλλο τι 10
πρὸ τῶν ὁρωμένων κόσμων ἡγεῖσθαι ἐν ἀρχῆς τε λόγῳ τίθεσθαι τοὺς Αἰγυπτίους· τούτους γὰρ πάντα εἰς τὰ φυσικὰ καὶ οὐδὲν εἰς ἀσωμάτους καὶ ζώσας οὐσίας ἑρμηνεύειν. εἰ δὴ οὖν κατὰ τὴν αὐτῶν ὁμολογίαν Αἰγυπτίων ἦν τὸ μηδὲν ἀνάγειν εἰς ἀσωμάτους καὶ ζώσας οὐσίας, πάντα δὲ τὰ 15
περὶ θεῶν αὐτοῖς μυθολογούμενα ἐπὶ τὰ φυσικὰ τοῦ κόσμου μέρη μεταφέρειν, τί δὴ ἐξ ὑπαρχῆς εὑρησιλογοῦντες Αἰγυπτίοις τὰ μηδαμῶς αὐτῶν οἰκεῖα προσγράφουσιν, ἐπὶ δυνάμεις ἀσωμάτους φάσκοντες αὐτοὺς τὴν ἀναφορὰν τῆς θεολογίας αὐτῶν ποιεῖσθαι; ... εἰ δὲ μὴ τὰ ὁρώμενα 20
σώματα ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄστρων μηδέ γε τὰ αἰσθητὰ μέρη τοῦ κόσμου φήσουσι θεοποιεῖν, ἀλλὰ τὰς ἐν τούτοις ἀοράτους δυνάμεις αὐτοῦ δὴ τοῦ ἐπὶ πᾶσιν (ἕνα γὰρ ὄντα θεὸν παντοίαις δυνάμεσι τὰ πάντα πληροῦν καὶ διὰ πάντων διήκειν καὶ τοῖς πᾶσιν ἐπιστατεῖν ἀσωμάτως 25
καὶ ἀφανῶς ἐν πᾶσιν ὄντα καὶ διὰ πάντων διήκοντα, καὶ τοῦτον εἰκότως διὰ τῶν δεδηλωμένων σέβειν φασί), τί δῆτα τοιγαροῦν οὐχὶ τὰς αἰσχρὰς καὶ ἀπρεπεῖς περὶ θεῶν μυθολογίας ὡς ἂν ἀθέσμους καὶ ἀσεβεῖς παραιτησάμενοι καὶ αὐτάς γε τὰς περὶ τούτων βίβλους ὡς δυσσεβῆ καὶ ἀ- 30
κόλαστα περιεχούσας ἀφανεῖς ποιήσαντες, τὸν ἕνα καὶ μόνον καὶ ἀόρατον θεὸν γυμνῶς καὶ καθαρῶς καὶ ἄνευ τινὸς αἰσχρᾶς περιπλοκῆς ἀνυμνοῦσι;

11 *ὁρωμένων*] *εἰρημένων* ONV 12 *πάντας* A
18 *προσγράφετε* ONV : *προγράφετε* I

354F. Eusebius praep. evang. III 8,2–9,9 (I 125, 18–128,9)

Ταῦτα δὲ σαφῆ περιέχειν ἡγοῦμαι τῆς προτεθείσης ἀνατροπὴν φυσιολογίας, ἧς φέρε καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθεωρήσωμεν. ἐπάκουσον οὖν οἷά φησιν·

«Ὅρα δὲ τὴν τῶν Ἑλλήνων σοφίαν οὑτωσὶ διασκοπούμενος· τὸν γὰρ Δία τὸν νοῦν τοῦ κόσμου ὑπολαμβάνοντες, ὃς τὰ ἐν αὐτῷ ἐδημιούργησεν ἔχων τὸν κόσμον, ἐν μὲν ταῖς θεολογίαις ταύτῃ περὶ αὐτοῦ παραδεδώκασιν οἱ τὰ Ὀρφέως εἰπόντες·

Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος,
Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται.
Ζεὺς ἄρσην γένετο, Ζεὺς ἄφθιτος ἔπλετο νύμφη.
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ζεὺς βασιλεύς, Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένεθλος.
ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων,

354F = F3 Bidez (p. 3*,1–7*,4) **1** *ταῦτα*] Plut. de Daed. Plat. fragm. (VII 49 sq. Bernardakis) et Plat. leg. 955e–956a **9–41** Orph. fr. 168 Kern **9–17** habet etiam Procl. in Tim. I 313,20–29 **14** habet etiam Procl. in Tim. I 451,15; in Alc. cap. 67,4 Segonds

354F ABION(D)V : 22 (*περικαλέες*)–45 (*τρόπον*) om. B **1** ante *ταῦτα* titulus *ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΛΗΓΟΡΟΥΜΕΝΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ* **4–5** *οὕτως ἰδίᾳ σκοπ.* AH **5** *ὑπολαμβάνοντα* B : *ὑπολαμβάνοντ* ON **9** *ἀρτικέραυνος* ON : *τερψικέρ-* B **11** *ἄρην* B : *ἄρδην* I *ἄφοιτος* OV : *ἄμβροτος* Stob. **13** *αὐτὸς*] *ἀρχὸς* Ps.-Arist.

ἓν δὲ δέμας βασίλειον, ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται,
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθὴρ νύξ τε καὶ ἦμαρ
καὶ Μῆτις, πρῶτος γενέτωρ καὶ Ἔρως πολυτερπής·
πάντα γὰρ ἐν μεγάλῳ Ζηνὸς τάδε σώματι κεῖται.
τοῦ δή τοι κεφαλὴ μὲν ἰδεῖν καὶ καλὰ πρόσωπα 20
οὐρανὸς αἰγλήεις, ὃν χρύσεαι ἀμφὶς ἔθειραι
ἄστρων μαρμαρέων περικαλλέες ἠερέθονται,
ταύρεα δ' ἀμφοτέρωθε δύο χρύσεια κέρατα,
ἀντολίη τε δύσις τε, θεῶν ὁδοὶ οὐρανιώνων,
ὄμματα δ' ἠέλιός τε καὶ ἀντιόωσα σελήνη. 25
νοῦς δέ οἱ ἀψευδὴς βασιλήιος ἄφθιτος αἰθήρ,
ᾧ δὴ πάντα κλύει καὶ φράζεται οὐδέ τίς ⟨ἐστιν⟩
αὐδή, οὔτ' ἐνοπή, οὔτε κτύπος, οὐδὲ μὲν ὄσσα,
ἣ λήθει Διὸς οὖας ὑπερμενέος Κρονίωνος·
ὧδε μὲν ἀθανάτην κεφαλὴν ἔχει ἠδὲ νόημα. 30
σῶμα δέ οἱ περιφεγγές, ἀπείριτον, ἀστυφέλικτον,
ὄβριμον, ὀβριμόγυιον, ὑπερμενὲς ὧδε τέτυκται·

18 habet etiam Procl. in Tim. I 336,13; II 54,26; in Alc. cap. 67 Saff.-West. **19** habet etiam Procl. in Tim. I 307,30 **20** cf. Procl. in Tim. I 161,24 **25** habet etiam Procl. in Tim. I 161,25 **26–30** habet etiam Procl. in Tim. II 82,16–19 **31, 33–34, 37–38** habet etiam Procl. in Tim. II 45,7–11

17 *καί*² om. ONV **20** *κεφαλή* Stob. : *κεφαλήν* codd. **23** *ἀμφοτέρωσε* IONV **24** *δύσεις* ND **26** *οἱ* Procl. in Tim. II 82,16 : *γε* I : om. AONV **27** *ᾧ* A : *ὅς* IONV *κυκλεῖ* ABI : *κυκλοῖ* ONV : *κλύει* Stob. Bidez *ἐστιν* Stob. : om. AIONV **29** *ἣ λήθει διός* I Stob. : *ἣ λήθη δ.* ODV : *ἓ λήθῆ* N : *ἡλήθι οσ* A *οὖας* Stob. : *υἱός* AH : *υἷα* INV : om. O **30** *ἔχεν* I : *ἔχων* A : *ἔχειν* Stob. **32** *ὄβριμον*] *ἄτρομον* Stob. *τέτυκται* ONV Stob. : *-κτο* AI

ὦμοι μὲν καὶ στέρνα καὶ εὐρέα νῶτα θεοῖο
ἀὴρ εὐρυβίης, πτέρυγες δέ οἱ ἐξεφύοντο,
35 τῇς ἐπὶ πάντα ποτᾶθ', ἱερὴ δέ οἱ ἔπλετο νηδὺς
γαῖά τε παμμήτειρ' ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
μέσση δὲ ζώνη βαρυηχέος οἶδμα θαλάσσης
καὶ πόντου· πυμάτη δὲ βάσις χθονὸς ἔνδοθι ῥίζαι
Τάρταρά τ' εὐρώεντα καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.
40 πάντα δ' ἀποκρύψας αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι, θέσκελα
ῥέζων.

Ζεὺς οὖν ὁ πᾶς κόσμος, ζῷον ἐκ ζῴων καὶ θεὸς ἐκ θεῶν· Ζεὺς δὲ καθὸ νοῦς, ἀφ' οὗ προφέρει πάντα καὶ δημιουργεῖ τοῖς νοήμασιν. τῶν δὴ θεολόγων τὰ περὶ 45 θεοῦ τοῦτον τὸν τρόπον ἐξηγησαμένων, εἰκόνα μὲν τοιαύτην δημιουργεῖν οἵαν ὁ λόγος ἐμήνυσεν, οὔθ' οἷόν τε ἦν οὔτ', εἴ τις ἐπενόησεν, τὸ ζωτικὸν καὶ νοερὸν καὶ προνοητικὸν διὰ τῆς σφαίρας ἐδείκνυεν. ἀνθρωπόμορφον δὲ τοῦ Διὸς τὸ δείκηλον πεποιήκασιν, ὅτι νοῦς 50 ἦν καθ' ὃν ἐδημιούργει καὶ λόγοις σπερματικοῖς ἀπετέλει τὰ πάντα· κάθηται δέ, τὸ ἑδραῖον τῆς δυνάμεως αἰνιττόμενος· γυμνὰ δὲ ἔχει τὰ ἄνω, ὅτι φανὸς ἐν τοῖς νοεροῖς καὶ τοῖς οὐρανίοις τοῦ κόσμου μέρεσίν ἐστιν· σκέπτεται δὲ αὐτῷ τὰ πρόσθια, ὅτι ἀφανὴς τοῖς κάτω

40–41 habet etiam Procl. in Tim. I 325,9–10 **41** habet etiam Procl. in Tim. I 207,20 **51–61** cf. Suda *Ζεύς* = Schol. in Iliad. *Α* 175

36 *παμμήτωρ* Stob. **39** *Τάρταρά τ'*] *τὰ γὰρ ἄτ'* A **40** *πάντας γὰρ κρύψας* cf. praep. evang. XIII 13,49 (Clem. Alex.), Ps.-Arist. *φάος* om. ONV **41** *πάλι – ῥέζων*] *ἐπαληθὲς κελαρύζων* A **45** *θεοῦ* A : *τοῦ θεοῦ* I : *τὸν θεὸν* ON : *τῶν θεῶν* V **52** *φανὸς* codd., cf. 360F,7 : *φαν⟨ερ⟩ὸς* Mras, cf. Suda II 503,12

κεκρυμμένοις· ἔχει δὲ τῇ μὲν λαιᾷ τὸ σκῆπτρον, καθ' 55
ὃ μάλιστα τῶν τοῦ σώματος μερῶν τὸ ἡγεμονικώτατόν
τε καὶ νοερώτατον ὑποικουρεῖ σπλάγχνον, ἡ καρδία·
βασιλεὺς γὰρ τοῦ κόσμου ὁ δημιουργικὸς νοῦς· προτεί-
νει δὲ τῇ δεξιᾷ ἢ ἀετόν, ὅτι κρατεῖ τῶν ἀεροπόρων
θεῶν ὡς τῶν μεταρσίων ὀρνέων ὁ ἀετός, ἢ Νίκην, ὅτι 60
νενίκηκεν αὐτὸς πάντα.»

354aF. Stobaeus I 31,7–10

Πορφυρίου ἐκ τοῦ Περὶ ἀγαλμάτων

«Ζεὺς οὖν ὁ πᾶς κόσμος, ζῷον ἐκ ζῴων καὶ θεὸς ἐκ θεῶν. Ζεὺς δὲ καὶ ⟨ὁ θεός⟩, καθὸ νοῦς, ἀφ' οὗ προφέρει πάντα, ὅτι δημιουργεῖ τοῖς νοήμασιν.»

355F. Eusebius praep. evang. III 10,26–11,1 (I 134, 27–135,2)

Πεφώραται δὴ τοῦ φιλοσόφου τὸ πλάσμα καὶ ἔτι μᾶλλον φωραθήσεται ἐξ ὧν ἐπιφέρει λέγων ὧδε·

«Τὴν δὲ Ἥραν σύνοικον τῷ Διὶ πεποιήκασιν, τὴν αἰ-

58 cf. 365F **354aF** cf. F3 Bidez (p. 6* n. 1) **355F** = F4 Bidez (p. 7*,5–7) cf. Cornut. comp. 3 p. 3,16 *ἥτις ἐστὶν ὁ ἀήρ*; Porph. quaest. Hom Il. 13,23 *Ἥραν τὸν ἀέρα*; 200,15–16 *μετ' αὐτὸν δέ ἐστιν ἀὴρ μέσος γῆς καὶ αἰθέρος, ὃ δεῖ νοεῖν ἡμᾶς τὴν Ἥραν ὑπάρχειν*; 242,12 *Ἥρα δέ ἐστιν ἀήρ*. cf. SVF II 1021; 1066 (= Serv. in Verg. Aen. I 47); 1075; 1079; III 33; I 169 (Zeno)

58 *δημιουργὸς* BONV **59** *ἀεροφόρων* A Suda **354aF** 3 ⟨*ὁ θεός*⟩ W. *προφέρεται* coni. W. **355F** ABION(D)V 2 post *ὧδε* titulus *ἔλεγχος ἰσχυρὸς τῶν Ἑλληνικῶν δογμάτων ἐνταῦθα*

θέριον καὶ ἀέριον δύναμιν Ἥραν προσειπόντες. ἔστι
5 γὰρ ὁ αἰθὴρ ἀὴρ ὁ λεπτομερέστατος.»

356F. EUSEBIUS praep. evang. III 11,5 (I 135,15–20)

Ἔπειτα διαιρῶν ἐπιλέγει·
«Καὶ τοῦ μὲν παντὸς ἀέρος ἡ δύναμις Ἥρα
τοὔνομα ἀπὸ τοῦ ἀέρος κεκλημένη· τοῦ δὲ ὑπὸ σελή-
νην φωτιζομένου καὶ σκοτιζομένου ἀέρος ἡ Λητὼ
5 σύμβολον· ληθὼ γὰρ αὐτὴν εἶναι διὰ τὴν κατὰ τὸν
ὕπνον ἀναισθησίαν καὶ ὅτι ψυχαῖς ὑπὸ σελήνην γενο-
μέναις λήθη ξυνομαρτεῖ τοῦ θείου· διὰ τοῦτο δὲ καὶ
μήτηρ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἀρτέμιδος, τῶν αἰτίων φωτι-
σμοῦ τῇ νυκτί.»

357F. LYDUS de mens. 138,18–139,5

*Ὅτι οἱ μὲν φυσικοὶ τὴν Ἑστίαν βούλονται τὴν γῆν εἶναι
ἀπὸ τοῦ ἑστάναι, οἱ δὲ θεολόγοι ταύτην εἶναι βούλονται*

356F = F5 Bidez (p. 7*, 8–8*,2) **2** cf. 359F,58 **5–6** cf. Plut. F157 Sandbach (Euseb. praep. evang. III proem. 4; 1, 4) *λήθην δὲ καὶ νύκτα τὴν Λητώ ... οἱ δὲ φυσικῶς μᾶλλον καὶ πρεπόντως ὑπολαμβάνοντες τὸν μῦθον οὕτως εἰς ταὐτὸ τῇ Λητοῖ συνάγουσι τὴν Ἥραν· γῆ μέν ἐστιν ἡ Ἥρα, καθάπερ εἴρηται, νὺξ δ' ἡ Λητώ, ληθώ τις οὖσα τῶν εἰς ὕπνον τρεπομένων*; Heraclit. quaest. Hom. c. 55; Cornel. Lab. F7 Mastandrea (Anast. Sin. hex. I 866 BC) *καὶ διὰ τὸ νύκτα δὲ πάντων μητέρα ὀνομάζειν· ὅθεν οἱ μυθικοὶ ἀπὸ Λητοῦς τεχθῆναι* (cf. Lyd. mens. 19,11–16 *Ἄρτεμίν φασιν, εἶτ' Ἀπόλλωνα, τουτέστιν ἀπὸ νυκτός· αὕτη δ' ἂν εἴη Λητώ, καὶ γὰρ λήθη κατ' αὐτὴν καὶ ὕπνος ἐγίνετο*); Porph. quaest. Hom. Il. 241,10 *τῇ λήθῃ δὲ τὴν Λητώ* **357F** cf. F6 Bidez (p. 8* n.) **1–2** cf. Plut. de primo frig.

5 *καὶ ὁ αἰθὴρ* BION *ὁ*[2] om. BIONV **356F** ABION (D)V Euseb. **6** *γινομέναις* ONV : *κνομέναις* B **7** *καὶ διὰ* NV *δὲ* om. BONV **357F** S

τὴν λεγομένην ὀντότητα. καὶ μάρτυς ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, λέγων Ἑστίαν εἶναι τὴν πηγαίαν οὐσίαν καὶ πᾶσι τοῦ εἶναι αἰτίαν, ἱδρυμένην ἐν τῷ πατρί· ὁ δὲ 5 *Πορφύριος μετὰ τὴν νοητὴν Ἑστίαν ἤτοι ὀντότητα βούλεται καὶ τὴν ἔφορον τῆς γῆς – χθόνα δὲ αὐτὴν καλοῦσι – ὁμωνύμως ἐκείνης Ἑστίαν εἶναι, λέγει δὲ οὕτω·*

«Καὶ τὸ μὲν ἡγεμονικὸν τῆς θείας δυνάμεως Ἑστία κέκληται, ἧς ἄγαλμα παρθενικὸν ἐφ' ἑστίας ἵδρυται· 10 καθὸ δὲ γόνιμος ἡ δύναμις, σημαίνουσιν αὐτὴν γυναικὸς εἴδει προμάστου.»

954F *κατ' οὐσίαν ἀμετάβλητον Ἑστίαν, ἅτε δὴ μένουσαν ἐν θεῶν οἴκῳ, κάλλιστα* (sc. *τὴν γῆν*) *προσηγόρευσαν οἱ παλαιοὶ διὰ τὴν στάσιν καὶ πῆξιν*; Cornut. p. 52,6–7 *ταύτην* (sc. *τὴν γῆν*) *μὲν γὰρ διὰ τὸ ἑστάναι διὰ παντὸς Ἑστίαν προσηγόρευσαν οἱ παλαιοί*; Porph. abst. II 32 162,6–7 N. *κοινὴ γάρ ἐστιν αὕτη* (sc. *ἡ γῆ*) *καὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἑστία* **3** cf. Plat. Crat. 401cd **5–6** cf. Plot. IV 4,27,15–17 *εἶτα τὴν ἄλλην ψυχὴν καὶ νοῦν, ἣν δὴ Ἑστίαν καὶ Δήμητραν ἐπονομάζουσιν ἄνθρωποι θείᾳ φήμῃ καὶ φύσει ἀπομαντευομένῃ τὰ τοιαῦτα χρώμενοι*; VI 2,8,7 *οὐσίας ἑστίαν* (sc. *τὸν νοῦν*); V 5,5,25 *καὶ οὐσίαν καὶ ἑστίαν*; Procl. in Tim. III 140,8–21 *ἄλλοι δὲ εἰς τὸ γόνιμον αὐτῆς* (sc. *γῆς*) *ἀπιδόντες Δήμητραν προσεῖπον, ὥσπερ δὴ καὶ Πλωτῖνος, τὸν μὲν αὐτῆς Ἑστίαν καλῶν, Δήμητραν δὲ τὴν ψυχήν. ἡμεῖς δὲ αὐτὰς μὲν τὰς πρωτίστας τούτων τῶν θεαινῶν αἰτίας νοεράς τε καὶ ἡγεμονικὰς καὶ ἀπολύτους εἶναί φαμεν, καθήκειν δὲ εἰς τὴν γῆν ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις καὶ δυνάμεις, καὶ εἶναι ⟨καὶ⟩ Δήμητραν χθονίαν καὶ Ἑστίαν καὶ Ἶσιν χθονίαν … ἔστιν ἐν αὐτῇ πάντα χθονίως, ὅσα ἐν οὐρανῷ οὐρανίως*; in Crat. 79,9–10 *ἡ μὲν γὰρ Ἑστία ἐνδίδωσιν ἀφ' ἑαυτῆς ἀκλινῆ διαμονὴν καὶ ἕδραν ἐν ἑαυτοῖς καὶ τὴν οὐσίαν ἀδιάλυτον*; 80,1–2 *ὅτι ἡ Ἑστία οὐ τὴν οὐσίαν δηλοῖ, ἀλλὰ τὴν μονὴν καὶ σταθερὰν ἵδρυσιν ἐν ἑαυτῇ τῆς οὐσίας*

357aF. EUSEBIUS praep. evang. III 11,6–7 (I 136,4–12)

Πάλιν δὲ προϊὼν ἑξῆς λέγει·

«Καὶ τὸ μὲν ἡγεμονικὸν τῆς χθονίας δυνάμεως Ἑστία κέκληται, ἧς ἄγαλμα παρθενικὸν ἐφ' ἑστίας πυρὸς ἱδρυμένον· καθὸ δὲ γόνιμος ἡ δύναμις, σημαί-
5 νουσιν αὐτὴν γυναικὸς εἴδει προμάστου. τὴν δὲ Ῥέαν προσεῖπον τὴν τῆς πετρώδους καὶ ὀρείου γῆς δύναμιν, τὴν δὲ Δήμητραν τὴν τῆς πεδινῆς καὶ γονίμου. ἡ Δημήτηρ δὲ τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχει τῇ Ῥέᾳ, διενήνοχε δὲ ὅτι αὕτη κυεῖ τὴν Κόρην ἐκ Διός, τουτ-
10 έστι τὸν κόρον ἐκ τῶν φρυγανωδῶν σπερμάτων. διὸ καὶ κατέστεπται τὸ βρέτας αὐτῆς τοῖς στάχυσιν, μήκωνές τε περὶ αὐτὴν τῆς πολυγονίας σύμβολον.»

358F. EUSEBIUS praep. evang. III 11,9–17 (I 136, 18–138,11)

Τούτοις ἑξῆς ἐπισυνάπτει λέγων·

«Ἐπει δὲ καὶ τῶν εἰς γῆν βαλλομένων σπερμάτων ἦν τις δύναμις, ἣν ἥλιος περὶ τὸ κάτω ἡμισφαίριον ἰὼν

357aF = F6 Bidez (p. 8*,3–13) cf. Thdt. 80,17–19 **2–3** cf. Cornut. p. 52, 14–15 *παρεισάγεταί τε ἡ μὲν Ἑστία παρθένος*; 53,1 *τὸ δ' ἀείζωον πῦρ ἀποδέδοται τῇ Ἑστίᾳ* **358F** = F7 Bidez (p. 9*,1–11*,13)

358F 2–8 (*γῆν*) habet Lydus mens. 162,14–19 (codd. X, E) an e Porphyrio hausit?

357aF ABION(D)V **3** *ἀφ'* ONV **7** *ἡ* om. BIONV **8** *δὲ* om. ND **9** *αὕτη*] *ἡ αὐτὴ* AI : *αὐτὴ* Gaisford *κύει* BONV **10** *κόρον*] *χρόνον* BON **358F** ABION(D)V : 46(*Κόρης*)–57 om. B **2** *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* Lyd. *καὶ* om. Lyd. **3** *ὁ ἥλιος* Lyd.

ἕλκει, κατὰ τὰς χειμερίους τροπάς, Κόρη μὲν ἡ δύναμις ἡ σπερματοῦχος, Πλούτων δὲ ὁ ὑπὸ γῆν ἰὼν ἥλιος 5
καὶ τὸν ἀφανῆ περινοστῶν κόσμον κατὰ τὰς χειμερίους τροπάς (ὃς ἁρπάζειν λέγεται τὴν Κόρην, ἣν ποθεῖ
ἡ Δημήτηρ κρυπτομένην ὑπὸ γῆν), τῶν δὲ ἀκροδρύων καὶ ὅλως τῶν φυτευτικῶν ἡ δύναμις Διόνυσος ὀνομάζεται. ὅρα δὲ καὶ τούτων τὰς εἰκόνας. σύμβολα γὰρ ἡ 10
Κόρη φέρει τῆς προβολῆς τῶν κατὰ τοὺς καρποὺς ὑπὲρ τὴν γῆν ἐκφύσεων, ὁ δὲ Διόνυσος κοινὰ μὲν πρὸς
τὴν Κόρην ἔχει τὰ κέρατα, ἔστι δὲ θηλύμορφος, μηνύων τὴν περὶ τὴν γένεσιν τῶν ἀκροδρύων ἀρρενόθηλυν δύναμιν. Πλούτων δὲ ὁ Κόρης ἅρπαξ κυνῆν μὲν 15
ἔχει τοῦ ἀφανοῦς πόλου σύμβολον, τὸ δὲ σκῆπτρον τὸ κολοβὸν σημεῖον τῆς τῶν κάτω βασιλείας· ὁ δὲ κύων
αὐτοῦ δηλοῖ τὴν κύησιν τῶν καρπῶν εἰς τρία διῃρημένην, εἰς τὴν καταβολὴν καὶ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν
ἀνάδοσιν. οὐ γὰρ παρὰ τὸ τὰς κῆρας ἔχειν βοράν, ὃ 20
δηλοῖ τὰς ψυχάς, κέκληται κύων, ἀλλὰ παρὰ τὸ κυεῖν, ᾗ χορηγὸς ὁ Πλούτων, ὅταν ἁρπάσῃ τὴν Κόρην. Ἄττις

5–7 cf. Macr. Sat. I 18,20 *χείματι μέν τ' Ἀίδην* **17–20** sed cf. 328F; 360F, 33sq., 44 **21–25** cf. 358aF; Ammian. Marc. XIX 1,11; XXII 9,15; J. Szidat, MH 39 (1982) 136 sq. **22–29** cf. 476F

4 *χειμερίους* A Lyd. : *χειμάρρους* I : *χειμερινὰς* BONV **5** *ἰὼν* om. BO Lyd. **6–7** *καὶ – τροπάς* om. Lyd. **7** *ποθεῖ*] *ζητεῖ* Lyd. **8** *γῆς* Lyd. post *γῆς* habet Lyd. *ἐν Αἴτνῃ δὲ τῆς Σικελίας τὴν ἁρπαγὴν μυθολογοῦσι τῆς Κόρης· ἐκεῖ γὰρ λέγεται πρῶτον σίτου σπέρμα καταβληθῆναι* **10** *γὰρ* om. BO **11** *τὰς προβολὰς* Heikel. Bidez **12** *ἐκχύσεων* BONV **15** *κυνῆν* I : *κοινὸν* A : *κύνα* BONV **16** *πόλου*] *εἰς πολλοὺς* A **19** *καὶ ... καὶ*] *εἰς ... εἰς* BONV **20** *πρὸς βοράν* I **21** *κυεῖν*] *κύειν* BONV **22** *ᾗ* BONV : *ἡ* A : *οὗ* coni. Vig.

δὲ καὶ Ἄδωνις τῇ τῶν καρπῶν εἰσιν ἀναλογίᾳ
προσήκοντες. ἀλλ' ὁ μὲν Ἄττις τῶν κατὰ τὸ ἔαρ
25 προφαινομένων ἀνθέων καὶ πρὶν τελεσιογονῆσαι διαρ-
ρεόντων (ὅθεν καὶ τὴν τῶν αἰδοίων ἀποκοπὴν αὐτῷ
προσανέθεσαν, μὴ φθασάντων ἐλθεῖν τῶν καρπῶν εἰς
τὴν σπερματικὴν τελείωσιν), ὁ δὲ Ἄδωνις τῆς τῶν τε-
λείων καρπῶν ἐκτομῆς σύμβολον. ὁ δὲ Σειληνὸς σύμ-
30 βολον τῆς πνευματικῆς κινήσεως, οὐκ ὀλίγα συμβαλλο-
μένης τῷ παντί. σύμβολα δέ ἐστι τὸ μὲν φάλανθον καὶ
στιλπνὸν κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς οὐρανίου περιφορᾶς,
ἡ δὲ περικειμένη κόμη τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ ὑπό-
δειγμα τῆς προσγείου περὶ τὸν ἀέρα παχύτητος. ἐπεὶ
35 δὲ καὶ τῆς μαντικῆς δυνάμεώς τις μέτοχος ἦν δύναμις,
Θέμις μὲν κέκληται ἡ δύναμις τῷ τὰ τεθειμένα καὶ
ἑκάστῳ κείμενα λέγειν.

Διὰ δὴ πάντων τούτων ἡ περίγειος δύναμις ἐξηγή-
σεως τυχοῦσα θρησκεύεται, ὡς μὲν παρθένος καὶ
40 Ἑστία ἡ κεντροφόρος, ὡς δὲ τοκὰς ἡ τροφός, ὡς δὲ
Ῥέα ἡ πετροποιὸς καὶ ὄρειος, ὡς δὲ Δημήτηρ ἡ χλοη-
φόρος, ὡς δὲ Θέμις ἡ χρησμῳδός, τοῦ εἰς αὐτὴν κα-
τιόντος σπερματικοῦ λόγου εἰς τὸν Πρίηπον ἐκτετυπω-
μένου· οὗ τὸ μὲν περὶ τοὺς ξηροὺς καρποὺς Κόρη, τὸ
45 δὲ κατὰ τοὺς ὑγροὺς καὶ τὰ ἀκρόδρυα Διόνυσος κα-
λεῖται, τῆς μὲν Κόρης ὑπὸ Πλούτωνος τοῦ ὑπὸ γῆν

35–36 cf. Ammian. Marc. XXI 1,8

23 *εἶεν* BINV : *εἶεν ἀναλ. εἶεν* O **25** *τελεσιογενῆσαι* A **26** *ἔνθεν* A **27** *καρπῶν* om. NV **29** *σιληνὸς* A : *σειληνὴς* I *συμβαλλόμενος* A **31** *φίλανθον* codd. : corr. Gaisford **35** *καὶ* om. NV *τις*] *ἥτις* A : *ἥτισ* H **38** *πε-ρίγειος* A : *περὶ γῆν* BIONV **40** *ὡς δὲ – τροφός* om. A **43** *πρίηπον* A : *πρίαμον* BONV **44** *τὸ*[2]] *τὰ* A

ἰόντος ἡλίου ἁρπαζομένης κατὰ τὸν σπόρον, τοῦ δὲ Διονύσου κατὰ τὰ πάθη τῆς δυνάμεως ὑπὸ γῆς μὲν νεωτέρας καὶ καλλιγόνου βλαστάνειν ἀρχομένου, ἐπιμάχου δὲ τῆς κατὰ τὴν ἄνθην δυνάμεως σύμβολον τὸν 50 Ἄττιν ἐχούσης, τῆς δὲ κατὰ τὴν τελεσιουργίαν ἐκτομῆς τὸν Ἄδωνιν, καὶ τῆς μὲν πνευματικῆς διὰ πάντων δυνάμεως εἰς Σειληνὸν ἀναπλαττομένης, τῆς δὲ εἰς ἔκστασιν ἀπ' αὐτῶν παραγωγῆς εἰς Βάκχην, ὥσπερ αὖ τῆς εἰς τὰ ἀφροδίσια ἐρεθιζούσης ὁρμῆς 55 διὰ τῶν Σατύρων. διὰ δὴ τούτων τῶν συμβόλων ἡ περίγειος ἐκκαλύπτεται δύναμις.»

Τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ τάδε, ἃ καὶ ἀναγκαίως ἐπιτεμόμενος παρατέθειμαι εἰς τὸ μὴ ἀγνοεῖν ἡμᾶς τὰ σεμνὰ τῶν φιλοσόφων. 60

?358aF. Augustinus civ. VII 25,1–12 (I 306,19–31)

Et Attis ille non est commemoratus nec eius ab isto (sc. Varrone) interpretatio requisita est, in cuius dilectionis memoriam Gallus absciditur. sed docti Graeci atque sapientes necquaquam rationem tam sanctam praeclaramque tacuerunt. propter vernalem quippe faciem terrae, 5 quae ceteris est temporibus pulchrior, Porphyrius, philosophus nobilis, Attin flores significare perhibuit, et ideo abscisum, quia flos decidit ante fructum. non ergo ipsum hominem vel quasi hominem, qui est vocatus Attis, sed virilia eius flori comparaverunt, ipsa quippe illo vivente 10

358aF cf. F7 Bidez (p. 10* n.)

48 *κατὰ* om. IONV Mras **48** *γῆν* A **49** *καλλιγόνης* INV : *καλλιγονήσαντος* A *ἀρχομένου* codd. : *ἀρχομένης* Mras **54** *ἔκστασιν* A, cf. Euseb. III 11,20 : *ἔκτασιν* IONV *βάκχας*? Mras, cf. Euseb. III 11,20 (I 139,2) **58** *ἃ καὶ ἀναγκαίως*] *ἀναγκαίως δὲ* A

deciderunt; immo vero non deciderunt neque decerpta, sed plane discerpta sunt; nec illo flore amisso quisquam postea fructus, sed potius sterilitas consecuta est.

359F. Eusebius praep. evang. III 11,21–44 (I 139, 4–142,20)

Καὶ τί δεῖ κατὰ μέρος ἕκαστον ἀπελέγχειν, ἐπιδραμεῖν δέον, ὡς ἂν μηδὲν ἡμᾶς τῶν ἀπορρήτων λανθάνοι, καὶ τὴν τῶν ἑξῆς αὖθις ἐπιτεμέσθαι φυσιολογίαν, ἣν ἐκτέθειται ὁ δηλωθεὶς συγγραφεύς, τόνδε ἐπεξιὼν τὸν τρόπον·

5 «Τὴν δὲ ὑδροποιὸν ὅλην δύναμιν Ὠκεανὸν προσεῖπον, τὸ σύμβολον αὐτῆς Τηθὺν ὀνομάσαντες. τῆς δὲ ὅλης ἡ μὲν τῶν ποτίμων πεποιημένη Ἀχελῷος αὐτοῖς κέκληται, ἡ δὲ τῶν θαλασσίων Ποσειδῶν, πάλιν τῆς θαλασσοποιοῦ, καθὸ γεννητική, Ἀμφιτρίτης οὔ-
10 σης. καὶ αἱ μὲν τῶν γλυκέων ὑδάτων μερικαὶ δυνάμεις Νύμφαι, αἱ δὲ τῶν θαλασσίων Νηρηίδες κέκληνται. τοῦ δ' αὖ πυρὸς τὴν δύναμιν προσειπόντες Ἥφαιστον

359F = F8 Bidez (p. 11*,14–18*,9) **8** cf. Porph. quaest. Hom. Il. 13,23 *Ποσειδῶνα τὸ ὕδωρ*; 204, 2–3 *ὁ δὲ τὴν ὑγρὰν οὐσίαν ἀπὸ τῆς πόσεως* (sc. *παρασχόμενος*) *Ποσειδῶν*; 241,5–6 *τὸ δὲ ὕδωρ Ποσειδῶνα* **12** cf. SVF I 169 (Zeno); II 1021; 1076; 1079; Porph. in Tim. F16 Sodano (Procl. in Tim. I 147,7) *τὸν μὲν Ἥφαιστον τὸν τεχνικὸν ὑποτίθεται νοῦν*; Procl. in Crat. 41,15–16 *ὡς Ἥφαιστος πῦρ*

359F 12 (*τοῦ*)–**16** (*ἀκραιφνέστατον*) habet Lydus mens. 135,20–136,1 cod. S (incipit *ὁ δὲ Χαιρωνεύς φησιν ὅτι*), cf. Börtzler 61; Sandbach, Plut. fr. 194b

359F ABION(D)V : 48(*τῆς*)–55(*ἀφανές*) om. B **3** *ἐκτέθεικεν* BONV **5** *ὅλην* om. ONV **12** *δ' αὖ* om. Lyd.

ἀνθρωποειδὲς μὲν αὐτοῦ τὸ ἄγαλμα πεποιήκασιν, πῖλον δὲ περιέθεσαν κυάνεον τῆς οὐρανίου σύμβολον περιφορᾶς, ἔνθα τοῦ πυρὸς τὸ ἀρχοειδές τε καὶ 15 ἀκραιφνέστατον. τὸ δ' εἰς γῆν κατενεχθὲν ἐξ οὐρανοῦ πῦρ ἀτονώτερον δεόμενόν τε στηρίγματος καὶ βάσεως τῆς ἐφ' ὕλης· διὸ χωλεύει, ὕλης δεόμενον εἰς ὑπέρεισμα. καὶ ἡλίου δὲ τὴν τοιάνδε δύναμιν ὑπολαβόντες Ἀπόλλωνα προσεῖπον ἀπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ 20 πάλσεως. ἐννέα δὲ ἐπᾴδουσαι αὐτῷ Μοῦσαι· ἥ τε ὑποσελήνιος σφαῖρα καὶ ἑπτὰ πλανητῶν καὶ μία ἡ τῆς ἀπλανοῦς. περιέθεσαν δὲ αὐτῷ τὴν δάφνην, τοῦτο μὲν ὅτι πυρὸς πλῆρες τὸ φυτὸν καὶ διὰ τοῦτο ἀπεχθὲς δαίμοσιν, τοῦτο δὲ ὅτι λάλον καιόμενον, εἰς παράστα- 25 σιν τοῦ προφητεύειν τὸν θεόν. καθὸ δὲ ἀπαλεξίκακός

18–19 cf. Plut. fac. orb. lun. 922B **18** cf. Procl. in Tim. I 143,11–12 *χωλεύειν δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ποσίν, ὡς τῶν ἐσχάτων δημιουργὸς ἐν ταῖς προόδοις τοῦ ὄντος*; Eustath. in Il. *Α* 571 (I 232,20–31) *Ἥφαιστος καὶ χωλὸς λέγεται οἷα σκάζων, ἐὰν μή τινα ὕλην τὴν ὑπανέχουσαν ἔχῃ* **19–29** Plut. F194a Sandbach **23–25** cf. Geopon. XI 2, 4–5 = Lyd. mens. 68, 4–11 *τὴν δάφνην προσαγορεύουσι τὸ παλάτιον. τὴν δάφνην δὲ οἱ παλαιοὶ τῷ Ἀπόλλωνι καθιεροῦσιν, ὅτι πυρὸς πλῆρες τὸ φυτὸν καὶ ὁ Ἀπόλλων πῦρ· ὁ ἥλιος γάρ ἐστιν. ὅθεν καὶ ἀπεχθάνεται δαίμοσι τοῦτο τὸ φυτόν, καὶ ἔνθεν ἂν εἴη δάφνη, ἐκποδὼν δαίμονες, κἂν ταῖς μαντείαις καίοντες ταύτην οἱ ἄνθρωποι παράστασιν προφητείας δοκοῦσιν εὑρηκέναι* (= Plut. F194c Sandbach)

15 *πυρός ἐστι* BIONV **17–18** *στηρ. τῆς ἐφ' ὕλῃ καὶ βάσεως* BONV **18** *διὸ καὶ* B *χωλεύειν*? Sandbach **21** *ἐπᾴδουσιν* Sandbach **22** *αἱ ἑπτὰ* I *τῶν πλανήτων* BIONV *μία καὶ μία* A **25** *λάλον*] *δαλὸν* A

ἐστι τῶν ἐπιγείων ὁ ἥλιος, Ἡρακλέα αὐτὸν προσεῖπον
ἐκ τοῦ κλᾶσθαι πρὸς τὸν ἀέρα ἀπ' ἀνατολῆς εἰς δύσιν
ἰόντα. δώδεκα δ' ἄθλους ἐκμοχθεῖν ἐμυθολόγησαν, τῆς
30 κατὰ τὸν οὐρανὸν διαιρέσεως τῶν ζῳδίων τὸ σύμ-
βολον ἐπιφημίσαντες· ῥόπαλον δὲ αὐτῷ καὶ λεοντῆν
περιέθεσαν, τὸ μὲν τῆς ἀνωμαλίας μήνυμα, τὸ δὲ τῆς
κατὰ τὸ ζῴδιον ἐμφανιστικὸν ἰσχύος. τῆς δὲ σωστικῆς
αὐτοῦ δυνάμεως Ἀσκληπιὸς τὸ σύμβολον· ᾧ τὸ μὲν
35 βάκτρον δεδώκασι τῆς τῶν καμνόντων ὑπερείσεως καὶ
ἀναπαύσεως, ὁ δὲ ὄφις περισπειρᾶται τῆς περὶ τὸ
σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν σωτηρίας φέρων σημεῖον· πνευ-
ματικώτατον γὰρ τὸ ζῷόν ἐστι καὶ τὴν ἀσθένειαν τοῦ
σώματος ἀποδύεται. δοκεῖ δὲ καὶ ἰατρικώτατον εἶναι·
40 τῆς γὰρ ὀξυδορκίας εὗρε τὸ φάρμακον καὶ μυθεύεται
τῆς ἀναβιώσεως εἰδέναι τινὰ βοτάνην. τῆς δ' αὖ

27–28 cf. Macr. Sat. I 20,6 *sed nec Hercules a substantia solis alienus est*; Nicomach. ap. Lyd. mens. 120,8–10 *Ἡρακλῆς μὲν οὖν ὁ τὴν περὶ τὸν ἀέρα κλάσιν τῇ τῶν ὡρῶν περιτροπῇ ποιούμενος, τουτέστιν ἥλιος* **36–37** cf. Cornut. p. 70, 7 sq.; Phil. Bybl. ap. Euseb. praep. evang. (I 10, 46–47 = Iambl. ap. Lyd. mens. 69,23–70,12; Macr. Sat. I 20,1 *hinc est quod simulacris et Aesculapii et Salutis draco subiungitur, quod hi ad solis naturam lunaeque referuntur; et est Aesculapius vis salubris de substantia solis subveniens animis corporibusque mortalium*; sed cf. Porph. in Tim. F20 et ad 61–62 infra. cf. Geffcken, ARW 19 (1919) 306 n. 7

29 *ἐμυθολόγησαν* A **30** *διαιρέσεως* om. ONV **31** *ἐπιφημίσαντες* om. A **33** *ἐμφανιστικῆς* BONV **36** *ἀναπαύσεως ἕνεκα* BONV, cf. Lyd. mens. 101,18 : *ἀναστάσεως* AI *περισπείρεται* codd. : corr. Dindorf **37** *φέρον* A post *σημεῖον* habent BIONV (A[1] mrg.) *καὶ μὴν ὑφιστάντες ἡμῖν (ὑμῖν* AB) *τὸν κόσμον οἱ φυσικοὶ τὰ περὶ γῆν (τὴν γῆν* INV) *ἰλυσπώμενα (εἰλ.* A) *τῶν ζῴων τῆς παχυτάτης (παχύτητος* IN) *καὶ γεώδους ᾐτιάσαντο οὐσίας* **40** *ὀξυδερκίας* BON **41** *εἶναι* A

χορευτικῆς τε καὶ ἐγκυκλίου κινήσεως, καθ' ἣν τοὺς καρποὺς πεπαίνει, ἡ πυρὸς δύναμις Διόνυσος κέκληται ἑτέρως ⟨ἣ⟩ ἡ τῶν ὑγροποιῶν καρπῶν δύναμις, ἢ παρὰ τὸ δινεῖν ἢ διανύειν τὸν ἥλιον τὴν κατὰ τὸν οὐρανὸν 45 περιφοράν. ᾗ δὲ περὶ τὰς ὥρας τοῦ κόσμου περιπολεῖ καὶ χρόνων ἐστὶ ποιητικὸς καὶ καιρῶν ὁ ἥλιος, Ὧρος κατὰ τοῦτο κέκληται. τῆς δ' αὖ γεωργικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, καθ' ἣν αἱ δόσεις τοῦ πλούτου, σύμβολον ὁ Πλούτων. ὁμοίως μέντοι καὶ φθαρτικὴν ἔχει δύναμιν, 50 διὸ τῷ Πλούτωνι συνοικίζουσι τὸν Σάραπιν, τοῦ μὲν δεδυκότος ὑπὸ γῆν φωτὸς τὸν πορφυροῦν χιτῶνα ποιούμενοι σύμβολον, τὸ δὲ ἠκρωτηριασμένον σκῆπτρον τῆς κάτω δυνάμεως τό τε σχῆμα τῆς χειρὸς τοῦ μεταχωρεῖν εἰς τὸ ἀφανές. ὁ δὲ Κέρβερος τρικέφαλος μέν, 55 ὅτι τρεῖς αἱ ἄνω χῶραι ἡλίου, ἀνατολή, μεσημβρία, δύσις. τὴν δὲ σελήνην παρὰ τὸ σέλας ὑπολαβόντες

43 cf. Macr. Sat. I 18,12–13 *πρῶτος δ' ἐς φάος ἦλθε, Διώνυσος δ' ἐπεκλήθη, οὕνεκα δινεῖται κατ' ἀπείρονα μακρὸν Ὄλυμπον* (Orph. fr. 237 Kern) ...*Διόνυσος ut ipse vates ait ἀπὸ τοῦ δινεῖσθαι καὶ περιφέρεσθαι, id est quod circumferatur in ambitum* **47–48** cf. Iulian. or. 4, 148D *τί οὖν ἔτι σοι τὸν Ὧρον λέγω καὶ τἄλλα θεῶν ὀνόματα*; 147D *πατὴρ ὡρῶν*; Eustath. in Od. *κ* 390 p. 1662 *ὡς ἀπὸ τοῦ ὥρος ὁ ἐνιαυτός, ὃς ὁμώνυμος ὥρῳ ἡλίῳ ἐστι* **52** cf. Macr. Sat. I 18,8; 19,10; 21,2; 10; 16; cf. Flamant 665 **55–56** sed cf. 327F; 358F,17–18

44 ⟨*ἣ*⟩ Gifford *ἡ* om. B **45** *δινεῖν* A : *περιδινεῖν* BIONV *τὸν*[2] om. BONV **46** *ᾗ*] *ἡ* V : *ἣ* AB : *ἡ* N *κόσμου*] *χρόνου* B **48** *τῆς* –55 *ἀφανές* om. B **50** *τὴν φθαρτικὴν ἔχειν* I **51** *τὸν* om. ONV

Ἄρτεμιν προσηγόρευσαν, οἷον ἀερότεμιν· Λοχεία τε ἡ Ἄρτεμις, καίπερ οὖσα παρθένος, ὅτι ἡ τῆς νουμηνίας
60 δύναμις προσθετικὴ εἰς τὸ τίκτειν. ὅπερ δὲ Ἀπόλλων ἐν ἡλίῳ, τοῦτο Ἀθηνᾶ ἐν σελήνῃ· ἔστι γὰρ τῆς φρονήσεως σύμβολον, Ἀθρηνᾶ τις οὖσα. Ἑκάτη δὲ ἡ σελήνη πάλιν, τῆς περὶ αὐτὴν μετασχηματίσεως καὶ κατὰ τοὺς σχηματισμοὺς δυνάμεως· διὸ τρίμορφος ἡ δύνα-
65 μις, τῆς μὲν νουμηνίας φέρουσα τὴν λευχείμονα καὶ χρυσοσάνδαλον καὶ τὰς λαμπάδας ἡμμένας· ὁ δὲ κάλαθος, ὃν ἐπὶ τοῖς μετεώροις φέρει, τῆς τῶν καρπῶν

58 cf. Cornel. Lab. F7 et Mastandrea 66–73; Thdt. 80,20–81,1 (III 45); Lyd. mens. 19,12–14; Macr. Sat. I 15,20 *unde et Graeci lunam Ἄρτεμιν nuncuparunt, id est ἀερότεμιν*; VII 16,27; cf. Porph. 356F,2; quaest. Hom. in Il. 242, 12–13 *Ἄρτεμις δὲ σελήνη, ἀερότεμίς τις οὖσα, ἡ τὸν ἀέρα τέμνουσα* **61–62** cf. Porph quaest. Hom. in Il. 241,8 *τῇ μὲν φρονήσει τὴν Ἀθηνᾶν*; 242,11 *Ἀθηνᾶ δέ ἐστι φρόνησις*; 13,23 *Ἀθηνᾶν τὴν γῆν*; in Od. 128,5 *τὴν Ἀθηνᾶν, ἤτοι τὴν φρόνησιν*; ant. 78,14 N. *φρόνησις δὲ ἡ Ἀθηνᾶ*; in Tim. F20 (Procl. in Tim. I 159, 25–27) *Πορφύριος δὲ εἰκότως φησὶ καὶ ἰατρικὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἥκειν, διότι καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς νοῦς ἐστι Σεληνιακός, ὥσπερ ὁ Ἀπόλλων Ἡλιακὸς νοῦς*. cf. 186F,1; 478F; Dillon, Iambl. 286 **62–64** cf. Porph. 308F,23; 328F,5; schol. in Theoc. Id. II 12 *Ἑκάτη χθονία καὶ σελήνη ἡ αὐτή ἐστι· χθονία μὲν ὡς γινομένη ὑπὸ τὸ ἡμισφαίριον, σελήνη δὲ ὡς τὸ ὑπεράνω λάμπουσα. ὅθεν καὶ οἱ παλαιοὶ τρίμορφον ἔγραφον, χρυσεοσάνδαλον καὶ λευχείμονα καὶ μήκωνας ταῖς χερσὶν ἔχουσαν καὶ λαμπάδας ἡμμένας. καὶ ἐστὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ χρύσεον σημεῖον τῆς τοῦ φωτὸς παραυξήσεως καὶ αἱ ἡμμέναι λαμπάδες, ὁ δὲ κάλαθος, ὃν ἐπὶ τοῖς μετεώροις φέρει, τῆς τῶν καρπῶν κατεργασίας, οὓς ἀνατρέφει κατὰ τὴν τοῦ φωτὸς παραύξησιν*; cf. Lyd. mens. 55,7–9 *τρίμορφος μὲν γὰρ ἡ τῆς Ἑκάτης, ἤτοι τῆς Σελήνης, δύναμις· ὃ γὰρ Ἀπόλλων ἐν ἡλίῳ, τοῦτο*

58 *ἀερότεμιν οὖσαν* BONV *λοχία* I **61** *ἔστι*] *ἑστία* A **62** *ἀθρηνᾶ* BOV : *ἀθηνᾶ* AIN **63** *καὶ* om. B

κατεργασίας, οὓς ἀνατρέφει κατὰ τὴν τοῦ φωτὸς παραύξησιν· τῆς δ' αὖ πανσελήνου ἡ χαλκοσάνδαλος σύμβολον. ἢ καὶ ἐκ μὲν τοῦ κλάδου τῆς δάφνης λάβοι 70 ἄν τις αὐτῆς τὸ ἔμπυρον, ἐκ δὲ τοῦ μήκωνος τὸ γόνιμον καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσοικιζομένων εἰς αὐτὴν ψυχῶν ὥσπερ εἰς πόλιν, ὅτι πόλεως ὁ μήκων σύμβολον. καὶ Εἰλείθυια δὲ ἡ αὐτή, τῆς γεννητικῆς δυνάμεως σύμβολον· τόξα δὲ φέρει καθάπερ ἡ Ἄρτεμις 75 διὰ τὴν τῶν ὠδίνων ὀξύτητα. πάλιν δ' αὖ αἱ Μοῖραι ἐπὶ τὰς δυνάμεις αὐτῆς ἀναφέρονται· ἡ μὲν Κλωθὼ ἐπὶ τὴν γεννητικήν, Λάχεσις δὲ ἐπὶ τὴν θρεπτικήν, Ἄτροπος δὲ ἡ κατὰ τὸ ἀπαραίτητον τοῦ θεοῦ. συνοι-

Ἑκάτη ἐν σελήνῃ; Firm. err. V 1 *et mulierem quidem triformi vultu constituunt, monstruosis eam serpentibus inligantes*; cf. Turcan, Mithras Plat. 92 (= Anahita? cf. Turcan 95–104 (praec. 101–104) et fig. 5; cf. Macr. Sat. I 17,66–69 *Hieropolitani praeterea, qui sunt gentis Assyriorum, omnes solis effectus atque virtutes ad unius simulacri barbati speciem redigunt eumque Apollinem appellant ... ante pedes imago feminea est, cuius dextera laevaque sunt signa feminarum; ea cingit flexuoso volumine draco ... species feminea terrae imago est, quam sol desuper inlustrat. signa duo aeque feminea quibus ambitur hylen naturamque significant*; cf. Roscher, Hekate I 2, 1903–1909 **68** cf. Porph. in Ptol. Tetr. p. 192, 11 sq. **72** cf. Porph. ant. 29 p. 76,23–24 N. *καὶ τῶν θεολόγων πύλας ψυχῶν ἥλιον τιθέντων καὶ σελήνην*; in Tim. F16 (Procl. in Tim. I 147,9–11) *τὰς οὖν ψυχὰς ... εἰς τὸ τῆς σελήνης σῶμα σπείρεσθαί φησιν, ὡς ἐκεῖ πολιτευομένας*; F22 (Procl. in Tim. I 165,16–17) *ἐν σελήνῃ τὴν Ἀθηνᾶν ὑποθέμενος ψυχάς*. cf. 383F; 404F **74** *Εἰλείθυια*] cf. 328F,6; Cornut. 73,7 sq.; Lyd. mens. 166,23

72 *οἰκιζομένων* A **74–75** *καὶ – σύμβολον* om. AI **75** *τόξον* A **76** *αὖ*] *οὖν* I **78** *λάχεσσα* ONV : *λάχε.σα* B *ἐπὶ*] *κατὰ* BIONV **79** *τῆς θεοῦ* aut *τοῦ θείου* coni. Bidez

80 κίζουσι δὲ αὐτῇ καὶ τὴν τῶν καρπῶν γεννητικὴν δύναμιν, ἥπερ ἐστὶ Δημήτηρ, δύναμιν ἐμποιοῦσαν αὐτῇ. καὶ ἔστι συνεκτικὴ τῆς Κόρης ἡ σελήνη. προσοικίζουσι δὲ καὶ τὸν Διόνυσον διά τε τὴν τῶν κεράτων ἔκφυσιν καὶ διὰ τὸν τῶν νεφῶν τόπον τὸν ὑποκείμενον τοῖς κάτω
85 μέρεσιν. τὴν δὲ τοῦ Κρόνου δύναμιν νωχελῆ καὶ βραδεῖαν καὶ ψυχρὰν κατεῖδον, διὸ τὴν τοῦ χρόνου δύναμιν αὐτῷ προσανέθεσαν· ἀποτυποῦσί τε αὐτὸν ἑστῶτα πολιὸν πρὸς ἔμφασιν τοῦ γηράσκειν τὸν χρόνον. τῶν δὲ καιρῶν σύμβολα οἱ Κουρῆτες, τὸν χρόνον βου-
90 κολοῦντες, ὅτι διὰ τῶν καιρῶν ὁ χρόνος παροδεύει. τῶν δὲ Ὡρῶν αἱ μὲν Ὀλυμπιάδες εἰσὶ τοῦ Ἡλίου. αἳ καὶ ἀνοίγουσι τὰς κατὰ τὸν ἀέρα πύλας, αἱ δὲ ἐπιχθόνιοι τῆς Δήμητρος· καὶ τὸν κάλαθον ἔχουσιν τὸν μὲν τῶν ἀνθῶν σύμβολον τοῦ ἔαρος, τὸν δὲ τῶν σταχύων τοῦ
95 θέρους. τοῦ δὲ Ἄρεως τὴν δύναμιν καταλαβόντες διάπυρον, πολέμων ποιητικὴν καὶ αἱματουργὸν βλάπτειν τε καὶ ὠφελεῖν δυναμένην ἐποίησαν. τὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης ἀστέρα, τηρήσαντες γενεσιουργὸν ἐπιθυμίας τε καὶ γονῆς αἴτιον, γυναῖκα μὲν ἀνέπλασαν διὰ
100 τὴν γένεσιν, ὡραίαν δέ, ὅτι καὶ

Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ.

καὶ Ἔρωτα μὲν παρέστησαν διὰ τὴν ἐπιθυμίαν. σκέπει

85 sq. cf. Porph. in Ptol. Tetr. 196,13 sq.; ant. 22 p. 71,10–17 N.; Macr. Sat. I 21,16 sq. **92** cf. Hom. *E* 749; *Θ* 393; Porph. ant. 27 p. 75,10–11 N. **98–99** cf. Porph. quaest. Hom. in Il. 241,9 *τῇ δ' ἐπιθυμίᾳ τὴν Ἀφροδίτην* **101** Hom. *X* 318

81 *ἥπερ – δύναμιν* om. A *ὅπερ* O **82** *προσοικειοῦσι* BONV **88** *ἔμφυσιν* B **89** *σύμβολον* ONV **92** *αἱ* om. A **93** *τῆς* om. A **95** *ἄρεος* BIONV **98** *τηρήσαντες* A : *θεωρήσαντες* BIONV **102** *σκέπειν* A Bidez

δὲ μαστοὺς καὶ τὸ μόριον, ὅτι γονῆς αἰτία ἡ δύναμις
καὶ ἐκθρέψεως. ἔστι δὲ ἀπὸ θαλάττης, στοιχείου δι-
ύγρου καὶ θερμοῦ, πολλὰ κινουμένου καὶ διὰ τὴν συγκί- 105
νησιν ἀφριῶντος, τὸ σπερματικὸν αἰνιττόμενοι. τοῦ δὲ
λόγου τοῦ πάντων ποιητικοῦ τε καὶ ἑρμηνευτικοῦ ὁ
Ἑρμῆς παραστατικός. ὁ δὲ ἐντεταμένος Ἑρμῆς δηλοῖ
τὴν εὐτονίαν, δείκνυσιν δὲ καὶ τὸν σπερματικὸν λόγον
τὸν διήκοντα διὰ πάντων. λοιπὸν δὲ σύνθετος λόγος, ὁ 110
μὲν ἐν ἡλίῳ Ἑρμῆς, Ἑκάτη δὲ ὁ ἐν σελήνῃ, Ἑρμόπαν
δὲ ὁ ἐν τῷ παντί· κατὰ πάντων γὰρ ὁ σπερματικὸς
καὶ ποιητικός. σύνθετος δὲ καὶ οἷον μιξέλλην καὶ παρ'
Αἰγυπτίοις ὁ Ἑρμάνουβις. ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς ἐρώσης ἦν
δυνάμεως ὁ λόγος, ταύτης ὁ Ἔρως παραστατικός. διὸ 115
παῖς μὲν τοῦ Ἑρμοῦ ὁ Ἔρως, νήπιος δὲ διὰ τὰς αἰφνι-
δίους περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἐμπτώσεις αὐτοῦ. τοῦ δὲ
παντὸς τὸν Πᾶνα σύμβολον ἔθεντο, τὰ μὲν κέρατα
δόντες σύμβολα ἡλίου καὶ σελήνης, τὴν δὲ νεβρίδα
τῶν κατ' οὐρανὸν ἀστέρων ἢ τῆς τοῦ παντὸς ποικι- 120
λίας.»

108 sq. cf. Plat. Crat. 407e 5; SVF II 1024 (Sen. de ben. IV 7); SVF II 306,7–8; Plut. Is. et Os. 373B; Cornut. p. 20,18–19; 23,16–22; Plot. III 6,19,25–29; Turcan, Mithras Plat. 19 n. 35 **117–121** cf. Cornut. 49,4; Serv. in Ecl. II 31; schol. in Verg. Georg. I 16 *Apollodorus sine parentibus eum* (sc. *τὸν Πᾶνα*) *sinit, quoniam universum, id est τὸ πᾶν, huic deo sit attributum: cornua, quae solis lunaeque designantur, pellis maculis distincta quae variam designat imaginem siderum*; cf. schol. Lucan. III 402 *nonnulli sine origine hunc deum tradiderunt sicut Apollodorus*; cf. schol in Theocr. Id. I 31

103 *μασθοὺς* BONV **104** *ἔστι*] *εἶναι* Bidez *θαλάσσης* BONV *στοιχείου* om. A *δι' ὑγροῦ* A **105** *καὶ πολλὰ* I *σύγκρισιν* BONV **106** *αἰνιττόμενος* A **107** *τε* om. BONV **113** *καὶ ποιητικός* om. A **115** *ὁ παραστατικός* I **117** *ἐπιθυμίας* om. I **119** *δόντες σύμβ.*] *σύμβ. λέγοντες* A

360F. Eusebius praep. evang. III 11,45–13,3 (I 142, 21–146,5)

Καὶ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τῶν Αἰγυπτίων πάλιν τοιαῦτά φησιν ἔχειν σύμβολα·

«Τὸν δημιουργόν, ὃν Κνὴφ οἱ Αἰγύπτιοι προσαγορεύουσιν, ἀνθρωποειδῆ, τὴν δὲ χροιὰν ἐκ κυανοῦ μέλανος
5 ἔχοντα, κρατοῦντα ζωὴν καὶ σκῆπτρον, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς πτερὸν βασίλειον περικείμενον, ὅτι λόγος δυσεύρετος καὶ ἐγκεκρυμμένος καὶ οὐ φανὸς καὶ ὅτι ζωοποιὸς καὶ ὅτι βασιλεὺς καὶ ὅτι νοερῶς κινεῖται· διὸ ἡ τοῦ πτεροῦ φύσις ἐν τῇ κεφαλῇ κεῖται. τὸν δὲ θεὸν
10 τοῦτον ἐκ τοῦ στόματος προίεσθαι ᾠόν φασιν, ἐξ οὗ γεννᾶσθαι θεόν, ὃν αὐτοὶ προσαγορεύουσι Φθᾶ, οἱ δὲ Ἕλληνες Ἥφαιστον· ἑρμηνεύειν δὲ τὸ ᾠὸν τὸν κόσμον. ἀφιέρωται δὲ τῷ θεῷ τούτῳ πρόβατον διὰ τὸ τοὺς παλαιοὺς γαλακτοποτεῖν. αὐτοῦ δὲ τοῦ κόσμου
15 τὸ δείκηλον τοιόνδε ἀνέπλασαν· ἀνθρωποειδές ἐστιν ἄγαλμα, τοὺς μὲν πόδας συμβεβηκότας ἔχον, ἄνωθεν δὲ μέχρι ποδῶν ποικίλον ἱμάτιον περιβεβλημένον· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς σφαῖραν ἔχει χρυσῆν διὰ τὸ μὴ μετα-

360F = F10 Bidez (p. 18*,10–23*,14) **3–29** Chaeremon F6 dub. Schwyzer; F17 dub. Van d. Horst

360F ABION(D)V : 55(*τὸ δὲ*)–62, 67–70(*λίθων*) om. B **4** ⟨*ποιοῦσιν*⟩ *ἀνθρωπ.* Heikel 93 : ⟨*ἀπετύπουν*⟩ vel ⟨*ἐδήλωσαν*⟩ Börtzler 17 n. 2 **5** *ζωὴν*] *ζώνην* codd. : corr. Drexler (cf. Rosch. Myth. Lex. II 1257), Schwyzer (Gnomon 32 [1960] 46); Mras putat Porphyrium ex Chaeremone haurientem erravisse **6** *καὶ δυσεύρετος* BONV **7** *κεκρυμένος* BONV **8** *νοερῶς*] *μετεώρως* A **10** *φησιν* BI **12** *Ἥφαιστον* om. A *ἑρμηνεύουσιν* A **14** *παλαιούς*] *πολλούς* ONV **16** *συμβεβηκότας* AN : *συμβεβληκότας* A[1]BION

βαίνειν καὶ διὰ τὴν τῶν ἄστρων ποικίλην φύσιν καὶ
ὅτι σφαιροειδὴς ὁ κόσμος. Ἥλιον δὲ σημαίνουσιν ποτὲ 20
μὲν δι' ἀνθρώπου ἐπιβεβηκότος πλοῖον, τοῦ πλοίου ἐπὶ
κροκοδείλου κειμένου. δηλοῖ δὲ τὸ μὲν πλοῖον τὴν ἐν
ὑγρῷ κίνησιν, ὁ δὲ κροκόδειλος πότιμον ὕδωρ, ἐν ᾧ
φέρεται ὁ ἥλιος. ἐσημαίνετο τοίνυν ὁ ἥλιος δι' ἀέρος
ὑγροῦ καὶ γλυκέος τὴν περιπόλησιν ποιεῖσθαι. τῆς δὲ 25
οὐρανίας γῆς καὶ τῆς χθονίας τὴν δύναμιν Ἶσιν
προσεῖπον διὰ τὴν ἰσότητα, ἀφ' ἧς τὸ δίκαιον· οὐρα-
νίαν δὲ τὴν σελήνην, χθονίαν δὲ {καὶ} τὴν καρποφ-
όρον, ἐν ᾗ κατοικοῦμεν, λέγουσιν. τὸ δὲ αὐτὸ δύναται
Δημήτηρ παρ' Ἕλλησιν καὶ Ἶσις παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ 30
πάλιν Κόρη παρ' Ἕλλησι καὶ Διόνυσος καὶ Ἶσις καὶ
Ὄσιρις παρ' Αἰγυπτίοις. αὕτη δὲ τρέφουσα καὶ αἴρ-
ουσα τὰ ἐπὶ γῆς· ὁ δὲ Ὄσιρις παρ' Αἰγυπτίοις τὴν
κάρπιμον παρίστησι δύναμιν, ἣν θρήνοις ἀπομειλίσ-
σονται εἰς γῆν ἀφανιζομένην ἐν τῷ σπόρῳ καὶ ὑφ' 35

20 sq. cf. Plut. Is. et Os. 364C–D; Porph. antr. 10, p. 63,15 N. *ἐπὶ πλοίου καὶ τὸν ἥλιον*; Iambl. myst. VII 2 p. 252,11 sq. **32** Osiris] cf. Porph. Aneb. 31 Parth., (p. 29, 6 sq. Sodano) = Chaeremon F4 Schwyzer (cf. Iambl. myst. VI 5); Porph. in Tim. F10 (Procl. in Tim. I 177,15–18

19 *φύσιν*] *θέσιν* BONV **21** *δι' ἀνθρώπου*] *διανύω* I *πλοῖον*] *πλοίου* edd. *τοῦ πλοίου*] *ποτὲ δὲ*? Potter ex Clem. Alex. V 6,41,2 (= Chaeremon F 8 (dubium) Schwyzer; 19 Van d. Horst) *Αἰγυπτίων οἱ μὲν ἐπὶ πλοίου, οἱ δὲ ἐπὶ κροκοδείλου τὸν ἥλιον σημαίνουσι* : Börtzler 12 susp. lac., cf. Van d. Horst 65 n. 7 **22** *μὲν* om. BONV **24** *ἐσήμαινε* codd. : corr. Vig. **28** *καὶ* om. B Bidez, Schwyzer, Van d. Horst *τὴν*] *γῆν* A *καρποφόρησιν* BONV **32** *αἱροῦσα* AIONV : *αἱροῦσι* B : corr. Vig. : *ἄρδουσα* coni. Schwyzer **34** *ἀπομειλίσσεσθαι* A

ἡμῶν καταναλισκομένην εἰς τροφάς. λαμβάνεται δὲ καὶ ἀντὶ τῆς ποταμίας τοῦ Νείλου δυνάμεως· ἀλλ' ὅταν μὲν τὴν χθονίαν γῆν σημαίνωσιν, Ὄσιρις ἡ κάρπιμος λαμβάνεται δύναμις, ὅταν δὲ τὴν οὐρανίαν,
40 Ὄσιρίς ἐστιν ὁ Νεῖλος, ὃν ἐξ οὐρανοῦ καταφέρεσθαι οἴονται· πενθοῦσι δὲ καὶ τοῦτον, ἀπομειλισσόμενοι τὴν δύναμιν λήγουσαν καὶ ἀναλισκομένην. ἡ δὲ ἐν τοῖς μύθοις μισγομένη τῷ Ὀσίριδι Ἶσις ἡ Αἰγυπτία ἐστὶν γῆ, διόπερ ἰσοῦται καὶ κυεῖ καὶ ποεῖ τοὺς καρπούς·
45 διὸ ἀνὴρ τῆς Ἴσιδος Ὄσιρις καὶ ἀδελφὸς καὶ υἱὸς παραδέδοται.

Κατὰ δὲ τὴν Ἐλεφαντίνην πόλιν τετίμηται ἄγαλμα πεπλασμένον μέν, ἀλλὰ ἀνδρείκελον καὶ καθήμενον κυανοῦν τε τὴν χρόαν, κεφαλὴν δὲ κριοῦ κεκτημένον
50 καὶ βασίλειον κέρατα τράγεια ἔχον, οἷς ἔπεστι κύκλος δισκοειδής. κάθηται δὲ παρακειμένου κεραμέου ἀγγείου, ἐφ' οὗ ἄνθρωπον ἀναπλάσσει. δηλοῖ δὲ ἀπὸ μὲν

36–74 Chaeremon F6 dub. Schwyzer, F17 dub. Van d. Horst **40** cf. Porph. quaest. Hom. in Il. 213,6–9 *θαυμάσαι ἄν τις τοὺς τὸν ποταμὸν οἰηθέντας, ὃν Ὅμηρος Αἴγυπτον ποταμὸν κέκληκε, διιπετῆ εἰρῆσθαι διὰ τὸ ἀφανεῖς ἔχειν τὰς πηγὰς κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν οὐρανῷ καὶ οὐρανόθεν ῥεῖν* (= in Od. 46,19 sq.); in Tim. F14 (Procl. in Tim. I 119,17–18) *δόξα ἦν παλαιὰ Αἰγυπτίων τὸ ὕδωρ κάτωθεν ἀναβλυσταίνειν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ Νείλου* **52** sq. cf. Porph. in Ptol. Tetr. 6 p. 196, 20 sq.

36 *εἰς τὰς* BONV **39** *δύναμις*] *γῆ* I **44** *διότι* O **46** post *παραδέδοται* titulus *Περὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἐλεφαντίνην ἀγάλματος* A[1]BON **48** *μὲν ἄλλα* G. Mussies (cf. Van d. Horst 66 n. 14) **49** *χροιάν* BIONV **52** *ἀφ'* O *ἀναπλάσσειν* BIONV *ἀπὸ*] *τὸ* (vel etiam *τὸ ἀπὸ*) coni. Börtzler 18 n. 1

τοῦ κριοῦ πρόσωπον ἔχειν καὶ αἰγὸς κέρατα τὴν ἐν κριῷ σύνοδον ἡλίου καὶ σελήνης· τὸ δὲ ἐκ κυανοῦ χρῶμα, ὅτι ὑδραγωγὸς ἐν συνόδῳ ἡ σελήνη. τὸ δὲ δεύ- 55
τερον φῶς τῆς σελήνης ἐν Ἀπόλλωνος μὲν πόλει καθιέρωται· ἔστι δὲ τούτου σύμβολον ἱερακοπρόσωπος ἄνθρωπος ζιβύνῃ χειρούμενος Τυφῶνα ἱπποποτάμῳ εἰκασμένον. λευκὸν δὲ τῇ χρόᾳ τὸ ἄγαλμα, τῆς μὲν λευκότητος τὸ φωτίζεσθαι τὴν σελήνην παραστησά- 60
σης, τοῦ δὲ ἱερακείου προσώπου τὸ ἀφ' ἡλίου φωτίζεσθαι καὶ πνεῦμα λαμβάνειν. τὸν γὰρ ἱέρακα ἡλίῳ ἀφιεροῦσιν· φωτὸς δὲ καὶ πνεύματος ἱέραξ αὐτοῖς σύμβολον διά τε τὴν ὀξυκινησίαν καὶ τὸ πρὸς ὕψος ἀνατρέχειν, ἔνθα τὸ φῶς· ὁ δ' ἱπποπόταμος τὸν δυ- 65
τικὸν δηλοῖ πόλον, παρὰ τὸ καταπίνειν εἰς ἑαυτὸν τοὺς περιπολοῦντας. θεὸς δὲ τιμᾶται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὁ Ὧρος. ἡ δὲ τῆς Εἰλειθυίας πόλις τὸ τρίτον φῶς θεραπεύει· τὸ δὲ ξόανον τετύπωται εἰς γῦπα πετομένην, ἧς τὸ πτέρωμα ἐκ σπουδαίων συνέστηκε λί- 70
θων. σημαίνει δὲ τὸ μὲν γυποειδὲς αὐτῆς τὴν γεννητικὴν πνευμάτων σελήνην· ἐκ γὰρ τοῦ πνεύματος οἴονται συλλαμβάνειν τὸν γῦπα, θηλείας πάσας ἀποφαινόμενοι. ἐν δὲ τοῖς κατ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις ὁ μὲν ἱεροφάντης εἰς εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ ἐνσκευάζεται, 75

62–63 cf. Porph. abst. IV 9 pp. 242,19–243,1 N. *τισὶ τῶν θεῶν προσφιλῆ τῶν ζῴων τινὰ μᾶλλον ἀνθρώπων, ὡς Ἡλίῳ ἱέρακα*

53 *αἰγὸς*] *τράγεια* A **54** *καὶ ἡλίου* I **55** *τὸ δὲ* – **70** *λίθων* om. B **56** *μὲν* om. I **60** *τὸ* om. A **61** *ἱερακίου* A **65** *δυτικὸν*] *ἱππικὸν* A **73** *τὸν*] *τὴν* I *ἀποφηνάμενοι* A **75** *ἀνασκευάζεται* B

δᾳδοῦχος δὲ εἰς τὴν ἡλίου· καὶ ὁ μὲν ἐπὶ βωμῷ εἰς τὴν σελήνης, ὁ δὲ ἱεροκῆρυξ Ἑρμοῦ. καὶ ἄνθρωπος δὲ παρ' Αἰγυπτίοις ἐν τοῖς ἱεροῖς παρείληπται. Ἄναβις γάρ ἐστι κώμη Αἰγύπτου, ἐν ᾗ θεραπεύεται ἄνθρωπος
80 καὶ θύεται τούτῳ καὶ ἐπὶ τῶν βωμῶν τὰ ἱεραῖα καίεται· ὁ δὲ μετ' ὀλίγον φάγοι ἂν τὰ ὡς ἀνθρώπῳ αὐτῷ παρεσκευασμένα. ὅτι δὲ οὐδὲ τὰ ζῷα θεοὺς ἡγοῦνται, εἰκόνας δὲ ἐποιοῦντο καὶ σύμβολα ταῦτα θεῶν, δηλοῖ τὸ πολλαχοῦ βοῦς ἀναχθέντας θεοῖς ἐν ταῖς ἱερομηνί-
85 αις καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς θρησκείαις βουθυτεῖν. ἡλίῳ μὲν γὰρ καὶ σελήνῃ βοῦς ἀνιέρωσαν.

Ἀλλ' ὅ γε ἡλίῳ ἀνακείμενος ἐν Ἡλίου πόλει καλούμενος Μνεῦις βοῶν ἐστι μέγιστος, σφόδρα μέλας, μά-

76–77 cf. Porph. in Tim. F22 Sodano (Procl. in Tim. I 165,16–23) *ἐπείπερ καὶ ἀπὸ Μουσαίου τοῦ Σεληνιακοῦ τὸ γένος τοῖς ἐν Ἐλευσῖνι τῶν μυστηρίων ἡγουμένοις, ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ περὶ Σελήνην ἐστὶ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ Κηρύκων, ὥς φησι, γένος* **76–82** cf. Porph. abst. IV 9 p. 242,13–17 N. *μετὰ ταῦτα δὲ πάντα τὰ ζῷα, ἐπεὶ καὶ ἄνθρωπον σέβονται κατὰ Ἄναβιν κώμην, ἐν ᾗ καὶ τούτῳ θύεται καὶ ἐπὶ τῶν βωμῶν τὰ ἱερεῖα κάεται. ὁ δὲ μετ' ὀλίγον φάγοι ἂν τὰ ἴδια αὐτῷ ὡς ἀνθρώπῳ παρεσκευασμένα* **76–100** Chaeremon F6 dub. Schwyzer, F17 dub. Van d. Horst **87–88** cf. Plut. Is. et Os. 364C *ὁ δ' ἐν Ἡλίου πόλει τρεφόμενος βοῦς, ὃν Μνεῦιν καλοῦσιν (Ὀσίριδις δ' ἱερόν, ἔνιοι δὲ καὶ τοῦ Ἄπιδος πατέρα νομίζουσι), μέλας ἐστὶ καὶ δευτέρας ἔχει τιμὰς μετὰ τὸν Ἆπιν*; Ael. nat. animal. XI 11 *Μνεῦιν βοῦν. καὶ τοῦτον*

76 *τὴν τοῦ ἡλίου* B **77** *σελήνην* codd. : corr. Gifford **78** *ἄναμις* BIONV : *ἀναμὶξ* A, cf. praep. evang. III 4,10 (= Porph. abst. IV 9 p. 242,14) **79** *γάρ*] *δέ* I **80** *ἱερὰ* ONV, cf. praep. evang. III 4,10 (= Porph. abst. IV 9 p. 242,15) : *ἱερεῖα* AI Porph. *καίεται* AB **81** *ὡς* A Porph. abst. 242,16 : *ὡς ἂν* BIONV **82** *δὲ*[1] om. B *οὐδὲ*] *οὐ* IONV **85** *τοὺς* om. BONV **86** post *ἀνιέρωσαν* titulus *Περὶ τοῦ ἐν Ἡλιουπόλει προσαγομένου τῷ ἡλίῳ βοός* **88** *μνεῦσις* A

λιστα ὅτι καὶ ὁ ἥλιος ὁ πολὺς μελαίνει τὰ ἀνθρώπεια σώματα. ἔχει δὲ τὴν οὐρὰν παρὰ τοὺς ἄλλους βοῦς 90 καὶ τὸ πᾶν σῶμα ἀνάτριχον, καθάπερ ὁ ἥλιος τὸν ἐναντίον τῷ πόλῳ ποιεῖται δρόμον, τούς τε ὄρχεις μεγίστους, ἐπειδήπερ ὁ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἵμερος γίνεται ὑπὸ θερμότητος ὅ τε ἥλιος σπερμαίνειν λέγεται τὴν φύσιν. σελήνῃ δὲ ταῦρον ἀνέθεσαν, ὃν Ἄπιν ἐπονομάζ- 95 ουσιν, μέλανα μὲν καὶ αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, φέροντα δὲ σημεῖα ἡλίου καὶ σελήνης, ὅτι καὶ τῆς σελήνης τὸ φῶς ἐξ ἡλίου· ἡλίου δὲ σημεῖον τὸ μέλαν τοῦ σώματος καὶ ὁ ὑπὸ τὴν γλῶτταν κάνθαρος· σελήνης δὲ σύμβολον τό τε διχότομον καὶ ἀμφίκυρτον.» 100

Ταῦτά μοι ἐκ τῆς τοῦ προειρημένου ἀνδρὸς γραφῆς ἐπιτετμήσθω, ὡς ἂν μηδὲν ἡμᾶς λάθοι τῶν ἀπορρήτων τῆς Ἑλληνικῆς ὁμοῦ καὶ Αἰγυπτιακῆς θεολογίας.

Αἰγύπτιοι Ἡλίου φασὶν ἱερόν, ἐπεὶ τόν γε Ἄπιν ἀνάθημα εἶναι Σελήνῃ λέγουσιν; Thdt. III 46 p. 81,2–5 *ταύτῃ* (sc. *σελήνῃ*) *δὲ τὸν Ἄπιν, τὸν βοῦν δὴ λέγω, Αἰγύπτιοι τρέφουσι, τὸν δὲ Μνεῦιν τῷ ἡλίῳ. οὕτως ἐρυθριάσαντες τῶν φιλοσόφων τινὲς τοὺς μύθους τῶν ποιητῶν εἰς ἀλληγορίαν ἐτρέποντο*; Macr. Sat. I 21,20 *taurum vero ad solem referri multiplici ratione Aegyptius cultus ostendit; vel quia apud Heliupolim taurum soli consecratum, quem Mneuin cognominant, maxime colunt*; cf. A. Rusch, RE XV (1932) 2285–2289 **91** cf. Ael. nat. animal. XII 11 *σέβουσι δὲ Αἰγύπτιοι καὶ μέλανα ταῦρον καὶ καλοῦσιν Ὄνουφιν αὐτόν... ἀντίαι δὲ αὐτῷ τρίχες ἤπερ οὖν τοῖς ἄλλοις εἰσίν*; Macr. Sat. I 21,21 *et hirsutus setis dicitur in adversum nascentibus contra naturam omnium animalium. unde habetur velut imago solis in adversam mundi partem nitentis* **95** cf. Suda III 361,4–5 *Ἄπις, θεὸς Αἰγύπτου· τοῦτον Αἰγύπτιοι σελήνῃ τιμῶσι. καὶ ἱερὸς ἦν ὅδε ὁ βοῦς τῆς σελήνης, ὥσπερ ὁ Μέμφις τοῦ ἡλίου* **99** cf. Porph. abst. IV 9 p. 243,9–15 N.

91 *καθάπερ – δρόμον* = 360aF *καὶ ὁ* Stob. (360aF) **94** *ὅτε ὁ* AI

360aF. STOBAEUS I 25,2 (I 209,16–20)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ Περὶ ἀγαλμάτων

«Καθάπερ καὶ ὁ ἥλιος τὸν ἐναντίον τῷ πόλῳ ποιεῖται δρόμον» {*ὥσπερ δοκεῖ τὸν οὐρανὸν ὁ ἥλιος εἰς τἀναντία περιφέρειν αὐτὸς ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς φερό-*
5 *μενος.*}

P.45 *Περὶ θείων ὀνομάτων α'* (Bid. 48, Beut. 46)

361T. SUDA IV 178,19

Περὶ θείων ὀνομάτων α'

P.46 *Πρὸς Ἀνεβὼ ἐπιστολή* (Bid. 49, Beut. 47)

ed. A. R. Sodano, Neapoli 1958

P.47 *Εἰς τὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου* (Bid. 50, Beut. 48–48a)

362T. SUDA IV 178,22

Εἰς τὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου

360aF cf. F10 Bidez (p. 23* n.) **3–5** *ὥσπερ – φερόμενος* = Plut. Is et Os. 381 A. verba Plutarchi fortasse a Porph. citata sunt vel addita a Stob. qui alibi Plutarchi Is. et Os. citat et I 25,7 (I 214,10–20) Plutarchum de sole adhibet; cf. Börtzler 9 **P.45** cf. P.71 **P.46** cf. 456F **P.47** Lewy 452 coniungit P.43 et P.43 et P.47 ut ex eis unum opus faciat quod titulum *Εἰς τὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου περὶ καθόδου καὶ ἐπανόδου ψυχῆς* habuisse putat. cf. O'Meara, Porph.'s Phil. from Orac., passim

360aF = 360F, 91–92 **1** *καὶ* om. Euseb. (360F) **3–5** seclusi : *ὥσπερ – περιφέρειν* secl. Usener, Wachsmuth, cf. supra ad loc. **3** *ὥσπερ δοκεῖ* F : *ὡς* (lac. 3 litt.) P

363T. Marinus v. Proc. p. 82,9–13 Garzya (26 Boissonade)

... τοῖς τε εἰς Ὀρφέα αὐτοῦ (Syriani) *ὑπομνήμασιν ἐπιμελῶς ἐντυγχάνων (ὁ Πρόκλος) καὶ τοῖς Πορφυρίου καὶ Ἰαμβλίχου μυρίοις ὅσοις εἰς τὰ λόγια καὶ τὰ σύστοιχα τῶν Χαλδαίων συγγράμματα ... ἐπὶ τὰς ἀκροτάτας τῶν ἀρετῶν ... ἀνέδραμεν.* 5

364aF. Basil. Min. Scholia in S. Gregorii orationem 31,19, PG 36,90 A 8–B 6

Λέγει ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ματαιότητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσφρῆσαι ὑποβάσεις τινὰς τῶν οὐσιῶν, ἐκ τῶν ἀνωτάτω καὶ θείων μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων †παραδιδούσεις†. πολλὰ τοιαῦτα Ἰουλιανὸς ὁ τὰς Χαλδαϊκὰς γράψας ὑποτυπώσεις ματαιολογεῖ, οὐχ ἧττον δὲ καὶ οἱ τούτου ἐβαττολόγησαν 5 *ἐξηγηταί, Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος καὶ Πρόκλος ὁ Πλατωνικός, ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰτίου καθ' ὑπόβασιν πάντα*

364aF e cod. Monac. 34 fol. 392v; cf. CPG 3023 cf. Psell. in Greg. or. 29,2 (Orac. Chald. ed. des Places p. 223,14 sq.) *ὁ ἐπὶ Μάρκου Ἰουλιανὸς...τούτοις* (sc. *τοῖς λογίοις*) *δὲ ἐντυχόντες καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς Ἕλληνες οὕτω δὴ ἐσεβάσθησαν καὶ ἠγάπησαν, ὡς ἀφεμένους εὐθὺς τῶν Ἑλληνικῶν πρὸς ταῦτα δραμεῖν, καὶ μάλιστα Ἰάμβλιχος καὶ ὁ θεῖος τῷ ὄντι Πρόκλος ἀνήρ· ὁμοῦ τε γὰρ τούτοις συνεγένοντο καὶ καταιγίδας τὰς Ἑλληνικὰς μεθόδους περὶ τὸν συλλογισμὸν ὠνομάκασι* Basilius, Elias et Psellus haec probabiliter ex Procopii Gazaei opere in Orac. Chald. hauserunt ut putat Westerink, Mnem. 10 (1942) 275 sq. cf. H. G. Beck 597; J. Whittaker, Vig. Christ. 29 (1975) 312–313

364aF 2 *ἀνωτάτων*? 3 *παραδιδούσεις* cod. : *προϊούσας* susp. Jahn : *παραδόσεις*? 7 *καθυπόβασιν* cod. : corr. Jahn

βαθμηδὸν κατιέναι κατὰ σειρὰς {σειρὰς} ἄχρι τῶν τελευταίων καὶ ⟨εἰς⟩ τὴν τῶν ὄντων, ὡς αὐτοί φασι, ἀποπεράτωσιν, ὡς ἐκ τούτων καὶ περὶ τῶν ἀχρόνως καὶ ἀπαραλλάκτως τὸ ἔστιν ἐχόντων καὶ ὁμοούσιον θείων ὑποστάσεων καὶ τούτους τὰ τοιαῦτα συλλογιζομένους κατασοφίζεσθαι.

364bF. Elias Cretensis Schol. in Greg. or. 31,19 PG 36,832C9–833A5

Τινὲς τῶν Ἑλλήνων, οἷς καὶ Πρόκλος ὁ Πλατωνικός, Πορφύριός τε καὶ Ἰάμβλιχος ἠκολούθησαν, ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰτίου πάντα βαθμηδὸν κατιέναι καθ' ὑποβάσεις τε καὶ ὑφέσεις, αὐτῶν τε τῶν οὐσιῶν καὶ ἀξιωμάτων μέχρις αὐτῶν τῶν ἐσχάτων ἀποπερατώσεις, κατ' αὐτοὺς ἐκείνους εἰπεῖν, ἐδογμάτισαν.

365F. Lydus mens. 110,18–25

Ὁ μέντοι Πορφύριος ἐν τῷ ὑπομνήματι τῶν λογίων τὸν δὶς ἐπέκεινα, τουτέστι τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν, τὸν παρὰ Ἰουδαίων τιμώμενον εἶναι ἀξιοῖ, ὃν ὁ Χαλδαῖος δεύτερον ἀπὸ τοῦ ἅπαξ ἐπέκεινα, τουτέστι τοῦ ἀγαθοῦ, θεολογεῖ. οἱ

364bF Elias Cretensis] cf. CPG 3028; H. G. Beck 655 **365F** cf. Porph. 431–432F; Theiler, Forsch. 258; Lewy 9 nn. 23–24; Hadot, PV I 264 n. 6 2 cf. Porph. 221F; 354F; sed cf. Porph. in Tim. F41 (Procl. in Tim. I 306,32 sq.) *Πορφύριος οἰόμενος τῷ Πλωτίνῳ συνᾴδειν τὴν μὲν ψυχὴν τὴν ὑπερκόσμιον ἀποκαλεῖ δημιουργόν.* cf. in Tim. F42; 43; 53. **2–3** cf. 323–324F; cf. Hadot, REA VI (1960) 214 n. 36

8 *κατασειρὰς* cod. : corr. Jahn *σειρὰς* del. Jahn **9** add. Jahn **365F** S

μέντοι περὶ Ἰάμβλιχον καὶ Συριανὸν καὶ Πρόκλον δημι- 5
ουργὸν αὐτὸν τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου νομίζουσιν εἶναι, καλ-
οῦντες αὐτὸν τῆς τετραστοίχου θεόν.

366F. Lydus mens. 159,5–8

Θεῖος ὁ τῆς ἐννάδος ἀριθμὸς ἐκ τριῶν τριάδων πληρού-
μενος καὶ τὰς ἀκρότητας τῆς θεολογίας κατὰ τὴν Χαλδαϊ-
κὴν φιλοσοφίαν, ὥς φησιν ὁ Πορφύριος, ἀποσῴζων.

?367F. Damascius princ. I 86,3–15

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκεῖνο προβαλλώμεθα εἰς ἐπίσκεψιν,
πότερον δύο εἰσὶν αἱ πρῶται ἀρχαὶ πρὸ τῆς νοητῆς πρώ-
της τριάδος, ἥ τε πάντῃ ἄρρητος καὶ ἡ ἀσύντακτος πρὸς
τὴν τριάδα, καθάπερ ἠξίωσεν ὁ μέγας Ἰάμβλιχος ἐν τῷ
κη' βιβλίῳ τῆς Χαλδαϊκῆς τελειοτάτης θεολογίας, ἤ, ὡς οἱ 5
πλεῖστοι τῶν μετ' αὐτὸν ἐδοκίμασαν, μετὰ τὴν ἄρρητον αἰ-
τίαν καὶ μίαν εἶναι τὴν πρώτην τριάδα τῶν νοητῶν, ἢ καὶ
ταύτης ὑποβησόμεθα τῆς ὑποθέσεως, κατὰ δὲ τὸν Πορφύ-
ριον ἐροῦμεν τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν εἶναι τὸν πατέρα
τῆς νοητῆς τριάδος· ὅπως μὲν οὖν τὰ λόγια βούλεται τῶν 10
θεῶν, ἄλλου ἂν εἴη καιροῦ διακρίνειν, τὰ νῦν δὲ κατὰ τὸν
φιλοσοφώτερον τρόπον ὃν προεχειρισάμεθα καὶ ταῦτα με-

366F cf. Hadot, PV I 262; Lewy 105 n. 163 **367F** cf. Wolff 66; Bouillet, Enneades III 623; Theiler, Synes. 7–8 (Forsch. 260–261); Lewy 105 n. 163; Hadot, PV I 96–98; 258 **9–10** cf. Anon. in Parm. IX 1–8 *οἱ δὲ ἁρπάσαι ἑαυτὸν ἐκ πάντων τῶν ἑαυτοῦ εἰπόντες δύναμίν τε αὐτῷ διδόασι καὶ νοῦν ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ συνηνῶσθαι καὶ ἄλλον πάλιν ⟨ν⟩οῦν καὶ τῆς τρίαδος αὐτὸν οὐκ ἐξελόντες ἀναιρεῖν ἀριθμὸν ἀξιοῦσιν, ὡς καὶ τὸ ἓν λέγειν αὐτὸν εἶναι παντελῶς παραιτεῖσθαι*; Procl. in Parm.

366F χ

τίωμεν. οὐκοῦν ἡ ἀσύντακτος αἰτία καὶ πάντων μία κοινὴ καὶ πάντῃ ἄρρητος πῶς ἂν συναριθμοῖτο τοῖς νοητοῖς καὶ
15 *μιᾶς λέγοιτο τριάδος πατήρ; αὕτη μὲν γὰρ ἤδη κορυφὴ τῶν ὄντων ἐστίν, ἐκείνη δὲ τὰ πάντα ἐκβέβηκεν.*

368F. Aeneas Gazaeus Theophrastus 45,4–9 p. 961A

Οὐ γὰρ ἀγέννητος οὐδὲ ἄναρχος ἡ ὕλη· τοῦτό σε καὶ Χαλδαῖοι διδάσκουσι καὶ ὁ Πορφύριος. ἐπιγράφει δὲ καθ-

1070, 15–27 *πολλοῦ ἄρα δεήσομεν ἡμεῖς τοῦ νοητοῦ τὴν ἀκρότητα λέγειν τὸν θεὸν τὸν πρῶτον, ὥσπερ ἀκούω τινῶν ἐν θεολογίᾳ πρωτευσάντων καὶ τὸν ἐκεῖ πατέρα ποιεῖν τῷ πάντων αἰτίῳ τὸν αὐτόν...ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἀντιδιῄρηται πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸν νοῦν, ὧν λέγεται πατήρ, καὶ συμπληροῖ τριάδα μίαν μετ' ἐκείνων.* cf. 1091,12 sq. *καὶ μέχρι ταύτης ἤδη τινὲς τῆς τάξεως ἀναδραμόντες τὸ ἀκρότατον αὐτῆς εἰς ταὐτὸν ἤγαγον πρὸς τὸ ἕν;* Procl. in Crat. 59,14 *τὸν Κρόνον διὰ τὸ ἀμέριστον αὐτοῦ καὶ ἑνιαῖον καὶ πατρικὸν καὶ ἀγαθουργὸν ἐν τοῖς νοεροῖς εἰς ταὐτόν τινες ἄγουσι τῇ μιᾷ τῶν πάντων αἰτίᾳ.* sed cf. Porph. 223F,13–15; 427F; 429F **368F** cf. Festugière, Comment. sur le Timée II 258 n. 1; Baltes, Weltentstehung I 168 et n. 313; M. Wacht, Aeneas v. Gaza als Apologet, Bonn 1969, 73 2 cf. orac. Chald. F34; Lyd. mens. 175,2–9 (ex Porph.? cf. Theiler, Porph. u. Aug. 17 [Forsch. 180]) *ὅθεν καὶ τὴν ὕλην Ἅιδην οἱ φιλοσοφήσαντές φασι καὶ Τάρταρον, ὡς ταραττομένην καὶ οὐκ ἠρεμοῦσαν κατὰ φύσιν διὰ τὸ ἀνείδεον αὐτῆς ἄχρονον ἀλλ' οὐκ ἄναρχον, γενητὴν δὲ ὅμως καὶ αἰτιατήν, ἐξ ἀιδίου τὴν ἐνέργειαν τοῦ πατρὸς ἀναμένουσαν, τὸ εἶναι ὅλως ἄχρονον ἐκ τῆς ἐκείνου λαβοῦσαν βουλῆς· ὅθεν ὁ Χαλδαῖος ἐν τοῖς λογίοις πατρογενῆ τὴν ὕλην ὀνομάζει;* Psell. hypotyp. p. 151,9 *ὕλη πατρογενής*

368F 1 *ἀγένητος* AFBD Bois. **2** *διδάσκουσι. καὶ ὁ Πορφύριος ἐπιγράφει* Col. *καθόλου* ΩTr. Bois. : *καθόλον* M : *καθ' ὅλον* Wolff : *καθ' ὅλου* Bt. : ⟨*περὶ*⟩ *καθόδου* (sc. *ψυχῆς*) susp. Bois., Wolff 28, Wendland (Philol. Wochenschrift [1895] 1045), Lewy 450 **2–3** *ἐπιγράφει δὲ καθόλου τὸ βιβλίον, ὃ* (acc.) *εἰς μέσον προάγει, 'Τῶν Χαλδαίων τὰ λόγια'* Bidez 160

ὅλου τὸ βιβλίον, ὃ εἰς μέσον προάγει, 'Τῶν Χαλδαίων τὰ λόγια', ἐν οἷς γεγονέναι τὴν ὕλην ἰσχυρίζεται, καὶ τὸ Πλωτίνου διανοίγων βιβλίον 'ὅθεν τὰ κακά' φησί που λέγων, 5
⟨μὴ⟩ ἀγέννητον δὴ εἶναι τὴν ὕλην καὶ τὸ {μὴ} ἐν ἀρχαῖς τιθέναι ὡς ἄθεον δόγμα παραιτητέον.

P.48 *Κατὰ Χριστιανῶν λόγοι ιε'* (Bid. 54, Beut. 52)
ed. A. von Harnack, Abhandl. Preuß. Akad. Wiss., Berlin 1916

P.49 *Πρὸς τὸ τοῦ Ζωροάστρου βιβλίον* (Bid. 55, Beut. 53)

369T. PORPHYRIUS vit. Plot. 16,1–18

Γεγόνασι δὲ κατ' αὐτὸν τῶν Χριστιανῶν πολλοὶ μὲν καὶ

4 sq. cf. Plot. IV 8,6,21 *ἡ γένεσις αὐτῆς* (cf. Henry, Entretiens V 236–237); Simpl. in Cat. 108,21–26 *ἡ μὲν οὖν δόξα, ἀφ' ἧς ὁρμώμενοι ἄλλοι τινὲς καὶ ὁ μέγας Πλωτῖνος ἀντιλέγουσιν, ἐστὶν τοιαύτη, χρῶνται δὲ λόγοις τοιούτοις· τὸ μὴ εἶναι μηδὲν οὐσίᾳ ἐναντίον ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα οὐσιῶν ἐστι πιστὸν τῆς τε ἀτόμου καὶ τῆς εἰδικῆς καὶ γενικῆς, τῇ ἐπαγωγῇ δεδειγμένον, ὅλως δὲ οὐκ ἔστι δεδειγμένον*; id. in Epict. Ench. 265 sq. (Schweighaeuser) *ἀδύνατον τὰ ἐναντία ἀρχὰς εἶναι*; Porph. in Tim. F39 (Philop. aet. mundi 126,10–23); id. ap. Procl. in Tim. I 277,11 sq.; 236F; Aen. Gaz. Theophr. 964A (ex Porph.?) **5–7** P.21 adscribenda? **P.48** cf. A. von Harnack, Sitzungsberichte d. Preuß. Akad. Wiss. (1921) 266–284 et 834–835

n. 5, Theiler (Synesios 2 = Forsch. 254) : *ὃ* (nom.) *εἰς μέσον προάγει τῶν Χ. τὰ λογία* O'Meara 41–42, cf. Hadot ap. Lewy[2] 713 *καθόλου τὸ βιβλίον, ὃ*] *καταιγίδας λόγων τὸ βιβλίον ὃ* coni. Sathas BCH 1 (1877) 318–320 : vel *καθόλου ⟨βιβλίον⟩ τὸ βιβλίον ᾧ* vel *αὐτὸς οὗτος βιβλίον ὃ* coni. Theiler (P. u. A. 16 = Forsch. 179) : *αὐτὸς οὗτος βιβλίον ὃ* Festugière **3** *ὃ*] *ᾧ* Bois., Wolff, Theiler (cf. supra), Waszink **5** *κακά' φησί*] *κατὰ φύσιν* M *λέγει* Bt. : *ἀΐδιον* coni. Theiler (P. u. A. 17 = Forsch. 180) **6** *μὴ* om. M : transp. (6) Maas *ἀγέννητον δὴ* M : *ἀγένητον δὲ* Ω : *ἀγέννητον μὴ* coni. Lamberz *μὴ*[2]] del. Maas, Theiler, Lamberz **7** *ὅπως* codd. : corr. Wilamowitz

ἄλλοι, αἱρετικοὶ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ἀνηγμένοι οἱ περὶ Ἀδέλφιον καὶ Ἀκυλῖνον, οἳ τὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Λί-βυος καὶ Φιλοκώμου καὶ Δημοστράτου καὶ Λυδοῦ συγ-
5 *γράμματα πλεῖστα κεκτημένοι ἀποκαλύψεις τε προφέρον-τες Ζωροάστρου καὶ Ζωστριανοῦ καὶ Νικοθέου καὶ Ἀλλογενοῦς καὶ Μέσσου καὶ ἄλλων τοιούτων πολλοὺς ἐξη-πάτων καὶ αὐτοὶ ἠπατημένοι, ὡς δὴ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ βάθος τῆς νοητῆς οὐσίας οὐ πελάσαντος. ὅθεν αὐτὸς μὲν*
10 *πολλοὺς ἐλέγχους ποιούμενος ἐν ταῖς συνουσίαις, γράψας δὲ καὶ βιβλίον ὅπερ 'Πρὸς τοὺς γνωστικοὺς' ἐπεγράψαμεν, ἡμῖν* (sc. *Πορφυρίῳ καὶ Ἀμελίῳ*) *τὰ λοιπὰ κρίνειν καταλέλ-οιπεν. Ἀμέλιος δὲ ἄχρι τεσσαράκοντα βιβλίων προκεχώ-ρηκε πρὸς τὸ Ζωστριανοῦ βιβλίον ἀντιγράφων. Πορφύριος*
15 *δὲ ἐγὼ πρὸς τὸ Ζωροάστρου συχνοὺς πεποίημαι ἐλέγχους, ὅλως νόθον τε καὶ νέον τὸ βιβλίον παραδεικνὺς πεπλα-σμένον τε ὑπὸ τῶν τὴν αἵρεσιν συστησαμένων εἰς δόξαν τοῦ εἶναι τοῦ παλαιοῦ Ζωροάστρου τὰ δόγματα, ἃ αὐτοὶ εἵλοντο πρεσβεύειν.*

HOMERICA

P.50 *Περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων* (Bid. 45, Beut. 50)

370 T. Suda IV 178,27

Περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων βιβλία ι'.

P.51 *Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας* (Bid. 51, Beut. 49)

371 T. Suda IV 178,24

Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας.

P.51 cf. 404 F

P.52 *Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν νυμφῶν ἄντρου* (Bid. 52, Beut. 1)

ed. A. Nauck, Leipzig [2]1886; ed. L. G. Westerink et al. (Arethusa Monogr. 1), Buffalo 1969 5

P.53 *Περὶ Στυγός* (Bid. 53, Beut. 51)

372F. Stobaeus II 1,32 (II 14,9–15,3)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ Περὶ Στυγός

«Ἔστι δὲ ἡ τοῦ ποιητοῦ δόξα οὐχ ὡς ἄν τις νομίσειεν εὔληπτος. πάντες μὲν γὰρ οἱ παλαιοὶ τὰ περὶ τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων δι' αἰνιγμῶν ἐσήμαναν, Ὅμηρος δὲ καὶ μᾶλλον τὰ περὶ τούτων ἀπέκρυψε τῷ 5 μὴ προηγουμένως περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι, καταχρῆσθαι δὲ τοῖς λεγομένοις εἰς παράστασιν ἄλλων. τῶν οὖν ἀναπτύσσειν ἐπιχειρησάντων τὰ δι' ὑπονοίας παρ' αὐτῷ λεγόμενα ἱκανώτατα δοκῶν ὁ Πυθαγόρειος Κρόνιος τοῦτ' ἀπεργάσασθαι, ὅμως ἐν τοῖς πλείστοις 10 ἄλλα τε ἐφαρμόζει ταῖς τεθείσαις ὑποθέσεσι, τὰ Ὁμήρου μὴ δυνάμενος, οὔ ⟨τε τοῖς⟩ παρὰ τοῦ ποιητοῦ

P.53 titulus: cf. 372F; 373F; 376F; 379F; 380F incerta: ea quae in P.54 similia esse videntur; a Porphyrio alio modo tractantur quod de Styge ipsa non disputatur **372F 10** Cronius F8 Leemans, cf. Porph. ant. 21 p. 71,1 sq. N.; vit. Plot. 14; c. Christ. F39 (cf. ibid. Test. XVI n.); 447F; Praechter, RE XI (1922) 1978–1982

372F 1 lemma habent FP in textu : solum *Πορφυρίου* L in textu *τοῦ* W. ex FP : *τῶν* vulg. **6** *διηγουμένως* L **8** *γοῦν* codd. : corr. Heeren **12** *οὔ⟨τε τοῖς⟩* W. : *οὐ* FP : *οὐ γὰρ* L : *οὐ τοῖς* Heeren (antea *ἐφαρμόζων* corr.)

τὰς δόξας, τοῖς δὲ παρ' ἑαυτοῦ προσάγειν τὸν ποιητὴν πεφιλοτίμηται.»

373F. Stobaeus I 49,50 (I 418,8–420,20)

Πορφυρίου ἐκ τῶν περὶ Στυγός

«Τοῦ δὲ Ἀπολλοδώρου ἐν τῷ εἰκοστῷ τοῦ περὶ τῶν θεῶν συγγράμματος, ὅ ἐστι περὶ τοῦ Ἅιδου, τάδε περὶ τῆς Στυγὸς λεγόμενα εὕρομεν· 'ἀρκτέον γὰρ ἀπὸ τού-
5 των, τῆς τε ἐκ τῶν ὀνομάτων παρεμφάσεως οὐ καταφρονητέον. ἐκ γὰρ τοιούτων ὁρμώμενοι πιθανῶς καὶ τοὺς ἐν Ἅιδου νομιζομένους ποταμοὺς κατωνομάκασιν. Ἀχέροντα μὲν διὰ τὰ ἄχη, ὡς καὶ Μελανιππίδης ἐν Περσεφόνῃ·

10 καλεῖται δ' ἐν κόλποισι γαίας
ἄχεα ⟨βροτ⟩οῖσιν προχέων Ἀχέρων.

ἐπεὶ καὶ Λικύμνιός φησι·

μυρίαις παγαῖς δακρύων ⟨Ἀχέρων⟩ ἀχέων τε βρύει,

καὶ πάλιν·

15 Ἀχέρων ἄχεα πορθμεύει βροτοῖσιν·

Ἀχέρων δὲ καὶ Ἀχερουσία λίμνη ταὐτόν, ὡς καὶ

373F 2 Apollodorus] Müller FGP I 429–430, cf. Macr. somn. I 10,9–11 **4–6** *ἀρκτέον – καταφρονητέον*] Porph. adtribuit Meineke, *ἀρκτέον – κατωνομάκασιν* eidem Heyne **10–11** Bergk PLG III 590 Melanippides F3 **13** ibid. 598 Licymnius F1 **15** ibid. 598 Licymnius F2

13 *ταῖς* codd. : corr. Heeren **373F 2** *δὴ* FP : corr. Heeren **3** *συγγράμματι* F : *-ασιν* P : corr. Usener **6** *πιθανῶν* FP : corr. Heyne **11** *ἀχεοῖσι* F : *ἀχαιοῖσιν* P : corr. Bergk **13** add. Grotius **16** *καί*[2] P : *ὁ* F

Σοφοκλῆς ἐν Πολυξένῃ τὴν Ἀχιλλέως ψυχὴν εἰσάγει λέγουσαν·

> ἀκτὰς ἀπαίωνάς τε καὶ μελαμβαθεῖς
> λιποῦσα λίμνης ἦλθον ἄρσενας χοὰς 20
> Ἀχέροντος ὀξυπλῆγας ἠχούσας γόους,

⟨ἀπαίωνας ἀκτὰς⟩ τὰς τῶν νεκρῶν λέγων παιῶν' οὐκ ἐχούσας, ἄρσενας δὲ ⟨χοὰς⟩ τὰς οὐδὲν ἐκτρεφούσας. θήλεα μὲν γὰρ τὰ καρποφόρα, ἄρσενα δὲ τὰ ἄγονα ἔλεγον τῷ τὸν μὲν τὸ σπέρμα παρέχειν μόνον, τὴν δὲ 25 καὶ ἐκτρέφειν· ὅθεν καὶ 'θῆλυς ἐέρση' ἡ πολύγονος καὶ τροφίμη. διαπεραιοῦσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ἀπογενομένων τὸν Ἀχέροντά φασιν εἰκότως· ὁ γὰρ μετηλλαχὼς πάντα τἀν τῷ ζῆν ἄχη σχεδὸν ὑπερῆκε καὶ ἔστιν ἐν ἀπονίᾳ καὶ ἀλυπίᾳ πάσῃ. Γοργύραν δὲ τοῦ Ἀχέροντος 30 γυναῖκα προσανέπλασαν ἀπὸ τοῦ γοργὰ φαίνεσθαι τοῖς πολλοῖς τὰ ἐν Ἅιδου· καθὸ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου τιθήνην ὁ Σώφρων Μορμολύκαν ὠνόμασεν.'

Ταῦτ' εἰπὼν περὶ τοῦ Ἀχέροντος Ἀπολλόδωρος ἐπάγει περὶ τῆς Στυγὸς αὐταῖς λέξεσι τάδε· 'Στύγα δὲ 35 δεινήν τινα καὶ φοβερὰν ὑποστησάμενοι δαίμονα, θεῶν ὅρκον, ἐν Ἅιδου τε ταύτην κατῴκισαν καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἠξίωσαν ἀπὸ τοῦ στυγνάζειν τοῖς πένθεσι καὶ στύγεσθαι τὰ ἐν Ἅιδου, ὅρκον δὲ τῶν θεῶν δι'

19–21 TrGF IV Soph. F523 (F480 N.[2]) **26** Hom. ε 467 **33** CGF Sophron F9

17 *τὴν*] *τοῦ* FP : corr. Nauck **19** *ἀκτὰς*] *ὦ τὰς* FP : corr. Jacobs **20** *ἦλθον – χόας* FP post *γόους* (21) habent : transp. Heyne **22** add. Meineke **23** add. Heeren **25** *ἐλέγοντο* FP : corr. Meineke *τὸν* Usener : *τὸ* FP **29** *τἀν* Meineke : *τὰ* FP *ὑπερήρηται* FP : corr. W.

40 ἐναντιότητα· ἡ μὲν γὰρ τῶν ὄντων τε καὶ ζώντων φθαρτικὴν ἔχει δύναμιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ, οἱ δὲ τῇ τε προαιρέσει καὶ τῷ τρόπῳ διεστήκασι.'

Τοσαῦτα περὶ τῆς Στυγὸς εἰπὼν ἐπάγει· 'Κωκυτὸν δὲ ποταμὸν ἀνέπλασαν ἀπὸ τοῦ κωκύειν, ὅς ἐστι 45 Στυγὸς καὶ στυγνάσεως ἀπορρώξ. τοιούτου δέ ἐστι γένους καὶ ὁ Πυριφλεγέθων. εἴρηται γὰρ ἀπὸ τοῦ πυρὶ φλέγεσθαι τοὺς τελευτῶντας, ὡς Ὅμηρός φησι·

οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
50 δαμνᾷ, ἐπεί κεν πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' ἠύτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.

ὑποτίθεται γὰρ τὰς ψυχὰς τοῖς εἰδώλοις τοῖς ἐν τοῖς κατόπτροις φαινομένοις ὁμοίας καὶ τοῖς διὰ τῶν ὑδάτων συνισταμένοις, ἃ καθάπαξ ἡμῖν ἐξείκασται καὶ 55 τὰς κινήσεις μιμεῖται, στερεμνιώδη δ' ὑπόστασιν οὐδεμίαν ἔχει εἰς ἀντίληψιν καὶ ἁφήν· ὅθεν αὐτὰς 'βροτῶν εἴδωλα καμόντων'.'»

374F. Stobaeus I 49,51 (I 420,21–421,8)

Ἐν ταὐτῷ

«Ἅπαντες δὲ ὕδωρ ἱστόρησαν τὴν Στύγα ἐπίγειον, φύσιν ἔχον ἀμύνεσθαι τοὺς κατ' αὐτοῦ ψευδῶς ὀμόσαι τολμήσαντας. διαβόητον μὲν τοίνυν Στυγὸς ὕδωρ κατὰ 5 τὴν Ἀρκαδίαν οἱ ἱστορικοὶ ἀναγεγράφασιν, ὧν ἐστι καὶ

48–51 Hom. λ 219–222

50 *δαμνὰ* FP : *δαμνᾷ* Hom. *λείπῃ* FP : *λίπῃ* Hom. **56** *ἔχεις* FP[1] : *ἔχειν* P[2] : corr. Heeren **374F 1** lemma in textu P, mrg. F habet **2** *οἱ πάντες* FP : corr. Heeren

Ἡρόδοτος, ὃς ἐν τῇ ἕκτῃ τὰ κατὰ Κλεομένην ἀφηγούμενος γράφει ταῦτα· 'ἐντεῦθεν δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀρκαδίαν νεώτερα ἔπρησσε πράγματα, συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ, ἄλλους τε ὅρκους προσάγων καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκά- 10
δων τοὺς προεστῶτας ἀγινεῖν, ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ.' Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ Περὶ νυμφῶν συγγράμματι καὶ τὸ ἰδίωμα τοῦ ὕδατος ἀφηγεῖται λέγων οὕτω· 'Στὺξ ἐν Νωνακρίνῃ τῆς Ἀρκαδίας ὕδωρ ἐστὶ τὸ διακόπτον πάντα τὰ ἀγγεῖα πλὴν τῶν κερατίνων.'» 15

375F. Stobaeus I 49,52 (I 421,9–21)

Ἐν ταὐτῷ

«Ἐπειδὴ περὶ τοῦ Στυγὸς ὕδατος ὁ λόγος ἐστί, δηλῶσαί σοι βούλομαι καὶ ἑτέραν ἱστορίαν περὶ τοῦ αὐτοῦ. Φίλων γὰρ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Πρὸς Νύμφιν περὶ θαυμασίων ἐν Σκύθαις φησὶν ὄνους γίγνεσθαι κέ- 5
ρατα ἔχοντας, ταῦτα δὲ τὰ κέρατα δύνασθαι τοῦτο τὸ ὕδωρ διαφέρειν· καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι

374F 7–12 Herod. VI 74 **12** Callim. F 413 Pfeiffer (100b 2 Schneider); cf. F 407 **375F** cf. Ael. nat. animal. X 40 **4** Philo] cf. Philon (42), RE XX (1941) 50–51 **7–9** cf. Theophr. ap. Plin. NH XXXI 26; XXX 149; II 231; Pausan. VIII 18,4; Plut. Alex. 77 (707); prim. frig. 954 D; Q. Curt. X 10,3

8 *τοὺς* Herod. : *τὰς* FP **9** post *προσάγων* habet Herod. *σφι ἦ μὲν ἕψεσθαί σφεας αὐτῷ τῇ ἂν ἐξηγῆται* **11** *ἀγινέων* Herod. *ἐξ ὅρκων* FP : *ἐξορκοῦν* Herod. (A), *ἐξορκῶν* (DRSVP) **14** *ἐν Νωνάκρι ⟨κρή⟩νῃ τῆς Ἀρκαδίας, ⟨ἧς⟩* Heeren **375F 1** lemma P in textu, F mrg. habet **3** *σοι* om. P **5** *σκύ* (θ supra) F : *σκυθίᾳ* P : corr. Heeren cum Vatic.

ἐνεχθῆναι ὑπὸ Σωπάτρου κέρας τοιοῦτο, ὃ καὶ ἀνατεθῆναι ἐν Δελφοῖς, ἐφ' οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι·

10 σοὶ τόδ' Ἀλέξανδρος Μακεδὼν κέρας ἄνθετο, Παιάν,
κάνθωνος Σκυθικοῦ, χρῆμά τι δαιμόνιον·
ὃ Στυγὸς ἀχράντῳ Λουσηίδος οὐκ ἐδαμάσθη
ῥεύματι, βάσταξεν δ' ὕδατος ἠνορέην.»

376F. Stobaeus I 3,96 (I 66,24–70,13)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ Περὶ Στυγός

«Ἰνδοὶ οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Ἀντωνίνου τοῦ ἐξ Ἐμίσων ἐν τῇ Συρίᾳ {ἀφικομένου} Βαρδισάνῃ τῷ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικόμενοι, ἐξηγήσαντο,
5 ὡς ὁ Βαρδισάνης ἀνέγραψεν, εἶναί τινα λίμνην ἔτι καὶ νῦν παρ' Ἰνδοῖς δοκιμαστήριον λεγομένην, εἰς ἥν, ἄν τις τῶν Ἰνδῶν αἰτίαν ἔχων τινὸς ἁμαρτίας ἀρνῆται, ⟨εἰσάγεται⟩. τῶν δὲ Βραχμάνων τινὲς δοκιμάζουσιν αὐτὸν τοῦτον τὸν τρόπον. πυνθάνονται τοῦ ἀνθρώπου,
10 εἰ θέλει διὰ τοῦ ὕδατος γενέσθαι τὴν ἐξέτασιν, καὶ μὴ θέλοντα μὲν ὡς ὑπεύθυνον ἀποπέμπουσι τὴν δίκην ἀποτίσοντα· παραδεχόμενον δὲ τὴν βάσανον εἰσάγουσι μετὰ τῶν κατηγόρων· καταβαίνουσι γὰρ καὶ οὗτοι εἰς τὸ ὕδωρ, δοκιμασθησόμενοι μὴ συκοφαντῶσι.
15 διέρχονται τοίνυν οἱ ἐπιβαίνοντες τοῦ ὕδατος εἰς

376F 1 *Ἀντωνίνου*] Elagabalis **3** Bardesanes] cf. Porph. abst. IV 17 p. 256 sq. N.; H. H. Schaeder, ZKG 51 (1932) 31–32

12 *ἀχράντου* FP : *-ῳ* Aelian. **376F 1** lemma P in textu, F mrg. habet **3** *εἰς τὴν συρίαν* codd. : del. Heeren : corr. W. {*ἀφικομένου*} Heeren **8** add. Meineke

ἕτερον μέρος τῆς λίμνης· τὸ βάθος δ' ἐστὶν ἄχρι τῶν γονάτων παντὸς ὁτουοῦν εἰς αὐτὴν ἐπιβάντος. ὅταν δ' ⟨ὁ⟩ κατηγορούμενος ἐπιβῇ, ἀναμάρτητος μὲν ὤν, ἀδεῶς διέρχεται ἄχρι τῶν γονάτων ἔχων τὸ ὕδωρ· ἁμαρτὼν δὲ ὀλίγον προβὰς βαπτίζεται μέχρι κεφαλῆς. 20 οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἀνασπῶντες αὐτὸν ἐκ τοῦ ὕδατος παραδιδόασι τοῖς ἐνάγουσι ζῶντα καὶ ἀξιοῦσι παιδευθῆναι χωρὶς θανατικῆς καταδίκης. γίγνεσθαι δὲ τοῦτο σπανίως τῷ μηδένα τολμᾶν ἀρνεῖσθαι τὸ ἁμάρτημα διὰ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος γιγνόμενον ἔλεγχον. ἑκουσίων 25 τοίνυν ἁμαρτημάτων δοκιμαστήριον Ἰνδοὺς τοῦτ' ἔχειν τὸ ὕδωρ· ἀκουσίων δὲ ὁμοῦ καὶ ἑκουσίων καὶ ὅλως ὀρθοῦ βίου ἕτερον εἶναι, περὶ οὗ ὁ Βαρδισάνης τάδε γράφει· θήσω γὰρ τἀκείνου κατὰ λέξιν· 'ἔλεγον δὲ καὶ σπήλαιον εἶναι αὐτόματον, μέγα, ἐν ὄρει ὑψηλο- 30 τάτῳ σχεδὸν κατὰ μέσον τῆς γῆς, ἐν ᾧ σπηλαίῳ ἐστὶν ἀνδριάς, ὃν εἰκάζουσι πηχῶν δέκα ἢ δώδεκα, ἑστὼς ὀρθός, ἔχων τὰς χεῖρας ἡπλωμένας ἐν τύπῳ σταυροῦ· καὶ τὸ μὲν δεξιὸν τῆς ὄψεως αὐτοῦ ἐστιν ἀνδρικόν, τὸ δ' εὐώνυμον θηλυκόν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ βραχίων ὁ δε- 35 ξιὸς καὶ ὁ δεξιὸς ποὺς καὶ ὅλον τὸ μέρος ἀρσενικὸν καὶ τὸ εὐώνυμον θηλικόν, ὡς ἰδόντα τινὰ ἐκπλαγῆναι τὴν σύγκρασιν, πῶς ἀδιαιρέτως ἔστιν ἰδεῖν τὴν ἀνομοιότητα ⟨τήνδε⟩ τῶν δύο πλευρῶν ἐν ἑνὶ σώματι. ἐν τούτῳ τῷ ἀνδριάντι λέγουσι γεγλύφθαι περὶ τὸν μαζὸν 40 τὸν δεξιὸν ἥλιον καὶ περὶ τὸν ἀριστερὸν σελήνην καὶ κατὰ τῶν δύο βραχιόνων *** τέχνῃ γεγλύφθαι ἀγγέ-

17–18 *δ' ὁ*] *δὲ* codd. : corr. Meineke **22** *ἀνάγουσι* FP : *ἐνάγουσι* Schott. **38** ante *πῶς* spatium vacuum FP **39** ante *τῶν* spatium 5 litt. F : ⟨*τήνδε*⟩ Usener **42** lac. FP : ⟨*θαυμαστῇ*⟩ Heeren : ⟨*ταύτῃ*⟩ Hense

λων ἀριθμὸν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ, τουτέστιν
οὐρανὸν καὶ ὄρη καὶ θάλασσαν καὶ ποταμοὺς καὶ ὠκε-
45 ανὸν καὶ φυτὰ καὶ ζῷα καὶ ἁπλῶς ὅσα ἔστι. τοῦτον
τὸν ἀνδριάντα φασὶ δεδωκέναι τὸν θεὸν τῷ υἱῷ, ὁπη-
νίκα τὸν κόσμον ἔκτιζεν, ἵνα θεατὸν ἔχῃ παράδειγμα.
ἐξήτασα δὲ (φησί) ποίας ἐστὶν ὕλης, καὶ διεβεβαιοῦτο
ὁ Σανδάλης, ἐμαρτύρουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι, μη-
50 δένα εἰδέναι, ποίας ὕλης ἐστὶν ὁ ἀνδριὰς ἐκεῖνος·
οὔτε γὰρ χρύσεός ἐστιν οὔτε ἀργύρεος οὔτε χάλκεος
οὔτε λίθινος οὔτε ἄλλης ὕλης, ἀλλὰ μᾶλλον παραπλή-
σιός ἐστι ξύλῳ στερροτάτῳ καὶ ἀσηπτοτάτῳ· μὴ εἶναι
δὲ ξύλον. προσετίθεσαν δὲ λέγοντες, ὅτι τῶν βασιλέων
55 τις ἠθέλησεν ἀφελέσθαι τρίχα ἐκ τῶν περὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ, καὶ αἷμα ῥεῦσαι καὶ φοβηθῆναι τὸν βα-
σιλέα ἐκεῖνον, ὡς μόλις εὐξαμένων τῶν Βραχμάνων
ἀνακτήσασθαι ἑαυτόν. ἐπὶ δὲ τῇ κεφαλῇ τούτου λέγ-
ουσι θεοῦ ἄγαλμα εἶναι ὡς ἐπὶ θρόνου τινὸς καθή-
60 μενον. λέγουσιν δὲ καὶ ἐν τοῖς καύμασιν ἱδροῦν ὅλον
τὸν ἀνδριάντα τοῦτον καὶ ῥιπίζεσθαι ὑπὸ τῶν Βραχ-
μάνων καὶ παυέσθαι τοὺς ἱδρῶτας· καὶ εἰ μὴ ῥιπίζ-
οιεν, πολὺν φέρειν ἱδρῶτα, ὡς βρέχεσθαι τὴν περὶ
αὐτὸν γῆν. ἐνδοτέρω δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ μετὰ
65 πολὺ διάστημα εἶναι σκότος, ἔνθα μετὰ λαμπάδων εἰ-
σέρχονται οἱ βουλόμενοι καὶ εὑρίσκουσι θύραν τινά·
ἐξ ἧς θύρας προέρχεται ὕδωρ καὶ λιμνάζει περὶ τὰ τε-

49 cf. Porph. abst. IV 17 p. 256,10–12 N. **94–95** cf. Philostr. vit. Apoll. III 25; 32; 51

44 *ποταμὸν* codd. : corr. Meineke : *ποταμὸν καὶ* del. Hense **47** *θυτὸν* codd. : corr. Heeren : *αἰσθητὸν* Meineke **49** *Σανδάλης*] cf. Porph. abst. IV 17 p. 256,11 **63** *πολὺν ῥέειν* Meineke

λευταῖα τοῦ σπηλαίου· καὶ ὡς δοκιμάζοντες ἑαυτοὺς
εἰσέρχονται διὰ τῆς θύρας ἐκείνης. καὶ ὅσοι εἰσὶ κα-
θαροὶ ἀπὸ τῆς φαυλότητος τοῦ βίου, εἰσέρχονται 70
ἀνεμποδίστως εὐρυνομένης τῆς θύρας, καὶ εὑρίσκουσι
πηγὴν μεγίστην ὕδατος πάνυ διαυγεστάτου καὶ ποτι-
μωτάτου, ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο προέρχεται· οἱ δὲ ἐν
καταγνώσει ὄντες πολὺ θλίβουσιν εἰσελθεῖν διὰ τῆς
θύρας ἐκείνης καὶ οὐ δύνανται στενουμένης αὐτοῖς· οἵ- 75
τινες βιαζόμενοι ἐξομολογοῦνται ἐπὶ τῶν ἑτέρων εἴ τι
ἥμαρτον, ⟨καὶ⟩ δέησιν ποιοῦνται, ἵνα οἱ λοιποὶ εὔξων-
ται περὶ αὐτῶν, καὶ νηστεύουσι χρόνον τινὰ ἱκανόν.'
ἐκεῖ φησιν εἰρηκέναι ⟨τοὺς⟩ περὶ τὸν Σανδάλην συνά-
γεσθαι τοὺς Βραχμᾶνας ἡμέρᾳ μέν τινι τεταγμένῃ· 80
ἀλλὰ εἶναι μέν τινας ἐκεῖ ἔχοντας τὴν διατριβήν, τοὺς
δὲ ἀλλαχόθεν συνιέναι θέρους ὥρᾳ καὶ περὶ τὸ φθινό-
πωρον πλεοναζούσης τῆς ὀπώρας ἐπί τε τὴν θέαν τοῦ
ἀνδριάντος καὶ ἐπὶ τὸ ἀλλήλοις συμμῖξαι καὶ εἰς τὸ
πεῖραν ἑαυτῶν λαβεῖν, εἰ δύνανται εἰσελθεῖν διὰ τῆς 85
εἰρημένης θύρας. γίγνεσθαι δὲ ἐκεῖ ζητήσεις λέγουσι
περὶ τῆς ἐν τῷ σώματι ἐκείνῳ γλυφῆς. οὐδὲ γάρ ἐστι
ῥᾳδίως πάσῃ τῇ ἀνατυπώσει ἐπιστῆσαι διά τε τὸ
πολλὰ εἶναι καὶ διὰ τὸ μὴ πάντα τὰ ζῷα καὶ φυτὰ ἐν
πάσῃ χώρᾳ ὑπάρχειν. ἃ μὲν οὖν Ἰνδοὶ ἱστοροῦσι περὶ 90
τοῦ παρ' αὐτοῖς δοκιμαστηρίου ὕδατος, ἔστι ταῦτα. οἶ-
μαι δὲ τούτου καὶ Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα μεμνῆσθαι
τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ λέγω. γράφων γὰρ
τοῖς Βραχμᾶσιν ὅρκον τινὰ ὀμνύει· 'οὐ μὰ τὸ Ταντά-

77 post *ἥμαρτον* spatium 4 litt. F : ⟨*καὶ*⟩ Holstenius **78** *νηστεύσωσι* F : *νηστεύωσι* P : corr. Heeren **79** *φησὶν* Holstenius : *φασὶν* FP post *εἰρηκέναι* spat. 4 litt. FP[1] : *τοὺς* P[2] **80** *μέν τινι*] *μέντοι* FP : corr. W. : *μὲν τῇ* Usener **94** *ταντάλιον* FP : corr. Meineke

95 λειον ὕδωρ, οὗ με ἐμυήσατε'. οἶμαι γὰρ Ταντάλου λέγειν τοῦτο διὰ τὸ ἀεὶ τῇ προσδοκίᾳ κολάζειν τοὺς ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἐσπουδακότας κἀκ τούτου ποτὸν ἀρύσασθαι.»

377F. Stobaeus I 49,53 (I 421,22–427,3)

Ἐν ταὐτῷ

«Περὶ μὲν δὴ τῶν θεῶν εἰρήσθω τοσαῦτα. λοιπὸν δὲ τὰ περὶ τῶν ψυχῶν ὅπως Ὅμηρος διέταξε τῶν ἐν Ἅιδου διαλαβόντες καὶ περὶ μὲν τῶν τιμωρουμένων
5 ἀφηγησάμενοι συνάπτοιμεν ἂν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Στύγα, ἣν ἐπὶ τιμωρίᾳ καθ' Ὅμηρον τῶν ἁμαρτανόντων τετάχθαι δαιμόνων ὑπειλήφαμεν. πληρώσας γὰρ δὴ πάντα θεῶν καὶ τοῖς τόποις ἀφορίσας τὰς βασιλείας, πάλιν τῶν ψυχῶν ἃς ἀθανάτους εἶναι νενόμικε
10 τόπους τρεῖς εἶναι ὑπείληφεν· ἕνα μὲν τὸν ἐπίγειον κατὰ τὴν οἰκουμένην ταύτην, καθ' ἣν τὰ ζῷα καὶ οἱ ἄνθρωποι διατρίβουσιν· ἕτερον δὲ τοῖς δικαίοις ἀφωρισμένον παρὰ τὸν Ὠκεανόν, ὃν Ἠλύσιον καλεῖ πεδίον καὶ ζῶντας ἔτι εἰς αὐτόν φησιν ἐκπέμπεσθαι. δηλοῖ δὲ
15 ἐπὶ τοῦ Μενελάου τὸ τοιοῦτο λέγων·

σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·

377F 12–14 sed cf. 383F,7–8 **16–23** Hom. *δ* 561–8; cf. Porph. 383F,5–6

95 *ἐμνήσατε* P *τάνταλον* FP : *Ταντάλιον* vulg. : corr. Meineke **97** *ἐπὶ*] *ὑπὸ* FP : corr. Meineke **377F 1** lemma P in textu, F mrg. habet **6** *τιμωρίην* FP : corr. Meineke **14** *αὐτὴν* FP : corr. Heeren **15** *τό τοι τὸ* F : *τό τοι* P : corr. Heeren ex Aug. *λέγον* FP : corr. Heeren ex Aug.

ἀλλά σ' Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇ περ ῥηίστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν, 20
οὐ νιφετὸς οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος·
ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντος ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ⟨ἀνθρώπους⟩.

τούτοις μὲν οὖν καὶ τὰ σώματα παρεῖναι. τρίτον δὲ τόπον λέγει ὃν ψυχῶν τοῦ σώματος τούτου ἀπολυθεισῶν ὑπείληφεν εἶναι τὸν ἐν Ἅιδου, ταύτας δὲ εὐθὺς μὲν χωρεῖν εἰς Ἅιδου, διατρίβειν δὲ τὰς μὲν τῶν ἀτάφων ἔξω τοῦ Ἀχέροντος κατὰ τὰ ἄλση καὶ τὸν λειμῶνα τῆς Περσεφόνης, ἔσω περᾶσαι κωλυομένας· τὰς δὲ τῶν ταφέντων χωρεῖν ἐντός, εἰ μὴ εἶεν κολάσεως ἄξιαι· εἰ δὲ μή, κἂν ταφῇ τὰ σώματα, ὁμοίως εἴργεσθαι τοῦ ἔνδον. τὰς τοίνυν ἐκτὸς μηνήμης μετέχειν τῶν αὐταῖς βεβιωμένων· τὰς δὲ τὸν ποταμὸν ὑπερβαινούσας ἐπιλανθάνεσθαι τῶν λογισμῶν τῶν περὶ τὰ ἀνθρώπινα μεθείσας. διὸ καὶ τῶν ἀδίκων ἐκτὸς εἶναι τὰ κολαστήρια διὰ τοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς μνήμης τῶν βεβιωμένων τὰς κολάσεις ἐχόντων. φαντασίας γὰρ λαμβάνειν τῶν δεινῶν ὅσα ἐν τῷ βίῳ δεδράκασι καὶ κολάζεσθαι, τῆς ἁμαρτίας παρεστώσης αὐτοῖς κατὰ λογισμὸν καὶ τιμωρούσης διὰ τῶν ἀφωρισμένων ταῖς ἁμαρτίαις κολάσεων, ὅθεν τὰς μέν τινας τῶν ψυχῶν λίθους βαστάζειν δοκούσας καὶ ὑπὸ τοῦ θλίβεσθαι τι-

25 i. e. *τοῦ στερεοῦ σώματος*? cf. Porph. sent. 29 p. 18,6

18 *σ' ἐς* Hom. **23** add. Wachs. ex Hom. **25** *λέγει ὃν*] *ἴσως λογικῶς* gloss. P mrg. **29** *περάσαι κωλυομένας* P²: *περάσαιην· λυομένας* FP¹ **31** *ὅμως* Heeren **39** *αὐτοὺς* P

μωρεῖσθαι, τὰς δὲ δίψης καὶ λιμοῦ αἰωνίου φαντασίας λαμβανούσας, τὰς δ' ἄλλου τινὸς ὧν ἐν τῷ θνητῷ βίῳ
45 ἐπεφρίκεσαν. εἶναι γὰρ καὶ κριτὴν ἐκτὸς τοῦ ποταμοῦ διατρίβοντα, Μίνω, ὃν κατ' ἀξίαν τῶν ἁμαρτημάτων κολάζειν, τοῖς μὲν τὸν ἔξω τοῦ ποταμοῦ τόπον ἀφορίσαντα ἐπὶ τὴν δίκην, τοῖς δὲ περᾶσαι τὸν ποταμὸν ἐπιτρέψαντα, ὃς ἀνάπαυσις ἦν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνηνύ-
50 των κακῶν διὰ τὴν λήθην. τιμωρεῖσθαι δὲ ἐκτὸς ὄντα καὶ τὸν Ἡρακλέα τοὺς ἀδίκους, φαντασίας φοβερὰς ἐμποιοῦντα τοῦ βάλλοντος καὶ τοξεύοντος, ὥσπερ ζῶν ἠμύνετο, ἀμυνομένου καὶ ἐν Ἅιδου τοὺς ἀξίους κολάσεως· οὐ γὰρ δὴ καὶ οὗτος τῶν κολαζομένων ἐστίν, ὡς
55 Ἀριστάρχῳ ἐδόκει, ἀλλὰ τῶν κολαζόντων. τῶν δ' ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀφῃρημένων τὸν λογισμὸν τὸν ἀνθρώπινον μόνος ὁ Τειρεσίας καὶ τοῦτον ἔχει παρόντα· οἱ δὲ ἄλλοι ἀλλήλους μὲν γιγνώσκουσι κατ' ἰδιότητα φρονήσεως ἣν ἐν Ἅιδου κέκτηνται, τοὺς δὲ
60 ἀνθρώπους οὐκέτι· οὐδ' ἂν φθέγξαιντο περὶ τῶν ἀνθρωπίνων τοῖς ζῶσιν ἔτι ἀνθρώποις, εἰ μὴ ἀτμοῦ μεταλάβοιεν αἵματος καὶ τούτῳ φρενωθεῖεν τὰ ἀνθρώπινα, ἃ δὴ οἱ ἔξω καὶ μὴ πιόντες τοῦ αἵματος φρονοῦσι, κατάστασιν ἔχοντες τῆς ἐξ αἱμοποσίας τῶν θνητῶν ταῖς
65 ψυχαῖς γιγνομένης γνωρίσεως. Τειρεσίας δὲ ἔχει μὲν λογισμὸν τῶν ἀνθρωπίνων, μαντεύεται δ' οὐδ' αὐτὸς περὶ τῶν εἱμαρμένων τοῖς ζῶσι πρὶν πιεῖν τοῦ αἵματος. οἴεται γὰρ καὶ Ὅμηρος {καθὰ καὶ πλεῖστοι τῶν μετ'

51 cf. Porph. quaest. in Hom. Od. 108,8; 109,1 *κατὰ φαντασίαν* **58–60** cf. 378F,2–6

45 *ἐκτὸς τοῦ* P² : *ἐκ τούτου* FP¹ **46** *μίνω ὃν* P² : *μίνωον* FP¹ **47** *τῶν ἔξω* FP : corr. Canter **58–59** *καὶ ἰδιότητα* FP : corr. Heeren **68–69** secl. Meineke

αὐτὸν ὑπέλαβον} ἐν τῷ αἵματι εἶναι τοῖς ἀνθρώποις
τὴν περὶ τὰ θνητὰ φρόνησιν, ἐπεὶ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν 70
πολλοὶ τοῦτο πιστοῦνται, δεικνύντες ὅτι καὶ ὑπερθερ-
μανθὲν ὑπὸ πυρετοῦ καὶ χολῆς ἀφραίνειν ποιεῖ καὶ ἀν-
οηταίνειν. Ἐμπεδοκλῆς τε οὕτω φαίνεται ὡς ὀργάνου
πρὸς σύνεσιν τοῦ αἵματος ὄντος λέγειν·

> αἵματος ἐν πελάγεσσι τεθραμμένη ἀντιθορόντος, 75
> τῇ τε νόημα μάλιστα κυκλίσκεται ἀνθρώποισιν,
> αἷμα γὰρ ἀνθρώποις περικαρδιόν ἐστι νόημα.

τῶν δὲ ὑπὲρ τὸν ποταμὸν διατριβουσῶν ψυχῶν πρῶται
γυναῖκές εἰσι τεταγμέναι (λέγω δὲ πρώτας ⟨τὰς⟩ πλη-
σιαζούσας τοῖς ἔξω), ἐνδοτάτω δὲ αἱ τῶν ἀνδρῶν, καὶ 80
λοιπὸν οἱ περὶ τὸν Ἅιδην θεοί. διὸ καὶ πρῶται αἱ γυ-
ναῖκες πέμπονται, εἶθ' οἱ ἄνδρες καὶ τούτων οἱ τίμιοι
ὕστεροι.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τοὺς ἀνθρώπους οὕτως αὐτῷ δια-
τέτακται· ὑποθέμενος δὲ τοὺς κοσμικοὺς θεούς, ὧν τὰ 85
γένη διηριθμήκαμεν, οὐ πάντη ἀπαθεῖς, ⟨θεοὺς⟩ καλέ-
σας κατὰ παλαιὰν συνήθειαν {ὧν τὰ γένη ἐξεθήκα-
μεν}, κατ' αὐτὸν μεγάλου δαίμονος ὄντος, ὃν καλεῖ
Δία, καὶ οἷον ἄρχοντος τῶν ἄχρις οὐρανοῦ φθανόντων,

75–77 Empedocles DK 31 B105 **88** cf. Aesch. suppl. 231 *ἄλλος Ζεύς*

71 *ὅτι*] *ὅπερ* FP : corr. Heeren **72** *ὑπὸ* FP : *ὑπὲρ* Valkenaer **74** *λέγων* FP : corr. W. **75** *τεθραμμένη* Grotius (sc. *καρδία*) : *τετραμμένα* FP *ἀντιθρῶτος* FP[1] : *ἀντιθορῶντος* P[2] : corr. Scaliger **76** *κικλήσκεται* FP : *κυκλίσκεται* Heeren ex Vatic. **79** add. Heeren **86** add. W. **87–88** secl. Meineke cum Heeren qui etiam *κατ' αὐτὸν* seclusit **88** *δαιμονος ὅσον τόσον* FP : corr. Heeren

90 ὑποθέμενος οὖν τούτους, καθάπερ καὶ λέγονται, ἐμπαθεῖς καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπιθυμίας μετέχοντας καὶ ὀργῆς καὶ μίσους καὶ ἔχθρας καὶ ὑφ' εἱμαρμένην ὄντας, εἰκότως καὶ ἁμαρτάνειν οἴεται καὶ ψεύδεσθαι καὶ ὀμνύναι καὶ εὐορκεῖν ἢ τοὐναντίον τινὰς πλημμε-
95 λεῖν εἰς τοὺς ὅρκους. διὸ καὶ τούτων κολάσεις ὑποτίθεται, οὐ μέντοι ἀναμεμιγμένας τοῖς ἀνθρωπίνοις κολαστηρίοις, ἀλλ' ἅτε μείζονας ὄντας μείζονος καὶ τιμωρίας πειρᾶσθαι ἀδικήσαντας. διὸ τῶν μὲν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἐν Ἅιδου τὰ κολαστήρια· τῶν δ' εἰρημέ-
100 νων θεῶν ὑπὸ τὸν Ἅιδην ἐν τῇ Κρόνου ἐπικρατείᾳ κατὰ τὸν Τάρταρον. διὸ καὶ τῶν Τιτάνων χῶρος οὗτος κέκληται ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ τίσιν διδόντων θεῶν παρὰ τοῖς τιμωροῖς θεοῖς. ἔνθα ὑποτίθεται καὶ τὴν Στύγα αὐτήν τε τὴν δαίμονα καὶ τὴν πηγὴν τῶν ὑδάτων αὐ-
105 τῆς. τὸν γὰρ Κωκυτὸν καὶ τὸν Τιταρήσιον ⟨Στυγὸς⟩ ἀπορροὴν εἶναι, ἀλλ' οὐ πηγήν. εἶναι δὲ ταύτην ἐπὶ τιμωριῶν ἀπαραίτητον ἔχουσαν δύναμιν καὶ φοβερωτάτην· καὶ ὅλως ὅπερ ἡ Ἐρινὺς ταῖς ἀδίκοις ψυχαῖς, τοῦτο τὴν Στύγα τοῖς ἀδικήκασι δαίμοσιν. ὅτι δ' οἱ
110 ἄταφοι ἔξω τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσιν, εἴδωλον φέροντες τοῦ σώματος καὶ τῶν ἱματίων τοῦ σώματος, δηλοῖ τὰ τοιαῦτα·

99 cf. Hom. *Θ* 10 sq.; 479–481; *Ξ* 279; Hes. theog. 775 sq.; 807; 851; Pherec. DK 7 B 5 **104** *πηγὴν*] cf. Hes. theog. 736 sq. **105** cf. Hom. *κ* 514; Plat. Phd. 112a, sed reiecit Arist. meteor. 355b32 sq. *Τιταρήσιον*] cf. Hom. *Β* 751 sq.; Hes. sc. 181

105 add. Heeren **106** *πηγήν* P² mrg. : *πηγάς* F : *πήγασον* P **111** *ἁμαρτημάτων* FP : *ἱματίων* W. : *ἀμφιεσμάτων* Meineke : *εἱμάτων* Heeren

ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο
πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' ἐικυῖα
καὶ φωνήν· καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο. 115

εἶτα λέγει·

θάπτε με, ὅττι, τάχιστα πύλας Ἀίδαο περήσω.

εἴρηται δέ, ὅτι τὰ ἔνδον τοῦ ποταμοῦ Ἄιδα προσαγορεύει· καλεῖται δὲ καὶ τὰ ἔξω ποταμοῦ, ὡς ἐδείκνυμεν, {ἐν} Ἄιδου δόμοι· 120

ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄιδος δῶ,

τί οὖν πάσχουσι, φησίν·

⟨τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων,⟩
οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσι.

ὅτι δὲ ὑπερβᾶσαι τὸν ποταμὸν οὔτε γνωρίζουσι τοὺς ζῶντας οὔτε ἐξουσίαν ἔχουσι τούτοις ἐπιφαίνεσθαι, ἐὰν μὴ πεμφθῶσιν, ἐπάγει· 125

καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι, οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις
νίσομαι ἐξ Ἀίδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.

113–115 Hom. Ψ 65–67 **117** ibid. 71; cf. Porph. quaest. in Hom. Il. 260–261 **121** Hom. Ψ 74 **123–124** Hom. Ψ 72–73 **128–129** Hom. Ψ 75–76

118 *ἄιδα* P[2] : *ἀίδου* FP[1] **119** post *προσαγορεύει* habent l. 124 FP : transp. Heeren **120** secl. Heeren **121** post *φησίν* (122) habent FP : transp. Heeren *εὐρυπελὲς* FP : corr. ex Hom. **123** add. Heeren **124** cf. l. 119 **126** *ἐξουσίας* FP : corr. Heeren **127** *ἐπάγειη* FP : corr. Canter **129** *λελάχηται* FP : corr. ex Hom.

130 φαίνεται οὖν ἡ ἄταφος μεμνημένη τῶν κατὰ τὸν βίον καὶ γλιχομένη αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτ' ὀδυρομένη· οὕτω δεινὴ ἡ κόλασις τοῖς οὕτω δι' αἰῶνος κολαζομένοις· οὕτω καὶ Ἐλπήνωρ·

> ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος ὕπνος.

135 καὶ εἰπὼν ἃ πέπονθεν ἀξιοῖ ταφῆναι, ἱκετεύων καὶ δεόμενος·

> νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι οὐ παρεόντων,
> μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
> νοσφισθείς, μήτοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.»

378 F. Stobaeus I 49,54 (I 427,4–429,6)

Ἐν ταὐτῷ

«Τὰ μὲν οὖν ἀνθρώπεια καὶ ὅλως τοὺς ζῶντας ἀγνοοῦσιν, ἀλλήλους δὲ ἴσασιν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο εἶχον, πῶς ἂν ἦλθον σὺν Ἀγαμέμνονι πάντες οἱ ἅμα ἀνηρη-
5 μένοι; πῶς δὲ συνελάλει Πάτροκλος καὶ Αἴας καὶ Ἀντίλοχος; πῶς δ' εἴργουσι τοὺς ἀτάφους μὴ πέραν τοῦ ποταμοῦ διελθεῖν; λέγει δέ·

> τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.

134 Hom. λ 61 **137–139** Hom. λ 66; 72–73 **378 F 2** cf. 377 F, 58–60 **8** Hom. Ψ 72

134 *ὕπνος* FP : *οἶνος* Hom. **139** *μήτι τοι* FP : corr. ex Hom. **378 F 1** lemma in textu habent FP **2** *ἀνθρώπια* FP : corr. Canter **5** *συνεκάλει* FP : corr. Canter, Heeren (qui etiam servato *συνεκάλει* coni. *Αἴαντα καὶ Ἀντίλοχον*) **6** *τάφους* FP[1] : *ἀτάφους* P[2]

συναποτέθειται δ' αὐτοῖς ἅμα τῇ μνήμῃ καὶ τὰ γνωρίσματα τῶν περὶ τὸ σῶμα οἰκείων, ὃ καὶ δῆλον ὅτι διὰ 10
φαντασίας τὰ περὶ τὸ σῶμα δείκνυσι. διὰ γὰρ μνήμης ἡ φαντασία, ὡς Πλάτων ἐν Φιλήβῳ φησί· μνήμης δὲ ἀφῃρημένης ἦρται καὶ τὸ φανταζόμενον, οὗ συνεκλιπόντος καὶ τὰ πάθη τὰ περὶ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς συνεξῆρται. τούτων δὲ ἐκλελοιπότων καὶ ἡ κόλασις 15
τῆς ψυχῆς πέπαυται, νοερᾶς μόνον οὔσης περὶ αὐτὴν καταστάσεως καὶ παρὰ τῷ φρονίμῳ θεῷ διατριβούσης.

Πρὸς δὲ τὰ εἰρημένα ἴσως ἄν τις ἀπορήσειε, πῶς, εἰ μὴ ἀλλήλας ἀγνοοῦσιν, ἔφη· 20

ταὶ δὲ σκιαὶ ἀίσσουσι.

Πρὸς ὃ ῥητέον, ὅτι σκιαὶ ἀίσσουσι πρὸς τούτους, {πρὸς} ὧν καὶ τὴν μνήμην ἀφῄρηνται. πρὸς οὖν τὰ θνητά εἰσι σκιαὶ διὰ τὴν ἀσωματίαν καὶ ἀμνημοσύνην αὐτῶν, ὥς που καὶ πρὸς τὴν παχύτητα τοῦ σώματος ἡ 25
ψυχὴ παραβαλλομένη καπνῷ ὡμοίωται·

ψυχὴ δ' ἠύτε καπνὸς
ᾤχετο τετριγυῖα.

εἰ δὴ τοῖς οἰκείοις ἐντυγχάνοντες οὔτε ὁρῶσιν αὐτοὺς οὔτε προσδιαλέγονται, ἀνενέργητοι δέ εἰσιν αἰσθητι- 30

12 Plat. Phlb. 39a **16–18** cf. Porph. abst. I 30 p. 107,18 sq. N.; p. 108,18–20 *νοεραὶ γὰρ ἦμεν καί ἐσμεν ἔτι οὐσίαι, πάσης αἰσθήσεως καὶ ἀλογίας καθαρεύοντες.* cf. Deuse, Unters. 142–143 **21** Hom. *κ* 495 **27–28** Hom. *Ψ* 100–101

13 *συνεκλείποντος* FP : corr. Meineke **15** *συνεξῆρηται* F : *συνεξήρτηται* P : corr. Heeren **21** *τοὶ δὲ* Hom. : *ταὶ δὲ* Hom. ap. Plat. resp. 386 d 7 **23** del. W. **28** *τετρηγυῖα* FP : corr. ex Hom.

κὴν ἐνέργειαν, πρὸς αὐτοὺς ἐοικότες εἶεν ⟨ἂν⟩ ταῖς σκιαῖς· ἡ γοῦν Ἀντίκλεια

> ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδὲ ὃν υἱὸν
> ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.

35 τὸ δὲ αἷμα, ὡς ἔφημεν, ὁλκὸν Ὅμηρος ἡγεῖται τῆς φανταστικῆς καὶ μνημονικῆς ψυχῆς, ἧς καὶ ὁ λογισμός, συναγερμὸς ὢν μνήμης διὰ φαντασιῶν εἰς τὰ καθόλου κρίματα κεφαλαιουμένης. ἄλλο δ' ἦν τὸ διανοητικόν, εἰς ὃ ἀνατρέχει ⟨ἡ⟩ ψυχὴ ἔσω τοῦ Ἀχέροντος γενο-
40 μένη, ὃν Κωκυτὸς πληροῖ καὶ Πυριφλεγέθων, ἐκ πέτρας ῥέοντες καὶ Στυγείων φόβων ἀπόρροιαι. ἀποστέλλονται δὲ εἰς τοὺς ἀτμοὺς τοῦ αἵματος ὑπὸ Περσεφόνης· ἀδύνατον γὰρ ἐλθεῖν χωρὶς τοῦ πεμφθῆναι πρὸς τῶν ἐφεστώτων. διὸ καὶ ἐπεύχεται

45 ἰφθίμῳ τ' Ἀίδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.

ἡ δὲ ἀποστέλλει πρώτας τὰς γυναῖκας, ὡς ἂν πλησίον οἰκούσας τοῦ Ἀχέροντος καὶ ἡττωμένας τῶν ἀνδρικῶν ψυχῶν. αἱ γὰρ δὴ τῶν ἀνδρῶν ἐν τῷ ἀκραιφνεῖ σκότῳ διάγουσι, πόρρω τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν κολαζομένων
50 οὖσαι. ὧν πάντων πολλῆς θεοσοφίας γεμόντων ἡμεῖς

33–34 Hom. *λ* 142–143 **38–39** cf. Plot. VI 9,5,7–9 **39–40** Hom. *κ* 513–515 **45** Hom. *λ* 47

31 *εἶεν* Canter mrg. : *ἢ ἐν* FP add. Meineke **32** *ἤγουν* FP : corr. Meineke **33** *ἡ δὲ κλαίουσα* (*κλέουσα* P) *ἔστη* FP : corr. ex Hom. **34** *ἔτλη* Hom. : *ἔγνω* FP **39** add. Heeren *ἔξω* FP : corr. Heeren **47** *ἡττωμένης τῆς ἀνδρικῆς ψυχῆς* (*φωνῆς* P) FP : corr. Heeren **49** *διάγουσι* Canter mrg. : *διὰ τοὺς* FP **50** *ὄντας* FP : *οὖσαι* W. : *ὄντων* Heeren *φιλοσοφίας* F

ἐπιτρέχομεν διὰ τὸ μὴ νῦν περὶ τούτων εἶναι τὴν πρόθεσιν, χάριν δὲ καὶ τῆς κατὰ τὴν Στύγα ἐξηγήσεως ἀναγκαίως παρειλῆφθαι.»

379F. Stobaeus IV 41,57 (V 944,3–9)

Ἐκ τῶν Πορφυρίου Περὶ Στυγός

«Ἥ τε γὰρ αἴγειρος, ὡς φασὶν ἄλλοι τε καὶ Πλούταρχος, φιλοπενθὴς καὶ ἀτελὴς πρὸς καρπογονίαν. διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἔν τισι φησίν·

> οὐ χρή ποτ' ἀνθρώπων μέγαν ὄλβον ἀποβλέψαι· τανυφλοίου γὰρ ἰσαμέριος
> †ὅστις αἰγείρου βιοτὰν ἀποβάλλει.»

380F. Stobaeus IV 36,23 (V 873,10–15)

Πορφυρίου ἐκ τοῦ Περὶ Στυγός

«Ἥ τε ἰτέα αὔτη τὸν καρπὸν ἀποβάλλει πρὶν ἐκθρέψαι· διὸ ὠλεσίκαρπον αὐτὴν ὁ ποιητὴς ὀνομάζει.

379F cf. Hom. κ 510; Arist. gen. an. 726a7; mund. 401a1–4; Theophr. hist. plant. III 4,2; Plut. F209 Sandbach **5–7** TrGF IV Soph. F879a (F535 N.[2]) **380F** cf. Hom. κ 510; schol. in Od. κ 510 Dindorf *φησὶ δὲ Θεόφραστος ἐν Φυτικοῖς τὸν χυλὸν τῆς ἰτέας πινόμενον ἀφανίζειν τὴν γονὴν τῶν ἀνθρώπων*; cf. Theophr. hist. plant. III 1,3; Plut. F208b Sandbach

379F 1 ecl. et lemma habent MA : om. S **2** *ὡς αἴγειρος* A **3** *εὐτελὴς* A **4** *ἔν τισι*] *ἐν Τηρεῖ* Nauck **5** *ἄνθρωπον* Gleditsch, Cantica 227 **6–7** *ἰσαμέριος ὅστις* codd. : *ἰσαμέριός τις* Bergk : *ἰσαμέριος φύλλοισιν* Gleditsch : *φύλλοις τις* Pearson, Sandbach **380F** ecl. et lemma habent SMA (*ἐκ τοῦ Περὶ Στυγός* om. S) **3** *ὀλεσίκαρπον* SMA : *ὠ-* Hom.

καὶ μέντοι ἱστόρηται ὡς μετὰ οἴνου δοθεὶς ὁ ταύτης
5 καρπὸς ἀγόνους ποιεῖ τοὺς πιόντας καὶ κατασβέννυσι
τὸ σπέρμα καὶ μαραίνει τὴν γόνιμον ὁρμήν.»

P.54 *Excerpta apud Stobaeum ex ignoto Porphyrii opere*

381 F. Stobaeus I 49,59 (I 445,1–13)

Πορφυρίου

«Ἡ δὲ τῆς ψυχῆς διαμονὴ καὶ ἀιδιότης ἐν τοῖς μάλι-
στα τῶν Πυθαγόρου δογμάτων γνώριμόν ἐστι πᾶσι καὶ
περιβόητον, ὅνγε πρὸς τὸν εἰπόντα δόξαι κατὰ τοὺς
5 ὕπνους ἰδεῖν τεθνεῶτα τὸν πατέρα φασὶν εἰπεῖν 'οὐκ
ἔδοξας, ἀλλ' εἶδες'· τῶν δὲ παραγγελμάτων ἓν εἶναι
'συνδεῖν ὁσημέραι τὸ στρωματόδεσμον', ὡς ἀποδημίαν
οὖσαν τὴν τελευτὴν καὶ δεῖν ἀεὶ συνεσκευασμένους
ἡμᾶς τὸν καιρὸν περιμένειν τῆς ἐκεῖ⟨σε⟩ πορείας· τὸν
10 δὲ ἀναιροῦντα δικαίως πρὸς τὸ ἀποθνῆσκον τοῦτον
τὸν λόγον ἔχειν, ὃν ὁ γεννῶν ἔχει πρὸς τὸ γεννώμενον.
ἑκατέραν γὰρ εἶναι τῆς ψυχῆς μεταβολήν, τὴν μὲν εἰς
σῶμα γένεσιν, τὴν δὲ ἀπὸ σώματος θάνατον προσαγ-
ορευομένην.»

P.54 fragmenta 382–383 F vel Plutarcho adscribunt vel Plut. verba a Porphyrio citata putant Bernard.; R. M. Jones, The Platonism of Plutarch 65; Sandbach, sed cf. Deuse, Unters. 135–148

381 F 1 lemma habent FP **3** *πυθαγορικῶν* FP : corr. W. **4** *δόξαι* W. : *δόξα* FP : *ἔδοξα* Heeren ex Vat. et Aug. **6** *ἐνεῖναι* FP **7** *στῶμα τὸν δεσμὸν* FP : corr. Canter **9** add. Meineke

382F. STOBAEUS I 49,60 (I 445,14–448,3)

Τοῦ αὐτοῦ

«Τὰ δὲ παρ' Ὁμήρῳ περὶ τῆς Κίρκης λεγόμενα θαυμαστὴν ἔχει τὴν περὶ ψυχὴν θεωρίαν. λέγεται γὰρ οὕτως·

οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε 5
καὶ δέμας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος ὡς τὸ πάρος περ.

ἔστι τοίνυν ὁ μῦθος αἴνιγμα τῶν περὶ ψυχῆς ὑπό τε Πυθαγόρου λεγομένων καὶ Πλάτωνος, ὡς ἄφθαρτος οὖσα τὴν φύσιν καὶ ἀίδιος, οὔ τι μὴν ἀπαθὴς οὐδὲ 10
ἀμετάβλητος, ἐν ταῖς λεγομέναις φθοραῖς καὶ τελευ-

382F Plut. fragm. incert. 146d Bernard.; Plut. F200 Sandbach, cf. Ps.-Plut. vit. et poes. Hom. 126 **5–6** Hom. *κ* 239–240 **6** cf. Porph. quaest. Hom. in Od. 99,14–15 *ἢ τὸ 'αὐτὰρ νοῦς ἔμπεδος ὡς τὸ πάρος περ' οὐκ ἐπὶ παντὸς λέγει τοῦ νοῦ, ἀλλὰ τῆς ἡμερότητος*; 100,1–4 *οὐχ ὡς σύμπας, ἀλλὰ κατὰ τὸ φιλάνθρωπον μόνον, διὸ καὶ σαίνουσιν* (*κ* 215), *ὥσπερ οἱ δελφῖνες 'φιλάνορα δ' οὐκ ἔλιπον βιοτὰν' κατὰ τὸν Πίνδαρον* (F236) ...*ἐκ τοῦδε δῆλον ὅτι ἡδονῇ σχεθεὶς τὸν νοῦν οὐκ ἀποβάλλει, ὥστε, εἰ θέλει, πάλιν ἐπανέρχεται εἰς καλὴν διαγωγήν*; 10–12 *οἱ δὲ ἑταῖροι ἐν τοιαύτῃ τινὶ ἕξει ἐγένοντο, ὥστε ἔχειν μὲν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ὀρθήν, οὐ μέντοι καὶ τὸν νοῦν ἐγρηγορότα. ἴσως οὖν τὸν μὲν νοῦν ἀπὸ μέρους ὅλον λέγει* **10–11** cf. Plut. de esu carn. 998C; Porph. sent. 18 p. 8,8 sq. *ἄλλο τὸ πάσχειν τῶν σωμάτων, ἄλλο τῶν ἀσωμάτων*; 39 p. 47,3 *τὸ ἀμετάβλητον εἶναι κατ' οὐσίαν*

382F 1 lemma F in textu, P mrg. habet **2** *ὁμήρῳ* P Sandbach : *ὁμήρου* F W. **3** *τὴν* FP Deuse (Unters. 142 n. 49) : *τῶν* Heeren *ψυχῆς* P

ταῖς μεταβολὴν ἴσχει καὶ μετακόσμησιν εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη, καθ' ἡδονὴν διώκουσα τὸ πρόσφορον καὶ οἰκεῖον ὁμοιότητι καὶ συνηθείᾳ βίου διαίτης. ἔνθα
15 δῆ⟨λον⟩ τὸ μετὰ παιδείας ἑκάστῳ καὶ φιλοσοφίας ὄφελος, ἂν μνημονεύουσα τῶν καλῶν ἡ ψυχὴ καὶ δυσχεραίνουσα τὰς αἰσχρὰς καὶ παρανόμους ἡδονὰς δύνηται κρατεῖν καὶ προσέχειν αὑτῇ καὶ φυλάττειν, μὴ λάθῃ θηρίον γενομένη καὶ στέρξασα σώματος οὐκ εὐ-
20 φυοῦς οὐδὲ καθαροῦ πρὸς ἀρετήν, φύσιν ἄμουσον καὶ ἄλογον καὶ τὸ ἐπιθυμοῦν καὶ θυμούμενον μᾶλλον ἢ τὸ φρόνιμον αὔξοντος καὶ τρέφοντος. αὐτῆς γὰρ τῆς μετακοσμήσεως εἱμαρμένη καὶ φύσις ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους δαίμων ἀνηγόρευται,

25 σαρκῶν ἀλλογνῶτι περιστέλλουσα χιτῶνι,

καὶ μεταμπίσχουσα τὰς ψυχάς. Ὅμηρος δὲ τὴν ἐν κύκλῳ περίοδον καὶ περιφορὰν παλιγγενεσίας Κίρκην προσηγόρευκεν, Ἡλίου παῖδα τοῦ πᾶσαν φθορὰν γενέσει καὶ γένεσιν αὖ πάλιν φθορᾷ συνάπτοντος ἀεὶ καὶ
30 συνείροντος. Αἰαίη δὲ νῆσος ἡ δεχομένη τὸν ἀποθνῄσκοντα μοῖρα καὶ χώρα τοῦ περιέχοντος, εἰς ἣν ἐμπε-

13–14 cf. Plat. Phd. 81e1–2 **25** Empedocles DK 31 B126 cf. Plut. de esu carn. 998C **26** cf. E. Kaiser, MH 21 (1964) 197–224 (praec. 205–206) **28–30** cf. Plat. resp. 509b2–4; Arist. met. 1071a15; gen. et corr. 338b3

15 add. W. *μετὰ*] *μέγα* Sandbach, cf. Plat. Phd. 107d4 **18** *αὐτῆς* FP : corr. Heeren **19** *ἀφυοῦς* FP : corr. Heeren **20** *καὶ*] *ἢ* FP : corr. W. *αὔξοντος* P[2] : *αὔξαντος* FP[1] : *αὐξάνοντος* Sandbach

σοῦσαι πρῶτον αἱ ψυχαὶ πλανῶνται καὶ ξενοπαθοῦσι καὶ ὀλοφύρονται καὶ οὐκ ἴσασιν,

ὅπῃ ζόφος,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, 35

ποθοῦσαι δὲ καθ' ἡδονὰς τὴν συνήθη καὶ σύντροφον ἐν σαρκὶ καὶ μετὰ σαρκὸς δίαιταν ἐμπίπτουσιν αὖθις εἰς τὸν κυκεῶνα τῆς γενέσεως μιγνύσης εἰς τὸ αὐτὸ καὶ κυκώσης ὡς ἀληθῶς ἀίδια καὶ θνητὰ καὶ φρόνιμα καὶ παθητὰ καὶ ὀλύμπια καὶ γηγενῆ, θελγόμεναι καὶ 40

34–35 Hom. κ 190–191 **35** cf. Porph. quaest. Hom. in Od. 98,6–8 *ἄλογόν ἐστι τὸ τοὺς ἑταίρους ἀθυμίᾳ περιβάλλειν. λύεται δὲ ἐκ τοῦ καιροῦ. πρὸς γὰρ τὸ δεῖν σκέψασθαι τοὺς οἰκήτορας τῶν τόπων ἥρμοττε τὸ τὴν ἀπορίαν τῶν χωρίων εἰπεῖν* (cf. Schrader 207 et quaest. Hom. in Il. 468); cf. Greg. Cor. (Rhet. Graec. VII 2, 1245,23–1246,3 Walz) *εἰδέναι δὲ δεῖ ὡς ὁ Πορφύριος ἀπορεῖ περὶ τούτου, ἄλογον εἶναι λέγων τοὺς ἑταίρους ἀθυμίᾳ περιβάλλειν, καὶ λύων πάλιν αὐτός φησιν ὅτι ἔδει ταῦτα εἰπεῖν καὶ εἰς ἀπορίαν ἐμβαλεῖν τοὺς ἑταίρους πρὸς τὸ δεῖν σκέψασθαι τοὺς τῶν τόπων οἰκήτορας· ὁ δὲ ζόφος σημαίνει τὴν δύσιν, ἡ δὲ ἠὼς σημαίνει τὴν ἀνατολήν· τὸ δὲ 'οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν' καὶ τὸ 'οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται', ἤγουν ἀνατέλλει, ἢ ἑρμηνεύεται, εἰσὶ τοῦ ζόφου καὶ τῆς ἠοῦς, ἢ τὸ μὲν τὴν ἀρχὴν σημαίνει τῆς δύσεως, ἤγουν ὅθεν ἄρχεται ὁ ἥλιος δύνειν ὑπὸ γῆν, τὸ δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνατολῆς, ἤτοι τὸ μὲν τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα, τὸ δὲ τὸν ἀνατολικόν.* cf. Eustath. 1654,1 sq.; Deuse, Unters. 139 n. 38 **36** sq. cf. Macr. somn. I 12,7 (hausitne Macr. e Porphyrii commentariis in Phd.?) *Plato notavit in Phaedone* (79c) *animam in corpus trahi nova ebrietate trepidantem, volens novum potum materialis alluvionis intellegi* **37–38** cf. Hom. κ 243 sq.

37 *ἐμπίπτουσα* FP : corr. Canter mrg. **39** *ὡς*] *ἕως* FP : corr. Canter **40** *ἀγενῆ* P *θελγόμενα* FP : corr. Meineke

μαλασσόμεναι ταῖς ἀγούσαις αὖθις ἐπὶ τὴν γένεσιν
ἡδοναῖς, ἐν ᾧ δὴ μάλιστα πολλῆς μὲν εὐτυχίας αἱ ψυ-
χαὶ δέονται, πολλῆς δὲ σωφροσύνης, ὅπως μὴ τοῖς κα-
κίστοις ἐπισπόμεναι καὶ συνενδοῦσαι μέρεσιν ἢ πάθε-
45 σιν αὐτῶν κακοδαίμονα καὶ θηριώδη βίον ἀμείψωσιν. ἡ
γὰρ λεγομένη καὶ νομιζομένη τῶν ἐν Ἅιδου τρίοδος ἐν-
ταῦθά που τέτακται περὶ τὰ τῆς ψυχῆς σχιζόμενα
μέρη, τὸ λογιστικὸν καὶ θυμοειδὲς καὶ ἐπιθυμητικόν,
ὧν ἕκαστον ἀρχὴν ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ῥοπὴν ἐπὶ τὸν οἰ-
50 κεῖον βίον ἐνδίδωσι. καὶ οὐκέτι ταῦτα μῦθος οὐδὲ
ποίησις, ἀλλὰ ἀλήθεια καὶ φυσικὸς λόγος. ὧν μὲν γὰρ
ἐν τῇ μεταβολῇ καὶ γενέσει τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐξανθοῦν
ἐπικρατεῖ καὶ δυναστεύει, τούτοις εἰς νωθῆ {καὶ} σώ-
ματα καὶ βίους θολεροὺς καὶ ἀκαθάρτους ὑπὸ φιληδο-
55 νίας καὶ γαστριμαργίας φησὶ γενέσθαι τὴν μεταβολήν.
ὅταν δὲ φιλονεικίαις σκληραῖς καὶ φονικαῖς ὠμότησιν
ἔκ τινος διαφορᾶς ἢ δυσμενείας ἐξηγριωμένον ἔχουσα
παντάπασιν ἡ ψυχὴ τὸ θυμοειδὲς εἰς δευτέραν γένεσιν
ἀφίκηται, πλήρης οὖσα προσφάτου πικρίας καὶ βαρυ-

46 cf. Plat. Phd. 108a4; Gorg. 524a **50–51** cf. Plat. Gorg. 523a2 **56–60** cf. Plot. I 9,8–10; ad 185F

41 *μαλασσόμενα* FP : corr. Meineke **42** *εὐψυχίας* Meineke **44** *ἐπισπώμεναι* FP : corr. Canter *συνδοῦσαι* P **45** *αὐτῶν* FP : corr. Meineke **47** *σχιζομένη* Heeren, Sandbach **49** *αὐτοῦ* P **53** *εἰς νωθῆ καὶ* F : *ἰσονωθῆ καὶ* P : del. Heeren : *εἰς ὀνώδη* Canter : *καὶ* (vel *ἢ*) ⟨*ὑώδη*⟩ susp. W. : *εἰς ὀνώδη καὶ* ⟨*ὑώδη*⟩ *σώματα* Sandbach, Deuse (Unters. 136 n. 29) : *εἰς συώδη* Buffière (Mythes 513 n. 61) **56** *φοινικαῖς* FP : corr. Meineke **59** *βαρυφρόσυνης* Heeren, Sandbach

φρόνης, ἔρριψεν ἑαυτὴν εἰς λύκου φύσιν ἢ λέοντος, 60
ὥσπερ ὄργανον ἀμυντικὸν τὸ σῶμα τῷ κρατοῦντι
προϊεμένη πάθει καὶ περιαρμόσασα. διὸ δεῖ μάλιστα
περὶ τὸν θάνατον ὥσπερ ἐν τελετῇ καθαρεύοντα
παντὸς ἀπέχειν πάθους φαύλου τὴν ψυχὴν καὶ πᾶσαν
ἐπιθυμίαν χαλεπὴν κοιμήσαντα καὶ φθόνους καὶ δυ- 65
σμενείας καὶ ὀργὰς ἀπωτάτω τιθέμενον τοῦ
φρονοῦντος ἐκβαίνειν τοῦ σώματος. οὗτος ὁ χρυσόρρα-
πις Ἑρμῆς ἀληθῶς ὁ λόγος ἐντυγχάνων καὶ δεικνύων
ἐναργῶς τὸ καλὸν ἢ παντάπασιν εἴργει καὶ ἀπέχει τοῦ
κυκεῶνος ἢ πιοῦσαν ἐν ἀνθρωπίνῳ βίῳ καὶ ἤθει δια- 70
φυλάττει πλεῖστον χρόνον, ὡς ἀνυστόν ἐστι.»

383 F. Stobaeus I 49,61 (I 448,4–16)

Τοῦ αὐτοῦ

«Πάλιν αἰνιττόμενος, ὅτι ταῖς τῶν εὐσεβῶς βεβιωκό-

60 cf. Plat. Phd. 82a; Porph. abst. I 19 p. 99,16–17 N. *διὰ τί οὖν οὐκ εἰς ἀνθρώπου πάλιν εἰσεδύοντο φύσιν*; ibid. 22 *ἐν ἀνθρώπου φύσει*; cf. 447–448F; Calc. comm. 198 p. 219,7–9 *provehi usque ad feritatem leonis, ferum vero et eundum rapacem ad proximam luporum naturae similitudinem pervenire* cf. Plut. de ser. num. vind. 565D **67** cf. Hom. κ 277 **69** cf. 299F; Smith, Porphyry 56 **383 F** Plut. fragm. incert. 146b Bernard.; Plut. F201 Sandbach **2–4** sed cf. 377F,25 sq., cf. etiam ad 359F,72

60 *λέοντα* P **62** *προσιεμένη* Sandbach *δὴ* FP : corr. Canter **63** *τελευτῇ* F **66–67** *τοὺς φρονοῦντας* Heeren : *τὸν φρονοῦντα* Meineke **67** *οὕτως* W. **69** *ἀνέχει* P **70** *κυκεῶνος* ⟨*τὴν ψυχὴν*⟩ Meineke *ποιοῦσαν* FP : corr. Canter **383 F 1** lemma habent FP

των ψυχαῖς μετὰ τὴν τελευτὴν οἰκεῖός ἐστι τόπος ὁ περὶ τὴν σελήνην, ὑπεδήλωσεν εἰπών,

5 ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς,

Ἠλύσιον μὲν πεδίον εἰκότως προσειπὼν τὴν τῆς σελήνης ἐπιφάνειαν ὑπὸ ἡλίου καταλαμπομένην, 'ὅτ' ἀέξεται ἁλίου αὐγαῖς', ὥς φησι Τιμόθεος, πέρατα δὲ γῆς
10 τὰ ἄκρα τῆς νυκτός, ἣν σκιὰν τῆς γῆς εἶναι λέγουσιν οἱ μαθηματικοὶ πολλάκις ἐπιψαύουσαν τῆς σελήνης, ὡς τοῦτο τῆς γῆς πέρας ἐχούσης, οὗ τῇ σκιᾷ μακρότερον οὐκ ἐξικνεῖται.»

P.55 *Ὁμηρικὰ ζητήματα* (Bid. 58–59, Beut. 54–55)

ed. A. R. Sodano, Quaestionum Homericarum liber I, Napoli 1970; cf. ed. H. Schrader, Porphyrii quaestionum homericarum ad Iliadem pertinentium reliquiae, Lipsiae 1880, et Porphyrii quaest. hom. ad Odysseam pertin. rel., Lips. 1890
Reliquiae huic operi fortasse adscribendae quae a Schrader non sunt adhibitae [*Περὶ τῶν παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων*] (Bid. 59, Beut. 55)

5–6 Hom. *δ* 563–564 **7–8** cf. Plut. de fac. 942F; 944C; gen. Socr. 591A–C; Porph. 404F,9; Iambl. ap. Lyd. mens. 167,23 sq. **8–9** Bergk PLG III 620 Timotheus F3
P.55 titulus: Vat. gr. 305 *Πορφυρίου φιλοσόφου Ὁμηρικῶν ζητημάτων βιβλίον Α* (cf. Sodano, Quaest. Hom. praef. ix–x); schol. in Il. *Β* 249, quaest. Hom. in Il. p. 30, 20–21 Schrader *Πορφύριος ἐν τοῖς ζητήμασιν*, cf. ibid. 36,23; schol. gr. in Il. *Γ* 175 Dindorf *ὁ δὲ Πορφύριος ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς ζητήμασιν*. cf. Schrader, quaest. Hom. in Il. 339 sq.

8 *αὔξεται* FP : corr. Meineke

384F. Scholia Graeca in Hom. Il. ed. Dindorf, Schol. *Γ*250A et D

Λαομεδοντιάδη: μήτηρ Πριάμου, ὥς φησι Πορφύριος ἐν τῷ περὶ τῶν παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων, κατὰ μὲν Ἀλκμᾶνα τὸν μελοποιὸν Ζευξίππη, κατὰ δὲ Ἑλλάνικον Στρυμώ.

385F. ibid. Schol. *Γ*314A et D

Πριάμοιο παίς: Πορφύριος ἐν τοῖς παραλελειμμένοις φησὶν ὅτι τὸν Ἕκτορα Ἀπόλλωνος υἱὸν παραδίδωσιν Ἴβυκος, Ἀλέξανδρος, Εὐφορίων, Λυκόφρων.

386F. ibid. Schol. *Γ*325bA

Πορφύριός φησιν ἱστορεῖν τὸν γράψαντα τὰ τραγῳδούμενα, ὅτι ὁ θρέψας τὸν Πάριν νομεὺς Ἀρχιάλας ἐκαλεῖτο.

387F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 263,33–39 (*B*494sq.)

Παρασημειοῦται δὲ καὶ ὁ Πορφύριος τὸν Ὁμηρικὸν Κατάλογον πᾶσαν περιέχειν ἀλήθειαν ἔν τε χωρογραφίᾳ καὶ

384F sq. titulus: cf. schol. in Il. *O* 333c *ἐξ Ἀλκιμάχης τῆς Φυλάκου ἦν ὁ Αἴας, ὥς φησι Πορφύριος ἐν τῷ Καταλόγῳ. ἀλλ' οὐ συμφωνεῖ τῷ ποιητῇ· Ἐριώπιδος γάρ φησι τὸν Αἴαντα.* cf. Gildersleeve, De Porph. stud. Hom., diss. Gotting. 1853, 15; Schrader, Hermes 14 (1879) 231–252, sed H. Erbse, Beiträge zur Überlieferung der Ilias-Scholien (Zetemata 24), München 1960, 17–77 demonstrat has reliquias Porph. quaest. Hom. esse adscribendas. cf. M. van der Valk, Researches I 63 **384F** FGrH 4 F139 **385F** Euphor. F56 Powell **386F 1** cf. FGrH 12 F12

384F 2 *ὀνομάτων* ⟨sc. *ζητήματι*⟩ susp. Erbse, Zetem. 76 **386F 2** fortasse *Ἀρχέλαος* susp. Erbse

πόλεων ἰδιώμασιν, ἱστορῶν καὶ ὅτι νόμους τινὲς ἐξέθεντο ἀποστοματίζειν τοὺς παιδευομένους τὸν Ὁμήρου Κατάλ-
5 *ογον, ὡς καὶ ὁ Κερδίας νομοθετῶν τῇ πατρίδι. λέγει δὲ καὶ ὅτι πρὸς ἄλλοις καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ Καταλόγου ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις, Μηνογένης δὲ ἐν τρισὶ καὶ εἴκοσι. μετρεῖ δὲ καὶ ἡγεμόνας Ἀχαιῶν μζ', ὧν ιδ', φησίν, ἐν Τροίᾳ ἔθανον.*

388F. EUSTATHIUS comm. ad Hom. Il. 281,22–27 (*B* 826)

Καὶ Πορφύριος δὲ ἐφιστᾷ, ὅτι τῶν ἐκ Ζελείας τὴν χώραν Λυκίαν ἐκάλουν συνωνύμως τῇ ἐν τῷ Ξάνθῳ, τοὺς δὲ οἰκήτορας οὐ Λυκίους, ἀλλ' ἑτερωνύμως Τρῶας. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἐξ Ἤλιδος εὑρήσομεν ἐν τῷ αὐτῶν καταλόγῳ
5 *καλουμένους Ἐπειούς. ἐρρέθη δὲ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ καὶ ὅτι οἱ τῆς Ἀτραμυτηνῆς Θήβης οὐ Θηβαῖοι, ἀλλ' ἑτερωνύμως ἐλέγοντο Κίλικες.*

389F. EUSTATHIUS comm. ad Hom. Il. 281,41–44 (*B* 540–541)

Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Πορφυρίου φέρεται καὶ ταῦτα. Ἄτλαντος καὶ Πληιόνης τῆς Ὠκεανοῦ Ἀλκυόνη, ἧς καὶ Ποσειδῶνος

387F 6 Apollod.] cf. FGrH 244 F154–212 **8** Menogenes] cf. RE XV (1931) 917 **388F 1–2** cf. Porph. ap. schol. in Hom. Il. *Λ* 594 **2–3** cf. schol. in Hom. Il. *Λ* 688 **5–7** cf. Eustath. in Il. 33,36 sq. *ἐν δὲ τοῖς τοῦ Πορφυρίου* **389F** cf. Porph. ap. Eustath. in Il. 51,7 sq. *ὅτι δέ τινές φασιν ἐν τῇ τοῦ Κάλχαντος Ὁμηρικῇ γενεαλογίᾳ στίχους ἐκλελοιπέναι, ὁ Πορφύριος ἱστορεῖ ἐκτιθέμενος καὶ στίχους δύο, ἐν οἷς Εὐβοεύς τε φαίνεται εἶναι καὶ Ἄβαντος ἀπόγονος*

387F 5 *Κερκιδᾶς* susp. Schrader

Ὑπέρης, οὗ Ἀρέθουσα ἡρωὶς γυνή, ἧς καὶ Ποσειδῶνος Ἄβας, οὗ Χαλκώδων, οὗ Ἐλεφήνωρ.

390F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 285,18–36 (*B* 557)

Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Πορφύριος εἰς Αἴαντα ἐπίγραμμα παλαιὸν προφέρει τόδε·

ἅδ' ἐγὼ ἁ τλάμων Ἀρετὰ παρὰ τῷδε κάθημαι
Αἴαντος τύμβῳ κειραμένη πλοκάμους,
θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένη, οὕνεκ' Ἀχαιοῖς 5
ἁ δολόφρων Ἀπάτα κρέσσων ἐμοῦ κέκριται. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος, ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμὸν καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτούς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς 10 *τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. … ἔτι καὶ ταῦτα τοῦ Πορφυρίου, ὅτι, εἰ καὶ Πηλεὺς καὶ Τελαμὼν ἀδελφοὶ ἐξ Αἰακοῦ, ὧν Πηλέως μὲν Ἀχιλλεύς, Αἴας δὲ Τελαμῶνος, ἀλλ' Ὅμηρος* 15 *οὔτε Αἰακίδην φησὶ τὸν Αἴαντα οὔτε αὐτανεψίους ἀλλήλοις αὐτόν τε καὶ τὸν Ἀχιλλέα· καὶ ὅτι Εὐφορίων λέγει τοῦ αἵματος τοῦ ῥυέντος ἐκ τῆς τοῦ Αἴαντος σφραγῆς ὑάκινθον ἐκφῦναι· καὶ ὅτι ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας ἱστορεῖ μηδὲ καυθῆναι συνήθως τὸν Αἴαντα, τεθῆναι δὲ οὕτως ἐν* 20 *σορῷ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως.*

391F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 305,9–13 (*B* 625–630)

Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Πορφύριος αἰτίαν τοῦ φυγεῖν τὸν Φυλέα

390F 7 cf. Arist. fragm. p. 394 Rose **17** Euphor. F40 Powell, F44 v. Groningen

ἐξ Ἤλιδος εἰς τὸ Δουλίχιόν φησι τὸ μαρτυρῆσαι Ἡρακλεῖ περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν βουκολίων, ὅπερ πάντως ἐλύπει τὸν τοῦ Φυλέως πατέρα τὸν Αὐγείαν. γέγονε δὲ τοῦτο,
5 *ἡνίκα Ἡρακλῆς τὴν Αὐγείου κόπρον ἐξεκάθηρεν.*

392F. EUSTATHIUS comm. ad Hom. Il. 318,43–44 (*B* 677)

Τῆς δὲ Κῶ κτητικὸν εὕρηται παρὰ Πορφυρίῳ Κωακόν.

393F. EUSTATHIUS comm. ad Hom. Il. 322,29–33 (*B* 690–691)

Ἐπεὶ δὲ καὶ Ὑποπλάκιοι ἐν τοῖς ἑξῆς που αἱ τοιαῦται λέγονται Θῆβαι, φησὶν ὁ Πορφύριος, ὅτι Ὑποπλακία ἡ ἐν τῷ Θήβης πεδίῳ πόλις, ὃ σημαίνει ὑπόπεδος καὶ λεῖος. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, φησίν, ἡ πλάκιος. πλὰξ γὰρ ὑπὸ πλεί-
5 *στων τὸ ἐπίπεδον χωρίον. ὁ δὲ εἰπὼν ὄρους τινὸς Πλακίου μνημονεύειν τὸν ποιητὴν παρακούει Ὁμήρου.*

394F. EUSTATHIUS comm. ad Hom. Il. 325,35–38; 41–326,5 (*B* 701)

Δάρδανος δὲ ἀνήρ, ὡς ὁ Πορφύριος ἄριστα διασκεύζει, ἢ κατὰ γένος ὁ ἐκ τῶν Δαρδάνων, ὡς καὶ ἐπὶ Πατρόκλου, ὃν βάλε Δάρδανος ἀνήρ, ὅπερ οὕτω δόξαν τῷ ποιητῇ διασαφεῖ ἐκεῖ. ποῖος Δάρδανος; Πανθοΐδης Εὔφορβος ... ἤγ-
5 *ουν Δάρδανον ἄνδρα, ὡς ἐρρέθη, νοήσει τις ἀορίστως κατὰ ἐθνικὸν εἶδος ἢ ὀνοματικῶς, τουτέστι κατὰ κύριον*

391F 3–5 *ὅπερ – ἐξεκάθηρεν*] Eustathii opinio secund. v. der Valk **393F** cf. Eustath. in Il. 649,50 sq. *περὶ δὲ Θηβῶν Ὑποπλακίων καὶ ἐν Βοιωτίᾳ εἴρηταί τι, ἔνθα καὶ ἀπαρέσκεται ὁ Πορφύριος ὄρος εἶναι Πλάκιον*

ὄνομα ὁμώνυμον τῷ ἐθνικῷ, ὥσπερ καὶ Ἀχαιὸς κατὰ τὸν αὐτὸν Πορφύριον τραγῳδίας ποιητὴς Ἐρετριεύς, ὁμώνυμος τῷ ἐθνικῷ, καὶ Λίβυς ὁμοίως ὁ Λυσάνδρου ἀδελφὸς καὶ Ἐπειὸς ὁ τέκτων τοῦ δουρείου ἵππου κατὰ ὁμωνυμίαν 10 *Ἐπειοῦ τοῦ ἐθνικοῦ, καὶ Σκύθης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς σοφὸς κατὰ φωνὴν ἐθνικὴν (καὶ Μαίων Αἱμονίδης ὁμωνυμῶν τῷ Λυδικῷ ἐθνικῷ Μαίονι. οὕτως οὖν καὶ Δάρδανος εἴη ἂν κύριον, ὃς ἀνεῖλε Πρωτεσίλαον, ὥσπερ κύριον καὶ ὁ Δάρδανος, ὃν ἀνελεῖ ὁ Ἀχιλλεύς, ὃς καὶ Τρῶα ῥίπτει που Ἀλα-* 15 *στορίδην, ὁμώνυμον τῷ ἐθνικῷ Τρωί.) εἰ δέ τι δοκεῖ ἐμποδὼν εἶναι εἰς τοῦτο προσκείμενον τὸ 'ἀνήρ' – οὐδεὶς γὰρ ἄν, φασίν, εἴποι 'Πρίαμος ἀνήρ' – ἐνθυμητέον τὸ 'φῶτα Ἡρακλέα', ὅμοιον ὂν τῷ 'Δάρδανον ἄνδρα' καὶ 'Δάρδανος ἀνήρ'.* 20

395 F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 329,1–3; 17–20; 330,1–2 (*B* 716–728)

Πορφύριος δὲ Φθίους τοὺς ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Φιλοκτήτῃ Μεθώνης καλεῖσθαι ἱστορεῖ λέγων, ὅτι τῶν περὶ Μεθώνην, οὓς Φθίους λέγει ὁ ποιητής, ἡγεῖτο Φιλοκτήτης… Αἰολικοὶ δὲ οἱ Ὀλιζώνιοι, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πορφύριος ἱστορῶν, ὅτι Φιλοκτήτης ἐρώμενος Ἡρακλέος ἐκ Μεθώνης 5 *καὶ Μελιβοίας καὶ Ὀλιζῶνος Αἰολέων στρατὸν συλλέξας ἑπτὰ ναυσὶν ἀφίκετο εἰς Αὐλίδα, οὗ ἐν Λήμνῳ καταλειφθέντος Μέδων, νόθος ἀδελφὸς Αἴαντος τοῦ μικροῦ, αὐτῶν ἡγήσατο. … δηχθῆναι δὲ τὸν Φιλοκτήτην ὁ Πορφύριος λέγει κατά τινας περὶ Τένεδον ἢ Ἴμβρον, ἐκεῖθεν δὲ* 10 *ἐκτεθῆναι εἰς Λῆμνον.*

394 F 12–16 *Μαίων – Τρωί*] Eustathii opinio secund. v. der Valk **395 F 1–3** cf. schol. in Il. *N* 686; Erbse, Zetemata 75–76

396F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 349,6–10 (*B* 793)

Ἕτεροι δὲ ἱστοροῦσι τὸν Αἰσυήτην τοῦτον ἔγγονον Οὐκαλέγοντος, οὐ τοῦ ἐν τῇ β', ἀλλὰ ἀρχαιοτέρου, ὃς ἔγημε, φασίν, Ἴλιον τὴν Λαομέδοντος. καὶ ὅρα τὴν Ἴλιον ταύτην τὸ κύριον ὄνομα. οὕτω δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καινόφωνα
5 *παρὰ τοῖς παλαιοῖς κύρια ἔν τε ἑτέροις καὶ παρὰ Πορφυρίῳ, ἔνθα φησίν, ὅτι Σιπύλου καὶ Χθονίας τῆς Κρόνου Τμῶλος καὶ Ὄλυμπος, οὗ καὶ Ἴδης Πηνελόπη, ταύτης δὲ θυγάτηρ Τροία.*

397F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 353,8–11 (*B* 819–824)

Ὁ δὲ Πορφύριος λέγει καὶ ὅτι Τρώων καὶ τῶν τούτοις συμμάχων ἡγοῦντο ἄνδρες εἴκοσι καὶ ὀκτὼ σὺν τοῖς ὕστερον ἐλθοῦσι. τούτων δέ, φησίν, ὀκτωκαίδεκα ἐν τῷ πολέμῳ καθ' Ὅμηρον ἀπέθανον.

398F. Eustathius comm. ad Hom. Il. 359,33–34 (*B* 848)

Περὶ δὲ Πυραίχμου ἐν τοῖς τοῦ Πορφυρίου φέρεται, ὅτι Πατρόκλου ἀνελόντος αὐτὸν Ἀστεροπαῖος ἦγε τοὺς Παίονας, ὃν ἔρριψεν Ἀχιλλεύς.

?**399F.** Eustathius comm. ad Hom. Il. 17,36–38 (*A* 4)

Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀέρος (sc. *τοὺς ἥρωας εἶπον καλεῖσθαι*), *ὡς δηλοῦται καὶ ἔν τινι τῶν παρὰ Πορφυρίῳ ἐπιγραμμά-*

396F 1–5 Porph.? v. der Valk 2 immo *Γ* 148 **399F** cf. Rose, Arist. pseudepigr. 578,5; Arist. fragm. 642; 640,28; 32; 50 Rose

των, ἐν ᾧ κεῖται τὸ 'σῆμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται, πνεῦμα δ' ἀὴρ ὅδ' ἔχει'.

?**400F.** Eustathius comm. in Od. 1698,24–27 (*λ* 538)

Διὸ καὶ ὁ ἀσφοδελὸς ἢ σφοδελὸς ᾠκείωται νεκροῖς διὰ τὸ πρὸς τὴν σποδὸν ὁμοιόφωνον. καὶ ἐφυτεύετο ἐν τοῖς τάφοις τὸ τοιοῦτον φυτόν, ὡς δηλοῖ καί τι τῶν παρὰ τῷ Πορφυρίῳ ἐπιγραμμάτων, λέγον ὡς ἀπό τινος τάφου ὅτι 'νώτῳ μὲν μαλάχην καὶ ἀσφόδελον πολύριζον, κόλπῳ δὲ 5
τὸν δεῖνα ἔχω'.

?**401F.** Eustathius comm. ad Hom. Il. 296,23–25 (*B* 601)

Δηλοῖ δὲ τὴν τοῦ γέροντος ἀρετὴν καὶ τὸ εἰς αὐτὸν παλαιὸν ἐπίγραμμα, ὅπερ καὶ φέρτατον ἡμερίων λέγει αὐτὸν καὶ βαθύνουν καὶ ψυχὴν ἐν σώματι θείαν ἔχοντα καὶ ἄνδρα ἀγαθόν.

?**402F.** Eustathius comm. ad Hom. Il. 356,30–32 (*B* 837)

Οὐ μάτην δὲ οὐδὲ τῶν ἵππων αὐτοῦ ἐμνήσθη, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς πεποιθὼς ὁ Ἄσιος ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς καλοῖς ἀφρονεύσεται καὶ πεσεῖται 'ἵππων ὠκυπόδων ἐλατὴρ θρασυκάρδιος' κατὰ τὸ εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα.

400F cf. Rose, Arist. pseudepigr. 579; Arist. fragm. 644 Rose **401F** cf. Rose, Arist. pseudepigr. 571,9; cf. Arist. fragm. 640,9–10 n. Rose **402F** cf. Rose, Arist. pseudepigr. 578,6; Arist. fragm. 643 Rose

399F 3 *σῶμα* Rose ante *πνεῦμα* lac. coni. Rose **400F** 5 ⟨*τε*⟩ *καὶ* Rose

Homerica generalia et incertae sedis

403T. Ioannes Tzetzes in Hom. Iliadem exegesis p. 746 Bachmann

Πολλοὶ μὲν τῶν ἀρχαίων τὴν Ὁμηρικὴν ἐπικεχειρήκεσαν Ἰλιάδα ἐπεξεργάσασθαι, οὐδεὶς δὲ αὐτῶν, ὡς μὴ τῆς τῶν νέων ὠφελείας οἶμαι πεφροντικώς, βίβλῳ μιᾷ τὴν πᾶσαν ἐξήγησιν συνετάξατο, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν, ὡς ὁ Ἀρίσταρχος 5 καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τῶν λέξεών τε καὶ ἱστοριῶν πεφροντίκεσαν, καὶ τῆς τῶν ἀπόρων λύσεως ἕτεροι, καθάπερ καὶ ὁ Πορφύριος.

404F. Servius in Verg. Aen. V 735 (I 644,25–645,7)

Elysium est ubi piorum animae habitant post corporis animaeque discretionem: unde et 'interitus' dicitur res inter animam et corpus veniens. ergo elysium *ἀπὸ τῆς λύσεως*, ab absolutione, quod secundum poetas in medio in-
5 ferorum est suis felicitatibus plenum, ut 'solemque suum sua sidera norunt', secundum philosophos elysium est insulae fortunatae, quas ait Sallustius inclitas esse Homeri carminibus, quarum descriptionem † Porphyrius com-

403F cf. Schrader, quaest. Hom. in Il. 353 **404F** cf. O. Jahn, Philol. 26 (1867) 14–16; Schrader, quaest. Hom. in Il. 352–354 7 Hist. fragm. I 101 Maurenbrecher; schol. ad Horat. epod. 16,42 *Oceanus, in quo sunt insulae fortunatae, ad quas Sallustius in historia dicit victum voluisse ire Sertorium* **8** commentator] qui de Elysio commentatus est? cf. Schrader, quaest. Hom. in Il. 354 n. 1

404F 7 *post* fortunatae *add.* quas *μακάρων νήσους* vocant D **8** porphirius M : pius F : prius NH *lac. ante* Porphyrius ? : ⟨primum Hesiodum habere ignoravit⟩. Porphyrius ... sublatum

mentator dicit esse sublatam †, secundum theologos circa lunarem circulum, ubi iam aer purior est; unde ait ipse 10 Vergilius: 'aeris in campis', item Lucanus: 'non illuc auro positi nec ture sepulti perveniunt'.

405F. PSELLUS allegoriae Homericae p. 21 Sathas

Πορφυρίῳ δὲ ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον ἐξηγητικοῖς Φοῖβός ἐστιν ὁ τοξότης, οἷον φαόβιός τις ὤν, ὅπερ ἐστὶ λαμπρότοξος.

406F. MACROBIUS somn. I 3,17–18; 20 (p. 12,6–17; 22–28)

His adsertis quia superius, falsitatis insomniorum Vergilium testem citantes, versus fecimus mentionem eruti de geminarum somnii descriptione portarum, siquis forte

9 cf. 383F,7–8; Serv. ad Aen. VI 887 *secundum eos, qui putant Elysium lunarem esse circulum*; VI 640 *campi Elysii aut apud inferos sunt aut in insulis fortunatis aut in lunari circulo* **405F** cf. Schrader, quaest. Hom. in Il. 352–353 **406F** cf. 182F,52 sq. cf. ad P.18 incerta. fortasse e Porph. *Π. τῆς Ὁμ. φιλ.* (P.51), ut putant Gildersleeve 6 et Schrader, quaest. Hom. in Il. 352, vel e quaest. Hom., ut Mras, Komm. 251, vel e Porph. comm. in Remp., ut Courcelle, LG 24 n. 2. cf. Plat. resp. 383a ubi somnium Agamemnonis (Hom. *B* 56–83) tractat; Procl. in Remp. I 115; Macr. somn. I 3,15; I 7,4–6; cf. Flamant 162–163; praef. 8

secundum ... *coni. Schrader, Porph. in il. 354 : 'mirum sane videtur, Porphyrium, hominem in Homeri carminibus versatissimum, descriptionem insularum fortunatarum in Homero dixisse inesse, cum apud Hesiodum primum occurrat', cf. Jahn, Philologus 26 (1867) 15*
9 ⟨Orpheo⟩ *vel* ⟨de Orpheo⟩ dicit *susp. Thilo* sublata F : sublatas L **406F 2** eruditi E¹C

quaerere velit cur porta ex ebore falsis et e cornu veris sit
5 deputata, instruetur auctore Porphyrio, qui in commentariis suis haec in eundem locum dicit ab Homero sub eadem divisione descriptum: «*latet*» inquit «*omne verum. hoc tamen anima, cum ab officiis corporis somno eius paululum libera est, interdum aspicit, non numquam tendit aciem nec ta-*
10 *men pervenit, et cum aspicit tamen non libero et directo lumine videt sed interiecto velamine quod nexus naturae caligantis obducit*» ... hoc velamen cum in quiete ad verum usque aciem animae introspicientis admittit, de cornu creditur, cuius ista natura est, ut tenuatum visui
15 pervium sit; cum autem a vero hebetat ac repellit obtutum, ebur putatur, cuius corpus ita natura densetum est,

6 cf. Hom. τ 562–567; Verg. Aen. VI 893–896 **7** sq. cf. Plat. Phdr. 248b4–6; 437F; Victorin. in Cic. Rhet. I 29 (Rhet. Lat. Min. 232,39–41 Halm) *inter homines verum latet totumque suspicionibus geritur: ergo necessarium esse non potest argumentum. sed tantum inter homines potest necessarium quantum secundum opinionem humanam valet*; Procl. in Parm. 705,29–36 *πρῶτον μὲν γὰρ καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν πολὺ τὸ κεκρυμμένον ἐπετήδευον καὶ ἄβατον τοῖς πολλοῖς, μιμούμενοι τὸν Πύθιον διὰ τῶν λοξῶν χρησμῶν τοῖς προσιοῦσι διαλεγόμενον· ἔπειτα καὶ ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας αὐτῶν διάφορος ὢν παραπέτασμα τῆς ἔνδον ὁμοφωνίας καὶ ἑνώσεως ἦν, καὶ τοῦτο αὖ πάλιν εἰκών ἐστι τῶν θείων πραγμάτων*; Macr. somn. I 12,9–10; cf. Hadot, Victorin. trin. I intr. 13; Courcelle, Epektasis 653 n. 2; id., REA 64 (1962) 129–130 **11** cf. Aug. solil. I 13,22 (PL 32, 881,20–23) *nunc illud quaerimus, qualis sis amator sapientiae, quam castissimo conspectu atque amplexu, nullo interposito velamento quasi nudam videre ac tenere desideras*; cf. Courcelle, Epektasis 657–658 **12** caligantis] cf. Courcelle, Journal des Savants 1970, 238–239 nn. 142–143

6 hoc BC

ut ad quamvis extremitatem tenuitatis erasum nullo visu ad ulteriora tendente penetretur.

RHETORICA ET GRAMMATICA

P.56 *Φιλόλογος ἀκρόασις* (Bid. 56–57, Beut. 28–28a)

407T. Suda IV 178,25

Φιλολόγου ἱστορίας βιβλία ε'.

Liber I

408F. Eusebius praep. evang. X 3,1–15 (I 561, 12–564,12)

«Τὰ Πλατώνεια ἑστιῶν ἡμᾶς Λογγῖνος Ἀθήνησι κέκληκεν ἄλλους τε πολλοὺς καὶ Νικαγόραν τὸν σοφιστὴν καὶ Μαΐορα Ἀπολλώνιόν τε τὸν γραμματικὸν καὶ

P.56 cf. E. Hefermehl, RhM 61 (1906) 286; 299–303; Bidez 30–31; O. Schissel, Klio 21 (1927) 367–368 **407T** = Bid. 56, Beut. 28. cf. Euseb. praep. evang. X 3,1 = Bid. 57, Beut. 28a *Πορφυρίου περὶ τοῦ κλέπτας εἶναι τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς Φιλολόγου ἀκροάσεως.* cf. Wolff 14–15 **408F 2** *Νικαγόρας*] cf. Suda III 465,18–20 *Ἀθηναῖος σοφιστής*, cf. RE XVII (1936) 216–218 Nikagoras 8 *Μαΐωρ*] cf. Suda III 308,28–30 *Ἀράβιος σοφιστής, ἔγραψε Περὶ στάσεων βιβλία ιγ'. συνεχρόνισε δὲ Ἀψίνῃ καὶ Νικαγόρᾳ ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Καίσαρος καὶ ἐπάνω* Apollon.] cf. 14T

408F BION(D) : 41(*οὐκ*)–59(*διαφθείρων*) om. B **1** ante *Τὰ* titulus *ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΠΤΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ· ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ* **3** *μαιόραν* I : *Μαΐωρα* Hempsterhus

Δημήτριον τὸν γεωμέτρην Προσήνην τε τὸν Περιπατη-
5 τικὸν καὶ τὸν Στωικὸν Καλλιέτην. μεθ' ὧν ἕβδομος
αὐτὸς κατακλινείς, τοῦ δείπνου προκόπτοντος καί
τινος ζητήσεως περὶ Ἐφόρου ἐν τοῖς ἄλλοις γενομένης,
'ἀκούσωμεν', ἔφη, 'τίς ὁ περὶ Ἐφόρου θόρυβος.' ἦσαν
δ' οἱ ζητοῦντες Καΰστριός τε καὶ Μάξιμος· ὁ μὲν γὰρ
10 αὐτὸν καὶ Θεοπόμπου προὐτίθει, ὁ δὲ Καΰστριος κλέ-
πτην ἀπεκάλει. 'καὶ τί γὰρ Ἐφόρου ἴδιον', ⟨ἔφη⟩, ἐκ
τῶν Δαϊμάχου καὶ Καλλισθένους καὶ Ἀναξιμένους αὐ-
ταῖς λέξεσιν ἔστιν ὅτε τρισχιλίους ὅλους μετατιθέντος
στίχους'; πρὸς ὃν ὁ γραμματικὸς Ἀπολλώνιος ἔφη· 'οὐ
15 γὰρ ἔγνως ὅτι καὶ τὸν Θεόπομπον, ὃν συ προτιμᾷς,
κατείληφε τουτὶ τὸ πάθος, ἐν μὲν τῇ ἑνδεκάτῃ τῶν
Περὶ Φίλιππον ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους Ἀρεοπαγιτικοῦ με-
ταγράψαντα αὐτοῖς ὀνόμασιν ἐκεῖνα, ὅτι 'τῶν ἀγαθῶν
καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ παραγίνεται
20 τοῖς ἀνθρώποις' καὶ τὰ ἑξῆς. καίτοι ὑπερφρονεῖ τὸν
Ἰσοκράτην καὶ νενικῆσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ λέγει κατὰ τὸν
ἐπὶ Μαυσώλῳ ἀγῶνα τὸν διδάσκαλον. πραγμάτων δ'
ὑφαίρεσιν πεποίηται, μεταθεὶς τὰ ἐπ' ἄλλων ἄλλοις,
ἵνα καὶ ψεύστης ἁλῷ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἄνδρωνος
25 γὰρ ἐν τῷ Τρίποδι περὶ Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου τὰ
περὶ τὰς προρρήσεις ἱστορηκότος, εἰπόντος τε ὡς δι-
ψήσας ποτὲ ἐν Μεταποντίῳ καὶ ἔκ τινος φρέατος ἀνι-
μήσας καὶ πιὼν προεῖπεν, ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο

4 *Προσήνης*] cf. RE Suppl. XIV (1978) 463–464 **5** *Καλλιέτης*] aliter ignotus, cf. RE X (1919) 1634 **16** Theopomp. FGrH 115 F102 **21** FGrH 115 F345 **22–46** FGrH 115 F70

11 add. Steph. **13** *ὅλους* om. BN **15** *ἔγνων* BND[1] : *ἔγνως* D **26** *ἱστορηθέντα* B *τε* om. I

σεισμός.» *καὶ ἕτερά τινα τούτοις ἐπαγαγὼν ἐπιλέγει*·
«ταῦτ' οὖν τοῦ Ἄνδρωνος περὶ Πυθαγόρου 30
ἱστορηκότος πάντα ὑφείλετο Θεόπομπος· εἰ μὲν περὶ
Πυθαγόρου λέγων, τάχα ἂν καὶ ἕτεροι ἠπίσταντο περὶ
αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· ταῦτα καὶ αὐτὸς εἶπεν· νῦν δὲ τὴν
κλοπὴν δήλην πεποίηκεν ἡ τοῦ ὀνόματος μετάθεσις·
τοῖς μὲν γὰρ πράγμασι κέχρηται τοῖς αὐτοῖς, ἕτερον 35
δ'ὄνομα μετενήνοχε· Φερεκύδην γὰρ τὸν Σύριον πεπ-
οίηκε ταῦτα προλέγοντα. οὐ μόνον δὲ τούτῳ τῷ
ὀνόματι ἀποκρύπτει τὴν κλοπήν, ἀλλὰ καὶ τόπων με-
ταθέσει. τό τε γὰρ περὶ τῆς προρρήσεως τοῦ σεισμοῦ
ἐν Μεταποντίῳ ὑπ' Ἄνδρωνος ῥηθὲν ἐν Σύρῳ εἰρῆσθαί 40
φησιν ὁ Θεόπομπος, τό τε περὶ τὸ πλοῖον οὐκ ἀπὸ
Μεγάρων τῆς Σικελίας, ἀπὸ δὲ Σάμου φησὶ θεωρηθῆ-
ναι· καὶ τὴν Συβάρεως ἅλωσιν ἐπὶ τὴν Μεσσήνης με-
τέθηκεν. ἵνα δέ τι δοκῇ λέγειν περιττόν, καὶ τοῦ ξένου
προστέθεικε τοὔνομα, Περίλαον αὐτὸν καλεῖσθαι λέ- 45
γων.' 'Κἀγω', φησὶν ὁ Νικαγόρας 'ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐν-
τυγχάνων αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ξενοφῶντος πολλὰ τοῦ
Ξενοφῶντος αὐτὸν μετατιθέντα κατείληφα, καὶ τὸ
δεινόν, ὅτι ἐπὶ τὸ χεῖρον. τὰ γοῦν περὶ τῆς Φαρνα-
βάζου πρὸς Ἀγησίλαον συνόδου δι' Ἀπολλοφάνους τοῦ 50
Κυζικηνοῦ καὶ τὰς ἀμφοῖν πρὸς ἀλλήλους ἐνσπόνδους

29 *ἕτερα*] cf. 40 sq. **41** *τό τε περὶ τὸ πλοῖον*] cf. Diog. Laert. I 116 *ἰδόντα εἰπεῖν ὡς οὐ μετὰ πολὺ καταδύσεται* **46–59** FGrH 115 F201

33 *καὶ ἔλεγον* om. BN *εἰπών* codd. : corr. Vig. *ταὐτὰ ἐκείνῳ αὐτὸν εἰπεῖν* Corssen, Berlin. Phil. Woch. 31 (1911) 1389 : *ταὐτὰ ⟨ἃ⟩ καὶ αὐτὸς εἶπεν* Diels **40** *συρίω* codd. : corr. edd. **41** *οὐκ – 59 διαφθείρων* om. B **46** *ταῖς Ἑλληνικαῖς* (sc. *ἱστορίαι*) codd., Mras : *τοῖς Ἑλληνικοῖς* edd. **51** *ἀμφοῖν* del. Jacoby

διαλέξεις, ἃς ἐν τῇ τετάρτῃ Ξενοφῶν ἀνέγραψε πάνυ
χαριέντως καὶ πρεπόντως ἀμφοῖν, εἰς τὴν ἑνδεκάτην
τῶν Ἑλληνικῶν μεταθεὶς ὁ Θεόπομπος ἀργά τε καὶ
55 ἀκίνητα πεποίηκε καὶ ἄπρακτα. λόγου γὰρ δύναμιν
καὶ διὰ τὴν κλοπὴν ἐξεργασίαν ἐμβάλλειν καὶ ἐπιδεί-
κνυσθαι σπουδάζων βραδὺς καὶ μέλλων καὶ ἀναβαλλο-
μένῳ ἐοικὼς φαίνεται καὶ τὸ ἔμψυχον καὶ ἐνεργὸν τὸ
Ξενοφῶντος διαφθείρων.' ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Νικαγ-
60 όρου ὁ Ἀπολλώνιος 'καὶ τί θαυμάζομεν', ἔφη, 'εἰ
Θεοπόμπου καὶ Ἐφόρου τὸ τῆς κλοπῆς πάθος ἥψατο,
ἀργοτέρων οὕτως ἀνδρῶν, ὅπου γε καὶ Μένανδρος τῆς
ἀρρωστιας ταύτης ἐπλήσθη, ὃν ἠρέμα μὲν ἤλεγξε διὰ
τὸ ἄγαν αὐτὸν φιλεῖν Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν
65 ταῖς Παραλλήλοις αὐτοῦ τε καὶ ἀφ' ὧν ἔκλεψεν
ἐκλογαῖς; Λατῖνος δ' ἓξ βιβλίοις, ἃ ἐπέγραψε Περὶ
τῶν οὐκ ἰδίων Μενάνδρου, τὸ πλῆθος αὐτοῦ τῶν
κλοπῶν ἐξέφηνε· καθάπερ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Φιλό-
στρατος Περὶ τῆς τοῦ Σοφοκλέους κλοπῆς πραγμα-
70 τείαν κατεβάλετο. Κεκίλιος δέ, ὥς τι μέγα πεφωρα-
κώς, ὅλον δρᾶμα ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος Ἀντιφάνους, τὸν
Οἰωνιστήν, μεταγράψαι φησὶ τὸν Μένανδρον εἰς τὸν
Δεισιδαίμονα.' 'ἐπεὶ δὲ τοὺς κλέπτας ἔδοξεν οὐκ οἶδ'
ὅπως ὑμῖν' φησίν 'εἰς τὸ μέσον ἀγαγεῖν, μηνύω καὐτὸς
75 Ὑπερείδην τὸν καλὸν πολλὰ παρὰ Δημοσθένους κε-

52 sq. cf. Xen. Hell. IV 1,29–39 **62–65** Arist. Byz. Fragm. p. 280 Nauck; cf. RE II (1895) 1004 **66** Latinus] cf. RE XII (1924) 938 **75** Hyperides] cf. F95; F104 Jensen

66 *ἐκλογαῖς* IO : *συλλογὴν* B : *συλλογῶν* N : *συλλογιῶν* D **69** *τοῦ* I : om. BON **70** *κατεβάλλετο* BN **71** *ὅλης ἀρχῆς* O **73–74** *οὐκ οἶδ' ὅπως* om. BN **74** *ἡμῖν* N **75** *ὑπερίδην* codd. : corr. Dindorf

κλοφότα ἔν τε τῷ Πρὸς Διώνδαν λόγῳ κἀν τῷ Περὶ
τῶν Εὐβούλου δωρεῶν. καὶ ὅτι μὲν ὁ ἕτερος παρὰ τοῦ
ἑτέρου μετέθηκε πρόδηλον· συγχρονούντων δ' αὐτῶν,
ὑμῶν μὲν ἂν εἴη ἔργον', φησίν, 'ὦ Ἀπολλώνιε, ἐκ τῶν
χρόνων ἀνιχνεῦσαι τὸν κλέπτην. ἐγὼ δὲ ὑποπτεύω μὲν 80
τὸν ὑφῃρημένον εἶναι τὸν Ὑπερείδην· ἀδήλου δὲ ὄντος
ὁπότερος, ἄγαμαι μὲν Δημοσθένην, εἰ λαβὼν παρὰ
Ὑπερείδου πρὸς δέον διώρθωσε· μέμφομαι δὲ τὸν
Ὑπερείδην, εἰ λαβὼν παρὰ Δημοσθένους πρὸς τὸ
χεῖρον διέστρεψε.'» 85

409F Eusebius praep. evang. X 3,16–23 (I 564, 13–566,19)

Καὶ μετὰ βραχέα φησί·

«'Καὶ τί ὑμῖν λέγω ὡς τὰ Βαρβαρικὰ νόμιμα Ἑλλα-
νίκου ἐκ τῶν Ἡροδότου καὶ Δαμάστου συνῆκται; ἢ ὡς
Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ πολλὰ Ἑκαταίου τοῦ Μιλη-
σίου κατὰ λέξιν μετήνεγκεν ἐκ τῆς Περιηγήσεως, βρα- 5
χέα παραποιήσας, τὰ τοῦ Φοίνικος ὀρνέου καὶ περὶ
τοῦ ποταμίου ἵππου καὶ τῆς θήρας τῶν κροκοδείλων;
ἢ ὡς τὰ περὶ βασάνων εἰρημένα παρ' Ἰσαίῳ ἐν τῷ
Περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου καὶ παρὰ Ἰσοκράτει ἐν τῷ
Τραπεζιτικῷ κεῖται καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει ἐν τῷ 10

409F 2 Hellanicus FGrH 4 F72 **3** Damastes (3), RE IV (1901) 2050–2051; FGrH 5 T5 Hekataeus FGrH 1 F324a, cf. Herod. II 70–73 **8** Isaeus or. 8,12 (*Περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου*) **9** Isocrates or. 17,54 **10** Dem. or. 30,37

76–77 *ἔν – δωρεῶν* om. B **81** *ὑπερίδην* ION **83** *ὑπε-ρίδου* ION **84** *ὑπερίδην* ION **409F** BION(D) : 21–35 (*γεγεννηκότος*) om. B **1** *μετὰ βραχέα* IO : *εἶτα* BN **3** *δαμάσου* codd. : corr. Mras **9** *κίλωνος* BON : *κύλωνος* I : *Κίρωνος* Isaeus *κλήρω* BON **10** *τοῦ δημοσθένους* B

Κατὰ Ὀνήτορος ἐξούλης σχεδὸν διὰ τῶν αὐτῶν εἴρηται;
ἢ ὡς Δείναρχος ἐν τῷ πρώτῳ Κατὰ Κλεομέδοντος αἰ-
κίας πολλὰ μετενήνοχεν αὐτοῖς ὀνόμασιν ἐκ τοῦ Δημο-
σθένους Κατὰ Κόνωνος αἰκίας; ἢ ὡς Ἡσιόδου

15 οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο

ταύτην τὴν διάνοιαν Σιμωνίδης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μετή-
νεγκε λαβὼν οὕτως·

γυναικὸς οὐδὲν χρῆμ' ἀνὴρ ληΐζεται
20 ἄμεινον ἐσθλῆς οὐδὲ ῥίγιον κακῆς,

Εὐριπίδης δὲ ἐν Μελανίππῃ τῇ δεσμώτιδι·

τῆς μὲν κακῆς κάκιον οὐδὲν γίνεται
γυναικός, ἐσθλῆς δ' οὐδὲν εἰς ὑπερβολὴν
πέφυκ' ἄμεινον· διαφέρουσι δ' αἱ φύσεις.

25 τοῦ δὲ Εὐριπίδου εἰπόντος·

γυναῖκές ἐσμεν ἀθλιώτατον φυτόν,

Θεοδέκτης ἐν Ἀλκμαίωνί φησι·

σαφὴς μὲν ἐν βροτοῖσιν ὑμνεῖται λόγος,
ὡς οὐδέν ἐστιν ἀθλιώτερον φυτὸν
30 γυναικός.

12 Din. or. 66 Test. p. 129,14–17 Conomis **13** Dem. or. 54 **15–16** Hes. op. 702–703 **19–20** Semonides F6 D. **22–24** Eurip. F494 Nauck **26** Eurip. Med. 231 **28–30** Theodectes F1 TGF p. 801 Nauck

11 *πρὸς Ὀνήτορα* Dem. *ἐξούλης* IN[1]O : *ἐξ οὗ δὴ* BN : *ἐξούλης δὴ* D **17** *Σιμωνίδης* aut *Σημωνίδης*] cf. Bergk PLG II 441 **19** *ληίζετ'* codd. **20** *ἐσθλῆς ἄμεινον* Semon. **24** *πέφυκ'*] *γίνετ'* ND

οὗτος οὐ μόνον τὴν ἐπιβολὴν ἐκεῖθεν εἴληφεν, ἀλλὰ καὶ ταῖς λέξεσιν αὐταῖς συγκέχρηται· καὶ ἠθέλησεν αὐτὸ πανούργως παροιμιακὸν μᾶλλον εἶναι καὶ ὡς ὑπὸ πολλῶν λεγομένῳ συγκεχρῆσθαι ἢ δοκεῖν εἰληφέναι παρὰ τοῦ γεγεννηκότος ὁ δ' Ἀντίμαχος τὰ Ὁμήρου 35 κλέπτων παραδιορθοῖ. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος·

Ἴδεώ θ' ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν

Ἀντίμαχος λέγει·

Ἴδεώ θ' ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων ἦν ἀνδρῶν·

καὶ Λυκόφρων ἐπαινεῖ τὴν μετάθεσιν, ὡς δι' αὐτῆς 40 ἐστηριγμένου τοῦ στίχου. τὸ γὰρ

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Διομήδης

σιγῶ, Ὁμήρου κωμῳδηθέντος ὑπὸ Κρατίνου διὰ τὸ πλεονάσαι ἐν τῷ

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος· 45

ὅπερ οὕτως πεπατημένον οὐκ ὤκνησεν Ἀντίμαχος μεταθεῖναι. τοῦ δὲ

λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν

Ὁμηρικοῦ ὄντος καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ που λεγομένου

οἱ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας, 50

37 Hom. *I* 558 **39** Antimachus F77 Wyss **42** Antimachus F48 (Kinkel) **45** Cratinus F68 CAF I 33 Kock **48** Hom. *β* 234 **50** Hom. *Π* 563

37 *τε* codd. **38–39** om. I **39** *τε* BON **41** *ἐστιγμένου* codd. : corr. Steph. **43–49** *Ὁμήρου – ὄντος* om. B **43** *παρῳδηθέντος* susp. Kock **46** *οὗτος* ND *πεπατημένος* ND

ὁ Ἀντίμαχος μεταθεὶς ἡμιστίχια πεποίηκε

λαῶν οἷσιν ἄνασσον ἐκαρτύναντο φάλαγγας.

ἀλλ' ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς κλοπῆς ἄλλους αἰτιώμενος κλέ-
πτης ἁλῶ, τοὺς πραγματευσαμένους τὰ περὶ τούτων
55 μηνύσω. Λυσιμάχου μέν ἐστι δύο Περὶ τῆς Ἐφόρου
κλοπῆς, Ἀλκαῖος δέ, ὁ τῶν λοιδόρων ἰάμβων καὶ ἐπι-
γραμματων ποιητής, παρῴδηκε τὰς Ἐφόρου κλοπὰς
ἐξελέγχων, Πολλίωνος δὲ ἐπιστολὴ πρὸς Σωτηρίδαν
Περὶ τῆς Κτησίου κλοπῆς, τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ Περὶ τῆς
60 Ἡροδότου κλοπῆς ἐστι βιβλίον καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφο-
μένῳ Ἰχνευταὶ πολλὰ περὶ Θεοπόμπου λέγεται, Ἀρη-
τάδου τέ ἐστι Περὶ συνεμπτώσεως πραγματεία, ἐξ ὧν
τοιαῦτα πολλὰ ἔστι γνῶναι.»

410F. Eusebius praep. evang. X 3,24–26 (I 566, 20–567,7)

Καὶ μεθ' ἕτερα·

«Καὶ ὁ Προσήνης 'τοὺς μὲν ἄλλους' ἔφη 'κλέπτας
ἐφωράσατε· ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ ἥρως Πλάτων,
οὗ τὴν ἐπώνυμον ἑορτὴν σήμερον πανηγυρίζομεν,
5 πολλοῖς καταχρῆται τῶν πρὸ αὐτοῦ (αἰδοῦμαι γὰρ τῷ

52 Antimachus F42 Wyss **55** Lysimachus FGrH 381 F22; cf. Lysimach. (20), RE XIV (1921) praec. 32–33 **56** Alcaeus] cf. Reitzenstein, RE I (1894) 1506 **58** Pollio] cf. K. Münscher, Philologus Suppl. 13,2 (1920) 136 **61** Aretades Cnidius? cf. FHG IV p. 316; FGrH III A Komm. 371; RE II (1896) 669

58 *πολλίωνος* BIN *σωτηρίνδαν* BON **61** *Ἀρητάδου* – **63** *γνῶναι* om. B *τέ*] *δέ* ND **410F** BION(D) : 1–13 (*εἰσάγοντας*) om. B **2** *καὶ ὁ*] *καὶ ὅτι μὲν ὁ* ND **4** *τήμερον* ON

τῆς κλοπῆς ὀνόματι ἐπὶ τούτου χρῆσθαι), οὐκέτι κατειλήφατε.' 'τί λέγεις;' ἔφη ὁ Καλλιέτης. 'οὐ λέγω μόνον', φησίν, 'ἀλλὰ καὶ τὴν πίστιν τῷ λόγῳ παρέχω. σπάνια δὲ τὰ τῶν πρὸ τοῦ Πλάτωνος γεγονότων βιβλία, ἐπεὶ ἴσως πλείους ἄν τις ἐφώρασε τοῦ φιλο- 10 σόφου. ἐγὼ δ' οὖν, ᾗ κατὰ τύχην περιπέπτωκα, Πρωταγόρου τὸν Περὶ τοῦ ὄντος ἀναγινώσκων λόγον πρὸς τοὺς ἓν τὸ ὂν εἰσάγοντας τοιαύταις αὐτὸν εὑρίσκω χρώμενον ἀπαντήσεσιν· ἐσπούδασα γὰρ αὐταῖς λέξεσι τὰ ῥηθέντα μνημονεύειν.» *καὶ ταῦτ' εἰπὼν διὰ πλειόνων* 15 *τίθησι τὰς ἀποδείξεις.*

P.57 *Γραμματικαὶ ἀπορίαι* (Bid. 60, Beut.56)

411 T. Suda IV 178,31

Γραμματικὰς ἀπορίας

P.58 *Εἰς τὸ Θουκυδίδου προοίμιον* (Bid. 62, Beut. 58)

412 T. Suda IV 178,28

Εἰς τὸ Θουκυδίδου προοίμιον.

410 F 11 Protag. DK80 B2; cf. K. v. Fritz, RE XXIII (1957) 919–920; Guthrie, HGP III 47 n. 1 **411 T** = 2 T,35 **412 T** = 2 T,29

10 *φιλοσόφου* ⟨*κλοπάς*⟩ Steph. **13–14** *τοιαύταις – ἀπαντήσεσιν*] *ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις ἀπαντήσεσιν* B **15** *τὰ ῥηθέντα*] *ἐοικότα* B

P.59 *Πρὸς Ἀριστείδην ζ'* (Bid. 63, Beut. 58a)

413T. Suda IV 178,28–29

Πρὸς Ἀριστείδην ζ'

P.60 *Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην* (Bid. 64, Beut. 59)

414T. Suda IV 178,29

Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην.

415F. Sopater in Hermog. Π. στάσ., Rhet. Graec. V 9, 14–22 Walz

Ὁ δὲ Πορφύριος ἀπολογούμενος ὑπὲρ τοῦ Μινουκιανοῦ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα ἐγκαλουμένου (καὶ γὰρ ἐκεῖνος, εἰπὼν ὅτι ὁ ῥήτωρ ἐρεῖ πᾶν ζήτημα πολιτικόν, οὐ προσεδίδαξεν οὔτε τίς ὁ ῥήτωρ οὔτε τίς ἡ ῥητορική) ταύτην τὴν ἀπ-
5 *ολογίαν προτείνεται, ἥτις καὶ ὑπὲρ Ἑρμογένους ἁρμόσει λέγεσθαι· φησὶ γὰρ ὅτι* «οὐ περὶ ταύτης τῆς ῥητορικῆς διελάμβανεν, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ δικανικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ. περιττὸν οὖν μέρους ἐξέτασιν ποιούμενον περὶ πάσης λέγειν τῆς τέχνης.»

415aF. Athanasius proleg. in Hermog. Π. στάσ., Proleg. Syll. p. 181,12–15 Rabe

Καὶ ὅτι καὶ ὡρίσατο τὴν ῥητορικήν, εἰ καὶ λέληθε

413T = 2T,30 Aristides Quintilianus? cf. RE Aristides (25); PLRE I 759; cf. Aristid. de mus. II 17; ed. R. Schäfke 47–48; Festugière, TAPA 85 (1954) 55–78; Elferink 55; C. A. Behr, Citations of Porphyry's Against Aristides preserved in Olympiodorus, AJPh 89 (1968) 186–199

τοὺς πολλούς· οὐ γὰρ παραδεκτέον τὴν Πορφυρίου ἀπολογίαν ὑπὲρ Μινουκιανοῦ καὶ περὶ Ἑρμογένους.

415bF. ⟨Marcellinus?⟩ proleg. in Hermog. Π. στάσ., Proleg. Syll. p. 293,14–26 Rabe

Ἐμέμψαντο δέ τινες τὸν Ἑρμογένη, διὰ τί τέχνην ῥητορικὴν μέλλων συγγράφειν τὸν ὅρον αὐτῆς πρό γε πάντων οὐκ ἀποδέδωκεν. καί φησι Πορφύριος ὅτι τριῶν ὄντων τῶν τῆς ῥητορικῆς εἰδῶν, συμβουλευτικοῦ καὶ δικανικοῦ καὶ πανηγυρικοῦ, τὸ πανηγυρικὸν οὐχ ὑποπίπτει τῷ περὶ τῶν 5 *στάσεων λόγῳ, ἐπειδὴ αἱ μὲν στάσεις ἀμφιβολίαν ἔχουσιν ἀμφισβητουμένων πραγμάτων, τὰ δ' ἐγκώμια ὁμολογουμένων αὔξησιν ἀγαθῶν. τοῦ τοίνυν πανηγυρικοῦ ὑπεξαιρουμένου εἴδους ἀτελὲς ἂν εἴη τὸ τῆς ῥητορικῆς· οἱ δὲ ὅροι οὐ τῶν ἀτελῶν ἀλλὰ τῶν τελείων εἰσὶ πραγμάτων· διὰ* 10 *τοῦτο, φησί, ῥητορικῆς οὐκ ἀποδέδωκεν ὅρον ὡς οὐ περὶ πάσης διαλαμβάνων ἐν ταύτῃ πραγματείᾳ.*

P.61 *Περὶ τῶν στάσεων τέχνη* (Bid. 65, Beut. 60)

416F. Syrianus comm. in Hermog. Π. στάσ., In Hermog. Commentaria II 14,4–14 Rabe

Περὶ δὲ τῆς τῶν πολιτικῶν ζητημάτων διαιρέσεως εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια ὁ λόγος γινέσθω· ἔστι δὲ σχέδον ὁ αὐτὸς τῷ περὶ εὑρέσεως, πλὴν ὅσον οὐ πάντα ἔχει τὰ περὶ εὑρέσεως.

Π. στάσ. 28,11–14 Rabe

Καὶ ἡ μὲν διαίρεσις ὡρισμένη ἐστὶ καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, ἡ δὲ εὕρεσις ἀόριστός τέ ἐστι καὶ ἄλλοτε ἄλλη ἐπὶ

415bF cf. Rhet. Gr. VII 104,3 sq. Walz de fontibus Sopatri *Π. στάσ.* (Porph.?) cf. St. Glöckner, Quaestiones rhet., Breslau 1901, 76 sq.

τῶν ῥητορευόντων γίνεται, πρὸς τὰς τῶν λεγόντων ἑκάστοτε μεταβαλλομένη φύσεις εὐπορωτέρα τε καὶ ἀσθενε-
5 *στέρα γινομένη. διόπερ καλῶς καὶ ὁ Πορφύριος ἐν τῇ Περὶ τῶν στάσεων τέχνῃ ἐκεῖνό φησιν, ἡλίκον ἡ τῶν νοημάτων εὕρεσις ἐν λόγῳ δύναται μηνύων·* «τοῦ γὰρ λόγου ψυχὴν δοκοῦντος ἔχειν καὶ σῶμα ἡ μὲν τῶν νοημάτων εὕρεσις δικαίως ἂν ψυχὴ τοῦ λογοῦ νομίζοιτο, ἡ δὲ ἑρ-
10 μηνεία σῶμα.»

P.62 *Συναγωγὴ τῶν ῥητορικῶν ζητημάτων* (Bid. 66, Beut. 61)

417F. SCHOLIUM in Hermog. Π. στάσ. Paris. gr. 3032 f. 137ᵛ ed. Rabe, RhM 62 (1907) 561 n. 2

Ὅτι ὁ Πορφύριος ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν ῥητορικῶν ζητημάτων φησίν, ὅτι «τρία εἰσὶν τὰ γενικώτατα ζητήματα· εἰ ἔστιν, τί ἐστιν, ὁποῖόν τί ἐστιν. καὶ τὸ μὲν εἰ ἔστιν ⟨ἐν τῷ στοχασμῷ, τὸ δὲ τί ἐστιν⟩ ἐν τῷ ὅρῳ, τὸ δὲ
5 ὁποῖόν τί ἐστιν ἐν ταῖς ἄλλαις.»

417F cf. Arist. an. post. 89b24 sq.; Cic. or. 45; Quint. inst. III 6,44; 80; Syrian. in Hermog. II 60,24 Rabe; Rhet. Gr. IV 9,5 sq. Walz; V 30,24 (Sop.); 117,13 (Sop.); VI 45,28 sq.; VII 35,3

416F 7–10 cf. Syrian. in Hermog. *Π. ἰδεῶν* (I 93,9–13 Rabe) : *ὅθεν καὶ ὁ φιλόσοφος Πορφύριος πρὸς τὰ τοιαῦτα καλῶς ἀποβλέψας ἔφη λίαν εὖ ἐχόντως, ὅτι δὴ τοῦ λόγου ψυχὴν δοκοῦντος ἔχειν καὶ σῶμα ἡ μὲν τῶν νοημάτων εὕρεσις δικαίως ἂν ψυχὴ τοῦ λόγου νομίζοιτο, ἡ δὲ ἑρμηνεία σῶμα*

416F 6 *φησιν* ex *φασιν* V **417F 4** add. Rabe cf. Hermog. *Π. στασ.* 42,8–9 Rabe

SCIENTIFICA ET MISCELLANEA

***P.63** *Εἰς τὰ Ἁρμονικὰ Πτολεμαίου ὑπομνήματα* (Bid. 69, Beut. 62)

ed. I. Düring, Göteborg 1932

***P.64** *Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν τοῦ Πτολεμαίου* (Bid. 70, Beut. 63)

ed. Em. Boer et St. Weinstock, Catalogus codicum astrologorum graecorum, t. V pars 4, Bruxelles 1940, 186–228

P.65 *Εἰσαγωγὴ ἀστρονομουμένων* (Bid. 71, Beut. 64)

418T. Suda IV 178,30–31

Εἰσαγωγὴν ἀστρονομουμένων ἐν βιβλίοις τρισί.

P.66 *Ὁ ἱερὸς γάμος* (Bid. 74)

419T. Porphyrius vita Plotini 15,1–6

Ἐμοῦ δὲ ἐν Πλατωνείοις ποίημα ἀναγνόντος Τὸν ἱερὸν γάμον, καί τινος διὰ τὸ μυστικῶς πολλὰ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐπικεκρυμμένως εἰρῆσθαι εἰπόντος μαίνεσθαι τὸν Πορφύριον, ἐκεῖνος (sc. *ὁ Πλωτῖνος*) *εἰς ἐπήκοον ἔφη πάντων· 'ἔδειξας ὁμοῦ καὶ τὸν ποιητὴν καὶ τὸν φιλόσοφον* 5 *καὶ τὸν ἱεροφάντην.'*

418T fortasse = P.69 ut Beutler aut P.64 ut putant Beutler et Amand, Fat. 167–168. cf. Boar et Weinstock, CCAG V 4,187
419T cf. Beutler, RE XXII (1953) 301,20–22 **1** cf. Porph. vit. Plot. 2,40–43

P.67 *Epistola ad Longinum* (Bid. 75)

420F. Porphyrius via Plotini 19,1–15

Ἣν δὲ ἔσχε καὶ Λογγῖνος περὶ τοῦ Πλωτίνου δόξαν ἐξ ὧν μάλιστα πρὸς αὐτὸν ἐγὼ γράφων ἐσήμαινον, δηλώσει μέρος ἐπιστολῆς γραφείσης πρός με ἐπέχον τοῦτον τὸν τρόπον. ἀξιῶν γάρ με ἀπὸ τῆς Σικελίας κατιέναι πρὸς
5 *αὐτὸν εἰς τὴν Φοινίκην καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου φησί· 'καὶ σὺ μὲν ταῦτά τε πέμπειν, ὅταν σοι δοκῇ, μᾶλλον δὲ κομίζειν ... διὰ ... τήν τε παλαιὰν συνήθειαν καὶ τὸν ἀέρα μετριώτατον ὄντα πρὸς ἣν λέγεις τοῦ σώματος ἀσθένειαν, ... παρ' ἐμοῦ δὲ μηδὲν προσδοκᾶν*
10 *καινότερον, μηδ' οὖν τῶν παλαιῶν ὅσα φῂς ἀπολωλεκέναι.'*

P.68 *Περὶ τῶν κατὰ Πίνδαρον τοῦ Νείλου πηγῶν* (Bid. 60, Beut. 56)

421T. Suda IV 178,26–27

Περὶ τῶν κατὰ Πίνδαρον τοῦ Νείλου πηγῶν.

420F cf. Beutler, RE XXII (1953) 301,23–24 **8** cf. Porph. vit. Plot. 11,14–15 (25T,3–4) **421T** = 2T,26 cf. Pind. F282 Snell-Mähler (Philostr. vit. Apoll. VI 26; Philostr. Lemn. im. I 5; schol. Arat. phaen. 282); Bergk ad F282; Ephor. FGrH 70 F65; Porph. in Tim. F14 Sodano (Procl. in Tim. I 119,16–23) *Πορφύριος μὲν δή φησιν, ὅτι δόξα ἦν παλαιὰ Αἰγυπτίων τὸ ὕδωρ κάτωθεν ἀναβλυσταίνειν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ Νείλου, διὸ καὶ ἱδρῶτα τῆς γῆς ἐκάλουν τὸν Νεῖλον, καὶ τὸ 'ἐπανιέναι κάτωθεν'* (Plat. Tim. 22e3–4) *τοῦτο τῷ Αἰγυπτίῳ δηλοῦν καὶ τὸ 'σῴζει λυόμενος'* (Tim. 22d6), *οὐχ ὅτι ἡ χιὼν λυομένη τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι λύεται ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πηγῶν καὶ πρόεισιν εἰς τὸ ἐμφανὲς ἐπεχόμενος πρότερον.* cf. Rehm, RE XVII (1936) 571–590; Festugière, Comm. sur le Tim. I 163 n.1

P.69 ⟨*Στοιχεῖα*⟩? (Bid. 28, Beut. 65)

422T. IBN AL-NADĪM, Fihrist ed. Flügel I 253

The book of the Elements; one section in Syriac.

422aT. AL-QIFṬĪ, Ta'rikh al-Ḥukamā', ed. Lippert 257

The book of elements, one section existing in Syriac.

OPERA INCERTA AVT SPVRIA

[P.70] *Περὶ προσῳδίας* (Bid. 67)

Πορφυρίου περὶ προσῳδίας ed. A. Hilgard, Scholia in Dionysii Thracis artem grammaticam (Gramm. Gr. I 3), Lipsiae 1901,128–150. cf. Hilgard xxii: „Platonicum enim Porphyrium esse recte negat Hoerschelman (De Dion. Thr. interpr. vet. p. 74; Act. Soc. Lips. V p. 298).“ cf. G. Uhlig, Dionysii Thracis ars grammatica, Lipsiae 1883, xxxv.

[P.71] *Sol* (Bid. 76)

cf. 477–478F

[P.72] *Περὶ γάμου*

cf. E. Bickel, Diatribe 195. secundum Stob. IV 23,57 (IV 587,13 sq.) opus de matrimonio scripsit Iamblichus.

P.69 fortasse = P.65 ut putat Beutler **422T** = 3aT,15
422aT = 4T,26–27

[P.73] *Περὶ ἁγνοῦ βίου* vel *Περὶ ἁγνείας* (Beut. 68?)

cf. Hieron. epist. 130 ad Demetr. de serv. virg. (PL 19,996B): *certe et beatus Cyprianus egregium de virginitate volumen edidit et multi alii tam latino sermone quam graeco; omniumque gentium litteris atque linguis, praecipue in ecclesiis, ἁγνὴ vita laudata est.* cf. E. Bickel, Diatribe I cap. V: De Porphyrio *περὶ ἁγνείας* scriptore, 129–220 (praec. 213); Theiler, Porph. u. Aug. 41 (Forsch. 210); sed dubitat Beutler, RE XXII (1953) 301 et reiecit Courcelle, LG 160 n. 3; cf. ad 212F.

[P.74] †*Περὶ τοῦ ἐμποδῶν τεχνολόγων*† (Bid. 77)

423T. Suda I 196,22–25

Ἀνδροκλείδης, ὁ τοῦ Συνεσίου τοῦ Λυδοῦ τοῦ Φιλαδελφέως υἱός. οὗτος δὲ ἐπὶ Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου ἐδίδασκεν, ἐπειδὴ μέμνηται αὐτοῦ ἐν τῷ †*Περὶ τοῦ ἐμποδῶν τεχνολόγων*†.

[P.75] *Περὶ τῶν παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων* (Bid. 59, Beut. 55)

cf. ad 384–385F

423T cf. F. Romano, Porfirio Technologos?, Rassegna Semestrale della Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università di Catania 31 (1978) 517–520

423T A(GITFSM) 3 *αὐτοῦ* sc. vel Porphyrii ut putat Romano vel Androclidis ut putat Bidez *περὶ* Romano *τοῦ* codd., Adler, Romano : *τῶν* Portus (De sui temporis doctoribus), Bidez *τεχνολογῶν* codd. (cf. Steph. Thes. s. v. *τεχνολόγος*), Bidez, Romano: *τεχνολόγων* Portus, Adler

TESTIMONIA ET FRAGMENTA INCERTAE SEDIS

Logica

424F. Ammonius in Anal. pr. I 31,11–16 (Arist. 24b18)

Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ταύτης ἐγένετο τῆς δόξης, ὅτι οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὶ πάντες ἀτελεῖς εἰσιν, ὁ δὲ Βοηθὸς ἑνδέκατος ἀπὸ Ἀριστοτέλους γενόμενος ἐναντίως τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τούτου ἐδόξασεν, καὶ καλῶς ἐδόξασεν καὶ ἀπέδειξεν ὅτι πάντες οἱ 5 *ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι τέλειοί εἰσιν. τούτῳ ἠκολούθησεν Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος. ἔτι μέντοι καὶ ὁ Μάξιμος.*

De Uno et deo

425F. Cyrillus contra Iul. I 28C, 545A8sq.

ὁποῖαι τοίνυν αὐτῶν αἱ δόξαι γεγόνασιν, ἐπὶ καιροῦ λελέξεται πρὸς ἡμῶν. Θαλῆς μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος νοῦν τοῦ

424F cf. Theophr. F20 Graeser; Porph. 114F; Beutler, RE XXII (1953) 284,38 sq. **3** cf. Moraux, Arist. I 165–170 **6–7** cf. Ammon. ibid. 22–25 *φαίνεται δὲ καὶ Θεόφραστος... τὴν ἐναντίαν αὐτῷ περὶ τούτου δόξαν ἔχων. τούτοις δὲ τοῖς ἀπὸ Βοηθοῦ ἠκολούθησεν καὶ ὁ μέγας Πρόκλος καὶ ὁ τούτου διδάσκαλος καὶ ὁ ἡμέτερος πατήρ* **425F** in Cyrilli contra Iulianum libro sequuntur haec verba ea quae 203F afferuntur **2** cf. Thales DK 11 A23 = Cic. nat. deor. I 25 *Thales enim Milesius, qui primus de talibus rebus quaesivit, aquam dixit esse initium rerum, deum autem eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret*; Aet. I 7,11

425F MNEP F VC B

κόσμου φησὶν εἶναι τὸν θεόν, Δημόκριτος δὲ ὁ Ἀβδηρίτης συμφέρεται κατά τι, προσεπάγει δέ τι καὶ ἕτερον·
5 *νοῦν μὲν γὰρ εἶναι τὸν θεὸν ἰσχυρίζεται καὶ αὐτός, πλὴν ἐν πυρὶ σφαιροειδεῖ καὶ αὐτὸν εἶναι τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν. Ἀναξίμανδρος δὲ οἶμον ὥσπερ ὁλοτρόπως ἑτέραν ἰὼν θεὸν διορίζεται εἶναι τοὺς ἀπείρους κόσμους, οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγων. ὁ δὲ πλείστην ἔχων καὶ οὐκ ἔξω θαύματος εἰς βα-*
10 *σάνους ἐννοιῶν τὴν δείνωσιν, τὸν Ἀριστοτέλη λέγω τὸν Σταγειρίτην, τὸν Πλάτωνος φοιτητήν, εἶδος μὲν χωριστὸν ὀνομάζει τὸν θεὸν, ἐπιβῆναι δὲ διατείνεται τῇ τοῦ παντὸς σφαίρᾳ· καὶ μὴν καὶ οἱ καλούμενοι Στωικοὶ θεὸν εἶναί*

(p. 301 Diels) *Θαλῆς νοῦν τοῦ κόσμου τὸν θεόν, τὸ δὲ πᾶν ἔμψυχον ἅμα καὶ δαιμόνων πλῆρες· διήκειν δὲ καὶ διὰ τοῦ στοιχειώδους ὑγροῦ δύναμιν θείαν κινητικὴν αὐτοῦ.* cf. Galen. hist. phil. F35 p. 618,9–10 Diels *Θαλῆς δὲ νοῦν τοῦ κόσμου τὸν θεὸν ἡγήσατο* **3–6** Democr.] cf. DK68 A74 = Aet. I 7,16 (p. 302 Diels) *Δημόκριτος νοῦν τὸν θεὸν ἐν πυρὶ σφαιροειδεῖ.* cf. Ps.-Plut. de plac. *Δ. νοῦν τὸν θεὸν ἐν πυρὶ σφαιροειδεῖ τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν*; Galen. p. 618,11–12 Diels *Δ. δὲ νοῦν ἐν πυρὶ σφαιροειδεῖ τὴν τοῦ κόσμου ψυχὴν ὑπολαμβάνει* **7–8** cf. Aet. I 7,12 (p. 302 Diels) *A. ἀπεφήνατο τοὺς ἀπείρους οὐρανοὺς θεούς*; Galen. p. 618,10–11 Diels *A. δὲ τοὺς ἀπείρους οὐρανοὺς θεοὺς εἶναι νομίζει*; Cic. nat. deor. I 26 *Anaximandri autem opinio est nativos esse deos longis intervallis orientis occidentisque, eosque innumerabilis esse mundos.* cf. DK12 A17 **11–14** cf. Aet. I 17,32 (p. 305 Diels) et Galen. (p. 618,16–7 Diels) *τὸν μὲν ἀνωτάτω θεὸν εἶδος χωριστὸν ἐπιβεβηκότα τῇ σφαίρᾳ τοῦ παντός*; Cic. nat. deor. I 33 *tum caeli ardorem deum dicit esse*; cf. Arist. cael. 269a30–32; Jaeger, Arist. 141 **13–14** cf. Aet. I 7,33 = SVF II F1027 *οἱ Στ. νοερὸν θεὸν ἀποφαίνονται, πῦρ τεχνικόν, ὁδῷ βαδίζον ἐπὶ γενέσει* (*γένεσιν* Ps.-Plut.) *κόσμου*; Galen. p. 618,22–23 Diels *οἱ δὲ Στ. τὸν θεὸν πῦρ ἔντεχνον ἢ πνεῦμα νομίζουσιν, ὁδῷ βαδίζον ἐπὶ κόσμου γένεσιν*

4 *συμφέρεται μὲν* edd. : corr. Burguière **7** *ἑτέραν ὁλοτρόπως* CVB edd. : *ἑτέραν* om. MNP : corr. Burguière

φασι πῦρ τεχνικὸν ὁδῷ βαδίζον ἐπὶ γενέσει κόσμου· γεγράφασι δὲ περὶ τούτων Πλούταρχός τε καὶ ἕτεροι τῶν 15
παρ' αὐτοῖς λογάδων καὶ ὁ θρασὺς καθ' ἡμῶν Πορφύριος.

426F. Syrianus in Met. 46,22–25 (Arist. met. *B*4, 1001a29–31)

Ὅτι μὲν οὖν βαθὺ τὸ σκέμμα, πῶς ἐξ ἑνὸς οὐδεμίαν διπλόην οὐδὲ ἔμφασιν πλήθους ἔχοντος ἐν ἑαυτῷ οὐδὲ ἑτερότητα τὰ πάντα ὑπέστη, δηλοῦσι Πλωτῖνος, Πορφύριος, Ἰάμβλιχος καὶ πάντες οἱ θεωρητικώτερον περὶ τοῦτο τὸ πρόβλημα διατρίψαντες. 5

427F. Proclus theol. Plat. II 4 p. 31,3–11; 22–28

Θαυμάζω δὲ ἔγωγε τούς τε ἄλλους ἅπαντας τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητάς, ὅσοι τὴν νοερὰν βασιλείαν ἐν τοῖς οὖσι προσήκαντο, τὴν δὲ τοῦ ἑνὸς ἄρρητον ὑπεροχὴν καὶ τῶν ὅλων ἐκβεβηκυῖαν ὕπαρξιν οὐκ ἐσέφθησαν, καὶ δὴ διαφερόντως Ὠριγένην τὸν τῷ Πλωτίνῳ τῆς αὐτῆς μετα- 5
σχόντα παιδείας. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν νοῦν τελευτᾷ καὶ τὸ πρώτιστον ὄν, τὸ δὲ ἓν τὸ παντὸς νοῦ καὶ παντὸς ἐπέκεινα τοῦ ὄντος ἀφίησι. ... εἰ δὲ βούλει, καὶ πρὸς τοῦτον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι τῆς αὐτῆς προέστησαν δόξης, μικρὰ διέλθωμεν, ὑπὲρ τῆς Πλά- 10
τωνος γνώμης διαγωνιζόμενοι καὶ δεικνύντες ὅτι τὴν πρωτίστην αἰτίαν ἐπέκεινα τοῦ νοῦ καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων ἐξῃρῆσθαί φησι, καθάπερ αὐτὸν Πλωτῖνός τε καὶ Πορφύ-

15–16 cf. 195–197T **426F** cf. 223F,12; 364a/bF
427F 1 cf. Orig. Neoplat. F7 Weber **5–6** cf. Porph. vit. Plot. 3,24–5 (Orig. F2 Weber)

427F 5 *τὸν* P : om. V **13** *φησι* P : *φαμέν* V

ριος καὶ πάντες οἱ τὴν τούτων παραδεξάμενοι φιλοσοφίαν
15 *οἴονται λέγειν.*

***427 F.** Fragmente griechischer Theosophien §65 p. 183,24–26 Erbse.

Ὅτι Πορφύριος ὁ Φοῖνιξ, ὁ Ἀμελίου μὲν συμφοιτητής, μαθητὴς δὲ Πλωτίνου, φησὶν οὕτως· «περὶ τοῦ πρώτου αἰτίου οὐδὲν ἴσμεν· οὔτε γὰρ ἁπτὸν οὔτε γνωστόν, ἀλλ' ἔστιν αὐτοῦ γνῶσις ἡ ἀγνωσία.»

428 F. Ibn Rushd Tahāfut al-Tahāfut 259–260 ed. Bouyges

And if it is said: 'What do you say about this question? You have invalidated the doctrine of Ibn Sīnā concerning the cause of plurality, but what do you say about that? For it has been said that the different schools of philoso-
5 phers answer that in one of three ways: one is the state-

***427 F 4** cf. Plat. resp. 477a; Porph. sent. 25 p. 15,2 *ἀνοησίᾳ κρείττονι νοήσεως.* 33 p. 37,11–12 *ἐκείνων δὲ μόλις ἐν γνώσει γίνεται.* anon. in Parm. II 14–31 praec. 16–17 *ἐν ἀκαταλήπτῳ καταλήψει καὶ μηδὲν ἐννοούσῃ νοήσει.* X 25–29; cf. Saffrey, Recherches sur le Néoplatonisme après Plotin. 26–27 **428 F** trad. et Van den Bergh I 154 cf. Ibn Rushd, Tahāfut al-Tahāfut ed. Bouyges 177–178 (trad. et Van den Bergh I 106): *Now since they have agreed lately that the first principle must be one, and this doubt has occurred about the one, they answer on this in three ways. Some of them assert that plurality comes only from the material; these are Anaxagoras and those who follow him. And others assert that plurality comes only from the plurality of instruments. And others assert that plurality comes only from mediators. And the first person who*

***427 F** T

ment that plurality comes only through the material; the second is the statement that it comes only from instruments; and the third is the statement that [it comes only] through mediators. And it is related about the people of Aristotle that they agreed with the statement that makes 10 mediation the cause of that.'

[My answer to that is that] I say that it is impossible to answer that in this book by means of a demonstrative proof; but we do not find, either in Aristotle or in the well-known early Peripatetics, this statement which is 15 ascribed to them, apart from Porphyry the Tyrian, the author of the Introduction to the Science of Logic; and this man was not one of the most skilled of them. And in my view according to their principles the cause of plurality is the sum of the three things, namely, the intermediates, 20 the dispositions, and the instruments.

De intellectu

429F. DAMASCIUS princ. I 111 p. 288,12–14

Καὶ τὰς (sc. *νοητὰς*) *τριάδας οὐκέτι μετὰ τὴν μίαν ἀρχὴν τάξομεν, ὡς καὶ αὐτοὶ βούλονται λέγειν καὶ τὰ λόγια*

said this was Plato. And his is the most convincing view, because with both of the other answers the question arises 'Where does the plurality of matters and of instruments come from?' Now whoever admits this premise – I mean, those who admit that from the one only one can emanate – shares this doubt, and must explain the means by which plurality is connected with the one. And as for what is accepted today, it is the opposite of this, namely, that all the different things that exist emanated from the first one in a single primary emanation. And now we have to talk with the people of our time only about this premise **429F** sed cf. 366F cf. Zeller III 2, 704 n. 2; 705 n. 1 **2** orac. Chald., F27

μαρτύρονται, οὐχ οἱ νεώτεροι μόνοι, ἀλλὰ καὶ Ἰάμβλιχος καὶ Πορφύριος.

[?**430F.**] Damascius princ. I 113 p. 291,25–292,11

Δοκεῖ τοίνυν (sc. *ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος*) *ἔμοιγε κατὰ ἴχνη τῆς ἐκείνου πολυθεάμονος γνώμης τὸν μὲν νοητὸν κόσμον ὑποτίθεσθαι τὸν ἡνωμένον ἐκεῖνον βυθόν οὐκ 'ὄντως οὖσαν οὐσίαν' περιέχοντα τὴν διωρισμένην πρὸς τὸ ὀχού-*
5 *μενον ἕν, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν, καὶ οὔτε ἑνιαίαν οὔτε μικτήν, ἀλλὰ μόνον οὐσίαν μίαν πρὸ ἑκατέρας. εἴ τις οὖν θεῶν ἢ εἴ τις ἀνδρῶν ἐν οὐσίᾳ τὸν νοητὸν ὑπεστήσατο κόσμον, ἐν τῇ ἡνωμένῃ ταύτῃ πᾶς ἀκουέτω, συνομολογῶν μὲν τοῖς εἰποῦσι κατὰ τοσοῦτον, διακαθαίρων δὲ τὴν οὐ-*
10 *σίαν εἰς τὴν ἁπλῶς ἐκείνην καὶ ἡνωμένην καὶ παντελῶς ἀδιάκριτον. καὶ γὰρ αὐτοὶ πάντες οἱ ταῦτα λέγοντες ἐν τῇ πάντων ἀδιακρίτῳ ἑνώσει τὸν νοητὸν ὑπέθεντο, καὶ οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ περὶ τούτου, καὶ μάρτυς ὁ Ἰάμβλιχος, δευτέραν τῷ νοητῷ μετὰ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν παρεχόμενος ἕνωσιν,*
15 *καὶ περὶ τὸ ἓν ὑφεστάναι αὐτὸ πανταχοῦ διατεινόμενος καὶ ἀναπόσπαστον εἶναι πάντῃ τοῦ ἑνός, καὶ πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ διαίρεσιν ἢ διπλόην ἢ διάστασιν παραιτούμενος, καὶ πρὸς τὸν Πρεσβύτην πολλὰς τοιαύτας ἀντιρρήσεις ποιούμενος.*

3 cf. Damasc. ibid. p. 285,14 sq. *οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι* **430F 2** *πολυθεάμονος*] cf. Plat. Phdr. 251a2 **3** cf. Plat. Phdr. 247c7; soph. 248a11 **5** cf. Iambl. ap. Damasc. princ. I 103,6 *τὸ ἁπλῶς ἓν* **13–19** = 7T **18** *Πρεσβύτην* = Porphyrius? cf. ad 7T

431F. Proclus in Tim. II 154,4–9 (Plat. Tim. 35a1–4)

Οἱ δὲ ἀνωτέρω χωροῦντες δύο νόας πρὸ αὐτῆς (sc. *τῆς ψυχῆς*) *θέντες, τὸν μὲν τῶν ὅλων τὰς ἰδέας ἔχοντα, τὸν δὲ τῶν μερικῶν, τούτων εἶναί φασι μέσην, ὡς ἀπ' ἀμφοῖν ὑφισταμένην· οὕτω γὰρ ὁ Ἀσιναῖος λέγει Θεόδωρος, εὑρὼν παρὰ τῷ Πορφυρίῳ τὴν δόξαν ὡς ἐκ Περσίδος ἤκουσαν·* 5
ταῦτα γοῦν Ἀντωνῖνον ἱστορῆσαι τὸν Ἀμμωνίου μαθητήν.

432F. Anonymus Prophecies of the Pagan Philosophers 1; 13 p. 227; 230 Brock

We write down the prophecies of the pagan philoso-

431F cf. Numen. F17; 22; 23 des Places; orac. Chald. F7 *πάντα γὰρ ἐξετέλεσσε πατὴρ καὶ νῷ παρέδωκε / δευτέρῳ, ὃν πρῶτον κλῄζετε πᾶν γένος ἀνδρῶν*; Porph. 233F; 366–386F; anon. in Parm. IX 1–5 *οἱ δὲ ἁρπάσαι ἑαυτὸν ἐκ πάντων τῶν ἑαυτοῦ εἰπόντες δύναμίν τε αὐτῷ διδόασι καὶ νοῦν ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ συνηνῶσθαι* (cf. orac. Chald. F3–4) *καὶ ἄλλον πάλιν ⟨ν⟩οῦν, καὶ τῆς τριάδος αὐτοῦ οὐκ ἐξελόντες ἀναιρεῖν ἀριθμὸν ἀξιοῦσιν, ὡς καὶ τὸ ἓν λέγειν αὐτὸν εἶναι παντελῶς παραιτεῖσθαι*; Arnob. nat. II 25 *haecine est anima docta illa quam dicitis* (sc. *viri novi*), *immortalis perfecta divina, post deum principem rerum et post mentes geminas locum optinens quartum et affluens ex crateribus vivis?* (cf. Theiler, Forsch. 259; Unters. 527 sq.; des Places, Orac. Chald. 29–30; Waszink, Entretiens XII 65 sq.; Dillon, Phronesis 18 (1973) 176); Calc. comm. 176 p. 206,3 *ea quae secunda mens dicitur, id est anima mundi tripertita*; 188 p. 212,23–213,3 *summum et ineffabilem deum, post quem providentiam eius secundum deum... tertiam porro esse substantiam quae secunda mens intellectusque dicitur... his subiectas fore rationabiles animas* = Theodor. Test. 19 Deuse cf. Zeller III 2,704 n. 2; Theiler, Forsch. 258 sq.; Lewy 326 n. 51; Hadot, Entretiens XII 139–140; PV I 135 sq.; Sodano, Porph. in Tim. viii; Dillon, Phronesis 176–185, praec. 181; Deuse, Theodor 13–16; 119 sq. **6** Antoninus] cf. Freudenthal, RE I (1894) 2572,19 sq.; Zeller III 2,513 n. 1

431F MPQ **3** *μεριστικῶν* M[1] : corr. M[2]

phers in abbreviated form. Since a person is likely to believe testimonia from his own background rather than anything alien or from outside, we have diligently taken
5 care to introduce, lay before you and show you testimonia from certain wise men and philosophers who belong to the same religion as you (sc. the people of Harran); for they too, in no less a manner, spoke, as it were in prophecy, about the holy Trinity of the Father, Son and
10 Holy Spirit, about the birth of the Son of God from a Virgin, about his passion and his death, and about his resurrection and ascension to heaven ... Porphyry, on the Son: *«The radiance, the second mind, who issued forth and descended for this reason, returned and was raised up. He is light,*
15 *then, even when he descends, for he illuminates the world by his ineffable descent.»*

433 F. Syrianus in Met. 109,12–16 (Arist. 1079a 3)

Νουμηνίῳ μὲν οὖν καὶ Κρονίῳ καὶ Ἀμελίῳ καὶ τὰ νοητὰ καὶ τὰ αἰσθητὰ πάντα μετέχειν ἀρέσκει τῶν ἰδεῶν, Πορφυρίῳ δὲ μονὰ τὰ αἰσθητά, ⟨* * *⟩ *ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα καὶ ἄριστα τῶν νοητῶν αὐτὰ εἶναι τὰ μετεχόμενα,*
5 *τὰ δ' ἐκεῖθεν ἀπογεννώμενα ταῦτ' εἶναι τὰ τῶν εἰδῶν μετέχοντα, τόν τε ψυχικὸν δηλαδὴ διάκοσμον καὶ τὸν αἰσθητόν.*

432 F 13 sq. cf. orac. Chald. F7 **433 F** cf. Numen. F46b (Test 27aL); Porph. in Tim. adscribendum? cf. Procl. in Tim. III 33,31–34; Dillon, Iambl. 347–349

433 F 3 lacunam susp. Usener (894 b 26) et ⟨*Ἰαμβλίχῳ δὲ οὔτε μόνα τὰ νοητὰ οὔτε μόνα τὰ αἰσθητά*⟩ add. ex Procl. in Tim. III 33,20–34,3 (= Iambl. in Tim. F 64 Dillon, Porph. in Tim. F 78 Sodano), cf. Dillon, Iambl. 349 : ⟨*Ἰαμβλίχῳ δὲ οὔτε τὰ νοητὰ οὔτε μόνα τὰ αἰσθητά*⟩ add. Deuse, Demiurg 263 n. 52

434F. Syrianus in Met. 26,18–24 (Arist. 997b26–32)

Εἰ μὲν οὖν ἁπασῶν τῶν τεχνῶν χρὴ παραδειγματικὰς αἰτίας ὑποτίθεσθαι, ἢ πασῶν μὲν ἐκεῖθεν αἱ ἀρχαί, τὸ δὲ ὅλον σύστημα τῶν εἰς χρείαν τοῦ θνητοῦ βίου συντελουσῶν ἐκ τοῦ γονίμου τῆς ψυχῆς λόγου προελήλυθεν, ἐζήτηται καὶ τοῖς πρεσβυτάτοις τῶν φιλοσόφων, τοῖς Πυθαγορείοις φημὶ καὶ Παρμενίδῃ καὶ τῷ Πλάτωνι καὶ τοῖς ὕστερον τὴν ἐκείνων θεωρίαν ἐξηπλωκόσιν Πλωτίνῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ καὶ Πορφυρίῳ. ὅτι μέντοι τὰς ἀνάλογον καὶ ἐν θεοῖς ἔστιν ἐπινοεῖν, δηλοῦσι καὶ οἱ θεολόγοι ... 5

435F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,32 (I 364, 19–365,4)

Ἔτι τοίνυν τὴν ἁρμονίαν ἴδωμεν, οὐ τὴν ἐν σώμασιν ἐνιδρυμένην, ἀλλ' ἥτις ἐστὶ μαθηματική. ταύτην τοίνυν, ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, τὴν τὰ διαφέροντα ὁπωσοῦν σύμμετρα καὶ προσήγορα ἀπεργαζομένην ἀναφέρει εἰς τὴν ψυχὴν Μοδέρατος· τὴν δ' ὡς ἐν οὐσίαις καὶ ζωαῖς καὶ γενέσει 5 *πάντων μεσότητα καὶ σύνδεσιν ὁ Τίμαιος αὐτῇ ἀνατίθησι, τὴν δ' ὡς ἐν λόγοις τοῖς κατ' οὐσίαν προϋπάρχουσι Πλωτῖνος καὶ Πορφύριος καὶ Ἀμέλιος παραδεδώκασι, τὴν δὲ*

435F 6 cf. Plat. Tim. 43d7 *μεσότητας καὶ συνδέσεις*; Tim. Locr. 95e *τὰν δὲ τῶ κόσμω ψυχὰν μεσόθεν ἐξάψας ἐπάγαγεν, ἔξω περικαλύψας αὐτὸν ὅλον αὐτᾷ, κρᾶμα αὐτὰν κερασάμενος ἔκ τε τᾶς ἀμερίστω μορφᾶς καὶ τᾶς μεριστᾶς οὐσίας, ὡς ἓν κρᾶμα ἐκ δύο τουτέων εἶμεν. ᾧ ποτέμιξε δύο δυνάμιας ἀρχὰς κινασίων, τᾶς τε ταὐτῶ καὶ τᾶς τῶ ἑτέρω.* cf. Porph. 180F; Procl. in Tim. II 29,15 **7** *λόγοις*] intelligibilia? cf. Plot. V 9,11,10–13; VI 7,6,5

435F 2 *ὅτις* FP : corr. Canter *θαυμαστική* P **6** *πάντων*] *τούτων* FP : corr. Usener

συνδιαπλεκομένην τῷ κόσμῳ καὶ ἀχώριστον τοῦ οὐρανοῦ
10 *πολλοὶ δή τινες τῶν Πλατωνικῶν καὶ Πυθαγορείων*
προκρίνουσιν.

De anima

436F. Cod. 2457 Hagia Sophia f. 48^b–50^b, ed. W. Kutsch, Mélanges de l'Université Saint-Joseph, Beyrouth, 31, 1954,268–969

Essay by Porphyry on the soul

He said that this excellent man said in the Book of the Soul that *the spiritual intelligence, when it is joined with the immaculate, pure first intelligence, is always intelligent; and it is not sometimes intelligent and sometimes unintelligent; and*
5 *if it separates from the body it is more appropriate that this quality should stick to it and not leave it. As for the other things, feeling and growth and presentiment and thought, all these cease with the cessation of the body, and that is because they are effects of the soul in the body, and so if the body*
10 *ceases, and the soul leaves it, these cease [also]. And as for the intelligence, it does not exist by reason of the body or by reason of the soul, but the soul exists on account of it and it is its form.*

And he said: *we exist without any memory of the intelli-*
15 *gent world, and in us is the intelligence, which comes from it,*

436F 7 presentiment] (*wahm*) *φαντασία* ut passim **9** effects] vel 'traces' (*ἴχνη*), cf. infra passim; Plot. I 1,8,17; IV 4,28,8 sq.; VI 7,20,12 **14** intelligent] *νοερός*

for the intelligence is not under the influence of any kind of bodily influence; and memory is simply the retention of something known in the soul; and for that reason it never falls under corruption; it is in the soul as a form for it, not it in itself but its effect. 20

And he said that *the affected intelligence, which falls under corruption, is presentiment; and the material intelligence is unable to comprehend a thing except by means of it, and it is like this only because of the body in which the soul dwells.*

As for his statement *'Why do we not remember the intelligent world when we are intelligent* (or: *intelligences*) *[ourselves]?'* – he meant by this that *we should call ourselves intelligence, for we are the pure, immaculate intelligences; and that is because if we go out of this body, then we should be the pure intelligence which distinguishes things; and when we are in the body, then we are the second, psychic intelligence; and that is because the spiritual intelligence and the first intelligence, when they are in the upper world, are one thing not united in form as air is united with light, but in a purer way. And it will become other than it only when it comes into the body through the intermediation of the soul, and most certainly then we are the pure intelligence; and this is the view of* 25 30 35

21 affected] *παθητικὸς νοῦς*, cf. Arist. an. 433a9–12; Procl. in Remp. II 107,16 sq. (Porphyrio adscribenda, cf. 182F) *ἐνδυσαμέναις δὲ* (sc. *ψυχαῖς*) *τὸν φανταστικὸν νοῦν...ὥστε καὶ τῶν παλαίων τινας τοὺς μὲν φαντασίαν ταὐτὸν εἰπεῖν εἶναι καὶ νοῦν*; in Remp. II 52,6 *ἡ φαντασία νοῦς τίς ἐστιν παθητικός*; in Tim. I 244,20–22; III 158,5 sq.; in Alc. 246,3 *παθητικὴ νόησις* **22** *ὑλικὸς νοῦς* **31** *ψυχικὸς νοῦς*

436F 37–100 habet et Abū Ḥayyān al-Tawḥidi, al-Muqābasāt, ed. H. Sandūbi, Cairo 1929, 332–333

the excellent Aristotle, and the proof of that is his statement 'Why do we not remember the upper world, when we have 40 *[only] just come down to this world?'* Then he answered and said: *we do not remember the intelligent world because we are in this world of sensation and we have become tangled up with material things, so that we have left that world, because we are unable to be there; there is in us a stain of material things so* 45 *that we are as though we had not been there at all, because of the power of the material over us, and we become as though we had begun from this world, because of the strength of our desire for it, and for the effects which are in it from us. And these material things are simply our [own] effects and that is* 50 *because it is the soul which makes sensory effects with the aid of the intelligence and its guidance of it, and we are the Intelligence; so it is certain that these effects are simply our [own] effects.*

He said: *and when we leave our world and approach our* 55 *effects and become tangled up with them we are as though we had come into existence and become some of their effects; but they are simply our effects, not we theirs.*

He said: *we only fail to remember that world because before we come into the world we are not possessed of memory,* 60 *because the things there are apparent, present, and there is there no past, no future, but they are all present, just as [the] now is present among us, and for that reason we had no need*

38 cf. Arist. Eudem. ap. Procl. in Remp. II 349 = Rose (1886) 41 = Ross 5 **54** sq. cf. Plot. III 9,3,14–16

436F 50 *aid* (*ma'ūna*)] 'knowledge' (*ma'rifa*) al-Tawḥīdī **54** om. al-Tawḥīdī **55–56** verba apud al-Tawḥīdī corrupta **61–2** just as the now is present among us] 'just as they are now among us' al-Tawḥīdī

of memory because we were not subject to time, but rather time was subject to us; for we are in the dominion of eternity under eternity, and there is no memory there at all because memory 65 *is entirely cut off now, and we need memory for the things which sometimes are and sometimes are not. And where there is 'when', there is memory; and as for the place where there is no possibility of a 'when', there is no memory.*

And he said: *before we are stained with the filth of the ma-* 70 *terial, when we are in the upper world, we are knowledgeable and do not have possession of memory, and do not need to remember what we know, because the things that we know are present in front of us, none of them absent from us or hidden; and the things that we know, we know not in any time, so that* 75 *we should need to remember them, but we know them in a sort of eternity, not in a sort of time.*

He said: *every effect which sticks to us in this world of sensation(s) does not stick to us in the world of intelligence, like growth and sensation and presentiment and reasoning and* 80 *memory and things like these abilities.*

And he said that *the opposites of those things that stick to us in this world stick to us in that world; and that is because those which stick to us here are sensation and growth and sight, while when we are there we do not feel or grow or see;* 85 *and here memory sticks to us while there we have no need of memory because of the presence of all things; and for that reason we are unable to remember that world, because it is subject*

64 subject to us] vel 'subject to time', ad verbum 'sons of time / one of our sons' **80** reasoning] *qiyās* (*λογισμός*?)

80 growth (*al-namā*)] 'desire' (*al-tamannī*) al-Tawḥīdī **84** growth] 'desire' al-Tawḥīdī **85** grow (*nanmū*)] 'desire' (*natamannā*) al-Tawḥīdī

to knowledge, not to memory, and every thing there is known,
90 *not remembered, because the things there are present in a single state, and there is no time. And it is not said of the things there that they were not, and then they were, because 'was' and 'are' belong to the domain of time, and time is one of the effects of this world, and the things which are in the world*
95 *of intelligence are everlasting, not changing and not altering from one state [to another]; and they are more excellent and more noble than permanence; for permanence is permanence through them, and they are not permanent through permanence; and permanence is not a thing apart from them, but they*
100 *are permanence; and that is because a quality and what possesses a quality there are a single thing.*

And this is the end of what I have found of Porphyry's treatise on the soul.

437F. Proclus prov. 5,1–6 p. 112,1–6 Boese

Hiis itaque tribus problematibus necessariis entibus et ab antiquis bene discussis, hoc quidem enim Iamblichus in hiis que de providentia et fato mille accessibus elaboravit, hoc autem omnes Platonis amatores duplicem di-
5 vulgantes animam, hoc autem in multis quidem locis Plo-

437F 2 hoc] cf. Procl. prov. 3,3–7 *providentiam et fatum non hac differre qua scripsisti...sed...preexistere autem providentiam fato* **4** hoc] cf. ibid. 3,10–13 *aliam quidem esse animam separabilem a corpore et devenientem in hunc mortalem locum...aliam autem eam que in corporibus consistentem et inseparabilem a subiectis* **5** hoc] cf. ibid. 3,14–18 *tertium autem: scientiam et veritatem aliam quidem inexistere animabus in generatione versis, quamvis sint immaculate secundum vitam, aliam autem refugientibus ex hoc loco et factis ibi et locatis, unde ipsis casus et qui in hunc mortalem locum descensus*

tinus, in multis autem et Porfirius, speculationem et speculativam virtutem distinguentes.

438F. Augustinus serm. 241,7 (PL 38 1137,37–1138,3)

Sed nolo hinc diutius disputare; libros vestros (*i. e.* Platonicorum) lego: mundum istum animal dicitis, id est, coelum, terram, maria, omnia quae sunt ingentia corpora, immensa usquequaque elementa; totum hoc universumque corpus, quod ex his elementis omnibus constat, dicitis esse animal magnum, id est, habere animam suam, (5) sed sensus corporis non habere, quia extrinsecus nihil est quod sentiri possit, habere tamen intellectum, haerere deo, et ipsam animam mundi vocari Iovem vel vocari Hecatem, id est quasi animam universalem mundum regentem et unum quoddam animal facientem. (10) eundemque mundum aeternum esse dicitis, semper futurum, finem non habiturum. si ergo aeternus est mundus et sine fine manet mundus et animal est mundus, anima ista semper tenetur in mundo. certe corpus est omne fugiendum? (15)

6 cf. Plot. I 2,3,11–15 cf. Porph. 297F,5 sq.; sent 37 p. 44,9–10 *καίπερ πρὸς τὰς ἐνεργείας ἐν πολλοῖς ἐμποδίζον*; sent. 32 p. 22,14–23,2 *ἄλλαι* (sc. *ἀρεταὶ*) *αἱ τοῦ πρὸς θεωρίαν ἀνιόντος καὶ διὰ τοῦτο λεγομένου θεωρητικοῦ, καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ ἤδη τελείου θεωρητικοῦ καὶ ἤδη θεατοῦ, καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ νοῦ* **438F** sequitur 299F cf. Lewy 455 n. 26 **9** cf. Plot. IV 4,6,8; 9,1–3 *ὁ δὲ δὴ πάντα κοσμῶν Ζεὺς καὶ ἐπιτροπεύων καὶ διατιθεὶς εἰσαεί, ψυχὴν βασιλικὴν καὶ βασιλικὸν νοῦν* (Plat. Phlb. 30d1–2) *ἔχων*; 10,1 sq.; V 1,7,35–37 *μετὰ δὲ ταῦτά φασι Δία γεννᾶν κόρον ἤδη ὄντα* (sc. *τὸν Κρόνον*)· *ψυχὴν γὰρ γεννᾷ νοῦς, νοῦς ὢν τέλειος*; V 5, 3,20–22; V 8,13,1–2 cf. Porph. 308F,13–19; orac. Chald. F51 *ἄρδην ἐμψυχοῦσα* (sc. *ἡ Ἑκάτη*) *φάος πῦρ αἰθέρα κόσμους*. cf. Lewy 85–95

quid est quod dicebas *'corpus est omne fugiendum'*? ego dico beatas animas incorruptibilia corpora semper habituras. tu qui dicis *'corpus est omne fugiendum'* occide mundum. tu dicis 'ut fugiam de carne mea': fugiat Iupiter
20 tuus de coelo et terra.

439F. Themistius in Arist. De an. 16,19–31 (Arist. 406a 22–b 5)

Ὁ δὲ τῶν Ἀριστοτέλους ἐξεταστὴς ἐνίσταται τοῖς εἰλημμένοις· οὔτε γάρ φησιν 'ἃς αὐτὴ κινήσεις κινεῖται, καὶ τὸ σῶμα κινεῖ'· κρίσεις μὲν γὰρ καὶ συγκαταθέσεις αἱ κινήσεις αἱ τῆς ψυχῆς, τοπικαὶ δὲ αἱ τοῦ σώματος· οὔτε τὴν
5 *ἀντιστροφὴν ἀναγκαίαν εἶναι· οὐ γὰρ πάντως, ἣν τὸ σῶμα κινεῖται, ταύτην κινεῖσθαι καὶ τὴν ψυχήν· καὶ γὰρ ἕλκεται τὸ ξύλον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ ἕλκονται δὲ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἕλκει μὲν ἄνω κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν τὰς ἀναθυμιάσεις ὁ ἥλιος, κύκλῳ δὲ αὐτὸς περίεισιν. πρῶτον μὲν*
10 *οὖν τὰς κρίσεις αὐτῷ καὶ τὰς συγκαταθέσεις δεικτέον κινήσεις τηροῦντί γε τὰς ὑποθέσεις, ἐφ' αἷς τὴν κίνησιν ἐνοήσαμεν συνεχῆ τε εἶναι καὶ χρόνῳ παρατείνεσθαι καὶ μὴ συγκεῖσθαι ἐξ ἀμερῶν κινημάτων καὶ προϊέναι ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς ἐντελέχειαν σῴζουσαν ἔτι τὸ δυνάμει· ὧν ἔοικεν*

439F P.33 adscribendum? **2** cf. Arist. an. 406a 30–406b 1 **2–3** cf. Porph. 243F; 247F **6–8** cf. Porph. 248F **11–12** cf. Arist. phys. 219a 10 sq.; 220b 23 sq.; Them. in Phys. 145,19–28 **13** cf. Them. in Phys. 180,3 *οὐ γὰρ ἀμερές ἐστιν τὸ κινούμενον, ὡς δειχθήσεται* (cf. Simplic. in Phys. 917,23)

439F 1 *ἀριστοτελικῶν* C *ἐξεταστὴς*] *τὸν πορφύριον λέγει* adscrib. Q in mrg., cf. Beutler RE XXI, 284,45–49

ἐκλελῆσθαι παντάπασι καίτοι σύνοψιν ἐκδεδωκὼς τῶν περὶ 15
κινήσεως εἰρημένων Ἀριστοτέλει.

440F. THEMISTIUS in Arist. De an. 31,1–5; 32,19–34 (Arist. 408b33–409b18)

Μετὰ δὲ ταῦτα διελέγχει τὸν Ξενοκράτους ὁρισμὸν τῆς ψυχῆς, οὐ πρὸς τοὔνομα τοῦ ἀριθμοῦ μαχόμενος ὥς φησιν Ἀνδρόνικος καὶ Πορφύριος, ἀλλὰ καὶ πάνυ τὴν διάνοιαν ἐπιζητῶν τὴν Ξενοκράτους, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν Περὶ φύσεως αὐτῷ γεγραμμένων, ἐν οἷς ἂν δόξειε μοναδικὸν 5 *ποιεῖν ἀριθμὸν τὴν ψυχὴν ὁ Ξενοκράτης... ἃ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης ἀπορεῖ πρὸς τὸν Ξενοκράτους ὁρισμὸν τῆς ψυχῆς, ταῦτά ἐστιν· ἃ δὲ ὁ τὰ Ἀριστοτέλους ἀδιανόητα ὀνομάζων καὶ τὰ καλῶς ἄλλοις εἰρημένα καὶ ἐν καιρῷ οὔτε καλῶς οὔτε ἐν καιρῷ μεταφέρων αὐτός, ἄλλης ἂν εἴη* 10 *σχολῆς ἐξετάζειν. ἀλλὰ χρὴ παραβάλλειν τὰ Ἀνδρονίκου πρὸς τὰ ἐκείνου, ὅσῳ καὶ σαφέστερα καὶ πιθανώτερα πρὸς σύστασιν τοῦ λόγου τοῦ Ξενοκράτους. 'ἀριθμὸν γὰρ ἐκάλουν' φησί 'τὴν ψυχήν, ὅτι μηδὲν ζῷον ἐξ ἁπλοῦ σώματος, ἀλλὰ κατά τινας λόγους καὶ ἀριθμοὺς κραθέντων τῶν* 15 *πρώτων στοιχείων. σχεδὸν οὖν ταὐτὸν ἀπεφαίνοντο τοῖς ἁρμονίαν αὐτὴν τιθεμένοις, πλὴν ὅσῳ σαφέστερον οὗτοι τῇ προσθήκῃ τὸν λόγον ἐποίουν, οὐ πάντα ἀριθμόν, ἀλλὰ τὸν κινοῦντα ἑαυτὸν τὴν ψυχὴν ἀφοριζόμενοι, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ*

15–16 cf. 159T **440F** P.33 adscribendum? Xenocr. F61 Heinze **13** sq. Xenocratis verba prob. ex Porphyrio hausit Them., cf. Moraux, Aristotelismus I 132 n. 4

440F 7 *ὁρισμὸν* C : *ἀριθμὸν* PQ *ὁ πορφύ* adscrib. Q in mrg. **13** *γὰρ* om. C **14** *ἁπλοῦ* Q[1]C(PQ mrg.) : *ἀτελοῦς* PQ

20 *ἐκεῖνοι μὴ πᾶσαν ἁρμονίαν, ἀλλὰ τὴν ἁρμόζουσαν ἑαυτήν·*
αὐτὴ γάρ ἐστιν ἡ ψυχὴ τῆς κράσεως ταύτης αἰτία καὶ τοῦ
λόγου καὶ τῆς μίξεως τῶν πρώτων στοιχείων.' ἀλλ' ὅπερ
εἶπον, ὅπως μὲν ἔλεγε τὴν ψυχὴν ἀριθμὸν εἶναι κινοῦντα
ἑαυτὸν Ξενοκράτης, ἐκ τῶν ἐκείνου ληπτέον καὶ μάλιστα
25 *ἐκ τοῦ πέμπτου τῶν Περὶ φύσεως τἀνδρὶ γεγραμμένων.*

441 F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,32 (I 365,7–21)

Εἰσὶ δή τινες, οἳ πᾶσαν τὴν τοιαύτην οὐσίαν ὁμοιομερῆ
καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἀποφαίνονται, ὡς καὶ ἐν ὁτῳοῦν
αὐτῆς μερεῖ εἶναι τὰ ὅλα· οἵτινες καὶ ἐν τῇ μεριστῇ ψυχῇ
τὸν νοητὸν κόσμον καὶ θεοὺς. καὶ δαίμονας καὶ τἀγαθὸν
5 *καὶ πάντα τὰ πρεσβύτερα ἐν αὐτῇ ἐνιδρύουσι καὶ ἐν πᾶσιν*
ὡσαύτως πάντα εἶναι ἀποφαίνονται, οἰκείως μέντοι κατὰ
τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἐν ἑκάστοις καὶ ταύτης τῆς δόξης ἀναμ-
φισβητήτως μέν ἐστι Νουμήνιος, οὐ πάντῃ δὲ ὁμολογουμέ-
νως Πλωτῖνος, ἀστάτως δὲ ἐν αὐτῇ φέρεται Ἀμέλιος·
10 *Πορφύριος δὲ ἐνδοιάζει περὶ αὐτήν, πῇ μὲν διατεταμένως*
αὐτῆς ἀφιστάμενος, πῇ δὲ συνακολουθῶν αὐτῇ ὡς παραδο-
θείσῃ ἄνωθεν. κατὰ δὴ ταύτην νοῦ καὶ θεῶν καὶ τῶν

441 F Numen. F 41 des Places (Test. 33 L.) cf. Procl. in Parm. 948,14–31; Festugière, Rév. III 184; des Places ad Numen. F 41; Deuse, Unters. 70 n. 31; 209 n. 293 **4** cf. Plot. IV 8,3,8; III 4, 6,21–23 **6–7** cf. Plot. IV 9,5; V 8,4; Porph. 175 F; sent. 10; Procl. el. theol. prop. 103 **9** Amelius] cf. Procl. in Tim. II 213,9 **10** cf. 1 T, 103 sq.; 289 F

20 *ἑαυτῷ* Q **441 F 2** *ἐντωουν* (*ἐν τῶουν* F) *αὐτῶν* FP : corr. Heeren **5** *ἐν αὐτῇ*] *γένη αὐτῆς* Usener **7** *καὶ* P[2] : *κατὰ* FP[1] **10** *διατεταγμένως* FP : corr. Meineke **11** *δὴ*] *δὲ* des Places, Deuse

κρειττόνων γενῶν οὐδὲν ἡ ψυχὴ διενήνοχε κατά γε τὴν ὅλην οὐσίαν.

442F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,37 (I 372,4–17)

Πότερον οὖν πασῶν τῶν ψυχῶν τὰ αὐτὰ ἔργα ἀποτελεῖται, ἢ τὰ μὲν τῶν ὅλων τελεώτερα, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἕκασται διειλήχασι τὴν προσήκουσαν ἑαυταῖς τάξιν; ὡς μὲν οἱ Στωικοὶ λέγουσιν, εἷς τέ ἐστιν ὁ λόγος καὶ ἡ αὐτὴ πάντως διανόησις καὶ τὰ κατορθώματα ἴσα καὶ αἱ αὐταὶ 5 *ἀρεταὶ τῶν τε μεριστῶν καὶ τῶν ὅλων· καί που Πλωτῖνος καὶ Ἀμέλιος ἐπὶ ταύτης εἰσὶ τῆς δόξης· ἐνίοτε γὰρ ⟨οὐχ⟩ ὡς ἄλλην τὴν μεριστὴν ψυχὴν παρὰ τὴν ὅλην, μίαν δὲ αὐτὴν πρὸς ἐκείνην εἶναι ἀφορίζονται· ὡς δ' ἂν εἴποι Πορφύριος, πάντῃ κεχώρισται τὰ τῆς ὅλης ψυχῆς παρὰ* 10 *τὴν μεριστὴν ἐνεργήματα. γένοιτο δὲ κἂν ἄλλη δόξα οὐκ ἀπόβλητος, ἡ κατὰ γένη καὶ εἴδη τῶν ψυχῶν ἄλλα μὲν τὰ τῶν ὅλων παντελῆ, ἄλλα δὲ τὰ τῶν θείων ψυχῶν ... διαιρουμένη.*

443F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,39 (I 377,13–15)

Πλωτῖνος μὲν καὶ Πορφύριος καὶ Ἀμέλιος ἀπὸ τῆς ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν ψυχῆς καὶ πάσας ἐπίσης εἰσοικίζουσιν εἰς τὰ σώματα.

442F cf. Dillon, Iambl. 43–44 **6** cf. Plot. IV 3,4 **11** sq. Iamblichi sententia **443F** cf. Festugière, Rév. III 216

442F 3 *ἕκαστοι* FP : corr. Heeren **6** *που* om. P **7** add. Usener

444 F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,37 (I 374, 21–375,18)

Ἤδη τοίνυν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Πλατωνικοῖς πολλοὶ διαστασιάζουσιν, οἱ μὲν εἰς μίαν σύνταξιν καὶ μίαν ἰδέαν τὰ εἴδη καὶ τὰ μόρια τῆς ζωῆς καὶ τὰ ἐνεργήματα συνάγοντες, ὥσπερ Πλωτῖνός τε καὶ Πορφύριος, οἱ δὲ εἰς μάχην
5 *ταῦτα κατατείνοντες, ὥσπερ Νουμήνιος, οἱ δὲ ἐκ μαχομένων αὐτὰ συναρμόζοντες, ὥσπερ οἱ περὶ Ἀττικὸν καὶ Πλούταρχον. καὶ οὗτοι μὲν προϋποκειμένων τῶν ἀτάκτων καὶ πλημμελῶν κινημάτων ἐπεισιέναι φασὶν ὕστερα τὰ κατακοσμοῦντα αὐτὰ καὶ διατάττοντα καὶ τὴν συμφωνίαν ἀπ'*
10 *ἀμφοτέρων οὕτως συνυφαίνουσι, κατὰ μὲν Πλωτῖνον τῆς πρώτης ἑτερότητος, κατ' Ἐμπεδοκλέα δὲ τῆς {πρώτης} ἀπὸ τοῦ θεοῦ φυγῆς, καθ' Ἡράκλειτον … κατὰ δὲ τοὺς Γνωστικοὺς … κατ' Ἀλβῖνον …, αἰτίας γιγνομένης τῶν καταγωγῶν ἐνεργημάτων· τῶν δ' αὖ διισταμένων πρὸς τούτ-*
15 *ους καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν προσφυομένων προστιθέντων ὁπωσοῦν τῇ ψυχῇ τὸ κακόν, ἀπὸ μὲν τῆς ὕλης Νουμηνίου καὶ Κρονίου πολλάκις, ἀπὸ δὲ τῶν σωμάτων αὐτῶν τούτων ἔστιν ὅτε καὶ Ἁρποκρατίωνος, ἀπὸ δὲ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς Πλωτίνου καὶ Πορφυρίου ὡς τὰ πολλά.*

444 F Numen. F 43 des Places (Test. 35 L.) cf. Festugière, Rév. III 207–211; Deuse, Unters. 166 **4** cf. Plot. IV 3, 1 sq.; IV 3,8,17 sq.; IV 9 cf. Porph. 447 F **5** cf. Numen. F 52 des Places (Test. 30 L.); F 44 (Test. 36 L.) = Porph. 252 F **6** cf. Plut. quaest. Plat. 1003 A; procr. an. 1014 B–C; Procl. in Tim. I 381,26 **10** cf. Plot. VI 1,1 sq. **13** cf. Iambl. myst. III 25 p. 159,4 *καταγωγὰ ψυχῆς*; II 6 p. 82,6 **18** *φύσεως*] *τὸ φυτικόν* secundum Festugière. cf. Plot. I 8,8,37 sq.; 14,49; Porph. abst. III 27 p. 226 N.; IV 20 p. 263,20

444 F 10 *συνυφαίνουσι* P : *συμφαίνουσι* F **11** secl. Hense

445F. Hermias Alex. in Phdr. 113,23–27 (Phdr. 245c)

Ἀλλὰ πῶς οὐχὶ καὶ ἡ μερικὴ φύσις ἔσται ἀθάνατος, αὐτοκίνητος οὖσα; ἢ πρῶτον μὲν ἰστέον ὡς ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος καὶ ὁ φιλόσοφος Πορφύριος οὐδὲ αὐτοκίνητόν φασι τὴν μερικὴν φύσιν, ἀλλ' ὄργανον οὖσαν τῆς ψυχῆς κινεῖσθαι μὲν ὑπ' αὐτῆς, κινεῖν δὲ τὰ σώματα, καὶ ταύτην εἶναί φασι τὴν ἐνάτην κίνησιν. 5

446F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,37 (I 375,24–28)

Ὡς δ' ἐγὼ τινων ἀκήκοα Πλατωνικῶν, οἷον Πορφυρίου καὶ ἄλλων πολλῶν, ἀφομοιοῦται ἀλλήλοις τὰ μὲν ἀνθρώπεια τοῖς θηρείοις, τὰ δὲ τῶν ζῴων τοῖς ἀνθρωπείοις, ἐφ' ὅσον πέφυκε τὰ διακεκριμένα καθ' ἑτέρας οὐσίας ὁμοιοῦσθαι πρὸς ἄλληλα. 5

447F. Nemesius nat. hom. 2 pp. 34,18–35,11

Κοινῇ μὲν οὖν πάντες Ἕλληνες οἱ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον

445F Iambl. in Phdr. F2 Dillon. cf. Dillon, Iambl. 249–250 Porphyrius commentarios in Phdr. non scripsit, cf. Zintzen, Herm. in Phdr. 298 1 *μερικὴ φύσις*] *ἡ ἀλογία*, cf. Herm. in Phdr. 113,19 6 cf. ibid. 107,23–26 *ἡ δὲ ἐνάτη κίνησις ἥτις ἐστὶ τῶν ἀσωμάτων περὶ τοῖς σώμασιν, οἷαι θερμότητες ἢ ψύξεις ἢ ἐμψυχίαι, ἔχει τὴν παραδειγματικὴν αἰτίαν ἐν τῇ ψυχῇ, καθὸ ἡ ψυχὴ τοῖς σώμασιν ἐνδίδωσι ζωήν* **446F** sequitur 444F cf. Deuse, Unters. 132–133 1 *ἀκήκοα*] cf. Dillon, Iambl. 10 n. 4 2 cf. 451F,3 **447F** cf. Porph. 300F; 382F,9 sq.; 449F; cf. Dörrie, Zetem. 147–151; Hermes 85 (1957) 414–435 (praec. 428–429); Deuse, Unters. 163–165; Smith, RhM 127 (1984) 276–284

445F 5 *σώματα* A : *σωζόμενα* M **446F** 2 *ἀνθρώπια* FP : corr. Hense 3 *θηρίοις* FP : corr. Meineke *ἀνθρωπίοις* FP : corr. Hense

ἀποφηνάμενοι τὴν μετενσωμάτωσιν δογματίζουσι, διαφέρονται δὲ περὶ τὰ εἴδη τῶν ψυχῶν· οἱ μὲν γὰρ ἓν εἶδος τὸ λογικὸν λέγουσιν, τοῦτο δὲ καὶ εἰς φυτὰ καὶ εἰς τὰ τῶν
5 *ἀλόγων σώματα μεταβαίνειν, οἱ μὲν κατά τινας ῥητὰς χρόνων περιόδους, οἱ δὲ ὡς ἔτυχεν. ἄλλοι δὲ οὐχ ἓν εἶδος ψυχῶν, ἀλλὰ δύο, λογικόν τε καὶ ἄλογον· τινὲς δὲ πολλά, τοσαῦτα ὅσα τῶν ζῴων τὰ εἴδη. μάλιστα δὲ οἱ ἀπὸ Πλάτωνος περὶ τὸ δόγμα τοῦτο διηνέχθησαν. εἰπόντος γὰρ*
10 *Πλάτωνος τὰς μὲν θυμικὰς καὶ ὀργίλους καὶ ἁρπακτικὰς ψυχὰς λύκων καὶ λεόντων σώματα μεταμφιέννυσθαι, τὰς δὲ περὶ τὴν ἀκολασίαν ἠσχολημένας ὄνων καὶ τῶν τοιούτων ἀναλαμβάνειν σώματα, οἱ μὲν κυρίως ἤκουσαν τοὺς λύκους καὶ τοὺς λέοντας καὶ τοὺς ὄνους, οἱ δὲ τροπικῶς*

6 *ἄλλοι*] Numenius? cf. Deuse et 444 F,5 **14** cf. orac. Chald. F160; Procl. in Tim. III 294,23–26 *καὶ οἱ μὲν ἀνθρώπων ὁμοιώσεις πρὸς θηρία νομίζουσιν εἶναι τοὺς λεγομένους θηριώδεις βίους* (*οὐ γὰρ εἶναι δυνατὸν θηρίου γενέσθαι ψυχὴν οὐσίαν λογικήν*); Calc. comm. 198 p. 219,4–14 *sed Plato non putat rationabilem animam vultum atque os ratione carentis animalis induere, sed ad vitiorum reliquias accedente corpore incorporationem auctis animae vitiis efferari ex instituto vitae prioris, et iracundum quidem hominem eundemque fortem provehi usque ad feritatem leonis, ferum vero et eundem rapacem ad proximam luporum naturae similitudinem pervenire, ceterorum item. sed cum sit reditus animis ad fortunam priorem – hoc vero fieri non potest, nisi prius reditus factus erit purus ad clemens et*

447 F 2 *ἀποφαινόμενοι* P *τὴν μὲν ἐνσωμάτωσιν* D **4** *λέγουσιν* ΠΒΗΔ : *εἶναι λέγ.* KF(R)ADP : om. Alf. **5** *διαβαίνειν* F *ῥητὰς* om. K arm. **6** *ἔτυχον* B *ἄλλοι δὲ*] *ἀλλ' οὐδὲ* P **8** *ζῴων*] *σωμάτων* Π **9** *γὰρ*] *μὲν γὰρ* A **12** *τῶν τοιούτων* ΠΒΗΔKF Alf. arm. : *τινων τοιούτων* DP : *τοιούτων τινῶν* A **13–14** *οἱ μὲν – ὄνους* om. A[1] **13** *μὲν* ΠΒΗΔKFD : *μὲν γὰρ* P *ἤκουσαν* ΠΒΗΔKF Alf. arm. : *ἁρπακτικοὺς ἤκουσαν* DP

αὐτὸν εἰρηκέναι διέγνωσαν τὰ ἤθη διὰ τῶν ζῴων παρεμ- 15
φαίνοντα. Κρόνιος μὲν γὰρ ἐν τῷ Περὶ παλιγγενεσίας –
οὕτω δὲ καλεῖ τὴν μετενσωμάτωσιν – λογικὰς πάσας εἶναι
βούλεται· ὁμοίως δὲ καὶ Θεόδωρος ὁ Πλατωνικὸς ἐν τῷ
Ὅτι ἡ ψυχὴ πάντα τὰ εἴδη ἐστί, καὶ Πορφύριος ὁμοίως.
Ἰάμβλιχος δέ, τὴν ἐναντίαν τούτοις δραμών, κατ' εἶδος 20
ζῴων ψυχῆς εἶδος εἶναι λέγει ἤγουν εἴδη διάφορα· γέγρα-
πται γοῦν αὐτῷ μονόβιβλον {ἐπίγραφον} Ὅτι οὐκ ἀπ ἀν-
θρώπων εἰς ζῷα ἄλογα οὐδὲ ἀπὸ ζῴων ἀλόγων εἰς ἀν-
θρώπους αἱ μετενσωματώσεις γίνονται, ἀλλὰ ἀπὸ ζῴων εἰς
ζῷα καὶ ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους. 25

448F. Aeneas Gaz. Theophrastus 12,1–25 Col.

Οἱ μὲν παλαιοὶ μυσταγωγοὶ τῶν λεγομένων μετεκίνησαν οὐδέν,
εὖ εἰδότες ὅτι τῶν Αἰγυπτίων ὁ Πλάτων τὴν παιδείαν δεδιδαχὼς
καὶ παρ' ἐκείνων διατεθρυλημένος τὰ ὦτα, ὡς ἡ τῶν ἀνθρώπων

homine dignum institutum –, rationabilis porro consilii correctio, quae paenitudo est, non proveniat in his quae sine ratione vivunt, anima quondam hominis nequaquam transit ad bestias iuxta Platonem. cf. Waszink, Mélanges Puech 315–322; Deuse, Unters. 133; 159–161 **16** Cron. T12 Leemans **18** Theod. T37 Deuse **19** cf. 444F **448F** cf. Dörrie, Hermes 85 (1957) 423–425; Zetem. 149; Deuse, Unters. 131; 162–163; Smith, RhM 127 (1984) 280–281

15 *διὰ τῶν ζῴων*] *δι' αὐτῶν* Π : *αὐτῶν ζῴων* arm. **16** *μὲν γὰρ*] *δὲ* Π **18** *ὁμοίως* om. K : susp. Dörrie, Hermes 85 (1957) 429; Zetem. 151; sed cf. Deuse, Unters. 165–166 **20** *καθ' ἓν εἶδος* D **21** *ἤγουν* ΠHKFA Alf. arm. : *ἢ δύο γοῦν* D : *εἶτ' οὖν* P : om. B **22** *αὐτὸ* B *ἐπίγραφον* D[1] : *ἐπιγράφων* BD[2] : *ἐπιγράφον* ΠHKFAP : *ἐπιγραφόμενον* Burkh. : delendum putant Matth., Morani **23** *ἄλογα ζῷα* A *οὐδὲ* ΠΒΗΔKFA : *οὔτε* DP *ζῴων* om. K **24** *αἱ* om. H *ἐνσωματώσεις* Π

ψυχὴ πάντα τὰ ζῷα μεταβαίνει, πανταχοῦ τῶν λόγων διασπείρει
5 τὸ δόγμα. Πλωτῖνος γοῦν καὶ Ἁρποκρατίων, Ἀμέλιος καὶ Βοηθὸς
καὶ Νουμήνιος τὸν τοῦ Πλάτωνος ἰκτῖνον παραλαβόντες ἰκτῖνον
παραδιδόασι καὶ τὸν λύκον λύκον καὶ ὄνον τὸν ὄνον. καὶ ὁ πί-
θηκος αὐτοῖς οὐκ ἄλλο ἢ τοῦτο καὶ ὁ κύκνος οὐκ ἄλλο ἢ κύκνος
νομίζεται. καὶ πρὸ τοῦ σώματος κακίας ἐμπίπλασθαι τὴν ψυχὴν
10 δυνατὸν εἶναι λέγουσι καὶ τοῖς ἀλόγοις ἐξεικάζεσθαι· ᾧ γοῦν ὡμ-
οιώθη, κατὰ τοῦτο φέρεται ἄλλη ἄλλο ζῷον ὑποδῦσα.

Ἐπιγενόμενοι δὲ Πορφύριός τε καὶ Ἰάμβλιχος, ὁ μὲν
πολυμαθής, ὁ δὲ ἔνθους γενόμενος, καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν
σοφίᾳ περιφρονοῦντες καὶ ἐρυθριῶντες τὸν Πλάτωνος ὄνον
15 καὶ λύκον καὶ ἰκτῖνον καὶ κατανοήσαντες, ὡς ἄλλη μὲν
λογικῆς ψυχῆς ἡ οὐσία, ἄλλη δ' ἀλόγου, καὶ ὅτι μετανί-
στανται, ἀλλ' ὡσαύτως ἔχουσιν αἱ οὐσίαι οἷαι τὸ πρῶτον
προῆλθον (οὐ γὰρ τὸ λογικὸν τῇ ψυχῇ συμβεβηκὸς ὡς με-
ταχωρεῖν, ἀλλ' οὐσίας διαφορὰ βεβαίως ἱδρυμένης, καὶ
20 ὅλως ἀδύνατον τὸν λόγον εἰς ἀλογίαν μετατίθεσθαι, εἰ μὴ
καὶ τὸ ἄλογον φήσουσιν ὑφαρπάζειν τοῦ λόγου τὴν φύσιν),
ταῦτα ὀψέ ποτε διαλογισάμενοι, ὑπερπηδήσαντες τὰ ἄλογα
τῶν ζῴων, μεταβάλλοντες οὐκ εἰς ὄνον φασὶν ἀλλ' εἰς
ὀνώδη ἄνθρωπον ἀναβιῶναι τὸν ἄνθρωπον, οὐδ' εἰς λέοντα
25 ἀλλ' εἰς λεοντώδη ἄνθρωπον· οὐ γὰρ τὴν φύσιν ἀλλὰ τὴν

5 Harpocrat.] cf. Herm. in Phdr. 106,14 sq. 6 Numen. F 49 des Places (Test. 41 L.) cf. Plat. Phd. 82a 7 *ὄνον*] cf. Plat. Phd. 81e *πίθηκος*] cf. Plat. resp. 620c 8 cf. Plat. resp. 620a **10–11** cf. Plot. IV 3,12,38 sq. *ἐκεῖ γάρ, ᾧ ἂν ὁμοιωθεῖσα ᾖ, φέρεται, ἡ μὲν εἰς ἄνθρωπον, ἡ δὲ εἰς ζῷον ἄλλη ἄλλο* **24** cf. Arist. phgn. 6,31 *οἱ τὰ ὦτα μικρὰ ἔχοντες πιθηκώδεις, οἱ δὲ μεγάλα ὀνώδεις* **25** cf. Plat. resp. 590b; Arist. pol. 1338b 19 *λεοντώδεσιν ἤθεσιν* cf. Sallust. XX; Procl. in Tim. III 294,21 sq.; in Remp. II 309,28 sq.

448 F 12–13 *ὁ μὲν – γενόμενος* om. MT **19** *ἱδρυμένης* Ω : *ἱδρυμένη* MT **23** *μεταβαλόντες* MN *εἰς* om. MT

τῶν σωμάτων μορφὴν μεταμπίσχεσθαι, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς οἱ τῆς τραγῳδίας ὑποκριταί, οἵ νῦν μὲν τὸν Ἀλκμαίωνα, νῦν δὲ τὸν Ὀρέστην ὑποκρίνονται.

449F. Psellus *Πρὸς τοὺς λέγοντας μὴ εἶναι φύσει χρηστὸν τὸν ἄνθρωπον* (Philosophica Minora vol. II 84,8–28)

Πλωτῖνος δὲ περὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ διελόμενος φύσεως, καὶ ἀναμνήσας αὐτὸ ὡς ἔστι δυνατόν, αὐτόν τε τὸν ὑπερκείμενον νοῦν ἐπάγει λέγων 'ἡ δὲ ἔξωθεν περὶ τοῦτον χορεύουσα ψυχὴ περὶ αὐτὸν βλέπουσα καὶ τὸ εἴσω αὐτοῦ θεωμένη τὸν θεὸν δι' αὐτοῦ βλέπει. καὶ οὗτος θεὸς ἀπή- 5 *μων καὶ μακάριος καὶ τὸ κακὸν οὐδαμοῦ ἐνταῦθα.' πόθεν οὖν τῇ ψυχῇ τῆς χορείας ἡ κίνησις; πόθεν ἡ πρὸς τὸ εἴσω τοῦ νοῦ θέα; πόθεν ἡ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸν θεὸν ὅρασις; ἆρ' οὐκ ἀπὸ τῆς οἰκείας φύσεως; πόθεν γὰρ ἄλλοθεν, ἥτις ὥσπερ τις σπορά ἐστιν ἐνδιάθετος τοῖς καλοῖς ἀκροδρύοις* 10 *ἅπερ ἐξέθρεψεν ἡ προαίρεσις; καὶ Πορφύριος δὲ συνῳδὰ τούτῳ πεφιλοσόφηκε. περὶ γὰρ ψυχῆς διαλαμβάνων φησι* ⟨ὥσπερ οἱ ἀγρυπνητικοὶ αὐτῷ τῷ θέλειν καθεύδειν ἐπιτηροῦντες τὸ καθεύδειν τὸν ὕπνον ἐκκρούουσι καὶ οὐ πρότερόν γε καθεύδουσι, πρὶν ἐκ τῆς ἀναστροφῆς 15 παντελῆ λήθην τοῦ ἐπιτηρεῖν τὸ καθεύδειν λαμβάνουσιν, οὕτω δὴ τῇ ψυχῇ οὐχ οἷόν τε λύσιν ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γενέσθαι γνωστικῇ οὔσῃ ἐνεργείᾳ, μὴ πρὸς τὸ ὂν αὐτὸ στραφείσῃ κἀκεῖ τὴν προσοχὴν συνεχῶς ἐν-

449F estne ad P.17 adscribendum? **3–6** Plot. I 8,2,23–27

26 *μεταμπέχεσθαι* AF *τῆς* ante *σκηνῆς* M **27** *ἀκταίωνα* V[1]ONAFB

20 τεινούσῃ. κατ' ὀλίγον γὰρ οὗτος ὁ δοξαστικὸς ὁμοῦ καὶ φανταστικὸς δεσμὸς καὶ παθητικὸς αὐτῆς ἐκλύεται. *λευκότερον ἡμῖν ὁ Πορφύριος τὸ νόημα διεσάφησεν ἀπὸ Πλατωνικῶν τοῦτο φρεάτων ἐξαντλησάμενος· ὃ γὰρ ἐκεῖνος 'φρουρὰν' καὶ 'ἧλον' ἐκάλεσεν, οὗτος δεσμὸν προσηγ-*
25 *όρευσεν, ἐν διαφόροις ὀνόμασι μίαν ἀμφότεροι δηλοῦντες ὁμόνοιαν.*

450F. Damascius in Phd. I 177 (Greek Comm. II p. 107,19–109,4) (Plat. Phd. 69e)

Ὅτι οἱ μὲν ἀπὸ τῆς λογικῆς ψυχῆς ἄχρι τῆς ἐμψύχου ἕξεως ἀποθανατίζουσιν, ὡς Νουμήνιος, οἱ δὲ μέχρι τῆς φύσεως, ὡς Πλωτῖνος ἔνι ὅπου; οἱ δὲ μέχρι τῆς ἀλογίας, ὡς τῶν μὲν παλαιῶν Ξενοκράτης καὶ Σπεύσιππος, τῶν δὲ νε-
5 *ωτέρων Ἰάμβλιχος καὶ Πλούταρχος, οἱ δὲ μέχρι μόνης τῆς λογικῆς, ὡς Πρόκλος καὶ Πορφύριος, οἱ δὲ μέχρι μόνου τοῦ νοῦ (φθείρουσι γὰρ τὴν δόξαν, ὡς πολλοὶ τῶν Περιπατητικῶν), οἱ δὲ μέχρι τῆς ὅλης ψυχῆς (φθείρουσι γὰρ τὰς μερικὰς εἰς τὴν ὅλην).*

24 Plat. Phd. 62b4 Plat. Phd. 83d4, cf. Porph. abst. I 38 p. 114,19 sq. N.; Courcelle, Rev. Belge de Philol. et d'Hist. 36 (1958) 72–95 **450F** cf. Dörrie, Hermes 85 (1957) 414–435; Thillet, Rev. Intern. de Philos. 24 (1970) 197–198 **2** Numen. F46a des Places (Test. 38 L.) **3** *φύσεως*] cf. Herm. in Phdr. (Phdr. 245c5) 102,13–14 cf. Plot. IV 7,14 **4** Xenocr. F74 Heinze Speus. F55 Lang cf. Iambl. an. ap. Stob. I 49,43 (I 384,26–28) **6** cf. Procl. in Remp. I 215,5–6; in Tim. III 236,31–237,1 cf. Porph. in Tim. F80 Sodano (Procl. in Tim. III 234,18–30); Procl. ibid. 234,9 sq. (Atticus et Albinus) **8** cf. Arist. an. 430a17–18 **8–9** cf. Posid. ap. Herm. in Phdr. 102,10–13; SVF II F821

449F 20 *οὕτως* fortasse legendum putat Westerink
450F 1 *ἐμψύχου* M : *ἀψύχου* Bernays

451F. IAMBLICHUS de an. ap. Stob. I 49,67 (I 458,12–21)

Οἱ δὲ περὶ Πορφύριον ἄχρι τῶν ἀνθρωπίνων βίων ⟨* * *⟩, *τὸ δ' ἀπὸ τούτου ψυχῶν ἄλλο εἶδος τὸ ἀλόγιστον ὑποτίθενται. ἔτι τοίνυν Πορφύριος μὲν ἀφομοιοῖ τὴν ψυχὴν τοῖς πᾶσι, μένουσαν καθ' ἑαυτὴν ἥτις ἐστίν.* ⟨* * *⟩, *κατὰ δὲ τοὺς Πλατωνικοὺς ἐπιμελοῦνται τῶν* 5 *ἀψύχων. ἀπολυθεῖσαι δὲ τῆς γενέσεως κατὰ μὲν τοὺς παλαιοὺς συνδιοικοῦσι τοῖς θεοῖς τὰ ὅλα, κατὰ δὲ τοὺς Πλατωνικοὺς θεωροῦσιν αὐτῶν τὴν τάξιν· καὶ ἀγγέλοις ὡσαύτως κατ' ἐκείνους μὲν συνδημιουργοῦσι τὰ ὅλα, κατὰ δὲ τούτους συμπεριπολοῦσιν.* 10

452F. IAMBLICHUS de an. ap. Stob. I 49,35 (I 370,5–13)

Οἱ δὲ περὶ Πορφύριον καὶ Πλωτῖνον ἑκάστῳ μέρει τοῦ παντὸς τὰς οἰκείας δυνάμεις προβάλλεσθαι ὑπὸ τῆς ψυχῆς

451F cf. Festugière, Rév. III 247–248 1 *οἱ περὶ Π.*] cf. 34T 3 *ἀφομοιοῖ*] cf. 446F,2; Porph. sent. 40 p. 48,13 *τῷ παντὶ ὁμοιωθῆναι τοῦ ὄντος*; ibid. 16 *τῷ παντὶ ὡμοιώθης* 4 *τοῖς πᾶσι*] *τῷ παντί*? cf. Festugière, vel *τὰ πάντα* i. e. *τὰ ὄντα* (cf. Plot. V 4,2,39 *τὸ δὲ ἤδη τὰ πάντα*) **452F** cf. Festugière, Rév. III 195; Smith, Porph. 65 sq.; Deuse, Unters. 214 sq. 1 *οἱ περὶ Π.*] cf. 34T 2 anima mundi? cf. Festugière; Deuse

451F 2 lac. statuit Heeren : ⟨*τὴν ἐπικαρπίαν* (vel *ἀθανασίαν*) *διατείνεσθαι λέγουσι*⟩ coni. Festugière : ⟨disent que la métempsychose s'étend⟩ coni. Waszink, Mélanges Puech 319 4 *μενούσης* F 5 lac. stat. Festugière et coni. ⟨*οὐ μὴν τῶν τῇδε ἀξιοῖ αὐτὴν προϊστάναι*⟩, cf. Stob. I 457,15–16 (454F, 12) ⟨*καὶ*⟩ *τῶν*? Hense

ἀποφαίνονται, καὶ ἀφίεσθαι μὲν καὶ μηκέτι εἶναι τὰς ζωὰς τὰς ὁπωσοῦν προβληθείσας {οἱ περὶ Πορφύριον καὶ Πλω-
5 *τῖνον Πλατωνικοὶ} ἀφορίζονται παραπλησίως τοῖς ἀπὸ τοῦ σπέρματος φυομένοις, ὁπόταν εἰς ἑαυτὸ ἀναδράμῃ τὸ σπέρμα· εἶναι δὲ καὶ ταύτας ἐν τῷ παντὶ καὶ μὴ ἀπόλλυσθαι τάχα ἄν τις ἐπινοήσειε καινότερον, οὐκ ἀπιθάνως.*

453 F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,43 (I 384,19–28)

⟨* *⟩ *τοὺς δὲ περὶ Πλωτῖνον τῆς στάσεως προϊσταμένους ἐκείνης τῆς χωριζούσης αὐτὰς ἀπὸ τοῦ λόγου, ἢ καὶ ἀφιείσης εἰς τὴν γένεσιν, ἢ καὶ ἀφαιρούσης ἀπὸ τῆς διανοίας, ἀφ' ἧς πάλιν διττῆς δόξης γίγνεται διάκρισις. ἤτοι*
5 *γὰρ λύεται ἑκάστη δύναμις ἄλογος εἰς τὴν ὅλην ζωὴν τοῦ παντὸς ἀφ' ἧς ἀπεμερίσθη, ᾗ καὶ ὅτι μάλιστα μένει ἀμετάβλητος, ὥσπερ ἡγεῖται Πορφύριος· ἢ καὶ χωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς διανοίας ἡ ὅλη ἄλογος ζωὴ μένει καὶ αὐτὴ διασῳζομένη ἐν τῷ κόσμῳ, ὥσπερ οἱ παλαιότατοι τῶν ἱερέων*
10 *ἀποφαίνονται.*

3 cf. Plot. I 1,12,29–31 *ἀφίησι δὲ* (sc. *τὸ εἴδωλον*) *οὐ τῷ ἀποσχισθῆναι, ἀλλὰ τῷ μηκέτι εἶναι· οὐκέτι δέ ἐστιν, ἐὰν ἐκεῖ βλέπῃ ὅλη*; Porph. in Tim. 80 (Procl. in Tim. III 234,8–235,9, praec. 234,24–26) *ὥστε καὶ εἶναι ταῦτα καὶ μὴ εἶναι, αὐτὰ δὲ ἕκαστα μηκέτ' εἶναι μηδὲ διαμένειν τὴν ἰδιότητα.* cf. 453 F **453 F** cf. Festugière, Rév. III 235–236; Smith, Porph. 64–66; Dillon, Iambl. 376; Deuse, Unters. 164; 213 **5–6** cf. Porph. 253 F,24–25; 452 F; in Tim. F 80 (Procl. in Tim. III 234,24–26)

452 F 4–5 secl. Heeren, glossa lacunae explicandae causa? **453 F 1** lac. coni. Hense, Festugière 235 n. 1 **2** *αὐτὰς* (sc. *τὰς ἀλόγους δυνάμεις*) **3** *ἀφαιρούσας* F : *ἀφερούσας* P : corr. Canter **6** *ᾗ καὶ* FP : corr. Heeren, Festugière, Dillon : *εἰ καὶ* Meineke, Deuse

454F. Iamblichus de an. ap. Stob. I 49,67 (I 457, 8–458,2)

Περὶ τῆς ἐπικαρπίας τῶν ψυχῶν, ἣν κομίζονται εἰσαῦθις, ἐπειδὰν ἐξέλθωσι τοῦ σώματος ⟨* * *⟩ *εἰς ἀγγέλους δὲ καὶ ἀγγελικὰς ψυχάς· τὸ ὅλον δὴ τοῦτο οἱ πρεσβύτεροι. ὁ δὲ παρὰ Πλάτωνι Τίμαιος, ἥπερ ἐσπάρησαν διαφερόντως ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, ἄλλαι μὲν εἰς ἥλιον, ἄλλαι δὲ εἰς* 5 *γῆν, ταύτῃ καὶ τὴν ἄνοδον αὐτὰς ἀνάγει, μὴ ὑπερβαινούσας τὸν ὅρον τῆς οἰκείας ἑκάστην πρόσθεν δημιουργικῆς καταβολῆς. καὶ τηροῦσι μὲν αὐτὴν ἐπὶ τῆς οἰκείας τάξεως Πλούταρχος καὶ Πορφύριος καὶ οἱ παλαιότεροι· Πλωτῖνος δὲ πάντων τούτων αὐτὴν ἀφίστησιν. οἱ δ' ἀρχαιότεροι πα-* 10 *ραπλησίαν τοῖς θεοῖς κατὰ νοῦν διάθεσιν ἀγαθοειδῆ καὶ προστασίαν τῶν τῇδε αὐτῇ ἀπονέμουσι καλῶς· Πορφύριος δὲ καὶ τοῦτο ἀπ' αὐτῆς ἀφαιρεῖ. τῶν δὲ πρεσβυτέρων τινὲς*

454F cf. Festugière, Rév. III 245 sq.; Deuse, Unters. 208 n. 291 **4** cf. Plat. Tim. 42d4–5 **9** Plut.] sed cf. defect. orac. 415B; Is. et Os. 27

454F 1–2 *περὶ – σώματος* tituli instar post *ἐν ταὐτῷ* (457,7) ponunt FP **2** lac. stat. Hense : ⟨*οἱ μὲν πρεσβύτεροι λέγουσι πορεύεσθαι αὐτὰς εἰς θεοὺς μὲν καὶ θείας ψυχάς*⟩ exempli gratia coni Festugière *εἰς ἀγγέλους* FP Festugière : *ἰσαγγέλους* Usener, Hense **3** post *ψυχάς* lac. statuit Hense cf. Iambl. an. ap. Stob. I 49,65; 39 (I 455,3; 378,2–4): dub. Festugière post *πρεσβύτεροι* lac. stat. Meineke, Hense **3–8** *ὁ – καταβολῆς* post *ζῴοις* (19) habent FP : transposui cum Festugière **4** *ἥπερ* FP : corr. Canter **6** *ὑπερβαίνουσαν* FP Festugière : *ὑπερβαινούσας* Usener, Hense **7** *οἰκίας* coni. Festugière *ἕκαστον* FP : corr. Heeren *πρόσθεν* Hense : *πρὸς τῆς* FP Festugière **13** *τοῦτο*] *τούτους* FP : corr. Heeren (sc. *προστασίαν τῶν τῇδε*)

ὑπερέχειν μὲν αὐτὴν λογισμοῦ φασι, τὰ δὲ ἔργα αὐτῆς
15 *οὕτω διηκριβωμένα ἀφορίζονται, ὡς οὐκ ἂν ἐξεύροι τῶν λογισμῶν ὁ καθαρὸς καὶ τελειότατος.* ⟨* * *⟩ *Πορφύριος δὲ αὐτὰς ἀφαιρεῖ παντάπασιν ἀπὸ τῆς ἀδεσπότου ζωῆς ὡς οὔσας συμφυεῖς τῇ γενέσει καὶ πρὸς ἐπικουρίαν δοθείσας τοῖς συνθέτοις ζῴοις.*

455 F. IULIANUS imp. or. 7. *Πρὸς Ἡράκλειον Κυνικόν* 221d4–222b3 (pp. 287,18–288,5 Hertl.)

Προσεύχομαι … ὡς ἂν μὴ … ὁπόσα ὁ Πενθεὺς ἔπαθε πάθωμεν … ὅτῳ γὰρ ⟨ἂν⟩ μὴ τὸ πεπληθυσμένον τῆς ζωῆς ὑπὸ τῆς ἑνοειδοῦς καὶ ἐν τῷ μεριστῷ παντελῶς ἀδιαιρέτου ὅλης τε ἐν πᾶσιν ἀμιγοῦς προϋπαρχούσης τοῦ Διονύσου
5 *οὐσίας τελεσιουργηθείη διὰ τῆς περὶ τὸν θεὸν ἐνθέου βακ-*

14 cf. Plot. IV 3,18,1 *πότερα δὲ λογισμῷ ψυχὴ χρῆται πρὶν ἐλθεῖν καὶ πάλιν αὖ ἐξελθοῦσα*; ibid. 15 sq. **18** cf. orac. Chald. F99 (Procl. in Remp. II 99,1–3) *καὶ οἱ θεοί φασιν τὴν γένεσιν ἐπιστρεφομένας* (sc. *ψυχὰς*) *θητεύειν, ἀλλ' ἀδαμάστῳ τῷ αὐχένι θητευούσας ἀνάγεσθαι πάλιν ἐντεῦθεν*; Plot. IV 3,17; Porph. abst. IV 18 p. 258,14–16 *ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ τῇ φύσει λειτουργίαν*; 298F,1–2; Synes. ins. 159,14–16 Terz. *θῆσσα γὰρ κατιοῦσα τὸν πρῶτον βίον ἐθελοντὴς ἀντὶ τοῦ θητεῦσαι δουλεύει· ἀλλὰ ἐκεῖνο μὲν ἦν λειτουργίαν τινὰ ἐκπλῆσαι τῇ φύσει τοῦ κόσμου*; id. h. 1, 573–576 *κατέβαν ἀπὸ σοῦ / χθονὶ θητεῦσαι· / ἀντὶ δὲ θήσσας / γενόμαν δούλα*; Procl. in Alc. 32,11–12 W.; in Tim. I 34,4 *τὸ θητεύειν περὶ τὴν γένεσιν*; III 324,6; theol. Plat. V 25 p. 302,3–4 P. *τῆς περὶ ὕλην θητείας.* cf. Smith, Porph. 36–38

16 lac. stat. Festugière ⟨Les anciens ont admis que les *δυνάμεις* (ou *ἐνέργειαι*) inférieures de l'âme sont immortelles⟩ **17** *αὐτὰς* sc. *τὰς ἀλόγους δυνάμεις*, cf. lac. 16 **455 F 5** *οὔσης* codd. : corr. Petavius *τελεσιουργηθῇ* susp. Hertlein

χείας, τούτῳ κίνδυνος ἐπὶ πολλὰ ῥυῆναι τὴν ζωήν, ῥυεῖσαν δὲ διεσπάσθαι καὶ διασπασθεῖσαν οἴχεσθαι· τὸ δὲ 'ῥυεῖσαν' καὶ 'διασπασθεῖσαν' μὴ προσέχων τις τοῖς ῥήμασιν ὑδάτιον μηδὲ λίνου μήρινθον ἀκροάσθω, ξυνιέτω δὲ τὰ λεγόμενα τρόπον ἄλλον, ὃν Πλάτων, ὃν Πλωτῖνος, ὃν 10 *Πορφύριος, ὃν ὁ δαιμόνιος Ἰάμβλιχος.*

De caelo et mundo

456F. Zacharias disputatio de mundi opificio 102–143 colonna (PG 85 1029,9–1033,7)

(ΑΜΜΩΝΙΟΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ)

ΑΜ. Καλὸν ὁ οὐρανὸς χρῆμα καταφαίνεται, ἢ οὔ;
ΧΡ. καλόν, ἦν δ'ἐγώ.
ΑΜ. ἀγαθὸς δὲ καὶ ὁ τούτου δημιουργός;
ΧΡ. πῶς γὰρ οὔ;

456aF. Philoponus aet. mundi 224,18–225,10

Ἅπερ δὲ ὁ Πρόκλος ἐν τῷ πολλάκις μνημονευθέντι

455F 6 *ῥυεῖσαν*] cf. Plat. Crat. 411c4; 439c3; 440c8; Tht. 182c3; **7** Plot. III 2,2,17; IV 5,7,4; V 3,12,39–40; VI 4,5,6–8 *διεσπάσθαι*] cf. Plat. Phlb. 15b5–6; Phd. 84b6–7; Plot. II 4,4,12; IV 3,8,20; 42–43; V 3,12,13; Porph. Marc. 10 p. 281,1–3 N.; anon. in Parm. I 10–12; Iambl. protr. 123,4 Pistelli **456F** cf. Baltes, Weltentstehung I 192–207 Ammonius] cf. Freudenthal, Ammonius (15), RE I (1894) 1863–1865 **2–3** cf. Porph. in Tim. F46 Sodano (Procl. in Tim. I 366,13–27) **3** cf. Plat. Tim. 29e1 **456aF 1–3** cf. Porph. in Tim. F82,13–15; Procl. in Tim. II 278,27 sq.; Beutler, RE XXIII (1957) 193

ὑπὲρ τοῦ Τιμαίου πρὸς Ἀριστοτέλην λόγῳ ἐκ τῶν Πορφυρίου πάλιν μεταγραψάμενος τίθησιν ἐκ περιόδων δεικνύειν πειρώμενος, ὡς ἄναρχον εἶναι τὴν τοῦ κόσμου γένεσιν ὁ Πλάτων ᾤετο, διότι τε τὸ τοῦ κόσμου παράδειγμα αἰώνιον εἶναι λέγει καὶ διότι αἰτίαν εἶναί φησιν τῆς τοῦ κόσμου ὑπάρξεως τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα ('ἀγαθὸς γὰρ ἦν', φησὶν ὁ Πλάτων, 'ἀγαθῷ δ' οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίνεται φθόνος'), ἐξ ὧν ὁ Πρόκλος συνάγει, ὅτι, εἰ τὸ τοῦ κόσμου παράδειγμα ἀεί ἐστιν, ἀνάγκη καὶ τὴν τοῦ παραδείγματος εἰκόνα τὸν κόσμον ἀεὶ εἶναι, καὶ ὅτι, εἰ ἀεὶ ἄφθονος ὁ θεός, ἐπεὶ καὶ ἀεὶ ἀγαθός, ἀεὶ καὶ ὁ κόσμος ἔσται ἤ, εἰ μὴ ἀεί (5–27)

5 *ΑΜ. εἰ τοίνυν, ἦ δ' ὅς, καλὸν μὲν ὁ οὐρανός, ἀγαθὸς δὲ ὁ καὶ τοῦδε τοῦ παντὸς πατὴρ καὶ ποιητής, πῶς οὐ τὸ καλὸν τῷ ἀγαθῷ* 10 *τὸν ἅπαντα αἰῶνα συνέπεσθαι καὶ συνεζεῦχθαι Χριστιανῶν βούλονται παῖδες; καὶ εἰ καλόν, ὥσπερ οὖν ὡμολόγηται, τόδε τὸ πᾶν,* 15 *πῶς τὸ καλῶς ἔχον καὶ ἁρμοσθὲν εὖ λύειν ἐθέλειν*

456F 5–19 cf. Procl. ap. Philop. aet. mundi 119,18–22 *ὁ δὲ δημιουργὸς οὐκ ἂν λύσοι τὸν κόσμον· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ λέγων ὅτι 'τὸ καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ λύειν ἐθέλειν κακοῦ'* (Plat. Tim. 41b1–2). *κακὸν δὲ ἀμήχανον γενέσθαι τὸν ὄντως ἀγαθόν· ἀδύνατον λυθῆναι τὸν κόσμον* **8** cf. Plat. Tim. 28c3–4 **456aF 15–19** Plat. Tim. 29e1–2

456F 5 *ἦ δ'*] *εἶδ'* A **6** *καλὸν* om. A

οὐ κακοῦ; ὅπερ διανοεῖσθαι
περὶ τοῦ πρώτου ἐκείνου
καὶ μόνου οὐθόλως θέμις.
20 *φθόνος γὰρ ἔξω τἀγαθοῦ*
καὶ ἑνός, καὶ παντὸς δὴ
θείου χοροῦ. ἢ οὐ φαίνε-
ται;

ἐστιν ὁ κόσμος, δύναμει εἶ-
ναι καὶ τὸν τούτου δημι-
ουργὸν καὶ διὰ τοῦτο ἀτελῆ 30
καὶ χρόνου δεόμενον, ταῦτα
οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς ἤδη
ἱκανῶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
ἐξητασμένα παρίημι νῦν.

ΧΡ. *πάνυ γε.*
ΑΜ. *καὶ τοῦτό γε ἄθρει.* 25
ΧΡ. *τὸ ποῖον δή;*
ΑΜ. *ἀγαθὸν τὸν θεὸν συνομολογοῦσιν;*
ΧΡ. *πῶς γὰρ οὔ;*
ΑΜ. *καλὸν δὲ καὶ τὸ πᾶν;*
ΧΡ. *ναί.* 30
ΑΜ. *πῶς τοίνυν μὴ ἐς ἀεὶ τὸ καλόν; εἰ γὰρ ἐν χρόνῳ γέγονε τόδε τὸ πᾶν καὶ δεύτερόν ἐστι τοῦ δημιουργοῦ (οὐ τῇ ἀξίᾳ, τοῦτο γὰρ καὶ ἡμεῖς συνομολογοῦμεν, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ), ὡς ἐκ μεταμελείας ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν τούτου δημιουργίαν ὁδεύσας φαίνεται, ἢ* 35 *ἀγνοίᾳ τοῦ καλοῦ ἢ φθόνῳ μὴ ἀνέκαθεν δημιουργήσας· ἑκάτερον δὲ ἀλλότριον τῆς μακαρίας ἐκείνης φύσεως, εἴπερ καὶ ἐπιστήμων ἀεὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθὸς ὁ θεός. ἄθρει δὲ καὶ τοῦτο.*

456F 31–39 cf. Aug. civ. XII 18 *bonitas autem eius numquam vacua fuisse credenda est, ne sit temporalis eius operatio, cuius retro fuerit aeterna cessatio, quasi paenituerit eum prioris sine initio vacationis ac propterea sit operis adgressus initium*; ibid. X 4 **33–34** cf. Zachar. PG 85,1077 C11–12 *συναΐδιος τῷ θεῷ, οὐκέτι δὲ καὶ ὁμότιμος*; Calc. comm. 26 p. 77,7 *non in anticipatione temporis, sed dignitatis eminentia* **35** cf. Plot. II 1,4,30; 9,4,17–19 **36** cf. 456a F,25 sq.

19 *οὐδόλως* coni. Col.

40 *ΧΡ.* *τὸ ποῖον φῄς;*
ΑΜ. *προνοίᾳ διοικεῖται τόδε τὸ πᾶν;*
ΧΡ. *ναί.*
ΑΜ. *πόθεν οὖν ἐπεισφρητέον αὐτῷ τὴν φθοράν; ἤτοι γὰρ κατὰ γνώμην τοῦ θεοῦ ἢ παρὰ γνώμην. εἰ μὲν οὖν*
45 *παρὰ γνώμην, ἀδύνατος βοηθεῖν, φυλάττειν γλιχόμενος· εἰ δὲ κατὰ γνώμην, ὅτου χάριν ἀπόλλυσι τὸ ἄριστον τῶν γεγονότων; ἤτοι γὰρ καλλίονα ποιήσων, καὶ οὐ δυνατόν· ἢ χείρονα, καὶ οὐ θέμις· ἢ ὅμοιον, ἀλλὰ παιδικὸν ἄθυρμα τοῦτό γε παρ' ἠιόνα παιζόν-*
50 *των καὶ ἐκ ψάμμου οἴκους συντιθέντων καὶ λυόντων. τίς γὰρ οὕτω ματαιοπόνος τεχνίτης, ὡς ἐναλλάττειν ἑαυτοῦ τὰ καλῶς τῶν ἔργων γεγονότα; συνάγεται τοίνυν ἐκ τῶν τεθέντων ἢ ἀδύνατον τὸν θεὸν λέγειν ἢ ἀνόητον ἢ ὃ μὴ θέμις {ποιεῖν} εἰπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὔτε*
55 *ἀδύνατος οὔτε ἀνόητος ὁ θεός, πρὸς δὲ καὶ ἀγαθός. ἄφθαρτος ἄρα ὁ κόσμος· εἰ δὲ ἄφθαρτος, καὶ ἀγένητος κατὰ χρόνον· ἀιδίου γὰρ ὄντος τοῦ δημιουργικοῦ αἰτίου ἀίδιον κατὰ χρόνον τὸ δημιούργημα, ὥς φησιν ὁ Πορφύριος καὶ ἡ ἀλήθεια φαίνεται.*

44 sq. cf. Arist. de phil. F21 Rose = 19c Ross (ap. Phil. aet. mundi 39–43 p. 85,5–86,10); Porph. c. Christ. F34 v. Harnack; Sallust. VII,1–2; Hierocl. ap. Phot. 461a8–23 **47** cf. Plat. Tim. 29a5 *κάλλιστος τῶν γεγονότων* **49–52** cf. Hom. *O* 362–364; Phil. aet. mundi 86,1–3 *ματαιοπόνος ὁ τεχνίτης, οὐδὲν κομιδῇ νηπίων παίδων διαφέρων, οἳ πολλάκις παρ' αἰγιαλοῖς ἀθύροντες ψάμμου γεωλόφους ἀνιστᾶσι κἄπειθ' ὑφαιροῦντες ταῖς χερσὶ πάλιν ἐρείπουσι*; Procl. in Tim. I 334,1–2; Nemes. nat. hom. p. 31,14–16

54 del. Col.

[?**457F.**] AUGUSTINUS civ. X31,1–18 (I 453,20–454,7)

Cur ergo non potius divinitati credimus de his rebus, quas humano ingenio pervestigare non possumus, quae animam quoque ipsam non deo coaeternam, sed creatam dicit esse, quae non erat? ut enim hoc Platonici nollent credere, hanc utique causam idoneam sibi videbantur ad- 5 ferre, quia, nisi quod semper ante fuisset, sempiternum deinceps esse non posset; quamquam et de mundo et de his, quos in mundo deos a deo factos scribit Plato, apertissime dicat eos esse coepisse et habere initium, finem tamen non habituros, sed per conditoris potentissimam 10 voluntatem in aeternum mansuros esse perhibeat. verum id quo modo intellegant invenerunt, non esse hoc videlicet temporis, sed substitutionis initium. 'sicut enim', in-

457F cf. Theiler, Porph. u. Aug. 16 (Forsch. 179); Courcelle, LG 174; 228; O'Meara, Porph.'s Phil. from Oracles 137sq.; Baltes, Weltentstehung I 163–169 **8** cf. Plat. Tim. 28b7 sq.; 41b2; **10** cf. Plat. Tim. 41b2 sq. **12–13** cf. Porph. in Tim. F34–39, praec. ap. Philop. aet. mundi 148,10 *τὸ λόγον ἔχον γενέσεως*; 149,7–9 *οὐδεὶς ἂν κατὰ τοῦτο γενητὸν εἶναι τὸν κόσμον ὑπόθοιτο ὡς διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι παραγενόμενον· ἅμα γὰρ νοήματι εἰς οὐσίωσιν ὁ θεὸς τὰ πάντα παρήγαγεν*; 13–16 *τὸ ἀπὸ χρόνου ἀρχὴν τοῦ εἶναι λαβὸν πρότερον οὐκ ὄν, καθὸ φησιν μὴ λέγεσθαι ὑπὸ Πλάτωνος γενητὸν τὸν κόσμον*; 172,5–20 *τὸν κόσμον...κατ' αἰτίαν γενητὸν...καὶ δὴ καὶ ὅταν ἀπορροίη, πότερον ἦν ἀεὶ γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τινὸς ἀρξάμενος, οὕτως ἀκούειν ⟨δεῖ ὡς⟩ διαπορροῦντος, πότερον ἐκ ταυτομάτου οὕτως ὑπέστη οὐκ ἔχων αὐτοῦ ποιητὴν ἢ ἐγένετο παρ' ἄλλου καὶ ὑπ' ἄλλου ἔχει τοῦ εἶναι τὴν ἀρχήν*. cf. 459F; Aug. civ. XI4,27–28 *qui autem a deo quidem factum fatentur, non tamen eum temporis volunt habere, sed suae creationis initium* (cf. Baltes I 190) **13–19** cf. Sallust. VII,2 *ἀγέννητον...καὶ ὅτι ἀνάγκη διὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα ὄντος τοῦ κόσμου ἀεί τε τὸν θεὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν κόσμον ὑπάρχειν,*

quiunt, 'si pes ex aeternitate semper fuisset in pulvere,
15 semper ei subesset vestigium, quod tamen vestigium a calcante factum nemo dubitaret, nec alterum altero prius esset, quamvis alterum ab altero factum esset, sic', inquiunt, 'et mundus atque in illo dii creati et semper fuerunt semper existente qui fecit, et tamen facti sunt.'

458F. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal p. 338 Cureton

The statement about the eternity of the world and the eternity of movements after the assumption of the Creator and the statement about the First Cause appeared only after [the time of] Aristotle, for he differed openly from the
5 ancients and introduced this assertion about analogical deductions which he considered an argument and a proof. And those among his pupils who expressed a view on it, followed in his footsteps, like Alexander of Aphrodisias and Themistius and Porphyry. And Proclus ...

459F. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal p. 345

The opinion of Porphyry. He also was of the opinion of

ὥσπερ ἡλίῳ μὲν καὶ πυρὶ συνυφίσταται φῶς, σώματι δὲ σκιά; Aen. Gaz. Theophr. 45,21 sq. Col. *οἱ τοῦ Πλάτωνος μυσταγωγοὶ τὸ 'γέγονεν' λέγουσι, ἀλλὰ κατ' αἰτίαν γέγονεν, οἷον τῆς ἐμῆς σκιᾶς αἴτιον τοὐμὸν σῶμα, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ πεποίηκεν αὐτήν, ἀλλ' ἐκείνη τούτῳ συνηκολούθησεν*; Zachar. opif. 1077C7–12; 1096B6–11; Basil. in Hex. I 7; Philop. aet. mundi 14,20–28
458F Haarbrücker II 199 1 eternity] *qidam* 2 eternity] *azaliyya* 9 cf. G. Endress, Proclus Arabus, Beirut 1973, 17
459F Haarbrücker II 208–209 quae verba, quamquam al-Shahrastānī dicit se ex Porphyrii epistula ad Anebonem hausisse, commentariis in Tim. adscribit Sodano (dub. frag. 93), sed

Aristotle and agreed with him in the whole of his doctrine. And he claimed that the statement attributed to Plato concerning the world's coming into being is not correct. He said in his letter to Anebo: as for the matter that 5 sets Plato apart among you, to the effect that he gives the world a temporal beginning, it is a lying assertion. And that is because Plato did not think that the world has a temporal beginning, but a beginning in respect of a cause; and he claimed that the cause of its existence is its beginning. 10 And he thought that whoever thought falsely that his view was that the world was created and that it had come into being not from something [*sc.* from non-existence], and that it had emerged from non-order into order–such a person erred and was deluded. That is be- 15 cause it is not always true that every non-existence is prior to existence in that the cause of its existence is something other than itself; nor is every ill-order prior to order; Plato meant [by his statement] that the creator

dubitat Baltes, Weltentstehung I 144 n.232   cf. Porph. in Tim. F47 (Philop. aet. mundi 164,18–165,6); F51 (Procl. in Tim. I 391,4–12 et 394,13 sq.); Macrob. somn. II 10,9   **5** *Anābānū*   **8–9** cf. 172F; Calc. comm. 23 p. 74,18 *origoque eius causitiva est, non temporaria*   **15–19** cf. Porph. in Tim. F47 (Procl. in Tim. I 382,12–16) *οἱ δὲ περὶ Πορφύριον καὶ Ἰάμβλιχον ταύτην μὲν ἐπιρραπίζουσι τὴν δόξαν* (sc. Plutarchi et Attici sententiam) *ὡς τὸ ἄτακτον πρὸ τοῦ τεταγμένου καὶ τὸ ἀτελὲς πρὸ τοῦ τελείου καὶ πρὸ τοῦ νοεροῦ τὸ ἀνόητον ἐν τοῖς ὅλοις ἀποτιθεμένην καὶ οὐ μόνον περὶ τὸν κόσμον*; F51 (Procl. 391,6–12)   **19–23** cf. 172F

459F 2 *post* doctrine *habet Badrān* (*qui textum ed., Cairo 1956*) 'And he is also the interpreter of Aristotle's words; and his commentary is relied upon only because he gave people guidance on his allusions and on the whole of his doctrine'

20 made the world emerge from non-existence into existence, only that its existence did not come from its own nature, but the cause of its existence was from the creator.

460 F. CYRILLUS contra Iul. I 48,573 AB

Φησὶ γὰρ ὁ Πορφύριος δοξάσαι τὸν Πλάτωνα περὶ οὐρανοῦ φάναι τε, ὅτι τὸ σωματοειδὲς αὐτοῦ συνέστη ἀπὸ τῶν τεσσάρων στοιχείων ἀλλήλοις ὑπὸ ψυχῆς συμπεφωνηκότων. διό, *φησι*, καὶ νῦν συμμίγης ⟨ὢν⟩ μέ-
5 νει καὶ κατὰ τὸ πλεονάζον ὠνόμασται. *ἐτυμολογεῖται δέ, οἶμαι, τοὔνομα καὶ κεκλῆσθαί φησιν οὐρανὸν οἷον ὁρατὸν ὄντα τινά, ἵν' ἐκ τοῦ ὁρᾶσθαι νοοῖτό τις οὐρανός. Ἀριστοτέλει γε μὴν οὐχ ὧδε ταῦτ' ἔχειν ἐδόκει οἴκοθεν·*

460 F FGrH 260 F 14b cf. Schrader, Archiv f. Gesch. d. Philos. 1 (1888) 368–374; Pépin, Théologie cosmique 34; Segonds 194 n. 7 1 cf. Porph. in Tim. F 58 Sodano (Philop. aet. mundi 522,2–4) *τὰ δὲ οὐράνια φάναι μὴ ἐκ τῶν τεσσάρων συνεστηκέναι οὐκ ἄρα κατὰ τὸ ἑπόμενον δόγμα τῷ Πλάτωνι λέγοντός ἐστιν* 2 *φάναι τε*] haec verba Cyrillo adtribuit Schrader, sed cf. Plat. Tim. 31b5–c2 *καὶ διὰ ταῦτα ἔκ τε δὴ τούτων τοιούτων καὶ τὸν ἀριθμὸν τεττάρων τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐγγενήθη*

460 F 2–3 *διὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων ξυνέστη* VCB 4–5 ⟨*ὢν*⟩ Schrader, Segonds *μένει καὶ* B : *μὲν ἢ* MNEPF lac. post *μὲν/μένει* susp. Schrader, Segonds 5 *καὶ* om. MNPF *ἐτυμολογεῖται* N : *ὡμολογεῖ* EP : *ὁμολογεῖ* Aubert 6–7 *οἷον ὁρατὸν* M : *οἷον οὐρανὸν* CB : *ὁρανὸν* coni. Schrader 8 *ἀριστοτέλης* VCB *ἐδόκειν* M *οἴκοθεν* coni. Schrader, cf. Cyr. II 60,593A : *ποθὲν* VCB : *πόθεν* ceteri (*ἐδόκει. πόθεν;* Burguière)

οὐ γάρ τοι φησὶ συντεθεῖσθαι τὸν οὐρανὸν οὔτε μὴν ἐκ τεσσάρων εἶναι στοιχείων, ἐπινοεῖ δὲ πέμπτον τι σῶμα τῶν 10
τεσσάρων ἀμέτοχον καὶ ὁλοτρόπως ἠμοιρηκός.

461 T. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal pp. 343–344 Cureton

He [*sc.* Themistius] was the interpreter of the words of Aristotle, and his commentary is relied upon just because he gave people guidance to [the meanings of] his allusions and hints ... And Themistius took over from Aristotle and Plato and Theophrastus and Porphyry and Plutarch, and 5
this is [also] his view, [the view] that the world is altogether one general nature, and every type of plants and animals is characterised by a specific nature; and they defined the general nature as being the beginning of movement and of rest in things in accordance with the First 10
principle in their natures; and it is the cause of movement in the things that move, and the cause of rest in the things that are at rest; and they claimed that nature is what rules all things in the world, its life, its death, by a natural [way of] ruling. It is not alive, nor possessed of 15
power or choice, but it acts only wisely and correctly and in accordance with a true order and a wise arrangement.

461 T ed. et Badrān 162–163; trans. et Haarbrücker II 205–207 **11** principle] *amr* ('command/thing')

460 F 9 *οὔτε*] *οὐδὲ* Schrader **461 T 2** 'the wise Aristotle' *Badrān* **5** *post* Plato *habet Badrān* 'Theon' (*Thawun*) **14** its life] 'its animals, its plants' *Badrān*

462 F. AL-SHAHRASTĀNĪ
K. al-Milal wal-Niḥal
pp. 346–348 Cureton

He said: everything that exists has an action corresponding to its nature, and since the Creator, may He be exalted, exists, His characteristic action is [that of] bringing into existence; and so He made one action and one movement, namely [that of] bringing to His likeness, that is, [to] existence. Then, if it be said: the thing done is non-existent, it is possible that it should exist, and that is the nature of primordial matter itself, then it is necessary that existence be prior to the nature of what can accept existence; and if, on the other hand, it be said: it was not non-existent, it is possible

462a F. ibid.
pp. 321–322

The twelfth question, on the manner of the assembly of the elements: Porphyry reports of him that he said: everything that exists has an action like its nature: something that has a simple nature has a simple action. The action of God, may He be exalted, is one, simple, and so is His action in bringing things into existence, for He is an existing thing.

462 F Haarbrücker II 210–212 **1** sq. cf. Calc. comm. 352–353 pp. 342,15–344,17 **1–2** cf. Arist. phys. 255b 15–17; Them. in Phys. 219,22 *καθ' ἣν ἐγένετο φύσιν καὶ ἐνεργήσειν* **12** sq. cf. Calc. comm. 310–311 pp. 310,12–311,6
462a F Haarbrücker II 174–175

that it should exist, indeed,
25 He brought it into existence out of nothingness and created its existence without the imagining of a thing which existed before
30 it—and that is what the unitarians say.

He said: and the first thing that he made was substance, but its being
35 substance occurs with movement, and so it is necessary that its continued existence as substance be [also] by movement. And
40 that is because substance cannot be of itself in the degree of first existence, but [only] in imitation of that first. And every move-

But substance, since its 15 existence is through movement, continues also through movement.

And that is because substance cannot exist of itself 20 on the level of first, true existence, but [only] through imitation of that true first; and every movement will be either straight 25

462F 25–26 cf. Porph. in Tim. F51 (Procl. in Tim. I 396,3–7) *εἰ τοίνυν καὶ τέχναι ἀνθρώπιναι καὶ ψυχῶν μερικῶν φαντασίαι καὶ δαιμόνων ἐνέργειαι τοιαῦτα δρῶσι, τί θαυμαστὸν τὸν δημιουργὸν αὐτῷ τῷ νοεῖν τὸ πᾶν ὑπόστασιν παρέχεσθαι τῷ αἰσθητῷ, ἀύλως μὲν ⟨παράγοντα⟩ τὸ ἔνυλον*; F40 (Procl. 300,2 sq.) *πατὴρ μέν ἐστιν ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννῶν τὸ ὅλον, ποιητὴς δὲ ὁ παρ' ἄλλου τὴν ὕλην λαμβάνων*; F55 (Procl. 440,3–4) *τῷ μὲν οὖν νοητῷ παντὶ οὐκ ἄλλο ἐχορήγει τὴν ὕλην· αὐτὸ* (sc. *τὸ ἓν*?) *γὰρ αὐτὴν ὑφίστη*. cf. Procl. in Tim. II 7–11; I 209,13–28; 384,14–386,13; el. theol. prop. 57; 72; theol. Plat. III 6; Dodds, El. 230–232; O'Brien, Plotinus on Evil, Le Néoplatonisme 145; Theiler, Forsch. 42

45 ment is either in a straight line or circular; so substance moves in these two directions. And since the existence of substance is 50 through movement, it is necessary that substance move in all the directions in which movement is possible; and so all substances 55 will move in all directions in a straight line, along all the lines, which are the three of length, breadth and depth. But it is not 60 possible that it should move along these lines without end, since it is not possible for what really is, that it should be without 65 end, and so substance moves in these three directions in a finite movement along straight lines; and in this way it becomes a body. 70 And it remains possible for it to move in a circular way in whatever direction such movement is possible, without end; and it [need] 75 not rest at any time; but it is impossible for it to move all together in a circular way, because what revolves

or circular; now straight movement must be finite;

substance moves in the three directions, which are length, breadth and depth 30 in straight lines, in a finite movement, and by that means becomes a body; and it remains possible for it to move in a 35

circular way in which movement is possible for it without end, and it will not rest at any time; but it is impossible for it to move 40 all together in a circular movement, because what revolves requires some-

requires something at rest in the centre of it; and because of that substance is divided so that part of it moves in a circular way and part of it is at rest in the middle.

He said: every body that moves and touches a body at rest which has it in its nature to receive influence from it and move with it, if it moves it, it becomes hot, and if it becomes hot it becomes finer and weaker and lighter. Now fire is next to the sphere, and the body which is next to the fire is further from the sphere, and moves through the movement of the fire, and so its movement will be less, and therefore it will not move altogether, but [only] a bit of it [will do so], so that it will become

thing at rest in the centre of it, like the dot [in a circle]; so substance is divided, so that part of it moves in a circular way, and it is the sphere, and part of it stays at rest in the middle.

He said: every body that moves and touches a body at rest which has it in its nature to receive influence from it causes warmth in it, and when it becomes hot it becomes finer and weaker and lighter; now the nature of fire is next to the sphere that moves and the body that is next to the fire is further from the sphere, and moves through the movement of the fire, and so its movement will be less, and therefore it will not move altogether, but only a part of it [will do so], so that it will become hot

462 F 86–88 cf. Arist. cael. 289a19sq.

462 F 86 *sq. cf. Isaac Israeli, S. M. Stern, Oriens 13–14 (1960–1961) 70*

105 hot [but] less hot than fire–
and that is air. And the
body which is next to air
does not move because of
its distance from the mover
110 and it is cold because of its
being at rest and a little
warm because of being
next to the air; and there-
fore it is a little weaker.
115 And as for the body which
is in the middle–because it
is at the extreme of dis-
tance from the sphere and
does not benefit from its
120 movement at all, and does
not receive any influence
from it–it is at rest and
cold, and this is the earth.

And when these bodies
125 receive influence from
each other they become
mixed up with each other,
and composite bodies are
born out of them, and
130 these are the [objects of]
sensation.

[but] less hot than fire–and
that is air. And the body
which is next to air does
not move because of its
distance from its mover 75
and it is cold because of its
being at rest and moist be-
cause of the nearness of
the moist, warm air; and
therefore it is a little 80
weaker. And as for the
body which is in the mid-
dle–because it is at the ex-
treme of distance from the
sphere and does not ben- 85
efit from its movement at
all, and does not receive
any influence from it–it is
at rest and cold, and it is
earth. 90

And when these bodies
receive influence from
each other they become
mixed up with each other,
and composite bodies are 95
born out of them, and
these are the composite
[objects of] sensation,
which are minerals, and
plants, and animals, and 100
men; and then they are
characterised by every kind
of nature receiving its own
special abundance, in ac-

cordance with what the 105
Creator, may His power be
glorious, has determined.

He said: nature acts without thought or intelligence or will but it does not act simply at random and haphazardly; rather, it does only what has order and arrangement and wisdom; and sometimes it does a thing because of a 135 thing, as [when] it makes wheat for the sustenance of man, and [as when] it prepares his limbs for what is useful for him.

And Porphyry divided the statement(s) of Aristotle concerning nature into five parts: one is the element; the 140 second is form; the third is the combination of the two of them like man; the fourth is the movement which happens in a thing on the level of the movement of fire which is existing in it, upwards; and the fifth is the general nature for everything; for the existence of particulars is con- 145 firmed only from the 'everything' that contains them.

Then they differ concerning their centre: some of the wise thought that they were above everything; and others say that it is below the sphere. [This is what] they say; and as for the proof of their existence, [it is] their acts and 150 their powers which are spread out in the world [and] cause movements and acts, like the movement of fire and air upwards, and the movement of water and earth downwards. And so we know for certain that, were it not for the powers in them, which cause those movements which 155

154–155 cf. Porph. in Tim. F48 (Philop. aet. mundi 546,15–25) *ἅπερ* (sc. *σώματα*) *εἴ τις αὐτὰ καθ' αὐτὰ τοῦ τάξαντος χωρὶς ἐπινοήσειεν, ἐν κινήσει μὲν αὐτὰ πάντως θεάσεται διὰ τὸ φυσικὰ εἶναι σώματα, τὴν δὲ φύσιν κινήσεως εἶναι καὶ ἠρεμίας ἀρχήν, ἐν πλημμελεῖ δὲ πάντως καὶ ἀτάκτῳ κινήσει*, cf.

have a beginning, they would not exist in them; and the same is true of the power of sustenance and the power of growth and development which is in plants and animals.

463F. Abū Bakr Muḥammad b. Zakariyyā al-Rāzī Maqāla fīmā ba'da al-Ṭabī'a, ed. P. Kraus, Beirut 1939,121

He (*sc.* Alexander) disagreed with Porphyry in saying that Nature acts without intelligence or thought or will, and does not act and sometimes makes a thing because of a thing, because this (cannot) be except on the part of
5 something intelligent, distinguishing, willing.
And I have not seen any of them who has used the expression 'choice' about it, except for what Yaḥyā al-Naḥwī said about Plotinus. And if he made [nature], which is an inanimate thing, act out of choice, then he
10 has gone to an extreme in contradiction.
Now Porphyry and others argue in the second section of 'The Hearing of Existence' that nature does what she

Procl. (Porph.?) in Tim. I 383,1–22... *διττῆς τῆς δημιουργικῆς οὔσης ποιήσεως, τῆς μὲν σωματουργικῆς, τῆς δὲ κοσμικῆς, ἀπὸ ταύτης ὁ Πλάτων ἀρχόμενος εἶναι μὲν πάντῃ καὶ πάντως εἰκότως ὑποτίθεται πᾶν τὸ σωματικόν, πλημμελῶς δὲ καὶ ἀτάκτως κινούμενον, ὅσον γὰρ ἐφ' ἑαυτῷ τοιοῦτον ὄν, κίνησιν μὲν ἔχον ὡς ὑπὸ φύσεως ἐμπνεόμενον.* cf. Baltes, Weltentstehung I 154–156
463F 1 cf. 461F; 462F, 141–142 **7** Yaḥyā al-Nahwī = Philoponus **8** about] vel 'depending on' **9** cf. Plot. IV 5,2,24 *ὅσον ἐβούλετο ἡ φύσις*? **12** The Hearing of Existence] i.e. The Lecture (*ἀκρόασις*) on Existence, *Sam' al-Kiyān*. e comm. in Phys. deprompsit? cf. 3dT *Samā' al-Tabī'ī* (= *Φυσικὴ ἀκρόασις*, cf. ad 407T)

does only for a purpose and because of some thing or other. Now if he says that nature is more glorious [than] a craft and of greater rank, as a living man, who is by nature 15 of more splendid rank than the man who is represented in a picture, (he says) if that is like that, and the possessor of a craft does what he does because of some thing, then in the same way nature does what she does only because of some thing, and does not act at random and haphazar- 20 dly. In that case it (may) be said to him: does not the possessor of a craft act only because of something which is alive, having ability, will, thought and knowledge of the usefulness which is in the thing which he is aiming at and for which he acts? The answer must necessarily be yes. 25 (So) it (may be) said to him: so is nature like this? And if he says yes, he has contradicted what he said; and if he says no, he has contradicted his statement in the same way. And it (may be) said to him: How do you deny that what is done by means of a craft is done for some aim and 30 because of something or other, and that nature is not the same?

Let it be said to them: among us craft does not do thing(s), but the possessor of a craft is the one who acts, because the actor is the carpenter or the builder, not 35 building or carpentry; the carpenter and the builder are both alive, and they are higher than inanimate nature. And since the living man is the actor, he is the one among you who is possessed of nature; and it is as though you have made the matter comparable with itself. 40

15 craft] *al-mihna* (*τέχνη*)

De materia

464F. Ibn Rushd (Averroes), Epitome of Aristotle's Metaphysics, Arab. ed. Quirós Rodriguez, Madrid, 1919, p. 76

It remains for us to look at the question which we promised to investigate, and that is to consider what is the most general kind which is found in substance(s), and that is what habit has made it acceptable to say is the
5 body, or the corporeal. So we say: people have claimed that the first thing that exists in primary unformed material is the three dimensions, and that they are the first thing by which the material is formed; and they think that the name 'body' shows this clearly, since in their original
10 form substances show only them, because they do not exist in the subject-matter. And this is the statement of Porphyry; he claimed that it is the statement of the ancient philosophers, Plato and others.

465F. AL-SHAHRASTĀNĪ K. al-Milal wal-Niḥal pp. 345–346 Cureton

And he (*sc.* Porphyrius) said concerning primordial matter, that it is a thing which is disposed to accept forms, which can be large or small; the two of them [can be] in a [single] object, but the definition is [the same]
5 one. He did not set non-existence apart, as Aristotle men-

464F trad. et Van den Bergh, Averroes, Die Epitome der Metaphysik, 63; Rodriguez 119 **465F** ed. Badran 165; trans. Haarbrücker II 209–210

tioned, but he said, primordial matter has no form, for it is known that lack of form is in primordial matter. And he said that all things that are brought into being are so brought only with form, by way of change, and they disappear by the disappearance of form from them. And Porphyry claimed that, from the three roots, which are primordial matter, form and non-existence, every body is either at rest or in movement, and [that] there is something which is what is brought into being and moves bodies. And everything that is one and simple, has an action that is one and simple; and what is many and composite, has actions that are many and composite; and every thing has an action which is like its nature—so that the action of God in His nature is one action, simple, but those of His actions that He does through a mediator, are composite.

De providentia et libero arbitrio

466F. Aeneas Gaz. Theophrastus 14,1–3 Col.

Κελεύει γάρ, ὦ Αἴγυπτε, ὁ πολυμαθὴς Πορφύριος καὶ ὁ ἔνθους Ἰάμβλιχος τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐν Ἅιδου δικασταῖς ἀνατιθέντες καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πταισμάτων τὴν δίκην αἰτιώμενοι.

466F vel error vel perversa interpretatio, cf. 268F,17sq.; ibid. 81sq.

465F 6–8 things that are brought into being] 'composite things' *Badrān*

467 F. Lydus de mens. 71,7–14

Ὅτι κατὰ τὰ Ἑρμοῦ δόγματα μᾶλλον ὁ Πορφύριος δοκεῖ λέγειν περὶ τύχης, λέγων οὕτω· «τὴν τύχην οἱ παλαιοὶ τῷ ἑπτὰ ἀριθμῷ συνῆπτον, ὡς τὴν τῶν ἑπτὰ (sc. *σφαιρῶν*) ἐπίκλωσιν ἔχουσαν, ὅσα εἰς τὸ ζῷον καὶ τὴν
5 ἐκτὸς τούτου ἐνέργειαν ἀπ' αὐτῆς ἐπικλώθεται, ταύτης κυρίας πάντων γιγνομένης. καὶ τὸν καιρὸν δὲ τῇ τύχῃ προσνέμουσι, διότι ὁ καιρὸς ἐν τοῖς πράγμασι καὶ εὐστοχία ἑκάστου πρὸς τὸ ὑποκείμενον.»

468 F. Photius bibliotheca cod. 214 (Hierocles) 173a32–40

Ὁ δὲ ζ' λόγος (sc. *τοῦ βιβλίου Ἱεροκλέους Περὶ προνοίας) ἀρχὴν ἰδίαν ὑποστησάμενος περὶ τῆς διατριβῆς τοῦ προειρημένου Ἀμμωνίου τὴν σπουδὴν ἀναλαμβάνει, καὶ ὡς Πλωτῖνός τε καὶ Ὠριγένης, καὶ μὴν καὶ Πορφύριος
5 καὶ Ἰάμβλιχος καὶ οἱ ἐφεξῆς, ὅσοι τῆς ἱερᾶς (ὡς αὐτός φησι) γενεᾶς ἔτυχον φύντες, ἕως Πλουτάρχου τοῦ Ἀθηναίου, ὃν καὶ καθηγητὴν αὐτοῦ τῶν τοιούτων ἀναγράφει δογμάτων, οὗτοι πάντες τῇ Πλάτωνος διακεκαθαρμένῃ συνᾴδουσι φιλοσοφίᾳ.*

467 F cf. Scott, Hermetica IV 230 n. 8 **468 F** de Porph. et Hierocle cf. Porph. 268 F,78; Praechter RE VIII (1913) 1481 sq.; Dörrie, Entretiens XII 10; Hermes 83 (1955) 460; Theiler, Entretiens XII 87 sq.; Baltes, Weltentstehung I 199–200; Kobusch, Studien zur Philosophie des H. 93 sq.; I. Hadot, Le problème du néoplatonisme 69 sq.

468 F S 7 *αὐτοῦ* A : *αὐτὸς* M : corr. Bekker

De daemonibus

469F. Aeneas Gaz. Theophrastus 34,5–11 Col.

Τὸν δὲ τῆς Σεμέλης Διόνυσον καὶ τὸν τῆς Ἀλκμήνης Ἡρακλέα μέχρι τῶν Ἡρακλέους στηλῶν θεοὺς εἶναι πάντες ἐπιφημίζουσιν, οὓς ἐξελέγχει θνητοὺς γενομένους ὁ Πορφύριος. τοὺς γὰρ δαίμονας διαγράφων τῷ λόγῳ λέγει που τοὺς φαυλοτάτους δαίμονας τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι 5 *λόχους καὶ ἐνέδρας καθίζειν καὶ ἐξαίφνης ἐπιτίθεσθαι, καθάπερ ἡ Ἥρα Διονύσῳ καὶ Ἡρακλεῖ.*

470F. Hieronymus c. Vigil. 10 PL 23,363C13–364A2

Spiritus iste immundus, qui haec te cogit scribere, saepe hoc vilissimo tortus est pulvere, immo hodieque

469F cf. Porph. 326F; 296F (cf. Aug. civ. X 21,4–6 *sacrificia non solum ab offerentibus sumant* (sc. *daemones*) *et a volentibus expetant, verum etiam ab invitis persequendo violentia extorqueant*); Marc. 11; 19; 21; abst. II 37–43; praec. 170,1–2 N. *ἐξ ὧν στάσεις καὶ πόλεμοι φύονται* (Heinze, Xenocr. 122–123); Pohlenz, Vom Zorne Gottes 143–147; Bousset, ARW 18 (1915) 134–172; Cumont, Orient. Rel. 140; 287–288; Lewy 272 sq.; 284 sq.) cf. Lewy 497 sq.; Wolff 177, qui hoc fragmentum P.43 adscripsit **2** *πάντες*] sc. *πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Θρᾳκῶν καὶ Αἰγυπτίων καὶ Ἰταλῶν* **5–6** cf. Porph. abst. II 39 p. 168,23–24 N. *οἷον ἐξ ἐνέδρας ὡς τὸ πολὺ ποιοῦνται τὰς ἐμπτώσεις*; in Tim. F 17 Sodano (Procl. in Tim. I 152,21–24) *τοὺς δὲ θηρευτὰς* (*ἀναλογεῖν*) *τοῖς τὰς ψυχὰς θηρεύουσι καὶ εἰς τὰ σώματα κατακλείουσιν· εἰσὶ δὲ οἳ καὶ ταῖς θήραις τῶν ζῴων χαίρουσιν, οἷαν καὶ τὴν Ἄρτεμιν τίθενται καὶ ἄλλο σὺν αὐτῇ πλῆθος δαιμόνων θηρατικῶν*; F 10 (Procl. in Tim. I 77,13–18); Iambl. ap. Procl. in Tim. I 153,7–12
470F cf. c. Christ. suppl. ad F 49 von Harnack cf. Matth. 8,29; Marc. 5,7

469F 7 *τῷ διονύσῳ* M Wolff, Bt.

torquetur et, qui in te plagas dissimulat, in ceteris confitetur. nisi forte in morem gentilium impiorumque, Por-
5 phyrii et Eunomii, has praestigias daemonum esse confingas et non vere clamare daemones, sed sua simulare tormenta.

471F. PSELLUS de Babutzicario p. 163,2–8

*Ὁ μέντοι Βαβουτζικάριος ἐξ Ἑλληνικῆς φλυαρίας παρεισεφθάρη τῷ βίῳ· ἔνεστι γάρ που τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι Βαβώ τις ὀνομαζομένη δαίμων νυκτερινή, ἐπιμήκης τὸ σχῆμα καὶ σκιώδης τὴν ὕπαρξιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ Πορφύριος
5 ὁ φιλόσοφος περὶ τῶν τούσκων. (ἔθνος δὲ οὗτοι βορειόν τε καὶ βάρβαρον) πολλοῦς τοιούτοις ἐπιτετυχηκέναι νυκτερινοῖς φάσμασιν, ἃ δή φασι νυκτὸς μὲν ἐπικαίειν, ἡμέρας δὲ ἐντυγχάνειν τοῖς ἐπικαυθεῖσι λεπτοῖς τισι καὶ ἀμαυροῖς σώμασι, νήμασιν ἀραχνίοις προσεοικόσιν.*

472T. PSELLUS de Gillo p. 164,6–8

Ὀνόματα δὲ δαιμόνων καὶ δυνάμεις αὐτῶν πολλάς τε καὶ ἐν πολλοῖς γνοὺς οὔτε παρὰ τοῖς λογίοις οὔτε παρὰ ταῖς ἀγυρτικαῖς βίβλοις τοῦ Πορφυρίου τῇ Γιλλῷ ἐντετύχηκα.

471F Orph. fr. 53 Kern, cf. Suda *Ἐφιάλτης* II 486,21–23 *ὁ λεγόμενος παρὰ πολλοῖς βαβουτζικάριος· ἡ εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνατρέχουσα ἀναθυμίασις ἐξ ἀδηφαγίας καὶ ἀπεψίας παρὰ ἰατροῖς ἐφιάλτης λέγεται* (cf. Meyer, Neugriech. Stud. II 15; J. E. Kalitsunakis, Mitteilungen d. Seminars f. orient. Sprachen 12 [1909] 189–190); cf. Kern, Hermes 54 (1919) 217–219 3 cf. Lobeck. Aglaophamus II 823; Rohde, Psyche II 408; Dieterich, Philologus 52 (1893) 4; L. Malten, ARW 12 (1909) 438; Kern, RE III (1897) 150–151

471F 5 *τῶν* [...]*σκῶν* v[7] : *τούτων* V : corr. Bidez

[?**473F.**] Proclus de mal. subst. 16,1–17,2 p. 196, 1–22 Boese

Sed ergone in demonibus prime? isti enim sunt post angelicum chorum consequenter. sunt igitur aliqui et passiones demonum dicentes, hii quidem et secundum naturam, quando mortes ipsorum et generationes alias et alias tragodizant, alii autem ex electione solum, quando ne- 5 quam quosdam et malos nominant demones, quos et animas inquinare et ducere ad materiam et eum qui sub terra locum, ab itinere in celum detrahentes. et hec dicentes putant etiam Platonem huius doctrine presidem fuisse, duplicia 'exemplaria' ponentem 'in omni, hoc qui- 10 dem divinum' et lucidum et boniforme, 'hoc autem atheon' (id est sine deo) et tenebrosum et malificum; et animarum has quidem huc ferri, has autem illuc, et delatas dicam sustinere, sicut rursum et earum que in inferno has quidem sursum oris fieri fugientes eum qui ibi locum, 15 has autem 'ab igneis et silvestribus' illis fasmatibus 'ad aspalatus et ad tartarum' trahi. omne igitur tale, ut dictum est, demonum genus, seductorium et malignum et destructivum animarum dico, esse susceptivum malitie prime illorum insinuat sermo, et bono et malo dividi 20 etiam horum naturam. quos, si nihil aliud, hoc interro-

473F cf. Porph. abst. II 35–40; Iambl. myst. IV 7; Lewy 235 n. 34; 389 n. 286 Porphyrii commentariis in Remp. adscribendum ut Lewy et Boese putant? **10** sq. cf. Plat. Tht. 176e2–3, quae verba Porph. abst. I 37 p. 114,10–12 iterum adhibet **16–17** Plat. resp. 615e3–616a4 *ἐνταῦθα δὴ ἄνδρες...ἄγριοι, διάπυροι ἰδεῖν...παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ' ἀσπαλάθων κνάπτοντες...ὅτι εἰς τὸν Τάρταρον ἐμπεσούμενοι ἄγοιντο.* cf. Procl. in Remp. II 180, 10 sq.

gare oportet (divini enim et qui horum sermonum patres): utrum demones, quos malos esse dicitis, et sibi ipsis esse dicitis tales, aut sibi ipsis quidem non tales et malos, aliis
25 autem malos?

[?**474F.**] ANONYMUS c. philos. IV 1136–1143 (p. 234) Augustinus:	[?**474aF.**] AUGUSTINUS civ. IX 19,1–6
Sed ne de verbis etiam nos certare videamur, quo-	Sed ne de verbis etiam nos certare videamur, quo-

22 divini = *θεῖοι* = Platonici? cf. Procl. in Tim. II 105,3 *αὐτῶν δὲ τῶν θείων τούτων ἀνδρῶν ὁ μὲν Πορφύριος* **474F** verisimile est anonymum auctorem ex opere Augustini haec verba hausisse, ut putat Mastandrea 158; id quod multo probabilius est si hoc opus non compositum est saeculo sexto, ut putat Aschoff, SEJC 27 (1984) 37–127, sed duodecimo ut putat Blumenkranz, Ét. Aug. 1954, 1005; Texte u. Unters. 63 (1957) 461 sq. cf. Porph. c. Christ. F 76 (Mac. Magn. IV 21) *εἰ γὰρ ἀγγέλους φατὲ τῷ θεῷ παρεστάναι ἀπαθεῖς καὶ ἀθανάτους καὶ τὴν φύσιν ἀφθάρτους, οὓς ἡμεῖς θεοὺς λέγομεν διὰ τὸ πλησίον αὐτοὺς εἶναι τῆς θεότητος, τί τὸ ἀμφισβητούμενον περὶ τοῦ ὀνόματος ἢ μόνον τὸ διαφορὰν ἡγεῖσθαι τῆς κλήσεως*; Porph. 286F,12 *daemonum...sub nominibus angelorum*; quaest. Hom. in Od. 99,1–2 *φαμὲν ὅτι τοὺς πολὺν χρόνον ζῶντας δαίμονας θανάτῳ δὲ ὅμως καθυποβαλλομένους θεοὺς εἴωθεν ὀνομάζειν ὁ ποιητής*; Hierocl. in carm. aur. III 6 p. 19,14–16 *τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς καλεῖν ἔθος ὡς ὄντας δαήμονας καὶ ἐπιστήμονας τῶν θείων νόμων, ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀγγέλους*; 7 p. 19,22–24 *ἔνιοι δὲ ὅλον τὸ μέσον γένος ἑνὶ τῶν τριῶν προσαγορεύουσιν ὀνόματι, ἀγγέλους πάντας λέγοντες ἢ δαίμονας ἢ ἥρωας*; Aug. civ. IX 1,4–6 *illi, qui deos quosdam bonos, quosdam malos esse dixerunt, daemones quoque appellaverunt nomine deorum, quamquam et deos, sed rarius, nomine daemonum*; Anon. c. philos. IV 94 p. 202 *Labeo certe philosophus et condiscipulus noster*; cf. Mastandrea 157–158; 139–142 **474aF** Corn. Labeo F 13 Mastandrea

	niam nonnulli vestrum, ut	niam nonnulli istorum, ut	
5	ita dixerim, daemonicola-	ita dixerim, daemonicola-	
	rum, in quibus et Labeo	rum, in quibus et Labeo	5
	est, eosdem perhibent ab	est, eosdem perhibent ab	
	aliis angelos dici, quos ipsi	aliis angelos dici, quos ipsi	
	daemones nuncupant, iam	daemones nuncupant, iam	
10	mihi de bonis angelis ali-	mihi de bonis angelis ali-	
	quid video disserendum.	quid video disserendum,	10
	Porphyrius:		
	nos esse angelos non ne-	quos isti esse non ne-	
	gamus, sed eos bonos dae-	gant, sed eos bonos daemo-	
15	mones vocare quam ange-	nes vocare quam angelos	
	los malumus	malunt.	

Theurgica et mythica

475F. Damascius in Phd. I 172 p. 105,8–10 (Phd. 69d)

Ὅτι οἱ μὲν τὴν φιλοσοφίαν προτιμῶσι, ὡς Πορφύριος καὶ Πλωτῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ φιλόσοφοι, οἱ δὲ τὴν ἱερατικήν, ὡς Ἰάμβλιχος καὶ Συριανὸς καὶ Πρόκλος καὶ οἱ ἱερατικοὶ πάντες.

476F. Iulianus imp. or. 8 (5) *Εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν* 161c1–9 (p. 209,15–23 Hertl.)

Ὑπὲρ δὲ ὧν εἰπεῖν ἐπῆλθέ μοι παρ' αὐτὸν ἄρτι τὸν τῆς ἁγιστείας καιρόν, ἀκούω μὲν ἔγωγε καὶ Πορφυρίῳ τινὰ

475F Beutler Porphyrii commentariis in Phd. adscribit. cf. Phd. 69d cf. Iambl. myst. II 11 p. 96,7–10 **476F** cf. Porph. 358F,22–29; 358aF cf. Iulian. ep. 12 p. 19,17–18 Bidez

πεφιλοσοφῆσθαι περὶ αὐτῶν, οὐ μὴν οἶδά γε (οὐ γὰρ ἐνέτυχον), εἰ καὶ συνενεχθῆναί που συμβαίη τῷ λόγῳ. τὸν
5 *Γάλλον δὲ ἐγὼ τουτονὶ καὶ τὸν Ἄττιν αὐτὸς οἴκοθεν ἐπινοῶ τοῦ γονίμου καὶ δημιουργικοῦ νοῦ τὴν ἄχρι τῆς ἐσχάτης ὕλης ἅπαντα γεννῶσαν οὐσίαν εἶναι, ἔχουσάν τε ἐν ἑαυτῇ πάντας τοὺς λόγους καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἐνύλων εἰδῶν.*

477F. Servius in Verg. ecl. V 65–66 (III 61,29–62,11)

Cur duo altaria Apollini se positurum dicat, cum constet supernos deos impari gaudere numero, infernos vero pari, ut 'numero deus impare gaudet', quod etiam pontificales indicant libri. sed constat secundum Porphyrii li-
5 brum, quem Solem appellavit, triplicem esse Apollinis potestatem, et eundem esse Solem apud superos, Libe-

5 cf. Sallust. IV,8–9; Iulian. ibid. 206,3–5 *τίς μὲν ὁ Ἄττις ἤτοι Γάλλος, τίς δὲ ἡ τῶν θεῶν Μήτηρ, καὶ ὁ τῆς ἁγνείας ταυτησὶ τρόπος ὁποῖος*; **477F** cf. P.71. libellum qui Sol inscribatur Porphyrium composuisse putant Bidez (= Porph. opus 76 Bidez) et Altheim (Porphyrios' Schrift über den Sonnengott, Aus Spätantike u. Christentum 1–58). sed haec fragmenta ad P.45 adscribenda esse putant Courcelle, LG 20, et Beutler, RE XXII (1953) 295–296. cf. Flamant 662–665 et Mastandrea 175 cf. Arnob. nat. III 33 p. 190,15–16 *quid, cum Liberum Apollinem Solem unum esse contenditis numen vocabulis amplificatum tribus*; Macr. Sat. I 18,1 *haec quae de Apolline diximus possunt etiam de Libero dicta existimari. nam Aristoteles, qui Theologumena scripsit, Apollinem et Liberum patrem unum eundemque deum esse;* 8 *in sacris enim haec religiosi arcani observatio tenetur, ut sol, cum in supero id est in diurno hemisphaerio est, Apollo vocitetur, cum in infero id est nocturno, Dionysus qui est Liber pater habeatur.* cf. Mastandrea 111–112 qui has sententias a Corn. Lab. defluxisse putat

rum patrem in terris, Apollinem apud inferos, unde etiam tria insignia circa eius simulacrum videmus: lyram, quae nobis caelistis harmoniae imaginem monstrat; grypem, quae eum etiam terrenum numen ostendit; sagittas, qui- 10 bus infernus deus et noxius indicatur, unde etiam Apollo dictus est *ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν*. hinc est quod et Homerus eundem tam pestilentiae dicit quam salutis auctorem. unde Vergilius, rationis eius peritus, per altaria supernum numen ostendit, per parem numerum internam indicat 15 potestatem.

478F. Macrobius sat. I 17,70

Addita est (*sc.* Apollinis Hieropolitani statuae) Gorgonea vestis, quod Minerva quam huius praesidem accipi-

10–14 cf. Macr. Sat. I 17,9–13 *alii cognominatum Apollinem putant ὡς ἀπολλύντα τὰ ζῷα* (cf. Pépin, Myth. 162 sq.), *exanimat enim et perimit animantes, cum pestem intemperie caloris immittit…hinc est quod arcu et sagittis Apollinis simulacra decorantur, ut per sagittas intellegatur vis emissa radiorum: αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς βάλλ'* (Hom. *A* 51). *idem auctor est et publicae sospitatis, quam creditur sol animantibus praestare temperie*; Firm. err. XVII 3 *perdere autem Graeci Apollin dicunt* **478F** cf. ad 308F,23; F. Altheim, Aus Spätantike u. Christentum 1–58, qui Sat. I 17–23 ex Porphyrio plerumque hausisse Macrobium putat et textum reconstitutum pp. 138–152 edidit. sed cf. Flamant 666; Mastandrea 169–180. quod ad Sat. I 18,5 pertinet (*physici Διόνυσον Διὸς νοῦν, quia solem mundi mentem esse dixerunt.*) cf. Ammian. Marc. XXI 1,11 *sol enim, ut aiunt physici, mens mundi nostras mentes ex sese velut scintillas diffunditans, cum eas incenderit vehementius, futuri conscias reddit* (cf. Szidat, MH 39 [1982] 137–139) **2** cf. Arnob. nat. III 31; Aug. civ. VII 16

477F 8 sepulchrum H **9** grypem quae eum H : gripen qui … (*2 litt. del.*) eum P : gripe meū quae A : grype meūque B (vel capreum vel clipeum *s. l.*) : griphem eum quae R

mus solis virtus sit, sicut et Porphyrius testatur *Minervam esse virtutem solis quae humanis mentibus prudentiam*
5 *subministrat.* nam ideo haec dea Iovis capite prognata memoratur, id est de summa aetheris parte edita, unde origo solis est.

479F. Augustinus civ. X 32,139–151 (I 459,16–29)

Non enim potest Porphyrius vel quicumque Platonici etiam in hac via quasi terrenarum rerum et ad vitam istam mortalem pertinentium divinationem praedictionemque contemnere, quod merito in aliis vaticinantibus
5 et quorumlibet modorum vel artium divinationibus faciunt. negant enim haec vel magnorum hominum vel magni esse pendenda, et recte. nam vel inferiorum fiunt praesensione causarum, sicut arte medicinae quibusdam antecedentibus signis plurima eventura valetudini praevi-
10 dentur; vel inmundi daemones sua disposita facta prae-

5 cf. Plat. Tim. 70a6–7; Cic. Tusc. I 20 *in capite sicut in arce posuit*; Claud. Mam. stat. an. 128,1 sq. *quid in Timaeo etiam arce quadam et quodam philosophiae vertice de anima pronuntiavit…missum facio.* cf. Turcan, Mithras Platonicus 94 cf. Porph. quaest. Hom. in Il. 241,8 *τῇ μὲν φρονήσει τὴν Ἀθηνᾶν*; cf. 359F,61; Aug. civ. IV 10; Serv. in Aen. IV 201 *Iovis qui aether est et Minervae quae supra aetherem est: unde de patris capite procreata esse dicitur*; cf. Pépin, Myth. 335 **479F 8–10** cf. Plot. IV 4,40 sq.; Porph. Aneb. p. 14,12 sq. Sodano (Iambl. myst. 164,6 sq.; 165,19)

478F 6 *post* est *addunt* DE LIBERO PATRE *codd.* **479F 4** vaticinantibus CAKFBael : vaticinationibus bβpsv Hoffm. **9** plurimae vent. C²abβ : plurima vent. eps valetudini CArBβbev : valetudine Fps *Hoffm.*

nuntiant, quorum ius et in mentibus atque cupiditatibus iniquorum ad quaeque congruentia facta ducendis quodam modo sibi vindicant et in materia infima fragilitatis humanae.

480F. ANECDOTA GRAECA I 125,16–23 Bekker (Anon. *Περὶ συντάξεως*)

Ἀμύνω καὶ ἐπαμύνω: ἤτοι βοηθῶ ἢ ἐκδικῶ, δοτικῇ· ἀμύνομαι δὲ τὸ τιμωροῦμαι αἰτιατικῇ. τοῦ μὲν πρώτου Ἰσοκράτους … τοῦ δὲ δευτέρου Πορφύριος· «προστρίψασθαι μύσος καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἠδικηκότα.»

Mathematica

481T. EUNAPIUS vitae sophistarum IV 2,2, 9,14–15

… ἢ ὅσα τῶν ἀριθμῶν ἤρτηται ἢ ὅσα νεύει πρὸς γεωμετρίαν …

482F. PROCLUS in Eucl. elem. 255,12–14

Ὅλως γὰρ εἰδέναι χρὴ ὅτι πᾶσαι αἱ μαθηματικαὶ πίστεις ἢ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν εἰσιν ἢ ἐπὶ τὰς ἀρχάς, ὥς πού φησι καὶ ὁ Πορφύριος.

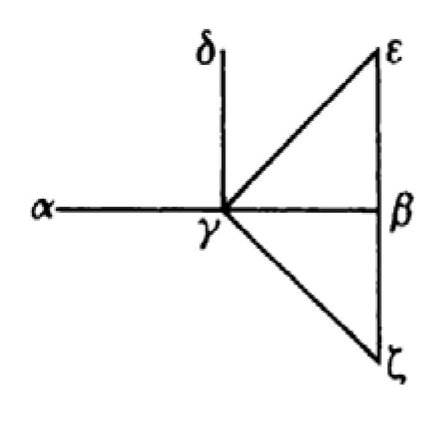
480F cf. Krumbacher, Gesch. d. byz. Lit. 571–573 **4** cf. Porph. abst. II 11 p. 141,18–19 N. *ἐν μύσει τὸ ἅψασθαι*
481T = 1T,89–90

13 infirma Fabβlp²s²

483 F. Proclus in Eucl. elem. 297,1–298,3

(Euclid. prop. XIV *ἐὰν πρός τινι εὐθείᾳ καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ δύο εὐθεῖαι ἑξῆς μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰς ἐφεξῆς γωνίας δύο ὀρθαῖς ἴσαις ποιῶσιν, ἐπ' εὐθείας ἔσονται ἀλλήλαις αἱ εὐθεῖαι.*)

5 *Ὅτι δὲ ἄρα δυνατὸν πρὸς τῇ αὐτῇ εὐθείᾳ καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ δύο εὐθείας ἑξῆς κειμένας, ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέντοι μέρη δύο ποιεῖν ὀρθαῖς ἴσας τὰς πρὸς τῇ μιᾷ εὐθείᾳ γωνίας, δείξομεν οὕτως, ὥσπερ Πορφύριος. ἔστω τις εὐθεῖα ἡ* $\overline{\alpha\beta}$ *καὶ σημεῖον*
10 *τὸ τυχὸν ἐπ' αὐτῆς τὸ* $\overline{\gamma}$, *καὶ τῇ* $\overline{\alpha\beta}$ *ἤχθω πρὸς ὀρθὰς ἡ* $\overline{\gamma\delta}$, *καὶ τετμήσθω δίχα ἡ ὑπὸ* $\overline{\delta\gamma\beta}$ *τῇ* $\overline{\gamma\varepsilon}$, *καὶ ἀπὸ τοῦ* $\overline{\varepsilon}$ *κάθετος ἡ* $\overline{\varepsilon\beta}$,
15 *καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ* $\overline{\varepsilon\beta}$, *καὶ κείσθω τῇ* $\overline{\varepsilon\beta}$ *ἴση ἡ* $\overline{\beta\zeta}$, *καὶ ἐπεζεύχθω ἡ* $\overline{\gamma\zeta}$. *ἐπεὶ οὖν ἴση ἡ* $\overline{\varepsilon\beta}$ *τῇ* $\overline{\beta\zeta}$, *κοινὴ δὲ ἡ* $\overline{\beta\gamma}$ *καὶ γωνίας ἴσας περιέχ-*
20 *ουσιν – ὀρθαὶ γάρ εἰσιν –,*

βάσις ἄρα ἡ $\overline{\varepsilon\gamma}$ *βάσει τῇ* $\overline{\gamma\zeta}$ *ἴση καὶ πάντα δὴ πᾶσιν. ἡ ἄρα ὑπὸ* $\overline{\varepsilon\gamma\beta}$ *γωνία ἴση τῇ ὑπὸ* $\overline{\zeta\gamma\beta}$· *ἡμίσεια δὲ ὀρθῆς ἡ ὑπὸ* $\overline{\varepsilon\gamma\beta}$ *– δίχα γὰρ τέτμηται ὀρθὴ τῇ* $\overline{\varepsilon\gamma}$ *– ἡμίσεια ἄρα ὀρθῆς ἐστιν ἡ ὑπὸ* $\overline{\zeta\gamma\beta}$· *μιᾶς ἄρα καὶ ἡμισείας ὀρθῆς*
25 *ἐστιν ἡ ὑπὸ* $\overline{\delta\gamma\zeta}$· *ἐστὶν δὲ καὶ ἡ ὑπὸ* $\overline{\delta\gamma\varepsilon}$ *ἡμίσεια ὀρθῆς*·

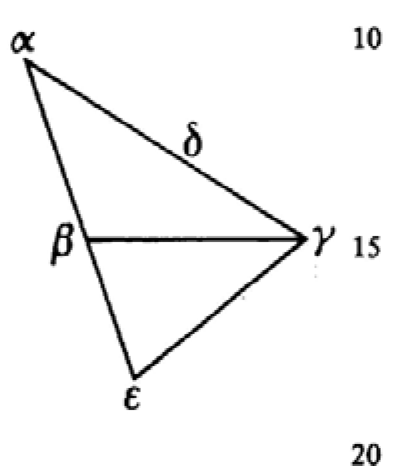
483 F 19 *ἴσας* om. M   23 *τέμνεται* Gr.   *ὀρθῇ* M   *τῇ* $\overline{\varepsilon\gamma}$ c : *ἡ* $\overline{\varepsilon\gamma\zeta}$ Gr.   23–24 *ἡμίσεια ἄρα ἡμισείας ὀρθῆς* M   24 *ἡ ὑπὸ* $\overline{\zeta\gamma\beta}$· *μιᾶς ἄρα* om. Gr.   *καὶ* om. M   *καὶ ἡμισείας ὀρθῆς ἐστιν*] *καὶ ὀρθὴ* Gr.

πρὸς τῇ $\overline{\gamma\delta}$ ἄρα εὐθείᾳ καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ τῷ $\overline{\gamma}$ δύο εὐθεῖαι ἑξῆς κεῖνται ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη αἱ $\overline{\gamma\varepsilon}$ $\overline{\gamma\zeta}$ ποιοῦσαι δύο ὀρθαῖς ἴσας γωνίας, ἡμίσειαν μὲν ἡ $\overline{\gamma\varepsilon}$, μίαν δὲ καὶ ἡμίσειαν ἡ $\overline{\gamma\zeta}$.

484F. PROCLUS in Eucl. elem. 315,11–316,13

(Euclid. prop. XVIII *παντὸς τριγώνου ἡ μείζων πλευρὰ τὴν μείζονα γωνίαν ὑποτείνει.*)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ γεωμέτρης ἐν τῇ κατασκευῇ λαβὼν τὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ τρίγωνον καὶ μείζονα τὴν $\overline{\alpha\gamma}$ τῆς $\overline{\alpha\beta}$, ἵνα δείξῃ τῆς πρὸς τῷ $\overline{\gamma}$ γωνίας τὴν πρὸς τῷ $\overline{\beta}$ μείζονα, ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς $\overline{\alpha\gamma}$ τῇ $\overline{\alpha\beta}$ ἴσην τὴν $\overline{\alpha\delta}$, φαίη δ' ἄν τις ὅτι πρὸς τῷ $\overline{\gamma}$ δεῖ γενέσθαι τὴν ἀφαίρεσιν, φέρε καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως δείξωμεν τὸ προκείμενον, ὡς Πορφύριος. ἔστω γὰρ ἡ $\overline{\delta\gamma}$ ἴση τῇ $\overline{\alpha\beta}$ καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ $\overline{\alpha\beta}$ ἐπὶ τὸ $\overline{\varepsilon}$ καὶ κείσθω ἡ $\overline{\beta\varepsilon}$ τῇ $\overline{\delta\alpha}$ ἴση. ὅλη ἄρα ἡ $\overline{\alpha\varepsilon}$ ἴση τῇ $\overline{\alpha\gamma}$, καὶ ἐπεζεύχθω ἡ $\overline{\varepsilon\gamma}$. ἐπεὶ οὖν ἡ $\overline{\alpha\varepsilon}$ τῇ $\overline{\alpha\gamma}$ ἴση, καὶ ἡ ὑπὸ $\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$ ἴση τῇ ὑπὸ $\overline{\alpha\gamma\varepsilon}$ διὰ τὸ πέμπτον. ἡ ἄρα ὑπὸ $\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$ μείζων τῆς ὑπὸ $\overline{\alpha\gamma\beta}$. ἐστὶν δὲ καὶ ἡ ὑπὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ μείζων τῆς ὑπὸ $\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$. τοῦ γὰρ $\overline{\gamma\beta\varepsilon}$ μία πλευρὰ ἐκβέβληται ἡ $\overline{\varepsilon\beta}$, καὶ ἡ ὑπὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ ἐκτὸς οὖσα

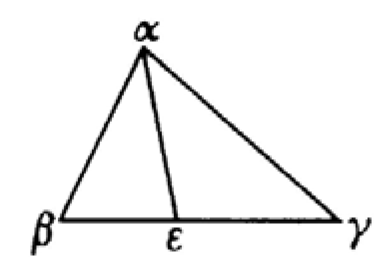
τῆς ἀπεναντίον καὶ ἐντὸς μείζων ἐστί. πολλῷ ἄρα μείζων ἡ ὑπὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ τῆς ὑπὸ $\overline{\alpha\gamma\beta}$, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

484F 20 ἡ $\overline{\varepsilon\gamma}$ M

485 F. PROCLUS in Eucl. elem. 323,5–326,5

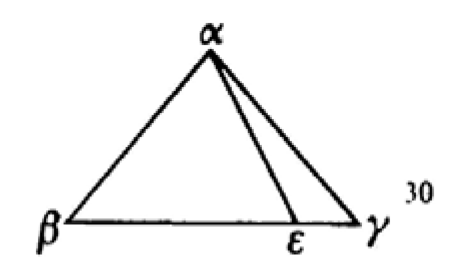
(Euclid. prop. XX *παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζονές εἰσι πάντη μεταλαμβανόμεναι.*)

*Δεῖ δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀποδείξεις τοῦ προκειμένου θεω-
ρήματος συντόμως ἱστορῆσαι, ὅσας οἱ περὶ Ἥρωνα καὶ
5 Πορφύριον ἀνέγραψαν τῆς εὐθείας μὴ προσεκβαλλομένης,
ὃ πεποίηκεν ὁ στοιχειωτής. ἔστω τρίγωνον τὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$. δεῖ δὴ
δεῖξαι τὰς $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\alpha\gamma}$ τῆς $\overline{\beta\gamma}$ μείζ-
ους. τετμήσθω δίχα ἡ πρὸς τῷ
$\overline{\alpha}$ γωνία. ἐπεὶ οὖν τριγώνου
10 τοῦ $\overline{\alpha\beta\varepsilon}$ γωνία ἐκτὸς ἡ ὑπὸ
$\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$, μείζων ἐστὶ τῆς ὑπὸ
$\overline{\beta\alpha\varepsilon}$· ἀλλ' ἡ ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\varepsilon}$ τῇ ὑπὸ
$\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$ ἴση· ἡ ἄρα ὑπὸ $\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$ μεί-
ζων τῆς ὑπὸ $\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$, ὥστε καὶ ἡ
15 $\overline{\alpha\gamma}$ πλευρὰ τῆς $\overline{\gamma\varepsilon}$ μείζων. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ $\overline{\alpha\beta}$ τῆς
$\overline{\beta\varepsilon}$ μείζων. τριγώνου γὰρ τοῦ $\overline{\alpha\varepsilon\gamma}$ ἐκτὸς ἡ ὑπὸ $\overline{\alpha\varepsilon\beta}$ καὶ
μείζων τῆς ὑπὸ $\overline{\gamma\alpha\varepsilon}$, τουτέστιν τῆς ὑπὸ $\overline{\varepsilon\alpha\beta}$, ὥστε καὶ ἡ
$\overline{\alpha\beta}$ τῆς $\overline{\beta\varepsilon}$ μείζων. αἱ ἄρα $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\alpha\gamma}$ τῆς $\overline{\beta\gamma}$ ὅλης μείζους.
ὁμοίως δείξομεν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

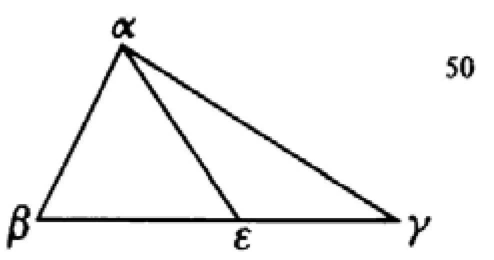
*20 Πάλιν ἔστω τρίγωνον τὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$· εἰ μὲν οὖν ἰσόπλευρόν
ἐστι τὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$, πάντως αἱ δύο μείζους τῆς λοιπῆς – τριῶν
γὰρ ἴσων δύο ὁποιαοῦν διπλάσια τοῦ ἑνός – εἰ δὲ ἰσοσκε-
λές, ἤτοι ἐλάσσονα ἔχει τῶν ἴσων ἑκατέρας τὴν βάσιν ἢ
μείζονα. εἰ μὲν οὖν ἐλάσσων ἡ βάσις, πάλιν αἱ δύο μείζους
25 τῆς λοιπῆς· εἰ δὲ μείζων ἡ βάσις, ἔστω ἡ $\overline{\beta\gamma}$ μείζων, καὶ*

485 F 7 *τῆς $\overline{\beta\gamma}$* om. Gr. : add. c 15 *τὰ αὐτὰ*] *ταῦτα* Gr. 22 *ἴσων* c : *οὐσῶν* Gr. 23 *ἑκατέραν* M Gr. 24 *πάλαι* Gr.

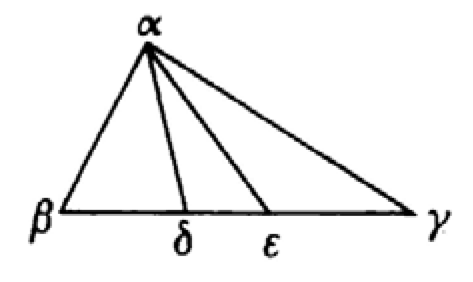
ἀφῃρήσθω ἴση ἑκατέρᾳ ἐκείνων ἡ $\overline{βε}$, καὶ ἐπεζεύχθω ἡ $\overline{αε}$. ἐπεὶ οὖν τριγώνου τοῦ $\overline{αεβ}$ ἐκτὸς ἡ ὑπὸ $\overline{αεγ}$ γωνία, μείζων ἐστὶ τῆς ὑπὸ $\overline{βαε}$. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ ὑπὸ $\overline{αεβ}$ τῆς ὑπὸ $\overline{γαε}$ μείζων. αἱ ἄρα περὶ τὴν $\overline{αε}$ γωνίαι μείζους ὅλης τῆς πρὸς τῷ $\overline{α}$, ὧν ἡ ὑπὸ $\overline{βεα}$ ἴση τῇ ὑπὸ $\overline{βαε}$, ἐπεὶ καὶ ἡ $\overline{αβ}$ τῇ $\overline{βε}$ ἴση. λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ $\overline{αεγ}$ τῆς ὑπὸ $\overline{γαε}$ μείζων, ὥστε καὶ ἡ $\overline{αγ}$ τῆς $\overline{γε}$ μείζων. ἦν δὲ ἡ $\overline{αβ}$ τῇ $\overline{βε}$ ἴση. αἱ ἄρα $\overline{αβ}$ $\overline{αγ}$ μείζους τῆς $\overline{βγ}$. εἰ δὲ σκαληνὸν τὸ $\overline{αβγ}$, ἔστω μεγίστη ἡ $\overline{αβ}$, μέση ἡ $\overline{αγ}$, ἐλαχίστη ἡ $\overline{βγ}$. ἡ μὲν οὖν μεγίστη μεθ' ἑκατέρας ληφθεῖσα πάντως μείζων τῆς λοιπῆς· καὶ γὰρ καθ' αὑτὴν ἑκατέρας μείζων. εἰ δὲ τὴν $\overline{αγ}$ καὶ $\overline{βγ}$ δεῖξαι ζητοῖμεν τῆς $\overline{αβ}$ μεγίστης οὔσης μείζονας, ὡς ἐπὶ τοῦ ἰσοσκελοῦς ποιήσομεν ἀπὸ τῆς μεγίστης ἀφελόντες τῇ ἑτέρᾳ ἴσην, καὶ ἐπιζεύξαντες ἀπὸ τοῦ $\overline{γ}$, καὶ ἀποχρησάμενοι ταῖς ἐκτὸς τῶν τριγώνων γωνίαις.

Πάλιν ἔστω τρίγωνον τυχὸν | τὸ $\overline{αβγ}$. λέγω ὅτι αἱ $\overline{αβ}$ $\overline{αγ}$ μείζους εἰσὶ τῆς $\overline{βγ}$. εἰ γὰρ μή, ἤτοι ἴσαι εἰσὶν ἢ ἐλάσσους, ἔστωσαν ἴσαι, καὶ ἀφῃρήσθω τῇ $\overline{αβ}$ ἴση ἡ $\overline{βε}$. λοιπὴ ἄρα ἡ $\overline{εγ}$ τῇ $\overline{αγ}$ ἴση. ἐπεὶ οὖν ἡ $\overline{αβ}$ τῇ $\overline{βε}$ ἴση, γωνίας ἴσας ὑποτείνουσιν. ὁμοίως δὴ καί, ἐπεὶ ἡ $\overline{αγ}$ τῇ $\overline{γε}$ ἴση, γωνίας ἴσας ὑποτείνουσιν. αἱ ἄρα

26 *ἑκατέρα* M Gr. **33** *περὶ τὴν* $\overline{α}$ *καὶ* $\overline{ε}$ Gr. **36** *ἦν δὲ καὶ* Gr. **39** *μεθ' ἑκατέραν λειφθεῖσα* Gr. **40** *καθετὴν* M : *καθ' ἑαυτὴν* Gr. *ἑτέρας* Gr. : *ἑκατέρας* c **42** *μείζονα* M **43** *ἑκατέρᾳ* Gr. **52–54** *ὁμοίως – ὑποτείνουσιν* om. Gr.

55 *πρὸς τῷ $\overline{\varepsilon}$ γωνίαι ἴσαι καὶ αἱ πρὸς τῷ $\overline{\alpha}$, ὅπερ ἀδύνατον. πάλιν δὴ ἔστωσαν ἐλάσσους αἱ $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\alpha\gamma}$ τῆς $\overline{\beta\gamma}$, καὶ ἀφῃρήσθω τῇ μὲν $\overline{\alpha\beta}$ ἴση ἡ $\overline{\beta\delta}$, τῇ δὲ $\overline{\alpha\gamma}$ ἡ $\overline{\gamma\varepsilon}$. ἐπεὶ οὖν ἴση ἡ $\overline{\alpha\beta}$ τῇ $\overline{\beta\delta}$, ἴση ἡ ὑπὸ $\overline{\beta\delta\alpha}$ τῇ ὑπὸ*
60 *$\overline{\beta\alpha\delta}$, καὶ ἐπεὶ ἴση ἡ $\overline{\alpha\gamma}$ τῇ $\overline{\gamma\varepsilon}$, ἴση ἡ ὑπὸ $\overline{\gamma\varepsilon\alpha}$ τῇ ὑπὸ $\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$· δύο ἄρα αἱ ὑπὸ $\overline{\beta\delta\alpha}$ $\overline{\gamma\varepsilon\alpha}$ ἴσαι δυσὶν ταῖς ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\delta}$ καὶ $\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$. πάλιν ἐπεὶ*

65 *τριγώνου τοῦ $\overline{\alpha\delta\gamma}$ ἐκτὸς ἡ ὑπὸ $\overline{\beta\delta\alpha}$, μείζων τῆς ὑπὸ $\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$, καὶ γὰρ τῆς ὑπὸ $\overline{\delta\alpha\gamma}$. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καί, ἐπεὶ τριγώνου τοῦ $\overline{\alpha\beta\varepsilon}$ ἐκτὸς ἡ ὑπὸ $\overline{\gamma\varepsilon\alpha}$, μείζων τῆς ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\delta}$, καὶ γὰρ τῆς ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\varepsilon}$ μείζων. αἱ ὑπὸ $\overline{\beta\delta\alpha}$ $\overline{\gamma\varepsilon\alpha}$ μείζους ἐκεῖ δύο τῶν ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\delta}$ $\overline{\varepsilon\alpha\gamma}$. ἦσαν δὲ καὶ ἴσαι αὐταῖς·*
70 *ὅπερ ἀδύνατον. αἱ ἄρα $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\alpha\gamma}$ οὔτε ἴσαι εἰσὶν τῇ $\overline{\beta\gamma}$ οὔτε ἐλάσσους, ἀλλὰ μείζους. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

486F. Proclus in Eucl. elem. 347,20–352,14

(Euclid. prop. XXVI *ἐὰν δύο τρίγωνα δύο γωνίας δύο γωνίαις ἴσας ἔχῃ, ἑκατέραν ἑκατέρᾳ, ἔχῃ δὲ καὶ μίαν πλευρὰν μιᾷ πλευρᾷ ἴσην, ἤτοι τὴν πρὸς ταῖς ἴσαις γωνίαις ἢ τὴν ὑποτείνουσαν ὑπὸ μίαν τῶν ἴσων γωνιῶν, καὶ τὰς λοιπὰς πλευρὰς ταῖς λοι-*
5 *παῖς πλευραῖς ἴσας ἕξει καὶ τὴν λοιπὴν γωνίαν τῇ λοιπῇ γωνίᾳ ἴσην ἕξει.*)

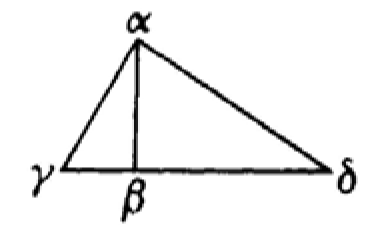
Τὸν τὰ τρίγωνα καὶ τὰς πλευρὰς καὶ τὰς γωνίας καὶ τὰ ἐμβαδὰ συγκρίνειν βουλόμενον ἀναγκαῖον ἢ μόνας τὰς

55 *πρὸς τὸ $\overline{\alpha\varepsilon}$* M : *πρὸς τῇ $\overline{\varepsilon\gamma}$* c : *ad e signum* Ba. : *ad e* Za.
63–64 *τῇ ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\delta}$* M Gr. **66** *καὶ ἐπὶ* Gr.

πλευρὰς λαβόντα ἴσας ζητεῖν τὴν ἰσότητα τῶν γωνιῶν, ἢ μόνας τὰς γωνίας ἴσας ζητεῖν τὴν ἰσότητα τῶν πλευρῶν, ἢ 10
μίξαντα γωνίας καὶ πλευράς. μόνας μὲν οὖν γωνίας ἴσας λαβὼν οὐκ ἠδύνατο δεικνύναι καὶ τὰς πλευρὰς τῶν τριγώνων ἴσας. ἐστὶν γὰρ ἰσογώνια τρίγωνα καὶ τὰ σμικρότατα τοῖς μεγίστοις, καὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς περιεχομένοις χωρίοις λειπόμενα τῶν ἑτέρων, τὰς δὲ γωνίας ἴσας ἔχοντα 15
ἐκείνοις κατὰ μίαν. μόνας δὲ τὰς πλευρὰς ἴσας ὑποθέμενος πάντα ἔδειξεν ἴσα κατὰ τὸ ὄγδοον θεώρημα, ἐν ᾧ δύο τρίγωνά ἐστιν ἔχοντα δύο πλευρὰς ἴσας δυσὶν ἑκατέραν ἑκατέρᾳ καὶ τὴν βάσιν ἴσην τῃ βάσει. καί δείκνοται ἰσογώνια ταῦτα καί ἴσων περιληπτικὰ χωρίων. καὶ ὁ στοι- 20
χειωτὴς τὴν προσθήκην ταύτην ἀφεῖλεν ὡς ἑπομένην ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀποδείξεως οὐ δεομένην, καθάπερ διὰ τὸ τέταρτον. πλευρὰς δὲ καὶ γωνίας λαμβάνων ἢ μίαν πλευρὰν ὤφειλεν λαβεῖν μιᾷ ἴσην καὶ μίαν γωνίαν μιᾷ γωνίᾳ, ἢ μίαν πλευρὰν καὶ τὰς δύο γωνίας τῶν τριγώνων ἴσας, ἢ 25
ἀνάπαλιν μίαν γωνίαν καὶ δύο πλευράς, ἢ μίαν γωνίαν καὶ τρεῖς πλευράς, ἢ μίαν πλευρὰν καὶ τὰς τρεῖς γωνίας, ἢ καὶ πλείους μιᾶς πλευρὰς λαμβάνειν καὶ πλείους μιᾶς γωνίας. ἀλλὰ μίαν γωνίαν καὶ μίαν πλευρὰν λαβὼν οὐκ ἐδείκνυ τὸ προκείμενον τῶν ἄλλων τὴν ἰσότητα. δυνατὸν γοῦν δύο 30
τρίγωνα κατὰ μίαν μόνην πλευρὰν ἴσα ὄντα καὶ μίαν γωνίαν πᾶσιν ἄνισα τοῖς λοιποῖς ὑπάρχειν. ἔστω γὰρ εὐθεῖα ἡ $\overline{αβ}$ ἑστῶσα ὀρθὴ ἐπὶ τὴν $\overline{γδ}$, μείζων δὲ τῆς $\overline{βγ}$ ἡ $\overline{βδ}$,

486F **13** *ἰσόγωνα* Gr. : *ἰσογώνια* c **16** *ἴσας* om. Gr. : add. c **18–19** *ἑκατέραν ἑκατέρᾳ*] *ἑκατέρας* M : *ἑκατέρας ἑκατέραις* Gr. **19** *ἰσόγωνα* Gr. : *ἰσογώνια* c **22** *καθάπερ* om. Gr. **26** post *ἀνάπαλιν* add. *τῶν τριγώνων ἴσας* Gr. **27** *τὰς* om. Gr. : add. c **28** *πλείω μιᾶς πλευρᾶς* Gr. : *πλείονας μιᾶς πλευρᾶς* c **29** *ἐδείκνυτο τὸ* c **31** *μόνην μίαν* Gr. **32** *παντάπασιν ἄνισα* Gr. : *πᾶσιν ἄνισαι* c

καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ $\overline{\alpha\gamma}$ $\overline{\alpha\delta}$. *οὐκοῦν τοῖς τριγώνοις τούτ-*
35 *οις μία μὲν κοινὴ πλευρὰ καὶ μία γωνία μιᾷ ἴση, τὰ δὲ ἄλλα ἄνισα πάντα. μίαν δὲ πλευρὰν καὶ δύο γωνίας λαβεῖν ἐξῆν καὶ δεῖξαι τὰ λοιπὰ ἴσα. καὶ τοῦτο ποιεῖ διὰ τοῦδε τοῦ θεωρήματος, μίαν δὲ πλευρὰν καὶ τρεῖς γωνίας ἴσας ἔτι*
40 *ὑποτίθεσθαι περιττόν, εἴπερ καὶ δύο μόνων ἴσων οὐσῶν δέδεικται ἡ τῶν λοιπῶν ἰσότης. πάλιν μίαν γωνίαν καὶ δύο πλευρὰς λαβὼν ἔδειξεν τὰ*

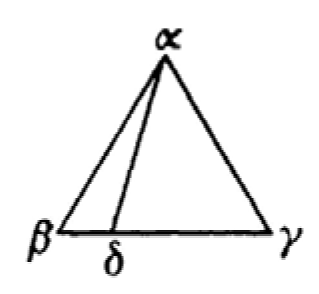

45 *ἄλλα ἴσα ἐν τῷ τετάρτῳ θεωρήματι. μίαν δὲ γωνίαν καὶ τρεῖς πλευρὰς ἴσας λαβεῖν περίεργον ἦν, καὶ γὰρ αἱ δύο μόνον ἴσαι ληφθεῖσαι συνῆγον τὴν ἰσότητα τῶν ἄλλων. καὶ μὴν καὶ τὸ δύο πλευρὰς καὶ δύο γωνίας ἴσας λαμβάνειν, ἢ δύο πλευρὰς καὶ τρεῖς γωνίας ἴσας, ἢ δύο γωνίας καὶ*
50 *τρεῖς πλευράς, ⟨ἢ τρεῖς γωνίας καὶ τρεῖς πλευράς⟩ πάντα ταῦτα περιττά. τὰ γὰρ ταῖς ἐλάττοσιν ὑποθέσεσιν ἑπόμενα πάντως ἀκολουθεῖ καὶ ταῖς πλείοσι, μόνον μετὰ τῶν δεόντων προσδιορισμῶν λαμβανομένων τῶν ὑποθέσεων. τρεῖς οὖν ἡμῖν ἀνεφάνησαν ὑποθέσεις ἀποδείξεως δεόμεναι, ἥ τε*
55 *μόνας λαμβάνουσα τὰς τρεῖς πλευρὰς καὶ ἡ τὰς δύο πλευρὰς καὶ τὴν μίαν γωνίαν καὶ ἡ ἀντίθετος πρὸς ταύτην ἡ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ τὰς δύο γωνίας, ἣν νῦν ὁ γεωμέτρης προστίθησιν. καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα τρία μόνα θεωρήματα*

40 *ἧπερ* c **50** add. Morrow ex Ba. **52** *δοθέντων* Gr. Morrow : *δεόντων* Bc : *datis decentibus* Ba. mrg. **53** *προσδιορισμὸν* MB **54** *ἀνεφάνησαν* c : *ἀνέφυσαν* Gr. **55** *καὶ ἡ τὰς δύο πλευρὰς* om. MB Gr., Ba. etiam *καὶ τὴν μίαν γωνίαν* om. et *καὶ ἡ ἀντίθετος πρὸς ταύτην* post *προστίθησιν* add. **58** *μόνα τὰ τρία* Gr.

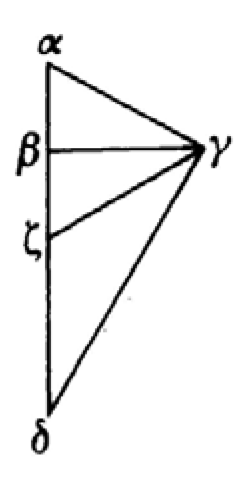
περὶ τῆς ἰσότητος τῶν τριγώνων ἔχομεν τῆς ἐν ταῖς πλευραῖς καὶ ταῖς γωνίαις, τῶν ἄλλων πασῶν ὑποθέσεων ἢ 60 *ἀδυνάτων οὐσῶν δεῖξαι τὸ ζητούμενον ἢ δυνατῶν μέν, ἀλλὰ περιττῶν τῷ δι' ἐλαττόνων ὑποθέσεων τὰ αὐτὰ πεφηνέναι.*

Ὥσπερ οὖν, ὅτε δύο πλευρὰς ἐλάμβανεν ἴσας δυσὶν καὶ γωνίᾳ μιᾷ μίαν ἴσην, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐλάμβανεν γωνίαν, 65 *ἀλλ', ὡς αὐτοῦ προσετίθει, τὴν ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν περιεχομένην, οὕτω καὶ δύο γωνίας δυσὶ λαμβάνων ἴσας καὶ μίαν πλευρὰν μιᾷ, οὐ τὴν τυχοῦσαν λαμβάνει ταύτην, ἀλλ' ἤτοι τὴν πρὸς ταῖς ἴσαις γωνίαις ἢ τὴν ὑποτείνουσαν ὑπὸ μίαν τῶν ἴσων γωνιῶν. οὔτε γὰρ γωνίαν ἐπὶ τοῦ τετάρτου* 70 *ληφθεῖσαν ἴσην τὴν τυχοῦσαν οὔτε πλευρὰν ἐπὶ τοῦδε τοῦ θεωρήματος οἷαν ποτὲ δεικνύναι τὰ λοιπὰ ἴσα δυνατόν· λέγω δὲ οἷον ὄντος ἰσοπλεύρου τριγώνου τοῦ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ διῃρήσθω ἡ $\overline{\beta\gamma}$ εἰς ἄνισα τῇ $\overline{\alpha\delta}$. γίνεται ἄρα δύο τρίγωνα τὰς $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\alpha\delta}$ ταῖς $\overline{\alpha\gamma}$ $\overline{\alpha\delta}$ ἴσας ἔχοντα* 75 *καὶ μίαν γωνίαν τὴν πρὸς τῷ $\overline{\beta}$ τῇ πρὸς τῷ $\overline{\gamma}$ ἴσην· ἀλλ' οὐκέτι τὰ λοιπὰ ἴσα, οἷον ἡ $\overline{\beta\delta}$ τῇ $\overline{\delta\gamma}$· ἄνισοι γάρ· ἀλλ' οὐδὲ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ἴσαι. τὸ δὲ* 80 *αἴτιον ὅτι γωνίᾳ γωνίαν ἴσην ἐλάβομεν οὐ τὴν ὑπὸ τῶν ἴσων πλευρῶν περιεχομένην. κατὰ ταὐτὰ δὴ καὶ τοῦτο τὸ θεώρημα φανήσεται διαπίπτον, εἰ μὴ λάβοιμεν κατὰ τὸν εἰρη-*

60 *πασῶν ὑποθέμενων* Gr. : *πάντων ὑποθέσεων* c **62** *πεφηνέναι* c : *πέφηνεν* M : *πεφυκέναι* Gr. **67** post *γωνίας* add. *περισσὴν* Gr. : del. c **69** *ἤτοι* c : *ἦν* Gr. **80** *γωνίαι* om. Gr. : add. c **83** *κατὰ ταῦτα* M Gr. : *eodem sane modo* Ba.

85 *μένον διορισμὸν ἴσην τὴν πλευρὰν τὴν ὑποτείνουσαν ὑπὸ*
μίαν τῶν ἴσων γωνιῶν ἢ τὴν πρὸς ταῖς ἴσαις γωνίαις. ἔστω
γὰρ ὀρθογώνιον τὸ $\overline{\alpha\beta\gamma}$*, ὀρθὴν ἔχον τὴν πρὸς τῷ* $\overline{\beta}$ *γω-*
νίαν καὶ μείζονα τὴν $\overline{\beta\gamma}$ *τῆς* $\overline{\beta\alpha}$*, καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ* $\overline{\alpha\beta}$*,*
καὶ συνεστάτω τῇ ὑπὸ $\overline{\beta\alpha\gamma}$ *γωνίᾳ ἴση πρὸς τῇ* $\overline{\beta\gamma}$ *καὶ τῷ*
90 *πρὸς αὐτῇ σημείῳ τῷ* $\overline{\gamma}$ *ἡ ὑπὸ* $\overline{\beta\gamma\delta}$
καὶ συμπιπτέτωσαν αἱ $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\gamma\delta}$ *ἐκ-*
βαλλόμεναι κατὰ τὸ $\overline{\delta}$*. δύο οὖν τρί-*
γωνά ἐστι τὰ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ $\overline{\beta\gamma\delta}$ *ἔχοντα μίαν*
πλευρὰν κοινὴν τὴν $\overline{\beta\gamma}$ *καὶ δύο γω-*
95 *νίας ἴσας, τὴν μὲν ὑπὸ* $\overline{\alpha\beta\gamma}$ *τῇ ὑπὸ*
$\overline{\gamma\beta\delta}$ *– ὀρθαὶ γάρ – τὴν δὲ ὑπὸ* $\overline{\beta\alpha\gamma}$
τῇ ὑπὸ $\overline{\beta\gamma\delta}$ *– οὕτως γὰρ συνέστη-*
σαν –. ἴσα ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ τὰ
τρίγωνα. καίτοι δείκνυται τὸ $\overline{\beta\delta\gamma}$
100 *μεῖζον τοῦ* $\overline{\alpha\beta\gamma}$*. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν* $\overline{\beta\gamma}$
κοινὴν ἐλάβομεν ἐν μὲν τῷ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ *ὑπο-*
τείνουσαν τὴν μίαν τῶν ἴσων γωνιῶν

τὴν πρὸς τῷ $\overline{\alpha}$*, ἐν δὲ τῷ* $\overline{\beta\gamma\delta}$ *πρὸς ταῖς ἴσαις οὖσαν γωνί-*
αις. ἔδει δὲ ἄρα ἐν ἀμφοῖν ἢ μίαν ὑποτείνειν τῶν ἴσων
105 *γωνιῶν ἢ πρὸς ταῖς ἴσαις κεῖσθαι γωνίαις. τοῦτο δὲ μὴ*
φυλάττοντες ἴσον ἀποφαίνομεν τὸ τρίγωνον, ὃ ἐστι μεῖζον
ἐξ ἀνάγκης. πῶς γὰρ οὐ μεῖζον τὸ $\overline{\beta\gamma\delta}$ *τοῦ* $\overline{\alpha\beta\gamma}$*; συνε-*
στάτω γὰρ πρὸς τῇ $\overline{\beta\gamma}$ *εὐθείᾳ καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ*
τῷ $\overline{\gamma}$ *τῇ ὑπὸ* $\overline{\alpha\gamma\beta}$ *ἴση ἡ ὑπὸ* $\overline{\zeta\gamma\beta}$*· μείζων γὰρ τῆς ὑπὸ*
110 $\overline{\alpha\gamma\beta}$ *ἡ ὑπὸ* $\overline{\beta\gamma\delta}$*, ὥσπερ καὶ ἡ πρὸς τῷ* $\overline{\alpha}$ *γωνία. ἐπεὶ οὖν*
δύο τρίγωνά ἐστι τὰ $\overline{\alpha\beta\gamma}$ $\overline{\beta\gamma\zeta}$ *δύο γωνίας ἔχοντα τὰς ὑπὸ*
$\overline{\alpha\beta\gamma}$ $\overline{\beta\gamma\alpha}$ *δυσὶν ἴσαις ταῖς ὑπὸ* $\overline{\gamma\beta\zeta}$ $\overline{\beta\gamma\zeta}$*, ἑκατέραν ἑκα-*
τέρᾳ, καὶ μίαν πλευρὰν κοινὴν τὴν πρὸς ταῖς ἴσαις γωνίαις
τὴν $\overline{\beta\gamma}$*, ἴσα ἐστὶ τὰ τρίγωνα. μεῖζον δὲ τὸ* $\overline{\beta\gamma\delta}$ *τοῦ* $\overline{\beta\gamma\zeta}$*·*

85 *τὴν*[1] om. Gr. **92** $\overline{\beta\delta}$ $\overline{\gamma\delta}$ Gr. : $\overline{\alpha\beta}$ $\overline{\gamma\delta}$ c **96** *ὀρθαὶ γὰρ* om. Gr.

μεῖζον ἄρα ἐστὶν καὶ τοῦ $\overline{αβγ}$. πρότερον δὲ ἴσον ἐδείκνυτο 115
διὰ τὴν λῆψιν τῆς τυχούσης πλευρᾶς.
Τοσαῦτα καὶ πρὸς τὴν τῶν προκειμένων ἀκρίβειαν ὁ Πορφύριος ἡμῖν συμβάλλεται.

Miscellanea

487F. ABŪ AL-WAFĀ' AL-MUBASHSHIR B. FĀTIK Mukhtār al-Hikam p. 307

Porphyry said: as for beauty which is apparent, it is possible for painters to imitate it with (their) colours, and frequently they improve on it. But as for the beauty which lies hidden inside (a person), it is not possible for anyone to imitate it, except for someone who really has it [him- 5
self].

488F. FIRMICUS MATERNUS math. VII 1,1

Pythagoras etiam et noster Porphyrius religioso putant animum nostrum silentio consecrari.

489F. HEPHAESTIO apotelesmatica II 10 (I 112,16–32 Pingree)

Λέγει δὲ τούτου ὑπόδειγμα ὁ πολυμαθὴς Πορφύριος. ἔστω, φησίν, ἐν Καρκίνῳ ὁ Ζεύς, Σελήνη δὲ ἀπορρεύσασα

488F cf. Porph. Marc. 15 p. 284,17 N.; 16 p. 285,12 N.; antr. 27 p. 74,22 N.; abst. II 34 p. 163,21 N.; Hadot, PV I 84
489F ad P.64 adscribendum? cf. O. Neugebauer, A History of Ancient Mathematical Astronomy, 2, Berlin 1975, 944 qui diem 5 Oct. 234 computavit. cf. R. Goulet, Porphyre, La Vie de Plotin I 211

ἀπ' αὐτοῦ (φερέσθω ἐπὶ η' μοῖραν τοῦ Λέοντος). ὁ δὲ Ἄρης
ἔστω ἐπαναφερόμενος τῇ Σελήνῃ ἐν Παρθένου μοίρᾳ η'.
5 *τοσοῦτον χρόνον ζήσεται ὅσαι αἱ μεταξὺ μοῖραι τῆς η' μοί-*
ρας τοῦ Λέοντος ἐπὶ η' μοῖραν Παρθένου, ἀλλ' οὐχὶ τῶν
μεταξὺ μοιρῶν εἰς ἐνιαυτοὺς λογιζομένων ἀλλ' εἰς μῆνας ἢ
ἡμέρας ἢ ὥρας. κἂν μὴ ὁ Ζεὺς δὲ ᾖ ἐν Καρκίνῳ, συσχη-
ματίζεται τῇ Σελήνῃ ἐν Λέοντι οὔσῃ κατὰ τρίγωνον ἀκτῖνα
10 *ἀπὸ Κριοῦ ταύτην ἐπιθεωρῶν. βαλλέτω δὲ τὴν ἀκτῖνα μὴ*
εἰς τὰς μετὰ τὰς η̄ μοίρας τοῦ Λέοντος ἀλλ' εἰς τὰς πρὸ
τῶν η̄· ἐὰν γὰρ μεσεμβολῆται παρὰ τοῦ Διὸς ἡ ἀκτὶς οὐ-
δὲν πείσονται. οὕτω δὲ ἐχόντων τῶν κακοποιῶν ἢ τῶν
πρὸς τὰ φῶτα ἐπαναφορῶν ἐπιζήσεται μὲν τὸ τεχθέν,
15 *οὕτω δὲ ὀλιγοχρονήσει ὡς τὰς ἀναφερομένας μοίρας μὴ*
ἐτῶν παρέχειν ἀριθμὸν ἀλλὰ μηνῶν ἢ ἡμερῶν ἢ ὡρῶν.

INDEX LOCORVM QVI IN APPARATV FONTIVM ADDVCVNTVR

Abu-l-Wafa'al Mubassir ibn Fatik
lib. philos. 32 (Rosenthal) 233
30–38 233
Acta Concil. Oec.
I 1,3 p. 181,6–21 31
II 3,2 p. 87,36 33
II 3,2 p. 87,38 33
Ael.
nat. animal. X 40 446
XI 11 433
XII 11 434
Aeneas Gaz.
Theophr. 20,10–14 220
45,21 529
61 404
964 A 255
Aeschylus
supplices 231 454
Aetius plac. I 7,11 494
7,12 495
7,16 495
7,33 495
17,32 495
29,7
inf. I 4 203
Albinus
did. V 156,29–157,9 166
156,30 188
157,3 173

Alcmaeon Crot. DK24 A12 262
Alexander
an. 17,10 265
78,25 265
179,6 305
ap. Boeth. de int. II 119,11–31 166
121,5 –122,3 166
in Arist. post. II 7–8 184
in Arist. prior. 10,30–11,22 62
fat. ap. Euseb. *praep. evang.* VI 9,22 239
in Met. 705,39–706,15 160
706,9 –12 160
de mixt. 226,4 291
in de sensu 28,2–7 292
quaest. IV 8 166
128,4 –6 170
128,10–11 171
128,19 182
al-Shahrastani
251–289 Cureton, II 77–127 H. 229
256 II 85 229
262 II 93 232, 328
Ambrosius
bon. mort. V 17 p. 719 339
Ammianus Marc.
XIX 1,11 418
XXI 1,8 419
1,11 550
14,5 296
XXII 9,15 418
Ammon.
in Anal. pr. I 31,22–25 494
in Cat. 9,17 38
in Int. 22,4 –27 68
22,27–34 70
23,10–29 71
24,12–21 75
48,10 82
67,30–68,1 60

94,25–97,34 98
167,15–168,6 107
197,32–199,9 110
215,32 110
in Porph. Isag. 22,13 296
Anastasius Sinaita
hex. I 866 BC 415
hodegos XIII 8,14 13
Anaxagoras DK 59 A 56 231
A 61 231
B 12 230
Anaximand.
DK 12 A 17 495
Anec. Par. (Cramer)
I 342 294
Anonymus comm. on Arist. De Int.
xx–xxi 107
Anon.
in Parm. I 6–10 242
10–12 524
17–19 241
33–35 242
II 7. 241
9 242
14–31 497
V 2–7 347
3–4 242
IX 1–5 500
1–8 438
11 241
X 25–29 497
29 241
XII 22–23 244
XIV 15–16 321
c. phil. IV 94 p. 202 547
vit. Plat. ap. Plat. op. V 191,14–18 (Hermann) 240
Antimachus F 42 Wyss 485
F 48 Kinkel 484
F 77 Wyss 484

Antisthenes
ap. Diog. Laert. I 40 (FrGH IV 377) 308
Apollodorus
FGrH 244 F 1a 223
F 33 233
F 154–212 469
F 333 225
FGP I 429–430 443
Apollonius Tyan.
ep. 16 323
π. Θυσίων ap. Euseb. *praep. evang.* IV 13 399
Apuleius
de magis 26 323
Plat. II 83,19–21 240
Socr. 3 335
Archelaus DK 60 A 3 238
Aretades Cnidius
FHG IV p. 316 485
Aristides de mus. II 17 487
Aristophanes Byz.
fragm. p. 280 Nauck 481
Aristot.
an. post. 89b24 489
an. 402 b 1–11 272
404 a 16 205
406 a 3 265
406 a 30–406 b 1 509
407 b 21–23 282
407 b 27 205
412 a 27–b 5 154
413 b 13 272
430 a 17–18 519
432 a 10–14 66
432 a 13 272
433 a 9–12 504
433 b 2–6 272
cael. 269 a 30–32 495
270 b 20–24 267
289 a 19 536

cat. 3b29 48
6b2 53
6b12 54
6b15 54
6b16 54
6b17 54
8a34 54
11b17–19 175
12b26–13a3 179
eth. Eud. F5 Ross (Rose 41) 505
F7 136
eth. Nic. 1102b28 272
π. εὐγενείας F3 (Ross) 237
fragm. (Rose) 3 309
32 473
50 473
76 65
640,9–10 n. 474
640,28 473
642 473
643 474
644 474
p. 394 Rose 470
de gen. 314a13 145
338b3 463
gen. an. 726a7 460
IA 711a18–19 317
de int. 16a13 89
16b21 89
17a8–9 62
17b29 101
magn. mor. 1183b20–38 162
met. 983a26–32 121
987b14–29 199
1020a33 57
1028b18–32 199
1069b19 231
1071a15 463
meteor. 355b32 455

parv. nat. 449b6–8 278
451a15 277
453a4–14 278
de phil. F3 Ross 309
F19c Ross 527
phgn. 6,31 517
phys. 184a11 121
185a30 129
185b14 130
185b15–16 129
185b25 135
185b31–32 136
187a14 144
193b6 150
193b19–20 178
201a9–10 152
203a1 199
206b27 199
219a10 509
220b23 509
228b19–21 159
231a5–17 159
255b15–17 533
256b24 231, 265
pol. 1338b19 517
1340b18 205
de sens. 438a12 292
soph. elench. 166a34–35 118
top. 107a2–7 192
pseudepigr. 571,9 474
578,5 473
578,6 474
579 474
Aristoxenus F51 235
F52a 238
F52b 239
F54a 234, 237
F54b 237
F55 236
F56 234

Arnobius
nat. I 5 p. 7,7 349
27 p. 22,9–10 398
52 p. 48,6 349
II 13 p. 80,11 349
13 p. 80,17–20 339
13 p. 80,20–23 346
13 p. 81,10–13 332, 334
25 p. 95,10–14 320, 500
33 p. 105,11–13 330
62 p. 138,6–10 330, 334
62 p. 138,10–13 332, 334
p. 139,5 339
p. 139,6–7 334
66 p. 143,17–21 332
III 31 550
33 p. 190,15–16 549
IV 66 p. 143,16–19 334
12 326
Asclepiades
FGrH 12 F12 468
Aspasius
ap. Boeth. de int. II 119,11–31 166
121,5–122,3 166
Athenaeus XIII 555d–556a 237
Atticus F24 243
F26 243
Augustinus
beat, vit. II 7 279
civ. II 11,24–28 376
IV 10 551
VII 16 550
VIII 13,32–35 377
IX 1,4–6 547
X 4 526
11,24 327
11,33–34 337
11,93–95 347
12,4–6 332

16,1–19 326
16,80–83 326
21,4–6 544
28 339
XI 4,27–28 528
4,57–61 341
16 247
XII 18 526
XIX 23,23–24 392
XXII 22,121–124 338
cons. evang. I 34,52 398
c. acad. III 17,38 349
19,42 258, 348
epist. 118,20 28
166 II 4 290
epist. ad Nebr. IV 2 p. 10,21–22 349
epist. ad Zen. II 3,17–22 348
c. Faust. XX 7 291
Gen. ad litt. VII 25 330
VIII 21 289
XII 6 291
imm. an. 3,4–4,5 284
5,9 284
7,12 284
9,16 284
10,17 285
13,21 288
14,23–15,24 285
16,25 289
17,6 283
quant. an. 5,7 289
14,24 290
15,26 290
17,30 291
30,61 285, 289
32,69 291
ord. II 5,6 349
serm. 241,7 357
solil. I 13,22 477

trin.	IV	10–11	329
		10,13	334
		15	339
	VIII	6,9	291
	IX	4,7	280
		5,8	280
		6,9–11	283
		6,10	291
	X	7,9	284
vera relig.		39,13	329

Basil.

ad adolesc.	9,80–84	220
ep. 2 228 A		319
in Hex. I 7		529

Boeth.

de int. II	57,2	79
	64,11–19	80
	66,31–67,7	82
	68,5–6	83
	93,1–8	164
	119,11–31	166
	121,5–122,3	166

Calc.

Comm.	6	p. 59,23	206
	23	p. 74,18	530
	26	p. 77,7	526
	136	p. 177,10–12	326
	152	p. 187,16–17	303
	176	p. 206,3	500
	188	p. 212,23–213,3	500
	198	p. 219,4–14	515
	198	p. 219,7–9	466
	198	p. 219,9–10	319
	214–235		278
	225	p. 240,18–241,2	265
	238	p. 250,14–251,10	292
	272	p. 276,15–277,8	195

274 p. 279,6–7 257
295 p. 297,16–19 256, 257
299 p. 301,14–18 257
310–1 p. 310,12–311,6 533
330 p. 324,23 139
352–3 p. 342,15–344,17 533
Callimachus F 413 (Pfeiffer) 446
Callisthenes FGrH 124,3 161
Cassian. coll. XIII 5,3 239
Cassiodorus
hist. eccl. VII 2 14, 233
Celsus III 18,17 21
18,23 21
Chaeremon
F4 430
F6 dub. Schwyzer (= F17 dub. Van d. Horst) 429, 431, 433
Chilon F2 a 309
Cicero
Acad. I 5 166
II 108 270
Brut. 152 166
fat. 10 237
de fin. I 22 166
IV 5 166
8 166
nat. deor. I 25 494
26 495
33 495
II 86–87 317
or. 45 489
115 166
Tim. 52 338
top. 28 166
Tusc. I 20 551
IV 6 348
9 166
80 239
V 72 166

Claud. Mam.	
stat. an. I 15 p. 59,24	283
23 p. 82,24–83,4	285
23 p. 83,4–6	285
24 p. 86,2–5	285
II 7;11–20	320
p. 120	205
7 p. 125,14–127,2	338
p. 128,1	551
8 p. 130,10–14	349
III 11 p. 175,18–21	291
Clearchus F69a–c	309
Clement.	
exc. ex Theod. 22,3	333
paedag. I 366	333
strom I 14 60,3	309
I 18 90,1	248
VI 2	316
VI 105,1	333
VII 57,5	333
Cod. Iust. I 1,3	32
I 5,6	31
Cod. Theod. XVI 5,66	31
Cornelius Labeo	
ap. Macr. Sat. I 18,19–21	372
F 7	415, 425
F 13	547
F 15	376
F 16	377
Cornutus	
comp. p. 3,16	414
p. 20,18–19	428
p. 23,16–22	428
p. 49,4	428
p. 52,6–7	416
p. 52,14–15	417
p. 53,1	417
p. 70,7	423
p. 73,7	426

corp. Herm. I 25 305
XIII 7 306
19 399
XVI 15 328
Cratinus
F 8 (CAF I 33) 484
Cronius F Leemans 442
T 12 516
Q. Curt. X 10,3 446
Cyril.
c. Iul. 553 D 7 30
820 B 15

Damascius
princ. I 103,6 499
285,14 499
II 102,17 330
201,2 322
219,11–13 325
in Phd. I 9 p. 33,19–22 205
382 p. 209,1–10 205
II 96 p. 341,4–5 379
in Phlb. 202 311
Damastes
FGrH 5 T5 482
David
in Porph. Isag. 92,17 22
92,18 295
93,14 295
Democritus
DK 68 A74 495
Demosthenes
or. 30,37 482
54 483
Dexippus
in Cat. 16,14 38
20,32 41
21,4 41
21,11 39

23,17 44
30,3 46
Dicaearchus F40 240
Dinarchus or. 66 483
Dio Cass.
epit. LXXVII 18 p. 397,19–21 381
Dio Chrys. or. 30,10–11 204
36,41 323
Diogenes DK64 B2 144
Diogenes Laertius
I 28–31 225
40 308, 309
41 226
116 480
II 16 238
19 238, 239
23 238
26 237
III 4 240
V 23 166
VIII 54–56 233
Dox. (Diels) 426 294, 295
597 220
Elias
in Porph. Isag. 39,6 295
Empedocles
DK31 A1 233
A2 232
B96 55
B105 454
B115,1–2 303
B117n 232
B126 463
Ephorus
FGrH 70 F65 491
Epicurus
F140 (Usener) 212
Eratosthenes
FGrH 241 F10 231

Etym. Gudianum
  Ὠκεανός 203
Eunapius
  vit. soph. IV 1,11–12 351
  IV 2,5 15
  V 1,2 28
Ephorus F40 (Powell) 470
  F56 468
Euripides
  Med. 231 483
  F494 Nauck 483
Euseb.
  hist. eccl. VI 3,6 348
  VI 19,8 16
  praep. evang. I 10,46–47 423
  III proem. 4 415
  1,4 415
  IV 10 360
  11 399
  13 399
  V 10,2 326
  VI 8,2 307
  9,22 239
  IX 10,2 259
  X 3,1 478
  XI 20 243
  XIV 10,10 248
  XV 10,1 259
  10,9 259
Eustathius
  in Iliad. 33,36 469
  51,7 469
  232,20–31 422
  615–616 203
  649,50 471
  1654,1 464
  in Od. κ 390 1662 424

Faustus Reiensis (CSEL 21)

ep. 3 p. 176,9–12 291
Firmicus Maternus
err. II 6 407
III 2 407
V 1 426
V 1–3 357
XVII 3 550

Galen.
vii 95 292
Dox. 607 c. 14 166
de usu part. 111,89K 317
hist. phil. F35 p. 618,9–23 495
Geoponica XI 2,4–5 422
Gorgias DK82 A2 233
Gramm. Gr.
I 3 p. 132,11–16 171
Gregorius Cor.
Rhet. Graec. VII 2,1245,23–1246,3 464

Hekataeus
FGrH 1 F324a 482
Hellanicus
FGrH 4 F72 482
F139 468
Heraclitus
DK22 A123 211
Heraclitus
quaest. Hom. 55 415
Hermias
in Phdr. 102,10–13 519
102,13–14 519
106,14 517
107,23–26 514
113,19 514
298 514
Hermetica (Scott)
IV 14 n. 1 375
230 n. 8 543

Hermodorus Test. 31 148
Herodotus II 70–73 482
VI 74 446
Hesiod. op. 702–703 483
sc. 181 455
theog. 736 455
775 455
807 455
851 455
Hierocles
ap. Phot. 171 b 33 258
173 a 18–32 258
461 a 8–23 527
463 a 11 319
463 a 37 299
466 b 6 332
in carm. aur. I 8 p. 13,9–13 400
III 6 p. 19,14–16 547
7 p. 19,22–24 547
XIX, 2 p. 81,10–11 400
XIX, 10 p. 83,24 400
XXVI p. 112,20–113,8 328
9 p. 113,13–14 324
XXVI,10–11 p. 113,15–16 331
XXVI,11 p. 113,21–24 331
XXVI,22 p. 117,4–5 329
Hieronymus
adv. Iovin. 2,9 220
I 48 237
in Euseb. chron. II 75 (Schoene) 225
Homer. α 32–34 307
β234 484
δ561–8 451
563–564 467
ε467 444
κ190–191 464
215 462
239–240 462
243 464

277	466
495	458
510	460
513–515	459
514	455
λ 47	459
61–73	457
142–143	459
219–222	445
*τ*562–567	477
A 51	550
B 56–83	476
751	455
*Γ*148	473
*E*749	427
*Z*202	3
488–489	307
Θ 10	455
282	202
393	427
479–481	455
*I*558	484
*K*515	3
*Ξ*201	203
279	455
*O*362–364	312, 527
*Π*563	484
X318	427
Ψ 65–76	456
72	457
100–101	458
Hyperides	
F 95 Jensen	481
F104 Jensen	481
Iamblichus	
ap. Damasc. princ. I 103,6	499
ap. Lyd. mens. 69,23–70,12	423
167,23	467

ap. Procl. in Tim.	I		153,7–12	544
ap. Stob.	I		368,17	274
			381,15	295
			381,16	294
			384,26–28	519
			457,9	333
myst.	I	8	p. 23,9	332
		12	p. 41,13–14	329
	II	2	p. 69,11–12	333
		6	p. 82,1–2	329
		6	p. 82,6	513
		7	p. 84,13	332
		11	p. 96,7–10	548
	III	2	p. 102,15	285
		6	p. 112,10	403
		14	p. 132,4–5	328
		14	p. 132,11–15	328
		25	p. 159,4	513
		25	p. 160,15–16	328
			p. 164,6	551
			p. 165,19	551
		31	p. 176,13	337
	IV	2	p. 184,2	324
		7		546
	V	23	p. 234,8–9	329
	VI	5		430
	VII	2	p. 252,11	430
	VIII	2	p. 262,3	246
		2	p. 262,5–6	246
		3	p. 265,1	256
		3	p. 265,6–7	256
	IX	3–4	p. 276,10–277,3	382
	X	1	p. 286,1–3	347
		4	p. 290,7–9	347
in Parm.	F4			197
in Phdr.	F2			514
in Phlb.	F2			199
	F5			201
protr.	123,4			524

Ibn Rushd
Tahafut al-Tahafut 177–178 497
Ioannes Chrysost.
in Ioannem homil. 66 369,12–17 254
Isaeus or. 8,12 482
Isidorus
etym. XIII 15,1 203
Isocrates or. 17,54 482
Iulianus
ep. 12 p. 19,17–18 548
or. 4 147D 424
148D 424
or. 8 p. 206,3–5 (Hertl.) 549

Lactant.
div. inst. I 7 351
IV 13,11 393
IV 13,14 398
V 2,3–10 26
de ira 23,12 393
de mort. persec. XI 3 26
Libanius
or. 18 178 p. 314,4 13
Licymnius
F1 (PLG III 598 Bergk) 443
F2 443
Lydus
mens. 19,11–16 415
19,12–14 425
26,15–16 325
55,7–9 378, 425
68,4–11 422
69,23–70,12 423
80,20–81,4 325
110,18 364
120,8–10 423
166,23 426
167,23 319, 467
175,2–9 439

Lysimachus
FGrH 381 F22 485

Macarius Magnes IV 21 374
Macrobius
Sat. I 15,20 425
17–23 550
17,9–13 550
17,66–69 426
18,1 549
18,5 550
18,8 424, 549
18,12–13 424
18,15 204
18,19–21 372
18,20 418
19,10 424
20,1 423
20,6 423
21,2 424
21,10 424
21,16 424, 427
21,20 434
21,21 434
VII 16,27 425
somn. I 2,7–11 210
2,13–15 209
3 206
3,15 476
7,4–6 206, 476
10,9–11 443
10–11 319
12,3 206
12,7 464
12,9–10 477
12,12 204
13,5–20 219, 319
13,14 346
13,16 319, 338

13,10	203
13,15–20	203
14,19	205, 319
II 2,14	214
3,15	198
10,9	530
13–16	266
15,7–8	266
16,24	265
Marmor Parium	
FGrH 239 A29	225
Marinus	
vit. Procl. 28	4
Martianus Capella	
II 203	322
II 206	331
Melanippides	
F3 (PLG III 590 Bergk)	443
Menandr.	
F111	316
Minucius Felix	
Oct. 27,2	337
Moderatus	
ap. Simplic. in Phys. 231,19	246
Nemesius	
nat. hom. 1p. 1,4	317
2	278
2p. 22,10–13	281
p. 29,13	262
p. 31,14–16	527
7p. 57,20–58,4	292
p. 58,8–9	292
12p. 68,10	285
Nicephorus Callistus	
hist. eccl. X 36	233
Nicolaus (ed. Lulofs)	
T4 Fr.2c	144
T9	275

F15a	158
Numenius F1a	372
F17	500
F22	500
F23	500
F38	204
F41	511
F43	513
F44	272, 513
F45	270
F46a	519
F46b	501
F49	517
F52	256, 257, 513
Olympiodorus	
in Meteor. 7,13	158
in Alc. 2,32–36	240
170,6–171,3	311
in Phd. 14,8–9	340
208,6–7	319
vit. Plat. II	240
Orac. Chald. F 3	320, 500
F 4	321, 500
F 5	320, 325
F 7	320, 500, 501
F11	320
F18	322
F27	498
F34	439
F36	320
F37	320
F39	246, 320
F40	320
F50	321
F51	357, 508
F73	320
F76	324
F78	322

F 90	379
F 91	379
F 99	523
F108	320
F109	320
F116,2	322
F137–138	322, 333
F142	329
F146	379
F160	515
F161	334
F205	324
F213,4	324
F216,1–2	332
F219	401
F220	402
F221	402
F222	401
F223	402
F224 dub.	365
F225	405
Origenes	
in Cant. prol. 76,16	348
Orig. Neoplat. F2 (Weber)	496
F7	496
Orph. (Kern) fr. 53	545
fr. 168	411
fr. 237	424
fr. 247,1	408
Pausan. VIII 18,4	446
Pap. Mag. IV 2727	379
Pherekydes DK7 A2	231
B5	455
Philo	
aet. mundi 32	317
de post. Cain. 102	348
de praem. et poen. 33	315
de prov. I 57	315

II 74 317
somn. III 299,1 403
Philo Bybl.
ap. Euseb. praep. evang. I 10,46–47 423
Philodemus
rhet. I 262,22 240
342,13 240
II 208,30 240
223,12 240
286,2 240
Philolaus DK 44 A 23 205
B 22 205
Philop.
aet. mundi 14,20–28 529
85,5–86,10 527
86,1–3 527
119,18–22 525
126,10–23 440
126,13–14 198
145,3 13
148,10 528
149,7–9 528
149,13–16 528
154,5–6 198
164,12 254
164,18 196
164,18–165,6 530
172,5–20 528
200,16 246
521,25–522,23 291
521,26 198
522,2–4 531
546,6 198
546,15–25 538
547,7 196
de an. 70,5–16 205
in de an. 333,27 292
334,31 292
339,37 292

in Phys. 2,16 158
Philostratus
Lemn. im. I 5 491
vit. Ap. I 2 323
III 14 349
25 449
32 449
51 449
V 12 p. 173,14–16 323
VI 26 491
VII 39 p. 292,2–4 323
VIII 7,2 p. 303,32 323
7,9 p. 313,24 323
vit. soph. 523 p. 36,6 323
590 p. 94,7 323
Photius
bibl. 171b33 258
173a18–32 258
287b30–33 257
461a8–23 527
463a11 319
463a37 299
466b6 332
Pindarus F282 491
Plat.
Alc. I 129e3–5 282
133d 313
amat. 320a1 240
Charm. 164d–169c 310
Crat. 390b6 164
401cd 416
407e5 428
411c4 524
412a1–4 164
439c3 524
440c8 524
defin. 414e9 242
epin. 984e1 332
epist. 2 312e 243, 244

7 326b1–2 348
10 358c4 348
Gorg. 523a1–527a4 209
523a2 465
524a 465
leg. 653a7–9 260
654b6–7 247
891d/e 267
897a1 265
918d2 315
955e–956a 411
Parm. 142a3–4 241
142b 256
143a4–144e7 197
Phd. 62b4 519
66b5–7 338
66b5–c7 338
66d3–67b1 338
69d 548
70c5 341
79a–81c 259
79c 464
79c3 282
81cd 203
81e2 282, 463, 517
82a 466, 517
83d4 519
84b6–7 524
97c 317
108a4 465
109e2 214
112a 455
112e4–114c8 209
166c2–5 241
Phdr. 245c5 519
245e 267
246a 272
247c7 499
248b4–6 477

	249a3–8	326
	251a2	499
	252d7	400
Phlb.	15b5–6	524
	30d1–2	508
	39a	458
	48c	311
	48d	311
	50b3	313
resp.	361d5	29
	364c3–4	401
	383a	476
	386a	207
	434–441	272
	441a9	260
	442c	272
	444b	272
	477a	297
	506e1	241
	509b2–4	463
	517b5	319
	521c6–8	348
	521c7	319
	530a5–7	317
	589a7	313
	590b	517
	614b6	212
	615e3–616a4	546
	616a	333
	616b	212
	616c2	214
	617d	302
	617e2	296
	617e3	297
	618a	298
	618a3	297
	619a5–6	302
	620a	517
	620ab	297

620c 517
620c3 282
620d–621a 296
soph. 248a11 499
248e6–249a2 141
symp. 178b 203
180de 203
Tht. 176a8–b3 339
176e2–3 546
182c3 524
Tim. 22d6 491
22e3–4 491
27d6–7 140
28b6–7 198,528
28c3–4 525
29a5 527
29a5–6 317
29e1 524, 525
29e4–30a2 198
31b5–c2 531
31c 55
35a 273
35b 55
35b1–36b5 205
36d9–e1 289
40a1 332
41b1–2 525, 528
41cd 55
42b3–5 326
42d4–5 522
43d7 502
47b1–2 338
51a7–b1 256
52b2 256
53b1–3 196
69c 272
95e1–96c3 205
Plin. NH II 231 446
XXX 149 446

		XXXI 26	446
Plot.	I	1	21
		1,8,17	503
		1,12,29–31	521
		2,1,31–35	266
		2,3,11–15	508
		4	21, 219
		4,8	219
		4,16,16–25	257
		4,16,20	219
		6, 7, 5–7	282
		6, 9, 18	400
		7	21
		8	21
		8,2,23–27	518
		8,2,28–32	244
		8,7,17–23	257
		8,8,37	513
		8,10	257
		8,14,49	513
		9	219
		9,8–10	465
	II	1,4,30	526
		2,15,43	313
		3	21, 295
		3,1,1–2	306
		3,7,4–6	304
		4,4,12	524
		4,7 init.	255
		5,5,17–19	257
		6,1,33	266
		9,4,17–19	526
	III	1	295
		1,6,20–22	304
		1,6,22–23	306
		2	21, 219
		2,2,17	524
		3	21
		3,5,49–54	315

	4,1,1	246
	4,1,8–17	257
	4,6,21–23	511
	5	21
	5,8,10	201
	6,1	265
	6,3,1	265
	6,3,22	265
	6,11,15–45	257
	6,19,25–29	428
	9,3,14–16	505
IV	3,1	513
	3,4	512
	3,4,19–21	288
	3,8,17	513
	3,8,20	524
	3,8,42–43	524
	3,9,23–26	257
	3,12,38	517
	3,17	523
	3,18,1	523
	3,18,15	523
	3,22,1–12	288
	3,22,8–9	289
	4,1–34	218
	4,6,8	508
	4,9,1–3	508
	4,10,1	508
	4,27,15–27	416
	4,28,8	503
	4,40	324, 551
	5,2,24	539
	5,7,4	524
	6,3,12–14	293
	7,8,5	259, 264
	7,14	519
	8,3,8	511
	8,4,3–4	288
	8,5,27–29	341

	8,6,21	440
	9	513
	9,5	511
	9,5,9	276
V	1,7,35–37	508
	1,7,48–49	243
	1,8,1	243,244
	1,8,7–22	241
	3	21
	3,3,44–4,1	201
	3,12,13	524
	3,12,39–40	524
	3,13,4	241
	3,14,2–3	241
	3,14,7–8	241
	3,15,11–12	242
	4,1,9	241
	4,2,30–31	266
	4,2,35	321
	4,2,39	520
	5,3,20–22	508
	5,5,25	416
	5,6,12	241
	5,6,24	241
	5,6,25–26	241
	5,6,32	242
	8,4	511
	8,13,1–2	508
	9,6,10	276
	9,11,10–13	502
VI	1,1	513
	1,10,2–3	56
	1,11,32	164
	1,12,16–17	164
	1,13,2–3	164
	1,14,7–12	164
	2,8,7	416
	3,3,29–32	164
	4,5,6–8	524

6,8,17–20 321
7,6,5 502
7,20,12 503
8,8,3–5 241
9,5,7–9 459
9,5,31 241
9,5,31–40 241
9,6,16 242

Plutarchus
adv. Colotem 1107E 212
Alex. 77(707) 446
Arist. 27 237
de an. procr. 1014A 317
de Daed. Plat. fr. VII 49 411
defect. orac. 415B 522
fac. orb. lun. 922B 422
942F 467
944C 467
de fato 570C 303
de esu carn. 7 996C 204
998C 462, 463
fragm. 157 415
194a 422
194c 422
200 462
201 466
208b 460
209 460
fragm. incert. (Bern.) 146b 466
146d 462
gen. Soc. 591A–C 467
Herod. malig. 9 856C 236
Is. et Os. 27 522
364C–D 430, 433
373B 428
381A 435
moral. F190 222
de primo frig. 954D 446
954F 415
proc. an. 1014B–C 513

quaest. conv. IX 5 216
quaest. Plat. 1003 A 513
de ser. num. vind. 565 D 466
Stoic. rep. 47,12 271
vit. et poes. Hom. 126 462
Porphyrius
abst. I 19 p. 99,16–17 466
19 p. 99,22 466
29 p. 107,6–10 312
30 p. 107,18 458
30 p. 108,17 319
30 p. 108,18–20 458
31 p. 109,15 282
36 220
37 p. 114,10–12 546
38 219
38 p. 114,19 519
II 11 p. 141,18–19 557
32 p. 162,6–7 416
34 p. 162,21 562
34 p. 163,22–164,3 322, 399
35–40 546
36–37 360
36,6–37,2 213
37–43 544
38 p. 167,9 332
39 p. 168,19 332
39 p. 168,23–24 544
40 p. 169,20–22 325
p. 170,1–2 544
p. 170,16 324
p. 171,15 324
42 p. 171,22 325
p. 172,4 325, 376
44 p. 172,5–6 377
45 p. 173,27–174,4 324
45 p. 174,3 388
45 p. 174,18 400
46 282

47 219
47 p. 175,17–20 324
61 p. 185,1–2 399
III 27 p. 226 513
IV 9 p. 242,13–17 433
9 p. 242,19–243,1 432
9 p. 243,9–15 434
17 p. 256 447, 449
18 p. 258,13–17 349, 523
20 p. 263,20 513
ad Aneb.
ap. Aug. civ. X 11,24 327
X 12,4–6 332
ap. Eustath. 51,7 469
ap. Iambl. myst. 23,9 332
102,15 285
3,12 Sodano 332
10,13 328
14,7–8 328
14,12 551
16,7–17,1 325, 327
19,6–20,1 326
26,21–24 382
28,12–14 347
29,6 430
29,17–18 347
ant. 6 p. 60,14–17 361
10 p. 63,15 430
14 282
21 p. 71,1 442
22 p. 71,10–17 427
27 p. 74,22 562
27 p. 75,10–11 427
29 p. 76,23–24 426
32 p. 78,14 425
in Cat. 58,3 35
60,1 38
93,31 49
101,23 50

111,22 54
120,14–17 55
c. Christ. F34 527
F39 16, 442
F49 suppl. 544
F65 13
F76 374, 547
F90–94 346
Test. XVI n 442
Test. XXV 16
Test. XXIX 15
Test. XXVI b 15
ad Gaur. 14,27 319
34,19 294
35,3–5 294
35,9 294
42,2 293
42,6–10 326
VII 1 43,12 sq. 295
3 43,24 sq. 295
X 3 46,24 sq. 295
47,22 283
48,22 292
50,3 338
50,14 260
50,15–16 290
57,3–21 306
in harm. 7,24–8,25 138
56,1 248
91 205
isag. 1,6 165
1,7–8 194
6,15–23 165
9,2–3 165
9,7 173
10,20 165
15,3–4 172
15,6 172
in Ptol. Tetr. 192,11 426

196,13	427
196,20	431
quaest. Hom. I p. 1,11	27
quaest. Hom. Il. 13,23	414, 421, 425
30,20–21	467
36,23	467
200,15–16	414
204,2–3	421
213,6–9	431
241,5–6	421
241,8	425,551
241,9	427
241,10	415
242,11	425
242,12–13	414, 425
260–261	456
339	467
352–354	475, 476
353	475
468	464
quaest. Hom. Od. 46,19	431
98,6–8	464
99,1–2	547
99,14–15	462
100,1–4	462
100,10–12	462
108,8	453
109,1	453
128,5	425
207	464
Marc. 1	5, 15
2 p. 274,10–11	313
p. 277,19	319
p. 278,21–22	347
p. 279,3	347
p. 279,16	339
p. 279,23	347
10 p. 281,1–3	524
p. 282,1–7	339

	11	544
	15 p. 284,17	562
	16 p. 284,1–2	322
	16 p. 284,11–12	322
	16 p. 285,12	562
	19	544
	19 p. 287,7	328, 387
	p. 289,19	347
	p. 290,6	347
	21	544
	26 p. 291,3	328
	p. 296,8–10	339, 347
sent.	3	290
	4	261
	4 p. 2,6–8	290
	8	219, 300
	9	219, 300
	10	201, 511
	16 p. 7,7–8	290
	18 p. 8,8	462
	20	254
	21 p. 12,8–9	254
	24 p. 14,5–6	246
	25	218
	27	290
	28 p. 17,2–8	289
	29	328
	29 p. 18,6	305, 452
	30 p. 21,3	257
	p. 21,3–5	243, 254
	32 p. 22,14–23,2	508
	33 p. 37,11–12	497
	p. 37,19–38,5	279
	35 p. 40,16–18	279
	37 p. 44,9–10	508
	p. 44,13	276
	39 p. 47,3	462
	40	312
	40 p. 48,13	520

p. 48,16 520
42 p. 53,6–9 254
44 246
44 p. 58,9 253
in Tim. F7 274
F10 332, 377, 430, 544
F14 431, 491
F16 305, 421, 426
F17 322, 332, 544
F20 423, 425
F22 426, 433
F23 332
F25 341
F28 319
F34 246
F34–39 528
F36n. 246
F39 440
F40 254
F41 437
F42 437
F43 437
F46 524
F47 196, 254, 530
F48 538
F50 196
F51 242, 243, 245, 246, 254, 255, 261, 530, 534
F53 437
F55 254, 255, 534
F56 255
F58 531
F58–60 291
F72 198
F79 321
F80 346, 519, 521
F82,13–15 524
F dub. 82 326
vit. Plot. 2,12 4
2,40–43 490
3,24–25 496

4	2
4,14–16	18
7,3–4	4
7,50	1
11,14–15	491
14	442
14,13	138
14,21	4
16,3	4
17,10–15	2
19,11	17
19,12–13	21
20,21–23	250
20,35	292
20,40–44	217
20,80–86	218
20,90	17, 20
20,101	20
21,18	234
21,19	2
23,24	338
24,2–3	19
24,7	164
28,12	234
30–31	232
42	232
50,17	234
52,6	234
vit. Pyth. 22,20–23	285
Posidonius	
ap. Herm. in Phdr. 102,10–13	519
Procl.	
in Alc. 32,11–12	523
67	412
67,4	411
246,3	504
in Crat. 41,15–16	421
59,14	439
68	340

	71,17–19	333
	71,19–23	333
	79,9–10	416
	80,1–2	416
	94,25	357
dec. dub.	38,6–9	341
el. theol.	prop. 13	242
	prop. 27	246
	57	534
	72	534
	prop. 87–88	253
	prop. 103	201, 511
	prop. 206	340, 341
	prop. 211	202
h.	1,27–29	337
de mal. subst.	16,1	206
	30,7	257
	X 30–35	244
in Parm.	705,29–36	477
	948,14–31	511
	1067,23	245
	1070,15–27	439
	1089,30–1090,13	195
	1091,12	439
	1106,31–1107,9	195
	1106,33–35	242
	1114,1–19	195
	1118,19–25	195
	1140,26–1141,13	195
	1150,2–21	195
	1173,7–1174,3	195
	1199,36–38	322
	1216,15–37	195
	1226,6–15	195
	64,25–66,24 K	195
phil. Chald.	II	400
de prov.	3,3–7	507
	3,10–13	507
	3,14–18	338, 507

49,14–17 338
in Remp I 39,1–25 329
111,28 406
115 206, 476
118–119 208
152,10–11 331
168,11–19 209
215,5–6 519
234,1 17
234,9–25 292
234,15 283
276,23 209
II 4,15–19 205
52,6 504
94,8–11 214
99,1–3 523
107,14 207
107,16 504
118,15–18 322, 333
128,26 206
129,5 206
154,17–19 333
180,10 206, 546
241,23–27 329
242,8–12 329
246,5 408
309,28 517
337,17 379
349 505
351,8 332
377,15 207
theol. Plat. II 6 p. 40,1–7 241
103 p. 53,25 245
III 6 534
16 253
IV 28–34 197
39 p. 240,25–30 320
V 25 p. 302,3–4 523
in Tim. I 34,4 523
56,15–19 274

77,6 332
77,9–13 377
77,13–18 544
119,16–23 491
119,17–18 431
143,11–12 422
147,7 421
147,9–11 426
147,15 305
152,13–14 322, 332
152,21–24 544
152,30–31 322
153,7–12 544
159,25–27 425
161,24–25 412
165,16–17 426
165,16–23 433
171,17–22 322
177,15–18 430
194,16–17 341
207,20 413
208,12–14 319
209,13–28 534
244,20–22 504
277,11 440
279,31 246
300,1–6 254, 534
306,32 437
307,30 412
313,20–29 411
325,9–10 413
334,1–2 527
336,13 412
366,13–27 524
368,5–7 244
381,26 513
382,12–16 530
383,1–22 539
384,4–12 243

	384,14–386,13	534
	391,4	254
	391,4–12	530
	391,6–392,5	243
	391,18	242
	392,22	255
	393,2–8	261
	393,19–22	245
	394,13	530
	395,29–396,2	326
	396,3–7	534
	396,24–26	246
	439,29–440,16	254
	440,4	255, 534
	451,15	411
	457,7–11	255
II	7–11	534
	29,15	502
	45,7–11	412
	54,10	246
	54,26	412
	57,11–58,5	325
	82,16–19	412
	102,19	247
	105,3	547
	146,3–21	204
	198,5–9	205
	213,9	511
	278,27	524
	294,32	4
III	33,31–34	501
	64,15	321
	140,8–21	416
	158,5	504
	234,9	519
	234,18–26	346, 519, 521
	236,31–237,1	519
	278,10	340
	292,13–16	306

294,23–26 515, 517
324,6 523
ap. Philop. aet. mundi 119,18–22 525
Protagoras DK 80 B2 486
Psellus
orac. Chald. 138,26 379
139,19–20 333
145,4–6 337
148,13–16 327
(script. min. I 446,25) 221,19–222,3 334, 405
comm. 139,18–22 333
in Greg. or. 29,2 436
ὑποτ. p. 150,24–25 333
p. 151,9 439
Ps.-Arist.
de mundo 397a4–5 317
401a1–4 460
Ps.-Galen. XIX 166,4 294
XIX 166,7 294
XIX 166,9 294
Ps.-Plutarch.
consol. ad Apoll. 119E 316
120B 316
de vita et poesi Hom. 120 307
Quint.
inst. III 6,44 489
6,80 489
Qur' an
sura 96 230
Rhet. Gr. IV 9,5 489
V 30,24 489
V 117,13 489
VI 45,28 489
VII 35,3 489
VII 104,3 488
Sallustius hist.
hist. fragm. I 101 475
Sallustius IV,8–9 549

VII 1–2 527, 528
XIX 337
XX 340, 341, 517
schol. in Arat. phaen. 282 491
schol. in Arist. 11a34 22, 296
11b13 22, 296

schol. in Hom. Il. A175 413
A594 469
B249 467
Γ175 467
Λ688 469
N686 472
O333c 468
schol. in Hom. Od. κ510 460
schol. in Horat.
epod. 16,42 475
schol. in Lucan. III 402 428
schol. in Plat.
Alc. 129a 308
139a 309
Phlb. 48c 309
schol. in Procl.
in Remp. II 377,15 207
schol. in Theoc. Id. I 31 428
II 12 425
schol. in Verg. Georg. I 16 428
Semonides F6 D. 483
Seneca
de ben. IV 7 428
Servius
in Aen. I 47 414
IV 201 551
IV 386 (I 534,8–9) 203
IV 640 476
VI 668 240
VI 724 (102,2–4) 342
VI 887 476
X 182 (II 325,25) 296

in Ecl. II 31 428
Sextus Empiricus
P. II 213 166
Simplic.
in De cael. 226,19 158
in Cat. 1,10–13 34
74,18 47
74,25 47
108,21–26 440
in Ench. 4,11–16 158
46,6–17 299
223,1 312
265 440
in Phys. 60,7 55
95,33 13
151,23 13
231,19 246
256,35–257,4 149
280,12–22 178
331,1 305
400,8–10 152
917,23 509
923,7–9 158
Socrates
hist. eccl.III 23,38 14
Sophocles
F1025 Nauck 222
F480 N. (TrGF IV Soph. F523) 444
F535 N. (TrGF IV Soph. F879a) 460
Speusippus F55 519
Steph.
in Int. 4,31–33 60
5,1–13 71
7,25–35 79
11,5–13 80
13,6–12 82
14,29–32 83
63,7–11 112
63,9 59

Sophron
CGF Sophron F9 444
Steph. Byz. 160,13–14 14
Stob. I 214,10–20 435
368,17 274
381,15 295
381,16 294
384,26–28 519
457,9 333
II 134,20–25 162
III 558,14 309
IV 587,13 492
Stoic. Vet. Fragm.
I 169 414, 421
377 268
II 72 270
73 270
74 270
306,7–8 428
407 p. 134,25 267
417 291
475 291
821 519
925 307
965 305
966 305
967 305
971 305
999 307
1021 414, 421
1024 428
1027 495
1031 267
1066 414
1075 414
1076 421
1079 414, 421
1150 317
p. 222,27 267
p. 222,37 267

p. 302,34 291
III 33 414
p. 122,3 271
Strabo XVI 2,29 p. 759 240
Suda I 138,16–17 6
II 178,25–26 34
293,21–22 259
472,24–25 25
486,21–23 545
603,22–24 6
III 308,28–30 478
361,4–5 434
465,18–20 478
IV 141,8–10 240
151,25 6
713,11 231
Synesius
calv. enc. 205,6 243
221,14–17 234
Dion 254,9 164
h. 1 96–97 379
96–101 333
238 321
624–627 333
2 95 321
97 321
104 321
108–109 321
245–261 333
246 379
267–271 333
3 53–54 321
4 6 321
5 27 322
39 374
55 396
insomn. 152,17–20 329
155,15–17 328
156,5 260, 338

156,8–11 329
157,14 319
158,1 319
159,14–16 523
164,2 389
182,3 308

Syrianus
in Hermog. I 93,9–13 Rabe 489
II 60,24 489
in Met. 60,7–8 242
81,31 213
84,31–85,28 213
85,19–28 288

Tertullian.
inst. II 4,6 375

Testamentum novum
Marc. 5,7 544
Matth. 8,29 544
II Cor. 11,14 330
II Thess. 2,9 330

Testamentum vetus
ps. 101,26 394

Thales
DK 11 A23 494

Themist.
de an. 16,19–31 158
in Phys. 2,30–3,2 123
70,33 155
71,25–72,9 156
145,19–28 509
180,3 509
151,24 157
219,22 533

Theodectes
TGF F1 p. 801 Nauck 483

Theodoretus
graec. aff. cur. I 48 p. 17,18 259
p. 80,17–19 417

p. 80,20–81,1 425
III 46 p. 81,2–5 434
p. 87,41 305

Theodorus Asin.
Test. 1 28
16 215
19 500
37 516
Theodorus Lector
E 153 14
Theon 19,15 256
50,5–12 138
50,22–51,4 138
Theophr.
ap. Plin. NH II 231 446
XXX 149 446
XXXI 26 446
hist. plant. III 1,3 460
III 4,2 460
Π. λέξ. p. 6 35
log. Frag. F2 62, 144
F20 494
Theopompus
FGrH 115 F70 479
F102 479
F201 480
F345 479
Theos. (Buresch) 13 351
13,11 324
21,6 391
22–241 51
27–29 373
37 351
Thuc. IV 24,5 3
Timaeus
FGrH 566 F15 236
Timotheus
F3 (PLG III 620 Bergk) 467

TrGF II adesp. F618 222

Vergilius
Aen. VI 750–751 342
VI 893–896 477
Victorinus
adv. Ar. I 50,2 246
IV 13,2 333
in Cic.Rhet. I 29 477
Vincentius Lerinensis
commonit. 17 16

Xenocrates F20 204
F61 510
F74 519
Xenophanes B29 146
Xenophon
Hell. IV 1,29–39 481

Zacharias
PG 85 1077C7–12 529
1077C11–12 526
1096B6–11 529

INDEX FONTIVM

Auctores Graeci et Latini

Acta Conc. Oec.
  I 1,3 p.68,8–17 — 39T
    4 p.66,3–4; 8–12 — 40T
    p.67,2–3; 7–15 — 41T
  II 3,2 pp.88,7–8; 89,14–16 — 42T
  III pp.119,26; 121,22–26 — 43T
Aeneas Gaz.
  Theophr. 892A–893B, 12,1–25 Col. — 448F
    896B, 14,1–3 — 466F
    937B, 34,5–11 — 469F
    961A, 45,4–9 — 368F
Ammonius
  in Anal. pr.I 31,11–16 — 424F
  in Int. 15,20–24; 28–29 — 77F
    32,3–21 — 82F
    44,11–45,6 — 84F
    47,18–48,2 — 85F
    50,8–13 — 86F
    56,14–32 — 88F
    69,28–70,12 — 92F
    74,22–75,2 — 93F
    94,25–28; 96,2–8 — 96F
    99,8–100,29 — 97F
    109,24–30 — 98F
    171,1–6 — 106F
    252,8–10 — 110T
  in Isag. 22,12–22 — 28T
Anecd. Gr. Bekker I 125,16–23 — 480F
    III 1374 — 168F
Anecd. Gr. Par. Cramer II 140 — 200F

188,28 — 200bF
Anon. Aurel. II de para. (CLCAG VII 2) 447 — 115F
448–449 — 116F
466 — 117F
Anon. c. phil. IV 1136–1143 — [?474F]
Anon. in Arist. De int. ed. Tarán 76,1–9 — 104F
88,10–89,2 — 108F
Athanasius
proleg. in Herm. (Rabe) 181,12–15 — 415aF
Augustinus
civ. VII 25,1–12 — ?358aF
IX 19,1–6 — [?474aF]
X 9,1–12 — 286F
13–16 — 288F
16–20 — 289F
20–35 — 290F
35–37 — 292F
37–45 — 293F
45–60 — 294F
10,1–8; 12–19 — 295F
30–34 — 290aF
21,31–7 — 296F
23,1–19 — 284F
26,1–11; 22–26 — 285F
28–fin.; 27,1–12 — 294bF
27,8–25 — 287F
25–29 — 288aF
37–39 — 345bF
52–55 — 288aF
57 — 294aF
59–61 — 290bF
61–64 — 292aF
66–73 — 289bF
28,6–8 — 291F
8–11 — 293aF
14–16 — 289aF
18–21 — 291F
29,1–3 — 284aF
11–20; 43–46; 55–75 — 297F

61–63 283aT
30,1–10; 16–20 300F
20–53 298F
31,1–18 [?457F]
22–24 298aF
32,5–6 283bT
5–16 302F
16–21; 24–31 302aF
31–37 302bF
123–127 290cF
139–151 479F
XII 21,61–68 298bF
27,1–12 300aF
XIII 19,39–41 300bF
41–49 301aF
XIX 22,17–23,17 343F
23,30–37 344F
43–73 345aF
107–133 346F
XX 24,8–26 344aF
XXII 3,22–25 344bF
12,56–64 301F
25,1–15 344cF
26,1–2 ?297aF
27,6–7; 17–18 298cF
28,33–37 298dF
cons. evang. I 15,23 345cF
epist. 118,33 35T
serm. 241,6 ?299F
7 ?297cF
7 438F
retract. I 4,7 ?297bF
Basilius Minor
schol. in Greg. or. XXXI,19 PG 36, 904A8–B6 364aF
Boethius
de div. 169F
de int. II 7,5–9 Meiser 75T
11,7–11 76F
16,6–18,26 77aF

	17,24–27	167T
	25,15–29,29	78F
	29,29–33,24	79F
	33,24–37,5	80F
	37,30–40,28	81F
	60,16–25	83F
	71,13–18	87F
	77,13–78,26	89F
	85,19–87,6	90F
	87,30–88,2; 88,28–89,17	91F
	106,19–112,8	93aF
	121,25–26; 122,3–123,22	94F
	134,20–135,14	95F
	159,4–160,8	97aF
	182,2–183,22	99F
	201,2–6	100F
	219,17–28	101F
	272,27–273,26	102F
	276,8–16	103F
	293,27–294,4	105F
	354,25–356,10	107F
	383,4–384,12	109F
de syll. cat.	813C	114F
	814C–816C	113F
	820D–821A	114F
	829D	111T

Claudianus Mamertus

anim. II 7 p. 128,13–16		?297dF

Cyrillus Alex.

c. Iul. I	19C, 529D–532A	207T
	28A–C, 544D1–545A8	203F
	28C, 545A8sq.	425F
	31A–B, 549A5–B6	220F
	32C, 552B1–C8	223F
	34C, 553C9–D8	222F
	48, 573A–B	460F
III	79, 621A	276F
	621B	277F

	85, 629D12–632A11	?281F
	95, 645B1–8	280F
	B8–D1	?282F
V	166, 753C12–D5	278F
	D6–756B2	279F
VI	185, 781D–784A8	211F
	186, 784D–785A8	215F
	208, 817C1–10	212F
	C10–D5	213F
	820A2–6	219F
VIII	271A, 916B3–15	221F
IX	300B, 961A	207T

Damascius
in Phd. I 2 p.29,1–5 — 179F
172 p.105,8–10 — 475F
177 p.107,19–109,4 — 450F
II 59 p.319,9–12 — 180F
in Phlb. p. 10,1–9 — 173F
p.130,1–6 — 175F
p.134,1–18 — 176F
princ. I 86,3–15 — ?367F
288,12–14 — 429F
291,25–292,11 — [?430F]
292,6–11 — 7T
II 112,13–19 — 171F
vit. Isid. 166 p.230 — 33bT
David
in Porph. Isag. 92,2–6 — 6T

Elias
in Porph. Isag. 39,6–8 — 238F
8–19 — 29T
Elias Cret.
in Greg. or. XXXI, 19 — 364bF
Etym. Magn. Gen. Ὠκεανός — 178F
Eunapius
vit. soph. II 1 — 198T
III 4 — 189T

III–IV 2 1T
IV 1,9 192T
IV 2,2 481T
V 1,2 33aT

Eusebius
chron. ap. Anecd. Gr. Par. Cramer II 140 200F
chron. armen. (Karst) 88,35–89,8 200aF
dem. ev. III 6,39–7,2 p.140,1–19 Heikel 345F
hist. eccl. VI 19,2 30T
5 12T
praep. evang. III 6,7–7,1 351F
7,2–4 352F
8,2–9,9 354F
10,26–11,1 355F
11,5 356F
6–7 357aF
9–17 358F
21–44 359F
45–13,3 360F
13,5; 8–9; 22 353F
14,3–4 310F
5 311F
6 312F
7 313F
IV 6,2–7,2 303F
7,2–8,1 304F
8,2 305F
8,4–9,2 314F
9,3–7 315F
19,8–20,1 329F
22,15–23,6 326F
23,6 327F
7–9 328F
V 5,7–6,2 307F
6,2–7,2 308F
6,4–5 309F
7,6–8,7 347F
8,8–10 348F
11–12 349F

	13–9,9; 9,12	350F
	10,13–11,1	316F
	12,1–2	317F
V	13,1–2	318F
	3–4	319F
	14,1	330F
	2–3	320F
	4–15,4	321F
	15,6–16,1	322F
VI	1,1	331F
	2–3	333F
	4	334F
	5–7	335F
	2,1	336F
	2,2–3,1	338F
	3,5–4,3	339F
	4,3–5,1	340F
	5,2–4	341F
IX	10,1–2	323F
	3–5	324F
X	3,1–15	408F
	16–23	409F
	24–26	410F
XI	27,20–28,5	242F
	28,6–10	243F
	11–12	244F
	13–16	245F
XIV	10,3	246F
	5	324F
XV	10,9–11	247F
	11,2–3	248F
	4	249F
	15,9–16,2	250F
Eustathius		
comm. ad Hom. Il.	17,36–38	?399F
	263,33–9	387F
	281,22–7	388F
	41–4	389F
	285,18–36	390F

296,23–5 ?401F
305,9–13 391F
318,43–44 392F
322,29–33 393F
325,35–38; 41–326,5 394F
329,1–3; 17–20; 330,1–2 395F
349,6–10 396F
353,8–11 397F
356,30–32 ?402F
359,33–4 398F
comm. ad Hom. Od. 1698,25–27 ?400F
Exc. Lat. Barb. 39a10 200cF
Firmicus Maternus
err. XIII 4–5 306F
math. VII 1,1 488F
Fragm. Gr. Theosoph. 173,17–174,22 325F
174,23–25 325aF
183,24–26 *427F
183,27 33cF
201,1–5 10T
Hephaestio
apotelesm. II 10 489F
Hermias
in Phd. 113,23–7 445F
Hieronymus
c. Vigil. 10 470F
prol. in ep. ad Galat. 8bT
Iohannes Chrysost.
in Ioann. hom. 66 235T
in I Cor. hom. 6 8aT
Iulianus imp.
ep. 12 44T
or. VII, 221d4–222b3 455F
VIII (V), 161c1–9 476F
Iohannes Lydus
mens. 71,7–14 467F
110,18–25 365F
138,18–139,5 357F
159,5–8 366F

Macrobius
Sat. I 17,70 — 478F
somn. I 1,5–6 — 182bF
2,4–5 — 182aF
6 — 182cF
11 — 182cF
17 — 182dF
I 3,17–18 — 406F
20 — 406F
Malalas
chron. II 56 — 199T
⟨Marcellinus?⟩
prol. in Herm. *Π. στ.*, 293,14–26 Rabe — 415bF
Marinus
vit. Procli 82,9–13 Garzya — 363T
Nemesius
nat. hom. 2 p.34,18–35,11 — 447F
3 p.38,12–40,20 — 259F
p.40,20–22 — 260aF
p.40,22–42,9 — 261F
p.42,22–43,8 — 260F
7 p.59,13–18 — 264F
Nicephorus Callistus
hist. eccl. X 36 — 9aT
Philoponus
aet. mundi 172,5–20 — 172F
224,18–225,10 — 456aF
op. mundi 200,2–7 — 330aF
7–13 — 332F
13–20 — 337F
20–26 — 340aF
201,1–17 — 341aF
18–202,16 — 342F
in Phys. 125,27–30 — 141bF
130,5–12 — 143F
Photius
bibl. (Hierocles) 173a32–40 — 468F
Porphyrius
c. Christ. fr.39 Harnack — 12T

Marc. 1–4 31T
quaest. Hom. I 111,9–10 Sodano 14T
vit. Plot. 2,8–13; 31–32 27T
3,1sq. 19T
4,1–9 16T
5,1–7 17T
6,1–4; 15–17 26T
7,27–28 21T
49–51 20T
11,11–19 25T
13,10–17 22T
15,1–6 419T
6–17 177T
18–21 188T
16,1–18 369T
17,4–15 5T
16–19; 25–30; 38–40 23T
18,4–5; 8–19 227T
20–23 18T
19,1–15 420F
(Longinus) 20,89–96 227aT
21,13–18 24T
23,7–14 32T
26,29–37 190T
vit. Pythag. cf. 207T
Priscianus
sol. ad Chos. 41,14–42,17 258T
50,25 259aF
28 259bF
51,2 259cF
4 259dF
9 259eF
14 261cF
18 259fF
51,25 259hF
33 261aF
52,7 261bF
13 259gF
21 260bF

Proclus
  in Eucl. 56,24–57,2 257T
  255,12–14 482F
  297,1–298,3 483F
  315,11–316,13 484F
  323,5–326,5 485F (cf. 34T)
  347,20–352,14 486F
  in Parm. 1053,36–1054,37 170F
  in Remp. I 233,29–234,8 263F
  II 23,14–15 13T
  96,10–15 181T
  105,23–107,14 182F
  111,6–13 183F
  120,15–24 184F
  196,22–197,16 185F
  255,4–9; 256,9–14 186F
  318,4–27 187F
  in Tim. I 382,12–13 34T
  II 154,4–9 431F
  III 234,18–19 34T
  mal. sub. p.196,1–22 Boese [?473F]
  prov. 5,1–6 p.112,1–6 Boese 437F
  theol. Plat. I 1 p.6,16–7,4 36T
  11 p.51,4–11 232F
  II 4 p.31,3–11; 22–28 427F
Psellus
  alleg. Hom. 21 Sathas 405F
  omn. doct. 115 267F
  de Babutzicario p.163,2–8 471F
  de Gillo p.164,6–8 472F
  πρὸς τοὺς λέγ. μὴ εἶναι φύσ. II 84,8–28 O'Meara 449F
Schol. in Basil. Hex. 200,23–4 Pasq. 237F
  201,21–24 262F
  in Hom. Il. (Dind.) *Γ* 250 384F
  314 385F
  325b 386F
  in Herm. *Π. στ.* ed. Rabe 417F
  [Arethae] in Luciani Peregr. 11 p. 216,8–15 Rabe 11T
  ad. vit. Plot. 17,7–12 5aT

Servius		
in Verg. Aen. V 735		404F
Ecl. V 65–66		477F
Simplicius		
in Cael.	503,22–34	163F
	506,8–16	164F
in Cat.	2,5–13	45T
	10,20–11,22	46F
	11,23–29	47T
	13,11–18	48F
	19,26–20,7	49F
	21,2–21	50F
	29,24–30,15	51F
	30,16–31,21	52F
	36,8–31	53F
	38,1–6	54F
	48,1–33	55F
	53,4–9	56F
	58,7–14	57F
	78,4–24; [24–79,5?]	58F
	79,12–30	59F
	93,10–17	?60F
	124,8–10; 19–22	61F
	31–35	63F
	129,1–4	64F
	131,18–132,6	62F
	154,3–155,3	65F
	158,27–33	67F
	159,23–160,11	66F
	192,16–18; 25–29	?68F
(Syrianus)	199,31–35	69F
	213,8–28	70F
	298,21–26	72F
	302,18–25	71F
	379,8–20	73F
	414,26–415,9	[?74F] (cf. 34T)
in Phys.	9,10–27	119F
	10,25–11,17; 23–29	120F
	43,26–44,10	121F

70,5–19	122F
71,19–73,4; 74,5–18	123F
80,23–30	124F
82,28–32	128F
83,6–19	125F
85,2–11	126F
86,7–11	127F
92,26–96,4; 96,15–20; 97,4–8	129F
101,25–102,3	130F
106,27–107,5	131F
116,6–18	132F
122,33–123,8	133F
134,14–18; 135,1–14; 136,33–137,7	134F
139,24–140,23	135F
141,24–142,3	136F
149,11–21	137F
151,20–25	138F
163,9–18	139F
165,8–10; 166,3–6	140F
188,32–189,1	141aF
192,29–193,1	142F
206,3–8	144F
207,12–18	145F
230,34–231,24	236F
247,30–248,18	146F
264,27–32	147F
277,24–31	148aF
283,34–37	148bF
343,23–344,5	149F
362,11–13	150F
399,19–31	151F
406,28–407,4	152F
414,15–415,10	153F
422,19–30	154F
427,34–428,5	155F
453,25–454,19	174F
587,8–15	156F
615,32–5	185aF

648,17–23 157F
728,9–15 158F
802,7–13 159F
864,15–24 160F
896,7–10 161F
918,11–15 162T

Socrates
hist. eccl. I 9,30 38T
III 23,14 210F
37–39 9T

Sopater
in Herm. *Π. στ.* (Rhet. gr. V 9,14–22 Walz) 415F

Stephanus Byz.
ethnica 193,17–19 218F

Iohann. Stobaeus
anth. I 3,96 376F
25,2 360aF
31,7–10 354aF
49,24 251F
25 252F
25a 253F
26 254F
32 (Iamblichus de an.) 364,19–365,4 435F
32 (Iamblichus de an.) 365,7–21 441F
35 (Iamblichus de an.) 452F (cf. 34T)
37 (Iamblichus de an.) 372,4–17 442F
37 (Iamblichus de an.) 374,21–375,18 444F
37 (Iamblichus de an.) 375,24–8 446F
39 (Iamblichus de an.) 443F
41 (Iamblichus de an.) 266F
43 (Iamblichus de an.) 453F
50 373F
51 374F
52 375F
53 377F
54 378F
59 381F
60 382F
61 383F

67 (Iamblichus de an.) 457,8–458,2 454F
67 (Iamblichus de an.) 458,12–21
451F (cf. 34T)
II 1,32 372F
8,39 268F
40 269F
41 270F
42 271F
III 21,26 273F
27 274F
28 275F
25,1 255F
IV 36,23 380F
41,57 379F
Suda
Lexicon I 196,22–25 423T
535,26–28 209F
II 258,7–9 208F
592,24–27 202F
III 279,4 15T
525,21–26 201F
IV 178,14–179,2 2T
[cf. Test. 193; 231; 233; 234; 239–241; 256; 272; 361–362; 370–371; 407; 411–414; 418;421
403,17–20 215aF
713,23–27 206F
Syrianus
in Herm. *Π. στ.* II 14,4–14 Rabe 416F
in Met. 26,18–24 434F
46,22–25 426F
109,12–16 433F
Themistius
de an. 16,19–31 439F
31,1–5; 32,19–34 440F
Theodoretus
gr. aff. cur. 12,11–19 Raeder 212F
12,21–13,3 214F
62,4–7 195T
100,10–13 216F

108,27–109,4 196 T
126,21–22 197 T
315,5–316,6 215 F
316,6–10 217 F
Timaeus Soph.
Lexicon 168 226 F
Iohann. Tzetzes
chil. XI 520–533 224 F
in Hom. Il. ex. 746 Bachmann 403 T
Zacharias
disp. de mundi op. 102–143 col. 456 F

Auctores orientales

al-ʿĀmirī, al-Saʿāda wal-Isʿād 5 Minovi 165 (i) F
49 165 (iii) F
53 165 (ii) F
192 165 (iv) F
Anon., Prophecies of the Pagan Philosophers 227–230 432 F
Anon., Theol. Arist. ap. Plot. II 486 191 T
488 191 a T
Athanasius Syrus ap. Assem. III 305 29 a T
Bar Hebraeus, Hist. comp. p.61 Pococke 225 T
al-Bīrūnī, India I 43 Sachau 207 b T
Ibn Abī Usaybīʿa, Ṭabaqāt al-Aṭibbāʾ 38 Müller 207 a T
Ibn al-Nadīm, Fihrist 245 Flügel 194 b T
248 3 b T
249 3 c T
250 3 d T (cf. 118)
251 3 e T
253 3 a T
(cf. 112 T; 194 a T; 228 T; 422 T)
255 3 h T
300 3 g T
316 3 f T (cf. 265)
Ibn Rushd, Tahāfut 259–260 Bouyges 428 F
Epitome Arist. Met. 76 Rodriguez 464 F
Ibn Sīnā, Išārāt I 180 Forget 229 T

aš-Šifā' I 236 Bakos 230T
liber de anima V 6, 135–136 van Riet 230aT
Isḥāq b. Ḥunayn, Ta'rīkh al-Aṭibbā' ed. Rosenthal 37T
Miskawayh, Tahdhīb al-Akhlāq ed. Rosenthal 166F
Mubashshir b. Fātik, Abū al-Wafa' ed. Rosenthal 203aF
307 Badawi 487F
'Porphyrius' arab. ⟨Π. ψυχῆς⟩ ed. Kutsch 436F
al-Qifṭī, Ta'rīkh al-Ḥukamā' 256–257 Lippert
4T (cf. 194cT; 228aT; 422aT)
al-Rāzī, al-Ṭabī'a 121 Kraus 463F
al-Shahrastānī, K. al-Milal wal-Niḥal 257–258 Cureton 205F
302 204F
321–322 462aF
338 458F
343–344 461T
345 459F
345–346 465F
346–348 462F
al-Tawḥīdī, al-Muqābasāt 332–333 cf. 436F,37–100

INDEX NOMINVM

Quae litteris crassioribus excuduntur philosophorum scriptorumque nomina significant quorum Porphyrius ipse mentionem facit.

Abaris 203aF,11
Abas 389F.
'Abd al-Masīḥ ibn Nā'ima 191T. 191aT
Abdera 425F,3
Abū al-khayr ibn al-Khammar 194bT
Abū al-Qāsim' Īsā ibn' Alī 194bT.
Abū 'Uthmān al-Dimashqī 3aT,9. 4T,22. 112T.
Abū Yūsuf Ya'qūb ibn Isḥāq al-Kindī 191T.
Academia 46F,40. 252F,12
Achaei 387F. 390F,5
Achaeus 394F,7.
Achaicus 66F,2
Achelous 359F,7
Acheron 373F,8,11,13,15,21, 28,30,34. 377F,28. 378F, 39,47
Acherusius 373F,16
Achilles 373F,17. 390F,15. 394F,15. 398F.
Acylinus 1T,80. 369T,3
Adelphius 369T,3
Adonis 358F,23,28,52
Adrastus 133F,1
Aedesius 3hT
Aegypti 187F,1,9. 199T. 271F,42,49,80,100. 324F,7. 326F,14. 351F,4. 353F,12 sq. 359F,114. 360F,1,3,30 sq.,78,79. 448F,2
Aegyptius 11T. 36T,4. 353F,7. 360F,43,103
Aegyptus 1T,1
Aëtius 195T. 196T,2. 197T,2
Aetna 28T,5. 29T,6. 29aT.
Africa 169F,637
Agamemnon 14T. 378F,4
Agesilaus 408F,50
Aḥmad ibn al-Mu'taṣim billāh 191T.
Αἰαίη 382F,30
Aiacides 390F,16
Ajax 52F,13,15,16,19,24,43 169F,68. 378F,5. 390F.
Αἰολικοί 395F,3
Αἰσυήτης 396F
Alastorides 394F,15
Albinus 181T. 444F,13
Alcaeus 409F,56

Alcibiades 84F,40. 93F,11. 177T,1
Alcinous 183F,3
Alcmaion 409F,27. 449F,27
Alcman 384F.
Alcmene 469F,1.
Alexander 3cT. 3hT. 53F,4. 77F. 77aF,9,12,14,52,77. 78F,16,28. 80F,55,65,72,86. 81F,1,70,85. 90F,5. 97aF,20,21,25. 99F,42. 102F,1. 104F. 105F. 108F. 117F,1. 120F,35. 122F,19. 126F. 137F,1. 139F. 140F. 149F,14. 151F,1. 153F,3,20. 154F,5,8. 155F. 160F. 161F. 162T. 163F,15. 458F,8. 463F,1
Alexander Lib. 369T,3
Alexander Mac. 164F. 375F.
Alexander (Priami filius) 53F,4.
Alexander 385F.
Alexandri 48F,6
Alexandria 261F,53
Allogenes 369T,7
Ameles flumen 268F,26
Amelius 2T,2. **5T,1,10.** **16T.** **17T.** **18T.** 23T,1. **24T.** 36T. 227T,5 sq. 369F,12,13. *427F. 433F. 435F,8. 441F,9. 442F,7. 443F. 448F,5
Amerius. 1T,80
Ammonius 431F.
Ammonius (nomen Porphyrii) 4T,3
Ammonius (Saccas) 259F,80. 468F,3
Amphitrite 338F,27. 359F,9
Anabis 360F,78
Ἀνάγκη 268F,30,84
Anarcharsis 203aF,14
Anatolius 33aT
Anaxagoras 139F. 140F. **215F,23**
Anaximander 137F,1,7. 425F,7
Anaximenes phil. 138F,2. 139F,12.
Anaximenes rhet. **408F,12**
Androclides 423T.
Andron **408F,24,30,40**
Andronicus 51F,13. 65F. 66F,13. 73F,1. 169F,3. 440F,3,11.
Anebo 3aT,12. 3gT. 4T,23. 228T. 228aT. 459F,5.
Anticlea 378F,32
Antilochus 378F,5
Antimachus **409F,38,51**
†Antitistes 115F,7
Antiphanes com. **408F,71**
Antoninus imp. (Elagabalis) 376F,2
Antoninus 431F.
Antonius Rhodius **16T.**
Anytus 210F.
Apamea 23T,3
Apate 390F.
Aphrodisias 77F. 97F,60. 458F,8
Aphrodite 330F,14 333F,10. 359F,98
Apis 360F,95
Apollo 93aF,87,89. 203aF,75.

303F,6. 307F,17,32. 308F,13. 310F,1. 314F,2, 11,16. 323F,4. 324F,10. 329F,1,8. 330F,10. 333F,2. 336F,1. 338F,9. 339F,6. 341aF,12. 343F,10 sq. 344F. 346F,11. 348F,3,(12). 349F,1. 350F,22. 356F,8. 359F,20,60. 360F,56. 385F. 477F,1,5,7,11. 478F,1
Apollodorus **373F,1,34. 200F,16.** 387F.
Apollonius gram. **14T. 408F,3,14,60,79**
Apollonius Tyan. **376F,92**
Apollophanes 408F,50
Apuleius 294F,13. 294bF,13
Arcadia 374F,5,8,14
Archelaus **215F,23 sq.** 215aF.
Archialas 386F.
Archytus 58F,38. 59F,9
Areopagiticus 408F,17
Ares 335F,6. 336F,4,6. 342F,5. 359F,95. 489F,3
Aretades **409F,62**
Arete 390F.
Arethusa 389F.
Argos 377F,17
Aries 489F,10
Aristarchus **377F,55.** 403T.
Aristides 2T,30. 413T.
Ariston 66F,12. 219F. **251F,5**
Aristophanes gram. **408F,64**
Aristoteles 2T,15,21. 3gT. 4T,6,8,10,17. 28T,6. 29T,8. 46F,23. 51F,1,11. 53F,1,8,**13,29. 55F,17,35.** 58F,**24**,34. 59F,7. 60F,2. 62F,5. 66F,1,16. 67F. **68F.** 69F. **70F,28.** 73F,10. 77F. 78F,9,51,53,107,110,115. 79F,88. 80F,50,76. 81F,4. 85F,5. 91F,4,8. **92F,19.** 94F,36. 95F,17. **97F,61,64,69.** 97aF,2,28. **98F.** 99F,30,37. 105F. 107F,2,30. 108F. 111T, 113F,2. 114F,2. 116F,1. 119F,16. 120F,2,**15.** 123F,12,61,78. 124F. 126F. 127F. 129F,**62,127,136,**158. 130F,1. 132F,2. 137F,3. 146F,1. 151F,**13**,16. 153F,1,5,10,21. 155F. 160F,13. 165F(ii). 169F,349,366,497,705,711. 174F,5. 191T. 205F,46. 238T. **250F,7. 253F,12,32. 255F,7,21.** 390F,7. 424F. 425F,10. 428F,14. 436F,38. 439F,1,16. 440F,7,8. 456aF,3. 458F,4. 459F,2. 461T,2,4. 462F,139. 465F,5
Aristotelicus 44T. 78F,31. 164F.
Aristoxenus **211F,6. 213F.** 215aF.
Arius 38T
Artemidorus 3fT
Artemis 307F,29. 356F,8. 359F,58,59,75
Ἄσιος 402F.

Asteropaios 398F.
Athena 359F,61
Asclepiadae 266F.
Asclepius 310F,3. 312F,1,4. 359F,34
Asia 169F,637
Aspasius 97aF,20. 99F,42. 105F,3. 154F,2
Assyrii 323F,14. 324F,8
Athenae 408F,1
Atheniensis 93aF,74,130,139
Athenodorus 66F,13
Atlas 389F.
Ἄτροπος 268F,22. 359F,79
Attica 206F.
Atticus 52F,2. 444F,6
Attis 358F,22,24,51. 358aF,1,7,9. 476F,5
Augeas 391F.
Aulis 395F,7
Aurelianus 2T,4

Βαβουτζικάριος 471F,1.
Babylon 164F.
Βαβώ 471F,3
Βάκχη 358F,54
Bardisanes **376F,5,28**
Basilius (nomen Porphyrii) 2T,2. 5T,3. 24T. 227aT.
Basilius 3dT. 118T.
Bataneotes 8aT. 8bT
Beelzebub 326F,4
Bias 200F,32. 203aF,7,59,61. **273F,10.**
Boethus Peripateticus 47F. 48F,7. 51F,9,12. **53F,28.** 58F,1,18,22. 66F,12. 424F. 448F,5
Boethus vel Stoicus vel Peripateticus 2T,11. 241T. 242F,2. 243F,1. 246F,1. 247F,2.
Bostra 218F.
Brachmanes 376F,8,21,57,61,80,94
Branchidae 307F,17,32

Caecilius **408F,70**
Caelus 182cF,8. 320F,5
Caesaraea 9T. 9aT. 10T.
Callias 106F.
Callietes Stoic. **408F,5. 410F,7**
Callimachus **374F,12**
Callippus 163F.
Callisthenes 164F. **408F,12**
Cancer 489F,2,8.
Canna 169F,740 sq.
Caria 1T,2
Castricius Firmus **21T.**
Cato 93aF,7 sq., 128. 169F,54
Causathas 1T,77
Caustrius **408F,9,10**
Celsus 8aT
Cerberus 359F,55
Cerdias 387F.
Chaeremon 353F,10
Chalcideus 33cT.
Chalcodon 389F.
Chaldaei 187F,9. 287F,1. 294F,4. 294bF,22. 302F,14. 302aF. 324F,8,11,17. 363T. 368F.
Chaldaeus 294F,6. 295F,12. 362T. 364aF. 365F,3. 366F. 367F,5
Charybdis 1T,46
Chilon 203aF,6. **273F,10 sq.**

Christiani 2T,1,19,36,38. 9T. 9aT. 10T. 11T. 39T. 40T. 41T. 42T. 203F,3. 297cF,4. 343F,2. 344aF,3,12,18. 345F,31. 345aF,14,21, 39. 346F,2,5. 369T,1. 456F,11
Christus 9aT. 35T. 260F,2. 301aF3,6. 344cF,5. 345F,9,15. 345aF,2,10. 345cF. 346F,1,5
Chrysaorius 29T,8. 29aT,6,17. 238T. 268F,1. 281T,1,3,6.
Chrysippus **282F,1.**
Chthonia 396F.
Cicero 169F,54
Cilices 388F.
Circe 382F,2,27
Claros 322F,4,13
Claudius 26T.
Clearchus **273F,11**
Cleoboulus 203aF,6
Cleomedon 409F,12
Cleomenes 374F,6
Coacos 392F.
Cocytus 373F,43. 377F,105. 378F,40
Colotes 182F,1. 182aF,1. 183F.
Conon 409F,14
Constantinopolitani 42T
Constantinus 38T. 39T.
Cornutus 64F
Cos 392F.
Crates 52F,27
Cratinus **409F,43**
Crotoniates (Alcmaeon) **243F,10**
Ctesias **409F,59**
Curetes 359F,89
Cypris 333F,9
Cyrillus 41T,10. 204F? (Kūrifus)
Cyzicus 408F,51

Daimachus **408F,12**
Damastus **409F,3**
Dardanus 394F.
Delos 310F,2
Delphi 203aF,76. 375F,4
Demeter 308F,12. 309F,12. 314F,34. 315F,31. 319F,4. 347F,40. 357aF,7. 358F,8,41. 359F,81,93. 360F,30
Demetrius 13T
Demetrius geom. **408F,4**
Democritus 139F. **140F.** 157F. 425F,3
Demosthenes **408F,75,82. 409F,10,13**
Demostratus 369T,4
Dercyllides 146F,3
Didyma 322F,11
Didymaeus (Apollo) 309F,4
Δίκη 271F,75 sq.
Dinarchus **409F,12**
Diocletianus 2T,4
Diogenes Apoll. 137F,9. 138F.
Diomedes 409F,42
Dion 52F,27. 84F,35,36
Dionysius 1T,23.
Dionysius gram. 219F.
Dionysus 62F,29. 179F,4. 307F,5,16,20. 314F,30. 358F, 9, 12, 48.

359F,43,83. 360F,31. 455F,4. 469F,1,7
Diophanes 177T,1,8
Dulichium 391F.

Εἰλείθυια 360F,68
Eleusis 360F,74
Ἐλεφαντίνη πόλις 360F,47
Elephenor 389F.
Elis 388F. 391F.
Elpenor 377F,133
Elysii (campi) 298F,13
Elysium 377F,13,18. 383F,5,7. 404F,1
Emesa 376F,3
Empedocles 67F. 139F. **271F,25. 377F,73. 382F,23.** 444F,11
Enyo 309F,8
Ἐπειοί 388F.
Ἐπειός 394F,10
Ephesus 41T.
Ephorus **408F,7,8,11,61. 409F,55,57**
Epicurus 183F,8
Epimenides 203aF10.
Er 181T. 182aF,18
Eretria 129F,51
Eretrieus 394F,8
Erichthonius 338F,11
Erinys 377F,108
Ἔρως 354F,18. 359F,102,116
Eubulus 188T. 408F,77
Eucleides 181T.
Eudemus 3hT. 113F,3,36. 120F,36. 129F,161
Eudorus 66F,13
Eunomius 470F,5.
Euphorbus 394F.
Euphorion 385F. 390F,17
Euripides **409F,21,25**
Europa 169F,636
Eusebius 9T. 9aT,7.
Eustochius **27T.**

Gadra 218F.
Gaius 181T.
Galenus 3aT,3. 4T,4. 115F,3. 267F.
Galienus 16T. 26T.
Gallus 358aF,3. 476F,5
Γεδάλειος 45T. 46F,2
Γιλλώ 472T.
Gnostici 399T,11. 444F,13
Gorgoneus 478F,1.
Γοργύρα 373F,30
Graeci 78F,69. 169F,72,470, 656,693 sq., 719,756. 204F. 314F,7. 320F,25. 324F,6. 351F,3. 354F,4. 358aF,3. 360F,12,30. 364bF. 408F,46. 447F,1
Gregorius Thaumaturgus 29aT,5.

Hades 182F,10,13,30,52. 373F,2,7,32,37,39. 377F,3, 26,27,53,59,81,99,100,117, 118,120,121,129. 378F,45. 382F,46. 466F2
Haimonides 394F,12
Halcyone 389F.
Harpocration 181T. 444F,18. 448F,5
Harran 432F,7
Hebraei 323F,2,14. 324F,9, 11,17. 344F,8. 344aF,1,6,13. 346F,10,12.

Hebraeus 10T.
Hecataeus **409F,4**
Hecate 308F,17. 317F,2. 319F,1. 320F,2,4. 321F,4. 326F,3. 327F. 328F,2. 342F,1,19,22. 345F,17. 345aF,24. 346F,1. 347F,17,29. 359F,62,111. 438F,9
Hector 385F.
Helios (cf. Sol) 322F,10. 330F,12,13. 359F,91. 360F,20,87. 382F,28
Hellanicus 384F. **409F,2**
Hephaestus 314F,43. 359F,12. 360F,12
Hera 309F,11. 355F. 356F. 469F,7
Heracles 359F,27. 377F,51. 391F. 394F,19. 395F,5. 469F,2 sq.
Heraclidae 200F,13. 200aF,17.
Heraclides 174F,5
Heraclitus 182F,70. 444F,12
Hermanubis 359F,114
Hermes 310F,4. 313F. 330F,12. 359F,108,111,116. 360F,77. 382F,68. 467F,1
Hermeticus 1T,69
Herminus 3hT. 48F,7. **51F,17. 63F.** 78F,7,26. 81F,53,63. 99F,29,40. 102F,3
Hermodorus 146F,5
Hermogenes 415F,5. 415aF. 415bF,1.
Hermopan 359F,111
Herodotus **374F,6. 409F,3,4,60**
Hesiodus 182F,49. 225T. **409F,14**
Hesperus 359F,101
Ἑστία 357F. 357aF,2. 358F,40
Hestiaeus 174F,6
Hierocles 468F,1
Hieropolitani 478F,1
Hippocrates 266F. 267F.
Homericus 387F. 403T. 409F,49
Homerus 2T,20,27. 182F,49. 201F. 202F. 204F. 225T. **271F,105,115.** 370T. 371T. **372F,5,12,47.** 373F,47. **377F,2,6,68. 378F,35. 382F,2,26.** 387F. 390F.11. 393F. 404F,7. 397F. 405F. 406F,6. **409F,43.** 447F,12
Horae 359F,91
Horus 359F,47. 360F,68
Ḥunayn ibn Isḥāq 3bT. 3cT
Hyperes 389F.
Hyperides **408F,75,81,83,84**
Hypoplacia 393F.

Iamblichus 2T,3. 3cT. 3hT. 6T. 7T. 33aT. 33cT. 36T. 45T. 48F,8. 59F,23. 61F. 64F. 68F. 71F. 72F,1. 171F,5. 173F. 175F. 363T. 364aF. 364bF. 365F,5. 367F,4. 424F. 426F. 429F. 430F,1,13. 434F,8. 437F,2. 445F,2. 447F,20. 448F,12. 450F,5. 455F,11. 466F,2. 468F,5. 475F,3

Iamblichus (phil. neoplat.?) **273F,18**
Ibn Sinā 428F,2
Ibycus 385F.
Ida 396F.
Iesus 346F,11.
Ilias 403T.
Ilium 200F,1,12. 200bF. 201F. 396F.
Imbros 395F,10
Indi 302F,12. 302aF. 376F,6,7,26,90.
Ionia 200F,18
Iovianus 3hT
Irenaeus (Tyr. episc.) 40T. 41T.
Isaeus **409F,8**
Isḥāq ibn Ḥunayn 3cT. 3eT
Isodorus 33bT
Isis 308F,13. 309F,13. 360F,26,30,31,43,45
Isocrates **408F,17,21. 409F,9.** 480F,3.
Isthmia 219F.
Iudaei 365F.
Iulianus Chald. 2T,17. 362T. 364aF,4. (365F,3).
Iulianus imp. 9T. 9aT. 279F,1.
Iuno 93aF81
Iuppiter 93aF,80,87. 134F,31 313F. 314F,34. 336F,5. 338F,22,30. 244aF,10. 345aF,50. 346F,19. 347F,40. 354F,9 sq.,19,29, 42,49. 354aF. 355F. 357aF,9. 377F,89. 438F,19. 478F,5. 489F,2,8,12.
Iustinianus 43T

Khiniyya(?) 203aF,17
Κλωθώ 268F,20. 359F,77
Κνήφ 360F,3
Κόρη 320F,20. 357aF,9. 358F,4 sq.,44,46. 359F,82. 360F,31.
Κρόνος 330F,14. 334F. 335F,3. 336F,8. 337F,7. 359F,85. 377F,100. 396F.
Κρόνιος **372F,10.** 433F. 444F,17. 447F,16
Kūrifus 204F

Labeo 474F,5. 474aF,5
Lachesis 186F. 271F,12,14. 359F,78
Lamprocles 215F,9
Laomedon 396F.
Laomedontiade 384F.
Latinus **408F,66**
Lemnos 395F,7
Leo 489F,3,6,9,11
Lethe 268F,30. 298F,15
Leto 309F,10. 310F,3. 311F,2. 356F,4.
Leucippus **140F.**
Liber 477F,6
Libya 1T,50
Libys 394F,9
Licymnius **373F,12**
Lilybaeum 1T,49. 25T. 27T,7.
Longinus 1T,18,19,26,31,34. 2T,6. 3aT,13. 4T,23. **5T,8.** 15T. **24T.** 228T. 228aT. **252F,9. 253F,37.** 263F. **408F,1. 420F,1.**

Λουσῆς 375F,12
Lucanus 404F,11
Lucius 55F,1
Lyceum 46F,39. 90F,31,32. 93aF,27,130
Lycia 388F.
Lycii 388F.
Lyco 1T,2
Lycophron 129F,47. 385F.
Lycurgus 200F,20,22
Lycus 3hT
Lydi 323F,14. 324F,9
Lydus 369F,4
Lysander 394F,9
Lysimachus 215F,7. **409F,55**

Maia 310F,4. 313F,2
Maion 394F,12.
Maior **408F,3**
Malchus (Porphyrii nomen) 1T,23. 5T,5
Marcella 1T,97. 31T,1.
Mausolus 408F,22
Maximus 3hT
Maximus **408F,9.** 424F.
Maximus Nicaeensis 181T.
Maximus Tyr. 44T,1.
Medius 263F.
Medon 395F,8
Megara 408F,42
Melanippe 409F,21
Melanippides **373F,8**
Meletus 210F.
Meliboia 395F,6
Melissus 122F,4,16. 123F,11,51. **129F,13.**
Menander **408F,62,67,72**
Menedemus **213F.**
Menelaus 377F,15,16
Menexenus 215F,10
Menogenes 387F.
Mesopotamia 376F,4
Messene 408F,43
Messus 369F,7
Methone 395F,2
Metapontium 408F,27,40
Metrodorus **140F.**
Μήνη 330F,13
Μῆτις 354F,18
Miletus 425F,2
Minerva 93aF,81. 478F,2,3
Minos 377F,46
Minucianus 2T,31. 414T. 415F,1. 415aF.
Μνεῦις 360F,88
Moderatus 236F,3,13. 435F,5
Μοῖραι 186F. 268F,29. 271F,111. 334F. 338F,29. 359F,76
Μορμολύκα 373F,33
Moses 204F
Musae 350F,21. 359F,21
Muson 203aF,16
Mycale 322F,11
Myrto 215F,7

Naiades 350F,21
Nebuchadnessar 204F
Nemertius 276F,1. 278F. 280F,2.
Nereides 359F,11
Nestoriani 40T
Nestorius 39T. 41T. 42T. 43T
Nicaea 41T.
Nicagoras **408F,2,46,59**
Nicaei 322F,15

Nicolaus Dam. 137F,9. 138F. **253F,88,101.**
Nicostratus 3hT. 50F,1. 51F,1. 52F,1. 74F,1
Nicotheus 369F,6
Nilus 2T,26. 309F,13. 323F,12. 350F,14. 360F,36,40. 421T.
Nonacris 374F,10,14
Numenius **5T,2,11.** 23T,3. 179F,3. 181T. **252F,1.** **253F,19.** 433F. 441F,8. 444F,5,16. 448F,6. 450F,2
Nymphae 307F,23. 350F,21. 359F,11

Oceanus 359F,5. 377F,13,23. 389F.
Ὀλιζώνιοι 395F,4
Olympus 396F.
Onetor 409F,11
Orestes 448F,28
Origenes 1T,80. 11T. **12T.** 29aT.
Origenes Plat. 427F,5. 468F,4
Orion 169F,62
Orpheus 206F. 354F,8. 363T.
Orphici 471F,2
Osiris 308F,13. 309F,14. 360F,32,33,40,43,45
Ὀστάνης 330F,17

Paiones 398F.
Palaestina 9T. 10T. 218F.
Pallas 309F,8
Pamphilus 9aT
Pan 307F,5,16,20. 318F,3,10,13. 320F,8. 359F,118
Panthoides 394F.
Paris 53F,3. 386F.
Parius 319F,11. 352F,6
Parmenides 122F,5. 123F,11,51. **129F,12,44.** 132F,1,3. 135F,2,4,41. 208F. 434F,6.
Parnassus 322F,12
Paterius 179F,3
Patroclus 377F,113. 378F,5. 394F. 398F.
Peleus 390F,14
Penelope 396F.
Pentheus 455F,1
Peplos 390F.
Periander 203aF,5,8
Perilaos 408F,45
Peripatetici 78F,110. 79F,4. 229T,3. 408F,4. 428F,15. 450F,7
Persephone 373F,8. 377F,29. 378F,43,45
Petrus 344cF,10
Phanothea 273F,9
Pharnabazus 408F,49
Phemonoe 273F,6
Pherecydes 206F. **408F,36**
Philadelpheus 423T.
Philippus 408F,17
Philocomus 369F,4
Philoctetes 395F,1
Philon Heracl. **375F,3**
Philostratus Alex. **408F,68**
Philoxenus (cognomen Syriani) 91F,1
Phoebus 311F,9. 312F,3. 322F,4,20. 333F,8. 349F,2. 350F,21. 405F.
Phoenice 6T,4. 420F,5.

Phoenici 1T,16. 323F,13. 324F,8. 326F,15
Phoenicus 2T,38
Phoenix (Porphyrii nomen) 6T,3. 11T,7. *427F.
Phtha 360F,11
Φθιοί 395F,3
Phyleus 391F
Pindarus 2T,26. 421T.
Pittacus 203aF,5
Placion 393F
Plato 2T,15. 28T,12. **32T.** 35T,7. 36T. 67F. 78F,41. **84F,34.** 90F,12,31,33. 91F,12 sq. 93F,11. 93aF,27,28,74,130. **120F,13,18.** 134F,1,7,24. 146F,1 sq.,32. 169F,5,559. 172F,2. 173F. 174F,2,6,**15.** **176F,5.** 177T,2. 182F,44. 187F,2. 198T. **213F.** 219F. 220F,2. **221F,2.** 222F,1. 223F,2. 236F,3,15,21,30. 238T. **242F,3,22. 253F,11, 38.** 259F,67. 263F. **268F,5,34,40,48. 270F,2. 271F,20,39,40,88,103,106. 275F,5,27.** 287F,1. 294F,15. 294bF,22. 297F,6. 297dF,1. 298dF. 299F. 300F,1,3. 300aF. 301F. 351F,8. 369F,8. **378F,12. 382F,9. 410F,3,9.** 425F,11. 427F,1,10. 434F,6. 437F,4. 447F,8,10. 448F,2,6,14. 454F,4. 455F,10. 456aF,9,16. 457F8. 459F,4 sq. **460F,1.** 461T,5. 464F,13. 468F,8. 473F,9
Platonici 1T,7. 35T,1. 181T. 188T,2. 257T. 298F,6,10. 300aF,7. 435F,10. 437F,1. 444F,1. 446F. 449F,23. 451F,5,7. 452F,5. 457F,4. 479F,1
Platonicus 36T. 182aF,18. 188T. 284F,10. 285F,10. 287F,17. 294bF,13. 295F,1. 297dF. 298F,12. 298F,12. 298bF,2. 300bF. 364aF,6. 364bF. 447F,18.
Pleione 389F.
Plotinus IT,1,5,39,53,66,67. 2T,3. 3bT. **5T,2. 16T. 17T. 18T. 19T. 20T.** 23T,8. **24T. 25T. 26T. 27T.** 35T,7. 36T. 70F,1. 169F,4. 177T,5,11. 188T. 189T. 192T. 227T,1. **227aT,1,4.** 232F. 247F,1. 259F,81. 284F,14. 300F,5. 368F,4. **419T,4. 420F,1,5.** 426F. 427F,5,13. *427F. 434F,7. 435F,7. 437F,5. 441F,9. 442F,6. 443F,1. 444F,4,10,19. 448F,5. 449F,1. 450F,3. 452F. 453F,1. 454F,9. 455F,10. 463F,8. 468F,4. 475F,2
Plutarchus 195T. 196T. 197T. 199T. **379F,2.** 425F,15. 444F,7. 454F,5. 461T,5
Plutarchus Athen. 450F,5. 468F,6

Pluto 326F,9,10. 358F,5,15, 22,46. 359F,50,51
Pollion **409F,58**
Polyxena 373F,17
Porphyriani 38T. 39T.
Poseidon 338F,26. 359F,8. 389F.
Πρεσβύτης (Porphyrii nomen) 430F,18 = 7T,5.
Priamus 384F. 385F. 394F,18
Priapus 358F,43
Probus **25T.**
Proclus 175,5. 363T. 364aF,6. 364bF. 365F,5. 450F,6. 456aF,1,19. 458F,9. 475F,3
Prosenes Peripat. **408F,4. 410F,2**
Protagoras **410F,11**
Protesilaus 394F,14
Pyriphlegethon 373F,46. 378F,40
Pythagoras 207aT. 299F. **347F,4,13. 381F,2. 382F,9. 408F,25,30,32.** 488F.
Pythagorei 68F. **120F,33. 157F.** 180F. 236F,2,4,29. **372F,9.** 434F,5. 435F,10.
Pythia 6T. 219F. 273F,2
Pythius (Apollo) 273F,8,12. 322F,16
Pytho 322F,4,12

Rhadamanthus 377F,19. 382F,6
Rhea 309F,6. 330F,14. 337F,7. 357aF,5,8. 358F,41

Roma 1T,37,64,105. 17T. 29T. 29aT. 29aT. 35T,8. 261F,53
Romani 81F,23. 169F,740 sq.

Sallustius hist. 404F,7
Samos 408F,42
Sandales 376F,49,79
Saturnus 182cF,8
Satyri 358F,56
Scythae 375F,5
Scythes Acad. 394F,11
Scythia 203aF,16
Selene 489F,2,4,9
Serapis 306F,9,12,19. 318F,3. 326F,3,6,42. 327F,3. 359F,51
Severus 43T
Sicilia 1T,45,50. 25T. 26T. 29aT. 30T. 408F,42. 420F,4
Siculus 345cF.
Silenus 358F,29,53
Simoniani 39T
Simonides **409F,17**
Simplicius 3hT
Sipylus 396F.
Socrates **50F,17,18,22,25.** 55F,11,12,**20.** 59F,19. 77aF,24,25,33,35,39,40. 78F,86,89,92. **84F,9,20,23, 26,40.** 89F,6 sq. 90F,8 sq., 28 sq. 93F,11,12. 93aF,139. 102F,16,17. 107F,41. 125F,10,15,16. **129F,18,26 sq.** 133F,8. 169F,282,559. 182bF,20. 210F. 211F,2,**7.** 212F. **213F.** 215F,**12,16,25.**

216F. **217F. 282F,2.** 357F,4.
Sol 477F,5,6
Solon 203aF,1,5
Sopater 375F,8
Sophocles **373F,17. 379F,4. 408F,69**
Sophron **373F,33**
Sophroniscus 215F,10. 216F.
Sosigenes 163F,9
Soterides 409F,58
Sotion 66F,2. 198T.
Speusippus **53F,28,30.** 450F,4
Spintharus **211F,7.**
Stephanus 3cT. 237F.
Stoici 45T. 53F,3. **55F,16.** 80F,27. 84F,11. 87F. 100F. **129F,73.** 250F,1. **252F,5. 253F,5. 268F,45.** 408F,5. 425F,13. 442F,4
Strymo 384F.
Styx 372F,1. 373F,1,4,35,43, 45. 374F,1,3,11,14. 375F,1,12. 376F,1. 377F,6, 103,105,109. 378F,41,52. 379F,1. 380F
Sybaris 408F,43
Symmachus 29T.
Synesius Lyd. 423T.
Syri 1T,24
Syria 4T,2. 376F,3.
Syrianus 3hT. 36T. 48F,8. 91F,1,3. 142F. 171F,5. 363T. 365F,5. 475F,3
Syrius 6T. 206F. 408F,26
Syros 408F,40

Tantalus 376F,95
Tartarus 182F,15. 354F,39. 377F,101
Taurus 28T,12
Teiresias 377F,57,65
Telamon 390F,14
Tenedos 395F,10
Tethys 359F,6
Thales 194bT. 220F,30. 203aF,58, 69,84. 204F. 205F,42. **273F,10.** 425F,2
Thaumasius **22T.**
Thebae 388F. 393F.
Themis 358F,36
Themistius 3hT. 154F,2. 155F. 158F. 160F. 162T. 458F,9. 461T,1,4
Theodectes **409F,27**
Theodorus Asin. 33bT. 36T. 186F. 431F. 447F,18
Theodosius 40T.
Theophrastus 3hT. 46F,7. 77aF,51. 111T. 113F,2,36. 167F. 461T,5
Theopompus **408F,10,15,31, 41,54,61. 409F,61**
Thucydides 2T,29. 412T.
Timaeus 170F,26. 435F,6. 454F,4. 456aF,3
Timotheus **383F,9**
Titani 377F,101
Titanius 179F,4. 309F,6. 342F,5
Titaresius 377F,105
Tmolus 396F.
Tricca 310F,4. 312F,2
Troia 387F. 388F. 394F,15. 396F.
Troiani 169F,656,694,719, 756. 388F,3. 397F,1

Typhon 360F,58
Tyrius 1T,15. 2T,2. 4T,1. 20T. 24T. 44T. 227aF. 428F,16
Tyrus 2T,39. 4T,2. 5aT. 40T. 41T. 194bT.
Τύχη 271F,78

Ucalegon 396F,1.
Ulysses 1T,46
Uticensis 93aF,9 sq.

Varro 358aF,2
Virgilius 169F,54. 298F,12. 404F,11. 406F,1,6. 447F,14
Virgo 489F,4,6

Xanthipe 215F,6,8
Xanthos 388F.
Xenocrates **135F,21,32.** 179F,4. 440F,1 sq. 450F,4
Xenophanes 141aF. 141bF.
Xenophon **408F,47,48,52,59**

Yaḥyā al-Naḥwī 3cT. 463F,7

Zeleia 388F.
Zeno 135F,42. 262F
Zephyrus 377F,22
Zeuxippe 384F
Zoroastres 369F,6,15,18
Zostrianus 369F,6,14

INDEX VERBORVM ET POTIORVM RERVM

ἄχρονος 223 F,13,18.
364 aF,10.
actus (*ἐνέργεια*)
136 F. 148 aF,7. 151 F.
153 F.
adfirmatio et negatio 77 aF.
90 F. 91 F. 94 F. 95 F.
167 T (sunt species enuntiationis).
ἀδικία 182 F,57 sq.
aeternitas
mundi 438 F,11 sq.
457 F,8. 458 F.
aether 287 F,2 sq. 293 F.
294 bF,17 sq.
Ἀγαθόν 74 F. 174 F. 220 F,7.
223 F,2. 365 F,4. 441 F,4.
ἄγνοια 273 F,5. 275 F,7 sq.,15.
275 F,42. 427 F (*ἀγνωσία/ γνῶσις τοῦ ἑνός*)
ἀγυρτία 330 aF,2.
αἰνίγματα 305 F,4. 372 F,4.
382 F,8.
αἰώνιος 223 F,14,18. 232 F,2,7.
325 F,4,10.
αἴσθησις 251 F. 252 F,6 sq.
264 F.
angeli 285 F,4. 286 F,12.
290 F,6. 290 aF. 293 F.
294 F. 302 bF. 325 F,24.
325 aF,4. 451 F,8.
454 F,2. 474 F,8,10.
Anima
Anima universalis 170 F (apud Platonis Parmenidem), 185 F,8.
anima mundi 185 F,4.
221 F,5. 425 F,6.
438 F,6 sq.
motio 243 F,9. 249 F,10.
anima
72 F,1. 180 F (*μεσότης*).
440 F (numerus).
ἀμετάβλητος 382 F,11.
ἀπαθής 382 F,10.
continet omnia 441 F.
descensus 269 F,9.
275 F,1. 298 F,1 sq.
298 bF,6. 432 F,16.
animae divinae 442 F,13.
δυνάμεις 251–255 F *passim*
εἴδωλα 372 F,52.
377 F,110. 378 F,8 sq.
est *τὰ ὁρατά* 264 F,4.
extra corpus 268 F,4,82.
271 F,19,67.
in intellectu 261 F,41
et intelligibilia 230 T.
230 aT

in seipsa 259F,140 sq.
261F,41
immortalisne anima irrationalis? 253F,24 sq.
300aF,2 sq. 450F. 452F.
453F.
immortalitas 182F,18 sq.
242F,4 sq. 246F. 447F,1.
anima intellectualis
287F,14. 289bF,7. 290F.
290F,13. 290bF.
297F,10. 436F,2(?),
31(?).
anima irrationalis
242F,9. 251F,10.
253F,21. 255F,18. 267F.
268F,49. 276F,8.
382F,21. 436F,7 sq.
447F,7,23. 448F,16.
450F,3. 451F,1 sq.
μερικὴ etc (cf. 175F)
441F,34. 442F.
ὅλη 442F.
partes 253F,2 sq. 263F.
308F,23. 382F,48.
passiones 79F,18 sq.
80F,3. 81F,3 sq.
anima rationalis 170F,7.
242F,9. 251F,12,28.
253F,21. 267F. 268F,46.
290F,13. 447F,7.
448F,16. 450F,1.
451F,1 sq.
regressus 297F,21.
297a–dF. 300aF,6.
301F,8. 301aF,2.
438F,15 sq.
anima spiritalis 287F,15.
290F. 292aF. 293aF.

ἀπόδειξις 68F,4. 242F,11.
246F,4. 267F,9.
ἀπόρρητα 192T. 307F,2.
308F,7.
ἀπορροή etc. 349F,13.
377F,106. 378F,41.
ἀρχή 170F,20 sq.
astrologia 187F. 330–337F
(et dei)
astronomia 224F. 418T.
ἀσύγχυτος 259F,24,88,124,
129. 261F,5,9.
ἀσύντακτος 367F,3,13.
αὐτάρκεια 220F,7.
αὐτεξούσιος
268F,5,62,101,104.
269F,4. 270F,3,8,11,15.
271F,16,18,54,123.
276F,6. 277F,1.
350F,41.
αὐτοκίνητος 70F (anima).
249F,10.
αὐτοπάτωρ 223F,8

beatitudo
165F(i). 274F,25.
297F,22. 297aF. 297cF.
297dF. 298F,29 sq.,
298aF. 301aF,3.
344cF,1 sq.
bona
166F.

caelum
164F (annales caelestes)
κατασκευή 253F,56 sq.
255F,9.
categoriae
142F

commutatio
131F. 139F. 152F. 160F.
compositum
materiae et speciei: 148aF. 148bF
consubstantialis 297F,11. 364aF,11 (*ὁμοούσιος*)
contemplatio
274F,15 sq.,23,27. 303F,29. 434F,7. 449F,21.
corruptio
139F.
commixtio (*σύγκρισις*)
139F
creatio (mundi) 172F

daemones 182F,74. 293F. 294bF,14 sq. 307F,6. 372F,4. 377F,7,88,104, 109. 382F,24. 441F,4. 470F. 471F. 472T. 473F. 474F,9.
deos aetherios se fingentes 288aF.
mali 294bF,5. 306F,2,4. 307F,11. 326F. 327F,5. 328F,13. 329F,3,9. 346F,9 sq. 469F. 473F,6 sq. 479F,10.
personales 268F,16, 31,85.
dei 290F,6. 290aF. 294F. 295F. 306F. 315F,5 sq. 318F. 441F,4.
advocati 347–350F.
aetherii 288aF. 293bF,17
et astrologia 330–337F. 340F. 340aF. 341F. 342F,17.
coelestes 284F,5. 294bF,11 (siderei), 17. 315F,27. 346F,14.
constricti 336–342F
terrestres 377F,85. 457F,8.
δημιουργός 186F,5. 221F,5. 245F,11. 351F,6. 354F,6,44,45,50. 354aF. 354F,58. 360F,1. 365F,2,5. 454F,5. 456F,4,33,56 sq. 456aF,30. 476F,6.
deus 296F (malus). 323F. 324F.
et providentia 280F
ἰατρός 279F,6
Iudaeorum 343F,19. 344a–cF.
πῦρ τεχνικόν 425F,14.
σωτήρ 279F,6.
διάνοια 251F,35.
divinatio 357F,35. 479F.
divisio
infinita: 135F.
potentialis: 136F
dolor
165F(ii).
δοξαστικός 251F,28,42. 449F,20.
δύναμις 220F,14
animae 251–255F *passim*
εἴδη 223F,7. 227aT,6. 236F,6. 433F,2,5.
εἴδη ἔνυλα 170F. 476F,8.

εἴσκρισις 268F,13.

elementa
137F. 138F (aer). 140F (*ἄπειρα*). 141aF. 141bF
ἔμφασις 236F,9. 426F,2.
empyriae sublimitates
287F,2 sq. 293F. 294bF,22 sq.
ἐναντία 97F,52 sq. 97aF. 142F. 144F.
ἐνέργεια 20F,14. 205F,15.
animae 242F,30 sq. 244F,17. 251F,29. 252F,2.
ἐντελέχεια 247F,3. 249F,3. 439F,14.
enuntiatio
167T.
ἐπιστήμη 57F. 274F,33.
ἐπιτηδειότης 253F,60.

fortuna
149F.
futurum 247F,6 sq. 259F,139

generatio
139F
genera
143F (differentiis priora sunt)
geometria 50F,7. 224F.
γνῶσις
τῶν ὄντως ὄντων 274F,29 sq.
τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως 275F,5
goetia 286F,7,10.
gratia 297F,9.

Hades 372F. 377F.
loci 182F,28 sq.
ἅπαξ ἐπέκεινα 365F,3.
ἁπλότης 220F,7.
harmonia 325F,33. 435F.
anima 180F. 440F,16.
providentia 279F,4.
ἡδόνη 173F,176F,11. 382F,17.
ἡγεμονικόν 253F,8. 263F,5. 357F,9. 357aF,1.
εἱμαρμένη 271F,21,27. 338F,1. 339F,1,10,13. 342F,7. 377F,92. 382F,23.
ἕνωσις 259F.
ἑτερότης 97F,24. 426F,3. 444F,11.
homo
interius (*ἐντός*) 275F,30 (cf. 31 *ἐκτὸς εἰκονικός*)
ὁμοίωσις 245F,2. 346F,26 (imitatio).
ὁμωνυμία 51–53F.
horoscopium 245F,10. 271F,43 sq., 73 sq. 489F.
ὕλη 55F,17,25,44. 58F,14 sq. 59F,1. 97F,65. 170F. 180F. 205F. 235–237F. 298F,2. 325F,13. 359F,18. 368F,1,6 (*ἀγέννητος, ἄναρχος*). 444F,16. 462F,15 sq. 464F. 476F,7.
ὕπαρξις 51F,29. 92F,2. 170F,28 sq. 223F,17. 427F,4. 456aF,14. 471F,4.

ὕφεσις 221F,10
ὑπόβασις 222F,10. 364aF,2,7. 364bF,3.
ὑπόστασις 46F,26,28. 51F,30. 65F,34. 170F,28 sq. 221F. 222F,9. 223F,20. 254F,5. 295F,10. 259bF. 364aF,11. 372F,55.
ἰδιότης 220F,14. 281F,3.

immobilitas
147F.
inane
157F.
infinitum 174F. 205F,2,33

καταχρηστικῶς 220F,5.
κατασκευή 269F,12,16,17.
κρᾶσις 259F,47 sq

liberum arbitrium 466F.
ligare (theurgice) 294aF. 295F. 339F.
locus
156F.
λογισμός 372F,65 sq. 436F,98 sq.
λόγος
σπερματικός 354F,50. 357F,43,109.
luna 186F,10. 356F. 359F,61 sq., 82. 360F,55 sq., 77,95 sq. 383F,4 sq.

magia 286F,6.
μάγοι 330F,8.
Malum 74F. 444F.
mala mundi 271F,122. 298cF. 298F,8. 298aF. 298bF,6. 298cF. 298dF.
materia 236F,33. 298F,2. 444F,16.
materia (*ὕλη*)
143F (transl. ut subjectum). 145F. 146F. 148aF. 148bF.
memoria 255F,4. 255F. 372F,32 sq. 378F,9 sq., 36 sq. 382F,16. 436F,14 sq., 39 sq.
μονάς 65F,2–3. 174F,29
motus
154F. 158F. 159F. 160F.
sempiternus: 147F.
mundus
sine temporali principio 456aF,8. 459F.

natura
148aF. 148bF. 275F,16. 461F. 462F. 463F.
non esse (*μὴ ὄν*)
intelligibile: 134F.
corporale: 134F.
146F,19. 236F,9. 462F,15 sq.
νοητός 236F,5 sq. (= *ὄντως ὄν, δεύτερον ἕν*).
mundus 429F,2. 441F,4.
substantia 369T,9.
trias 367F,2,9–10. 429F,1.
Νοῦς 170F. 221F,11. 232F. 281F,1. 449F,3 sq.
νοῦς 173F (*τελεώτατος*), 180F. 223F,3. 275F,33.

325F,12,20. 354F,2 (*τοῦ κόσμου* = *Ζευς* ibid. 43,49. 354aF), 26. 425F,2 (*τοῦ κόσμου*). 436F,2 (forma animae).
νοῦς βασιλικός 176F
νοῦς δημιουργικός 354F,58. 476F,6.
νοῦς πατρικός 284F,11. 284aF. 291F. 297F,1.
νοῦς (*ἡμῶν*) 78F,82 sq. 176F, 179F. 243F,10,14. 245F,16. 251F,13,31 (*νόησις*). 259F,5. 274F,6. 275F,24 (*ἐν τούτῳ ἡμῶν οὐσιωμένων*). 281F,5. 325aF. 436F,15,21 (*παθητικός*), 22 (*φανταστικός*). 436F,2 (*ψυχικός?*),22(*ὑλικός*), 25 sq.,31 (*ψυχικός*).
νοῦς σεληνιακός 186F
ὀντότης 357F,3,6.

oracula 284F,1. 322F. 363T,3. 365F,1. 367F,10. 368F,4. 429F,2.
οὐσία 220F,14
παρακολούθημα 252F,5.
παρώνυμα 54F.
παρουσία 248F,5. 260F,27. 261F,1. 266F,5. 326F,19,37. 347F,58.

pater 284F,10. 285F,6 sq. (altitudo, profunditas, voluntas). 294bF,1 (voluntas). 298F,2,8,35. 298bF,7. 298cF,2. 325F,4,18,31. 346F,23. 357F,5. 367F,9,15. 454F,8.
paternus 284F,11. 284aF (intellectus). 284F,12 (mens), 291F (voluntas). 397F,1 (mens).
πειθανάγκη 347F,16.
φαντασία 78F,69,71. 80F,27 sq. (imaginatio). 251F,25 sq. 252F,6 sq. 269F,8,10. 372F,37,43,51. 378F,11 sq.,36 sq. 436F,22.
φαντάσματα 78F,74,75.
φανταστικόν etc 251F,40,44. 252,3. 253,16. 255F,9 sq. 436F,22. 449F,21.
philosophia 70F,26. 475F. verissima 302aF. 302bF.
φρουρά 179F. 449F,24.
πίστις 250F,11 (*ἄλογος*)
πνεῦμα 249F,5. 325F,33. 325aF,34,36,40. 349F,12. 358F,30,52. 359F,37. 360F,62,63,72
ποιητής 172F (*τοῦ κόσμου*). 456F,8.
potentialiter 136F,9 sq. 148aF,6.
προαίρεσις 268F,74,92.
principia 120F (Aristotelica et Platonica). 150F (Aristotelica).
privatio 152F.

προαιώνιος 223F,7. 232F,4.
προνοητικόν 354F,48
πρόνοια 182F,42. 456F,41
πρόοδος 223F,10
providentia 182F,42.
277–282F. 297F,9. 437F (et fatum)
πῦρ νοερόν 249F,5. 250F,4.
pulchritudo 487F.
purgatio 284F,2. 288F.
290F,9. 290aF. 290bF.
295F,9,13. 298F,7,13,23, 34. 291F. 292F. 292aF.
294F. 294bF. 299F.
300aF,6. 346F,27.
ῥοπή 64F,3. 245F,18.
247F,10. 261F,44.
271F,19. 382F,49.

sacrificia 314F. 315F.
salvatio (*σῴζειν, σωτηρία* etc)
220F,12,15. 274F,5.
279F,6 (deus),10 sq.
303F,16. 304F. 324F,3.
359F,37.
σχέσις 47F,6. 65F,26.
253F,116.
261F,43,48,56 sq.
268F,47.
σειρά 364aF,8.
silentium 488F.
simulacra 316F,7. 317F.
318F,2.
sol 477F. 478F.
species
148aF. 148bF.
sphaerae coelestes 163F.
271F,69 (animae descensus)
στέρησις 97F,6,24,26.
236F,16. 465F,7.
substantia
diverse dicitur: 129F
unum est: 132F
συγκατάθεσις 252F,9.
439F,3,10.
syllogismi 51F,21.
113–114F. 424F.
συμπάθεια 259F,127. 262F,3
συναριθμεῖν 221F,9. 223F,16.
367F,14.
συνώνυμα 52F. 53F.

teletae 182F,84. 284F,2 (lunae et solis). 290F,6.
291F. 293aF. 302F.
302aF. 475F.
tempus
158F.
temperantia
165F (iv).
tempus 223F,12 sq.
359F,86 sq. 436F,60 sq. (nunc stans), 91 sq.
theologia 353F,20. 354F,7.
360F,103. 365F,4.
366F,2. 367F,5.
theologus 354F,44. 357F,2.
404F,9. 434F,9.
θεός 172F (= *ἀρχή* et *ποιητὴς τοῦ κόσμου*)
θεοσοφία 340aF,3.
θεότης 221F,6.
theurgi 285F,2,15. 287F,4.
292F.
theurgia 286F,7,11.
287F,10 sq. (sapienti inutilis). 288F.

fallax, periculosa 289F. 289aF. 289bF. 290bF. 295F,13. 291F. 294F.
circumscripta 288F. 290F,13. 294bF22 sq. 297F,2.
transmigratio 382F,12 sq., 58sq. 437F,4. 447F,2 sq. 448F.
in corpora bestiarum reiecta 300F. 300aF. 300bF. 447F,23 sq.
effugita 298F,8 sq. 298aF. 298bF,7–8. 298cF. 298dF. 301F. 301aF.
trias 221F,11. 366F,1. 367F,2,9 sq. 429F,1.
τύχη 467F.

unum
diversa significat: 123F. 124F.
unum et substantia: 124F. 128F
Unum
170F, 171F (apud Platonis Parmenidem), 205F,2,48. 220F,7 sq. 221F,9. 222F,12. 232F,5 sq. 236F,4. 367F,13. 426F,2. 427F,3,7 sq.
Unum et Dyas 174F
deus 220F. 221F.

vehiculum animae
185F,5 sq., 185aF
via
ad deum 323F. 324F.
intellectualis 294bF,25
universalis animae liberandae 302aF. 302bF.
voluptas
165F(ii–iii)